

উদীয়ান

U D I A N

এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক মুখপত্ৰ
Annual Journal of S B Deorah College

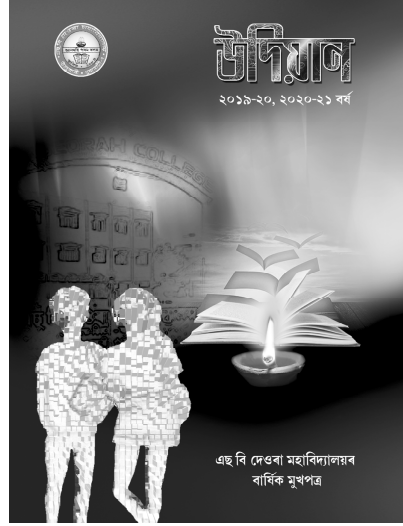
একবিংশ সংখ্যা : ২০১৯-২০, ২০২০-২১
Vol.-21. : 2019-20, 2020-21

তত্ত্বাবধায়ক :
জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা
ড° সংযুক্তা বৰুৱা
In-Charge :
Jnanendra Kalita
Dr. Sanjukta Baruah

সম্পাদক :
তৃষ্ণা ডেকা
Editor :
Trishna Deka

UDIAN :

The Annual Journal of S. B. Deorah College, Vol. 21st, 2019-20, 2020-21
Published by S. B. Deorah College, Guwahati-7, Assam

সম্পাদনা সমিতি

Editorial Board

অধ্যক্ষ, ড° ধৰ্মেন্দ্ৰ নাথ : সভাপতি	Principal, Dr. Dharmendra Nath : President
জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা, তত্ত্বাবধায়ক	Jnanendra Kalita, In-Charge
ড° সংযুক্তা বৰুৱা, তত্ত্বাবধায়ক	Dr. Sanjukta Baruah, In-Charge
তৃষণা ডেকা, সম্পাদক	Trishna Deka, Editor
ড° বন্দনা বৈশ্য, সদস্য	Dr. Bandana Baishya, Member
মগৰুল হুছেইন, সদস্য	Magrul Hussain, Member
ড° বিভা ৰাণী পাঠক, সদস্য	Dr. Biva Rani Pathak, Member
ড° জ্যোৎস্না বৰুৱা, সদস্য	Dr. Jushna Barua, Member
ড° ধ্ৰুবজিৎ দাস, সদস্য	Dr. Dhruvajit Das, Member
চাহিল খান, সদস্য	Sahil Khan, Member
চিন্ময় দাস, সদস্য	Chinmoy Das, Member
সীমা ৰয়, সদস্য	Sima Roy, Member

বেটুপাতৰ শিল্পী

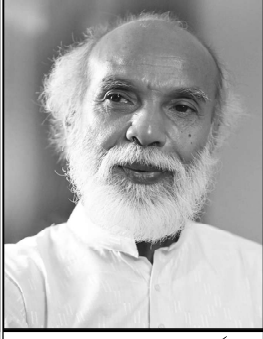
মানসজ্যোতি শৰ্মা

Cover Designer

Manashjyoti Sarma

মুদ্ৰণ :

অৰিন্দম অফছেট এণ্ড ইমেজিং চিষ্টেমচ, ৰাজগড়, গুৱাহাটী-৩ (৯৮৬৪১-১০৫২৩)

২০১৯-২০ বৰ্ষ

তত্ত্বাবধায়কৰ দুআষাৰ...

২০২০-২১ বৰ্ষ

অসমৰ লোক জীৱনত এটা প্ৰবচন আছে- আগতে ভাতমুঠা, পাহতহে হৰি কথা। পেটৰ ভাত মুঠাই যদি নাথাকে, যি কাৰণে ভাত মুঠাৰ প্ৰয়োজন সেই জীৱনটোলৈয়েই যদি সংশয় নামি আহে- তেনে অৱস্থাত আনকি ভগৱানৰ কথাও ভবাৰ মানসিকতা মানুহৰ নাথাকে। তেনে স্থলত যুদ্ধ-বিগ্ৰহ, বিপ্লৱ-আন্দোলন, সন্ত্ৰাস-দুৰ্ভিক্ষ আদিৰ সময়ত হোৱাৰ দৰে ক'ভিড (COVID) মহামাৰীৰ সময়তো মানুহৰ জীৱনলৈ যেতিয়া মৃত্যু আৰু সংশয়ৰ একাৰ নামি আহিছিল, জীৱিকাৰ পথ, জীৱিকাৰ উৎস বন্ধ হৈ গৈছিল, তেতিয়া সাহিত্য-সংস্কৃতি আদিৰ চৰ্চা-উপভোগ-উদ্‌যাপন বন্ধ হোৱাই স্বাভাৱিক। সেই বাবে মোৰ অৱসৰলৈ মাত্ৰ কেইটামান মাহহে থকা অৱস্থাতো আমাৰ অধ্যক্ষ ড° ধৰ্মেন্দ্ৰ নাথ মহোদয়ে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ আলোচনীখন প্ৰকাশ কৰাবলৈ তত্ত্বাবধায়কৰ দায়িত্ব দি মোক কৃতাত্ম কৰিছিল যদিও ক'ভিড (COVID)ৰ প্ৰতিকূল পৰিস্থিতিত আলোচনীখন সময়মতে উলিওৱাটো সম্ভৱ হোৱা নাছিল।

শিক্ষানুষ্ঠান এখনৰ আলোচনীত শিক্ষানুষ্ঠানখনৰ বিদ্যায়তনিক দিশৰ লগতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, শিক্ষকসকলৰো বিভিন্ন ধৰণৰ মেধা প্ৰতিভাৰ আভাস পোৱা যায়। ১৯৯৩-৯৪ বৰ্ষত প্ৰকাশ আৰম্ভ হোৱা আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনীখন বছৰে বছৰে বিভিন্ন বিষয়ৰ উন্নত লেখাৰে সমৃদ্ধ হৈ অহা পৰিলক্ষিত হৈছে। ই মহাবিদ্যালয়খনলৈ উন্নত মেধা আৰু প্ৰতিভাসম্পন্ন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ আগমনকে সূচীত কৰে, যাৰ ফলত মহাবিদ্যালয়খন বিদ্যায়তনিক দিশতো উজ্জলি উঠিছে। কলা আৰু বাণিজ্য শাখাৰ লগত বিজ্ঞান শাখাও সংযোজিত হোৱাত মহাবিদ্যালয়খনে উচ্চ শিক্ষাৰ অনুষ্ঠান হিচাপে পূৰ্ণতা লাভ কৰিছে। ২০১২ চনত কাৰ্যভাৰ লোৱা সময়ৰ পৰা গতিশীল মানসিকতাৰ বৰ্তমানৰ অধ্যক্ষ মহোদয়ৰ কৰ্মতৎপৰতাত মহাবিদ্যালয়খনৰ আন্তঃগাঁথনিৰ চকমপ্ৰদ উন্নয়ন সাধিত হৈছে, যিয়ে অধ্যয়ন আৰু অধ্যাপনাৰ লগত জড়িতসকলক নিজ নিজ কৰ্ম সম্পাদনৰ বাবে সন্তুষ্টিদায়ক মানসিকতা আৰু প্ৰেৰণা নিশ্চয় প্ৰদান কৰিছে। ফুলনিৰ সৌষ্ঠৱৰ ভালেখিনি নিৰ্ভৰ কৰে মালীৰ ওপৰত। ভেঞ্চাৰ অৱস্থাৰ পৰা মহাবিদ্যালয়খনক তুলি-তালি ডাঙৰ-দীঘল কৰা সকলৰ সৰহ

(সিপিঠিৰ প্ৰথম কলমত)

আমি আজি বাস কৰা পৃথিৱীখন, যিখন পৃথিৱীত আমি শিক্ষিত হৈছোঁ, সেইখন পৃথিৱী ইমান দ্ৰুতভাৱে ত্বৰাঘিত তথা পৰিৱৰ্তন হৈছে যে য'ত আমি আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ সৈতে জড়িতসকলে কিছুমান কথা নতুনকৈ চিন্তা-চৰ্চা কৰিবলগীয়া হৈছে। প্ৰযুক্তি আৰু বিশ্বায়নৰ উন্নতিৰ সৈতে খাপ খোৱাকৈ শিক্ষা প্ৰদান আৰু শিক্ষা গ্ৰহণ কৰাৰ সময়তো আমি সকলোৱে নৈতিক মূল্যবোধ আৰু নীতিৰ, নিয়মৰ সৈতে আমাৰ নৱপ্ৰজন্ম-ছাত্ৰ, ছাত্ৰীসকলক আগুৱাই লৈ যাবলৈ বদ্ধপৰিকৰ হ'বলৈ অহৰহ চেষ্টা কৰোঁ। নতুন আৰু সফল প্ৰভাৱৰ সূচনা কৰিবলৈ ওলোৱা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মাজত এই গুণবোৰ জগাই তোলাটো উচিত বুলি ভাবোঁ। আমি তেওঁলোকক ভৱিষ্যতৰ সংবেদনশীল আৰু দায়িত্বশীল নাগৰিক হিচাপে মানসিক চিন্তাৰ বৃদ্ধি আৰু বিকাশ কৰাত সহায় কৰি গৌৰৱ অনুভৱ কৰোঁ। শিক্ষণ কেৱল স্কুল-কলেজত সীমাবদ্ধ হৈ থকা প্ৰক্ৰিয়া নহয়, নিজৰ আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ সামৰণিৰ লগে লগে ইয়াৰ অন্তও নহয়। বিগত সময়ছোৱাৰ ঘটনাৱলীৰ ভিত্তিত এইখিনিতে উল্লেখযোগ্য যে ভাৰত চৰকাৰে ক'ভিড-১৯ মহামাৰীৰ একাধিক টোৰ মাজেৰে ক্ষতিগ্ৰস্ত হোৱাৰ বাবেই বিশ্বজুৰি দীৰ্ঘদিনীয়া শিক্ষানুষ্ঠান বন্ধৰ এক নিয়ম জাৰি কৰিছিল। যাৰ কাৰণে অনলাইন শিক্ষা ব্যৱস্থাৰে শিক্ষা ব্যৱস্থাটো আগ বঢ়াই নিয়াৰ শিক্ষা পদ্ধতিও গ্ৰহণ কৰা হৈছিল। কিন্তু নগৰ আৰু গ্ৰাম্য জনসংখ্যাৰ লগতে ছোৱালী আৰু ল'ৰাৰ মাজত অনলাইন শিক্ষণ সঁজুলিৰ সৈতে খাপ খুৱাই লোৱাৰ ক্ষেত্ৰত বৈষম্যৰ কথা উন্মোচিত হৈছিল। তাৰ মাজতো ভিন্ন ভিন্ন ক'ভিড পৰিস্থিতিৰ অন্তৰায়সমূহ আঁতৰ কৰি শিক্ষা ব্যৱস্থাটো আগ বঢ়াই নিয়া হৈছিল। আমাৰ মহাবিদ্যালয়খনো ইয়াৰ ব্যতিক্ৰম নহয়। শিক্ষাৰ শিখাৰ সাৰ্থক অন্বেষণ আৰু মূল্যবোধৰ পৰম্পৰা ৰক্ষা কৰি, নৈতিকতাৰ পথ অনুসৰণ কৰি আমাৰ এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়ে বছৰে বছৰে সমাজলৈ গুণগত শিক্ষা প্ৰদানৰ বাবে অক্লান্তভাৱে কাম কৰি আহিছে। মহাবিদ্যালয় এখনত শিক্ষাৰ্থীসকলে সংগ্ৰহ কৰা ব্যক্তিগত অভিজ্ঞতা,

(সিপিঠিৰ দ্বিতীয় কলমত)

সংখ্যকে অৱসৰ গ্ৰহণ কৰা পিছত মাত্ৰ কেইগৰাকীমানহে বৰ্তমান মহাবিদ্যালয়ত কৰ্মৰত অৱস্থাত আছে। এনে পৰিপ্ৰেক্ষিতত বৰ্তমান মহাবিদ্যালয় ভৰি পৰা যৌৱনৰ বৰ্ণিল সপোনৰে উদ্দীপ্ত মালীসকলে, শ্ৰদ্ধেয় ন শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী সকলে তেখেতসকলৰ শক্তি-সামৰ্থৰ সদ ব্যৱহাৰেৰে আমাৰ মহাবিদ্যালয়খন অসমৰে ভিতৰতে জাকত জিলিকা কৰি তুলিব বুলি আশা কৰিছোঁ, আগ বঢ়াইছোঁ শুভেচ্ছা আৰু শুভাশিস।

ক'ভিড পৰিস্থিতিৰ কিছু উপশম হোৱাৰ পাছত অধ্যক্ষ মহোদয়ৰ আগ্ৰহ মৰ্মে অৱসৰ গ্ৰহণ কৰাৰ পাছতো আলোচনীখন প্ৰকাশৰ প্ৰস্তুতি চলাই থকাৰ সময়ত ২০২০-২১ বৰ্ষৰ আলোচনীখনে ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ আলোচনীখনৰ লগত একত্ৰভাৱে প্ৰকাশ কৰাৰ পোষকতা কৰে আৰু আলোচনা মৰ্মে অধ্যক্ষ মহোদয়ে ড° সংযুক্তা বৰুৱাক ২০২০-২১ বৰ্ষৰ বাবে তত্ত্বাৱধায়কৰ দায়িত্ব অৰ্পণ কৰে। এইটো আছিল মোৰ বাবে আনন্দৰ বতৰা। কাৰণ মহাবিদ্যালয়ৰ নিয়মীয়া শিক্ষক এগৰাকী সহযোগী ৰূপত থাকিলে আলোচনীখন সম্পাদনাৰ বিভিন্ন পৰ্যায়ৰ কাম-কাজ সাৱলীলভাৱে আগ বঢ়াই নিয়াটো সহায়ক হয়। আৰু মই ভবা ধৰণে বুলি ক'লে ভুল হ'ব, বৰং মই আশা কৰাতকৈও অধিক সক্ৰিয় সহযোগিতা সংযুক্তাৰ পৰা পাইছোঁ। শলাগ কৃতজ্ঞতাৰ প্ৰসংগ এৰি একেধাৰতে কওঁ যে সংযুক্তাৰ দায়িত্ব পালনৰ মানসিকতা আৰু কাম কৰাৰ আগ্ৰহ সুখকৰ। আকৌ প্ৰথমৰ পৰাই সম্পাদকৰ কাম-কাজ আগ বঢ়াই নিয়া আৰু পাছত স্নাতক ডিগ্ৰী লৈ মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা ওলাই যোৱাৰ পৰৱৰ্তী সময়তো প্ৰয়োজনীয় সহযোগিতা আগ বঢ়োৱা সম্পাদক তৃষ্ণা ডেকালৈ এইখিনিতে কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ। সম্পাদনা সমিতিৰ শ্ৰদ্ধেয় শিক্ষক সদস্য আৰু গ্ৰন্থগাৰিক বন্ধুলৈ আৰু মৰমৰ ছাত্ৰ-সদস্য সকললৈও আন্তৰিক শলাগ যাচিলোঁ। শেষত সুদীৰ্ঘ ৩০ বছৰে সেৱা আগ বঢ়াই মহাবিদ্যালয়খনৰ পৰা অৱসৰ লৈ ওলাই যোৱাৰ পাছতো ২০১৯-২০ বৰ্ষৰ এই আলোচনীখন তত্ত্বাৱধায়ক হিচাপে প্ৰকাশ কৰাৰ পুনৰ দায়িত্ব অৰ্পণেৰে সন্মানীয় অধ্যক্ষ ড° ধৰ্মেন্দ্ৰ নাথ মহোদয়ে আপোন মহাবিদ্যালয়খনলৈ মোক শেষবাৰৰ বাবে সেৱা আগ বঢ়োৱাৰ যি সুযোগকণ দিলে, তাৰ বাবে তেখেতৰ ওচৰত কৃতজ্ঞ হৈ থাকিলোঁ।

আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ পৰিয়াললৈ শুভেচ্ছাৰে আৰু মহাবিদ্যালয়খনৰ সৰ্বাত্মক শুভকামনাৰে ...

তত্ত্বাৱধায়ক
জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা
২০১৯-২০২০ বৰ্ষ

প্ৰেৰণাদায়ক শিক্ষা আৰু শিক্ষকসকল, কৃতিত্ব, বিভিন্ন ধৰণৰ বন্ধু, প্ৰতিভা বিকাশৰ ন ন মঞ্চৰ লগতে অন্যান্য বহুতো সুবিধা লাভ কৰে, য'ত তেওঁলোকৰ চিন্তা আৰু সৃষ্টিয়ে স্থায়ী ৰূপ পায়। এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক মুখপত্ৰখনেও এই ধাৰা ৰক্ষা কৰিছে। মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনীসমূহ কেৱল তথ্য আৰু মনোৰঞ্জনৰ এক বৃহৎ উৎসই নহয়, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ বাবেও কিছু কৰ্ম অভিজ্ঞতা লাভৰ এক সুন্দৰ সুযোগ। আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনীখনেও ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক লিখাৰ অনুশীলন কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰে, উদীয়মান লেখকক তেওঁলোকৰ ৰচনা ছপা হোৱা চাবলৈ সুযোগ দিয়ে। 'উদীয়ান'ক আমি কলেজীয়া জীৱনৰ এখন দাপোণ বুলি অভিহিত কৰিব পাৰোঁ। ইয়াত মহাবিদ্যালয়খনত চলি থকা সাহিত্যিক, শৈক্ষিক আৰু ক্ৰীড়ামূলক কাৰ্যকলাপৰ প্ৰতিফলন ঘটে। এনেকুৱা এক প্ৰসংগতে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক মুখপত্ৰখনৰ ২০২০-২০২১বৰ্ষৰ তত্ত্বাৱধায়কৰ দায়িত্বখিনি আহি পৰাৰ পাছত যিমান সম্ভৱ সুচাৰুৰূপে সমাপন কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিলোঁ। যিমান চেষ্টা কৰিলেও ক'ৰবাত ভুল-ভ্ৰান্তি ৰৈ যোৱাটো স্বাভাৱিক। মহাবিদ্যালয়খনৰ আলোচনীৰ তত্ত্বাৱধায়কৰ দৰে এনেকুৱা গুৰু দায়িত্ব আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ ড° ধৰ্মেন্দ্ৰ নাথ ছাৰে মোক অৰ্পণ কৰাৰ কাৰণে ছাৰৰ ওচৰত কৃতজ্ঞ হৈ ৰ'ম। শ্ৰদ্ধাৰ জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা ছাৰৰ সহযোগ আৰু পৰামৰ্শত বহুত নতুন কথা শিকিব পাৰিলোঁ। কামখনি কৰি থকাৰ সময়ছোৱাত কলিতা ছাৰৰ কলেজখনৰ প্ৰতি আৰু মুখপত্ৰখনৰ প্ৰতি থকা আৱেগ আৰু উৎসাহ দেখি আমিও উৎসাহিত হ'লোঁ। আশা ৰাখিছোঁ বিগত বৰ্ষসমূহৰ দৰে ভৱিষ্যতেও আমাৰ মহাবিদ্যালয়খনৰ বাৰ্ষিক মুখপত্ৰ 'উদীয়ানে' শিক্ষার্থীসকলৰ নতুন নতুন বিষয়ৰ পঢ়া-শুনা আৰু লিখাৰ দক্ষতা বহু পৰিমাণে বৃদ্ধি কৰাত সহায় কৰিব। লগতে তেওঁলোকৰ সৃষ্টিশীল আৰু কাল্পনিক লেখাৰ উন্নতিৰ সম্ভাৱ্য সুযোগ প্ৰদান কৰাত সহায় কৰিব। ক'ভিড মহামাৰীৰ অবাঞ্ছিত পৰিস্থিতিৰ কাৰণে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত ২০২০-২০২১বৰ্ষৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ নিৰ্বাচন অনুষ্ঠিত কৰিব পৰা নগৈছিল। যাৰ কাৰণে ২০১৯-২০২০ বৰ্ষৰ আলোচনী বিভাগৰ সম্পাদকগৰাকীক লৈয়ে দুয়োটা বৰ্ষৰ কাৰণে একেলগে 'উদীয়ান'খন প্ৰকাশ কৰাৰ দিহা কৰা হ'ল আৰু তাক এনেদৰেই বাস্তৱায়িত কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰা হৈছে।

তত্ত্বাৱধায়ক
ড° সংযুক্তা বৰুৱা
২০২০-২০২১ বৰ্ষ

সম্পাদকীয়...

সম্পাদকীয় বা প্রতিবেদন যিয়েই নহওক আৰম্ভ কৰাৰ আগ মুহূৰ্তত সকলো শিক্ষাগুৰুলৈ আৰু লগতে যিসকল বৰেণ্য ব্যক্তিৰ প্ৰচেষ্টাত শ্ৰীনিবাস বাসুদেৱ দেওৰা মহাবিদ্যালয় নামেৰে পৱিত্ৰ বিদ্যামন্দিৰ স্থাপিত হ'ল, তেখেতসকলক মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা যাচিছোঁ।

২০১৯-২০ বৰ্ষৰ আলোচনী বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচিত কৰা সকলো দেওৰীয়ানলৈকে এই সুযোগতে মই মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলোঁ। লগতে আলোচনীৰ সম্পাদকৰ ভূমিকা সূচাৰূপে পালন কৰাত যথেষ্ট সহায় কৰাত তত্ত্বাৱধায়ক শ্ৰীযুত জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা ছাৰক ধন্যবাদ জনাইছোঁ।

মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনীখন হ'ল মহাবিদ্যালয় এখন দাপোণস্বৰূপ। বছৰটোৰ বিভিন্ন সময়ত বিভিন্ন দিশত পাৰদৰ্শিতা দেখুৱাই অহা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ পৰিচয়জ্ঞাপক খতিয়ান চিৰদিনৰ বাবে বন্দী হয় আলোচনীখনৰ বুকুত আৰু পাছৰ চাম ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে ই হৈ পৰে প্ৰেৰণাৰ উৎস।

মোৰ কাৰ্যকালত থিতাতে লিখা গল্প, কবিতা, ৰচনা, চিত্ৰাংকন প্ৰতিযোগিতাসমূহ অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল। এই প্ৰতিযোগিতাসমূহত মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসমূহে অংশগ্ৰহণ কৰি নিজৰ প্ৰতিভা বিকাশ কৰিছে। তেওঁলোকলৈ মোৰ ফালৰ পৰা ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ। আজিৰ 'উদয়ান'ৰ পাতত প্ৰকাশ পোৱা কবিতা, ৰচনা শ্ৰেষ্ঠ কোনোবা এগৰাকী ছাত্ৰ/ছাত্ৰী ভৱিষ্যতে হয়তো অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ ৰথী-মহাৰথীও হ'বগৈ পাৰে। আলোচনী এখন নিৰ্দিষ্ট সময়ত প্ৰকাশ কৰি উলিওৱা প্ৰয়োজন যদিও অভিশপ্ত মহামাৰী কৰোনাৰ বাবে আমাৰ আলোচনীখন প্ৰকাশ পোৱাত পলম হ'ল।

উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ সাতভনী একত্ৰিত হোৱা শ্ৰীনিবাস বাসুদেৱ দেওৰা মহাবিদ্যালয়খনত বিভিন্ন জাতি-জনগোষ্ঠীৰ এক সমাহাৰ ঘটিছে। এই সকলো লক্ষ্য আগত ৰাখি 'উদয়ান'খন সজাই তোলাৰ দিহা কৰা হৈছিল। এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনী 'উদয়ান' মহাবিদ্যালয়খনৰ বাৰ্ষিক প্ৰকাশন। 'উদয়ান'ৰ তত্ত্বাৱধায়ক আৰু সম্পাদনা মহাবিদ্যালয়খনৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু শিক্ষকসকলে সম্পাদন কৰে। 'উদয়ান'ৰ পৃষ্ঠাত মহাবিদ্যালয়ৰ কাম-কাজৰ বিশদ প্ৰতিবেদন সন্নিৱিষ্ট কৰা হয়। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে ইয়াৰ জৰিয়তে নিজৰ উদ্ভাৱনী ধাৰণা, উদীয়মান প্ৰতিভা, তেওঁলোকৰ সৃষ্টিশীলতাক গঢ় দিয়াৰ আৰু সৃষ্টিশীল প্ৰতিভা দেখুৱাবলৈ এটা পৰিসৰ পায়। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সৃষ্টিশীলতা আৰু কৃতিত্বৰ প্ৰতিফলন আলোচনীখনৰ প্ৰতিমূৰ্তি। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে নিজৰ ধাৰণা আৰু চিন্তা প্ৰকাশ কৰি আলোচনীখনত কবিতা, প্ৰবন্ধ, চুটিগল্প, অন্যান্য ৰচনা, গ্ৰন্থ সমালোচনা, চলচ্চিত্ৰ সমালোচনা, মহাবিদ্যালয়খনৰ বিভিন্ন শিক্ষা আৰু সমাজকেন্দ্ৰিক কাৰ্যকলাপৰ আভাস দিয়া এখন বিশদ স্থিৰ চিত্ৰ শিতান সন্নিৱিষ্ট হয়। এইবোৰৰ উপৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ বৌদ্ধিক দক্ষতা নিখুঁত হোৱাৰ দিশে অগ্ৰসৰ হোৱাৰ লগতে জ্ঞানৰ দিগন্ত বহল কৰাত লাভৱান হয়। লগতে আন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলেও সমনীয়াৰ অভিজ্ঞতাৰ পৰা অনুপ্ৰাণিত হোৱাৰ সুযোগ পায়। এই আলোচনীখনৰ সম্পাদকীয় মণ্ডলীৰ সৈতে সংযুক্ত হোৱাৰ সুযোগ গ্ৰহণ কৰি সকলো অৱদানকাৰীক ধন্যবাদ জনাইছোঁ। কাৰণ তেওঁলোকৰ অৱদানেই এই আলোচনীখনক আমাৰ মাজত আকৰ্ষণীয় কৰি তোলাৰ কাৰণ। আশা কৰিছোঁ এই আলোচনীখনে সমালোচকৰ প্ৰশংসা লাভ কৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ সৰ্বাংগীন বিকাশত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰা বুলি প্ৰমাণ কৰিব।

শেষত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ ড° ধৰ্মেন্দ্ৰ নাথ ছাৰৰ পৰামৰ্শ আৰু সহযোগিতাৰ বাবে ধন্যবাদ আৰু প্ৰণিপাত জনাই এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয় আৰু বাৰ্ষিক মুখপত্ৰ 'উদয়ান'ৰ উত্তৰোত্তৰ সাফল্য কামনা কৰি মই মোৰ সম্পাদকীয় সামৰিলোঁ।

।। জয়তু এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয় ।।

তৃষণ ডেকা
সম্পাদক, উদয়ান

প্ৰবন্ধ

- ❑ অসমৰ নৱবৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ ইতিহাস ♦ সংগীতা তালুকদাৰ/১১
- ❑ অসমলৈ আহোমসকলৰ আগমন শাসন ব্যৱস্থা আৰু মৈদাম নিৰ্মাণশৈলী ♦ জিন্নাত বেগম/১৫
- ❑ ভূপেন হাজৰিকা আৰু সৰু সৰু মানুহৰ কথা ♦ জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা/২০
- ❑ অসমীয়া লোক জীৱনত বাঁহৰ শিল্প ♦ জীনাশ্ৰী বয়/২৩
- ❑ বৈদ্যুতিক মাধ্যম আৰু বিজ্ঞাপন ♦ বিমল বড়ো/২৭
- ❑ অসমীয়া সমাজত 'কীৰ্তন ঘৰ'ৰ ভূমিকা ♦ নীতা পাটোৱাৰী/৩০
- ❑ জোনবিল মেলা ♦ নমিতা বৰুৱা/৩২
- ❑ মাজুলীৰ মুখাশিল্প : পৰিচয় আৰু ঐতিহ্য ♦ নিশামণি পাঠক/৩৫
- ❑ বাৰেচহৰীয়া ভাওনাৰ ধৰ্মীয় আৰু সাংস্কৃতিক দিশ ♦ দীক্ষিতা শৰ্মা/৩৭
- ❑ বৰপেটাৰ থিয় নাম (বীৰ নাম) ♦ চিন্ময় কুমাৰ মেধি/৪০
- ❑ ২০২০ বৰ্ষৰ 'জ্ঞানপীঠ বঁটা' বিজয়ী নীলমণি ফুকনৰ কবিতা - ব্ৰহ্মপুত্ৰত সূৰ্যাস্ত ♦ প্ৰাণজিত দাস/৪৪
- ❑ মহামাৰীৰ ইতিহাস আৰু ক'ভিড মহামাৰী ♦ বিশাল শৰ্মা/৪৬
- ❑ বৰপেটাৰ ঐতিহ্য আৰু উৎসৱ পাৰ্বন ♦ পৰিণীতা গোস্বামী/৫০
- ❑ মানৱ সমাজত গ্ৰন্থ অধ্যয়নৰ অভ্যাস গঠন আৰু উপকাৰিতা ♦ মন্দাকিনী বৰুৱা/৫৪
- ❑ সমন্বয়ৰ পীঠস্থান পঞ্চতীৰ্থ হাজো ♦ বিপাশা শৰ্মা/৫৬
- ❑ অগ্নিজ্ঞান ♦ পম্পী বৰদলৈ/৬১
- ❑ ফকৰা যোজনাতে অসমৰ প্ৰকৃতি ♦ আদিল শ্বাহ আলিম/৬২
- ❑ পোৰা মক্কাৰ ইতিহাস আৰু ধৰ্মীয় নীতি-নিয়ম ♦ তাছলিমা বেগম/৬৪
- ❑ সাহিত্য সংস্কৃতিৰ গৱেষক ড° বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱা ♦ চন্দন বৰ্মন/৬৮
- ❑ অসমৰ বসন্তকালীন লোক উৎসৱ ♦ জিনা বৈশ্য/৬৯
- ❑ আহোমসকলৰ সাজপাৰ আৰু অলংকাৰ ♦ মহিদা খাতুন/৭৩
- ❑ চলচ্চিত্ৰ আৰু 'জেতুকা পাতৰ দৰে' ♦ ৰুমী খান/৭৬
- ❑ মহোহো উৎসৱৰ উদ্যাপন ৰীতি আৰু লোকবিশ্বাস ♦ ইফটিচাম বেগম/৭৮

- ❑ "ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষানীতি ২০২০"ত ভাৰতীয় ভাষাৰ গুৰুত্ব আৰু ভৱিষ্যতৰ ভাৰতবৰ্ষ ♦ ড° নিৰঞ্জন কলিতা/৮০
- ❑ ৰাম গগৈ আৰু "পথাৰ" ♦ অনামিকা হালৈ/৮৫
- ❑ দেশভক্ত তৰুণৰাম ফুকন ♦ শিৱানী বয়/৮৮
- ❑ বিহুগীতত অসমীয়া সমাজ জীৱনৰ চিত্ৰ ♦ পূজা শইকীয়া/৯০
- ❑ ভিলেজ ৰ'কষ্টাৰ্ছ ♦ গীতশ্ৰী বৈশ্য/৯৩
- ❑ পংৰাগ ♦ ৰিতু টুমুং/৯৫
- ❑ মেনল' পাৰ্কৰ যাদুকৰ ♦ প্ৰাৰ্থনা বৰা/৯৮
- ❑ অসমীয়া অলংকাৰ : এক ক্ষুদ্ৰ অৱলোকন ♦ নিতুমণি বৰ্মন/৯৯
- ❑ বিপ্লৱী মানৱীয় চেতনাৰ অনন্য প্ৰতীক বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভা ♦ ড° মামুন কলিতা/১০১
- ❑ স্বৰ্গদেউ গদাধৰ সিংহ ♦ উদ্দীপ্ত তালুকদাৰ/১০৪
- ❑ গণিত আৰু জ্যোতিৰ্বিজ্ঞানলৈ প্ৰাচীন গ্ৰীকসকলৰ অৱদান ♦ মনোৰাৰ আলি/১০৬
- ❑ দাতা কৰ্ণ ♦ মুন মেধি/১০৮
- ❑ যৌতুক প্ৰথা ৰোধ কৰা সম্ভৱ নে? ♦ বনশ্ৰী বয় /১০৯
- ❑ অসমীয়া সংস্কৃতিত টাইসকলৰ অৱদান ♦ ৰাজেশ্বৰ ডেকা/১১০
- ❑ অসমীয়া সমাজ জীৱনত সত্ৰসমূহৰ ভূমিকা ♦ ৰূপামণি কলিতা/১১৩
- ❑ অসমীয়া মৎসজীৱীসকল আৰু প্ৰকৃতি ♦ কৃষ্ণ দাস/১১৪
- ❑ লোক-সাংস্কৃতিক সংগ্ৰাহালয় এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ অনন্য সম্পদ || এক প্ৰতিবেদন || ♦ জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা/১১৭

কবিতা :

- ❑ এমুঠি পোহৰ বিচাৰি ♦ নিখিল পাঠক/১২৫
- ❑ ফাগুনৰ অনুভৱ ♦ পৰাগ তালুকদাৰ/১২৫
- ❑ উৎসৰ্গা ♦ অনামিকা চৌধুৰী/১২৬
- ❑ চিৰসেউজ এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয় ♦ সঞ্জয় দাস/১২৬
- ❑ ধাৰণা ♦ সঞ্জীৱ ডেকা/১২৭
- ❑ আশাৰ বেদনা ♦ বেদান্ত কলিতা/১২৭
- ❑ স্বৰ্গতকৈও অধিক মোৰ আই ♦ নিলোফাৰ আহমেদ/১২৮

- ☐ জুইৰ ঘৰ নাই ♦ মেৰাজুল হক/১২৮
- ☐ হৃদয় ♦ অনামিকা সিনহা/১২৯
- ☐ কৃষ্ণপক্ষৰ শেষ তিথি ♦ কল্যাণ বৰ্মন/১২৯
- ☐ বিপ্লৱ ♦ জ্যোতিময় শৰ্মা/১২৯
- ☐ সপোন হৃদয়ৰ পাৰিজাত ♦ অৰ্পিতা ঠাকুৰীয়া/১৩০
- ☐ নাৰী : তোমাৰ ছবিটি ♦ কমল মেধি/১৩১
- ☐ প্ৰণামো এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয় ♦ বিশ্বজিৎ বড়ো/১৩১
- ☐ আঁক-বাক ♦ পূজা চাহানী/১৩২
- ☐ মা-দেউতাৰ সান্নিধ্য ♦ জোনমনি ব্ৰূপী/১৩২
- ☐ চকুপানী ♦ দীনেশ ৰাজবংশী/১৩৩
- ☐ ব্যৰ্থতাৰ তৰংগ ♦ প্ৰতিমা সিং/১৩৩
- ☐ তেতিয়া আৰু এতিয়া ♦ খাইৰুল হক/১৩৩
- ☐ অহেতুক ♦ ধীৰাজ জ্যোতি ডেকা/১৩৪
- ☐ বেঙণি ♦ ভাস্কৰ বৰুৱা/১৩৪
- ☐ মা ♦ নুৰনেহাৰ বেগম/১৩৫
- ☐ জোনাকী আশা ♦ ভাৰ্গৱ শৰ্মা/১৩৫
- ☐ বেঙুনীয়া ফুলত বসন্তৰ বতৰা ♦ নিকুমনি বড়ো/১৩৫
- ☐ বহস্য ♦ ডিম্পী বেজবৰুৱা/১৩৬
- ☐ প্ৰকৃতি ♦ কিশোৰ বড়ো/১৩৬
- ☐ যন্ত্ৰণা ♦ পম্পী ডেকা/১৩৭
- ☐ সন্ধিয়াৰ হুমুনিয়াহ ♦ ভনিতা মেধি/১৩৭
- ☐ স্মৃতিৰ শৈশৱ ♦ প্ৰিয়ংকা দাস/১৩৮
- ☐ শিল ♦ অৰিনাশ বৈশ্য/১৩৮

গল্প

- ☐ বন্ধুত্ব ♦ তৃষ্ণা ডেকা/১৪১
- ☐ নৈখন সাক্ষী হ'ল ♦ ৰশ্মি তালুকদাৰ/১৪২
- ☐ কোম্পানী ♦ ময়ূৰী ৰহাং/১৪৪
- ☐ মূৰ্ত প্ৰাণ অমূৰ্ত বেদনা ♦ গীতালি দাস/১৪৭
- ☐ এয়েতো জীৱন ♦ পূৰ্ণিমা ৰায়/১৫০
- ☐ ৰ'দ ♦ দিপশিখা ডেকা/১৫১
- ☐ আশা ♦ তপ্পিতা মহন্ত/১৫৩
- ☐ এজনী অকলশৰীয়া পথৰ ছোৱালী ♦ জুলি বৈশ্য/১৫৫
- ☐ সময়ৰ আঁক ♦ ৰিমী হাটলৈ/১৫৬

অন্যান্য

- ☐ চিন্তাৰ বিষয়ে কিছু চৰ্চা ♦ বৰ্ণালী বৰুৱা/১৫৯
- ☐ স্মৃতিৰ সৈতে আছুতীয়া বাৰ্তালাপ ♦ পূজা শইকীয়া/১৬০
- ☐ মোৰ ভাবনা ♦ দীপশিখা ডেকা/১৬১

- ☐ বৰ্তমান সময়ৰ যুৱ প্ৰজন্ম আৰু যুৱ মানসিকতা ♦ অনামিকা কলিতা/১৬২
- ☐ অসমৰ প্ৰাথমিক শিক্ষা-ব্যৱস্থা আৰু নক'বলগীয়া কিছু কথা ♦ পৰন বৰ্মন/১৬৩

ভ্ৰমণ সাহিত্য

- ☐ প্ৰকৃতিৰ অনন্য সৃষ্টি 'আন্দামান' ♦ ড° বিভা ৰাণী পাঠক/১৬৯
- ☐ তেজপুৰলৈ : বিভাগীয় শিক্ষামূলক ভ্ৰমণ ♦ অনিতা চৌধুৰী/১৭৭

সাক্ষাৎকাৰ

- ☐ মাধৱ দাসৰ সৈতে সাক্ষাৎকাৰ ♦ সাক্ষাৎ গ্ৰহণকাৰী : জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা/১৮০
- ☐ অনুৰাগ শইকীয়াৰ সৈতে সাক্ষাৎকাৰ ♦ সাক্ষাৎ গ্ৰহণকাৰী : দীপশিখা ডেকা/১৮৩
- ☐ অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যত প্ৰথম... /১৮৫
- ☐ Report of General Secretary/১৯৭

English Section :

- ☐ Industrialisation during the British Rule in Colonial India ♦ Gracy Thiek /২০১
- ☐ Changing nature of the state: From Nehruvian to repressive and a welfarist state ♦ Ajay Pratim Das/২০৫
- ☐ Sustainable Utilization of Socio-cultural Practices ♦ Disha Haloi/২০৭
- ☐ Report : Not Me But You ♦ Dr. Rumamani Deka/২১০
- ☐ The Women's Question Gandhi & Ambedkar's role for emancipation of Women ♦ Dr. Nabanita Bhuyan/২১৩
- ☐ Peasants Revolt in Colonial Assam ♦ Anamika Gupta/২১৯
- ☐ James Webb Space Telescope : A Historic Mission ♦ Dibyajyoti Sarma/২২২
- ☐ *Tinospora cordifolia* (Wild) Hook. F. & Thomson and *Bucea mollis* wall. Ex Kurz.: The Two Natural Immunity Boosters & Traditionally Important Medicinal Plants Inhabiting Assam ♦ Dr. Deepanwita Deka/২২৪
- ☐ The Mohenjodaro Civilization ♦ Elinis Thangrokim/২২৮
- ☐ "Urban Heat Island" Effect : Cause, Mitigation, Strategies and Role of Policymakers ♦ Dr. Sagar Sharma/২৩০

- ☐ Impact of Climate Change on Ecosystem and its Remedies ♦ Barshashri Talukdar/২৩২
- ☐ Narrating the Subaltern : A Reading of Bapsi Sidhwa's Ice Candy Man ♦ Risha Baruah/২৩৪
- ☐ History of Tezpur ♦ Priya J. Dangiari/২৩৮
- ☐ A brief Description of Bishnupriya Manipuri ♦ Sanjib Singh/২৪২
- ☐ Land Revenue System during Colonial Period ♦ Kinimlungle Nriamme/২৪৫
- ☐ A Study on Changing Scenario of Environment ... ♦ Lalpiengmawi Changsan/২৪৭
- ☐ Religion and Seven Festivals of Manipur ♦ Lamginmang Khangsai/২৫২
- ☐ Waste Management ♦ Deepak Choudhury/২৫৫
- ☐ Chhath Puja The Festival of Emotions ♦ Anju Chauhan/২৫৭
- ☐ India's Maritime Diplomacy with the Asean : Engaging the Malacca Powers ♦ Chinmoyee Das/২৫৯
- ☐ Traditional Culture of Bodos ♦ Asujit Baglary/২৬৭
- ☐ Charles Darwin ♦ Chinajeeb Sarmah/২৭০
- ☐ Natural Resources and its Types ♦ Kankana Talukdar/২৭১
- ☐ Epicureanism Philosophy ♦ Mriganka Das/২৭৩
- ☐ Structure and Function of Ecosystem ♦ Arpita Roy/২৭৫
- ☐ Loom : The Weaving Tool of Assamese Culture ♦ Dr. Sanjukta Baruah/২৭৭

Poem :

- ☐ A Winsome View ♦ Upasana Banerjee/২৮৫
- ☐ Inferno ♦ Dr. Jushna Barua/২৮৫
- ☐ The Rain ♦ Riya Singha/২৮৬
- ☐ Vain escape ! ♦ Rebecca Mishra/২৮৬
- ☐ Hallucination ♦ Bharsita Goswami/২৮৭
- ☐ The Road ♦ Brajen Das/২৮৮
- ☐ Time ♦ Akankshya Kashyap/২৮৮
- ☐ Celebrating Womanhood ♦ Kakoli Choudhury/২৮৯

- ☐ Moments ♦ Dipika Gurung/২৯০
- ☐ Waiting for something more ♦ Mrinmoy Rajkhowa/২৯০
- ☐ Sparkle ♦ Bedanta Deba/২৯১
- ☐ Take Time ♦ Mamata Gurung/২৯১
- ☐ Imaginary Lover ♦ Anjali Das/২৯২

Short Story :

- ☐ Just A Face ♦ Kaustava Sarma/২৯৫

Others :

- ☐ Missile Man APJ Abdul Kalam's Autobiography "Wings of Fire" ♦ Trishna Choudhury/৩০১
- ☐ In Search of Joy ♦ Akankshya Kashyap/৩০৩
- ☐ Outer Beauty Attracts But Inner Beauty Captivates ♦ Arup Dhar/৩০৫
- ☐ Drug Abuse and its Impact on Youth of India ♦ Mukut Pathak/৩০৬
- ☐ 'Fair and Lovely' Women ♦ Tanmoyee Bhattacharjee/৩০৭
- ☐ The People of 1990s ♦ Resma Ahmed/৩০৮

অনুভবৰ অনুস্মৰণ :

- ❖ শৰতৰ সমান নাই সুখ কাল ... ♦ প্রস্তুতি দাস
- ❖ শিশুৰ আনুষ্ঠানিক শিক্ষাত পিতৃ-মাতৃৰ কৰ্তব্য ♦ অনিমা বেগম
- ❖ পঢ়া ছোৱালীৰ কথা ♦ জোনমনি বয়
- ❖ জ'কাৰ ♦ নমি বয়
- ❖ অহংকৰে পতন আনে ♦ ময়ূৰী শইকীয়া
- ❖ ভাষা ♦ শিপ্রা দেৱনাথ
- ❖ ৰামধেনুৰ গান ♦ কল্পনা ৰাজবংশী
- ❖ উষা অনিৰুদ্ধৰ প্ৰেমগাথা ♦ মেট্ৰিনা মিলি
- ❖ টকা ♦ জিতু কায়স্থ
- ❖ চক্ৰেটিছঃ গ্ৰীক দাৰ্শনিক আৰু নৈতিকতাৰ আদৰ্শ ♦ বৰ্ণাক্ষী বড়ো
- ❖ মহানুভৱতা ♦ চম্পক বৰ্মন
- ❖ কিতাপ আৰু অধ্যয়ন ♦ মিনি তালুকদাৰ
- ❖ এনাজৰী ♦ সীমা বয়
- ❖ পুথিভঁৰাল আৰু আমি ♦ চাহিল খান

প্ৰবন্ধ হৈছে তথ্য আৰু নীতি
প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ অজ্ঞাতৰ বিষয়ে
বিদ্যমান জ্ঞান আৰু বুজাবুজি বৃদ্ধিৰ বাবে গ্ৰহণ
কৰা এক বৌদ্ধিক প্ৰচেষ্টা আৰু পদ্ধতিগত অনুসন্ধান।
প্ৰবন্ধই প্ৰায় স্বাভাৱিকভাৱে মৌলিক লেখাৰ প্ৰবাহ অনুকৰণ
কৰে, যিটো কাল্পনিক আৰু অকাল্পনিক সাহিত্য হিচাপে প্ৰতিপন্ন
হয়। প্ৰবন্ধৰ ধাৰণা কি বুলি ক'লে ছন্দৰ কোনো গাঁথনি প্ৰয়োগ নকৰি
সুসংহতভাৱে চিন্তা-সৃজনক প্ৰকাশ কৰাৰ কাৰণে ব্যৱহৃত শৈলী বুলি ক'ব
পাৰি। অৱশ্যে প্ৰবন্ধই বাক্য আৰু অনুচ্ছেদত সজাই বাক্যাংশ ৰচনা কৰিবলৈ শব্দ
ব্যৱহাৰ কৰি ব্যাকৰণগত গঠন অনুকৰণ কৰিব পাৰে। প্ৰবন্ধ লিখাৰ ক্ষেত্ৰত বিষয়বস্তুৰ
গভীৰতা, বস্তুনিষ্ঠতা, কৰ্তৃত্ব আৰু উদ্দেশ্যৰ বিষয়ে বুজাটো প্ৰয়োজন। কোনবোৰ উৎস
বিশ্বাসযোগ্য সেইটো চিনাক্ত কৰিব পৰাটো গুৰুত্বপূৰ্ণ। উদাহৰণস্বৰূপে চাৰ্লছ ডাৰউইনৰ “The
Origin of Species” (১৮৫৯) নামৰ গ্ৰন্থখন বিজ্ঞানৰ ইতিহাসৰ অন্যতম প্ৰভাৱশালী গ্ৰন্থ। ইয়াত
প্ৰাকৃতিক নিৰ্বাচনৰ দ্বাৰা ডাৰউইনৰ বিৱৰ্তন তত্ত্বৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰা হৈছে আৰু সকলো জীৱৰ বংশৰ
প্ৰমাণ এটা উমৈহতীয়া পূৰ্বপুৰুষৰ পৰা পোৱা গৈছে। উন্নত মানৰ প্ৰবন্ধ একোটা পদ্ধতিগত হ'ব লাগে।
প্ৰবন্ধ যুক্তিসংগত আৰু হ্ৰাসকাৰী হ'ব লাগে। কাৰ্যমুখী হোৱা বহুতো প্ৰবন্ধই যুগে যুগে মানৱ ইতিহাসক সমৃদ্ধ
কৰি আহিছে। কেতিয়াবা প্ৰবন্ধত ধাৰণা আৰু নতুন জ্ঞান সৃষ্টি কৰা হয়, যিয়ে নতুন আৰু উন্নত অন্তৰ্দৃষ্টি (বিমূৰ্ত
চিন্তা) আৰু নতুন সামগ্ৰী, পণ্য আৰু প্ৰক্ৰিয়াৰ বিকাশৰ সূচনা কৰে। প্ৰবন্ধ ৰচনা কৰোঁতে জ্ঞান বৃদ্ধি আৰু সংশ্লেষণ
কৰিব পৰাকৈ বা পূৰ্বৰ জ্ঞান সংশোধন আৰু একত্ৰিত কৰিব পৰাকৈ পৰ্যাপ্ত প্ৰাসংগিক ফলাফল উৎপন্ন কৰাৰ
যুক্তি থাকিব লাগে।

অসমৰ নৰবৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ ইতিহাস

সংগীতা তালুকদাৰ
স্নাতক, দ্বিতীয় বাণাসিক

ভগৱানৰ অস্তিত্ব উপলব্ধি কৰি হৃদয়ত যি এক নিৰ্মল ভক্তি জাগ্ৰত হয়, সেই অৱস্থাকে আমি ভক্তি বস বুলিব পাৰোঁ। আন্দোলন শব্দই সঞ্চালনা বা হেন্দোলনি বুজায়। ভক্তি বস তত্বই হৈছে বৈষ্ণৱ আন্দোলনৰ কেন্দ্ৰবিন্দু। এক অৰ্থত চাবলৈ গ'লে বৈষ্ণৱ আন্দোলন মানে হৈছে ঈশ্বৰৰ প্ৰতি পৰম প্ৰেমত মগ্ন হোৱা এক চৰ্চা, অনুসন্ধান তথা আলোচনা। কিন্তু ভক্তি আন্দোলন বা বৈষ্ণৱ আন্দোলনৰ এক মন কৰিবলগীয়া দিশ হ'ল যে - মধ্যযুগীয় ভাৰতবৰ্ষত এক ধৰ্মীয় সংস্কাৰৰ বাবে দীঘলীয়া সংস্কাৰমুখী আন্দোলন হৈছিল। নৰবৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ উদ্দেশ্য আছিল সমাজক অন্ধবিশ্বাসৰ পৰা মুক্ত অৰ্থাৎ ধৰ্মৰ নামত একাংশক জাতি-ভেদ-বৰ্ণ আদিৰ নামত ভক্তিৰ পৰা দূৰত্ব বজাই ৰখা নিয়মসমূহ দূৰ কৰি সকলোকে বৈষ্ণৱ ধৰ্মত ব্ৰতী হ'বলৈ উৎসাহ যোগোৱা। আচলতে সেই সময়ৰ হিন্দু ধৰ্মৰ ধাৰ্মিক ব্যৱস্থাসমূহে সাধাৰণ লোকৰ ওপৰত দৃষ্টি ৰাখি সেই সময়ছোৱাত গঢ়ি তোলা ভক্তি আন্দোলনৰ কিছু উদ্দেশ্য তলত আলোচনা কৰা হ'ল —

(ক) বৈষ্ণৱ ধৰ্মই যাগ-যজ্ঞ, পূজা-পাতল, তপ-জপ, বলি-বিধান আদিৰ বিৰোধিতা কৰি নাম প্ৰসংগৰ দ্বাৰা লোক সমাজক ধৰ্ম শিকোৱা।

নৰবৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ প্ৰচাৰ তথা প্ৰসাৰৰ মূল ভক্তি আন্দোলন হৈছে ভাৰতবৰ্ষৰ ধৰ্মীয় বুৰঞ্জীত এক সংস্কাৰমুখী আন্দোলন। অতি প্ৰাচীন কালৰে পৰা ভাৰতবৰ্ষ হৈছে ভক্তিৰ এক নিৰৱচ্ছিন্ন ধাৰা অবিৰতভাৱে বৈ থকা এখন দেশ। ভক্তিৰ বীজ বেদত নিহিত হৈ আছিল যদিও বেদক প্ৰধানকৈ 'কৰ্ম কাণ্ডীয়' শাস্ত্ৰ বুলিহে কোৱা হয়। শ্ৰীকৃষ্ণ বা বিষ্ণুৰ ৰূপ আৰু আদৰ্শ ভাৰতৰ ধৰ্মীয় ভক্তি আন্দোলনৰ মূল উপাস্য মাৰ্গ আছিল। সনাতন ধৰ্মত ভগৱান বা দেৱতাৰ ধাৰণা বেদতেই অন্তৰ্নিহিত হৈ আছিল। বেদৰ মহত্ব আৰু গুৰুত্বই যুগে যুগে আমাক ভক্তি আন্দোলনৰ লগত থকা বেদৰ তাত্ত্বিক সম্পৰ্কৰ সম্বন্ধে যথেষ্ট ইংগিত দি থৈ গৈছে। ভক্তি শব্দৰ সাধাৰণ অৰ্থ হ'ল সেৱা বা শ্ৰদ্ধা। ভক্তি শব্দটো 'ভজ্' ধাতুৰ পৰা আহিছে, যাৰ অৰ্থ হ'ল সেৱা কৰা। শাণ্ডিল্যৰ ভক্তি সূত্ৰৰ মতে "ঈশ্বৰৰ প্ৰতি পৰম অনুৰাগেই ভক্তি।" আনহাতে ভক্তি নাৰদীয় সূত্ৰৰ মতে "ভক্তি আন নহয়, এক ঈশ্বৰত হৃদয় বিগলিত কৰা প্ৰেম।" এই পৰম প্ৰেম লাভ কৰি চিত্তৰ যোগেদি

ভক্তি দ্ৰাবিড় দেশত উপজিল, ৰামানন্দই লৈ আহে আৰু কবীৰে সপ্তদশ আৰু নৱমখণ্ড পৃথিৱীত প্ৰকট কৰি দিয়ে। ষোড়শ শতাব্দীৰ শেষ ভাগত বল্লভাচাৰ্যই এই বৈষ্ণৱ ধৰ্ম গুজৰাট, মথুৰা, বৃন্দাবন অঞ্চলত প্ৰচাৰ কৰে।

- (খ) ভক্তি আন্দোলনৰ জৰিয়তে সমাজক কু-সংস্কাৰৰ পৰা বহু দূৰ আঁতৰাই আনি অহিংসা, প্ৰেম, মানৱতা আদিক স্থান দিয়া।
- (গ) বৈষ্ণৱ আন্দোলনত কোনো ধৰণৰ মূৰ্তিৰ দ্বাৰা ধৰ্মীয় পথ দেখুওৱা নাছিল। পৱিত্ৰ গ্ৰন্থসমূহ আছিল এই ধৰ্মৰ মূল আধাৰ।
- (ঘ) হিন্দু ধৰ্মৰ শাস্ত্ৰত থকা সংস্কৃত ভাষাৰ জটিলতাৰ পৰা মুক্ত কৰি বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ প্ৰচাৰৰ বাবে নব্য ভাৰতীয় ভাষাৰ মিশ্ৰণত তৈয়াৰ হোৱা ব্ৰজাৱলী ভাষাৰ যোগেদি সাহিত্যিক এক নতুন গতিপথ দেখুওৱা।
- (ঙ) খ্ৰীষ্টীয় দ্বাদশ শতিকাৰ পৰা ষোড়শ শতিকাৰ এই সময়ছোৱাত গঢ়ি উঠা বৈষ্ণৱ আন্দোলনে অস্থিৰ ৰাজনৈতিক পৰিৱেশতো বিভিন্ন ভাবমুখী সাহিত্য সৃষ্টি কৰাত প্ৰেৰণা যোগোৱা।
- (চ) এই আন্দোলনৰ প্ৰচাৰৰ বাবে প্ৰধান মাধ্যম হিচাপে যিহেতু সাহিত্যিক বাছি লোৱা হৈছিল, সেইভাৱে সেই সময়ছোৱাত ভাৰতীয় সাহিত্যৰ বহুতো উন্নতি সাধন হৈছিল।
- (ছ) বৈষ্ণৱ আন্দোলনে জনসাধাৰণক মানৱীয় মৰ্যাদাবোধ দান কৰি ভক্তিৰ বলত মানৱীয় জীৱন যে সাৰ্থক হয় সেই কথা শিকাইছিল।
- (জ) বৈষ্ণৱ আন্দোলনৰ জৰিয়তে নিম্ন বৰ্ণৰ লোকক ধৰ্মত অন্তৰ্ভুক্ত কৰি তেওঁলোকক ধৰ্মীয় জ্ঞান দি সমাজত সমান মৰ্যাদা প্ৰদান কৰি সকলোকে একতাৰ ডোলেৰে বান্ধিছিল।
- (ঝ) নিজস্ব ধ্যান-পাৰণা, চিন্তা-চেতনাৰে প্ৰাক্তীয় অঞ্চলসমূহত বৈষ্ণৱ ধৰ্মই ভাষা, সংস্কৃতি, সাহিত্য আদি চহকী কৰি তুলিছিল।
- (ঞ) সাহিত্য বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ প্ৰচাৰৰ মূল মাধ্যম হোৱা বাবে বৈষ্ণৱ যুগত ভক্তিমূলক গীত-পদ আদি ৰচনা আৰু চৰ্চা হোৱা দেখা গৈছিল। ইয়াৰ ফলত সুকুমাৰ কলাৰো উন্নতি সাধন হৈছিল।

এই ভক্তি আন্দোলনক সৰ্বভাৰতীয় প্ৰেক্ষাপটত আমি এনেধৰণে আলোচনা কৰিব পাৰোঁ —

বৈষ্ণৱ আন্দোলন এক সৰ্বভাৰতীয় বৃহৎ সংস্কাৰমুখী আন্দোলন। প্ৰায় খ্ৰীষ্টীয় পঞ্চম শতিকাত দক্ষিণাত্যৰ তামল প্ৰদেশৰ আলোৱাৰসকলৰ মাজত ভক্তি আন্দোলনৰ সৰ্বপ্ৰথমে সূত্ৰপাত ঘটিছিল। পিছৰ কালছোৱাত এই আন্দোলন সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষতে বিয়পি পৰে। ভক্তি আন্দোলনৰ পূৰ্বৱৰ্তী পৃষ্ঠভূমি

যদি আমি বিচাৰিবলৈ যাওঁ তেতিয়া আমি কেইবা শতিকা পিছলৈ ঘূৰি যাবলগীয়া হয়। সকলো কাৰ্যই পৰ্যায়নুক্রমে ক্ৰমবিকাশ কৰি এক নিৰ্দিষ্ট স্থানত উপনীত হয় আৰু নিজৰ স্থিতি প্ৰতিপন্ন বা স্থায়ী কৰে। বৈষ্ণৱ আন্দোলনৰ ক্ষেত্ৰতো কিন্তু এইধৰণৰ কথা প্ৰযোজ্য। ভক্তি আন্দোলনে পৰ্যায়নুক্রমে আগ বাঢ়িয়েই পিছলৈ বৈষ্ণৱ আন্দোলনৰূপে স্থায়িত্ব লাভ কৰিছে। অতীতৰ পৰা বৈষ্ণৱ ধৰ্ম ভাৰতত প্ৰচলিত হৈ আছিল যদিও গুপ্তযুগৰ সময়লৈকে ই ৰাজকীয়ধৰ্মী হৈ উঠা নাছিল, সমুদ্ৰগুপ্ত (৩৩৫-৩৭৫ খ্ৰীঃ) ভাৰতৰ প্ৰথমজন ৰজা যি গৰাকীয়ে প্ৰথম বৈষ্ণৱ ধৰ্ম গ্ৰহণ কৰিছিল। গুপ্ত ৰাজত্বৰ সমসাময়িকভাৱে বৈষ্ণৱ আন্দোলনক খ্ৰীষ্টীয় সপ্তম-দশম শতাব্দীত তামিল দেশৰ আলোৱাৰসকলে (ভক্তি জ্ঞান সাগৰত বুৰ গৈ থকা ভক্ত) অধিক জনপ্ৰিয় কৰি তোলে। আলোৱাৰসকলে শতিকাৰ শেষ ভাগত পল্লৱ ৰাজবংশৰ উত্থানৰ সময়তে বিষ্ণু আৰু শিৱৰ মাধ্যমেৰে ভক্তি চৰ্চা আৰম্ভ কৰিছিল। এইখিনিতে উল্লেখনীয় যে মানুহৰ মাজত আধ্যাত্মিক চেতনা (the spiritual consciousness) ৰ জাগৰণ কৰি তোলাত আলোৱাৰসকলৰ পদক্ষেপ উল্লেখযোগ্য। তেওঁলোকৰ সময় যষ্ঠৰ পৰা দশম শতিকা বুলি পণ্ডিতসকলে স্থিৰ কৰিছে, বাৰজন প্ৰধান আলোৱাৰৰ ভিতৰত চণ্ডাল, শূদ্ৰ আৰু স্ত্ৰীও আছিল। এওঁলোকৰ সম্প্ৰদায়ৰ পৰৱৰ্তী সময়ত সমগ্ৰ উত্তৰ আৰু দক্ষিণ ভাৰতত বৈষ্ণৱ আন্দোলনে প্ৰসাৰ লাভ কৰিছিল। দক্ষিণ ভাৰতৰ আলোৱাৰসকলৰ দ্বাৰা যি বৈষ্ণৱ আন্দোলনৰ সৃষ্টি হৈছিল, পিছৰ সময়ত একোজন বৈষ্ণৱাচাৰ্যই সেই ধৰ্ম আন্দোলনৰ নেতৃত্ব বহন কৰিছিল। মুঠতে এক অৰ্থত ক'ব গ'লে ভাৰতত বৈষ্ণৱ আন্দোলনৰ জাগৰণ আলোৱাৰসকলে সৰ্বসাধাৰণৰ মাজত তুলি দিয়ে। কাৰণ মন কৰিবলগীয়া যে ইয়াৰ আগৰ সময়লৈকে বৈষ্ণৱ পন্থাৰ মন্দিৰত গোড়াভাৱৰ কৰ্মকাণ্ড বহুল দেখা যায়। তদুপৰি কেৱল এক বৰ্ণৰ পুৰুষসকলেহে পূজা দিয়াৰ অধিকাৰ আছিল। শূদ্ৰ লোক আৰু নাৰীৰ স্থান একেবাৰে নিম্নস্তৰৰ হোৱা দেখা গৈছিল। কিন্তু আলোৱাৰসকলে সেই সময়ত প্ৰচলিত জাতি-ভেদৰ অন্তৰালত থকা শূন্যতা উদঙাই দেখুৱাইছিল। এনেদৰে আলোৱাৰসকলে বৈষ্ণৱ আন্দোলনৰ বুনীয়াদ গঢ়ি তোলে। তেওঁলোকৰ সমসাময়িকভাৱে প্ৰায় অষ্টম শতিকাত ব্ৰাহ্মণ গুৰু শংকৰাচাৰ্যই অদ্বৈতবাদী দৃষ্টিৰে বৈষ্ণৱ আন্দোলনক এক অন্যান্য মাত্ৰা প্ৰদান কৰে। কিন্তু একাদশ শতিকাৰ ৰমানুজেহে বৈষ্ণৱ ভক্তি আন্দোলনক এক বিশেষ ধৰণৰ সুকীয়া মাত্ৰা প্ৰদান কৰে। ৰমানুজ, শংকৰাচাৰ্যৰ অদ্বৈত আৰু মায়াবাদক অস্বীকাৰ কৰি 'ভগৱান কি?', 'ইয়াৰ প্ৰয়োজনীয়তা কি?' তাৰেই বাণী প্ৰচাৰ কৰে। ইয়াৰ লগে লগে দ্বৈতবাদক ভিত্তি কৰি কৰ্ণাটকত 'দাসকূট'

নামে আন এক ভক্তি আন্দোলনৰ গুৰি ধৰে শ্ৰীপাদৰায় আৰু তেওঁৰ পুত্ৰ ব্যাসৰায়ে। সমান্তৰালভাৱে মহাৰাষ্ট্ৰত সন্ত জ্ঞানেশ্বৰে ভক্তি আন্দোলনৰ গুৰি ধৰে। পিছলৈ ৰমানন্দই ধৰ্মীয় সোঁত উত্তৰ ভাৰতৰ বুকুলৈ বোঁৱাই আনে। কবীৰে (ৰমানন্দৰ প্ৰধান শিষ্য) একেশ্বৰবাদী ধাৰণা সৰ্বসাধাৰণৰ মাজত বিয়পাই দিয়ে। সুৰদাস, বল্লভাচাৰ্য, ধৰ্মদাস, মলুকদাস, শ্ৰীদাস, তুলসীদাস, মীৰাবাই আদিয়ে উত্তৰ ভাৰতত ভক্তি ধৰ্মক অধিক সুদূৰপ্ৰসাৰী কৰি তোলে। ৰমানন্দই দক্ষিণৰ দ্ৰাবিড়ৰ দেশৰ পৰা ভক্তিপন্থা আনি উত্তৰ ভাৰতত স্থাপন কৰেহি। এই প্ৰসংগতে এটা হিন্দী বচন আছে—

ভক্তি দ্ৰাবিড় উপজি

লায়া ৰমানন্দ।

কবীৰ নে প্ৰকট কियो

সপ্ত দিশ নৌখণ্ড।।

ইয়াৰ অৰ্থ হ'ল যে ভক্তি দ্ৰাবিড় দেশত উপজিল, ৰমানন্দই লৈ আহে আৰু কবীৰে সপ্তদশ আৰু নৱম পৃথিৱীত প্ৰকট কৰি দিয়ে। ষোড়শ শতাব্দীৰ শেষ ভাগত বল্লভাচাৰ্যই এই বৈষ্ণৱ ধৰ্ম গুজৰাট, মথুৰা, বৃন্দাবন অঞ্চলত প্ৰচাৰ কৰে। বংগদেশত চৈতন্যদেৱে আৰু উৰিষ্যাতে তেওঁৰ শিষ্য ৰাসিকানন্দই বৈষ্ণৱ আন্দোলনক সুদূৰপ্ৰসাৰী কৰি তোলে। এই বৈষ্ণৱ আন্দোলনৰ ফলত পূব ভাৰতত অসমীয়া, উৰিয়া, বঙালী আদি ভাষাৰ লগতে দক্ষিণত মালায়ালম, তামিল, কানাড়া, তেলেগু, উত্তৰত হিন্দী, মাগধী, ভোজপুৰী, পশ্চিমত ৰাজস্থানী, গুজৰাটী, মাৰাঠী আদি প্ৰায় ভাষাৰে উদ্ভৱ ঘটে। ইছলামিক চুফী সাধকসকলে ভক্তিমূলক দিশতে চলিছিল। যাৰ ফলত বৈষ্ণৱ আন্দোলনে হিন্দু আৰু মুছলমানৰ সম্পৰ্কটো পৰস্পৰভাৱে কিছু ওচৰ চপাই আনে। সৰ্বভাৰতীয় প্ৰেক্ষাপটত বৈষ্ণৱ আন্দোলনৰ বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত কিছু সামাজিক আৰু ৰাজনৈতিক কাৰণে ক্ৰিয়া কৰিছিল। যেনে -

- (ক) নব্য ভাৰতীয় আৰ্যভাষাৰ স্বকীয় ৰূপ লাভ আৰু এই সকলো ধৰণৰ ভাষালৈ সংস্কৃত সাহিত্যৰ অৱদান।
- (খ) মানুহে ধৰ্মবিশ্বাসৰ বলি হৈ কৰা সকলো ধৰণৰ ক্ৰিয়া-কৰ্ম যেনে- বলি-বিধান, ব্যয়-বহুলতা আদি সকলোবোৰ বৈষ্ণৱ আদৰ্শত পৰি এৰি দিয়া।
- (গ) বৈষ্ণৱ ভক্তি আন্দোলনৰ সহায়ত জনসাধাৰণৰ মাজত একেশ্বৰবাদ ধাৰণাৰ প্ৰতিষ্ঠা আৰু প্ৰসাৰ।
- (ঘ) প্ৰান্তীয় ভাষা চৰ্চা আৰু সেই ভাষাত পুথি ৰচনা আৰু প্ৰচাৰ।
- (ঙ) ধৰ্মক বিশ্বাস কৰা লোকসকলৰ ভক্তিৰ দিশত সংস্কাৰ সাধন আৰু সেইসকলৰ আত্মিক বিকাশত সুবিধা গ্ৰহণ।

সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষতে এই বৈষ্ণৱ আন্দোলন চলি থকা সময়তে অসমৰ মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে তেওঁৰ সহযাত্ৰীসকলৰ সৈতে ভাৰতৰ তীৰ্থস্থান উৰিষ্যা, বংগদেশ, তামিল, দ্ৰাবিড় আদি অঞ্চল ভ্ৰমণ কৰাৰ উদ্দেশ্য লৈ ওলাই আহে। তেখেতে বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ মুকুতাটোক ওচৰৰ পৰা মনোনিৱেশ কৰি এই ধৰ্মৰ সৰলীকৰণত মুগ্ধ হৈ পৰিল। স্বৰাজ্যৰ লোকৰ মাজত এই মুকুতাটোৰ বীজ সিঁচাৰ প্ৰয়াস কৰিলে। যিহেতু সেই সময়ত আন ঠাইবোৰৰ লগতে অসমতো ধৰ্মৰ নামত জীৱ বলি চলি আছিল; বৈষ্ণৱ ধৰ্মই এই অপকৰ্মবোৰৰ পৰা আঁতৰি থাকি কেৱল নাম প্ৰসংগৰ দ্বাৰাহে ঈশ্বৰক স্মৰণ কৰিছিল। তেওঁ এক তীৰ্থযাত্ৰাৰ অন্ত পেলাই বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ বীজ নিজ ৰাজ্যত ৰোপণ কৰা মানসেৰে অসমলৈ উভটে আৰু এক শৰণ 'হৰি নাম' ধৰ্মৰ পথ সৰ্বসাধাৰণ ৰাইজলৈ মুকলি কৰাৰ প্ৰয়াস আৰম্ভ কৰিলে।

অসমৰ প্ৰেক্ষাপটত বৈষ্ণৱ আন্দোলন : ১৪৪৯ খ্ৰীষ্টাব্দত আহিন মাহত বৰদোৱাৰ আলিপুখুৰী নামে ঠাইত শংকৰদেৱৰ জন্ম হৈছিল। তেখেতৰ পিতৃৰ নাম কুসুম্বৰ ভূঞা আৰু মাতৃৰ নাম সত্যসন্ধ্যা দেৱী। তেখেতৰ মাতৃ-পিতৃৰ বিয়োগৰ পিছত শৈশৱকালৰে পৰা আইতাক খেৰসূতীয়ে লালন-পালন কৰি ডাঙৰ-দীঘল কৰে।

শংকৰদেৱৰ বাৰ বছৰ বয়সত বুঢ়ীমাক খেৰসূতীয়ে মহেন্দ্ৰ কন্দলীৰ টোলত নাম ভৰ্তি কৰি দিয়ে। বাৰ বছৰ বয়সত মাত্ৰ স্বৰবৰ্ণ, ব্যঞ্জনবৰ্ণখিনি শিকিয়েই তেওঁ শ্ৰীকৃষ্ণৰ ভক্তি প্ৰকাশক কবিতা 'কৰতল কমল' ৰচনা কৰি গুৰুক তেওঁৰ পাণ্ডিত্যৰ পৰিচয় দিয়ে। শংকৰদেৱৰ পাণ্ডিত্যৰ উমান পাই মহেন্দ্ৰ কন্দলীয়ে তেওঁক 'দেৱ' উপাধি প্ৰদান কৰে। কন্দলীৰ টোলতে শংকৰদেৱে ঠুঠৰ পুৰাণ, কাব্য সংহিতা, চাৰিবেদ, চৈধ্যশাস্ত্ৰ আদি শাস্ত্ৰত পাকৈত হৈ উঠে। শংকৰদেৱে তেওঁৰ প্ৰথমটো অনুবাদমূলক কবিতা 'হৰিশ্চন্দ্ৰ উপাখ্যান' কন্দলীৰ টোলত থাকিয়েই লিখি উলিয়ায়। প্ৰায় ১২ বছৰ বয়সত তেওঁ এজন গুণী, জ্ঞানী, বিদগ্ধ পণ্ডিত হৈ ঘৰলৈ উভটে। এই মহাপুৰুষ গৰাকীয়েই অসমীয়া জাতি, সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ নিৰ্মাতা। তেওঁ এজন সৰ্বগুণসম্পন্ন পণ্ডিত হোৱাৰ লগতে ধৰ্ম প্ৰচাৰক, কবি, সমাজ সংগঠক, চিত্ৰকৰ, নাট্যকাৰ, লেখক আছিল। অসমীয়া জাতিক একতাৰ ডোলেৰে বন্ধা, বৈষ্ণৱ ধৰ্মক অসমলৈ অনাৰ যাত্ৰা শংকৰদেৱৰ দ্বাৰা এনেধৰণে আৰম্ভ হৈছিল—

মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে তেওঁৰ ৩২ বছৰ বয়সতে প্ৰথমবাৰৰ বাবে বলোৰাম, গোবিন্দ, নাৰায়ণ, বৰশ্ৰীৰাম, গোপাল, মুকুণ্ড, মুৰাৰিৰ লগতে শিক্ষাগুৰু মহেন্দ্ৰ কন্দলীকে ধৰি মুঠ সোতৰ গৰাকী যাত্ৰীৰ সৈতে তীৰ্থলৈ যায়।

তেখেতসকলে গংগাত স্নানৰ পৰা আৰম্ভ কৰি জগন্নাথ, পুৰী, মথুৰা, বৃন্দাবন, দ্বাৰকা, বাৰাণসী, অযোধ্যা, হৰিদ্বাৰ, বংগদেশ, দাক্ষিণাত্যৰ তামিল প্ৰদেশ, উৰিষ্যাৰ সকলো ঐতিহাসিক তীৰ্থস্থান ভ্ৰমণ কৰে। এই তীৰ্থ ভ্ৰমণৰ মাজতে ভগৱান বিষ্ণু বা শ্ৰীকৃষ্ণৰ লীলাৰ লগত সংগতি ৰখা ঠাইবোৰ ভ্ৰমণ কৰি আৰু সেই বৈষ্ণৱ ভক্তি ৰসত বুৰ গৈ তেখেতে তাত নিজা দৃষ্টিভংগী আৰু চিন্তাধাৰা সংলগ্ন কৰি এই ভক্তিতত্ত্বটোক অধিক বিস্তৃত কৰি তোলে। ভাৰতবৰ্ষৰ দৰে এক ভক্তিৰ বোঁৱতী ধাৰা বোৱা দেশৰ চুকে-কোণে থকা ঐতিহাসিক বুৰঞ্জীৰ লগতে সামাজিক কৃষ্টি-সংস্কৃতিৰ কিছু মাণিক বুটলি আনি তেখেতে প্ৰায় বাৰ বছৰ কালে কৰা ভ্ৰমণসূচীৰ অন্ত পেলাই স্বৰাজ্যলৈ উভতি আহি সেই মাণিকৰ কিছু বীজ নিজ ৰাজ্যত সিঁচিবলৈ প্ৰয়াস কৰে। মহাপুৰুষজনাৰ তীৰ্থ ভ্ৰমণৰ সময়ত সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষকে ভক্তি আন্দোলন বা বৈষ্ণৱ আন্দোলনৰ টোৱে আন্দোলিত কৰি আছিল। শংকৰদেৱে এই ভক্তি আন্দোলনৰ উদ্দেশ্য আৰু যুক্তিৰ সৰলতাত বাৰুকৈয়ে মুগ্ধ হৈ পৰিছিল। তেখেতে অসমতো ধৰ্মৰ নামত মূৰ্তি পূজাৰ পৰিহাৰ কৰি, নামধৰ্ম প্ৰচাৰত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিছিল। ইয়াৰ আগলৈকে মানুহে আৰাধনা কৰাৰ লগে লগে ভক্তিত অন্ধ হৈ পশুবলি, নৰবলি আদিৰ দৰে শিহৰণকাৰী ব্যভিচাৰ কৰিবলৈ কুণ্ঠাবোধ কৰা নাছিল। তেখেতে চিন্তা কৰিছিল যে নৱ বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ সৰল ধৰ্মীয় মতবাদখিনি নিজৰ ৰাজ্যৰ ধাৰ্মিক লোকসকলৰ মনত বিয়পাই দিব পাৰিলে ধৰ্মৰ নামত চলি থকা পশুবলি আনকি নৰবলি পৰ্যন্তয়ো নোহোৱা হৈ যাব। ধৰ্মৰ নামত সুস্থ মানসিকতাৰ লোক আৰু নিষ্পাপ পশু-পক্ষীবোৰক এনে ধৰণৰ বিধিবোৰৰ পৰা উদ্ধাৰ কৰিব পৰা যাব। সেইখিনি সময়ত অসমত ভিন্ন ধৰণৰ মতবাদ প্ৰচলিত হৈ আছিল, অসংখ্য দেৱ-দেৱতাৰ পূজাৰ লগতে ধৰ্ম-বিশ্বাসৰ নামত বৃক্ষ পূজা, শিল পূজা, প্ৰকৃতি পূজা আদি নানান পূজা অৰ্চনা সাধাৰণ লোকৰ মাজত বহুলভাৱে প্ৰচলিত হৈ আছিল। ইয়াতকৈ মন কৰিবলগীয়া কথা যে ধৰ্মীয় বিধি-বিধানবোৰ ওপৰত লিখা ধৰণে সহজ নাছিল। শংকৰদেৱৰ মনত এক দৃঢ় বিশ্বাস জাগি উঠিছিল যে ভিন্ন ধৰ্মৰ ভিন্ন মানুহক একগোট কৰি বৈষ্ণৱ ধৰ্মইহে বান্ধি ৰাখিব পাৰিব। কাৰণ এই ধৰ্মত কোনো দিশতে উচ্চ-নীচ, জাতি-বৰ্ণ, ধনী-দুখীয়া বুলি কোনো প্ৰভেদ নাথাকিব। ধৰ্মৰ নামত অধৰ্মৰ সৃষ্টি হৈ ভক্তিৰ অতিৰিক্ত প্ৰদৰ্শন, জাক-জমকতা, ব্যয়-বহুলতা আদি নাথাকিব। বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ বিষয়ে তেওঁৰ ভ্ৰমণ কালত মহাপুৰুষজনাই যি তত্ত্ব লাভ কৰিছিল সেই অভিজ্ঞতা আৰু বিষ্ণু-ভক্তিৰ তত্ত্বখিনিৰ জ্ঞানেৰে যি সমৃদ্ধি লাভ কৰিছিল

তাকে মূল স্তম্ভ হিচাপে লৈ ভাগৱতৰ ভক্তি আৰু গীতাৰ একশৰণ ভাবনাক একত্ৰিত কৰি অসম ৰাজ্যত 'একশৰণ ভাগৱতী বৈষ্ণৱ নামধৰ্ম'ৰ খুঁটি পোতে। শংকৰদেৱে একশৰণ নাম ধৰ্মৰ মূল উদ্দেশ্য এই বুলি প্ৰচাৰ কৰিলে যে জগতৰ সৰ্বকৰ্তা ঈশ্বৰজন হৈছে বিষ্ণু; তেওঁক স্মৰণ কৰিয়েই আমি সকলো ধৰণৰ দুখ, পাপ আদিৰ পৰা নিজকে উদ্ধাৰ কৰিব পাৰোঁ। সেয়েহে সৰ্বসাধাৰণ ৰাইজে সেইজনা ঈশ্বৰৰ চৰণত আশ্ৰয় ল'ব লাগে। ইয়াকে চমু অৰ্থত নৱবৈষ্ণৱ ধৰ্ম বা একশৰণ নামধৰ্ম বুলি মহাপুৰুষজনাই প্ৰচাৰৰ প্ৰয়াস কৰে। এই ধৰ্মৰ মূল আধাৰ আছিল যে ধৰ্মৰ নামত ইয়াত ব্যয়-বহুলতা, জাক-জমকতা, পূজা-অৰ্চনা, যাগ-যজ্ঞ, বলি-বিধান আদি অপকৰ্মৰ পৰা বিৰত থকা। 'দ্বাদশ স্কন্ধ ভাগৱত' গ্ৰন্থক মূল হিচাপে লৈ শংকৰদেৱে এই ধৰ্মত 'এক দেৱ এক সেৱ এক বিনে নাই কেৱ' বুলি জনসাধাৰণৰ মাজত প্ৰচাৰ কৰে। তেওঁ নাম-ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰাৰ উদ্দেশ্য লৈ অসমৰ ভিন্ন ঠাইত সত্ৰ, নামঘৰ বা কীৰ্তনঘৰ আদি স্থাপন কৰি তাত হৰি নাম শ্ৰৱণ, কীৰ্তন কৰি মানুহৰ মাজত এই ধৰ্মৰ গুৰুত্ব বঢ়াবৰ বাবে চেষ্টা আৰম্ভ কৰিলে। সৰ্বসাধাৰণৰ মনত এই ধৰ্মৰ জাগৰণ তুলিবৰ বাবে শংকৰদেৱে নানান শাস্ত্ৰ ৰচনা কৰিবলৈ ধৰাৰ লগে লগে বিষ্ণু-ভাব প্ৰকাশক চিন্তা-ধাৰাসমূহ ৰাইজৰ মাজলৈ আনি চৰ্চা কৰিব ধৰিলে। তেওঁৰ শিষ্য মাধৱদেৱ, ভাস্কৰ বিপ্ৰ, ৰত্নাকৰ কন্দলিকে ধৰি সকলোৱে এই নামধৰ্ম অসমৰ চুকে কোণে বিয়পাই তুলি ভক্তিৰ সুবাসেৰে চৌপাশ মুখৰিত কৰি তুলিছিল। তথাপি কিন্তু এই ধৰ্ম প্ৰচাৰ গুৰুজনাৰ বাবে সহজ নাছিল। ভিন্ন সময়ত ভিন্ন লোকৰ লগতে আহোমৰ কোনো কোনো ৰজাৰ ফালৰ পৰাও বাধা দেখিবলৈ পোৱা গৈছিল। শংকৰদেৱৰ জোঁৱায়েক হৰিদেৱক আহোম ৰজাই হাতী ৰখিব নোৱাৰাৰ অজুহাত দেখাই শিৰচ্ছেদ কৰিছিল। মাধৱদেৱক কাৰাবন্দীৰ লগতে বহুতো অত্যাচাৰিক ঘটনাৰ বশৱৰ্তী হৈ তেওঁ নিজৰ বাসস্থান সলনি কৰি অসমৰ পশ্চিম অঞ্চলৰ পাটবাউসীত কীৰ্তনঘৰ সাজি তাতে থাকিবলৈ লয়। তাৰ পৰাই তেওঁ ১৬৪৬ চনত আকৌ এবাৰ তীৰ্থলৈ যায় যদিও কিন্তু তেখেতে ছয় মাহতে উভতি আহে। সেই কালছোৱাত তেওঁ বিভিন্ন সাহিত্য কলাৰ সৃষ্টিৰে নিজকে জুখি চাইছিল। সেয়ে এই সময়খিনি অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ আছিল। লাহে লাহে আহোম ৰজাসকলেও বৈষ্ণৱ ধৰ্মক বুজিবলৈ ধৰিলে আৰু আহোমৰ ৰজা জয়ধ্বজ সিংহই পোন প্ৰথমে বৈষ্ণৱ ধৰ্ম গ্ৰহণ কৰে।

এই বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ আৰম্ভণি ভাৰতত আৰু অসমত ব্যাপক ৰূপত প্ৰায় এনেদৰেই হয়। এই ধৰ্মত থকা সৰলতাখিনিৰ বাবে ই সমাজত গ্ৰহণযোগ্য হোৱাৰ কাৰণে উপযুক্ত হৈ পৰিল। ■■

অসমলৈ আহোমসকলৰ আগমন শাসন ব্যৱস্থা আৰু মৈদাম নিৰ্মাণশৈলী

জিন্নাত বেগম
প্রাক্তন ছাত্ৰী

ত্রয়োদশ শতিকাৰ আৰম্ভণিতে অসমত সংঘটিত হোৱা দুটা ডাঙৰ পৰিঘটনা অন্যতম আছিল। ইয়াৰে এটা আছিল ১২০৬ খ্ৰীষ্টাব্দৰ পৰা আৰম্ভ হোৱা পশ্চিমৰ পৰা মুছলমানৰ আগ্ৰাসনৰ ধাৰাবাহিকতা আৰু আনটো আছিল ১২২৮ খ্ৰীষ্টাব্দত আহোমসকল(টাইসকল)ৰ প্ৰৱেশ। ১২২৮ খ্ৰীষ্টাব্দত চুকাফাৰ অধীনত টাই আহোমৰ আগমনে ৰাজ্যখনৰ সমগ্ৰ ইতিহাস সলনি কৰি সমগ্ৰ অসম ৰাজ্যৰ একত্ৰীকৰণৰ সূচনা কৰে। নতুন ৰাজ্যত ৰাজ্য প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ সময়তে এই অঞ্চলত বসবাস কৰা মৰাণ আৰু কছাৰী নামৰ দুটা জনগোষ্ঠীৰ লগত বন্ধুত্ব গঢ়ি তুলিছিল। তেওঁলোকৰ বহু অনুগামীয়ে এই গোটবোৰত বিবাহপাশত আবদ্ধ হয় আৰু কছাৰীসকলক আহোমৰ অংশ হিচাপে অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হয়। অৱশেষত ১২৫৩ চনত বৰ্তমানৰ শিৱসাগৰৰ ওচৰতে অৱস্থিত 'চৰাইদেউ'ত আহোম ৰাজ্যৰ ৰাজধানী প্ৰতিষ্ঠা কৰা হয় আৰু শেষত ৰাজ্য নিৰ্মাণৰ অভিযান আৰম্ভ হয়।

আহোমসকলে উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ বৰ্তমানৰ অসম অঞ্চলত প্ৰায় ৬০০ বছৰ ধৰি শাসন কৰিছিল। ত্ৰয়োদশ শতিকাত প্ৰতিষ্ঠা হোৱা আহোম বংশই চুবুৰীয়া ভূখণ্ডৰ ওপৰত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰি শক্তিশালী ৰাজ্যৰ উত্থান ঘটায়। আহোম শাসকসকল শক্তিশালী সামৰিক কৌশল আৰু মিত্ৰতাৰ বাবে জনাজাত আছিল, যাৰ ফলত তেওঁলোকে বহিঃৰাজ্যৰ আগ্ৰাসনক প্ৰতিহত কৰি নিজৰ সাৰ্বভৌমত্ব বজাই ৰখাত সফলতা লাভ কৰিছিল। আহোম ৰাজ্যৰ প্ৰথম ৰজা আছিল চাওলুং চুকাফা, যিয়ে পাটকাইৰ পাহাৰীয়া অঞ্চল পাৰ হৈ ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাত উপস্থিত হৈ আহোম বংশৰ ভেটি স্থাপন কৰিছিল। আহোম বংশই সাংস্কৃতিক আৰু বৌদ্ধিকভাৱে

প্ৰস্ফুটিত হ'বলৈ ধৰা এক বিশেষ সময় প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছিল। আহোম শাসকসকলে কলা, সাহিত্য, স্থাপত্যৰ সৃষ্টি আৰু প্ৰসাৰৰ পৃষ্ঠপোষকতা কৰিছিল, যাৰ ফলত মন্দিৰ, ৰাজপ্ৰসাদ, দুৰ্গ আদি লেখত ল'বলগীয়া গঠন নিৰ্মাণ কৰিছিল। স্থানীয় ভাষা, সাহিত্য, ধৰ্মীয় পদ্ধতিৰ প্ৰসাৰৰ ক্ষেত্ৰতো তেওঁলোকে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিছিল। আহোম শাসকসকলে হিন্দু ধৰ্ম গ্ৰহণ কৰি নিজৰ থলুৱা সাংস্কৃতিক প্ৰথা আৰু পৰম্পৰা বজাই ৰাখিছিল।

প্ৰথম আহোম ৰজা চাওলুং চুকাফাই পাটকাইৰ পাহাৰীয়া অঞ্চল পাৰ হৈ ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকালৈ তেওঁৰ লগত তিনিগৰাকী ৰাণী, দুজন পুত্ৰ আৰু সন্ত্ৰাস্ত, আমোলা আৰু যোদ্ধাৰ এটা দল লৈ আহিছিল। ১২২৮ চনৰ ২ ডিচেম্বৰত চুকাফা বৰ্তমানৰ নামৰূপত উপস্থিত হৈছিল আৰু বুঢ়ীদিহিং নদীৰ দক্ষিণ পাৰৰ অঞ্চলত বসবাস কৰিবলৈ লৈছিল। এই সময়তে আহোম বংশৰ ভেটি স্থাপন কৰা হৈছিল।

চাওলুং চুকাফাই চৰাইদেউত ৰাজধানী প্ৰতিষ্ঠা কৰি খিলঞ্জীয়া বৰাহী আৰু মৰাণ জনজাতিৰ লগত বন্ধুত্বপূৰ্ণ সম্পৰ্ক গঢ়ি তুলিছিল। শক্তিশালী সাৰ্বভৌম সাম্ৰাজ্যৰ ভেটি স্থাপন কৰা এইগৰাকী আহোম শাসকক আহোম বংশৰ প্ৰতিষ্ঠাপক বুলি আখ্যা দিয়া হয়। চুকাফাৰ নেতৃত্বত আৰম্ভ হোৱা এই নতুন যুগৰ পৰৱৰ্তী পৰ্যায়ত আহোম বংশই প্ৰায় ৬০০ বছৰ শাসন চলাইছিল আৰু উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চললৈ সম্প্ৰসাৰণৰ বাবে শক্তিশালী মোগলৰ বিৰুদ্ধে যথেষ্ট প্ৰতিৰোধ প্ৰদৰ্শন কৰাৰ বাবে সুপৰিচিত আছিল। আহোম বংশৰ প্ৰায় ৬০০ বছৰৰ ৰাজত্বকালত চল্লিশজনতকৈও অধিক শাসকে শাসন কৰিছিল।

আহোম ৰাজ্যৰ অৰ্থনীতিলৈ লক্ষ্য কৰিলে দেখা যায় যে পাইক ব্যৱস্থা আহোমসকলৰ অৰ্থনীতিৰ বাবে অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ আছিল। এই ব্যৱস্থাক পাইক নামেৰে জনাজাত, এই ব্যৱস্থা সক্ষম, প্ৰাপ্তবয়স্ক পুৰুষসকলে ৰাজ্যৰ সেৱা আগ বঢ়াবলগীয়া হৈছিল আৰু মাটিৰ বিনিময়ত ৰাজ্যৰ গোট গঠন কৰিব লাগিছিল। ষোড়শ শতিকাত চুক্লে নমুঙে প্ৰথমে মুদ্ৰাৰ প্ৰচলন কৰিছিল। আহোমসকলৰ প্ৰশাসনিক গাঁথনিৰ বৈশিষ্ট্য আছিল কেন্দ্ৰীভূত ব্যৱস্থাৰ নেতৃত্বত শক্তিশালী ৰাজতন্ত্ৰ।

শাসকসকলে নিৰপেক্ষ ক্ষমতা দখল কৰিছিল আৰু বিভিন্ন বিষয়া আৰু প্ৰশাসনিক বিভাগক সামৰি লোৱা এক স্তৰভিত্তিক গাঁথনিৰ জৰিয়তে শাসন কৰিছিল। আহোম সাম্ৰাজ্যৰ প্ৰশাসনিক গাঁথনিৰ প্ৰধান আছিল স্বৰ্গদেউ। ৰাজ্য বা সাম্ৰাজ্য স্বৰ্গদেউৰ নিয়ন্ত্ৰণত আছিল। স্বৰ্গদেউজন প্ৰথম ৰজা চুকাফাৰ পৰিয়ালৰ বা বংশধৰ হ'ব লাগিছিল।

বেছিভাগ ক্ষেত্ৰতে উত্তৰাধিকাৰীৰ স্বত্ব পূৰ্বৰ প্ৰজন্মৰ সূত্ৰৰ দ্বাৰা হৈছিল যদিও পৰিস্থিতিৰ প্ৰয়োজন হ'লে চুকাফাৰ আন এজন বংশধৰকো সিংহাসনত নিৰ্বাচিত কৰিব পৰা নিয়ম আছিল।

আহোম ৰাজ্যৰ ঐতিহাসিক পটভূমি অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। মোগলক প্ৰতিহত কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা, স্বাধীনতা বজাই ৰখা ইত্যাদিত ভাৰতীয় কেইখনমান ৰাজ্যৰ ভিতৰত অসম অন্যতম আছিল।

আহোম ৰাজ্য ত্ৰয়োদশ শতিকাৰ পৰা ১৯ শতিকালৈকে বৰ্তমানৰ ভাৰতবৰ্ষৰ অসমৰ মধ্যযুগীয় ৰাজ্য আছিল।

ত্ৰয়োদশ শতিকাৰ আৰম্ভণিতে আহোম লোকসকলে ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাত বসতি স্থাপন কৰিবলৈ চুকাফাৰ দ্বাৰা এই ৰাজ্য প্ৰতিষ্ঠা কৰাই লয়। আহোমৰ শাসনত সামৰিক বিজয় আৰু কৌশলগত মিত্ৰতাৰ জৰিয়তে ৰাজ্যখনে নিজৰ ভূখণ্ড সম্প্ৰসাৰণ কৰিছিল। প্ৰশাসনিক সংস্কাৰ আৰু সাংস্কৃতিক উন্নতিৰ প্ৰৱৰ্তন কৰা স্বৰ্গদেউ চুহুংমুঙৰ ৰাজত্বকালত এই ৰাজ্যই

শিখৰত উপনীত হয়। আহোম সমাজখন গোত্ৰত সংগঠিত আৰু অতি কেন্দ্ৰীভূত শাসন ব্যৱস্থা আছিল।

আহোম ৰাজ্যই মোগলৰ একাধিক আগ্ৰাসনক সফলতাৰে প্ৰতিহত কৰি স্বাধীনতা বজাই ৰাখিছিল। কিন্তু ১৯ শতিকাৰ আৰম্ভণিতে বাৰ্মিজৰ আগ্ৰাসনে ৰাজ্যখন দুৰ্বল কৰি পেলায়, যাৰ ফলত অৱশেষত ১৮২৬ চনত ব্ৰিটিছ ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীয়ে ৰাজ্যখনক নিজৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰে।

আহোমসকল হিন্দু ধৰ্মৰ সংস্পৰ্শলৈ অহাৰ আগৰে পৰা অসমৰ লোকসকলৰ মাজত বিভিন্ন লোক-বিশ্বাসৰ প্ৰচলন আছিল। তেওঁলোকে প্ৰকৃতিক পূজা কৰিছিল। গছ, শিল আৰু অন্যান্য নিৰ্জীৱ পদাৰ্থক দেৱতাৰ ৰূপ দি পূজা-অৰ্চনা কৰিছিল। তেওঁলোকৰ লোক বিশ্বাস— কাম-কাজ, খোৱা-বোৱা আৰু বংশ বৃদ্ধি কৰি জীয়াই থকা আদিক কেন্দ্ৰ কৰিয়েই গঢ় লৈ উঠিছিল। তেওঁলোকে পৃথিৱীক খাদ্যবস্তুৰ উৎপাদনৰ স্থল আৰু নাৰীক বংশ বৃদ্ধিৰ কাৰক বুলি মাতৃ বা দেৱী পূজা কৰিছিল। প্ৰকৃতি পূজা, নৰবলি, পুৰুষৰ পূজা আদি অসম তথা ভাৰতৰ অনাৰ্য লোকসকলৰ ধৰ্মই আহোমৰ হিন্দু ধৰ্মত স্থান লাভ কৰে আৰু ইয়াক স্থানীয় মান প্ৰদান কৰি জনপ্ৰিয় কৰি তোলে। প্ৰাচীন কামৰূপত শিৱপূজাৰ প্ৰচলন আছিল। শিৱই আছিল প্ৰাচীন অসমৰ জনপ্ৰিয় পুৰুষ দেৱতা আৰু তেওঁক কেৱল লিংগ ৰূপত উপাসনা কৰা হয়। মাতৃ হিচাপে শক্তি পূজাৰ প্ৰচলন আছিল।

অসমৰ ইতিহাসত এক বিশেষ গুৰুত্বপূৰ্ণ ঘটনা হৈছে আহোম ৰাজত্বৰ প্ৰতিষ্ঠা। আহোম ৰাজবংশই অসমত প্ৰায় ছশ বছৰ কাল (১১২৮-১৮২৪ খৃঃ) ৰাজত্ব কৰে। আহোম ৰজাসকলৰ প্ৰশাসনিক দক্ষতা তথা ৰাজনৈতিক দূৰদৰ্শিতা বিশেষভাৱে লেখত ল'বলগীয়া। বহু জাতি-উপজাতিৰে ভৰা দেশ অসমত শাসন কৰাৰ ক্ষেত্ৰত দূৰদৰ্শী আহোম ৰজাসকলে এক সংমিশ্ৰণ তথা সংহতিৰ নীতি গ্ৰহণ কৰিছিল। তেওঁলোকে নিজা ভাষা, ধৰ্ম, সংস্কৃতি আদি কেতিয়াও বল প্ৰয়োগ কৰি আন গোষ্ঠীৰ ওপৰত জাপি দিয়া নাছিল। বৰং অসমৰ প্ৰাচীন বাসিন্দাসকলৰ ভাষা, ৰীতি-নীতি আদি আকোঁৱালি লৈ বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতিৰ গঠন প্ৰক্ৰিয়ালৈ সীমাহীন বৰঙণি আগ বঢ়াইছিল। তদুপৰি ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ সকলো ৰাজ্যৰ নেতাসকলক আহোমৰ ৰজাসকলে নিজৰ তললৈ আনি এক বৃহৎ ৰাজ্যৰ সৃষ্টি কৰি ঐক্যৰ আদৰ্শৰ বাস্তৱ ৰূপ দিয়ে। 'অসম' নামটোও আহোম শব্দৰ পৰাই অহা। আহোমসকলৰ গভীৰ ঐতিহাসিক চেতনা বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য। আহোমসকলেই প্ৰথম ৰাজ্যৰ সকলো কাৰ্যাবলী বা ঘটনাৰ বিৱৰণ সংগ্ৰহ কৰি

ধাৰাবাহিকভাৱে বুৰঞ্জী লিখা প্ৰথা আৰম্ভ কৰে। ভাৰতবৰ্ষৰ কোনো ৰাজবংশৰে এনে ঐতিহাসিক চেতনা থকাৰ প্ৰমাণ পোৱা নাযায়।

আহোমে প্ৰথমৰ পৰাই স্থানীয় হিন্দুধৰ্মৰ ৰীতি-নীতি আৰু বিশ্বাস আকোঁৱালি লৈছিল আৰু পাছলৈ হিন্দু ধৰ্ম গ্ৰহণ কৰিছিল যদিও, তেওঁলোকৰ স্বকীয় লোকাচাৰ, বিশ্বাস আদিৰ কিছুমান নিয়ম বাদ দিয়া নাছিল। তেনে এটি ব্যৱস্থা হৈছে তেওঁলোকৰ মৈদাম ব্যৱস্থা। এয়া হৈছে আহোম জনগোষ্ঠীয় সমাজৰ পৰম্পৰাগত মৃতদেহ সৎকাৰৰ ব্যৱস্থা। সৎকাৰ কৰা মৃতদেহৰ সমাধিক 'মৈদাম' বোলে। আহোম প্ৰশাসনত ৰজাৰ মৃত্যুৰ পৰা তেওঁৰ মৈদাম সমাধা কৰালৈকে এক কটকটীয়া ব্যৱস্থা মানি চলাৰ নিয়ম আছিল। দেশৰ পৰিস্থিতি আৰু ৰজা বা ৰাজ পৰিয়ালৰ ওপৰত হিন্দু ধৰ্মৰ প্ৰভাৱ প্ৰবল হোৱাৰ বাবে এই ব্যৱস্থা সময়ে সময়ে বাধাগ্ৰস্ত হ'লেও শেষত পৰম্পৰাগত শৃংখলাই জয়ী হৈছিল। বুৰঞ্জীৰ পৰা দেখা যায় যে ব্যক্তিগৰাকী মৃত্যুশয্যাৰ পৰা এই ব্যৱস্থা পালন কৰা হৈছিল। প্ৰতিটো স্তৰতে সেই ব্যৱস্থা এক দৈৱিক দায়িত্ব বুলি ধৰি লোৱা হৈছিল। ৰজাৰ মৃত্যুৰ পাছত নতুন ৰজাৰ ৰাজ আজ্ঞা লৈহে ৰজাৰ সৎকাৰৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল। এই ব্যৱস্থাৰ লগত মৈদাম পদ্ধতিৰ কোনো প্ৰত্যক্ষ সম্বন্ধ নাথাকিলেও ই পৰোক্ষভাৱে ৰাজকীয় শৃংখলাৰ অন্যতম অংগ আছিল।

নতুন ৰজাৰ আদেশ অনুসৰি মৃতদেহ সৎকাৰৰ বাবে ৰাং তৈয়াৰ কৰা হয়। ৰাং টাই আহোমৰ মৃত শ নিয়া চাঙি। ৰাঙৰ গাত হেঙুল-হাইতাল বোলাই সোণপানী চৰোৱা হয়। ইয়াত ৰজাৰ উপযুক্ত তুলি-দলিচা পাৰি মৃতদেহ ভৰোৱা হয়। মৈদামত সৎকাৰ কৰিবলৈ চৰাইদেউলৈ নিয়া হয়।

শৰযাত্ৰা জীৱিত ৰজাৰ ভ্ৰমণৰ দৰে সমাৰোহেৰে আৰম্ভ হয়। শ ভাৰীসকলক খেল অনুসৰি ভাগ কৰা হৈছিল। কেৱল ঘৰফলীয়া আৰু লুখৰাসনৰ লোকেহে কান্ধত কঢ়িয়াব পাৰিছিল। এই সমাৰোহত যাওঁতে তামুলী-পাঁচনি, পিকদান ধৰা, হেংদাং ধৰা, জৰা ধৰা, চোঁৱৰ ধৰা, ধোৰাঁ-খোৱা ধৰা, চাংমাই গা-চোৱা, ফুল চোৱা, লিগিৰা - এই দহজন পৰিচাৰক লগত যাব লাগিছিল। শৰযাত্ৰাৰ যাত্ৰীসকল ৰাতি ক'ৰবাত থাকিবলগীয়া হ'লে এই পৰিচাৰকসকলে কৰ্তব্য পালন কৰিব লাগে। এই সমদলটো আগ বাঢ়ি গৈ থাকোঁতে প্ৰজাই জীৱিত ৰজাৰ দৰে মৃতকৰ ওচৰত গোচৰ দিব পাৰে আৰু ৰজাৰ হৈ পৰিচাৰকসকলে বিচাৰ কৰি সেয়া ৰজাৰ সিদ্ধান্ত বুলি ৰায় প্ৰদান কৰে।

মৃত ৰজাক চৰাইদেউলৈ নিলে ৰংপুৰ বা গড়গাঁৱৰ পৰা সেই একে প্ৰথাৰে নিয়া হৈছিল। যদি শ গৈ পোৱাতো মৈদাম অসম্পূৰ্ণ হৈ থাকে তেনেহ'লে মৃতকক মৈদাম সম্পূৰ্ণ হোৱালৈকে গোমোঠা নগৰত ৰখা হৈছিল। এইদৰে মৈদামত শ-স্থাপন কৰাৰ পূৰ্বে মৃতকৰ ক্ষেত্ৰত যিবোৰ কৰিবলগীয়া কাম থাকে সেই সকলোখিনি প্ৰথা পৰম্পৰাগত নীতি-নিয়মৰ মাজেৰে কৰা হয়। শেষত সমদলৰ লোকসকলে মৈদামৰ স্থানত আশীৰ্বাদ সেৱা জনায়। তাৰ পাছত সমূহ লোকে মৃতকৰ ঘৰলৈ ঘূৰি আহে আৰু তাৰে এজন লোকে আগ বাঢ়ি আহি পদূলি মূৰত একুৰা জুই জ্বলাই তাত ৰৈ থাকি চিংকৰা ফুল পানী ছটিয়ায়। গৃহস্থৰ ঘৰৰ লোকে দুখন শৰাই আগ বঢ়াই চোতালত বহিবলৈ দিয়ে। আহোমসকলৰ তেল-পানী জৰাৰ নিয়ম আছিল। চোতালতে তিনিজন পণ্ডিতে আহোম মন্ত্ৰৰে তেল-পানী জাৰে। জৰা তেল আঙুলিৰে চুই মাটিত ঘাঁহি পানীৰে ধুই দিয়াৰ নিয়ম আছিল। এই সকলো নিয়ম পালন কৰি লোকসলে মৃতকৰ ঘৰৰ পৰা নিজ ঘৰলৈ উভতি যায়।

তিনিদিনৰ দিনা তিলনি অনুষ্ঠান কৰা হয়। মৃতকৰ বংশৰ লোকসকলে সেইদিনা লঘোন থাকি ঘৰ-দুৱাৰ মচি, চাফ-চিকুণ কৰে। মৃতকৰ ঘৰৰ চোতালতে ৰভা সাজি তিলনিৰ সামগ্ৰী মাহ-চাউল, কেঁতাগুৰা, গাখীৰ সংগ্ৰহ কৰাৰ পাছত পুৰোহিত তিনিজনে এটুকুৰা জুই জ্বলায়। এই সকলো নিয়ম-নীতি কৰি মৃতকৰ সদগতিৰ অৰ্থে সেৱা আশীৰ্বাদ জনায়। আহোমসকলে ১১ দিনত, ১৩ দিনত, ১৫ দিনত, ১৭ দিনত, ২১ দিনত শৰাধ ক্ৰিয়া কৰে। এইদৰেই আহোমৰ ৰাজত্বকালত সকলো নিয়ম-নীতি ধৰ্মীয় শ্ৰদ্ধাৰে পালন হৈছিল।

মৈদাম শব্দৰ ভাষাগত অৰ্থ :

'মৈদাম' শব্দটোৰ প্ৰয়োগ বহু শতিকাজুৰি হৈ আহিছে যদিও ইয়াৰ ভাষাগত অৰ্থ ক'তো প্ৰত্যক্ষভাৱে পোৱা নাযায়। সেইবাবে পণ্ডিতসকলে ইয়াৰ শাব্দিক বিশ্লেষণ আৰু যুক্তিৰ দ্বাৰা ইয়াৰ অৰ্থ আৰু ব্যাখ্যা দাঙি ধৰিছে। মৈদাম শব্দটো দুটা মৌলিক শব্দৰ সংযোগত উৎপত্তি হোৱা বুলি পণ্ডিতসকলে মত আগ বঢ়াইছে।

'Ahom Lenicons'ত মৈদাম শব্দটো 'ময়' আৰু 'দাম' শব্দ দুটা যোগ হৈ উৎপন্ন হোৱা বুলি দেখুওৱা হৈছে আৰু ইয়াৰ অসমীয়া অৰ্থ 'মৃতকৰ ভেটি' বুলি আখ্যা দিয়া হৈছে। শ্ৰীআইম্যাংগে গোহাঁইৰ মতে 'মৈ' শব্দৰ লগত 'ডাম' শব্দৰ সংযোগেৰে মৈদাম হৈছে। ইয়াত 'মৈদাম' শব্দটোৰ অৰ্থ কেৱল স্বৰ্গদেউসকলৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য হয়। যিহেতু এই বিশ্লেষণ

চৰাইদেউত নিৰ্মিত সকলো আহোম-সমাধিৰ ক্ষেত্ৰতহে ব্যৱহাৰ হয়। আন এটা প্ৰসংগত কোৱা হৈছে যে আহোম বংশৰ লতা প্ৰথম পুৰুষ চাওলুং চুকাফাৰ পৰাহে সমাধিৰ নাম 'মৈদাম' হ'ল। ফি-ডাম বা গুৰি দেৱতা চুকাফাক ইয়াত সমাধিস্থ কৰাৰ উপৰি এই স্বৰ্গদেউৰ জীৱিত কালতে চৰাইদেউত পোন প্ৰথমে মৈদাম-মেফি পাতিছিল আৰু এওঁৰ পৰিৱৰ্ত্তিত 'শিৰ' বা 'মৈ' ক 'ডাম' বা দেৱতাৰ পূৰ্ণ মৰ্যাদাৰে মাটিৰ টিপ সাজি প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ বাবে এই টিপ মৈদাম হৈ পৰিল।

'মৈদাম'ৰ লগত 'ডাম' শব্দৰ প্ৰত্যক্ষ সম্বন্ধ চাই এই শব্দৰ উদ্ভৱ চৰাইদেউত হোৱাটো বা ইয়াৰ লগত স্বৰ্গদেউসকলৰ পোনপটীয়া সম্বন্ধ থকাটো অপৰিহাৰ্য নহয় যেন লাগে। "চৰাইদেউ ইতিবৃত্ত" প্ৰবন্ধত শ্ৰীবিষ্ণু মহন ফুকনে লিখিছে— কোনো লোকৰ মৃত্যু হ'লে শৰ বাহিৰলৈ উলিয়াই গা ধুৱাই মৃতকলৈ মৰমৰ চিন স্বৰূপে কাপোৰ, চাৰি-পাটি, মেহেঙা (মাইহাং) আদি দি ডাঙৰ পূজা কৰা হয় আৰু ইয়াৰ পাছত মৰাশটো নি মৈদাম দিয়া হয়। টাই আহোমৰ ৰীতি অনুসৰিয়েই 'ডাম' দেৱতাৰ পৰা 'মৈদাম' শব্দৰ সৃষ্টি হোৱাটো সম্ভৱ। আহোম ৰাজত্বৰ পাতনি আৰু মৈদাম শব্দটোৰ ব্যৱহাৰৰ ক্ষেত্ৰত কোনো প্ৰাচীন তথ্য পোৱা নাই। সেয়ে আহোম ৰাজত্বৰ সুদীৰ্ঘ সময়ৰ মাজেৰে মৈদাম-স্থাপত্যই এক নিৰ্দিষ্ট পৰ্যায়ত উপনীত হোৱাৰ দৰে মৃতকৰ লগত 'ডাম' পূজাৰ ৰীতিটো প্ৰচলিত থাকি মৈদাম শব্দৰ ব্যৱহাৰ হ'বলৈ ল'লে। অৱশ্যে এই ক্ষেত্ৰটো 'মৈ' আৰু 'ডাম' শব্দৰ সংযোগেৰেই ইয়াৰ সৃষ্টি হ'ব লাগিব।

মৈদামসমূহৰ নিৰ্মাণ প্ৰকৰণ বা শৈলী :

মৃত্যুৰ পৰা মৈদামত শৰ স্থাপন কৰাৰ মাজৰ সময়খিনি যিমানে চুটি হয় সিমানে মৃতকক অক্ষত অৱস্থাত ৰখাটো সুবিধাজনক হয়। কিন্তু মৃতকজন সমাধিস্থলৰ পৰা যিমানে ওচৰ নহওক কিয় মৈদাম প্ৰস্তুতিৰ বাবে অধিক সময়ৰ প্ৰয়োজন হয়। কাঠ-বাঁহেৰে সৰুকৈ সজা মৈদামৰ ক্ষেত্ৰত যেন-তেন; কিন্তু ৰজা বা ডাঙৰীয়াসকলৰ বৃহৎ মৈদামৰ ক্ষেত্ৰত নিৰ্মাণৰ বাবে বহুত সময়ৰ প্ৰয়োজন হৈছিল। বিশেষকৈ কৰালৰ ব্যৱহাৰেৰে কৰা ইটাৰ স্থাপত্য অংশৰ বান্ধোনৰ বাবে শিখৰ অংশ আৰ্চ বা কৰ্বেল পদ্ধতিৰে নিৰ্মাণ কৰোঁতে যথেষ্ট সময় লাগিছিল। মৈদামত ব্যৱহৃত আৰ্চে নিজৰ ভৰৰ উপৰি ওপৰত দমাই দিয়া মাটিৰ এটা গধুৰ বোজা সহিব লাগিছিল। এনে এটা পৰিস্থিতিত কম সময়ৰ ভিতৰতে ইমান ডাঙৰ স্থাপত্য এটা গঢ়ি উলিওৱাৰ অন্তৰালত এটা কিমান পূৰ্ণ কাৰিকৰী শৃংখলা আছিল সেয়া অনুমান কৰিব পাৰি। বুৰঞ্জীৰ পৰা প্ৰমাণ হৈছে যে মৈদামৰ নিৰ্মাণ মৃত্যুৰ পাছত দিন-ক্ষণ চাইহে আৰম্ভ হৈছিল।

মৈদাম নিৰ্মাণ বিষয়টো আহোম প্ৰশাসনৰ অন্যতম গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশ আছিল। "দেওধাই অসম বুৰঞ্জী"ত কাঠেৰে নিৰ্মিত মৈদামৰ উদাহৰণহে দিয়া হৈছে। শিল-ইটাৰে নিৰ্মিত মৈদাম নিশ্চয় বেছি পৰিসৰৰ আছিল।

স্বৰ্গদেউ ৰুদ্ৰসিংহ (খ্ৰীঃ ১৬৯৬-১৭১৪)ৰ ৰাজত্বৰ পাতনিৰ পৰা মৈদামত শিল-ইটাৰ ব্যৱহাৰ হ'বলৈ ধৰাত মৈদামৰ নিৰ্মাণ নিশ্চয় ৰাজকীয় বিষয়াবোৰৰ অন্যতম বস্তু বিষয় হৈ পৰিছিল। "চাংৰুঙ্গ ফুকনৰ অসম বুৰঞ্জী"ৰ বৰ্ণনাত সাধাৰণ বনুৱাৰ পৰা ইটা সজা, চূণ সোধোৱা কৰ্মীলৈকে উল্লেখ কৰা হৈছে। ইয়াত মৈদাম নিৰ্মাণৰ সময়ত কাম কৰা মানুহখিনিৰহে কথা কোৱা হৈছে। যোগনীয়া বা বিভিন্ন ফৈদৰ সবিশেষ ইয়াত উল্লেখ নাই।

মৈদাম নিৰ্মাণৰ প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰীৰ যোগান ধৰাৰ ক্ষেত্ৰত কেনেধৰণৰ নিয়ম আছিল তাৰ বিৱৰণ বুৰঞ্জীবোৰত পোৱা নাই যদিও সামগ্ৰী সংগ্ৰহত খেলবোৰৰ ভূমিকা অনুমান কৰাৰ সুবিধা আছে। নিৰ্মাণ সামগ্ৰী যেনে চূণ, ধূনা, ইটা, শিল, শন আদি প্ৰয়োজন হ'লেই সংগ্ৰহ কৰাত অসম্ভৱ আছিল। সেয়ে খেলবোৰৰ নিয়মীয়া মেগান অথবা সংগ্ৰহ-সংৰক্ষণৰ ক্ষেত্ৰত ইংগিত দিয়ে। স্বৰ্গদেউ শিৱসিংহৰ (খ্ৰীঃ ১৭১৪-১৭৪৪) দিনত স্বৰ্গী হোৱা ৰজা মাউদেউ আৰু মাজু জনা আইকুঁৱৰীৰ মৈদামলৈ বিভিন্ন খেলে যোগান ধৰা বৃহৎ পৰিমাণৰ চূণৰ হিচাপ চাংৰুঙ্গ ফুকনে লিপিবদ্ধ কৰি গৈছে। একো একোটা বৃহৎ পৰিমাণৰ চূণ প্ৰয়োজনত ততালিকে যোগান ধৰিবলৈ এই খেলবোৰে ভাগে ভাগে এনেবোৰ বস্তুৰ উৎপাদনত লাগি আছিল আৰু মৈদামৰ কাম হঠাৎ কৰিবলগীয়া হোৱাৰ বাবে সময়ে সময়ে আন পৰিকল্পনা পাছলৈ থৈ হ'লেও ইয়াৰ বাবে চূণ যোগান কৰিবলগীয়া হৈছিল।

নিৰ্মাণ সামগ্ৰীৰ সববৰাহ প্ৰয়োজন অনুসৰি হ'লেও বা সেইবোৰ উৎপাদন কৰোঁতাসকলেই যথাস্থানত যোগান ধৰিলেও

মাটিৰ খননৰ পৰা গাঁথনি আৰু মাটিৰ টিপ গঢ়ালৈ এটা বুজন সংখ্যাৰ শ্ৰমিকৰ নিশ্চয় প্ৰয়োজন হৈছিল। চাংৰুঙ্গ ফুকনে এই সংখ্যাবোৰো এটা-দুটা উদাহৰণ দিছে। স্বৰ্গদেউ ৰাজেশ্বৰ সিংহৰ মৈদাম প্ৰসংগত তেওঁ ৩৮০টা গোট মানুহ ব্যৱহাৰ হৈছিল বুলি লিখিছে। যিহেতু একোটা গোটত কমপক্ষে ৩ জনকৈ পাইক আছিল। এতেকে এই মৈদাম গঢ়াত ১১,৪০০ জন মানুহ নিয়োগ হৈছিল। এনে এটা শ্ৰমিকৰ দলক মৈদামৰ কামত খটুৱাই সীমিত সময়ৰ ভিতৰতে গঢ় দিয়াৰ কথাই পৰোক্ষভাৱে এক উন্নত প্ৰশংসনীয় শৃংখলাৰ কথা দাঙি ধৰিছে।

অসমীয়া জাতীয় জীৱনত মৈদামে এক গভীৰ স্থান অধিকাৰ লাভ কৰি আছে। অসমত যিমানবোৰ প্ৰত্নতাত্ত্বিক কীৰ্তিচিহ্ন আছে তাৰে ভিতৰত অন্যতম একক হৈছে মৈদাম। প্ৰত্যক্ষভাৱে এই স্মৃতিসৌধ মৈদামসমূহ আহোমসকলৰ জাতিগত সমাধি; কিন্তু মৈদামসমূহৰ প্ৰতি প্ৰতিজন অসমবাসীৰে মন আৱেগ আৰু শ্ৰদ্ধাৰে ভৰি আছে। ছাহজাহান আৰু মমতাজৰ সমাধিসৌধ তাজমহল যিদৰে প্ৰতিজন ভাৰতীয়ৰে গৌৰৱৰ বস্তু, ঠিক সেইদৰে মৈদামো গোষ্ঠীগত আৱেগজনীৰ সংমিশ্ৰণত গঢ় লৈ উঠা অসমীয়া জাতিৰ বাবে এক উমৈহতীয়া সমল হৈ পৰিছে।

অনুভৱৰ অনুস্বৰ

শৰতৰ সমান নাই সুখ কাল...

প্ৰস্তুতি দাস
প্ৰাক্তন ছাত্ৰী

বৰ্তমান প্ৰকৃতিৰ অৱস্থা কিছু অস্বাভাৱিক হৈ আছে। জলবায়ুৰ পৰিৱৰ্তনে বিপদ কঢ়িয়াই আনিছে পৃথিৱীৰ বুকুলৈ। জলবায়ুৰ পৰিৱৰ্তনৰ ফলত ৰাজ্যত বৃদ্ধি পাইছে গ্ৰীষ্মৰ অসহনীয় উত্তাপ। বতৰৰ সঘন পৰিৱৰ্তনৰ ফলত এফালে যদি বাঢ়িছে গ্ৰীষ্মৰ প্ৰকোপ, আনফালে বাঢ়িছে বৰষুণৰ গতি। এহাতে যদি নদন-বদন শস্যৰ পথাৰ, আনহাতে শস্যৰ পথাৰৰ ছিৰাল ফাটে কৃষকক সংকটত পেলাইছে। তথাপি প্ৰকৃতিৰ চিৰাচৰিত নিয়ম অনুসৰি প্ৰকৃতিৰ অশান্ত মনত কিছু সজীৱতা ঢালিবলৈ ঋতুৰাণী শৰৎ আহিছে আহিনৰ হাতে হাত ধৰি। শৰতে প্ৰকৃতিৰ বুকুত আঁকি দিয়ে স্বচ্ছ, নিকা আৰু স্নিগ্ধতাৰ এখন নিভাঁজ ছবি, যাৰ প্ৰতিফলন আমি দেখা পাওঁ ভাদ মাহৰ শেষ ভাগৰ পৰাই। সেয়েতো শৰৎ ধৰাৰ বুকুলৈ অহাৰ লাগে লগে সৌন্দৰ্য পিপাসু মনবোৰো উদ্ভাউল হৈ উঠে প্ৰকৃতিৰ বিনন্দীয়া ৰূপ দেখি। পৰিৱৰ্তিত ভাদ মাহতেই শৰৎ ঋতুৰ আগমন ঘটে ধৰাৰ বুকুলৈ। সেয়েহে অসমীয়া জাতিৰ বাবে শৰৎ পৰিৱৰ্তিত ঋতু।

শৰৎ প্ৰকৃতিৰ বুকুলৈ আহে, নৈপৰীয়া কহুঁৱাডৰা বতাহত হালে জালে, দোকমোকালি পুৱাৰ সুৰুষৰ কিৰণত নিয়ৰসিক্ত দুৰবিয়ে মিচিকিয়াই হাঁহে। তলসৰা শেৰালিয়ে শুকুলা দলিচা পাৰি শৰতক আদৰে। শৰতৰ আগমনত গাঁৱৰ বাট-পথ, আলি-পদূলিবোৰ পৰিষ্কাৰ হয়, সেউজীয়া ধাননি পথাৰত গাখীৰতী ধানৰ থোকে নাচে মলয়াৰ লহৰত। কুমুদ ফুলে জেউতি চৰোৱা নৈ-বিল, পথাৰখনে হাঁহে। আকাশ ফলকাল হয়, ক'লীয়া মেঘৰ চিকমিকনিৰ পৰিৱৰ্তে দেখা দিয়া শুকুলা মেঘবোৰে আকাশত ফুলৰ চানেকি তোলে। আচলতে শৰতৰ স্নিগ্ধ পৰিৱেশে প্ৰত্যেকৰে মন আকৰ্ষণ কৰে। তেনে পৰিবেশত মন প্ৰাণ ব্যাকুল হোৱাটোৱে স্বাভাৱিক। সেয়ে নিৰাশাৰ মনটোকো প্ৰফুল্লিত কৰি তোলে শৰতৰ ৰং, সুবাসে।

এনেকৈয়ে শৰৎ আহে। দোকমোকালিত নিয়ৰৰ টোপালৰ শব্দত পুৱাবোৰে সাৰ পাই কলকলায়, আৰম্ভ হয় এটা নতুন দিনৰ। শৰতৰ কুঁৱলীৰ বগা আৱৰণত প্ৰকৃতি হৈ পৰে অপৰূপা, নিয়ৰৰ কোমল স্পৰ্শত দুৰবিবোৰ জীপাল হৈ উঠে। প্ৰকৃতিৰ শীতলতাই দেহ মন শীত পেলায়। পুৱা বিবাদ গাথাৰে জৰ্জৰিত শেৰালি সৰে এপাহি দুপাহিকৈ। কিয়নো শেৰালিয়ে নিবিচাৰে সুৰুষৰ কিৰণ। সেয়াও এক ৰহস্য। তলসৰা শেৰালিৰ মৰ্ম-বেদনাক সঁহাৰি জনাই দুৰবিৰ ভাঁজত নিয়ৰে আঁকোৱালি লয় শেৰালিৰ কোমল পাহিক। নিয়ৰৰ স্পৰ্শত সদ্যস্নাত গাভৰুৰ ৰূপত শেৰালিয়ে টোপাশ সুবাসিত কৰি তোলে। শৰৎ মানেই শেৰালিৰ মিঠা সুবাস। যাৰ সুবাসত আমি শৰৎ অহাৰ বতৰা পাওঁ, আপোন পাহৰা হৈ পৰোঁ। কিয়নো শেৰালিৰ অবিহনে শৰতৰ সৃষ্টি আধৰুৱা। শৰতৰ মায়াবী জোনাকী নিশাৰ আকৰ্ষণ সুকীয়া। যত শেৰালি আৰু জোনাকৰ মিলন ঘটে দুপৰ নিশা। নিশাবোৰ যিমনে গভীৰ হৈ আহে শৰৎ আৰু জোনাকৰ আত্মীয়তাও গাঢ় হৈ উঠে। দোভাগ নিশা শৰতৰ টোপাল নিয়ৰৰ টোপ টোপ শব্দবোৰে প্ৰতিজন অনুভৱী লোকৰ মন ব্যাকুল কৰে। প্ৰেমৰ ৰাগীত লাগি অহা শৰতৰ শেৰালিৰ মনোমোহা সুবাসে হৃদয়ত এক অনামী অনুভূতিৰ সৃষ্টি কৰে। শাৰদী সন্ধিয়াৰ স্নিগ্ধ জোনাকত শেৰালিৰ সুবাসে মনলৈ আনে বৰ্ণিল এখন ছবি।

ভূপেন হাজৰিকা আৰু সৰু সৰু মানুহৰ কথা

জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা

সহযোগী অধ্যাপক, অসমীয়া বিভাগ

মানুহ মানুহেই। সৰু মানুহ, ডাঙৰ মানুহ হৈ মানুহ নজন্মে। সৰু মানুহ-
ডাঙৰ মানুহৰ ধাৰণাও শিক্ষা, কৰ্মক্ষেত্ৰ আৰু মূলতঃ আৰ্থিক অৱস্থা ভিত্তিকহে।
কিন্তু আপেক্ষিক আৰু গৌণ কাৰকৰ বিপৰীতে মানুহৰ প্ৰকৃতি, চৰিত্ৰ, মূল্যবোধ
আদিৰ প্ৰসংগ মানুহক মানুহ হিচাপে বিচাৰ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত দুখজনকভাৱে গৌণ
হৈ পৰে।

সেইবাবেই সমাজত মানৱতাৰ বিপৰ্যয়, সমাজৰ ক্ষুদ্ৰতম অংশ এটিৰ
দ্বাৰা বৃহত্তম অংশ এটিৰ ওপৰত দৌৰাত্ম্য। সেইবাবেই ভূপেন হাজৰিকাই
লিখিবলগীয়া হৈছিল- মানুহে মানুহক বেচিৰ খুজি/মানুহে মানুহক কিনিব
খুজি/পুৰণি ইতিহাস দোহাৰিলে/ভুল জানো নহ'ব কোৱা, সমনীয়া/মানুহে
মানুহৰ বাবে...। মানুহক পণ্য সামগ্ৰী কৰিব খোজা দানৱীয় লাজ লগা ব্যৱস্থাৰ
কথা। প্ৰতিটো জাতিৰে সমাজৰ বৃহত্তম অংশ আঙুৰি থাকে সৰু মানুহেই।
তেওঁলোকেই প্ৰতিখন দেশৰ প্ৰতিটো জাতিৰ সভ্যতা-সংস্কৃতি আৰু অৰ্থ
ব্যৱস্থাৰ আন্তঃগাঁথনি নিৰ্মাণত বৃহত্তম অৱদান আগ বঢ়ায়। তেওঁলোকৰ কায়িক
শ্ৰমভিত্তিক সহজ-সৰল জীৱন প্ৰণালী, মানসিকতা আৰু প্ৰকৃতিও বহু পৰিমাণে
মানৱীয় মূল্যবোধ আধাৰিত। বৰীন্দ্রনাথে এইসকল লোকৰ প্ৰতি সন্মানসহ
মন্তব্য কৰিছিল- 'ওৰা শ্ৰম কৰে'। ভূপেন হাজৰিকাইও পোষণ কৰিছিল এই
সৰু সৰু মানুহৰ প্ৰতি অসীম শ্ৰদ্ধা। এই শ্ৰমকাৰী সৰু মানুহসকলৰ কষ্টসহিষ্ণু
অভাৱ-অনাতনে ভৰা কষ্টকময় জীৱনৰ দুখময় চিত্ৰ ভূপেন হাজৰিকাই ভালেমান
গীতত সহানুভূতিৰে অংকন কৰিছে।

‘পুৰতি নিশাতে টুলুঙা নাৱতে বংমন মাছলৈ গ'ল।’

এনেকুৱা বহু বংমন মাছলৈ গৈ বহুদিন আৰু কেতিয়াও উভতি নাহে।
বেল লাইন বহুওৱা কামৰ শ্ৰমিক, ফায়াৰমেন, চিগনেলমেন, ড্ৰাইভাৰ,
লাইনমেন, বনুৱা, কেৰণা আদিৰ—

“অগ্নিযুগৰ ফিৰিঙতি মই
নতুন অসম গঢ়িম।
সৰ্বহাৰাৰ সৰ্বস্ব
পুনৰ ফিৰাই আনিম
নতুন অসম গঢ়িম।”

.....

■ আহ আহ ওলাই আহ
সজাগ জনতা,
আহ আহ ওলাই আহ
পোহৰ আনোঁতা,
ৰামৰে দেশতে থকা
ৰাৱণ বধোঁতে
যায় যদি যাওক
জীৱনটো যাওক। ■

‘ৰাতি নাই দিন নাই চকুত টোপনি নাই।’

‘দপ দপ অগনিৰ/তেজ বঙা বৰণৰ

কয়লাৰ পাত্ৰ/হাতেৰে খামুচি ধৰি

বয়লাৰ দুগুণে জ্বলাওঁ

দেহা মোৰ জ্বলে জ্বলে।।’

সভ্যতাক অগ্ৰগামী কৰাবলৈ পকী ৰাস্তা নিৰ্মাণৰ বাবে

শিল ভাঙোতা শ্ৰমিকসকলৰ অৱস্থা হাজৰিকাৰ ভাষাত-

‘তোৰ ঘমা ভৰা নঙঠা পিঠি তপত ৰ’দত যায় ফাটি,

কোমল ভৰিৰ তলুৱাত জ্বলে তপত ৰঙা ৰঙা মাটি

তথাপি তোৰ নাই গুণ গাওঁতা।’

ভূপেন হাজৰিকাই—

‘বস্ত্ৰবিহীন কোনো খেতিয়কৰ/ভাগি পৰা পঁজাটিৰ

তুঁহ জুই একুৰাৰ/উমি উমি জ্বলি থকা’

এটি ৰক্তিম উত্তাপ হ’ব বিচাৰে।

ভূপেন হাজৰিকাই-

‘খাদ্যবিহীন কোনো দীন মজুৰৰ

প্ৰাণতে লুকাই থকা / ক্ষুধা অগনিৰ

হঠাতে ভমকি উঠা’ এটি প্ৰচণ্ড প্ৰতাপ হ’ব বিচাৰে।

শোষকৰ নিৰ্মম শোষণ-নিষ্পেষণ-নিৰ্যাতনত জুৰুলা, জৰ্জৰিত হ’লেও সৰু সৰু মানুহৰ স্বাভাৱিক প্ৰকৃতি-প্ৰবৃত্তিসমূহৰ স্বাভাৱিক বিকাশৰ চিত্ৰ আন্তৰিকতা আৰু উল্লাসেৰে ভূপেন হাজৰিকাই অংকন কৰিছে। কপিলী খুঁটিৰ কাঞ্চী আৰু ক্ষেত্ৰীৰ নল বাহাদুৰৰ হিয়া-দিয়া-নিয়া, ৰতনপুৰ বাগিচাৰ জুগনু আৰু লচমীৰ সাৰ্থক প্ৰেম, জনকপুৰ বাগিচাৰ জানকী আৰু বুধুৰ ভালপোৱা, ৰাধাপুৰৰ ৰাধিকা আৰু জুগনুৰ মৰম-চেনেহ- খহতা জীৱনৰ আঁৰে আঁৰে অন্তঃসলিলা ফল্লুৰ দৰে হৈ বৈ থকা শ্ৰমজীৱী মানুহৰ প্ৰেমৰ গীতিময়ী প্ৰকাশ, সৰু সৰু মানুহৰ নিৰ্ভাঁজ অন্তৰলৈ হাজৰিকাৰ যেন সশ্ৰদ্ধ স্বীকৃতি।

কিন্তু এইসকল মানুহক মানুহৰ দৰে জীয়াই থাকিবলৈ নিদিয়া সমাজ ব্যৱস্থা ভূপেন হাজৰিকাই কেতিয়াও স্বীকাৰ কৰি ল’ব পৰা নাছিল। মানুহৰ ওপৰত মানুহৰ দানৱীয় শোষণ নিষ্পেষণ দেখি ৰৰ্ভচৰৰ্থৰ দৰে ৰমন্যাসিক কবিয়েও খেদ প্ৰকাশ কৰিছিল। কিন্তু ভূপেন হাজৰিকা কেৱল ৰমন্যাসিকেই নাছিল, ভাৰতীয় গণনাট্য সংঘৰ কাণ্ডাৰীসকলৰ সান্নিধ্যলৈ আহি, সংঘৰ লগত জড়িত হৈ সমাজতাত্ত্বিক ভাব আদৰ্শৰেও উজ্জীৱিত হৈছিল। অসমত ভাৰতীয় গণনাট্য সংঘৰ ভাবাদৰ্শৰ বীজ ৰোপণ কৰা হেমাংগ বিশ্বাস আৰু ভাৰতীয় গণনাট্য সংঘৰ অসম শাখাৰ প্ৰথম

সভাপতি জ্যোতিপ্ৰসাদলৈ তেওঁৰ আছিল অসীম শ্ৰদ্ধা, মাৰ্ক্সবাদ আৰু লেনিনবাদে চঞ্চল জীৱনলৈ ‘সাগৰ সংগমৰ পূৰ্ণতা’ অনা বিষুপ্ৰসাদ ৰাভা আছিল তেওঁৰ শ্ৰদ্ধাৰ ‘বিষ্টু ককাইদেউ’। এইসকলৰ সান্নিধ্য আৰু প্ৰভাৱেৰে পুষ্ট ভূপেন হাজৰিকাৰ শোষিত-নিৰ্যাতিত মানুহৰ প্ৰতি প্ৰেম আৰু তেওঁলোকৰ জীৱনৰ চিত্ৰ অংকন কেৱল ৰমন্যাসিক ভাব-আৱেগেই মাত্ৰ নাছিল, তেওঁলোকৰ শোষণ মুক্তিৰ আকাংক্ষায়ো তেওঁৰ অন্তৰাত্মাত গজালি মেলিছিল। সেয়ে শোষণভিত্তিক সমাজ-ব্যৱস্থা পৰিৱৰ্তনৰ প্ৰথম স্তৰ শোষিতৰ মাজত শ্ৰেণী চেতনা জাগ্ৰত কৰাবলৈ বহুতো গীতত তেওঁ অংকন কৰিছিল শ্ৰেণী বিভাজিত সমাজৰ চিত্ৰ-

‘মই দেখিছোঁ অনেক গগনচুম্বী অটালিকাৰ শাৰী।

তাৰ ছাঁতেই দেখিছোঁ কতনা গৃহহীন নৰ-নাৰী।”

.....
চিকমিক্ দেৱালীৰ বস্তি জ্বলে/এন্ধাৰত কান্দে কোনে
অকলে অকলে

ওচৰা-ওচৰি দুটি ঘৰ/এটি পঁজা আনটো ৰজাঘৰ

ৰজাঘৰে হাঁহে/মাথোন পঁজাটিত বস্তি নজ্বলে

.....
কিয় এখন সমাজত দুটি ঘৰ/এটিত এন্ধাৰ এটিত পোহৰ
এটিত খাদ্য থাকে পাহাৰ সমান/আৰু আনটিত ভোকৰ
চিঞৰ

এই অসাম্য দূৰ কৰিবনো কোনে?

এই অসাম্য দূৰ কৰিবলৈ সমাজ পৰিৱৰ্তনৰ আন্দোলনৰ লক্ষ্যত জাতি-ভাষা-ধৰ্ম-বৰ্ণ আদিৰ ভিত্তিত বিভক্ত-বিভাজিত সৰু সৰু মানুহক শ্ৰেণী চেতনা প্ৰদান কৰি সঠিক দিশত সংগঠিত কৰাৰ প্ৰধান দায়িত্ব আচলতে শিক্ষিত সচেতন চিন্তাবিদ-সমাজবিদ-বুদ্ধিজীৱীসকলৰ। কিন্তু স্থিতাৱস্থা হেৰুৱাৰ আশংকাগ্ৰস্ত আৰু সাধাৰণতে উচ্চাকাঙ্ক্ষী বুদ্ধিজীৱীসকল স্বাভাৱিকতে সুবিধাবাদী, সুবিধাবাদী নোহোৱাসকলো নিৰাপদ দূৰত্বলৈহে আগ বঢ়াৰ পক্ষপাতী। এই শ্ৰেণীৰ সন্দিহান চৰিত্ৰ সম্পৰ্কে ভূপেন হাজৰিকা সচেতন আছিল—

‘সমাজৰ মুষ্টিমেয় শোষকে/বনুৱাক সদায় ঠগিৰ খোজে
আলাসৰ লাডু বহি খোৱাহঁতে/যদি শ্ৰমৰ মৰ্যাদা নুবুজে
তেনে নিৰ্ভীক প্ৰতিবাদ কৰিবনো কোনে?

তুমি, তুমি, তুমি।’

সঁচাকৈয়ে ভূপেন হাজৰিকাৰ চিন্তাৰ কোনো বিভ্ৰান্তি নাছিল যে হনুমানে নিজৰ নেজৰ জুই নিজেই নুমাৰ লাগিব।

সৰু সৰু মানুহবোৰে সচেতন সংগঠিত হৈ আগ বাঢ়িব লাগিব, নতুন সমাজ ব্যৱস্থা প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ। সেই সমাজ সাম্যৰ সমাজ, সমাজতান্ত্ৰিক সমাজ। চীনৰ সমাজতান্ত্ৰিক সমাজ ব্যৱস্থাত সৰু সৰু মানুহবোৰৰ দুখৰ অৱসানৰ কথা তেওঁ সবিস্তাৰে উল্লেখ কৰিছিল-

‘শেষ হ’ল কোনো গাভৰুৰ শোকভৰা কথা
শেষ হ’ল কোনো আইতাৰ নিশাৰ সাধুকথা
শেষ হ’ল কোনো ৰংমনৰ কঠিয়াতলীৰ ব্যথা...’

পৰিৱৰ্তন প্ৰয়াসীসকলক ভূপেন হাজৰিকাই আশ্বস্ত কৰিব বিচাৰিছিল যে শোষণাভিত্তিক শোষণ ব্যৱস্থা চিৰদিন বৰ্তি থাকিব নোৱাৰে, ইয়াৰ অৱসান হ’বই, শোষিত-নিৰ্যাতিতৰ মুক্তি হ’বই-
‘যুগ যুগ ধৰি এচাম লোকে শোষণ কিমাননো কৰিব?
নতুন সূৰ্যক ক’লা ডাৱৰে আৰুনা কিমান ঢাকিব?
.....

‘মৃত্যুঞ্জয়ী তুমি কৰিবা দমন/শোষকৰ দংশন নোহে
চিৰন্তন’

অতীতৰ বুৰঞ্জীত লিখকে লিখিছিল ৰজা-মহাৰজাৰ কথা
আজিৰ বুৰঞ্জীত লিখকে লিখিছে মানুহৰ মুকুতিৰ কথা নতুন
সমাজ ব্যৱস্থা প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ, ৰামৰ দেশত থকা ৰাৱণক
বধিবলৈ ভূপেন হাজৰিকাই অসংখ্য গীতত সৰু সৰু মানুহক
সংগ্ৰামলৈ আহান জনাইছে-

“সংগ্ৰাম আন এটি নাম জীৱনৰে/ইতিহাসে চিঞৰে ‘জয়
জনতাৰে’ ”

‘চহৰে-নগৰে গাঁৱে-পথে ঘাতে-পথাৰে/সমদল
দেখিছানে নাই?

তোৰ দৰে হেজাৰে চিঞৰি চিঞৰি সৌৱা / আগ বাঢ়ে
পৃথিৱী কঁপাই

তই যি নেপালি, কাঢ়ি কিয় নানিলি?’

নিজৰ প্ৰাপ্য যে সৰু সৰু মানুহে এদিন আজুৰি ল’ব,
নিজৰ অধিকাৰ যে নিজৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰতিষ্ঠা কৰিব, সেই সম্পৰ্কে
ভূপেন হাজৰিকা আছিল নিশ্চিত-

ধাৰ নিদিওঁ ঋণে নলওঁ/সুদ নিদিওঁ আৰু
মহাজনৰ নিঠুৰ বুধি সহো কেলে বাৰু?

‘পানেইৰ পোনাটিৰ হু হু জ্বৰ, ঔষধো নাই, গাখীৰ নাই,
মূল নাই, তেনেই উদং ঘৰ।’ তেনে দুৰৱস্থাত ভাত বিচাৰি, গাখীৰ
বিচাৰি পোনাটি ঢুকোৱাৰ পিছত ‘পানেইৰ চকু দুটি হ’ল ৰঙা
ফিৰিঙতি।’

পোনাটিৰ মৰাশ দুই হাতে দাঙি লৈ/বিদ্রোহী পানেয়ে
নতুন আশা লৈ -

শ শ পানেৰে বাটটি ল’লেগে/পৃথিৱী উঠিলে কঁপি
হেজাৰ পানেয়ে চিঞৰি উঠিলে

আকাশত সূৰ্যে ৰঙাকৈ আঁকিলে/ন সমাজৰ ছবি।

ঢাক বজোৱা শিল্পীসকলক শ্ৰমিক-কৃষকৰ প্ৰতীক
হিচাপে লৈ ভূপেন হাজৰিকাই মুক্ত কণ্ঠে গাইছে যে- লাখ লাখ
হৈয়ো এই ‘খাটি খোৱা’বোৰে একো নাপালে, মাথোঁ ভেড়াৰ
পালৰ দৰে ইজ্জত বেচিলে। ভেড়া নহৈ যোঁৰা হ’বলৈ আহান
জনাই ভূপেন হাজৰিকাই লিখিছে-

ঢাক ঢাক ঢাক ঢাকেই বজালি/লাখ লাখ তহঁত থাকিও
একো নেপালি

ঢাকটো মাথোঁ বাজনা নহয়/ঢাক তহঁতৰ অস্ত্ৰ/
শোষকহঁতক নাঙঠ কৰ কাঢ়ি সিহঁতৰ বস্ত্ৰ/
(এখ নতুন সমাজ গঢ়িবলৈ পণ কৰিলি/
জাক জাক তেজাল যোঁৰাৰ চিঞৰ মাৰিলি।)

অগ্নি যুগৰ ফিৰিঙতি হৈ নতুন অসম গঢ়িবলৈ, নৰ
কংকালৰ অস্ত্ৰ হানি শোষণকাৰীক বধিবলৈ শিল্পী জীৱনৰ
প্ৰাৰম্ভতে অংগীকাৰবদ্ধ হোৱা ভূপেন হাজৰিকাৰ ভাবাদৰ্শই
স্বাভাৱিক পথেৰে নিশ্চয় বিকাশ লাভ কৰিছিল। ▀▀

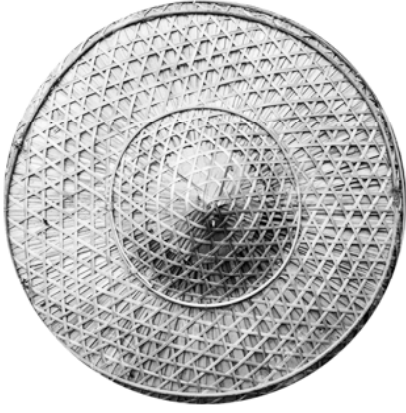
ভূপেন হাজৰিকাৰ এটি অমৰ গীত

মানুহে মানুহৰ বাবে,
যদিহে অকণো নাভাবে,
অকণি সহানুভূতিৰে,
ভাবিব কোনেনো কোৱা, সমনীয়া

মানুহে মানুহৰ বাবে...
মানুহে মানুহক বেচিব খুজি,
মানুহে মানুহক কিনিব খুজি,
পুৰণি ইতিহাস দোহাৰিলে,
ভুল জানো নহ’ব কোৱা, সমনীয়া
মানুহে মানুহৰ বাবে...

দুৰ্বল মানুহে যদি, জীৱনৰ কোবাল নদী,
পাব হয় তোমাৰে সাহত,
তুমি হেৰুৱাবানো কি,
মানুহ যদিহে নহয় মানুহ,
দানৰ কাহানিও নহয় মানুহ,
যদি দানৰ কাহানিবা হয় মানুহ,
লাজ পাব কোনেনো কোৱা, সমনীয়া
মানুহে মানুহৰ বাবে...

অসমীয়া লোক জীৱনত বাঁহৰ শিল্প

জীনাশী ৰয়
প্ৰাক্তন ছাত্ৰী

অসমৰ লোক জীৱনৰ লগত সংপৃক্ত হৈ থকা এটা অতুলনীয় লোকশিল্প হ'ল বাঁহৰ শিল্প। পাহাৰে-ভৈয়ামে উঠেনদী ৰূপত থকা বিভিন্ন জাতিৰ বাঁহ-বেতেৰে অসমীয়াৰ জাতীয় জীৱনৰ নিত্য প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰীসমূহ তৈয়াৰ কৰা হয়।

অৰণ্য এৰি কৃষিমুখী হোৱাৰ দিনৰে পৰাই অসমীয়া মানুহে টকৌপাত, ঢকুৱা, কল-মাৰলীৰ ৰ'দ-বৰষুণৰ পৰা হাত সাৰিবলৈ আশ্ৰয় গ্ৰহণ কৰাৰে পৰা বনৰীয়া প্ৰাণী চিকাৰ কৰিবলৈ সহায়ক হিচাপে বাঁহ ব্যৱহাৰ কৰিছিল। তেতিয়াৰে পৰা হয়তো বাঁহ অসমীয়াৰ অজস্ৰ শিল্প কাৰ্যৰ প্ৰধান আহিলা হৈ পৰিল। অসমীয়া মানুহে নিজে থাকিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা ঘৰৰ খুঁটা, চৌতি, মাৰলি, বেৰ, চাল তৈয়াৰ কৰিবলৈ বাঁহ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

মাছ ধৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা সঁজুলি যেনে - জাঁকে, খালৈ, পল, চেপা, ঘণী, খোকা, দলঙা, বাণ, জাল, পাতিবলৈ পেং, পাঁৰিৰ আদি বিভিন্ন সঁজুলি নিৰ্মাণত বাঁহ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

তাৰ উপৰি কৃষি কাৰ্যত ব্যৱহাৰ হোৱা সঁজুলি যেনে - ধান থোৱা ভঁৰাল, ডুলি, পাচি, খৰাহি, ধান থোৱা দোণ, ওখোন, কোহোনো যুঁৱলি, গৰুগাড়ীৰ কিছু অংশ, মৈ, কোৰৰ নাল, বিৰিয়া, হোলোঙা, জাপি, বিভিন্ন সময়ত ঘৰুৱা কামত ব্যৱহাৰ হোৱা কুলা, চালনী, ডলা, চাৰি, বাঁহৰ বিচনী আদি অজস্ৰ বস্তু উপৰি শোৱা চাং, জেওৰা, জপনা, গোজ, দলং, চকোৱা আৰু তাঁতৰ শালৰ সঁজুলি উঘা, চেৰেকী, লেটাই, বচুঙা, খুঁটি, কাণমাৰি, শলি, ৰা, চেৰি, মছৰা, দোৰপতি, ফুল তোলা কাঠি, তাঁত শালৰ নাচনি, গৰকা আদিৰ লগতে বহিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা কঠ, মুঢ়ত বোৱা মোৰ আদিত বাঁহ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

অসমীয়া জাপিটিও লোক কলাৰ এক সুন্দৰ নিদৰ্শন। গছৰ পাত, বাঁহ আৰু বেতেৰে সজা পদুমীয়া সৰুদৈয়া, ফুলাম আৰু বৰজাপি, পাহাৰ ভৈয়াম দুয়ো ঠাইৰে মানুহৰ বৰ আদৰৰ। সৰু উকা জাপি আকৌ বনুৱা, হালোৱা আৰু গৰখীয়াই ৰ'দ-বৰষুণৰ পৰা সাৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰে।

সত্ৰৰ বেতৰ বিচনীৰ কাৰুকাৰ্য চালে চকুৰোৱা। এনে বিচনী মাজুলীৰ সত্ৰসমূহত দেখা যায়। বাঁহৰ শলিৰ মূৰ দি বেতেৰে সজা জপা, বেতৰ শঁৰাই, মুঢ়া, বেগ, মেজ, চকী, আৰামী চকী, চোফা, দোলনা, বাকচ, ফুলৰ পাত্ৰ আদি বেতেৰে অতি সুন্দৰকৈ নিৰ্মিত হৈছে।

কৃষিকাৰ্যত ব্যৱহাৰ হোৱা সঁজুলি : অতীতৰ পৰাই অসমীয়া মানুহ খেতিৰ লগত জড়িত হৈ আহিছে। কিন্তু কালৰ সোঁতত যেন বহু অসমীয়াৰ এতিয়া কৃষি-কৰ্মৰ প্ৰতি অনীহাহে

“অসমীয়া সংস্কৃতি বাঁহ সংস্কৃতি”

হৈছে আৰু এই অনীহাৰ বাবেই হওক বা আন কোনো কাৰণতেই হওক, নৱ প্ৰজন্মৰ বহুতেই আজিও খেতি বা খেতিৰ লগত জড়িত সা-সঁজুলিৰ বিষয়ে অজ্ঞ হৈয়ে আছে।

তলত কৃষি কৰ্মৰ লগত জড়িত বাহেঁৰে নিৰ্মিত কেইটামান সা-সঁজুলিৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা হ'ল —

(ক) নাঙল আৰু যুঁৱলি : খেতিয়কৰ বাবে খেতিৰ প্ৰধান আহিলা হৈছে নাঙল আৰু যুঁৱলি। এই নাঙল জামুক, পমা নাইবা সোণাৰু গছেৰে তৈয়াৰ কৰা হয়। পাৰিলে গছৰ কিছু বেঁকা অংশ পালে সাজিবলৈ সুবিধা হয়, গছৰ গা-ডোখৰৰ ৬ ফুটমান অংশ কাটি আনি তাক ছাচ দা বা হাতোৰাহীৰে চাঁচি চাঁচি নাঙলৰ আকৃতি দিয়া হয়। নাঙলৰ হাতেৰে ধৰা অংশটোক কুটী বুলি কোৱা হয়। মাটি চহাবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা অংশত এটুকুৰা লোৰ সংযোগ কৰা হয়, যাক 'ফাল' বুলি কোৱা হয়। ফালখনৰ কিছু ওপৰত এটা ফুটা কৰি তাত বাঁহৰ গুৰি সহিতে ৭ ফুটমান দৈৰ্ঘ্যৰ এটা বাঁহৰ ইহ লগোৱা হয়। ইহৰ আগফালে কেইটামান খাজ কাটি ৰখা হয়, সেই খাজত যুঁৱলিখন ৰছীৰে বান্ধিব পাৰি।

প্ৰায় ৬ ফুটমান দৈৰ্ঘ্যৰ এটুকুৰা ভলুকা বাঁহ দুই মূৰে গাঁঠিৰে সৈতে কাটি যুঁৱলি তৈয়াৰ কৰা হয়। যুঁৱলিৰ দুয়োটা মূৰত গৰুৰ ডিঙি সোমাব পৰাকৈ জোখেৰে দুটা ফুটা (ইপাৰ সিপাৰকৈ কৰা খোলনি) কৰি সেই ফুটাৰে দুটা বাঁহৰ খুঁটি সুমুৱাই দিয়া হয় যাতে গৰুৰ ডিঙিটো ইফালে সিফালে লৰচৰ নকৰে। যুঁৱলিৰ সোঁ-মাজতে আৰু দুটা সৰু ফুটা কৰি সৰু সৰু দুডাল বাহঁৰ শলা লগাই দিয়া হয়, তাৰ তলেদি নাঙলৰ ইহটো দি ৰছীৰে বান্ধি দিয়া হয়।

নাঙল আৰু যুঁৱলি তৈয়াৰ হোৱাৰ পাছত বলধ গৰু দুটাৰ কান্ধত যুঁৱলিৰ দুই মূৰ লগাই বান্ধি দি হালোৱাই নাঙলৰ কুটীত ধৰি পথাৰত ঘূৰাই হাল বায়। হাল বোৱাৰো নিয়ম আছে। এপাক এপাককৈ এটা নিৰ্দিষ্ট অংশ চহোৱা শেষ হ'লে সেই অংশক এটা আউচ বুলি কোৱা হয়। ডৰা মাটি এবাৰ চহোৱা হ'লে এচাহ মৰা হ'ল বুলি কোৱা হয়। এইদৰে এডৰা মাটি কেইবা চাহো মাৰিলেহে মাটিডৰা খেতিৰ বাবে উপযুক্ত হৈ উঠে।

(খ) মৈ : তিনিফাল ৭ ফুটমান দৈৰ্ঘ্যৰ বাঁহক পথালিকৈ ৰাখি মাজত খোলনি কৰি ২/৩ ফুট দৈৰ্ঘ্যৰ ৪ ডোখৰ বাঁহক সংযোগ কৰি তৈয়াৰ কৰা হয় মৈ। দেখিবলৈ মৈ ধেনুভৰীয়া আকৃতিৰ। হাল মৰাৰ শেষত পথাৰৰ ডাঙৰ ডাঙৰ চপৰাবোৰ ভাঙিবলৈ মৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। যুঁৱলিৰ পৰা নাঙল সোলকাই মৈখন দীঘল দুডাল ৰছীৰে যুঁৱলিৰ লগত সংযোগ কৰি দিয়া হয়। হালোৱাই মৈৰ মাজৰ থিয় বাঁহৰ পাত দুডোখৰত ভৰি দি থিয় হৈ গৰুহালক নিৰ্দেশ দি আগুৱাই লৈ যায়।

(গ) কোৰ : লোৰে তৈয়াৰী এখন ৬ ইঞ্চিমান দৈৰ্ঘ্যৰ এটা মূৰত ধৰি থকা সঁজুলি, ইয়াৰ ওপৰৰ ফালে এটা বাঁহৰ বা কাঠৰ নাল লগোৱা হয়। কোৰেৰে পথাৰৰ আলিবোৰৰ পাৰবোৰ কাটি কাটি ঘাঁহ থকা অংশ আঁতৰাই পেলাই পুনৰ নতুনকৈ আলি দিয়া হয়, যাতে আলিবোৰ সমান আৰু পোন হৈ পৰে আৰু আলিৰ মাজেদি যাতে খেতিৰ লাগতিয়াল পানী ওলাই যাব নোৱাৰে।

(ঘ) লাহনি : পানী সিঁচা কাৰ্যত ব্যৱহাৰ কৰা এবিধ সঁজুলি। তেলৰ টিন বা আন টিনৰ ২ ফুটমান কাটি এটা মূৰত বাহঁৰ নাল এটা লগাই আৰু আনটো মূৰত পথালিকৈ বাঁহৰ শলা এডাল লগাই টিন ডোখৰ আৰু নালৰ মাজত সংযোগ কৰি ৰখা হয়। খেতিৰ মাটি উপযুক্ত পানীৰে পৰিপূৰ্ণ কৰিবলৈ ওচৰৰ পানী থকা অংশৰ পৰা পানী সিঁচা কামত লাহনিৰ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

(ঙ) ওখোন : আগলি বাঁহৰ ৫ ফুটমান আৰু সেই বাঁহৰ আগ ভাগত লাগি থকা আঁখি এটাৰ ৬ ইঞ্চিমান ৰাখি (বাঁহ গছৰ গাঁঠি) কাটি লোৱা হয় আৰু সেই আগ বাঁহডোখৰৰ গোটেই গাটো কটাৰী বা দাৰে চাঁচি নিমজ কৰি লোৱা হয়। গাঁঠি অংশ ৰছী বা তাঁৰেৰে বান্ধি জুইত কিছুসময় সেকি ধেনু আকৃতিৰ কৰি লোৱা হয়। সাধাৰণতে মৰণা মৰাৰ সময়ত মৰণাৰ খেৰবোৰ জোকাৰিবলৈ বা গোটাৰলৈ ওখোন ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ঠাই বিশেষে এই সঁজুলিবোৰৰ নাম ভিন ভিন হ'ব পাৰে।

(চ) বিৰিয়া : এফাল ভলুকা বাঁহ, দুই মূৰ জোঙা কৰি চাঁচি লৈ নিমজ কৰা হয়, মাজৰ অংশটি দুই মূৰতকৈ কিছু বহল আকাৰ কৰা হয়, যাতে কান্ধত ল'বলৈ সুবিধা হয়। এই বিৰিয়া পথাৰৰ পৰা ধানৰ মুৰিয়া (ধানৰ একোটা মুঠা)বোৰ দুই মূৰত খোঁচ মাৰি চিলাই, কান্ধত লৈ কঢ়িওৱা কামত ব্যৱহাৰ কৰা হয়। দুই মূৰত অতি কমেও ৫ টাকৈ ১০ টা মান মুৰিয়া কঢ়িয়াই আনিব পাৰি।

(ছ) হোলোঙা : বিৰিয়া আৰু হোলোঙাৰ ব্যৱহাৰ প্ৰায় একেই। পাৰ্থক্য মাথোঁ এটাই — বিৰিয়া এফাল বাঁহেৰে তৈয়াৰ কৰা হয় আৰু হোলোঙা গোটা জাতি বাঁহেৰে তৈয়াৰ কৰা হয়।

(জ) কাঁচি : লোৰে তৈয়াৰী এবিধ সঁজুলি। ইয়াক ধান কটা কামত ব্যৱহাৰ কৰা হয়। দেখিবলৈ কাঁচিখন সাইলাখ কাঁচি জোনটোৰ দৰেই। সাধাৰণতে কমাৰেহে কাঁচি, কোৰ, নাঙলৰ ফাল আদি তৈয়াৰ কৰিব পাৰে। কাঁচিৰ এটা ফালে সৰু, বেঁকা আগৰ পৰা গুৰিলৈকে অসংখ্য ধাৰ থকা দাঁত থাকে, যিয়ে ধান সহজে কটাত সহায় কৰে। গুৰিৰ অংশটো কিছু জোঙা কৰা থাকে যাতে তাত হাতেৰে ধৰিব পৰাকৈ এটা নাল লগাবলৈ সুবিধা হয়। সাধাৰণতে কাঠৰ নাল লগোৱা হয়। নালটো হাতৰ মুঠিৰ জোখেৰে কাটি লৈ এটা মূৰত বেৰি (লোৰ আঙঠি সদৃশ)

লগোৱা হয়, যাতে নালটো ফাটি নাযায়। বেৰি নালৰ মূৰত লগৰো হ'লেই কাঁচিৰ অংশটি জুইত গৰম কৰি গৰমে গৰমে সেইটো বেৰিৰ মাজেৰে নালটোত সুমুৱাই দিয়া হয়।

(ঝ) মাছ ধৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা অন্যান্য সঁজুলি : বিশ্বৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ বিভিন্ন শ্ৰেণীৰ লোকে বিভিন্ন পদ্ধতিৰে নিজৰ পুষ্টিকৰ আহাৰৰ বাবে আদিম কালৰে পৰা মাছ ধৰি আহিছে। মাছ ধৰাৰ পদ্ধতি, প্ৰণালী ঠাই বিশেষে বেলেগ বেলেগ হোৱা দেখা যায়। প্ৰাচীন কালৰে পৰা নৈ, বিল, জলাহ, পুখুৰী, জান-জুৰি আদিত কি পদ্ধতিৰে মাছ ধৰি নিজৰ খাদ্য সংগ্ৰহ কৰিছিল, সেই বিষয়ে বিভিন্ন জাতিৰ নিজস্ব বুৰঞ্জীত ইয়াৰ বিৱৰণ পোৱা যায়। প্ৰাকৃতিক উৎসবিলাকৰ বাহিৰে সাধৰণতে পুখুৰী, বিল আদিত আজিকালি মাছ পোহা দেখা যায়। কোনো কোনো ঠাইত নদীত ভেটা দিও বিজ্ঞানসন্মতভাৱে যন্ত্ৰপাতিয়ে এই ক্ষেত্ৰত বিশেষ সহায় আগ বঢ়োৱাত মৎস্যপালকসকলে কম খৰচতে মাছ উৎপাদন কৰি বজাৰত মাছৰ যোগান ধৰিব পাৰিছে। অসম এই ক্ষেত্ৰত কিমানদূৰ আগ বাঢ়িছে, সেই ক্ষেত্ৰত একে আৰম্ভণিতে কোৱা কঠিন।

বাঁহ অসমীয়া সমাজৰ অতি আপোন এক সম্পদ। মাছ ধৰোঁতে ব্যৱহাৰ কৰা এই সঁজুলিসমূহো অসমীয়া সংস্কৃতিৰ এটা অংশ — জাকৈ বা জকাই, খালৈ, খোকো, চেপা, পল, জুলুকি, ডিঙৰা, হুকুমা, বান, লাহনী, লেহেতি, দলঙা, চালনী, উভতি, ঘোকলং, ঘনী, পাঁচা, বৰশী আদি বাঁহৰ পৰা তৈয়াৰ কৰা অসমীয়াৰ মাছ ধৰা সঁজুলি। এই বাঁহৰ পৰা তৈয়াৰ সঁজুলিসমূহৰ মাছ ধৰা বা মাছ মৰাৰ বিশেষ পদ্ধতি আছে। খোকা, চেপা, ডিঙৰা, ঘনী আদি সঁজুলিসমূহ কম ঠাইৰ পৰা দ ঠাইলৈ বৈ যোৱা পানীৰ লোৰ বা খাল, সৰু জান-জুৰি আদিত মাছ ধৰিবৰ বাবে বিশেষ পদ্ধতিৰে পাতি ৰখা হয়। মাছ ধৰা এই সঁজুলিবোৰত সোমাবৰ বাবে বাট ৰখা হয়। হুকুমা, মোকলং আদি সঁজুলিবোৰৰ ভিতৰত জেং, জাবৰ আদি ভৰাই জান-জুৰি, সৰু নৈ আদিত পতা হয়। পতাৰ কিছুদিনৰ পিছত এইবিলাক পানীৰ পৰা উঠাই আনি জেং-জাবৰৰ মাজত আশ্ৰয় লোৱা মাছবিলাক ধৰা হয়। উভতি নামৰ মাছ মৰা সঁজুলিটোৰ ভিতৰত মাছৰ বাবে খাদ্য হিচাপে কেঁচু-কুমটি, নানা পোক-পৰুৱা আদি ভৰাই নৈ-পুখুৰী, বিল আদিত পতা হয়। মাছবিলাকে খাদ্যৰ সন্ধানত সঁজুলিটোৰ ভিতৰত পিছত ইয়াৰ পৰা ওলাব নোৱাৰে।

খাল, ডোং, পুখুৰী আদি সিঁচিবৰ বাবে লাহনী, লেহেতি আদি সঁজুলি ব্যৱহাৰ কৰা হয়। লেহেতি বাঁহৰ কাঠিৰে তিনিকোণীয়াকৈ সাজি দুয়োফালে ৰছী বান্ধি দুজন লোকে টানি পানী সিঁচা হয়, ঠিক তেনেদৰে লাহনীখনো তিনিকোণীয়াকৈ

বাঁহৰ কাঠিৰে ভাঁজ দি সাজি ৪/৫ ফুট দীঘল বাঁহৰ নলী বান্ধি কম আয়তনৰ পানী সিঁচা কামত ব্যৱহাৰ কৰা হয়। লাহনীখন এজন মানুহেই ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে।

ডিঙৰা নামৰ মাছ মৰা সঁজুলিবিধ বাঁহৰ পৈণত কাঠিৰে ঘূৰণীয়াকৈ দুই মূৰ সমান কৰি সজা হয়। ডিঙৰাৰ সন্মুখৰ ফালে মাছ সোমাবৰ বাবে আৰু শেষৰ ফালে ডিঙৰাৰ বাবে দুটা পথ থাকে। পাউৰি, হুকুমা নামৰ সঁজুলি দুবিধো বাঁহৰ কামিৰে বনোৱা হয়। উভতি, কোল লোৰ পৰা তৈয়াৰ কৰা মাছ ধৰা সঁজুলি।

জুলুকি নামৰ মাছ ধৰা সঁজুলিবিধ ওখ প্ৰায় দুফুট। প্ৰথমে বাঁহৰ কামি চাঁচি লৈ কামিবোৰ ওপৰৰ পৰা আধাফুটমান এৰি তলৰ ডোখৰ ৩ বা ৪ ভাগ কৰি গোল গোল কাঠীৰ নিচিনাকৈ চাঁচি লোৱা হয়। তাৰ পাছত কামি আৰু কাঠীবোৰ ইডালৰ লগত সিডাল ক্ৰমান্বয়ে বেত বা তাঁৰেৰে বান্ধি গাঁঠি গোলাকৃতি কৰি লোৱা হয়। এনেকৈ গাঁঠি যাওঁতে ওপৰফালে সৰু আৰু তলফালে ক্ৰমান্বয়ে বহল কৰি অনা হয়। ওপৰৰ ফালৰ গোলাকৃতিৰ ব্যাসাৰ্ধ প্ৰায় ৮ ছে.মি. আৰু তলফালৰ গোলাকৃতিৰ ব্যাসাৰ্ধ প্ৰায় ২৫ ছে.মি.। ওপৰফালে ধৰিবৰ সুবিধাৰ বাবে এটা মুঠনি দিয়া হয়। জুলুকিৰে সাধাৰণতে সৰু মাছ চাব মাৰি মাছ ধৰা হয়।

পল নামৰ মাছ ধৰা সঁজুলিবিধ জুলুকিতকৈ বহল। ওখ প্ৰায় ২ ফুট। পল সাজিবৰ বাবে প্ৰথমে বাঁহৰ কাঠী গোল গোলকৈ চাঁচি লোৱা হয়। তাৰ পাছত কাঠীবোৰ ইডালৰ লগত সিডাল ক্ৰমান্বয়ে বেত বা তাঁৰেৰে বান্ধি গাঁঠি গোলাকৃতি কৰি লোৱা হয়। এনেকৈ গাঁঠি যাওঁতে ওপৰফালে সৰু আৰু তলফালে ক্ৰমান্বয়ে বহল কৰি অনা হয়। ওপৰফালে ধৰিবৰ সুবিধাৰ বাবে এটা মুঠনি দিয়া হয়। পলৰে মাছ ধৰিবৰ বাবে বহুতো লোক একেলগে নদী বা বিলত নামে আৰু পলৰে ইফালে সিফালে চাব মাৰে।

বান বাঁহৰ কাঠী গাঁঠি সজা হয়। বাঁহৰ বেৰাৰ নিচিনা। ওখ প্ৰায় ২/৩ ফুট। সৰু নদীসমূহৰ সোঁতত পাতি থোৱা হয়। বানৰ পাছফালে খেঁতুৰীয়াকৈ এখন জালি বা কাপোৰ বান্ধি থোৱা হয়। সোঁতৰ কোবত ভাহি অহা মাছবোৰ বানত লাগি বাধাপ্ৰাপ্ত হৈ জঁপিয়াই বানৰ পাছফালে পাতি থোৱা কাপোৰত পৰেগৈ। পাছত তাৰ পৰাই মাছবোৰ ধৰা হয়।

(ঞ) তাঁতশালত ব্যৱহাৰ হোৱা সঁজুলি : তাঁতশালত ব্যৱহাৰ হোৱা বাঁহেৰে নিৰ্মিত সঁজুলি কেইটামানৰ বিষয়ে তলত বৰ্ণনা কৰা হ'ল —

- মছৰা : মছৰা কাপোৰ তৈয়াৰ কৰাৰ কাৰণে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। মছৰাটো যতৰেৰে সূতা মেৰিয়াই লৈ কাপোৰৰ মাকোত সুমুৱাই লৈ কাপোৰ তৈয়াৰ কৰা হয়।

- **চেৰি** : বাতি কাঢ়োঁতে আৰু ফুল তোলাঁতে চেৰি ব্যৱহাৰ কৰা হয়।
- **গৰকা** : কাপোৰ প্ৰস্তুতৰ সময়ত বোৱা তোলাৰ পিছত সেই গৰকাত ভৰিৰে জাকি মৰা হয়। জাকি মাৰোঁতে গৰকা উঠা নমা কৰা হয়।

(ঢ) **সত্ৰ-নামঘৰত ব্যৱহাৰ হোৱা সঁজুলি** : সত্ৰ নামঘৰতো বাঁহেৰে নিৰ্মিত সা-সঁজুলি ব্যৱহাৰ কৰা দেখা যায়। সেই সমূহৰ বিষয়ে তলত বৰ্ণনা কৰা হ'ল —

- **ধাৰি** : নামঘৰত বা সত্ৰত বাঁহেৰে নিৰ্মিত ধাৰি ব্যৱহাৰ কৰা হয়। এই ধাৰিখন তৈয়াৰ কৰোঁতে বাঁহবিলাক সৰু-সৰুকৈ কাটি লৈ বৈ দিয়া হয় আৰু এই ধাৰিখনত ভকত বা আয়তীসকলে বহি নাম-কীৰ্তন কৰে।
- **মাৰি** : সত্ৰ বা নামঘৰত নাগাৰা বজাবলৈ মাৰি ব্যৱহাৰ কৰা হয়। এই মাৰিডাল বাঁহ চাঁচি মিহি কৰি লৈ তৈয়াৰ কৰা হয়।

(ঠ) **গৃহ নিৰ্মাণত ব্যৱহাৰ হোৱা সামগ্ৰী** : গৃহ নিৰ্মাণ কৰোঁতে বাঁহেৰে তৈয়াৰ কৰা বহুতো সামগ্ৰী ব্যৱহাৰ কৰা হয়। এই সমূহৰ বিষয়ে এনেদৰে আলোচনা কৰা হ'ল —

“যাৰ নাই বাঁহ, তাৰ নাই সাহ”

“আগে কল, পাছে বাঁহ
সেই গিৰীৰ কিমান সাহ।”

“বাৰীৰে চুকৰে জাতিবাঁহ এজুপি
সিয়ো মোৰ সহোদৰ ভাই,
জীয়াই থাকোঁ মানে কৰোঁ কাঠীকামি
মৰিলে লগতে যায়।”

“একেজোপা বাঁহৰে কোনো হয় লাঠী,
কোনো হয় ছাতি, কোনো হয় আকৌ
বাঢ়নীৰ কাঠী।”

“পূবে হাঁহ পশ্চিমে বাঁহ
উত্তৰে গুৱা দক্ষিণে ধুৱা।
পূবে ভাণ্ডাৰ পশ্চিমে গোহালি,
ডাকে বোলে তাৰ সকলো সুৰলি”

- **বাঁহৰ বেৰ** : বেৰখন সাজোঁতে বেৰখনৰ জোখ লৈ বাঁহ এডাল কাটি সৰু সৰুকৈ কামি তৈয়াৰ কৰে।
- **বাঁহৰ খুঁটা** : ঘৰ সাজোঁতে প্ৰথমে ঘাই খুঁটা, বৰ খুঁটা বা মূল খুঁটা পোতা হয়। বাঁহৰ ভিতৰত ভলুকা বাঁহৰ আৰু গোহালি ঘৰত মকাল বাঁহৰো খুঁটা লগোৱা হয়। তদুপৰি তাল, তামোল, ছোৱা আদি গছৰ খুঁটা আৰু তলত কাঠৰ শলা জোৰা দি বাঁহৰ খুঁটাও লগায়।
- **বাঁহৰ চাল** : বাঁহ ফালি চাঁচি তাৰে কামি প্ৰস্তুত কৰে আৰু ৰুৱা আৰু কামিৰে চাল গাঁথে। ৰুৱা কামি ঘুণে নধৰিবলৈ আৰু সোনকালে নপচিবৰ কাৰণে কেইদিমান পানীত গোঁৰাই থয়। ঘৰৰ চাল দুবিধ। দুটীয়া মোৰ বা জাওমোৰেৰে বৈ গাঁঠি দি বান্ধি দিয়াখন হ'ল শীতলী চাল। চাল বান্ধিবলৈ কুমলীয়া বাঁহৰ পাতলকৈ তোলা কাঠি অৰ্থাৎ তমাল, বেতৰ সূত অথবা টেকীয়া লতাৰ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

(ড) **অসমীয়া সংস্কৃতিৰ প্ৰতীক শৰাই আৰু জাপি** : লোককলা একোটা জাতিৰ সংস্কৃতিৰ পৰিচায়ক। এনে লোককলাসমূহে জাতিটোৰ ৰুচি, ব্যৱহাৰ আৰু শৈল্পিক পৰিচয় দাঙি ধৰে। জাপি অসমৰ অন্যতম লোককলা। অতি পুৰণি কালৰে পৰা জাপিৰ ব্যৱহাৰ দেখা যায়। জাপি তৈয়াৰ কৰিবলৈ ঘাইকৈ কেঁচা সামগ্ৰী হিচাপে প্ৰয়োজনীয় বাঁহ আৰু টকৌপাত। অসমত পৰ্যাপ্ত পৰিমাণে পোৱা হেতুকে নিজ ঘৰতে জাপি তৈয়াৰ কৰি এচাম লোকে জীৱিকা নিৰ্বাহ কৰি থকা দেখা গৈছে। জাপি তৈয়াৰ কৰিবলৈ কেঁচা বাঁহবোৰ এটা নিৰ্দিষ্ট জোখত কাটি টুকুৰা কৰি লৈ তাৰ পৰাই সৰু সৰু কাঠী চাঁচি সাঁচৰ ওপৰত ৰাখি চালনীৰ দৰে ঘনকৈ বৈ ৰ'দত শুকোৱাই লোৱা হয়। ইয়াৰ পাছত শুকান টকৌ গছৰ পাত সুন্দৰকৈ জাই দুই খলপ লগ লগাই সৰু সৰু সূতাৰে মাজে মাজে গাঁথি দি মুখবোৰ খাংৰাৰ ওপৰত ৰাখি সমানকৈ কাটি জাপি তৈয়াৰ কৰা হয়।

শৰাই হৈছে অসমীয়া লোক সংস্কৃতিৰ এক অনবদ্য সম্পদ। ই একেধাৰে সন্মানৰ প্ৰতীক, থাপনাৰ আসন, নৈবদ্য আৰু উপহাৰ ৰখা গৃহ-সজ্জাৰ কলাত্মক সামগ্ৰী। বাঁহ-বেতেৰেও শৰাই সজা দেখা যায়। বাঁহৰ কাঠী সৰু সৰুকৈ চাঁচি শৰাই বনোৱা দেখিবলৈ পোৱা যায়। ■■

বৈদ্যুতিক মাধ্যম আৰু বিজ্ঞাপন

বিমল বড়ো

স্নাতক, চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক

বৰ্তমান সময়ত আটাইতকৈ জনপ্ৰিয় যোগাযোগৰ মাধ্যমসমূহৰ ভিতৰত ম'বাইলক বিশেষ স্থান দিয়া হৈছে। টিভি-ম'বাইলৰ পয়োভৰ দিনক দিনে বৃদ্ধি পোৱা পৰিলক্ষিত হৈছে। যদিও টিভি-ম'বাইলক সাম্প্ৰতিক সময়ত গণ মাধ্যমৰ লগতে দৃশ্য-শ্ৰব্য মাধ্যমৰূপে গণ্য কৰি অহা হৈছে, বৰ্তমান সময়ত ইয়াৰ জনপ্ৰিয়তা ইমানেই বৃদ্ধি পাইছে যে আন মাধ্যমবোৰৰ চাহিদা ইয়াৰ তুলনাত যথেষ্ট কম হৈ পৰিছে। দেশ-বিদেশৰ পৰা আৰম্ভ কৰি প্ৰতিটো সৰু-ডাঙৰ খবৰ আমি সেই ঠাইত উপস্থিত নাথাকিলেও টিভি-ম'বাইলৰ দ্বাৰা প্ৰত্যক্ষ কৰিব পাৰোঁ।

আনহাতে টিভি-কাকতৰ দৰে অসমীয়া কাকত-আলোচনীকো গণ মাধ্যম হিচাপে বিবেচনা কৰি অহা হৈছে। টিভি-ম'বাইলৰ আৱিষ্কাৰ হোৱাৰ আগতেই কাকত-আলোচনী মানুহৰ কাষ চাপিছিল। ইয়াৰ ফলস্বৰূপে লিখিত ভাষাৰ বিকাশ সাধন হৈছিল। ব্যক্তিগত ভাষাটোৰ লিখিত ৰূপটোৰ বিষয়ে অৱগত হোৱাৰ উপৰি কাকত-আলোচনী পঢ়াটো জ্যেষ্ঠৰ পৰা কনিষ্ঠলৈকে নিয়মিত ৰুচিলৈ পৰিণত হৈছিল। কিন্তু বৰ্তমান দিনক দিনে ইয়াৰ চাহিদা কমি আহিছে।

অসমৰ প্ৰেক্ষাপটত বিচাৰ কৰিলে দেখা পাওঁ যে ছপাশালে কাকত-আলোচনীৰ জৰিয়তে অসমীয়া ভাষাটোক প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল। বঙালী ভাষাৰে পৰিপূৰ্ণ অসমে নিজৰ ভাষাটোক এলাগী কৰিবলৈ বাধ্য হৈছিল। ঠিক তেনে সময়তে

অসমৰ কেইজনমান শিক্ষিত সন্তানে কলিকতাৰ পৰা কাকত-আলোচনীৰ প্ৰকাশ কৰি অসমীয়া ভাষাটোক অসমৰ বুকুত প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। গতিকে অসমীয়া কাকত-আলোচনীৰ ভূমিকা কেতিয়াও অসমে নুই কৰিব নোৱাৰে। ইয়াৰ দীঘলীয়া ইতিহাস আজিও ইতিহাসৰ পাতত জীৱন্ত হৈ আছে। টিভি-ম'বাইলৰ আৱিষ্কাৰ হ'লেও অন্ততঃ অসমবাসীয়ে কাকত-আলোচনীৰ প্ৰাসংগিকতাক হয় জ্ঞান কৰিব নোৱাৰিব।

শিৰোনামৰ আঁত ধৰি বিষয়টোৰ বিপক্ষে মতামত আগ বঢ়াব বিচাৰিছোঁ। টিভি-ম'বাইলে অসমীয়া কাকত-আলোচনীৰ কদৰ কমাই আনিছে। কিয়নো বৈদ্যুতিক মাধ্যমৰ আৱিষ্কাৰ হোৱাৰ বহু আগতেই ছপা মাধ্যমে মানুহৰ কাষ চাপিছিল। ইয়াৰ ফলস্বৰূপে মানুহে ভাষাটোৰ লিখিত ৰূপটোৰ ওপৰত অধিক গুৰুত্ব দিছিল। কিন্তু বৈদ্যুতিক মাধ্যমৰ আৱিষ্কাৰ হোৱাত ছপা মাধ্যমৰ গুৰুত্ব কিছু পৰিমাণে হ'লেও লাঘৱ হৈছে। এইখিনিতে দৃষ্টিগোচৰ হোৱা দিশবোৰ হৈছে —

(১) টিভি-ম'বাইলে অসমীয়া কাকত-আলোচনীৰ অৰ্থনৈতিক দিশটোত বাধা প্ৰদান কৰিছে। কিয়নো কাকত-আলোচনী ৰখা বিপণীসমূহৰ আৰ্থিক অৱস্থা বেয়ালৈ ঢাল খাইছে। বৰ্তমান কাকত-আলোচনী কি নি পঢ়া মানুহৰ সংখ্যা কমি আহিছে।

The future is electronics, It's a Radio, Television and the Internet; it's not really newspaper any more
- Will Mcdohough

The fantastics advances in the field of electronic communication constitute a greater danger to the privacy of the individual
- Earl Warren

- (২) টিভি-ম'বাইলে কাকত-আলোচনী পঢ়াৰ অভ্যাস নোহোৱা কৰিছে। পুৰাৰ পৰা ৰাতিলৈ মানুহে টিভি ম'বাইলত নিজৰ সময়বোৰ অতিবাহিত কৰিছে। যান্ত্ৰিকতাৰ মেৰপাকত পৰি মানুহৰ সময়ৰ অভাৱ হৈছে। যাৰ ফলত কাকত-আলোচনী পঢ়াৰ সময় তেওঁলোকৰ বাবে গঢ়ি উঠা নাই।
- (৩) অতি শীঘ্ৰে পাবলৈ হাবিয়াস কৰাৰ স্বার্থত কাকত-আলোচনীৰ চাহিদা কমিছে। টিভি-ম'বাইলৰ জৰিয়তে অতি শীঘ্ৰেই বিভিন্ন খবৰ পাব পৰা যায়। সেই তুলনাত কাকত-আলোচনীৰ চাহিদা কমিছে।
- (৪) টিভি-ম'বাইলে সৃজনীমূলক প্ৰতিভাৰ অভাৱ ঘটাইছে। কিয়নো কাকত-আলোচনীত লিখাৰ যি আগ্ৰহ, বৰ্তমান ইয়াৰ গুৰুত্ব কমি গৈছে। টিভি-ম'বাইলৰ ৰঙীন জগতখনে কলমৰ গতি কমাই আনিছে।
- (৫) আজিকালিৰ শিক্ষার্থীয়ে মাতৃভাষাতকৈ সংযোগী ভাষাৰে জ্ঞান আহৰণক অধিক প্ৰাধান্য দিয়ে। যাৰ ফলত মাতৃভাষাৰ কাকত-আলোচনীবোৰ তেওঁলোকৰ ওচৰত গুৰুত্বহীন হৈ পৰে।
- (৬) ব্যক্তিয়ে প্ৰবন্ধ-চুটিগল্পত লিপিবদ্ধ চৰিত্ৰবোৰ টিভি-ম'বাইলৰ ছিৰিয়েল-চিনেমাত বিচাৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছে। ৰস ৰচনাবোৰ যেন কমেডি কাৰ্টুনবোৰত বিচাৰিবলৈ ল'লে। শিশু সাহিত্যৰ নাম মনত নাই, কিন্তু কাৰ্টুনৰ 'চ'টা ভীম'ৰ দৰে চৰিত্ৰবোৰে ঠাই দখল কৰিছে।
- (৭) কাকত-আলোচনীত লিপিবদ্ধ নাচ-গানৰ প্ৰসংগ পঢ়িবলৈ মন নাযায়। কিন্তু অৰ্ধ-উলংগ পোছাক পৰিহিত নৃত্য-গীত উপভোগ কৰিলেহে কিছুমান অভিভাৱকেও ভাল দেখে।
- (৮) টিভি-ম'বাইলে অপৰাধ প্ৰৱণতাক আদৰ্শ জনাইছে। যিমানেই টিভি-ম'বাইলৰ চাহিদা বৃদ্ধি পাইছে সিমানেই সমাজত অপৰাধবোৰে গজালি মেলিবৰ উপক্ৰম হৈছে। যৌনগন্ধী কাৰ্যকলাপবোৰ টিভি-ম'বাইলত যিমানেই সস্তীয়া হৈছে সিমানেই সমাজত অপৰাধৰ মেৰপাকৰ পৰা শিশু পৰ্যন্ত সাৰি যাবলৈ সক্ষম হোৱা নাই।

এই বৈদ্যুতিক মাধ্যম টিভি-ম'বাইলসমূহে যিদৰে মানুহৰ মাজত কাকত-আলোচনীৰ কদৰ কমাই আনিছে ঠিক তেনেদৰে এই বৈদ্যুতিক মাধ্যমসমূহে মানুহক মানসিকভাৱে পংগু সজাবলৈ উঠি পৰি লাগিছে। বিভিন্ন কোম্পানী, ব্ৰেণ্ডে তেওঁলোকৰ পণ্য সামগ্ৰী বা সেৱাসমূহৰ বিষয়ে প্ৰচাৰ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা ছবি, শ্লোগান, অ'ডিঅ', ভিডিঅ' আদিয়েই হৈছে বিজ্ঞাপন। প্ৰচাৰ

বাৰে বিজ্ঞাপনদাতাসকলে বিভিন্ন মাধ্যম ব্যৱহাৰ কৰে। যেনে - মৌখিক প্ৰচাৰ, ছপা মাধ্যম, ৰেডিঅ', টিভি, ইণ্টাৰনেট ইত্যাদি। বিনিময়ত তেওঁলোকে এই মাধ্যমসমূহত ধন বিনিয়োগ কৰে যাতে টিভি, ৰেডিঅ', ইণ্টাৰনেটে তেওঁলোকৰ অনুষ্ঠানসমূহ, অনলাইন সেৱাসমূহ বিনামূলীয়াকৈ ৰাইজক আগ বঢ়াব পাৰে।

সেৱা, সামগ্ৰী আদিৰ বিষয়ে এনেদৰে প্ৰচাৰ কৰাৰ পৰা গ্ৰাহকৰো যথেষ্ট সুবিধা হয়। হাজাৰ-হাজাৰ ব্ৰেণ্ডৰ মাজৰ পৰা নিজৰ উপযুক্ত ব্ৰেণ্ডটো বাছি উলিয়াবলৈ সহজ হয়। বিজ্ঞাপনৰ বাবেই চিনেমাখন কমেডি নে থ্ৰিলাৰ আগতীয়াকৈ জানিব পৰা যায়। চৰকাৰী আঁচনিসমূহৰ বিষয়ে জানিব পৰা যায়, চাকৰিৰ খালী পদ ওলালে গম পোৱা যায়।

বিজ্ঞাপনৰ প্ৰথা ক'ত, কেতিয়া আৰম্ভ হৈছিল সঠিককৈ ক'ব নোৱাৰি। আগৰ দিনত ৰজাই কিবা উৎসৱৰ আয়োজন কৰিলে, যুদ্ধ বিগ্ৰহৰ কোনো সন্দেশ পালে ঢোল পিটি, ডবা কোবাই ৰাজ্যত প্ৰচাৰ কৰিছিল। তেতিয়াৰ দিনত বিক্ৰেতাসকলে বেচিবলৈ অনা বস্তুসমূহৰ বিষয়ে বজাৰত চিঞৰি চিঞৰি প্ৰচাৰ কৰিছিল। অতীজৰে পৰাই এনেদৰে বিজ্ঞাপনৰ প্ৰচলন চলি আহিছে। এতিয়ালৈকে আৱিষ্কাৰ হোৱা পুৰণি বিজ্ঞাপনসমূহৰ ভিতৰত চীন দেশৰ বেজীৰ দোকান এখনৰ বিজ্ঞাপন এটাকে আটাইতকৈ পুৰণি লিখিত বিজ্ঞাপন বুলি ধৰা হয়। ১২ শতিকাৰ আগৰ এই বিজ্ঞাপনটো ব্ৰঞ্জৰ ফলি এখনত লিখিত অৱস্থাত পোৱা গৈছে। ইংলেণ্ডৰ সাপ্তাহিক কাকতসমূহত ১৮ শতিকাৰ পৰা বিজ্ঞাপনৰ আৰম্ভ হৈছিল। সেই সময়ত বিজ্ঞাপনসমূহ কেৱল বাতৰি কাকত, কিতাপ আদিৰ প্ৰচাৰৰ বাবে দিয়া হৈছিল। ১৯ শতিকাত পিয়েৰ্ছ পৰিয়ালৰ জোঁৱাই Thomas J. Barratt এ পিয়েৰ্ছ চাবোনৰ প্ৰচাৰৰ বাবে কেইবাটাও বিজ্ঞাপন দিছিল। য'ত তেওঁ ছবি, শ্লোগান আদিৰ ব্যৱহাৰ কৰিছিল। তেখেতকে আধুনিক বিজ্ঞাপনৰ জনক বুলি ধৰা হয়। তেখেতে কৈছিল মানুহৰ ৰুচি আৰু ফেশ্বনৰ পৰিৱৰ্তন হৈ থাকে, বিজ্ঞাপনদাতাসকলো ইয়াৰ লগে লগে পৰিৱৰ্তন হ'ব লাগিব। যিটো কথা আজিও সত্য।

১৮৩৬ খৃষ্টাব্দৰ জুন মাহৰ পৰা ফৰাচী কাকত 'লা এক্সপ্ৰেছে' বিজ্ঞাপনৰ বাবদ টকা ল'বলৈ আৰম্ভ কৰিছিল, যাতে কাকতৰ দাম কমাব পাৰি আৰু পাঠকৰ সংখ্যা বঢ়াব পাৰি, সেয়াই আৰম্ভণি। তাৰ পিছৰে পৰা প্ৰতিখন কাকতে বিজ্ঞাপনৰ বাবে স্পেছ (Space) বেচিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। N.W. Ayer & Son হ'ল প্ৰথমটো বিজ্ঞাপন সংস্থা যিয়ে গ্ৰাহকৰ বাবে বিজ্ঞাপনৰ পৰিকল্পনা কৰাৰ পৰা বাতৰি কাকতত ছপা কৰালৈকে সম্পূৰ্ণ

দায়িত্ব লৈছিল। তেতিয়াৰ পৰাই বিজ্ঞাপনকো জীৱিকাৰ শাৰীত ধৰিব পৰা হ'ল।

ৰেডিঅ'ৰ আৱিষ্কাৰৰ পিছত বিজ্ঞাপনদাতাসকলে ৰেডিঅ'ৰ অনুষ্ঠানসমূহ প্ৰযোজনা কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। প্ৰথম অৱস্থাত ৰেডিঅ'ৰ এটা অনুষ্ঠান এটা কোম্পানী বা ব্ৰেণ্ডে নিৰ্মাণ কৰিছিল। পিছত অনুষ্ঠানৰ বাবে ঠাই কমি যোৱাত একেটা অনুষ্ঠানতে বিভিন্ন কোম্পানীয়ে ধন বিনিয়োগ কৰিবলৈ ল'লে। তাৰ পৰা ৰেডিঅ' কেন্দ্ৰসমূহৰো লাভ হ'ল, বিজ্ঞাপনদাতা সকলৰো খৰচ কমিল আৰু অনুষ্ঠানৰ লগত জড়িত শিল্পী সকলৰো পাৰিশ্ৰমিক বাঢ়িল। টেলিভিছন অহাৰ পিছত কোম্পানী, ব্ৰেণ্ডসমূহে টেলিভিছনৰ অনুষ্ঠানসমূহত বিনিয়োগ কৰিবলৈ ল'লে, যাতে অনুষ্ঠানসমূহ বিনামূলীয়াকৈ ৰাইজক যোগান ধৰিব পৰা যায় আৰু তাৰ জৰিয়তে তেওঁলোকৰ সামগ্ৰী, সেৱাসমূহৰ প্ৰচাৰ কৰিব পৰা যায়। পিছত ইণ্টাৰনেট অহাত আমি গুগল (Google), ফে'চবুক (Facebook), ইউটিউব (Youtube) আদি মূল্যৱান ৱেবচাইট বিনামূলীয়াকৈ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হ'লোঁ। এই সকলোবোৰ ৱেবচাইটৰ খৰচো বিজ্ঞাপনে বহন কৰি আহিছে। গতিকে বিজ্ঞাপন অবিহনে বিনামূলীয়া তথ্য, বিনোদন সম্ভৱ নহ'লহেঁতেনে।

বিজ্ঞাপনে যদিও বিনা খৰচত টিভি, ইণ্টাৰনেটৰ অনুষ্ঠান, সেৱা আদি আমাক যোগান ধৰি আহিছে তথাপি ই সমালোচনাৰ উৰ্ধত নহয়। বিজ্ঞাপনক লৈ বিভিন্নজনৰ বিভিন্ন ধাৰণা। কিছুমানে ভাবে বিজ্ঞাপনে সামগ্ৰী এটা বিক্ৰী কৰিবলৈ বিভিন্ন মিছা কথা প্ৰচাৰ কৰে, কিছুমানে ভাবে বিজ্ঞাপন অত্যন্ত আমনিদায়ক। ই মানুহক অনাহকত হাৰাশাস্তি কৰে।

বিজ্ঞাপনক নিয়ন্ত্ৰণত ৰাখিবলৈ প্ৰায় ভাগ দেশতে একোখন পৰিষদ থাকে। আমাৰ ভাৰতত Advertising Standards Council of India (ASCI) নামেৰে এখন পৰিষদ আছে। বিজ্ঞাপনৰ প্ৰচাৰৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁলোকে কিছুমান নীতি নিৰ্দেশনা ধৰি দিছে। যাতে কোনো কোম্পানীয়ে ভুল ধাৰণা, মিছা আশ্বাসেৰে গ্ৰাহকক ঠগিব নোৱাৰে। বিজ্ঞাপনত কিবা ভুল কথা প্ৰচাৰ কৰা দেখিলে যিকোনো ব্যক্তিয়ে ASCI (Advertising Standards Council of India)ত অভিযোগ কৰিব পাৰে। ASCI য়ে টিভি, ৰেডিঅ'ৰ বিজ্ঞাপনসমূহক নিয়ন্ত্ৰণত ৰাখিলেও ইণ্টাৰনেটৰ সকলো ৱেবচাইটক নিয়ন্ত্ৰণত ৰখাটো ASCI ৰ পক্ষে সম্ভৱ নহয়।

বহুতে বিজ্ঞাপনক ৰুধিবলৈ এডব্ল'কাৰ (Adblocker) নামৰ এবিধ এপ্লিকেছন ব্যৱহাৰ কৰে। এডব্ল'কাৰ ব্যৱহাৰ কৰিলে

ব্ৰাউজাৰটোৱে বিজ্ঞাপন প্ৰদৰ্শন নকৰে। Opera, UC আদি ব্ৰাউজাৰত এডব্ল'কাৰ পূৰ্বৰে পৰা ইনষ্টল থাকে। এই এডব্ল'কাৰৰ বাবে যোৱা তিনিটা বছৰত যথেষ্ট সংখ্যক উন্নত মানৰ ৱেবচাইটৰ ব্যয় বহন কৰিব নোৱাৰি বন্ধ হৈ গৈছে। এইপিনে এডব্ল'কাৰ ব্যৱহাৰকাৰীৰ সংখ্যা দিনক দিনে বাঢ়ি গৈ আছে। এনেকৈ হ'লে অচিৰেই আমি ফ্ৰী-ইণ্টাৰনেটৰ সুবিধা বন্ধ হোৱা দেখিবলৈ পাম। বৰ্তমান সময়ত অনলাইন বিজ্ঞাপনৰ প্ৰতি মানুহ ক্ষুদ্ৰ হৈ পৰাৰ এটা কাৰণ হৈছে কিছুমান অসৎ ৱেব পাল্লিচাৰে ভুৱা লিংকৰ জৰিয়তে ব্যৱহাৰকাৰীক বিজ্ঞাপনত ক্লিক কৰিবলৈ বাধ্য কৰায়। ফলত একেলগে কেইবাটাও সন্দেহজনক ৱেবচাইট খোল খাবলৈ ধৰে। এপ্লিকেছন, এডৱে'ৰ আদি ডাউনল'ড হ'বলৈ ধৰে। যিয়ে ব্যৱহাৰকাৰীৰ লগতে বিজ্ঞাপনদাতাসকলকো অনিষ্ট কৰি আছে। কাৰণ তেনেকৈ ছলে বলে পঠোৱা বিজ্ঞাপনবোৰ সঠিক গ্ৰাহকৰ ওচৰ নাচাপে। ফলত তাৰ পৰা বিজ্ঞাপনদাতাৰ লাভ নহয়।

বিজ্ঞাপনক জীয়াই ৰাখিবলৈ বিজ্ঞাপনদাতাসকলেও নতুন ধৰণে ভাবিবৰ হৈছে। থামছ জে. বেৰেটে ভবাতকৈও বেছি খৰকৈ এতিয়া মানুহৰ ৰুচি আৰু ফেশ্বনৰ পৰিৱৰ্তন হ'ব ধৰিছে। গতিকে বিজ্ঞাপনদাতাসকলে এই পৰিৱৰ্তনৰ লগত খাপ খাই চলিব নোৱাৰিলে ৰাতিৰ ভিতৰতে কোম্পানী বা ব্ৰেণ্ড এটা ইতিহাস হৈ পৰাটো একা ডাঙৰ কথা নহয়। কাৰণ বিজ্ঞাপনেই গ্ৰাহকৰ সৈতে ব্ৰেণ্ডসমূহৰ যোগসূত্ৰ। এই সূতাডাল ছিগি গ'লে ব্ৰেণ্ড বা কোম্পানীটো গ্ৰাহকৰ পৰা বিচ্ছিন্ন হৈ কৰ্পোৰেট জগতৰ ভিতৰত হেৰাই যোৱাটোৱে স্বাভাৱিক। ২০০৫ চনৰ পৰা ২০০৮ চনলৈকে Myspace আছিল আটাইতকৈ বিশাল ছ'চিয়েল নেটৱৰ্কিং চাইট। Myspaceৰ দৈনিক ব্যৱহাৰকাৰীৰ সংখ্যা আছিল গুগলতকৈও বেছি। কিন্তু আজি ই প্ৰায় অস্তিত্বহীন। Myspace ৰ স্থান দখল কৰিছে ফেচবুকে। ১০০ বছৰৰ অধিক কাল ৰাজত্ব কৰা ফটোগ্ৰাফিক সঁজুলিৰ ঐতিহাসিক কোম্পানী Kodak আজি সম্পূৰ্ণৰূপে নিঃশিখ হৈ গ'ল।

কাৰণ পৰিৱৰ্তনৰ ঢৌত এই ব্ৰেণ্ডসমূহ গ্ৰাহকৰ পৰা বিচ্ছিন্ন হৈ পৰিছিল। এতিয়া নতুন নতুন টেকন'লজি আৱিষ্কাৰ হৈছে। বিজ্ঞাপনৰ মাধ্যম সলনি হৈছে। প্ৰতিটো মাধ্যমৰ বেলেগ বেলেগ নীতি। এই নতুন নতুন মাধ্যমবোৰৰ সৈতে বিজ্ঞাপনদাতাসকলে খাপ খাব পাৰিব লাগিব। এটা সমীক্ষাৰ মতে ৩০% বিজ্ঞাপনেহে আমাৰ মনত ৰেখাপাত কৰিব পাৰে। অধিকাংশ বিজ্ঞাপনেই আমনিদায়ক। বিজ্ঞাপন এটাত যেতিয়া হেঁচি হেঁচি ব্যৱসায়িক প্ৰডাক্ট (Commercial Product) সম্পৰ্কীয় তথ্য ভৰাই দিয়া হয় আমনি লগাটো স্বাভাৱিক। ■■

‘কীৰ্তন ঘৰ’সমূহ কেৱল ধৰ্ম চৰ্চা বা উপাসনাৰ থলীয়েই নহয়, ই এক সামাজিক অনুষ্ঠান। এই ‘কীৰ্তন ঘৰ’ৰ জৰিয়তে মহাপুৰুষে এখন শোষণমুক্ত, বৰ্ণহীন আৰু শ্ৰেণীহীন সমাজ গঠন কৰি থৈ গৈছে। ‘কীৰ্তন ঘৰ’ৰ সমুখত শংকৰী ধৰ্ম চৰ্চাৰ সমান্তৰালভাৱে শংকৰী কলা, কৃষ্টিৰো প্ৰশিক্ষণ তথা চৰ্চা হৈ আহিছে। ইয়াতেই প্ৰবীণ শিল্পী, গায়ন-বায়নসকলে নবীনসকলক গায়ন-বায়ন, ওজাপালি, নৃত্য, গীত-মাত, ভাওনা আদিৰো প্ৰশিক্ষণ দিয়ে। ইয়াৰ উপৰি তাল-মান বক্ষা কৰি বৰগীত, কীৰ্তন পাঠ, ঘোষা, পয়াৰ, চপয়, লেছাৰি আদি গোৱাৰো শিক্ষা প্ৰদান কৰে।

অসমীয়া সমাজত ‘কীৰ্তন ঘৰ’ৰ ভূমিকা

নীতা পাটোৱাৰী
স্নাতক, দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

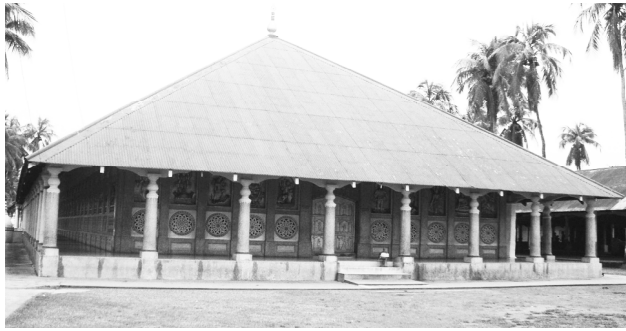
অসমীয়া জাতীয় জীৱনত ‘কীৰ্তন ঘৰ’ বা ‘নামঘৰ’ৰ ভূমিকা অপৰিসীম। টুপ থকা দুঢলীয়া মণিকূট, কীৰ্তন ঘৰৰ মূল গৃহ, বাটচ’ৰা আৰু ছোঁ-ঘৰেৰে গঠিত এই ‘কীৰ্তন ঘৰ’ সদায় পূৰ্বা-পশ্চিমাকৈ নিৰ্মাণ কৰা হয়। ইয়াৰ পূব দিশত ‘কীৰ্তন ঘৰ’ৰ প্ৰধান গৃহ ‘মণিকূট’ স্থাপন কৰা হয়। গাঁৱৰ সকলো মানুহে বহি একেলগে নাম-কীৰ্তন কৰিব পৰাকৈ কীৰ্তন ঘৰ সমূহক সাধাৰণতে আহল-বহল, ওখ আৰু মুকলিভাৱে নিৰ্মাণ কৰা হয়। ‘কীৰ্তন ঘৰ’সমূহক কেন্দ্ৰ কৰিয়েই একোখন সমাজ একতাৰ এনাজৰীৰে যুগ যুগ ধৰি বান্ধ খাই বৰ্তি আছে। ‘কীৰ্তন ঘৰ’ৰ অবিহনে অসমৰ হিন্দু সমাজৰ এখন গাঁৱৰ অৱস্থিতিৰ কথা কল্পনাই কৰিব নোৱাৰি। ‘কীৰ্তন ঘৰ’ অসমীয়া সমাজৰ এক জাতীয় সম্পদ। অৱশ্যে বৰ্তমানৰ যন্ত্ৰ যুগত কংক্ৰিটৰ নগৰ-উপনগৰৰ প্ৰায় বহুতো অঞ্চলত মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ নামধৰ্মৰ আদৰ্শৰে একোটকৈ ‘কীৰ্তন ঘৰ’ গঢ় লৈ উঠিছে।

‘কীৰ্তন ঘৰ’সমূহ অসমীয়া ৰাইজৰ ধৰ্মীয় অনুষ্ঠান আৰু উৎসৱ আদি পালনৰ কেন্দ্ৰস্থল। ‘কীৰ্তন ঘৰ’সমূহত দৈনিক নাম-প্ৰসঙ্গ, কীৰ্তন-পাঠ আদি হোৱাৰ উপৰি সময়ে সময়ে গাঁৱৰ ৰাইজে বাৰ্ষিক নামগোৱা, তিনিটা বিহু পালন, পাল নাম, বৰ সৰাহ, অখণ্ড ভাগৱত পাঠ, গৰখীয়া-সৰাহ, ভাওনা আদি অনুষ্ঠিত কৰি আহিছে। এই সমূহে অসমৰ আকাশ-বতাহ নামধৰ্মৰ ধ্বনিৰে মুখৰিত কৰি ৰখাৰ লগতে এখন পৱিত্ৰ সমাজ গঢ়ি তোলাত যথেষ্ট অৰিহণা যোগায়। ‘কীৰ্তন ঘৰ’ত মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ আৱিৰ্ভাৱৰ তিথি জন্মোৎসৱ হিচাপে মহা পয়োভৰেৰে উদ্‌যাপন কৰা হয়। এই উপলক্ষে ভাওনা সৰাহ পতাৰ উপৰি শংকৰী কলা-সংস্কৃতি যেনে- সত্ৰীয়া নৃত্য, বৰগীত, খোল-তাল, ঘোষা পাঠ, প্ৰসঙ্গ-প্ৰণালী আদি চৰ্চা বা প্ৰতিযোগিতাৰ আয়োজন কৰা হয়। এইবিলাকৰ জৰিয়তে শংকৰদেৱৰ ধৰ্ম, কলা-সংস্কৃতিৰ চৰ্চা, প্ৰচাৰ আৰু প্ৰসাৰতা লাভ কৰাত যথেষ্ট সহায়ক হয়। সেয়ে এই ক্ষেত্ৰত ‘কীৰ্তন ঘৰ’ৰ ভূমিকা অপৰিসীম।

গাঁৱৰ ৰাইজে বিশেষকৈ বয়োজ্যেষ্ঠসকলে একাদশী, পূৰ্ণিমা, অমাবস্যা আদি তিথিত আজৰি পৰত ‘কীৰ্তন ঘৰ’ত গোট খাই নাম কীৰ্তন কৰে বা কীৰ্তন ঘোষা, পুৰাণ ভাগৱত আদিৰ পাঠ শ্ৰৱণ কৰে। মাজে মাজে পাঠকে শাস্ত্ৰৰ পাঠিত অধ্যায়ৰ সৰলীকৃত ব্যাখ্যা আগ বঢ়ায় আৰু এইবিলাকৰ অন্তৰালত নিহিত হৈ থকা তাত্ত্বিক আৰু ভক্তিমূলক কথাসমূহ আলোচনা কৰে। ইয়াৰ জৰিয়তে লোকসকলে হৰি নামৰ ভক্তিৰস লাভ কৰাৰ লগতে সকলো ভেদা-ভেদ পাহৰি একগোট হোৱাৰ সুযোগ পায়। তদুপৰি ‘কীৰ্তন ঘৰ’ত নাম-কীৰ্তন কৰাৰ সময়ত ভকতসকলে বহিবৰ বাবে বাঁহৰ আঁৰি বা কলপাতৰ শুকান ঠাৰিৰে নিৰ্মাণ কৰা পাঠ বা গোণ্ডলেৰে বৈ উলিওৱা কঠ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ‘কীৰ্তন ঘৰ’সমূহৰ ভিতৰত সাধাৰণতে সাত্বিক আহাৰ গ্ৰহণ কৰা হয়। মণিকূটৰ ভিতৰত থাপনাৰ সন্মুখত শৰাই পাতি কেঁচা মাহ, বিভিন্ন ফল-মূল যেনে - পকা কল, কুঁহিয়াৰ, নাৰিকল ইত্যাদিৰে নৈবেদ্য অৰ্পণ কৰা হয়। যাক মাহ-প্ৰসাদ বোলে। নাম-কীৰ্তনৰ অন্তত সকলোৱে মিলি ইয়াক গ্ৰহণ কৰে। মাহ-প্ৰসাদ দিবৰ বাবে কলপাত ব্যৱহাৰ কৰা হয়। এইদৰে জনসাধাৰণে ধৰ্মীয় কথা জনাৰ লগতে সজ চিন্তা, সজ আচৰণ আদিৰো শিক্ষা লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয়।

‘কীৰ্তন ঘৰ’সমূহ কেৱল ধৰ্ম চৰ্চা বা উপাসনাৰ থলীয়েই নহয়, ই এক সামাজিক অনুষ্ঠান। এই ‘কীৰ্তন ঘৰ’ৰ জৰিয়তে মহাপুৰুষে এখন শোষণমুক্ত, বৰ্ণহীন আৰু শ্ৰেণীহীন সমাজ গঠন কৰি থৈ গৈছে। ‘কীৰ্তন ঘৰ’ৰ সমুখত শংকৰী ধৰ্ম চৰ্চাৰ সমান্তৰালভাৱে শংকৰী কলা, কৃষ্টিৰো প্ৰশিক্ষণ তথা চৰ্চা হৈ আহিছে। ইয়াতেই প্ৰবীণ শিল্পী, গায়ন-বায়নসকলে নবীনসকলক গায়ন-বায়ন, ওজাপালি, নৃত্য, গীত-মাত, ভাওনা আদিৰো প্ৰশিক্ষণ দিয়ে। ইয়াৰ উপৰি তাল-মান বক্ষা কৰি বৰগীত, কীৰ্তন পাঠ, ঘোষা, পয়াৰ, চপয়, লেছাৰি আদি গোৱাৰো শিক্ষা প্ৰদান কৰে। বৰ্তমান ‘কীৰ্তন ঘৰ’ৰ চৌহদত নাট্যশালা আদিও গঢ় লৈ উঠিছে। এইবিলাকে শংকৰী কলা কৃষ্টিৰ চৰ্চা, প্ৰসাৰ আৰু প্ৰচাৰত যথেষ্ট অৰিহণা যোগাইছে।

অসমীয়া সমাজ তথা সংস্কৃতিৰ প্ৰাণ হৈছে নামঘৰ। মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ আৰু তেওঁৰ প্ৰিয় শিষ্য মাধৱদেৱে নৱ বৈষ্ণৱ ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ অৰ্থে নামঘৰ তথা সত্ৰ স্থাপন কৰিছিল। এই নামঘৰ আৰু সত্ৰসমূহক কেন্দ্ৰ কৰি গুৰুজনাই প্ৰবৰ্তন কৰা একশৰণ হৰিনাম ধৰ্মই প্ৰসাৰ আৰু প্ৰচাৰ লাভ কৰিছিল। নামঘৰৰ এক অপৰিহাৰ্য অংগ হৈছে গুৰু আসন। নামঘৰৰ সেৱাৰ বিষয়বস্তু গুৰু আসনক সিংহাসন, গৰুড়াসন আৰু ম'ৰাসন বুলিও কোৱা হয়। বৰপেটাৰ নামঘৰৰ প্ৰথম কোঠাত এৰি দ্বিতীয় কোঠাৰ মূৰতে মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ, শ্ৰীশ্ৰীমাধৱদেৱ আৰু বদুলা আতাৰ নামত তিনিখন আসন পতা আছে। ৰাজহুৱা নামঘৰসমূহত সাধাৰণতে সিংহাসনহে প্ৰতিষ্ঠা কৰা হয়। সিংহাসন তিনি খলপাৰ পৰা সাত খলপা পৰ্যন্ত হ'ব পাৰে। সিংহাসনৰ খলপাকেইটাত দশাৱতাৰ আৰু কৃষ্ণলীলাসমূহ হেঙুল হাইতালেৰে অংকিত কৰা থাকে। সিংহাসনৰ খুৰাবোৰত বিচিত্ৰ ৰূপ খোদিত কৰা হয়। খুড়া চাৰিটাৰ একেবাৰে তলত কাছ, কাছৰ ওপৰত হাতী আৰু হাতীৰ ওপৰত সিংহ কটা থাকে। সিংহাসনৰ সাতোটা খলপা সপ্ত বৈকুণ্ঠ ক্ৰমে শ্বেতবিলাস, শান্তনুবিলাতন, পুষ্পবিলাস, পংকজবিলাস, কনক দস্ত, সনাতন আৰু গোলকৰ লগত তুলনা কৰা হয়। আনহাতে খুঁটাত থকা কাছ ভক্তৰ প্ৰতীক, হাতী নামৰ আৰু সিংহ নামৰ প্ৰতীক। কাছই যেনেকৈ তাৰ অংগ খোলাটোৰ ভিতৰত সুমুৱাই ৰাখিব পাৰে, ভক্তই তেনেকৈ ৰিপুসমূহ অৱদমন কৰিব পাৰে। ভক্তৰ হৃদয়ত কেতিয়াও পাপে প্ৰৱেশ কৰিব নোৱাৰে। কেতিয়াবা পাপক লগ পালে ৰাম নাম প্ৰদত্ত সিংহই পাপ হস্তীক দমন কৰে।

সিংহাসনৰ ওপৰৰ খলপাত থকা সৰু ঘৰটিৰ নাম আমহী ঘৰ। এই ঘৰৰ চাৰিওফালে চাৰিটা আৰু ওপৰত এটা কলচী থাকে। আমহী ঘৰৰ তিনিওফালে চটে সৈতে কাপোৰেৰে বেৰা থাকে। এই আমহী ঘৰৰ ভিতৰতে গুৰু দুজনৰ ৰচিত এখনি বিশেষ পুথি বা ভাগৱত প্ৰতিষ্ঠা কৰা হয়। ভাগৱতখন তলে ওপৰে বগা কাপোৰেৰে ঢকা থাকে। আমহী ঘৰটি পূৰ্ণকৃষ্ণ ভগৱানৰ স্থান। সিংহাসনত ভাগৱত প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ পিছত প্ৰাণৱন্ত হৈ পৰে আৰু তেতিয়াই সেই আসনে গুৰু আসন নাম পায়। থাপনা বা সিংহাসনত দিয়া কাপোৰবোৰত গাঁৱৰ শিপিনীসকলে বিভিন্ন ৰঙৰ আঁচুৰে ডাঙৰ ডাঙৰ বিচিত্ৰ ফুল, গছ আদি বৈ দিয়ে আৰু মাজে মাজে ঘোষা পদ আদিও সুন্দৰকৈ বৈ দিয়ে। এই গুৰু আসনৰ ওপৰত সুন্দৰকৈ চন্দ্ৰতাপ আঁৰা হয়, চন্দ্ৰতাপৰ চাৰিচুকৈ চাৰিটা, মাজতে এটা চৌৱৰ আঁৰি দিয়া হয়। গুৰু আসনৰ সন্মুখত নিতৌ পুৱা আৰু সন্ধিয়া এগছি বন্তি জ্বলাই দবা, কাঁহ বজোৱা আৰু সন্ধিয়া প্ৰসঙ্গ কৰাটো নামঘৰৰ এটা নিত্য নৈমিত্তিক কাম। মূল চাকিগছ সকলো সময়তে জ্বলি থাকে। সেয়ে এই বন্তি গছিক ‘অক্ষয় বন্তি’ কোৱা হয়।

‘কীৰ্তন ঘৰ’সমূহক গাঁও এখনৰ আত্ম পৰিচয়ৰ প্ৰতীক ৰূপে ধৰা হয়। অসমীয়া জাতীয় জীৱনৰ অবিচ্ছেদ্য অংগ ‘কীৰ্তন ঘৰ’ অকল ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানেই নহয়, এখন সমাজৰ শাস্তি-সম্প্ৰীতি, ঐক্য-সংহতিৰ অনুষ্ঠান আৰু বিভিন্ন অসমীয়া কলা কৃষ্টিৰো প্ৰাণকেন্দ্ৰস্বৰূপ। এই ‘কীৰ্তন ঘৰ’বোৰে অসমীয়া ৰাইজৰ মাজত একতা ৰক্ষা, সামাজিক সমতা ৰক্ষা, ন্যায় বিচাৰ কৰি অহাৰ উপৰি মানুহৰ পৰস্পৰে পৰস্পৰৰ দুখ-সুখৰ সমভাগী হৈ কাম কৰি থকাৰ নীতি-শিক্ষা দি আহিছে।

‘কীৰ্তন ঘৰ’ক অসমীয়া সমাজৰ এখন আদালত বোলা হয়। গাঁৱত হোৱা যিকোনো ধৰণৰ বিভিন্ন সৰু-সুৰা দায়-দোষ, অপৰাধজনিত কাম-কাজ বা মতানৈক্য ‘কীৰ্তন ঘৰ’তে বহি সমূহ ভক্তপ্ৰাণ ৰাইজে সমস্যাৰাজিৰ আলোচনা-বিলোচনা কৰি সমাধানৰ বাবে উপযুক্ত ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰে। ‘কীৰ্তন ঘৰ’ৰ জৰিয়তেই ৰাইজে ৰাইজৰ মংগলৰ বাবেও ৰাজহুৱা কাম-কাজ যেনে - আলি বন্ধা, মথাউৰি বন্ধা, পুথিভঁৰাল স্থাপন আদি কামত একলগ হৈ থিয় দিয়ে। সেয়ে ‘কীৰ্তন ঘৰ’সমূহ অসমীয়া গ্ৰাম্য জীৱনৰ বাবে প্ৰাণকেন্দ্ৰস্বৰূপ। কাৰণ ‘কীৰ্তন ঘৰ’সমূহত ধৰ্মীয় চৰ্চাৰ উপৰি সামাজিক সমস্যা সমাধান, শিল্প কলা চৰ্চা, নৃত্য-গীত, সাহিত্য চৰ্চাৰ বাবে উদ্ভম। অফুৰন্ত প্ৰেৰণা আৰু সহনশীলতা, উদাৰতা, নম্ৰতা, ভাতৃত্ববোধ, মাৰ্জিত আচাৰ-ব্যৱহাৰ, কথা-বাৰ্তা আদি সজ গুণবোৰ ‘কীৰ্তন ঘৰ’সমূহৰ জৰিয়তে অসমীয়া সমাজে লাভ কৰি আহিছে।

সেয়ে অসমীয়া সমাজত ‘কীৰ্তন ঘৰ’ৰ ভূমিকা অতি উল্লেখনীয় বুলি ক'ব পৰা যায়।

জোনবিল মেলা

নমিতা বৰুৱা
প্রাক্তন ছাত্ৰী

“লালুং” নামেৰে পৰিচিত তিৱাসকল অসমৰ এক সাধাৰণ জনগোষ্ঠী। অসম ৰাজ্যৰ ভিতৰত অনুসূচিত জনজাতি হিচাপে তেওঁলোকে স্বীকৃতি লাভ কৰিছে। তেওঁলোকে প্ৰধানকৈ অসমৰ নগাঁও আৰু মৰিগাঁও জিলাত কেন্দ্ৰীভূত হৈ বসতি স্থাপন কৰি আছে। নগাঁও জিলাৰ কপিলী, মায়াং, ভূৰবন্ধা, কঠিয়াতলী আৰু কামপুৰীয়া আৰু মেঘালয়ৰ জয়ন্তীয়া জিলাৰ জোৱাই মহকুমাৰ কিছু এলেকাত এওঁলোকৰ বসতি বিয়পি পৰে। তদুপৰি ধেমাজি জিলাৰ কেইখনমান লালুং গাঁও, যোৰহাট জিলাৰ তিতাবৰ অঞ্চল, কামৰূপ জিলাৰ সোনাপুৰ অঞ্চল, কিছুমান পাহাৰীয়া অঞ্চলত বা কাৰ্বি-আংলং, খাচী পাহাৰ, জয়ন্তীয়া পাহাৰৰ পাদদেশতো তিৱাসকলক পোৱা যায়। অতীতৰ গোভাৰাজ্য আৰু বৰ্তমান গোভা মৌজাৰ মাঘ বিহুৰ প্ৰাৰম্ভত গোভা ৰজাৰ সৌজন্যত যি মেলা অনুষ্ঠিত হৈ আহিছে সেয়াই “জোনবিল মেলা”। অসমৰ মৰিগাঁও জিলাত আয়োজন কৰা সামূহিক মেলা হৈছে “জোনবিল মেলা”। উত্তৰ-পূব ভাৰতত বিদ্যমান অসংখ্য সংস্কৃতি আৰু জনগোষ্ঠীৰ মাজত ঐক্য আৰু ভাতৃত্ববোধৰ প্ৰসাৰ কৰাটোৱেই হৈছে “জোনবিল মেলা”ৰ প্ৰধান লক্ষ্য। মৰিগাঁও জিলাৰ জোনবিল হুদৰ ওচৰত অৱস্থিত দয়াং বেলগুৰি এক ঐতিহাসিক স্থান আৰু ইয়াত এই অনুষ্ঠানৰ সুন্দৰ উদ্‌যাপন কৰা হয়। এই তিনিদিনীয়া মেলাখনত অসমৰ মাঘ বিহুৰ ধান চপোৱা উৎসৱৰ সময়তে সপ্তাহৰ শেষৰ ফালে অনুষ্ঠিত কৰা হয়। “জোনবিল” - এই শব্দটোৱে ক্ৰমে চন্দ্ৰ আৰু জলাশয়ক বুজায়। মেলাখনৰ এইনামটো বৃহৎ প্ৰাকৃতিক জলভাগ জোনবিলৰ পৰাই লোৱা হৈছে, সেয়ে ইয়াৰ কাষতে মেলাখন উদ্‌যাপন কৰা হয়। জোনবিল হুদটো অৰ্ধচন্দ্ৰৰ আকৃতিৰ সৈতে মিল আছে।

“জোনবিল মেলা”ৰ উৎপত্তি খ্ৰীষ্টীয় ১৫ শতিকাত হোৱা বুলি বিশ্বাস কৰা হয়। আহোম ৰজাসকলে তেওঁলোকৰ ৰাজ্যত প্ৰচলিত ৰাজনৈতিক পৰিস্থিতিৰ

বিষয়ে আলোচনা কৰাৰ বাবে এই মেলা আৰম্ভ কৰিছিল। মেলাৰ কেইদিনমান আগতে উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ জয়ন্তীয়া, তিৱা, খাচী আৰু কাৰ্বি আদি জনজাতীয় সম্প্ৰদায়ে নিজৰ থলুৱা সামগ্ৰী লৈ পাহাৰৰ পৰা নামি আহি ভৈয়ামৰ স্থানীয় লোকসকলৰ সৈতে নিজৰ শিল্পকৰ্ম আৰু প্ৰয়োজনীয় মৌলিক সামগ্ৰীসমূহ বিনিময় ব্যৱস্থাবে বিনিময় কৰে। ইয়াত বিভিন্ন ধৰণৰ বনৌষধি, চাউল, মাংস, শুকান মাছ, মছলা, ফল, আদা, বস্ত্ৰ, বাঁহ-বেতৰ সামগ্ৰী আদি পাহাৰৰ মানুহে আনি বিনিময় কৰে। ভাৰতত বিনিময় ব্যৱস্থাতোক সজীৱ কৰি তোলাৰ ক্ষেত্ৰত “জোনবিল মেলা”ই হয়তো একমাত্ৰ অনুষ্ঠান। য’ত তিনিদিনীয়াকৈ সামূহিক মেলা বহি, উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ পাহাৰ-ভৈয়ামৰ হাজাৰ হাজাৰ লোকক বছৰত এবাৰকৈ বিনিময় উৎসৱৰ বাবে একত্ৰিত কৰা হয়। অসম প্ৰচুৰ প্ৰাকৃতিক সম্পদত চহকী ৰাজ্য। ভাৰতৰ অন্যতম প্ৰধান উত্তৰ-পূবৰ ৰাজ্য অসমত বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ বাসস্থান দেখিবলৈ পোৱা যায়। এই জনগোষ্ঠীসমূহৰ প্ৰতিটোৱে নিজস্ব পৰম্পৰা আৰু উদ্‌যাপনৰ গোট থাকে, যিবোৰৰ নিৰ্দিষ্ট

কিছুমান অনুষ্ঠান আৰু উৎসৱৰ সৃষ্টি হয়। অসমৰ জনগোষ্ঠীসমূহৰ ভিতৰত কাৰ্বি, ডিমাছা, মিছিং, দেওৰী, কছাৰী, তিৱা, কুকি, কোচ ৰাজবংশী, চুতীয়া আৰু বড়ো আদি প্ৰধান। ইয়াৰে তিৱা সম্প্ৰদায় আৰু তেওঁলোকৰ পৰম্পৰাগত মেলা “জোনবিল মেলা” অন্যতম। বাস্তৱত “জোনবিল মেলা”ই পাহাৰ আৰু সমভূমিৰ পৰা অহা এই বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ কিছুমানৰ বাবে বাণিজ্য সম্পৰ্কীয় কাম-কাজত জড়িত হোৱাৰ এক সমাগমস্থলী হিচাপে কাম কৰে। অসমৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠী আৰু জনজাতি একত্ৰিত হৈ বিনিময় ব্যৱস্থাৰ জৰিয়তে বিভিন্ন সামগ্ৰী আৰু সামগ্ৰীৰ আদান-প্ৰদানৰ বাবে পঞ্চদশ শতিকাত জোনবিল হৃদৰ সমীপৰ জাগীৰোডত “জোনবিল মেলা” প্ৰতিষ্ঠা কৰা বুলি কোৱা হয়। “জোনবিল মেলা” আৰম্ভ হোৱাৰ আগতে অগ্নি পূজা কৰা হয়, এই পূজাত মানৱ জাতিৰ মংগলৰ বাবে প্ৰাৰ্থনা কৰা হয়। এই উৎসৱৰ আৰম্ভণিতে জোনবিল নামৰ জলাশয়ত সামূহিকভাৱে মাছ ধৰা হয়। ইয়াৰ উপৰি কেইবাটাও জনজাতিৰ দ্বাৰা পৰিৱেশন কৰা সুন্দৰ পৰম্পৰাগত নৃত্য-সংগীত এই মেলাত আয়োজন কৰা হয়। কুকুৰাৰ যুঁজকে ধৰি বহুতো পৰম্পৰাগত খেল-ধেমালিৰ লগতে বিভিন্ন প্ৰাচীন সামগ্ৰীৰ প্ৰদৰ্শনী চৌদিশৰ পৰা অহা পৰ্যটকৰ বাবে জনপ্ৰিয় আকৰ্ষণ।

প্ৰজাৰ পৰা কৰ সংগ্ৰহৰ উদ্দেশ্যে তিৱা জনগোষ্ঠীৰ ৰজা গোভা ৰজা আৰু তেওঁৰ অনুগতসকলেও ইয়াত ভ্ৰমণ কৰিছিল।

মেলাৰ আগদিনা ৰজা আৰু তেওঁৰ বিষয়াসকলে জোনবিলৰ পাৰত সামূহিক ভোজৰ আয়োজন কৰে। ইয়াৰ উপৰি দুপৰীয়াৰ ভাগত বিনিময়ৰ ব্যৱসায় শেষ হোৱাৰ পিছত দৰ্শনাৰ্থীয়ে ঘৰুৱা সামগ্ৰীৰ অস্থায়ী বজাৰলৈ ভিৰ কৰি নিজৰ লগত থকা মুদ্ৰাবোৰ খৰচ কৰি কাঠৰ বিভিন্ন আচবাব, বিছনা, মাছ ধৰা সঁজুলি, বাঁহ আৰু বেতৰ সামগ্ৰী, কাঠ আৰু প্লাষ্টিকৰ খেলনা, কৃষি সঁজুলি আৰু বাচন-বৰ্তন আদি সংগ্ৰহ কৰে। মেলাৰ কিছুদিন আগতে উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ পৰা অহা জনজাতীয় জনগোষ্ঠী যেনে জয়ন্তীয়া, তিৱা, খাচী, কাৰ্বি আদিয়ে নিজৰ থলুৱা সামগ্ৰী লৈ পাহাৰৰ পৰা নামি আহি ভৈয়ামৰ স্থানীয় লোকৰ সৈতে বিনিময় ব্যৱস্থাবে বিনিময় কৰে। পাহাৰৰ বাসিন্দাসকলে বনৌষধি, মছলা, ফল-মূল, আদা আৰু অন্যান্য খাদ্য সামগ্ৰী আনি পাহাৰত খেতি কৰিব নোৱৰা চাউল, পিঠা আৰু অন্যান্য সামগ্ৰীৰ বিনিময় কৰে।

অসমৰ বিভিন্ন অঞ্চলৰ পৰা বহু জনজাতীয় গাঁওবাসীয়ে এই মেলাৰ ঠাইখনলৈ আহি ভৈয়ামৰ মানুহৰ লগত সামগ্ৰীৰ ব্যৱসায় কৰে। এই লোকসকলে উৎসৱৰ তিনিদিনৰ বাবে অস্থায়ী

বাঁহৰ ঘৰ নিৰ্মাণ কৰে, য’ত তেওঁলোকে প্ৰচণ্ড উৎসাহেৰে উৎসৱ উপভোগ কৰে। সঁচা কথা ক’বলৈ গ’লে আজিৰ অত্যাধুনিক আধুনিক সংস্কৃতিত এইটো এটা যথেষ্ট অস্বাভাৱিক আচৰণ। পাহাৰ আৰু ভৈয়ামৰ মানুহৰ মাজত বন্ধুত্বপূৰ্ণ সম্পৰ্ক স্থাপনৰ সুযোগ হিচাপেও এই মেলাক দেখা গৈছে।

গাঁও আৰু বংশ পৰ্যায়ৰ সামাজিক-ৰাজনৈতিক সংগঠনৰ বাহিৰেও এই জনগোষ্ঠীৰ কেইবাটাও স্ব-শাসিত সামাজিক অনুষ্ঠান আছে, যাৰ নেতাসকলক ৰজা নামেৰে জনাজাত। এই মুখীয়ালসকলক প্ৰায়ে দেওৰজা অৰ্থাৎ ধৰ্মীয় ৰজা বা ধৰ্মীয় মুৰব্বী হিচাপে গণ্য কৰা হয়, ইয়াৰ উপৰি মন্ত্ৰী পৰিষদ (দৰবাৰ) আৰু বিষয়ববীয়াৰ সৈতে মিলি ন্যায়িক কৰ্তৃত্বৰ ভাৰ লৈ সমাজৰ মুৰব্বীসকলে দায়িত্ব পালন কৰে।

মেলাৰ আৰম্ভণিতে অঞ্চলটোৰ তিৱাসকলৰ অতি পূজনীয় মন্দিৰ ‘দেওছাল’ক উদ্দেশ্যে প্ৰাৰ্থনা আৰু বলিদান আগ বঢ়োৱা হয়।

ৰাজনৈতিক-অৰ্থনৈতিক ভিত্তিত ইয়াক পূৰ্বতে “হাট” বুলি জনা গৈছিল, য’ত লেনদেন মূলতঃ পাহাৰ আৰু সমভূমিৰ মানুহৰ মাজত বিনিময় ব্যৱস্থাৰ জৰিয়তে কৰা হৈছিল। ইয়াত তিৱাৰ অধীনত থকা আন বহু ৰাজ্যৰ ভিতৰত আটাইতকৈ শক্তিশালী গোভা ৰাজ্যৰ এক দীঘলীয়া ইতিহাস আছে।

ই তিৱাসকলৰ মাজত অতি উৎসাহ, প্ৰেম, ভাতৃত্ববোধৰ জন্ম দিয়ে। “জোনবিল মেলা”ই কেৱল পাহাৰ-ভৈয়ামৰ পাৰস্পৰিক ক্ৰিয়া-কলাপেই নহয়, বিভিন্ন সামাজিক-সাংস্কৃতিক পৰিৱেশৰ লোকৰ মাজত পাৰস্পৰিক ক্ৰিয়াৰ সুবিধাও কৰি আহিছে। বিভিন্ন গোট আৰু সম্প্ৰদায়ৰ মাজৰ ব্যৱধান দূৰ কৰাত ই উল্লেখযোগ্য ভূমিকা পালন কৰিছে, যাৰ ফলত সামাজিক আৰু সাম্প্ৰদায়িক সংহতিৰ পথ মুকলি হৈছে। বজাৰতকৈও অধিক এই মেলাত প্ৰেম, ভাতৃত্ববোধ আৰু আনুগত্যক উপস্থাপন কৰা হয়। তদুপৰি মেলাৰ সময়ত আয়োজিত সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানত বিভিন্ন পৰম্পৰাগত লোকনৃত্য, গীত আদিৰ পৰিৱেশন হোৱাৰ বাবে বৃহত্তৰ দৰ্শকৰ সন্মুখত তিৱা সংস্কৃতিৰ সমৃদ্ধি প্ৰদৰ্শনৰ মঞ্চও হৈ পৰে। মেলাত নিজৰ সামগ্ৰী বিনিময় কৰাৰ পিছত ইয়াৰ পৰা মাছ, পিঠা আদি লৈ পাহাৰত থকা সেই বস্তুবোৰৰ সৈতে নিজৰ পৰিয়াল আৰু সমাজৰ সদস্যসকলৰ মংগল বিচাৰি বিশেষ প্ৰাৰ্থনা কৰে।

আকৌ গোভা ৰজাই পৰম্পৰাগতভাৱে ‘নোৱন উৎসৱ’ অৰ্থাৎ শস্য চপোৱাৰ পিছত বাৰ্ষিক ভোজ মেলাৰ পৰা কৰ

হিচাপে সংগ্ৰহ কৰা সামগ্ৰী আৰু ধনেৰে উদ্যাপন কৰে। ইয়াৰ ফলত মেলাখনো এক উল্লেখযোগ্য পৰিঘটনা হৈ পৰিছে যিটো আজিও চলি আছে। বিভিন্ন ভৌগোলিক ভূখণ্ডত মানুহৰ বসতি আৰু চহকী সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য থকা অসম এক বৈচিত্ৰপূৰ্ণ অঞ্চল। বাইজৰ আদান-প্ৰদানত মেলা, হাট, বজাৰ আদিয়ে উল্লেখযোগ্য ভূমিকা পালন কৰি আহিছে। “জোনবিল মেলা” অসমৰ তিৰা সম্প্ৰদায়ৰ বাইজে আয়োজন কৰা এখন উল্লেখযোগ্য মেলা। ই যুগ যুগ ধৰি পালন কৰা এক পৰম্পৰা। কিন্তু এই যুগ যুগ ধৰি চলি অহা পৰম্পৰাতো আধুনিকীকৰণৰ প্ৰভাৱ পৰিছে। এসময়ত “জোনবিল মেলা” গোভা ৰজাই পালন কৰা এক পৰম্পৰা আছিল। কাৰোবাৰ বাবে ই আছিল মুকুট পিন্ধা অনুষ্ঠান, আন কোনোবাৰ বাবে নোৱন পূজা, আনহাতে আন এটা শ্ৰেণীৰ জনসাধাৰণৰ বাবে ই কেৱল ভৈয়ামৰ বা স্থানীয় লোকৰ পৰা

সামগ্ৰী সংগ্ৰহ কৰি বিহু উদ্যাপনৰ বিনিময় বজাৰহে আছিল। আধুনিকীকৰণৰ ক্ষেত্ৰত এইখন উৎসৱতকৈ অধিক মেলাহে হৈ আহিছে। মাঘ বিহু বা ভোগালী বিহুৰ সময়ত বা তাৰ পিছত অনুষ্ঠিত হোৱা অসমৰ তিৰাসকলৰ এই উৎসৱেই হৈছে ঐতিহাসিক “জোনবিল মেলা”।

বৰ্তমান সময়ত জোনবিল মেলাৰ আয়োজনৰ ক্ষেত্ৰতো বহুতো পৰিৱৰ্তন ঘটিছে। বিভিন্ন সংবাদ মাধ্যমৰ জৰিয়তে এই মেলা আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়তো বিয়পি পৰিছে। বছৰত এবাৰ অনুষ্ঠিত হোৱা এই মেলাখন তিৰা আৰু পাহাৰ আৰু সমভূমিত বাস কৰা আন কিছুমান সম্প্ৰদায়ৰ মাজত হোৱা পৰম্পৰাগত বিনিময়ৰ বাবে বিখ্যাত। তিৰা ৰজাৰ প্ৰতি কৰা আৰু আনুগত্য আগ বঢ়োৱাৰ ঐতিহাসিক উত্তৰাধিকাৰ অব্যাহত ৰখাটোত মেলাৰ তাৎপৰ্য নিহিত হৈ আছে।

অনুভৱৰ অনুস্বৰ

শিশুৰ আনুষ্ঠানিক শিক্ষাত পিতৃ-মাতৃৰ কৰ্তব্য

অনিমা বেগম
স্নাতক, ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

শিক্ষাৰ প্ৰথম অনুষ্ঠান হৈছে শিশুৰ ঘৰখন। শিশুৰ ব্যক্তিত্ব গঠনৰ প্ৰথম পথটো মাক-দেউতাক আৰু পৰিয়ালৰ অন্যান্য লোকসকলৰ অনুকৰণত গঠিত হয়। জন্মৰ পিছৰ পৰা মাতৃ ওলোৱালৈকে যিকোনো এটা শিশুৱে শিকিবলৈ বিচাৰে দেখা, শূনাৰ মাধ্যমেৰে। এক-দুই বছৰৰ পৰাই বহু ভাল কথা শিশুক অনুকৰণৰ মাধ্যমেৰে শিকাবলৈ মাক-দেউতাকৰ লগতে পৰিয়ালৰ অন্যান্য লোকেও চেষ্টা কৰা উচিত। মানৱীয় গুণ বিকশিত হোৱাৰ এই সময়ছোৱাত যদি শিশুটিৰ মনত সৎ ভাবনা কিছুমান সুমুৱাই দিব পৰা যায়, তেনেহ’লে বৰ্তমান সমাজত যি অৰাজকতাই গা কৰি উঠিছে তাক কিছু পৰিমাণে হয়তো কমািব পৰা যাব, সেই কাৰণে শিশুৱে শিক্ষা প্ৰথমে ঘৰখনৰ পৰা পাব লাগে। এই শিশুৱে মা-দেউতা, দাদা-বাইদেউৰ বাহিৰে আজিৰ সীমিত পৰিয়ালত আন সম্বন্ধৰ নাম শুনিবলৈ নাপায়। সেয়েহে বয়োজ্যেষ্ঠজনক নমস্কাৰ কৰা, বিহুৱে সংক্ৰান্তিয়ে সেৱা কৰা, তেওঁলোকক সন্মান জনাবলৈ শিকোৱাৰ লগতে অসমীয়া সমাজৰ সম্বন্ধসূচক শব্দ যেনে - বৰদেউতা, বৰমা, পেহী, মাহী, খুড়া, জেঠাই আদিৰে সম্বন্ধ বুজাবলৈ চেষ্টা কৰা উচিত। অকল নিজৰ পৰিয়ালৰ লোকেই নহয়, সম্বন্ধ অনুযায়ী ওচৰ-

চুবুৰীয়াৰ লোকসকলকো তেনে সম্বোধন কৰিবলৈ শিকোৱা উচিত। আজিকালি শিশুৱে খেলা-ধূলা, শাৰীৰিক উৎকৰ্ষ তথা বুদ্ধিৰ বিকাশ সাধনৰ বাবে চেষ্টা নকৰে। সেইবাবে বৰ্তমানৰ শিশু শাৰীৰিক তথা মানসিকভাৱে দুৰ্বল আৰু ভয়াতুৰ হৈ পৰিছে। মাক-দেউতাকৰ নিজৰ সন্তানৰ যশস্যা প্ৰদৰ্শনৰ মনোভাৱেও বহু শিশুক অহংকাৰী আৰু আত্মকেন্দ্ৰিক কৰি তোলাত অৰিহণা যোগাইছে। গতিকে সহনশীল হৈ নিজৰ অসুবিধাসমূহ আঁতৰ কৰিবৰ বাবে ধৈৰ্য আৰু সহ্য গুণেৰে কাম কৰাৰ মনোবৃত্তি ইত্যাদি মাক-দেউতাকৰ বহুতো কৰিবলগীয়া কাম থাকে। শেষত এইটোৱেই ক’ব পাৰি যে প্ৰতিটো ভাল কামৰ বাবে শিশুক প্ৰশংসা কৰি আত্মবিশ্বাস বঢ়োৱাৰ লগতে সিহঁতক বেয়া কামবোৰৰ প্ৰতি আঙুলিয়াই দি তাৰ প্ৰতি অনীহা সৃষ্টি কৰিব পৰাটোৱেই আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ মূল আৰু প্ৰকৃত উদ্দেশ্য আৰু পিতৃ-মাতৃৰো কৰ্তব্য হোৱা উচিত।

মাজুলীৰ মুখাশিল্প : পৰিচয় আৰু ঐতিহ্য

নিশামণি পাঠক
স্নাতক, ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

মুখাশিল্প অসমৰ এবিধ প্ৰাচীন লোককলা। শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱক অসমৰ মুখাশিল্পৰ জনক বুলি গণ্য কৰা হয়। মুখাৰ ব্যৱহাৰ সাধাৰণতে ভাওনা, বাস আদি উৎসৱসমূহত দেখিবলৈ পোৱা যায়। মুখা সাজিবলৈ বাঁহ, খেৰ, বোকামাটি, গোবৰ আদি ব্যৱহাৰ কৰা হয়। প্ৰথমে বাঁহৰ মিহি তমালেৰে জঁকাটো সাজি লোৱাৰ পিচত তাত খেৰ মেৰিয়াই জঁকাটো থিৰ কৰি লোৱা হয়। ইয়াৰ পিচত বোকামাটি, গোবৰ আদি ব্যৱহাৰ কৰি নিৰ্দিষ্ট ৰূপ দিয়া হয়। শেষত বিভিন্ন ৰং সানি দেখনিয়াৰ কৰা হয়। অসমৰ মাজুলী আৰু গোলাঘাটৰ কেতবোৰ ঠাই মুখাশিল্পৰ বাবে জনাজাত।

মুখা মূলতঃ তিনি প্ৰকাৰৰ। বৰ মুখা বা ছোঁ মুখা, চুটি মুখা বা লোটোকাই মুখা আৰু মূৰ মুখা বা মুখ মুখা। মাজুলীৰ চামগুৰি সত্ৰৰ সত্ৰাধিকাৰ শ্ৰীকোষকান্ত দেৱ গোস্বামীদেৱে মাজুলীৰ মুখাশিল্পক প্ৰথমে বিশ্ব দৰবাৰলৈ উলিয়াই আনে। তেখেতে অসমৰ বিভিন্ন ঠাইৰ লগতে বহিঃৰাজ্যতো মুখাশিল্পৰ প্ৰদৰ্শনী পাতি এই শিল্পক জনপ্ৰিয় কৰি তোলে। তেখেতৰ এই একক প্ৰচেষ্টাৰ শলাগ ৰূপে তেখেতলৈ ২০০৩ চনত “সংগীত নাটক অকাডেমী” বঁটা আগ বঢ়োৱা হয়। মাজুলীৰ মুখাশিল্প চামগুৰি সত্ৰৰ বাবে বিখ্যাত আৰু দেশ-বিদেশৰ পৰ্যটক এই শিল্প দৰ্শনৰ হেতু ইয়ালৈ আহে। মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ দ্বাৰা প্ৰচাৰিত নৱবৈষ্ণৱ ধৰ্ম তথা গুৰুজনাৰ সংস্কৃতিয়ে অসমীয়া জাতিক সমন্বয়ৰ পথ দেখুৱালে। বিভিন্ন জাতি-জনগোষ্ঠীক একত্ৰিত কৰি মহান অসমীয়াৰ জাতিৰ পৰিচয় দিলে। গুৰুজনাৰ সৃষ্টিৰাজিৰ এক অপূৰ্ব নিদৰ্শন হ'ল মুখাশিল্প। পোন্ধৰ শতিকাত মুখাই বিশেষভাৱে ভাওনাৰ অভিনয়ত স্থান পাইছে। এই মুখা অসমৰ পৰম্পৰাগত লোককলা। মুখা কলাৰ বাবেই মাজুলীৰ শ্ৰীশ্ৰীচামগুৰি সত্ৰ পৰ্যটকসকলৰ বাবে আকৰ্ষণৰ কেন্দ্ৰবিন্দু হৈ পৰিল। এই সত্ৰত তাহানিৰ দিনৰে পৰা মুখা নিৰ্মাণ চৰ্চা প্ৰচলিত হৈ আহিছে।

মুখাৰ পৰম্পৰাগত ভাগ :

১। বৰ মুখা : পৰম্পৰাগতভাৱে মুখাক তিনিটা ভাগত ভাগ কৰি নিৰ্মাণ কৰা হয়। পৰিৱেশনৰ সময়ত গা ভাগৰ ওপৰত শিৰ ভাগ সংযোগ কৰি অভিনয় শিল্পীজন মুখাৰ ভিতৰত সোমাই অভিনয় কৰে। সেয়েহে এই মুখাক বৰ মুখা বোলা হয়।

২। লোটোকাই মুখা বা চুটি ছোঁ মুখা : বৰমুখাতকৈ সৰু শিৰ আৰু গা ভাগ বৰমুখাৰ দৰে নিৰ্মাণ কৰা হয়। বৰমুখাৰ লগত ইয়াৰ পাৰ্থক্য হ'ল যিজন শিল্পীয়ে এই মুখা অভিনয়ৰ বাবে পৰিধান কৰে, শিল্পীজনৰ মূৰত মুখাৰ শিৰভাগ খাপ খাই পৰে। যেনে- পুতলা, তাৰকা, মাৰিছ, সুবাছ আদি।

৩। মুখ মুখা : এই মুখাৰে কেৱল মানুহৰ স্বাভাৱিক মুখমণ্ডলক আৱৰি ৰাখি শৰীৰভাগক মুখৰ লগত সামঞ্জস্য ৰাখি সজা মুখাক আহাৰ্য বুলি কোৱা হয়।

সত্ৰ সংস্কৃতিৰ পীঠস্থান মাজুলীত মুখাশিল্পৰ ঐতিহ্য তথা পৰম্পৰা :

পৃথিৱীৰ প্ৰত্যেকটো জাতিৰ ভাষা-সংস্কৃতিৰ বিকাশ তথা উত্তৰণৰ ক্ষেত্ৰত একো একোজন ব্যক্তিৰ হাত থাকে। ঠিক সেইদৰে আমাৰ অসমীয়া জাতিটোৰ উত্তৰণৰ ক্ষেত্ৰত অনবদ্য অৱদান আগ বঢ়োৱা ব্যক্তিৰ ভিতৰত মহাপুৰুষ দুজনা অন্যতম। মহাপুৰুষ দুজনাৰ আদৰ্শ শিৰোগত কৰি সত্ৰ-সংস্কৃতিৰ পীঠস্থান মাজুলীত মুখাশিল্পৰ ঐতিহ্য তথা পৰম্পৰা আজিও জীয়াই ৰখা ব্যক্তিসকলৰ অন্যতম উদাহৰণ হ'ল কোষকান্ত দেৱ গোস্বামী আৰু তেখেতৰ পৰিয়াল।

মুখাশিল্পৰ প্ৰসাৰৰ বিষয়ে তেখেতৰ পুত্ৰ প্ৰদীপ গোস্বামীয়ে এনেদৰে কয়- এই মুখাশিল্পৰ ব্যৱসায়টো পৰম্পৰাগতভাৱে আমাৰ পৰিয়ালত চলি আহিছে। অসম

চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা অসমৰ বিভিন্ন জিলাত আমি তৈয়াৰ কৰা মুখা প্ৰদৰ্শন তথা কৰ্মশালা কৰাৰ সুযোগ লাভ কৰিছোঁ। ভাৰতৰ ছয়খন ৰাজ্য অৰুণাচল প্ৰদেশ, নাগালেণ্ড, মিজোৰাম, মণিপুৰ, হিমাচল প্ৰদেশক বাদ দি সকলোতে মুখাশিল্পৰ প্ৰদৰ্শন তথা কৰ্মশালা অনুষ্ঠিত কৰা কাৰ্যই মুখাশিল্পৰ প্ৰসাৰৰ ক্ষেত্ৰত বহুখিনি সহায় কৰিলে।

মুখাসমূহ সম্পূৰ্ণ থলুৱা সা-সামগ্ৰী ব্যৱহাৰ কৰি প্ৰস্তুত কৰা হয়। সেই সামগ্ৰীবোৰৰ ভিতৰত গোবৰ মাটি, বাঁহৰ ফ্ৰেম, কুমাৰ মাটি, কটন কাপোৰ, ৰং আদিবোৰ অন্যতম। কোমল জাতি বাঁহেৰে প্ৰথমে মুখাৰ ফ্ৰেম সাজি লোৱা হয়। তাৰ পিচত কটন কাপোৰত কুমাৰ মাটি মিহলি কৰি গোবৰ মাটিৰে আকৃতি দিয়া হয়। উল্লেখযোগ্য যে এই মুখাসমূহ নাটকত, ভাওনাত, বাসত চৰিত্ৰৰ লগত সংগতি ৰাখি সজা হয় আৰু ঘৰ সজোৱা সামগ্ৰী হিচাপে ব্যৱহৃত হোৱাৰ লগতে বিভিন্ন প্ৰদৰ্শনীত প্ৰদৰ্শিত হয়। চামগুৰি সত্ৰৰ মুখাসমূহৰ তিনিটা প্ৰকাৰ আছে। সেইকেইটা হ'ল বৰমুখা অথবা চৌমুখা, লতকৰী বা লোটোকাই মুখা আৰু মুখ মুখা। ইয়াৰে বৰ মুখা কোনো বিশেষ চৰিত্ৰৰ বাবে সমগ্ৰ দেহাবয়ব দেখুৱাই প্ৰস্তুত কৰি তোলা হয়। লতকৰী মুখা বিভিন্ন জীৱ-জন্তুক কেন্দ্ৰ কৰি প্ৰস্তুত কৰা হয় আৰু মুখ মুখাসমূহ অসুৰৰ চৰিত্ৰসমূহ ৰূপায়ণৰ অৰ্থে তৈয়াৰ কৰা হয়। মুখ মুখাসমূহে চৰিত্ৰ অনুসৰি হাঁহ, চকু টিপুৱা আদিবোৰ কাৰ্য সম্পাদিত কৰে।

মুখাৰ আকাৰ প্ৰকাৰৰ লগতে সাজি উলিওৱাৰ সময় নিৰ্ধাৰিত হয়। তথাপি ডাঙৰ মুখা সাজিবলৈ এমাহৰ প্ৰয়োজন হয়। অতি প্ৰাচীন কালৰে পৰাই অসমত বাঁহ, বেত, কাঠ, কুঁহিলা, পাৰ্টিদৈ আদিৰ সহায়ত অসমৰ লোকশিল্পীয়ে মুখা তৈয়াৰ কৰি আহিছে। ৰামায়ণ, মহাভাৰত, পুৰাণ আদিৰ পৌৰাণিক কাহিনী লৈ কৰা নাট ৰচনা কৰা নাট ভাওনা, বাস উৎসৱ আদিত নানান মুখাৰে ব্যৱহাৰ হৈ আহিছে। এইবোৰ মুখা আমাৰ প্ৰাম্য শিল্পীসকলৰ অনন্য লোককলা বুলি ক'ব পাৰি।

মুখাৰ উপৰি কুঁহিলাৰে পুতলা নিৰ্মাণ অসমৰ এটি প্ৰাচীন পৰম্পৰা। অসমত প্ৰাচীন কালৰে পৰা পুতলা নাচৰ পৰম্পৰা চলি আহিছে আৰু লোকশিল্পীসকলে কুঁহিলাৰে অসংখ্য পুতলা নিৰ্মাণ কৰি আহিছে। অসমৰ দৰং, পচৰীয়া, কামৰূপ, পাঠশালা আদি ঠাইত পুতলা নাচৰ পৰম্পৰা চলি আহিছে।

মুখাবোৰৰ ভিতৰত গড়ুৰ পক্ষীৰ মুখা, বকাসুৰৰ মুখা, দহমূৰীয়া বাৰণৰ মুখা আৰু বিভিন্ন ধৰণৰ মুখা ভাওনা, অংকীয়া নাট আদিত ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

মুখা আৰু পুতলাবোৰে নান্দনিক সৌন্দৰ্য প্ৰকাশ কৰি মানুহৰ মনত আনন্দ দি আহিছে। মুখাশিল্প অসমৰ এবিধ প্ৰাচীন

লোককলা। শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱক অসমৰ মুখাশিল্পৰ জনক বুলি গণ্য কৰা হয়। শ্ৰীৰামচৰণ ঠাকুৰৰ 'চৰিত-পুথি'ত কৰা বৰ্ণনা অনুসৰি মহাপুৰুষজনাই ভাৰবীয়াসকলৰ বাবে নিজহাতে মুখা সজাতে সীমাবদ্ধ নাথাকি বিভিন্ন চৰিত্ৰৰ বাহনৰ মুখাসমূহো নিজ হাতে তৈয়াৰ কৰা ভাওনাত, বাসত, উৎসৱসমূহত দেখিবলৈ পোৱা যায়।

মুখা নিৰ্মাণৰ আহিলাসমূহ থলুৱাভাৱে উৎপন্ন হয়। যেনে- বাঁহ, বেত, কপাহী কাপোৰ, কুঁহিলা, মৰাপাট আদিয়ে প্ৰধান। ৰঙৰ বেলিকা প্ৰাকৃতিকভাৱে পোৱা ৰঙৰ ব্যৱহাৰেই পৰম্পৰাগতভাৱে চলি আহিছে। যথা গছৰ গুটি, বাকলি, পাত, বেলৰ আঠা, গম গছৰ আঠা। পৰম্পৰাত ব্যৱহৃত খনিজ পদাৰ্থ হেঙুল (ৰঙা), হাইতাল (হালধীয়া), মিঠাতেলৰ চাৰিৰ নাম উল্লেখযোগ্য। এই উপাদানসমূহৰ পৰাই মুখা নিৰ্মাণ কৰা হয়।

মুখা নিৰ্মাণৰ বাবে তিনি বছৰীয়া জাতি বাঁহ চিনাক্ত কৰি ৩-৪ পাব জোখত কাটি লৈ কাঠি তোলা হয়। শস্যৰ বীজ ৰাখিবৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰি লোৱা বাঁহৰ কাঠিৰ টোমৰ খেৰৰ আৰ্হিৰে মুখাৰ জোখ অনুসৰি বৈ মুখাৰ সজাটো প্ৰস্তুত কৰা হয়। তাৰ পাচতে নিৰ্দিষ্ট কপাহী কাপোৰেৰে কুমাৰ মাটি লৈ লেটিয়াই বাঁহৰ সজাটো ঢাকি দিয়া হয়। ৰ'দত শুকুৱাই ৩ ভাগ গোবৰ আৰু ১ ভাগ কুমাৰ মাটি অনুপাতত ভালদৰে প্ৰলেপ দি পৰম্পৰাগত পদ্ধতিৰে নিৰ্মাণ কৰি ভাওনাত ব্যৱহাৰৰ উপযোগী কৰি তোলা হয়।

পৰম্পৰাগতভাৱে মুখা ভাওনাত ব্যৱহাৰ হোৱাৰ উপৰি কোনো কোনো কাহিনীৰ নাটকত কেৱল মুখাৰেও ভাওনা কৰা হয়। যাক 'মুখা ভাওনা' বুলি অভিহিত কৰা হৈছে। যিটোৱে বৰ্তমান বিশ্ব দৰবাৰত প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰি সমাদৰ লাভ কৰিছে। সমাদৰ লাভ কৰি মুখাৰ পৰম্পৰা মৌলিকতা অটুট ৰাখি ব্যৱহৃত হৈছে।

মুখাক কেৱল ভাওনাত আৱদ্ধ নাৰাখি অন্যান্য ক্ষেত্ৰতো ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে। যেনে- মুখাক উপহাৰ হিচাপে দিয়া, উৎসৱ-পাৰ্বন, সভা-সমিতিত সজোৱা, মানুহৰ ঘৰত সজোৱা আদি। যাৰ পৰিণতি স্বৰূপে মুখাশিল্পীসকল আৰ্থিকভাৱে সবল হৈ উঠাৰ সম্ভাৱনা আছে। এই পৰম্পৰাগত মুখাই বিদেশত বিশেষকৈ লণ্ডনৰ বৃটিছ মিউজিয়ামত সংৰক্ষণ হোৱাৰ লগতে বিদ্যালয়, বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সংগ্ৰহালয়, বিমান বন্দৰ আদিতো সংৰক্ষণ হৈছে। মুখাশিল্পৰ বাবে ২০১৮ চনৰ ২৬ জানুৱাৰী তাৰিখে গণতন্ত্ৰ দিৱসৰ পেৰেডত অংশগ্ৰহণ কৰি অসম ৰাজ্যই দ্বিতীয় স্থান লাভ কৰিছিল। এই সত্ৰীয়া 'মুখা কলা'ৰ বাবে মাজুলীৰ শ্ৰীশ্ৰীচামগুৰি সত্ৰখনি পৰ্যটকসকলৰ বাবে প্ৰকৰ্ষণৰ কেন্দ্ৰবিন্দু হৈ পৰিল।

বাৰেচহৰীয়া ভাওনাৰ ধৰ্মীয় আৰু সাংস্কৃতিক দিশ

দীক্ষিতা শৰ্মা
প্ৰাক্তন ছাত্ৰী

সুদীৰ্ঘ ২২১ বছৰীয়া গৌৰৱময় সাংস্কৃতিক পৰম্পৰা আৰু গুৰুজনাই প্ৰদান কৰা কলা-সংস্কৃতিৰে মহিমামণ্ডিত অসমীয়া সমাজ জীৱনৰ স্বৰ্ণসৌধস্বৰূপ শোণিতপুৰ জিলাৰ জামুগুৰিহাট অঞ্চলৰ বাৰেচহৰীয়া ভাওনা। জামুগুৰিহাটত প্ৰথমবাৰৰ বাবে বাৰেচহৰীয়া ভাওনা অনুষ্ঠিত হৈছিল আনুমানিক ১৭৯৭-৯৮ চনত। ইয়াৰ সূত্ৰপাত সম্পৰ্কত লিখিত সমলৰ বাৰুকৈয়ে অভাৱ। যদিও বাৰেচহৰীয়া ভাওনাৰ পাতনিত কলিয়াবৰৰ 'হেজাৰী ভাওনা', কামপুৰৰ 'বাৰেগঞা ভাওনা' আদিৰ প্ৰভাৱ থকা বুলি ইতিহাসবিদসকলে অনুমান কৰে। ১৮৯৭ চনৰ পৰা মুঠ ২৪ বাৰ এই মহোৎসৱ অনুষ্ঠিত হৈছে বুলি জনা যায়। দক্ষিণ জামুগুৰিৰ অন্তৰ্গত পাছিগাঁৱৰ পশ্চিমে থকা 'ৰঘুদলনি' পথাৰত প্ৰথমবাৰ ২১খন ভাওনাৰে ইয়াৰ আৰম্ভ হৈছিল। পুনৰ 'ৰঘুদলনি'ত এই মহোৎসৱ ১৯১৭ চনত অনুষ্ঠিত হয়। বিশিষ্ট লেখক ড॰ শৈলেন ভৰালী ডাঙৰীয়াই তেওঁৰ গ্ৰন্থত উল্লেখ কৰা ধৰণে বাৰেচহৰীয়া ভাওনাৰ চমু আভাস দাঙি ধৰা হ'ল —

শোণিতপুৰ জিলাৰ 'জামুগুৰিহাট' অঞ্চলত অনুষ্ঠিত বাৰেচহৰীয়া ভাওনাই সেই অঞ্চলৰ ৰাইজৰ মাজত উৎসাহ-উদ্দীপনাৰ সৃষ্টি কৰে। তদুপৰি আজিকালি বিভিন্ন ঠাইৰ বিভিন্ন অঞ্চলৰ লোকৰ মাজতো বাৰেচহৰীয়া ভাওনা মুখ্য আকৰ্ষণ হৈ পৰিছে। এই ভাওনা কেতিয়া আৰু কেনেকৈ উৎপত্তি বৈছিল, সেই বিষয়ে সঠিককৈ জনা নাযায়। কোনো কোনোৱে ক'ব খোজে যে এবাৰ জামুগুৰিহাট

অঞ্চলত ক'লেৰা মহামাৰীয়ে দেখা দিছিল। অঞ্চলটোৰ মানুহে সংঘবদ্ধভাৱে ভাওনা আগ বঢ়াবলৈ সংকল্প কৰাত মহামাৰীয়ে শাম কটিছিল। তেতিয়াৰে পৰা পাঁচ-ছয় বছৰৰ মূৰে মূৰে এই ভাওনা অনুষ্ঠিত হৈ আহিছে। বাৰেচহৰীয়া 'বাৰ' শব্দই এটা নিৰ্দিষ্ট সংখ্যাক নুবুজায়, কেইবাখনো গাঁৱৰ খেল বা গোটকেই বুজায়। বহুতো খেল অথবা গোট লগ-লাগি পতা বাবেই অনুষ্ঠানটোক 'বাৰেচহৰীয়া' বোলা হৈছে।

জামুগুৰিহাট অঞ্চলৰ বাৰেচহৰীয়া ভাওনা শংকৰী সংস্কৃতিৰ জয়ধ্বনি- খোল, তাল, শংখ, কাঁহৰ জনজননিৰ মাজেৰে শুভাৰম্ভ হয়। দিনৰ ১০ বজাত খাদৈচুক গাঁৱৰ পৰা বাৰেচহৰীয়া ভাওনাৰ মূল ক্ষেত্ৰলৈ বাৰেচহৰীয়া শোভাযাত্ৰাৰে সিংহাসন লৈ অহাৰ পিছতেই মহামিলনৰ মহাতীৰ্থত পৰিণত হয় ভাওনাৰ

মহোৎসবস্থলী। ২২০ বছৰীয়া ইতিহাস সমৃদ্ধ আৰু ঐতিহ্যমণ্ডিত বাৰেচহৰীয়া ভাওনা মহোৎসবৰ জৰিয়তে জাতি-জনগোষ্ঠী একত্ৰিত হৈ অগ্ৰণী ভূমিকা পালন কৰি আহিছে।

বাৰেচহৰীয়া ভাওনা বুলিলে ভাওনা হোৱা সেই অঞ্চলজুৰি প্ৰায় এমাহ-দুমাহ আগৰ পৰাই ব্যস্ততাপূৰ্ণ হৈ পৰে। অৱশ্যে জামুগুৰিহাট অঞ্চলত শতাধিক গাঁও আছে। সেই গাঁওসমূহত বিভিন্ন পন্থাৰ লোক আছে। বাৰেচহৰীয়া ভাওনা বুলিলে সকলো উবুৰি খাই পৰে। এই অঞ্চলৰ লোকৰ 'বাৰেচহৰীয়া ভাওনা' আয়ুসৰেখা বুলি ক'ব পাৰি।

শংকৰী কলা-সংস্কৃতিৰ মহিমামণ্ডিত 'ভাওনা'ৰ মাজত নিহিত হৈ থকা সংহতি আৰু সমন্বয়ৰ আদৰ্শত উদ্বুদ্ধ জামুগুৰিহাটৰ চহা ৰাইজে দ্বিশতাধিক বছৰ আগেয়ে 'বাৰেচহৰীয়া ভাওনা'ৰ পুলি ৰোপণ কৰিছিল। সেই সময়ৰ পৰাই জামুগুৰিহাটত উলহ-মালহেৰে, শ্ৰদ্ধা-ভক্তিৰে অথচ নতুন নতুন কৌশলৰে বাৰেচহৰীয়া ভাওনা উদযাপনৰ পৰম্পৰা আৰম্ভ হয়। প্ৰতি পাঁচ বছৰৰ বিৰতিত অনুষ্ঠিত এই 'বাৰেচহৰীয়া ভাওনা'ৰ অৰ্থ হ'ল- 'বহু', চহৰ-গাঁও বা 'অঞ্চল' অৰ্থাৎ বহু গাঁও লগ-লাগি একে ঠাইতে পতা ভাওনা। সমন্বয়-সম্প্ৰীতিৰে প্ৰাণৰন্ত বাৰেচহৰীয়া ভাওনাখলীত হৰিনাম, খোল-তাল-দবাৰ শব্দত তিনি-চাৰি দিন আকাশ-বতাহ মুখৰিত হৈ থাকে। জাতি-ধৰ্ম, বৰ্ণ-ভাষা নিৰ্বিশেষে লাখ লাখ ভক্তৰ মহামিলনৰ তীৰ্থলৈ পৰ্যবসিত হয় জামুগুৰিহাট। ৰাইজৰ পদধূলি পাই জামুগুৰিহাটবাসী ধন্য হয়। প্ৰতিবাৰে এই সুবিশাল অনুষ্ঠান ভাগ সাফল্যমণ্ডিত হৈ আহিছে ডেকাৰ পৰা বৃদ্ধলৈকে সকলো শ্ৰেণীৰ প্ৰতিজন ৰাইজৰ কায়িক-মানসিক, আৰ্থিক তথা আন্তৰিক সহায়-সহযোগিতাৰ বাবে। তদুপৰি গাঁৱে গাঁৱে থকা নামঘৰ আৰু নিয়মীয়াকৈ অনুষ্ঠিত 'ভাওনা' সংস্কৃতিয়ে জামুগুৰিহাটৰ এক অন্য পৰিচয় দাঙি ধৰে।

বাৰেচহৰীয়া ভাওনাত প্ৰায় ১৫-১৬ একৰ মাটিজুৰি সজা এখন বৃহৎ পদুমাকৃতিৰ মণ্ডপত অঞ্চলটোৰ ২০-২৫ টা খেলৰ ৰাইজে একেলগে ভাওনা কৰে। নাম-প্ৰসংগ, গীত-মাত, খোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়। মাঘ মাহৰ পৰিত্ৰ মাঘী পূৰ্ণিমা তিথিত বাৰেচহৰীয়া ভাওনাৰ ধ্বজা স্থাপনৰ পিছৰ পৰাই ৰাইজে অত্যন্ত শ্ৰম আৰু ত্যাগেৰে বাৰেচহৰীয়া ভাওনাৰ মণ্ডপ আৰু বভা নিৰ্মাণত ব্যস্ত হৈ পৰে। এই ৰাজহুৱা শ্ৰমদানক থলুৱা ভাষাত 'হজ' বুলি কোৱা হয়। ফাগুন-চ'তমহীয়া দুপৰীয়া প্ৰখৰ ৰ'দকো আওকাণ কৰি মুখত তামোলৰ খুঁটা, পৈনত ভলুকা বা জাতি বাঁহ সংগ্ৰহ কৰি গৰু গাড়ীত তুলি হাতে হাতে দা, কোৰ, চিপবাং আদি লৈ প্ৰতিদিনে ভাওনাখলী পকামূৰা পথাৰলৈ আহি হজত

অংশ লয়। আশী-নব্বৈ বছৰীয়া বৃদ্ধও হাতত দা-কটাৰী লৈ কামত বিভোৰ হৈ থাকে। সেই দৃশ্য ভাওনাৰ হজস্থলীলৈ আহি নিজ চকুৰে নেদেখা জনে উপলব্ধিয়েই কৰিব নোৱাৰে। একুৰিৰো অধিক গাঁৱৰ ৰাইজে টোখুঁট মাৰি নিজ নিজ খলাতে ভোজ-ভাত আৰু চাহ-জলপান খোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰি লয়। এয়াই জামুগুৰিহাট অঞ্চলৰ সহজ-সৰল চহা ৰাইজৰ ঐক্য-সম্প্ৰীতি। আধা ফুলা পদুম এপাহৰ আৰ্হিত নিৰ্মিত এনে পৰিকল্পিত মণ্ডপটি যেন ব্ৰহ্মাৰ নাভিকমলমূলাধাৰ। খলাই প্ৰতি থকা চৈধ্যতা খুঁটা হৈছে হিন্দু শাস্ত্ৰৰ চৈধ্য পৰিষদ। প্ৰদৰ্শনৰ দিশৰ পৰা বাৰেচহৰীয়া ভাওনা ভাগৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশ হ'ল— প্ৰদৰ্শন কৰিবলগীয়া নাটবোৰৰ প্ৰদৰ্শন নিজৰ নিজৰ খলাৰ ৰাইজে নিজ নিজ ৰুচিমতে কৰে। মূল থাপনা বা গুৰু আসনলৈ মুখ কৰি ঠিক পশ্চিমৰ খলাখনক এক নম্বৰ খলা হিচাপে ধৰি ক্ৰমে সোঁহাতলৈ খলাসমূহৰ বিভাজন আৰু নামকৰণ কৰা হয়। গন্ধোৎসৱ, প্ৰাতঃ প্ৰসংগ, দুপৰীয়াৰ নাম-কীৰ্তন আদিৰ লগতে সেৱা জনোৱা, হৰিধ্বনি দিয়া, দেউৰী বিলনীয়াই বিলোৱা, ভকত-বৈষ্ণৱসকলে খোৱা আদি আটাইবোৰ খলাতে একেলগে হয়। সন্ধ্যা এক নং খলাৰ দবাত কোব পৰাৰ লগে লগে সকলো খলাতে দবা-কাঁহ বাজি উঠে। লগে লগে সকলো খলাতে জোৰা আৰম্ভ হৈ প্ৰথম খলাৰ গায়ন-বায়নক সকলো খলাৰ গায়ন-বায়নে সম্পূৰ্ণ তিনি পাক দি আহি নিজ নিজ খলাত নৃত্য-গীত সমাপ্ত কৰে। গায়ন-বায়নৰ দৰেই সুব্ৰধাৰ, ভাৰীয়া সকলোৱে শৃংখলা ৰক্ষা কৰি সকলো খলাতে এপাক মাৰি আহি নিজৰ নিজৰ খলাত অভিনয় কৰেহি। তেতিয়া বাৰেচহৰীয়া ভাওনাৰ গোটেই মণ্ডপটি এক জ্যোতিষ্ময় বৈকুণ্ঠপুৰীত পৰিণত হয় আৰু দৰ্শকসকলে নিজকে খন্তেকৰ বাবে হ'লেও পাহৰি ভাগৱত চিন্তাত বিলীন হৈ যায়। প্ৰকৃততে বাৰেচহৰীয়া ভাওনাৰ মহত্ব ইয়াতেই নিহিত হৈ আছে।

বাৰেচহৰীয়া ভাওনাৰ পদুম ফুলৰ আকৃতিৰ ২১ পাহ মুক্ত হৈ থকা পাহৰ আকৃতিৰ বিশাল মণ্ডপত স্থায়ীভাৱে থকা মূল ভেটিক কেন্দ্ৰ কৰি বৃহৎ আকাৰৰ দৌল নিৰ্মাণ কৰা হয়। ১৯৫৬ চন মানলৈকে এই দৌল নিৰ্মাণ কৰোঁতে মৰাপাটৰ চাৰি লগাই ওপৰত চূণ লগাই দিয়া হৈছিল। ১৯৬১ চনৰ পৰা বাঁহৰ সজাৰ ওপৰত বগা কাপোৰ লগোৱা হৈছিল। এনেকৈ নিৰ্মাণ কৰা দৌলত প্ৰকৃতি প্ৰদত্ত শোভা জিলিকি নুঠে। সেয়ে ৰাঙলু খেৰেৰে দৌল নিৰ্মাণ কৰা হয়। অতি কষ্টসাধ্য এই কৰ্ম সাধন কৰিছিল বাঁহবাৰী সত্ৰ গাঁৱৰ কালিৰাম ভূঞা (বৰ্তমান প্ৰয়াত), সৰুভগীয়া গাঁৱৰ প্ৰয়াত মোলান কলিতা (বৰ্তমান প্ৰয়াত) আদিয়ে।

প্রথমতে জোখ অনুসৰি এযোৰ বাঁহৰ খুঁটা আৰু এটি বাঁহৰ চতি সুন্দৰকৈ চাঁচি লয়। লগতে দুটা দীঘল চাই মুটুকীয়া জাতি বাঁহ ভালকৈ চাঁচি ভাওনাথলীলৈ ২১খন খলাৰ বাবে ২১ যোৰ খুঁটা আনে। এটা খুঁটাৰ বাহিৰফালে বাঁহ যোৰ পতা হয়। সমূহীয়াকৈ সকলোৱে এই প্ৰথম যোৰ খুঁটা পোতে। লগতে বাঁহ দুডালো পতা হয়। খলিখনৰ মুঠ ৭ যোৰ খুঁটাৰ শেষৰ যোৰ খুঁটা চোৰা গছৰ দিয়া হয়। প্ৰতি খোলাত পোতা দুডালকৈ মুঠ ৪২ ডাল বাঁহেৰে মূল মণ্ডপত কাম আৰম্ভ হয়। ধৰজা স্থাপন কৰোঁতে পোতা বাঁহডালৰ ঠাইত এটা পোন মজবুত ভলুকা বাঁহ আষিৰে সৈতে পোতা হয়। উক্ত জখলাটো যথেষ্ট পোত দিয়া হয়, যাতে মানুহ উঠি যাওঁতে লৰচৰ নকৰে। এই কামসমূহ বাৰেচহৰীয়া ভাওনাৰ লগত জড়িত কৰ্মপ্ৰাণ লোকসকলে অতি শ্ৰদ্ধা তথা সুপৰিকল্পিতভাৱে দায়িত্বসহকাৰে গ্ৰহণ কৰে যাতে বিভিন্ন লোকে ৰাষ্ট্ৰৰ বিভিন্ন ঠাইৰ পৰা আহি কোনো ধৰণৰ দোষ দেখা নাপায়।

মহান শিল্পী শোণিতকোঁৱৰ গজেন বৰুৱাৰ সুদূৰপ্ৰসাৰী চিন্তা আৰু সৃজনীশীল প্ৰতিভাৰ পৰশত বাৰেচহৰীয়া ভাওনা ন-ৰূপত জিলিক উঠে আৰু দেশৰ পৰা বিদেশলৈ ইয়াৰ সৌৰভ সিঁচৰতি হৈ পৰে। ১৯৬৯ চনৰ বাৰেচহৰীয়া ভাওনাত বৰুৱাদেৱৰ নেতৃত্ব, সাংস্কৃতিক আদান-প্ৰদানৰ মাজেদি বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ বিশেষকৈ পৰ্বত-ভৈয়ামৰ সমন্বয়-সম্প্ৰীতিৰ এক সুবৃহৎ সেতু বন্ধন হয়। আচলতে বাৰেচহৰীয়া ভাওনাৰ মূল তাৎপৰ্যই হৈছে

সম্প্ৰীতি, ঐক্য-সংহতিৰ বতৰা বিলোৱা। সামাজিক ভেদাভেদ, ৰাজনীতিয়ে আনি দিয়া কলুষিত মনবোৰ ধুই নিকা কৰি হৃদয়ৰ পৰা হৃদয়লৈ মৰম-চেনেহ, আন্তৰিকতা, সমন্বয়ৰ বৰসাঁকো গঢ়ে বাৰেচহৰীয়া ভাওনাই। জাতি, ধৰ্ম, বৰ্ণ, ভাষা, উচ্চ-নীচ, সৰু-বৰ ভেদাভেদ পাহৰি সকলো শ্ৰেণীৰ ৰাইজ সমবেত হয় সমন্বয়-সম্প্ৰীতিৰ একেখন চন্দ্ৰতাপৰ তলত।

‘বাৰেচহৰীয়া ভাওনা’ জামুগুৰিহাট অঞ্চলটোৰ, জিলাখনৰ বা অসমৰে নহয়, সমগ্ৰ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চল তথা ভাৰতবৰ্ষৰ এক আপুৰুগীয়া, একক বৃহৎ সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান। মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ সামাজিক চিন্তা, গভীৰ আধ্যাত্মিক জীৱন-জিজ্ঞাসা আৰু সৌন্দৰ্য চেতনাৰে সমুজ্জ্বল বাৰেচহৰীয়া ভাওনা জামুগুৰীয়া ৰাইজৰ সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক জীৱনধাৰাৰ অনুপম ৰূপৰেখা। আয়তনৰ বিশালতা, লোকসংগ্ৰহ আৰু লোকৰঞ্জনৰ অপৰিসীম ক্ষমতা আৰু সহজ-সৰল চহা হাতৰ সুনিপুণ কৰ্মকুশলতাৰ বাবেই এই বাৰেচহৰীয়া ভাওনা লোক-সংস্কৃতি আৰু গণকৃষ্টিৰ এক অপূৰ্ব সুন্দৰ চানেকি। থলুৱা কলা-সংস্কৃতিৰ উৎকৰ্ষ সাধন আৰু উপনিষদীয় আধ্যাত্মিক চিন্তা-চেতনাৰে সমাজক উদ্বুদ্ধ কৰাৰ সামূহিক প্ৰয়াসৰ ফল হিচাপেই বাৰেচহৰীয়া ভাওনা বৰ্তমান চিহ্নিত হৈছে অসমীয়া জাতিৰ আধ্যাত্মিক, সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক দিশৰ দিগন্ত প্ৰসাৰী আলোকস্তুম্বৰূপে। ■■

মহান শিল্পী শোণিতকোঁৱৰ গজেন বৰুৱাৰ সুদূৰপ্ৰসাৰী চিন্তা আৰু সৃজনীশীল প্ৰতিভাৰ পৰশত বাৰেচহৰীয়া ভাওনা ন-ৰূপত জিলিক উঠে আৰু দেশৰ পৰা বিদেশলৈ ইয়াৰ সৌৰভ সিঁচৰতি হৈ পৰে।

বৰপেটাৰ থিয় নাম (বীৰ নাম)

চিন্ময় কুমাৰ মেধি
স্নাতক, পঞ্চম বাৰ্ষিক

জয় গুৰু শংকৰ সৰ্ব্ব গুণাকৰ
যাকেৰি নাহিকে উপাম।
তোহাৰি চৰণকো ৰেণু শত কোটি
বাৰেকো কৰোহো প্ৰণাম।।

অনাদি/অনন্ত কালৰ পৰাই বৰপেটাৰ ‘থিয় নাম’ দেখিবলৈ পাই আহিছোঁ। বৰপেটাৰ ‘থিয় নাম’ বুলিলেই এক অনন্য ভাব মনলৈ আহে। বৰপেটাৰ ‘থিয় নাম’ নৰহৰি বুঢ়াভকত, মথুৰা দাস বুঢ়া আতাই প্ৰচলিত কৰি থৈ গৈছে। ‘থিয় নাম’ হ’ল হৰিৰ গুণানুকীৰ্তন কৰা এক মাস্তুলিক অনুষ্ঠান। বৰপেটা অঞ্চলৰ ‘থিয় নাম’ত ঘোষা পদসমূহ মহাপুৰুষ দুজনা গুৰুৰ ৰচনাৰ পৰা গোৱা হয়। আধ্যাত্মিক ভক্তি ৰস নিহিত থকাৰ উপৰি সমস্ত জীৱৰ মুক্তিও কল্যাণকামী। ইয়াত আখ্যান গোৱা হয়। আনহাতে এই নাম কৃষ্ণৰ। কৃষ্ণনাম সমস্ত ধৰ্মৰ ৰজা। কৃষ্ণৰ নামেৰে সমস্ত ধৰ্মৰ ৰজা। শাস্ত্ৰত কৈছে মনুষ্যৰ পৰম বান্ধৱ হৰিনাম। যিজনে ল’ব পাৰে, গাব পাৰে তেওঁৰ সাতোটা কাৰ্য সিদ্ধি হয়। মহাপুৰুষ দুজনা গুৰুৱে কৈছে —

প্ৰথমে দহিৰ গাতক চয়।
কৰিবে মহাপুণ্য অভ্যুদয়।।
কৰাইবে বিষয়ত বিৰকতি।
কৃষ্ণথ বঢ়াইবে প্ৰেম ভকতি।।
উগজাইবে অতি বৈষ্ণৱ জ্ঞান।
মায়াক কৰিবে দহি নিৰ্মাণ।।
চৈতন্য মূৰ্তি পূৰ্ণানন্দ হৰি।
থৈবেক তেন্তে এৰে এক কৰি।।
তেবেসে নাম ছইবে উপশান্ত।
কহিলো পৰম তত্ত্ব একান্ত।। (কীৰ্তন)

এই নাম থিয় হৈ গোৱা হয়। অঙ্গ চালন কৰি শৃঙ্খলাবদ্ধ হৈ ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানত সামূহিকভাৱে অৰ্দ্ধ বৃত্তাকাৰে ভোৰতাল, নাগাৰা আদি বজাই নাম গোৱা পদ্ধতিক ‘থিয় নাম’ বা ‘বীৰ নাম’ বুলি কোৱা হয়।

‘থিয় নাম’ৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কে বহু পণ্ডিতেবহু মত আগ বঢ়াইছে। ‘থিয় নাম’ৰ উৎপত্তি মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ ‘কীৰ্তন ঘোষা’ৰ যি বলিছলন অধ্যায় আছে, সেই বলিছলনৰ অধ্যায়ৰ পৰা হৈছে বুলি ক’ব পাৰোঁ। ‘থিয় নাম’ বলিৰজাৰ দিনৰ পৰাই সৃষ্টি। বলিৰজাই সূতলগুৰীত নাম গাইছিল দৈত্য-বীৰসকলৰ লগত আৰু এই নামৰ মুখ্য পাঠক আছিল প্ৰহ্লাদ আৰু এই বলি ৰজাৰ আৰ্হিতে গোটেই ভাৰতবৰ্ষত নাম গায়। মানুহৰ ৰুচি অনুযায়ী নাম গোৱা হয়। এই নাম হৰিৰ নাম। নামৰ গুণত জীৱই মুক্তি পায়। জীৱ তৰণৰ মূল আহিলা হ’ল কৃষ্ণ। শংকৰদেৱৰ কৃষ্ণিত তেওঁ কৃষ্ণকেন্দ্ৰিক। সেয়েহে বৰপেটা অঞ্চলত সমূহ নাম-কীৰ্তন কৃষ্ণক কেন্দ্ৰ কৰি গোৱা হয়। বিশেষকৈ বৰপেটাত নামঘোষা, ভাগৱত, বৰগীত আৰু কিছুমান ৰামায়ণৰো ঘোষা গাৱা হয়। আনহাতে, প্ৰথমে উজনিৰ ধুএগাটত, পিছত নামনিৰ বাৰাদি, সুন্দৰীদিয়াত ‘থিয় নাম’ৰ সূত্ৰপাত হৈছিল যদিও বৰপেটাৰ পৰাই ইয়াৰ প্ৰসাৰতা বৃদ্ধি পায় আৰু স্থায়িত্ব লাভ কৰে। সেইফালৰ পৰা ক’ব পাৰোঁ যে বৰপেটাৰ পৰাহে আজি সমগ্ৰ অসমত ‘থিয় নাম’ৰ ৰস বিয়পি পৰে। বদুলা আতাই (পদ্ম আতা) বৰপেটা সত্ৰত প্ৰায় এবছৰৰ অধিক কাল থাকি বুঢ়া আতাৰ পৰা শংকৰী সত্ৰীয়া কলা-কৃষ্টি সম্পৰ্কীয় বিভিন্ন কলা-কৌশল আয়ত্ত কৰিছিল। তেওঁ বুঢ়া আতাৰ পৰা ‘থিয় নাম’ৰ কলা-

কৌশলো আয়ত্ত কৰে আৰু উজনিত 'থিয় নাম'ৰ প্ৰচলন কৰে। অৱশ্যে পৰিৱেশনৰ কলা-কৌশল পৰৱৰ্তী কালত নামনিৰ কলা-কৌশলৰ লগত কিছু তাৰতম্য ঘটে।

আমাৰ অসমত জগতগুৰু শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ দিনৰে পৰা 'থিয় নাম' বা 'বীৰ নাম'ৰ প্ৰচলন হোৱা বুলি ধৰি ল'ব পাৰি। ধুএগহাট বেলগুৰিত 'থিয় নাম'ৰ প্ৰথম আৰম্ভণি হয় আৰু সেয়া আছিল 'পাল নাম'ৰ এটি বিশেষ মুহূৰ্তত।

ধুৱাঁহাটত শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ গুৰুজনাই মাধৱদেৱ, ৰাম দাস, ৰাম ৰাম গুৰু, ধৰজা আতৈ, সৰ্ব্বজয় আতৈ, ৰত্নাকৰ কন্দলী প্ৰমুখ্যে একান্ত সেৱকসকলৰ সৈতে ওঠৰ বছৰ কাল নামধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰি আছিল। এনেতে আহোম ৰজাই তেওঁৰ হাতীৰ লেখ এহেজাৰ পূৰ্ণ কৰিবৰ মনেৰে নকৈ গড় মৰালে আৰু নানা ঠাইৰ পৰা হাতীৰ পাল খেদোৱাই অনাই তাত সুমুৱালে। গড়ৰ—
দক্ষিণত ব্ৰহ্মপুত্ৰ, উত্তৰে লৌহিত্য।

নিয়োজিলা পাত্ৰ ভৃত্য যথা নানামত।।

পূৰ্বৰত দিলন্ত কতো ভৃত্যগণ আনি।

পশ্চিমত দিলা শংকৰক মহামানী।।

ভূএগসকলৰ মাজত শিৰোমণি শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱক তত্ত্বাৱধান কৰিবলৈ দায়িত্ব দিলে। ৰজাই আদেশ প্ৰচাৰ কৰিলে যে যদি পালী ভাঙি কাৰো ফালে হাতী ওলাই যায় তেনেহলে সেইজনৰ মূৰ কটা যাব। একেৰাহে তিনিদিন পাল দি থকাৰ পাছত চতুৰ্থ দিনা গুণ্ডা হাতী এটাই পশ্চিমৰ গড়ৰ এফাল ভাঙিলে আৰু বহু হাতী গড়ৰ পৰা ওলাই গ'ল। আকস্মিক বিপদ দেখি ভূএগসকল লৰালৰিকৈ পলাল। ৰজাই এই খবৰ পাই ভূএগসকল বিশেষকৈ শঙ্কৰদেৱক ধৰি নি দণ্ড বিহিবলৈ হুকুম দিলে। আঠজন চাউদাঙে শঙ্কৰদেৱক ধৰিবৰ মনেৰে ঘৰৰ ভিতৰত হাতেৰে বেৰা দিলে। শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰে সিহঁতক ঠেলা মাৰি মাটিত বগৰাই দি একে চোঁচাই ঘৰৰ পৰা ওলাই গৈ বাৰীত সোমালগৈ। চাউদাঙহঁতে পিছে পিছে খেদিবলৈ ধৰিলে। গুৰুজনাই বাইশ হাত বহল খাল এটা একে জাঁপেই পাৰ হৈ গ'ল। চাউদাঙহঁতে ঘূৰি গৈ খালটো পাৰ হওঁতেই গুৰুজনা চকুৰে নেদেখাকৈ আঁতৰ হৈ পৰিল। সিহঁতে ভালেমান পৰ বিচাৰি ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ গড়াৰ তলত দেখি ধৰু ধৰু বুলি খেদি গ'ল। গুৰুজনাই এইখিনি সময়তে মোনাৰ পৰা উলিয়াই আৰু হাতত গীতা শাস্ত্ৰখন লৈ ক'লে, "তহঁতে মোক কিয় ধৰিব খুজিছ, মই দ্বিজ।" এই কথা শুনি চাউদাঙহঁতে ভালদৰে চাই দেখিলে যে সাঁচা, তেওঁ কোনোবা দ্বিজহে শঙ্কৰদেৱ নহয়। শঙ্কৰদেৱক সিহঁতে ক'তো বিচাৰি নাপাই উভতি যাওঁতে বাঢ়িত মাধৱদেৱ আৰু গুৰুজনাৰ জোঁৱাই 'হৰি'ক ধৰি নিলে।

চাউদাঙহঁতে তেওঁলোকক ধৰি নি সন্দিকৈ বৰবৰুৱা প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ আগত থিয় কৰি দিলত বৰবৰুৱাই তেওঁলোকক সুধিলে — "তোমালোকে কি ক'বা? তোমালোকৰ কোন আছে?"

মাধৱদেৱে উত্তৰ দিলে আমি শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ গুৰুজনাৰ সেৱক। নামগুণ গাই থাকোঁ। মোৰ কেও নাই। হৰিয়ে ক'লে, মোৰ ঘৰ-সংসাৰ সকলো আছে। সন্দিকৈয়ে তেওঁলোকক ৰজাৰ আগত হাজিৰ কৰি দি ক'লে যে শঙ্কৰ পলাল, তেওঁক ধৰিব পৰা নগ'ল। এওঁলোক শঙ্কৰৰ ভকত এজন বৰাগী, তেওঁৰ কোনো নাই, আনজন গৃহস্থী তেওঁৰ পৰিবাৰ আছে।

ৰজাই এই কথা শুনি ক'লে — "মই যেতিয়া প্ৰতিজ্ঞা কৰিছোঁ ইহঁতক এতিয়াই কাটিব লাগিব। কিন্তু যিটো বৰাগী তাক এৰি দিয়া। তাক কাটিলে তাৰ হৈ শোকত কান্দিবলৈ কোনো নাই।"

ৰজাই মন্ত্ৰীৰ সৈতে এই আলচ কৰোঁতেই মাধৱদেৱে হৰি জোঁৱাইক ক'লে মোক যদি আগেয়ে কাটে, তেন্তে মোক সোঁৱৰিবা আৰু তোমাক আগেয়ে কাটিলে মই তোমাৰ নাম সোঁৱৰিম।

আদি দৈত্য হিৰণ্যকশিপুৰ পুত্ৰ প্ৰহ্লাদৰ নাতি বলিৰাজ। বামনৰূপী ভগৱন্তই বলিক বিশ্বকৰ্মা নিৰ্মিত সুতলগুৰীলৈ যাবলৈ আদেশ কৰে আৰু ক'লে তেওঁ নিজে (বামন) হাতত গদা ধৰি তাত সদায় উপস্থিত থাকিব যাতে কোনোৱে নামৰ দ্ৰোহ আচৰণ কৰিব নোৱাৰে। ভগৱন্তৰ নিৰ্দেশ পাই বিৰোচন নন্দন পৰম বৈষ্ণৱ বলিৰাজ সুতলগুৰীত থাকিবলৈ ল'লে আৰু হৰিনামৰ ঢল বোৱালে। তেওঁৰ গিয়াতি কুটুম্ব বীৰ দৈত্যগণক হৰিনাম কীৰ্তনত যোগদান কৰিবলৈ আহ্বান কৰিলে। কাৰণ, নামত আশ্ৰয় কৰিলেহে সকলো দুষ্কৃতি বিনাশ হয়। তেওঁৰ দিব্য ৰাজসভাত নামৰ থলিত মাধৱৰ সুদৰ্শন চক্ৰই সভাসদৰূপে সদায় সন্নিৱিষ্ট থাকে। যাতে হৰিনামত কোনোৱে ব্যাঘাত জন্মাব নোৱাৰে বা দ্ৰোহ আচৰণ কৰিব নোৱাৰে।

"মাধৱৰ চক্ৰে আসি ভৈল সভাসদ।

যাহাৰ ভয়ত দৈত্যগণ নিশৱদ।।"

হৰিৰ কীৰ্তন বলি ধন্য হ'ল। বিষয় সুখে তেওঁক বান্ধি ৰাখিব নোৱাৰিলে। তেওঁৰ মুখত কেৱল হৰিনাম।

"ভৈলন্ত বিমুখ বলি বিষয় সুখত।

সদায় কৃষ্ণৰ নাম নুগুচে মুখত।।"

ক্ৰমে তেওঁ নাম ৰসত নিমজ্জিত হ'ল আৰু একান্ত মনে হৰিৰ নাম কীৰ্তনত গা ঢালি দিলে। প্ৰহ্লাদে পাঠক হৈ গোবিন্দৰ

গীত জুৰে (লগাই দিয়ে), বলিয়ে হাতত তাল লৈ বজাই মহা উল্লাসত নৃত্য কৰে, নাম গায়। দৈত্যবীৰসকলে চাপৰি বজায়।

“প্ৰহ্লাদ শিখান্ত গাৱৈগোবিন্দৰ গীত।
পৰম ঈশ্বৰে দৈত্য পতি কৰে নৃত্য।।
উঠি কতো কীৰ্ত্তন কৰন্ত তাল ধৰি।
দৈত্যগণে বেটি বাৱৈ চৌপাশে চাপৰি।।”

দৈত্য বীৰগণে তাল বজাই, চাপৰি বাই হস্ত, পদচালনা কৰি নৃত্য ভঙ্গীমাৰে গোৱা এই নাম থিয়নাম “বীৰনাম”। কেৱল হৰিৰ নামকে গাই সূতলপুৰত বলিৰাজে মহানন্দত দিন নিয়ায়। বলিৰ ভকতিত জগত। বিস্ময় বিমুগ্ধ। সিদ্ধ মুণিগনে বলিৰ ভকতি বখানি মন্তব্য কৰিলে —

“অস্তৰীক্ষে মহিমা বখানে সিদ্ধমুণি।
হেনতো বৈষ্ণৱ নতু দেখি নতু শুনি।।
সদায়ে থাকন্ত দামোদৰ যাৰ কাছে।
বলি সম ভাগ্যৱন্ত আন কোন আছে।।”

বলিৰাজৰ এই ভক্তিভাৱ দেখি তেওঁৰ কিছুমান কুটুম্বই দ্ৰোহ আঁচৰিলে। বলি আসুৰিক ৰীতি-নীতি পৰিহাৰ কৰি একান্তমনে হৰিৰ নামত তন্ময় হৈ পৰিল। তেওঁ ভক্তিৰ পথত আগ বাঢ়ি যোৱাত সিহঁতবোৰ ক্ষুণ্ণ হৈ পৰিল। সেইবোৰে বলিৰ লগত হৰিনামত যোগদান নকৰি বৰং বলিৰাজক বিৰূপ সমালোচনা কৰিবলৈ ধৰিলে।

“আটাসতে গল ফাঁৰে যেন কানে সূচি তাঁড়ে
সৰ্বদায়ে শুনে হৰিকথা।
কিবা ককৰ্থনা চাঞে আসা উঠি ঘৰে যাঞে
হৰিনাম নুশুনোহো বৃথা।।
কুলধৰ্মে ভৈল হীন যেন বাতুলৰ চিহ্ন
আহাৰ সেৱাত নাহি ফল।
হেন কনাকনি কৰি উঠি উঠি গৈল ঘৰাঘৰি
কতো কতো দানৰ নিষ্ফল।।”

দৈত্যগণৰ এনে আচৰণত সুদৰ্শন চক্ৰ গৰ্জি উঠিল আৰু কাৰো হাত, কাৰো ভৰি ছেদন কৰি দৈত্যৰ মাজত ত্ৰাসৰ সৃষ্টি কৰিলে। ব্ৰহ্মাই হৰিনামৰ দ্ৰোহী, ভক্তৰ দ্ৰোহী তথা ভগৱানৰ দ্ৰোহীক আশ্ৰয় দিবলৈ অক্ষমতা প্ৰকাশ কৰিলে। ব্ৰহ্মাই পৰম বৈষ্ণৱ ভক্ত বলিৰাজৰ ওচৰলৈ গৈ ক্ষমা ভিক্ষা মাগি হৰিনামত যোগদান কৰিবলৈ দৈত্যগণক উপদেশ দিলে। দৈত্যগণে বলিৰাজৰ ওচৰলৈ আহি ক্ষমা ভিক্ষা মাগিলে। সিহঁতে তাল বজাই নৃত্য কৰি চাপৰি বাই নাম গাবলৈ ধৰিলে। তাকে দেখি বলিৰাজৰ মনত অপাৰ আনন্দ আৰু সিহঁতক ক্ষমা কৰিলে। সুদৰ্শন চক্ৰ ক্ষান্ত হ'ল। এইখিনিতে শাস্ত্ৰৰ কথা এযাৰেৰে ক'ব

বিচৰা হৈছে যে নামৰ অপৰাধ ঘটিলে, ভক্তৰ দ্ৰোহ আচৰণ কৰিলে ভগৱন্তই ক্ষমা নকৰে। নামৰ অপৰাধ আৰু ভক্তৰ দ্ৰোহৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ একমাত্ৰ মহৌষধ হৰিনাম।

“থিয়নাম”ৰ মুখ্য পাঠক থাকে আৰু পালি থাকে। থিয় নামত একতাল (একচাপৰি), দুইতাল আৰু চৌতাল থাকে। “থিয় নাম”ত আৰম্ভণি নাম, জুনা নাম, বহা নাম থাকে।

জুনা নাম : জুনা নাম লিখিত ৰূপত পোৱা নাই। জুনা নাম উজনিত তাঁতীৰ জুনা, কপাহৰ জুনা, নাহৰৰ জুনা মালিতা সুৰত আছে। কিন্তু নামনিৰ জুনা নাম অলপ বেলেগ। বজালী অঞ্চলতো জুনা নাম আছে, কিন্তু তেওঁলোকৰ দাইনা-পালি আছে। পাটবাউসী সত্ৰতো জুনা নাম আছে। তেওঁলোকৰো আৰতি জুনা, হৰফলি জুনা আৰু বৰপেটা সত্ৰৰ যিটো জুনা গোৱা হয় সেইটো ৰাগভিত্তিক। ইয়াত ছন্দবিশেষ চুটি ছন্দ। আমাৰ বিহুত চুটি চুটি ছন্দত গোৱা হয়। জুনা নাম দ্ৰুত লয়ত গোৱা হয়।

বহা নাম : বহা নাম লিখিত আকাৰত পোৱা নাই। বহা নাম হ'ল নামৰ শেষত বৰগীতৰ পৰা দুই এটা পদ গোৱা হয়। বহা নাম হ'ল প্ৰাৰ্থনা। ঘোষা গাই নামৰ সামৰণি মাৰে।

“থিয় নাম”ত মুখ্য পাঠক দুইজন-তিনিজন থাকে। “থিয় নাম” অৰ্দ্ধ চন্দ্ৰাকৃতিৰ বিশজনৰ পৰা ত্ৰিশ পয়ত্ৰিশজনমানলৈ মানুহ একেলগে সুবিধা অনুসৰি থিয় দি গোৱা হয়। “থিয় নাম” মূল বাদ্যযন্ত্ৰ হিচাপে থাকে নাগাৰা আৰু ভোৰতাল। “থিয় নাম” মৃতকৰ আদ্যাশ্ৰাদ্ধৰ পিছদিনা ৰাতি মৃতকৰ সদগতিৰ অৰ্থে গোৱা হয়। “থিয় নাম”ৰ আন এটা নাম হ'ল “বীৰ নাম”। অসমৰ বহু ঠাইত “থিয় নাম” দেখিবলৈ পোৱা যায়। যেনে - ভৱানীপুৰ অঞ্চলৰ কলবাৰী সত্ৰত, মৰিগাঁও অঞ্চলত, গোৱালপাৰা অঞ্চলত, অভয়াপুৰী অঞ্চলত “থিয় নাম” দেখিবলৈ পোৱা যায়। কিন্তু বৰপেটাৰ “থিয় নাম” অলপ সুকীয়া। ইয়াত ভক্তিৰস আৰু ঈশ্বৰপ্ৰাপ্তি, জীৱৰ মুক্তি আদি হ'ল বৰপেটা “থিয় নাম”ৰ প্ৰধান আহিলা। বৰপেটাৰ “থিয় নাম”ৰ ঘোষা পদবিলাকত কাহিনী বা আখ্যান গোৱা হয়। মহাপুৰুষ দুজনা গুৰু ৰচিত ঘোষা পদ গোৱা হয়। বৰপেটা অঞ্চলত অকল পুৰুষেৰে “থিয় নাম” দেখিবলৈ পোৱা যায়। তাত মহিলাই “থিয় নাম” গোৱা দেখা নাযায়। “থিয় নাম”ত ব্যৱহৃত সাজপাৰসমূহ হ'ল - ধুতি, পিৰণ, চেলেং আৰু গামোচা। বৰপেটা সত্ৰৰ প্ৰথম সত্ৰাধিকাৰ মথুৰা দাস বুঢ়া আতাই তেওঁৰ নিয়ম অনুযায়ী কিছুমান নিয়ম সত্ৰীয়া সংস্কৃতিত বান্ধি দিছে চাৰিডাল কলপুলি পুতি, মাটিৰে ভেটি সাজি তাত ‘কীৰ্ত্তন ঘোষা’ বা ‘গুণমালা’ পুথি স্থাপন কৰি “থিয় নাম” আৰম্ভ কৰা হয়। “থিয় নাম”ত নাগাৰা বজোৱা লোক দুইজনৰ পৰা পাঁচজনলৈ

থাকে। 'থিয় নাম'ত ভৰিৰ পদচালনা, হস্তমুদ্ৰা, প্ৰয়োজনীয় আহাৰ্য, কথক, বানা, নিচি, বাগ-বাগিনী আদি দেখিবলৈ পোৱা যায়। লগতে হাত চাপৰিও প্ৰথমে লাহে লাহে বজায়, পাছত নামৰ লয়ত দ্ৰুত গতিত হাত চাপৰি খৰ হয়। শেষ অৱস্থাত নাম গোৱা বাপসকলৰ ভৰিৰ পদচালনা আৰু হাত চাপৰি অতি ঘন হয় আৰু ভৰিৰ চাপৰিৰে জঁপিয়াবলৈ আৰম্ভ কৰে। তেতিয়া ৰাইজে 'থিয় নাম'টো চাই অতি মুগ্ধ হোৱা দেখা যায়।

বহাগ বিহুৰ সাত বিহুৰ দিনাখনৰ 'থিয় নাম' অনুষ্ঠিত হয়। বহাগৰ সাত তাৰিখটো বৰপেটা সত্ৰবাসীৰ বাবে এটা উল্লেখযোগ্য দিন। সত্ৰ চৌহদৰ বাহিৰত উত্তৰ-দক্ষিণ আৰু পশ্চিমফালে থকা বাটচ'ৰাৰ পৰা দালানৰ সন্মুখ ভাগলৈকে ডাঙৰ ডাঙৰ পাল তৰা হয়। পালৰ তলত উত্তৰ, দক্ষিণ, পশ্চিম আৰু দালানৰ সন্মুখত পৃথকে পৃথকে চাৰিখন বৰ শৰাই পতা হয়, ডাঙৰ ডাঙৰ গছত বৰ চাকি জ্বলোৱা হয়। তিনিখন থুল হাটী হিচাপে উত্তৰ হাটী, দক্ষিণ হাটী আৰু ন হাটীৰ ফালে শৰাইৰ কাষতে পতা হয় বিয়াগোম পিতলৰ চৰিয়া বা ডাবৰ। কাষত হাটীৰ দায়িত্বশীল মজুমদাৰ, ভড়ালী তথা বয়োজ্যেষ্ঠ লোকসকল বহে। তিনিখন থুল হাটীৰ অন্তৰ্গত ২২ খন হাটীৰ বাপসকল প্ৰায় বিয়লি ১ মান বজাৰ পৰা হাতত ভোৰতাল, নাগাৰা আদি লৈ তিনিওফালে তিনিটা দলে আৰম্ভ কৰে 'থিয়

নাম'। আনহাতে মাঘ বহুত ৫ দিন আৰু ব'হাগ বিহুত ৭ দিন এইকেইটা বৈকুণ্ঠৰ দিন বুলি কোৱা হয়। মাঘত ৫ দিন আৰু বহাগত ৭ দিন মিলি ১২ দিনত ১২ মাহ অৰ্থাৎ ১ বছৰ। গোটেই বছৰটো যাতে সকলোৰে কুশল হয়, তাৰে কামনা কৰি বহাগ মাহৰ ৭ বিহুৰ দিনাখন বৰপেটা সত্ৰত ৩ খন থুল হাটীৰ বাটচ'ৰাৰ ওচৰত থুল উত্তৰহাটী, দক্ষিণহাটী আৰু ন হাটীৰ বাটচ'ৰাত পালৰ তলত 'থিয় নাম' গোৱাৰ এক পৰম্পৰা অতীজৰে পৰা চলি আছে আৰু অনন্তকাললৈ চলি থাকিব।

কাতি মাহ ধৰ্ম মাহ বুলি প্ৰবাদ আছে। এই মাহতে ব্ৰজৰ গোপীসকলে কাত্যায়নী নামে দেৱীক প্ৰাৰ্থনা কৰিছিল। কৃষ্ণসদৃশ স্বামী পোৱাৰ আশাত তাৰে আলম লৈ বৰপেটাতো ধৰ্ম মাহ বুলি চল পুৰাতো কীৰ্তনঘৰত গৈ নাম প্ৰসংগ কৰে আৰু নিশাৰ ভাগত বৰপেটাৰ ২২ খন হাটীৰ হাটিয়াৰ ঘৰ আৰু চ'ক বিলাকত ৰাজহুৱাভাৱে 'থিয় নাম'ৰ আয়োজন কৰি কৃষ্ণ ভক্তিত বিলীন হৈ থাকে। তেনেদৰে কাতি মাহৰ প্ৰত্যেকটো নিশা হৰি কীৰ্তনত ৰজনজনাই থাকে আৰু সংক্ৰান্তিৰ দিনাখন বৰপেটা সত্ৰৰ দালানৰ সন্মুখত সমগ্ৰ বৰপেটাৰ বাসীৰ সহযোগত 'থিয় নাম' গোৱা হয়। গোটেই বছৰ যাতে সমস্তৰে মংগল হয় তাৰে কামনা কৰা হয়।

এনেধৰণে বৰপেটা সত্ৰৰ 'থিয় নাম' বা 'বীৰ নাম' সম্পূৰ্ণ ৰীতি-নীতি মতে চলি আছে আৰু অনন্ত কাললৈ চলি থাকিব। ■■

অনুভৱৰ অনুস্মৰ

পঢ়া ছোৱালীৰ কথা

জোনমনি ৰয়
স্নাতক, দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

এখন গাঁৱত এজনী ছোৱালী আছিল। তাই দেখিবলৈ বৰ ধুনীয়া আৰু বুধিয়ক আছিল। এদিন তাইক মাকে ক'লে যে কেতিয়াবা বুধিয়কেও হাব মানে আৰু কেতিয়াবা মুৰ্খৰো বিজয় হয়। সেইবাবে তুমি যিমানোই ডাঙৰ বিপদত নপৰা কিয়, কোনোদিনেই হাবনামানিবা। সেইদিনা ৰাতি তাই কথাটো বৰ গভীৰভাৱে ভাবিলে। পিছদিনা ৰাতিপুৱা নিজৰ কাম-বন কৰি তাই স্কুললৈ গ'ল। স্কুলত তাইক শিক্ষয়িত্ৰী এগৰাকীয়ে সুধিলে,

ঃ তুমি ডাঙৰ হৈ কি কৰিবা ?

আৰু তেতিয়াই তাই ক'লে, 'বাইদেউ, মই ডাঙৰ হ'লে বিপদত পৰা মানুহক সহায় কৰিম আৰু দুখীয়াক সহায় কৰিম বুলি আশা কৰিছোঁ, যদিহে ভগৱানে সহায় কৰে।' বাইদেৱে আকৌ সুধিলে,

ঃ তেতিয়াহ'লে তুমি কেনেদৰে সহায় কৰিবা ?

ঃ মই পঢ়ি-শুনি ডাঙৰ হৈ কিবা এটা চাকৰি কৰি মোৰ মনৰ আশা পূৰণ কৰিম। তাৰ বাহিৰেও মই মা-দেউতাৰ সপোন পূৰণ কৰিম বুলি ভাবিছোঁ।

এটা সময়ত কিন্তু সেই ছোৱালীজনীয়ে সাঁচাকৈ মনৰ সপোনটো পূৰণ কৰিলে।

এই কাহিনীটোৰ অৰ্থ হ'ল যে আগত এটা লক্ষ্য ৰাখি কাম কৰিলে আমিও আমাৰ সপোনবোৰ পূৰণ কৰিব পাৰোঁ। সেয়েহে আমি ডাঙৰৰ উপদেশ শুনিব লাগে। যিয়ে ডাঙৰৰ উপদেশ নামানে তেওঁ জীৱনৰ লক্ষ্য পূৰণ কৰিব নোৱাৰে। সেয়েহে আমি সদায় প্ৰথমতে মা-দেউতাৰ কথা শুনিব লাগে। কোনো মাক-দেউতাকে বেয়া উপদেশ নিদেয়ে। দ্বিতীয়তে, শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীৰ কথা শুনিব লাগে। কিয়নো শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলে আমাক জ্ঞানৰ পোহৰেৰে পোহৰাই ভৱিষ্যত সু-শিক্ষিত, সু-নাগৰিক হ'বলৈ শিক্ষিত কৰি তোলে। ■■

২০২০ বৰ্ষৰ 'জ্ঞানপীঠ বঁটা' বিজয়ী নীলমণি ফুকনৰ কবিতা ব্ৰহ্মপুত্ৰত সূৰ্যাস্ত

প্ৰাণজিত দাস
স্নাতক, চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক

'সুন্দৰৰ আৰধনা জীৱনৰ খেল।'

কবি নীলমণি ফুকনদেৱৰ জীৱনকৃতিৰ অন্যতম বিভাগ হিচাপে কাব্যসৃষ্টিৰ তাৎপৰ্যপূৰ্ণ প্ৰকাশ অন্যতম। জীৱন আৰু জগত সম্পৰ্কে তেখেতৰ বিস্তৰ সাধনা আৰু ভৱিষ্যত বাসনাৰ স্বচ্ছ প্ৰতিফলন কবিতাবোৰৰ মাজত দেখিবলৈ পোৱা গৈছে। মনীষী গৰাকীৰ প্ৰত্যেকটো শিল্প-শব্দই জীৱন-জগত ভালপোৱা, জীৱনৰ সংজ্ঞা বিচাৰি থকা পাঠকক আকৃষ্ট কৰে।

অসমীয়া সাহিত্য জগতৰ এগৰাকী আগ শাৰীৰ কবি নীলমণি ফুকন আধুনিক যুগৰ কবি। অসমীয়া সাহিত্য জগতলৈ এই গৰাকী কবিৰ অৱদান অনন্ত। আধুনিক যুগৰ বিচিত্ৰ বিষয়বস্তুৰ আলম লৈ তেওঁ সাহিত্য ৰচনাত মনোনিৱেশ কৰিছিল। সমাজ জীৱনৰ বিভিন্ন দিশ সূক্ষ্মভাৱে নিৰীক্ষণ কৰি তেওঁ সাহিত্যৰ মাজেৰে প্ৰকাশ কৰিছিল। নীলমণি ফুকনক আধুনিক অসমীয়া সাহিত্য জগতৰ এগৰাকী অনন্য প্ৰতিভাৰ ব্যক্তি বুলি গণ্য কৰিব পৰা যায়।

নীলমণি ফুকনৰ জন্ম হয় ১৯৩৩ চনত দেৰগাঁৱৰ চকিয়াল গাঁৱত। ইতিহাস বিষয়ত স্নাতকোত্তৰ উপাধিধাৰী ফুকনে শিক্ষক হিচাপে চাকৰি জীৱন আৰম্ভ কৰে আৰু ১৯৯২ চনত গুৱাহাটীৰ আৰ্য বিদ্যাপীঠ মহাবিদ্যালয়ৰ ইতিহাস বিভাগৰ মুৰব্বী হিচাপে চাকৰি জীৱনৰ পৰা অৱসৰ গ্ৰহণ কৰে। নীলমণি ফুকনৰ এতিয়ালৈকে কেইবাখনো কাব্য সংকলন প্ৰকাশ পাইছে। নিজৰ কবিতাৰ উপৰি তেওঁ জাপানী, চীনা আদি বিদেশী কবিতাৰ সাৰ্থক অনুবাদো কৰিছে। নীলমণি ফুকনৰ প্ৰথমখন কবিতা সংকলন হ'ল 'সূৰ্য হেনো নামি

আহে এই নদীয়েদি’। কবিৰ অন্য কাব্য সংকলনসমূহ হ’ল - ‘সূৰ্য হেনো নামি আহে এই নদীয়েদি’, ‘নিৰ্জনতাৰ শব্দ’, ‘আৰু কি নৈঃ শব্দ’, ‘ফুলি থকা সূৰ্যমুখী ফুলটোৰ ফালে’, ‘কাঁইট, গোলাপ আৰু কাঁইট’, ‘কবিতা’, ‘নৃত্যৰতা পৃথিৱী’, ‘অলপ আগতে আমি কি কথা পাতি আছিলোঁ’, অনুদিত কাব্য গ্ৰন্থ - ‘জাপানী কবিতা’, ‘গাৰ্থিয়া লৰ্কাৰ কবিতা’, ‘অৰণ্যৰ গান’, ‘চীনা কবিতা’ আদি। ‘গোলাপী জামুৰ লগ্ন’ তেওঁৰ নিৰ্বাচিত কাব্য সংকলন।

মানুহৰ আবেগ-অনুভূতিৰ সৈতে গভীৰভাৱে সম্পৰ্কিত এক মননশীল কলা হৈছে কবিতা। ‘ব্ৰহ্মপুত্ৰত সূৰ্যাস্ত’ কবি নীলমণি ফুকনৰ এটা উৎকৃষ্ট কবিতা। ইয়াৰ বিষয়বস্তু প্ৰকৃতি বৰ্ণন। কবিতাটিৰ মাজেৰে কবি নীলমণি ফুকনে কেৱল গতানুগতিক শৈলীৰে নৈসৰ্গিক প্ৰকৃতিৰ বৰ্ণনাই দাঙি ধৰা নাই। প্ৰতীকবাদী পদ্ধতিৰে মানুহৰ বহুসংখ্য গভীৰতম সত্যক আলোকপাত কৰিবলৈ বিচাৰিছে। কবিতাটিত সন্ধ্যাৰ নৈঃশব্দ অস্তিত্বৰ মৃত্যুৰ প্ৰতীক হৈ উঠা দেখা গৈছে। এটা সুদৃঢ় অৰ্থঘন গাঁথনিৰ শব্দ প্ৰতিমাৰ সাৰ্থক সমলয় সৃষ্টিয়েই কবিতাটোৰ লক্ষ্য।

কবিতাটিত ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বুকুত সূৰ্যাস্তৰ মনোৰম দৃশ্যৰ ব্যঞ্জনা ৰূপায়িত হৈছে। দিনান্তৰ আকাশৰ সুৰুয নিঃশব্দে সৰি পৰিল আৰু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বুকুত বুৰ গ’ল। কবিৰ ভাষাত—

“শূন্যতাৰ হাতৰ পৰা সৰি পৰিল

দিনৰ হিৰন্ময় হৃদয় পাত্ৰ

নিঃশব্দে সৰি পৰিল

আৰু বুৰ গ’ল।”

পানীত বুৰবুৰণি উঠিল। নদীৰ পানী, পশ্চিমৰ আকাশ ৰঙা ৰহণেৰে উজলি উঠিল। এই উজ্জ্বলতা যেন মানুহৰ অস্তিম লালসাৰ প্ৰজ্জ্বলন। এই উজ্জ্বলতা শোক-ব্যঞ্জক। কাৰণ ইয়াৰ পিছতে আন্ধাৰে আকাশ ছানি ধৰিব। সূৰ্য ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বুকুত মাৰ যোৱাত, যি সকলে সূৰ্যাস্ত চাইছিল সেইসকল দৰ্শকে বিষাদ মনে ঘৰলৈ উভটিল। তেওঁলোকৰ হৃদয়, মন যেন শূন্য হৈ গ’ল।

ব্ৰহ্মপুত্ৰত সূৰ্যাস্তৰ লগ্নৰ দৰে মানুহৰ মৃত্যুৰ লগ্নও একে - সি মাথোন কঢ়িয়াই আনে বুকুৰ বিষ আৰু হৃদয়ৰ শূন্যতা।

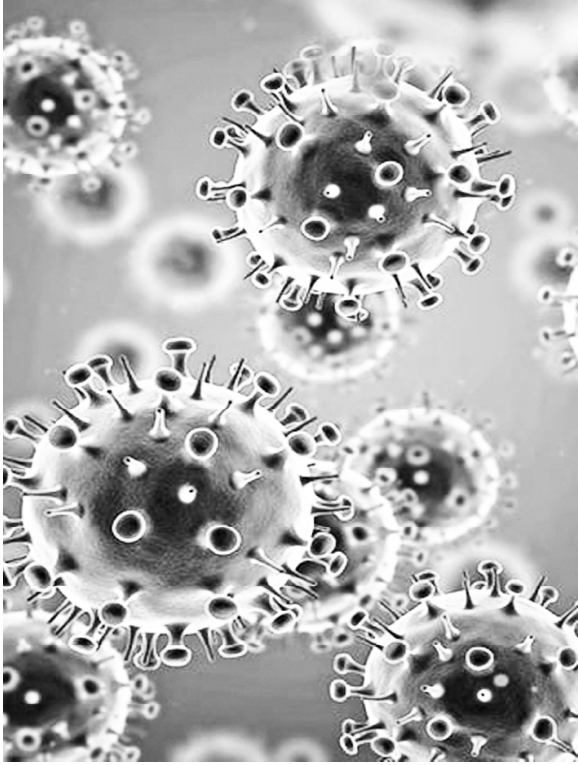
কবিতাটিত ব্যৱহৃত ‘শূন্যতা’ শব্দটিয়ে মৃত্যুজনিত বিষাদৰেই ইংগিত বহন কৰিছে। মৃত্যুৰে সৰ্বস্বৰ বিয়পাই দিয়ে শূন্যতাৰ হাহাকাৰ। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বুকুত সূৰ্যাস্তৰ দৃশ্যই মৃত্যুৰ অপ্ৰতিৰোধী চিৰন্তন সত্যৰ ছবিখনকেই তুলি ধৰে। দৃশ্যটোৱে কবিৰ অৱচেতন মনত স্তব্ধ হৈ থকা মৃত্যুৰ ভয়, যত্নণা আৰু

বিবুদ্ধিৰ অৱস্থা জাগ্ৰত কৰিছে। মৃত্যু ভাবনা মানুহৰ জীৱনৰ এক অনিবাৰ্য দিশ। মৃত্যুৰ অভিঘাতৰ পৰা মানুহৰ পৰিত্ৰাণৰ উপায় নাই। মৃত্যুৰ এক নিবিড়তম আৰু ঘনিষ্ঠতম উপলব্ধিয়েই কবিতাটিৰ প্ৰাণ। এনে উপলব্ধিকেই অভিনৱ কৌশলেৰে এক নৈসৰ্গিক চিত্ৰৰ সহায়ত ফুকনে কবিতাটিৰ মাজেৰে প্ৰকাশ কৰিছে।

সূৰ্যাস্ত শব্দটো কবিতাত প্ৰতীক হিচাপে ব্যৱহৃত হৈছে। সূৰ্য্যোদয়ৰ বিপৰীত পৰিভাষাটোৱেই হৈছে সূৰ্য্যাস্ত। মানৱ জীৱনৰ আৰম্ভণিৰ কালছোৱাক সাধাৰণতে কবিসকলে সূৰ্য্যোদয়ৰ লগত তুলনা কৰে আৰু অস্তিম কালছোৱাক সূৰ্য্যাস্তৰ লগতে তুলনা কৰে। জীৱন পৰিক্ৰমাৰ একো একোটা আকাংক্ষাক কাব্যিক ব্যঞ্জনাৰে ইয়াত — ‘মানুহৰ অস্তিম লালসাৰ কি প্ৰজ্জ্বলন’ বুলি অভিহিত কৰিছে। মানুহৰ জীৱন-যাপনৰ প্ৰতিটো ক্ষণ যে আকাংক্ষাৰে পৰিপূৰ্ণ আৰু ইয়াৰ কেতিয়াও অন্ত নাই সেই কথা উপলব্ধি কৰিব পাৰি।

কাব্যৰূপী গৰাকীৰ বেছি সংখ্যক কবিতাতেই জীৱনৰ গূঢ়াৰ্থ হৃদয়েৰে অনুভৱ কৰিব পৰাকৈ কিছুমান প্ৰতীক আৰু চিত্ৰকল্পৰ পয়োভৰ দেখিবলৈ পোৱা যায়। অতীত, বৰ্তমান আৰু ভৱিষ্যতৰ সামগ্ৰিক সত্তাটোক তেখেতে ধোঁৱা আৰু আন্ধাৰৰ আকাশী খলপাৰে/নামিল স্বয়ংশূন্যতা/নামিল হৃদয়ৰ শূন্যতা বুলি এই কবিতাটোত বৰ্ণনা কৰিছে। আধুনিক অসমীয়া কাব্যক্ষেত্ৰলৈ এইগৰাকী কবিয়ে যি অৱদান আগ বঢ়ালে আৰু সন্মান কঢ়িয়াই আনিলে তাৰ কাৰণে অসমীয়া সমাজ তেওঁৰ ওচৰত চিৰকৃতজ্ঞ হৈ থাকিব। নীলমণি ফুকনৰ ‘গোলাপী জামুৰ লগ্ন’ শীৰ্ষক কবিতাপুথিৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা এই কবিতাটোত প্ৰতীকৰ ব্যৱহাৰত চমৎকাৰিত্ব অনুভূত হোৱা দেখা যায়। তেওঁ অন্তঃকৰণেৰে কবিতাৰ ভাব-ভাষাক ছবিৰ আকাৰ দি প্ৰকাশৰ চেষ্টা কৰিছে। সমালোচক এম. কামালুদ্দিন আহমেদে কবিতাটোত গভীৰ নিঃসংগতাবোধ আৰু মৃত্যুচেতনাৰ প্ৰকাশ ঘটাইছে বুলি আলোচনা কৰিছে। ‘মৰ্মস্তদ তাৰ উজ্জ্বলতা’ই কবিয়ে বুজাব খুজিছে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বিশালতাত ডুব যোৱা সূৰ্যটো মানুহৰ জীৱন-মৃত্যুৰ যেন এক দ্যোতক। মানুহে সমগ্ৰ জীৱন কঢ়িয়াই লৈ ফুৰা শূন্যতা আৰু বিষাদ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বিশালতাৰ ওচৰত ম্লান হৈছে। বিশালতাৰ মাজত ক্ষুদ্ৰতাৰ বিলীন ৰূপ এটাৰে কবিয়ে মৰ্মাস্তিক কাৰুণ্যৰ সৈতে পাঠকক পৰিচয় কৰাই দিয়ে। প্ৰাত্যহিক জীৱন চেতনাৰ মৰ্মাস্তিক অভিঘাত কবিতাটোত প্ৰকাশিত হৈছে। ■■

মহামাৰীৰ ইতিহাস আৰু কোভিড মহামাৰী

বিশাল শৰ্মা
স্নাতক, দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

মহামাৰী কি? ইয়াৰ ইতিহাস, সমাজ ত্বৰান্বিত হোৱাৰ কাৰক হিচাপে বিশ্লেষণ কৰি চালে দেখোঁ যে, মহামাৰী হৈছে প্ৰাণদায়িনী প্ৰকৃতিৰাজ্যৰ এক বিধ্বংসাত্মক ৰূপ বা কাল ৰূপ। মহামাৰী এক প্ৰকাৰৰ ৰোগ যি অতি তীক্ষ্ণ সংক্ৰামক আৰু সমসাময়িকভাৱে বিশ্বৰ প্ৰতিটো চুকে-কোণে থকা লোকসকলৰ জীৱন সংঘাতময় কৰি তোলে। অৰ্থাৎ এক কথাত ক’বলৈ গ’লে মহামাৰী হৈছে এক বিশেষ ধৰণৰ ৰোগ, যি এটা নিৰ্দিষ্ট সময়ত এক বৃহৎ ভূখণ্ডলৈ বিস্তৃত হৈ অঞ্চলটোৰ লোকসকলক সংক্ৰমণ ঘটাই বুজন পৰিমাণে প্ৰাণ হানি কৰে। মহামাৰীৰ লগত

দুটা শব্দৰ বিশেষ সম্পৰ্ক আছে। সেইবোৰ হ’ল- ‘Epidemic’ আৰু ‘Pandemic’। যেতিয়া কোনো এবিধ বিশেষ ৰোগ বা বেমাৰ এটা নিৰ্দিষ্ট অঞ্চলজুৰি বিয়পি থাকে তেতিয়া তাক ‘Epidemic’ বোলে। অন্যহাতে, যেতিয়া কোনো এবিধ ৰোগ সমগ্ৰ দেশজুৰি থকাৰ উপৰি গোটেই বিশ্বতে বিয়পি থাকে তেতিয়া তাক বিশ্ব স্বাস্থ্য সংস্থাই ‘Pandemic’ বুলি ঘোষণা কৰে। মানৱ জগতৰ ইতিহাস অধ্যয়ন কৰিলে আমি বিভিন্ন বিধ্বংসী মহামাৰীৰ বিষয়ে জানিবলৈ পাওঁ। বৰ্তমানৰ তুলনাত পূৰ্বতে যিহেতু ইমান প্ৰচাৰ মাধ্যম নাছিল যাৰ বাবে প্ৰকৃতিয়ে কিবা প্ৰকোপ প্ৰকাশ কৰিলে মুখ থাকিও আপত্তি কৰিব নোৱৰা ইতৰ প্ৰাণীৰ দৰে মানুহে সকলো সহ্য কৰিবলগীয়া হৈছিল। সেই সময়ছোৱাত বিজ্ঞানে উন্নতিৰ পথত জয়যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিছিল যদিও চিকিৎসা বিজ্ঞানৰ ক্ষেত্ৰত কোনো বিশেষ সফলতা লাভ কৰিব পৰা নাছিল, যাৰ বাবে কোনো মহামাৰী বা প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগে দেখা দিলে এক বৃহৎ পৰিমাণত মানুহকে ধৰি আন প্ৰাণীও মৃত্যুমুখত পৰিবলগীয়া হৈছিল। ইতিহাস অধ্যয়ন কৰিলে সময়ে সময়ে ঘটিত হোৱা মহামাৰীৰ বিষয়ে কিছু সবিশেষ জানিব পাৰোঁ।

প্ৰকৃতি ৰাজ্যত তোলপাৰ লগোৱা কেইবিধমান মহামাৰী যেনে- ১৪৯৭ খ্ৰীষ্টপূৰ্ব-১৪৯৯ খ্ৰীষ্টপূৰ্বত অফ্ৰিকাত আৰম্ভ হোৱা ‘দ্যা প্লেগ অৱ জ্যাপ্তিনিয়ন’য়েই ইতিহাসৰ সৰ্ববৃহৎ প্ৰথম মহামাৰী ৰূপে দেখা দিয়ে। এই ৰোগ বিশেষত নিগনিৰ পৰা বিয়পি ৰোমান সাম্ৰাজ্যৰ বাইজেনটিনলৈ গৈ পাইছিল। এই মহামাৰীৰ নাম বাইজেনটিনৰ ৰজা জ্যাপ্তিনিয়নৰ নামতেই ৰখা হয়। দ্বিতীয়তে, ইউৰোপত দেখা দিয়া ‘দ্যা ব্লেক ডেড’(১৩৪৭-৫৩ খ্ৰীষ্টাব্দ), এই মহামাৰীয়ে ইউৰোপ মহাদেশত পাঁচ বছৰ কাল প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিছিল। তৃতীয়তে, ১৬২৯ চনত হোৱা ইটালিয়ান প্লেগ। এই মহামাৰীয়ে মূলতঃ ইটালীৰ ভেৰোনা, মিলান, ভেনিচ আৰু ফ্লৰেঞ্চ চহৰলৈ বিয়পি পৰিছিল। চতুৰ্থতে, ১৬ শ শতিকাৰ পৰা ১৭ শ শতিকাৰ ‘দ্যা গ্ৰেট প্লেগ অৱ লণ্ডন’ - এই প্লেগ ইমানেই ধ্বংসাত্মক আছিল যে প্ৰতি সপ্তাহত আঠ হাজাৰ লোকৰ মৃত্যু হৈছিল। পঞ্চমতে, ১৭২০ চনত সংঘটিত হোৱা ‘দ্যা গ্ৰেট প্লেগ অৱ মাৰ্ছেলী’ এই ৰোগ Grand Saint Antonine নামৰ জাহাজ যোগে ইউৰোপ পায়। এই মহামাৰী ইমানেই প্ৰভাৱী আছিল যে ইয়াৰ প্ৰকোপত প্ৰায় এঘাৰ লাখ লোকৰ মৃত্যু হয়। ষষ্ঠমতে, পূৰ্বৰ আটাইবোৰ মহামাৰীৰ ভিতৰত আটাইতকৈ সতেজ মহামাৰী হ’ল ‘দ্যা থাৰ্ড প্লেগ পেনডেমিক’। ইয়াৰ আৰম্ভণি হয় চীন দেশৰ য়ুনান চহৰৰ পৰা। এই মহামাৰী মূলতঃ নিগনি জাতীয় প্ৰাণীৰ পৰা বিয়পে। ১৮৫৫ ৰ পৰা ১৯৪৫ লৈ বৰ্তি থকা থাৰ্ড প্লেগ পেনডেমিকে বিশ্বৰ প্ৰায় ১/৩ কোটিৰো অধিক লোকৰ মৃত্যু ঘটায়। ভাৰত আৰু চীন দেশৰ বিস্তাৰ ক্ষতি সাধন হয় এই মহামাৰীৰ পৰা।

প্রকৃতি ৰাজ্যৰ চাৰিমুঠি জীৱ উৰণ, বুৰণ, গজন আৰু ভ্ৰমণ আদিৰ ভিতৰত মনুষ্য হৈছে সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ। জীৱশ্ৰেষ্ঠ মানুহে ক্ৰমাগত উন্নত চিন্তা-চৰ্চাৰে দিনক-দিনে প্ৰগতিৰ জখলাৰে আগ বাঢ়ি যাবলৈ সক্ষম হৈছে। বিজ্ঞানৰ চৰম প্ৰগতিৰ বাবে মানুহে অসম্ভৱকো সম্ভৱ কৰি তুলিছে। বিজ্ঞানৰ এনে উন্নতিয়ে মানুহৰ জীৱন ধাৰণৰ প্ৰণালীক পূৰ্বৰ তুলনাত হাজাৰ গুণেই সুগম কৰি তুলিছে। তদুপৰি বৰ্তমান একবিংশ শতিকাত এনেকুৱা এটা ৰোগ নাই যি বিজ্ঞানে নিজৰ বিধান অনুযায়ী নিৰাময় কৰিব পৰা নাই। কিন্তু কিছু কিছু ক্ষেত্ৰত এই চিকিৎসা বিজ্ঞানে বিফলতাৰো যে সন্মুখীন হ'বলগীয়া হৈছে, সেই কথা আমি নুই কৰিব নোৱাৰোঁ।

সাম্প্ৰতিক সময়ছোৱাত প্ৰতিৰোধৰ ক্ষেত্ৰত সম্পূৰ্ণৰূপে সফলতা লাভ কৰিব নোৱাৰা এবিধ মাৰাত্মক ব্যাধি হৈছে- কোভিড বা কোভিড-১৯। বৰ্তমান সমগ্ৰ বিশ্বৰ অন্যতম বিভীষিকা কোভিড-১৯ এবিধ অবিষ্মৰণীয়ভাৱে সংক্ৰমণশীল ৰোগ। এই ৰোগবিধ প্ৰথম অৱস্থাত চীন দেশৰ য়ুহান চহৰত দেখা গৈছিল। সেই দেশৰ ডাক্তৰসকলে ৩১-১২-২০১৯ তাৰিখে বিশ্ব স্বাস্থ্য সংস্থাক জনোৱা মতে য়ুহান চহৰত এবিধ বিশেষ ধৰণৰ শ্বাস-প্ৰশ্বাসজনিত ভাইৰাছৰ দ্বাৰা আক্ৰান্ত হোৱা ৰোগৰ আৱিষ্কাৰ হৈছিল। তেওঁলোকে বৈজ্ঞানিক গৱেষণা কৰি উঠাৰ পাছত এই ভাইৰাছজনিত ৰোগবিধক পূৰ্বতে দক্ষিণ পূব তথা মধ্য প্ৰাচ্যৰ এছিয়া মহাদেশৰ কিছুমান দেশত আৱিষ্কৃত ক'ৰোণা ভাইৰাছৰ নতুন ৰূপ বুলি প্ৰমাণ কৰিলে। এই নতুন ভাইৰাছবিধ হ'ল- ক'ৰোণা ভাইৰাছ বিটা (Corona Virus Beta)। পূৰ্বৰ তুলনাত নতুনকৈ গঠন হোৱা এই ভাইৰাছবিধৰ ৰূপ তথা গঠন প্ৰণালী যথেষ্ট পৃথক হোৱাৰ বাবে ইয়াক "ন'ভেল ক'ৰোণা ভাইৰাছ" নামেৰে নামাকৃত কৰা হৈছে আৰু ইয়াৰ দ্বাৰা উদ্ভাৱিত হোৱা ৰোগক SARS, MARS, SARS COV-2, CORONA DISEASE-19 অৰ্থাৎ কোভিড-১৯ বুলি আখ্যা দিয়া হৈছে। পূৰ্বতে দক্ষিণ পূব এছিয়া মহাদেশৰ কিছুমান দেশত হোৱা ক'ৰোণা ভাইৰাছবিধৰ নাম SARS-Server Acute Respiratory Syndrome আৰু মধ্য প্ৰাচ্যৰ দেশত হোৱা ৰোগবিধৰ নাম- MARS - Middle East Respiratory Syndrome বুলি নামকৰণ কৰা হৈছিল। কিন্তু বৰ্তমান সৰ্বব্যাপী কোভিড-১৯ ৰোগবিধৰ সংক্ৰমণশীলতা পূৰ্বৰ ভাইৰাছৰ তুলনাত যথেষ্ট বেছি। ক'ৰোণা ভাইৰাছ বা কোভিড-১৯ হৈছে প্ৰকৃততে এটা বীজাণুৰ পৰিয়াল। 'ক'ৰোণা' নামটোৰ উৎপত্তি হয় লেটিন শব্দ 'Crown' ৰ পৰা। অনুবীক্ষণ যন্ত্ৰত এই ভাইৰাছৰ আকৃতি মুকুট সদৃশ হোৱাৰ বাবে ক'ৰোণা নাম দিয়া হৈছে বুলি জনা যায়। এইবিধ ৰোগে স্তন্যপায়ী প্ৰাণী আৰু পক্ষীৰ মাজত ৰোগ

বিস্তাৰিত। মানৱ দেহত এই বীজাণুৰে শ্বাসনলীত সংক্ৰমণ কৰে আৰু ভয়াৱহ পৰিণতি হিচাপে মৃত্যু কঢ়িয়াই আনে।

চীন দেশৰ য়ুহান চহৰত যাত্ৰা আৰম্ভ কৰা এইবিধ ভাইৰাছে ক্ৰমে-ইটালী, আমেৰিকা, ছিংগাপুৰ, জাপান, ভিয়েটনাম, দক্ষিণ কোৰিয়া, থাইলেণ্ড, অষ্ট্ৰেলিয়া, ফ্ৰান্স, টাইৱান, মালয়েছিয়া, ইংলেণ্ড, শ্ৰীলংকা, পাকিস্তান, ভাৰতবৰ্ষ আদিকে ধৰি বিশ্বৰ বিভিন্ন প্ৰান্তলৈ বিয়পি পৰে। মানুহক আক্ৰান্ত কৰিব পৰা ছয় প্ৰকাৰৰ ক'ৰোণা ভাইৰাছ থকা বুলি প্ৰমাণিত হৈছে। এই ভাইৰাছসমূহে সহজতে অতি সঘনে নিজৰ স্বভাৱ সলনি কৰিব পাৰে। সেইবাবে এই ভাইৰাছসমূহ গৱেষণাগাৰত প্ৰস্তুত কৰিব নোৱাৰি বুলি জানিব পৰা গৈছে। এই ভাইৰাছ প্ৰাথমিক অৱস্থাত ইনফ্লুৱেঞ্জাৰ দৰেই হাঁচি আৰু কাহ, মানুহৰ স্পৰ্শ, শ্বাস-প্ৰশ্বাসজনিত কণিকাৰ দ্বাৰা সোঁচৰে।

SARS ক'ৰোণা ভাইৰাছৰ উৎস যদিও জীৱ-জন্তু বুলি কোৱা হৈছে তথাপি ইয়াৰ প্ৰকৃত উৎস কি বা সৃষ্টি কেনেকৈ হৈছে সেই সম্পৰ্কে থিৰাং কৰিব পৰা হোৱা নাই। কিছুমান ভাইৰাছ হয়তো বাদুলীৰ পৰা আন জন্তুলৈ বিয়পে। ২০০২ চনত প্ৰথম SARS ভাইৰাছৰ দ্বাৰা আক্ৰান্ত মানুহজন দক্ষিণ চীনৰ গুৱাংডঙত ধৰা পৰিছিল। SARS COV-2 বাদুলীৰ পৰা বিয়পে বুলি বিশ্বাস কৰা হৈছে।

আনবোৰ ক'ৰোণা ভাইৰাছৰ দৰে SARS COV-2 ভাইৰাছসমূহ গোলাকাৰ। কাঠফুলাৰ আকাৰৰ প্ৰটিন যিবোৰক স্পাইক (শুং) বুলি কোৱা হয় আৰু গোলাকাৰ পৃষ্ঠৰ পৰা ওলাই থাকে যাৰ বাবে ইয়াৰ আকৃতি ৰজাৰ মুকুটৰ দৰে দেখি। এই শুংবোৰ মানুহৰ দেহৰ সৈতে বান্ধোন খায় আৰু ভাইৰাছসমূহক মানৱ দেহত প্ৰৱেশ কৰিবলৈ সুবিধা কৰি দিয়ে। গৱেষকসকলৰ মতে এই নতুন ক'ৰোণা ভাইৰাছৰ প্ৰটিনটো বাদুলীত পোৱা ভাইৰাছৰ লগত ৯৮% মিল আছে। এই তথ্যটো এখন আগ শাৰীৰ গৱেষণা পত্ৰিকা SCIENCEত প্ৰকাশ পাইছে। গৱেষকসকলে এইটোও পাইছে যে SARS-COV-2ৰ স্পাইক প্ৰটিন যাৰ দ্বাৰা ক'ৰোণা ভাইৰাছ- ১৯, Covid-19 ৰোগ হয়; মানৱ দেহৰ কোষৰ উৎসেচকৰ মানৱ দেহৰ প্ৰৱেশ বিন্দু হিচাপে কাম কৰে। কিন্তু নতুন ক'ৰোণা ভাইৰাছৰ স্পাইক প্ৰটিন কোষৰ উৎসেচকৰ সৈতে বান্ধোন খোৱা শক্তিৰ SARSৰ ক্ষেত্ৰতকৈ দেহৰ পৰা বিশ গুণ বেছি। SARS ভাইৰাছৰ তুলনাত Covi-19ৰ ভাইৰাছ মানুহৰ কোষৰ উৎসেচকৰ লগত সাঙোৰ খোৱা প্ৰবৃত্তি বেছি বাবে এজন মানুহৰ পৰা আন এজনলৈ সহজে সংক্ৰমণ কৰিব পাৰে। গৱেষকসকলে ২০১৯ চনত প্ৰকাশ কৰি কয় যে ন'ভেল ক'ৰোণা ভাইৰাছৰ মানৱ দেহৰ AEC2ৰ লগত সাঙোৰ খোৱাৰ প্ৰবৃত্তি

বেছি বাবে এজনৰ পৰা আন এজনলৈ অতি সহজে বিয়পিব পাৰে।

লক্ষণ আৰু ইয়াৰ সংক্ৰমণলৈ লক্ষ্য কৰিলে দেখা যায় যে, জ্বৰ কোভিড-১৯ৰ আটাইতকৈ সাধাৰণ লক্ষণ। বয়সীয়াল, কম প্ৰতিৰোধী ক্ষমতাৰ বা গুৰুতৰভাৱে আক্ৰান্ত লোকৰ জ্বৰ নুঠিবও পাৰে। এটা অধ্যয়নত প্ৰকাশ পাইছে যে চিকিৎসালয়লৈ যোৱাৰ সময়ত মাত্ৰ ৪৪% ৰোগীৰহে জ্বৰ আছিল আৰু চিকিৎসালয়ত থকাৰ সময়ত ৮৯% লোকৰ জ্বৰৰ লক্ষণে দেখা দিছিল। কাহ, অভোক, ক্লান্তি, শ্বাসকষ্ট, খেকাৰ ওলোৱা, পেশীৰ বিষ আৰু গাঁঠিৰ বিষ ৰোগৰ আন আন সাধাৰণ লক্ষণ। কোনো কোনো লোকৰ উকালি বমি আৰু পেটচলা হোৱাও দেখা যায়। হাঁচি, নাকৰ পানী ওলোৱা, ডিঙিৰ বিষ আৰু ছালৰ ক্ষতি কমকৈ হোৱা লক্ষণ। চীন দেশৰ কিছু কিছু ৰোগীৰ প্ৰথম অৱস্থাত কেবল বুকুৰ বিষ আৰু ঢপঢপনিহে অনুভৱ হৈছিল। ঘ্ৰাণশক্তি বা স্বাদশক্তিও কমিব পাৰে। দক্ষিণ কোৰিয়াৰ নিশ্চিত ৰোগীৰ ৩০% ৰ ক্ষেত্ৰত ঘ্ৰাণশক্তি হ্রাস পোৱাটো এক লক্ষণ। সাধাৰণতে কোনো ব্যক্তি প্ৰথম সংক্ৰমণ হোৱাৰ পৰা ৰোগৰ লক্ষণ ফুটি উঠালৈ কিছু সময় লয়। এই সময়ছোৱাকে উপকাল বুলি কয়। এই ৰোগৰ উপকাল সাধাৰণতে পাঁচৰ পৰা ছয় দিন; কিন্তু দুইৰ পৰা চৈধ্য দিনলৈকে হ'ব পাৰে। প্ৰাৰম্ভিক পৰ্যায়ত কেইবাটাও লক্ষণ দেখা গ'লেও সাধাৰণতে উশাহ চুটি হোৱা দেখা নাযায়। প্ৰাৰম্ভিক লক্ষণসমূহৰ কেইবাবিটাৰ পাছতহে উশাহ চুটিৰ লক্ষণ ওলায়। জ্বৰ আৰু কাহৰ লগে লগে শ্বাসকষ্ট আৰম্ভ হোৱাৰ পাছৰ দিনকেইটা জটিল হৈ উঠিব পাৰে।

কোভিড-১৯ত আক্ৰান্ত ৰোগীয়ে কাহ মাৰিলে, হাঁচিয়ালে, হামিয়ালে আনকি জোৰেৰে হাঁহিলেও চৌপাশৰ পৰিৱেশ এই বীজাণুৰ দ্বাৰা কলুষিত হ'ব পাৰে। এই দ্ৰপলেট ইনফেকশ্যনৰ দ্বাৰা হয়। সুস্থ লোক এজনে আক্ৰান্ত লোক এজনক স্পৰ্শ কৰিলেও এই ভাইৰাছ বিয়পিব পাৰে। ৰোগীয়ে ব্যৱহাৰ কৰা কাপোৰ-কানি, বাচন-বৰ্তন, চাবোন, চশমা আদিৰ দ্বাৰাও ৰোগ সংক্ৰমিত হ'ব পাৰে, যদিহে সেই বস্তুবোৰ ৰোগীৰ নাক আৰু মুখেৰে ওলোৱা সূক্ষ্ম কণা বা দ্ৰপলেটৰ দ্বাৰা দূষিত হৈ থাকে। লক্ষণ দেখুওৱাৰ সময়ত ৰোগীজন অধিক সংক্ৰামক হয়, কিন্তু লক্ষণ ওলোৱাৰ দুদিন পিছত অলপ সৰলতৰ হয়। মধ্যমীয়া ৰোগত তেওঁলোক প্ৰায় সাতৰ পৰা বাৰ দিনলৈ সংক্ৰামক হৈ থাকে আৰু গুৰুত্বৰ ৰোগত গড়ে দুসপ্তাহ সংক্ৰামক হৈ থাকে। দূষিত স্থানত পৰিলে কমলৈ হ'লেও সেইবোৰ সংক্ৰামক হৈয়ে থাকে আৰু মানুহে দূষিত পৃষ্ঠ চুই নিজৰ চকু, নাক বা মুখ অপৰিস্কাৰ হাতেৰে স্পৰ্শ কৰিলে ৰোগ বিয়পিব পাৰে। পৃষ্ঠ সমূহত সময়ৰ লগে লগে সক্ৰিয় ভাইৰাছৰ সংখ্যা

কমি আহে আৰু পাছত সেয়া অসংক্ৰামক হৈ পৰে। তামত চাৰি ঘণ্টালৈকে, কাৰ্ডবোৰ্ডৰ পৃষ্ঠত এদিনলৈকে আৰু প্লাষ্টিক আৰু নিদাগ তীখাত তিনি দিনলৈকে ভাইৰাছৰ উপস্থিতি নিৰূপণ কৰা হৈছে। ঘৰুৱা বীজাণু নাশকেৰে সহজেই পৃষ্ঠত বা হাতত থকা ভাইৰাছ আঁতৰ কৰিব পাৰি। বীজাণুনাশক বা ব্লিছেৰে Covid-19 ৰ চিকিৎসা কৰিব নোৱাৰি আৰু ভুল ব্যৱহাৰে স্বাস্থ্যৰ হানি কৰে।

সৰ্ব-সংহাৰণকাৰী ক'ভিড মহামাৰীয়ে সমগ্ৰ পৃথিৱীকে ছানি ধৰিছে। পৃথিৱীৰ প্ৰতিটো চুকে-কোণে থকা প্ৰত্যেক দেশতে ই এক বিভীষিকাৰ সৃষ্টি কৰিছে। বিশেষকৈ গতিশীল সমাজ ব্যৱস্থাৰ প্ৰতিটো দিশকে কোঙা কৰি পেলাইছে এই ভাইৰাছবিধে। প্ৰকৃতিৰ পৰা আৰম্ভ কৰি ধৰ্ম, শিক্ষা, স্বাস্থ্য, পৰিবহন, পৰ্যটন, ব্যৱসায়, উদ্যোগখণ্ড আদিলৈ আহিছে এক বৃহৎ প্ৰত্যাহ্বান আৰু জটিলতকৈ জটিল ৰূপ। কোভিড-১৯ পৰৱৰ্তী সময়ত সৃষ্টি কৰিব পৰা আটাইতকৈ ডাঙৰ বিষয়টো হ'ল- নিবনুৱা সমস্যাৰ উদ্ভৱ। পৰিস্থিতিৰ ভয়াৱহতাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি প্ৰত্যেক দেশতে লকডাউন ঘোষণা কৰা হয়। ভাৰতবৰ্ষৰো বিভিন্ন ৰাজ্যৰ মানুহে লকডাউনৰ সময়ছোৱাত কৰ্মসংস্থাপন হেৰুৱাই নিজ নিজ ৰাজ্যলৈ ঘূৰি আহিছে। অন্যান্য ৰাজ্যৰ দৰে অসম ৰাজ্যৰো কৃষকশ্ৰেণী আৰু হাজিৰা কৰি দিন কটোৱা শ্ৰেণীটোৱে অন্ন, বস্ত্ৰ, বাসস্থান আদিৰ সুবিধা নোপোৱাত 'পানীত হাঁহ নচৰা' অৱস্থা হৈছে। লকডাউনৰ সময়ছোৱাত টকা-পইচাৰ অভাৱত উপায়ন্তৰ হৈ আত্মহত্যাৰ দৰে ঘটনাও অসমত সংঘটিত হৈছে। বিশ্বৰ প্ৰায়বোৰ উন্নত দেশৰ সমান্তৰালভাৱে ভাৰতবৰ্ষৰো GDP ৰ হাৰ নিম্নগামী হৈছে। 'ইকনমিক টাইমছত' প্ৰকাশ পোৱা মতে প্ৰথম ২১ দিনীয়া লকডাউনৰ কৰলত ভাৰতবৰ্ষৰ ৭-৮ কোটিৰ লোকচানৰ সন্মুখীন হ'বলগীয়া হৈছিল। এই মহামাৰীৰ প্ভাৱৰ পৰা আমাৰ অসম ৰাজ্যখনেও বাৰুকৈয়ে প্ৰভাৱিত হৈছে। ২০২০ চনৰ ৩১ মাৰ্চ তাৰিখে অসমত প্ৰথম ক'ৰোণা ৰোগী চিনাক্ত হয়। ক'ৰোণা ভাইৰাছৰ বৃদ্ধিৰ হাৰ ক্ষিপ্ৰ হৈ অহা হেতুকে অসমতো অসম চৰকাৰে লকডাউন ঘোষণা কৰিবলৈ বাধ্য হয়, যাৰ ফলস্বৰূপে লোকসকলৰ জীৱন ঘৰৰ ভিতৰতেই সোমাই আবদ্ধ হৈ পৰিছিল। বিশেষকৈ আমাৰ অসমখন সামাজিক কাৰ্যকলাপত অতিকৈ চহকী। প্ৰতিটো সামাজিক উৎসৱ বৰ ধুমধামেৰে পতা হৈছিল, কিন্তু ক'ৰোণা ভাইৰাছে সকলোবোৰ অনুস্তুপীয়া কৰি পেলালে। শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰতো Zoom, Google, Classroom, Whatsappৰ যোগেদি শিক্ষাদান আৰু শিক্ষাগ্ৰহণ কাৰ্য আৰম্ভ হয়। অৱশ্যে ই কিমানখিনি ফলপ্ৰসূ হ'ব সেয়া সময়েহে নিৰ্ধাৰণ কৰিব। খাদ্য

অভ্যাসতো ক'ৰোণাই প্ৰভাৱ নেপেলোৱাকৈ থকা নাই। মাছ-মাংসৰ অবিহনে আহাৰ গ্ৰহণ কৰিব নোৱৰা আমিষভোজী লোকেও নিৰামিষ খাবলৈ ল'লে। বাৰীৰ শাক-পাচলি, আঞ্জাবোৰেও ঘৰৰ ডাইনিঙত স্থান পালে। যি কি নহওক ক'ৰোণা মহামাৰীয়ে যে কেৱল সমাজ জীৱনৰ ওপৰত নেতিবাচক প্ৰভাৱ পেলাইছে তেনে নহয়, ই সমাজ জীৱনৰ ওপৰত কিঞ্চিৎ ইতিবাচক প্ৰভাৱো পেলাইছে। তলত এনে দুটা দিশ সম্পৰ্কে চমুকৈ আলোচনা কৰা হ'ল -

ক'ৰোণা ভাইৰাছে বহুক্ষেত্ৰত সমাজৰ লোকসকলৰ বাবে সহায়ক বুলিও সিদ্ধ হৈছে। ক'ভিড পৰিস্থিতিয়ে ইমানেই ভয়াৱহ সমস্যা সৃষ্টি কৰিছে যে তাৰ মাজৰ পৰা ইয়াৰ যোগাত্মক দিশসমূহ বাছি উলিওৱা এটা দুৰূহ কাম। তথাপি ক'লীয়া ডাৱৰ ভেদি সূৰ্যৰ উজ্জ্বল কিৰণ দেখা দিয়াৰ দৰে এই অতিমাৰীৰ মাজতো আমি ইয়াৰ ইতিবাচক তথা যোগাত্মক দিশসমূহ উলিয়াই তাক গ্ৰহণ কৰি জীৱন পথত আগবাঢ়ি যাব লাগিব। কাৰণ প্ৰতিটো বস্তুৰেই ভাল-বেয়া দুয়োটা দিশ থাকেই।

আন আটাইবোৰ ক্ষেত্ৰৰ দৰেই এই মহামাৰীয়ে বেয়াকৈ ক্ষতিগ্ৰস্ত কৰিছে শিক্ষাখণ্ডক। ক'ৰোণা সংক্ৰমণ ৰোধ কৰিবলৈ চৰকাৰে বিদ্যালয়-মহাবিদ্যালয়সমূহ বন্ধ কৰিবলগীয়া হৈছে আৰু ইয়াৰ প্ৰত্যক্ষ প্ৰভাৱ পৰিছে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ ওপৰত। এনে এটা অনাহত পৰিস্থিতিৰ বাবে শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলো কোনো ধৰণেই সাজু নাছিল। কিন্তু অতি আশা আৰু সুখৰ কথা যে পৰিস্থিতিৰ মোকাবিলা কৰিবলৈ শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলে অতি কম সময়ৰ ভিতৰতে নিজকে সাজু কৰি তুলিলে। যিসকল শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী ডিজিটেল পৃথিৱীত সোমায়ৈ পোৱা নাছিল সেইসকলেও নতুনকৈ মোবাইল চলাবলৈ শিকি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ পাঠদান যাতে ব্যাহত নহয় তাৰ বাবে অনলাইন শিক্ষাদান, পৰীক্ষণ, মূল্যাংকন আদি কাৰ্য সম্পাদন কৰে।

মানুহৰ মাজত যে মানৱীয়তাৰ গুণ জাগ্ৰত হৈ আছে সেই কথা আমি এই ভয়াৱহ দিনবোত নিজ চকুৰে দেখিলোঁ। দিন হাজিৰা কৰি দুবেলা দুসাঁজ খোৱা মানুহবোৰক মানৱ দৰদী মানুহবোৰে জাতি, ধৰ্ম, বৰ্ণ নিৰ্বিশেষে সকলোৱে উঠি পৰি সহায় কৰা দেখা গ'ল। শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলে তেওঁ লোকৰ দৰমহাৰ কিছু অংশৰে সমাজৰ বহুত মানুহকে খাদ্যৰ যোগান ধৰা দেখা গ'ল। মুখ্যমন্ত্ৰীৰ পুঁজিলৈয়ো বহুতে সহায়ৰ হাত আগ বঢ়ালে, যাৰ বাবে মুখ্যমন্ত্ৰীয়েও বিভিন্ন পদক্ষেপ ল'বলৈ সুবিধা পালে। ক'ৰোণাৰ পৰা হাত সাৰিবলৈ যাওঁতে বহুত মানুহ স্বাস্থ্য সচেতন হোৱা দেখা গ'ল, যিটোৱে জীৱনমুখী মানুহক বিভিন্ন ৰোগৰ পৰা ৰক্ষা কৰে। সঘনাই হাত ধোৱা, চাফ চিকুণকৈ থকা, ঘৰৰ

চৌদিশ পৰিষ্কাৰ কৰা, সততে চেনিটাইজাৰ ব্যৱহাৰ কৰিহে সামগ্ৰী ব্যৱহাৰ কৰা, প্ৰতিদিনে ব্যায়াম কৰা, সুস্বাদু আহাৰ গ্ৰহণ কৰা ইত্যাদি। এইবোৰ অভ্যাস গঢ়ি তোলাটোও মানৱ জাতিৰ বাবে শুভ লক্ষণ বুলিব পাৰি। এক কথাত ক'বলৈ গ'লে ক'ৰোণা ভাইৰাছে মানুহক সুস্থ জীৱনৰ বাবে যে শৰীৰ চৰ্চা কিমান প্ৰয়োজনীয় সেই সম্পৰ্কে এসেকা দিবলৈ সক্ষম হৈছে বুলি আমি ক'ব পাৰোঁ।

লকডাউনৰ ফলত পৰিয়ালৰ সদস্যসকলৰ মাজতো আত্মীয়তা বৃদ্ধি পালে। যিসকল পিতৃ-মাতৃয়ে কামৰ বাবে সন্তানক সময় দিবলৈ অপাৰগ হৈছিল সেইসকলে সুন্দৰকৈ সন্তানৰ লগত কটাবলৈ সময় পালে। প্ৰকৃতিয়েও প্ৰদূষণৰ পৰা বহুখিনি মুক্ত হৈ লহপহকৈ বাঢ়িবলৈ সুবিধা পালে। চৰাই-চিৰিকটিবোৰেও আনন্দতে এপাক নিজ ইচ্ছাৰে নাচিবলৈ পালে।

মুঠৰ ওপৰত ক'ৰোণা ভাইৰাছে মানুহৰ দৈনন্দিন জীৱন কেনে হোৱা উচিত, এজনে আন এজনৰ প্ৰতি কেনে মনোভাৱ ৰখা উচিত আদি কথাৰ শিক্ষা দিয়াৰ উপৰি মানুহৰ মানৱীয়তা গুণ সম্পৰ্কে সকলোকে শিকাই থৈ গ'ল।

মহামাৰী ক'ৰোণাই সকলোৰে গতিশীল বা চলন্ত জীৱন প্ৰক্ৰিয়া স্তব্ধ কৰি পেলালে। মূলতঃ লকডাউনৰ প্ৰেক্ষাপটত সকলোৰে সমাজিক জীৱন ধাৰণ কেৱল ব্যক্তিগত হৈ ৰ'ল। পৰিস্থিতি প্ৰতিকূল হোৱা হেতুকে কি চাকৰিয়াল, কি ব্যৱসায়ী, কি শ্ৰমিক সকলোৱে চাৰিবেৰৰ মাজত আবদ্ধ হৈ থাকিবলগীয়া হয়। এইক্ষেত্ৰত আটাইতকৈ বেছি ভুগিবলগীয়া হৈছে দিন হাজিৰা কৰি খোৱা ব্যক্তিসকলে। আগবেলা কাম কৰি পাছবেলা বজাৰ কৰি খোৱা যিবোৰ পৰিয়াল (যেনে অটোচালক, ঠেলাচালক, বিক্ৰা চালক, মিস্ত্ৰী আদি), তেওঁলোক একেবাৰে কোঙা হৈ ৰ'বলগীয়া হৈছিল। চৰকাৰে ৰাজ সাহায্য আগ বঢ়াইছিল যদিও মধ্যস্থতাকাৰীয়ে সকলো আধাতে নিজৰ মুখলৈ ভৰাইছিল, যাৰ বাবে হাজাৰ হাজাৰ মানুহৰ মাজত অল্পমুঠৰ কাৰণে কোলাহলৰ সৃষ্টি হৈছিল। টকা-পইচাৰ অভাৱত মানুহৰ ঘৰত দিনক দিনে কাজিয়া পেচাল আদিৰ সৃষ্টি হৈ সমাজত এক অশান্তিময় পৰিবেশ গঢ় লৈ উঠিছিল। আনকি মানুহে বিৰক্তিকৰ হৈ আত্মহত্যাৰ দৰে অতি ৰুঢ় পন্থাকো বাছি ল'বলৈ কুণ্ঠাবোধ কৰা নাছিল। তদুপৰি স্বামীহাৰা, অবিবাহিত সমাজৰ অভাগী নাৰী, যিবোৰে মানুহৰ ঘৰে ঘৰে বনুৱা-লিগিৰী হিচাপে কাম কৰিবলৈ গৈছিল, তেওঁলোকৰে কিছুমানে উপায়ন্তৰ হৈ মৃত্যুক সাৱটি ল'লে। কত মহিলাই দেহৰ বেপাৰৰ দৰে জঘন্য কাৰ্যতো লিপ্ত হয়। এনেদৰে ক'ভিড মহামাৰীয়ে দুখীয়া শ্ৰেণীৰ লোকসকলৰ সমাজ জীৱনত এক অন্তহীন অন্ধকাৰৰ মেঘে ছানি ধৰিছিল। ■■

বৰপেটাৰ ঐতিহ্য আৰু উৎসৱ পাৰ্বন

পৰিণীতা গোস্বামী
প্রাক্তন ছাত্ৰী

অসমৰ এখন প্ৰসিদ্ধ ঠাই বৰপেটা। ১৫০৫ শকাব্দত শ্ৰীশ্ৰী মাধৱদেৱে বৰপেটা সত্ৰ নিৰ্মাণ কৰিছিল। বৰপেটাৰ কীৰ্তনঘৰ অসমৰ লেখত ল'বলগীয়া স্থান। ইয়াত দৌল উৎসৱ বহুত ধুম-ধামেৰে পালন কৰা হয়। চাৰিদিনীয়াকৈ পালন কৰা হয়।

তাৰ উপৰি ইয়াৰ আন এটা বৈশিষ্ট্য হ'ল - আতচবাজি। বৰপেটাৰ সত্ৰ অতি মনোমোহা। ভৌগোলিক দিশৰ পৰা চালে বৰপেটা চহৰৰ মাটিকালি ৩৮৬০ কি.মি. আৰু ই ৯০° পূব দ্ৰাঘিমাতে অৱস্থিত। বৰপেটা চহৰৰ চাৰিসীমাই সত্ৰীয় চহৰৰ চাৰিসীমা অতিক্ৰম কৰিছে। বৰ্তমান জিলাৰ সদৰ আৰু মিউনিচিপাল চহৰৰ চাৰিসীমা একে। ইয়াৰ উত্তৰ সীমা মৰাণ নদীৰ সিপাৰ আৰু নমন্দা নদীয়ে পূব সীমা আগুৰি আছে। দক্ষিণে গণককুছি আৰু গান্ধীপথ, পশ্চিমে মেটুৱাকুছি আৰু গান্ধীনগৰৰ মথাউৰি।

বৰ্তমান প্ৰস্তাৱিত বৰপেটা চহৰৰ সীমা পূৰ্বতকৈ বহুত বেছি হৈছে। তেতিয়াহ'লে ইয়াৰ সীমা উত্তৰে চাউল খোৱা দলং পাৰ হৈ দঙৰকুছি গাঁৱৰ প্ৰৱেশ পথ, পূবত নমন্দাৰ সিপাৰ আৰু চিলাপথাৰ, দক্ষিণে গণককুছি আৰু জিলা কাৰাগাৰ, পশ্চিমে যাঁতি পথাৰ আৰু গান্ধীনগৰ মথাউৰি পাবগৈ। পৌৰসভাৰ তথ্য মতে প্ৰস্তাৱিত চহৰৰ মাটিকালি ৮ বঃ কিঃ মিঃৰ অধিক হ'ব।

জনগাঁথনিৰ দিশৰ পৰা চাবলৈ গ'লে, কিছুমান চৰিত পুথিত তামৰ ফলি আৰু পৰৱৰ্তী কালৰ ৰচনাত বৰপেটাৰ কিছুমান সত্ৰৰ জনগাঁথনিৰ আভাস পোৱা যায়।

চৰিত পুথিত উল্লেখ আছে মহাপুৰুষ মাধৱদেৱে ৰঙীয়াল গৃহ নিৰ্মাণ কৰি নাট পৰিবেশন কৰোঁতে হাজাৰ হাজাৰ দৰ্শক নাট চাবলৈ আহিছিল। ইয়াৰ পৰা অনুমান কৰিব পাৰি তেতিয়াৰ দিনতো বৰপেটাখন ঘন বসতিপূৰ্ণ সত্ৰ আছিল।

১৮৩৬ চনত তেতিয়াৰ কামৰূপ জিলাৰ সহকাৰী আয়ুক্ত E.T. Dalton এ Mahapurushiyas, a sect of Assam vaisnanism নামৰ প্ৰবন্ধ এটা যুগুতাই Journal of the Asiatic Society ৰ ষষ্ঠ খণ্ডত প্ৰকাশ কৰিছিল। তাত তেওঁ দিয়া বৰ্ণনামতে বৰপেটা এখন ঘন বসতিপূৰ্ণ গাঁও আছিল। ১৮৪৭-৪৮ চনৰ লোকৰ বসতি আছিল। আৰু ১৯০১ চনৰ লোকপিয়ল মতে চহৰৰ মুঠ জনসংখ্যা ৭,৭৪৭ ৰ পৰা ১৯৭১ চনত ২৬,৪৭ জন হয়গৈ আৰু বৰপেটাৰ শিক্ষিতৰ হাৰ বেছি, শতকৰা ৬২ জন।

সত্ৰৰ প্ৰতিষ্ঠাপক মহাপুৰুষ শ্ৰীশংকৰদেৱ আৰু শ্ৰীমাধৱদেৱ চৰিত ৰচক বিখ্যাত দৈত্যৰি ঠাকুৰ। তেওঁ সুন্দৰীদিয়া এৰি আহি ১৬২৫ চনত বামুনাত সত্ৰ স্থাপন কৰিছিল। সম্ভৱতঃ বামুনাই তেওঁৰ প্ৰথম আৰু একমাত্ৰ সত্ৰ।

এই সত্ৰতে তেওঁ ৫২ বছৰ বয়সলৈ প্ৰায় ২৫ বছৰ কাল অতিবাহিত কৰিছিল। পূৰ্বোক্ত চৰিত পুথিৰ ৰচনাকাল ১৬১৯ আৰু ১৬৪৮ চনৰ ভিতৰত হোৱালৈ চাই অনুমান কৰিব পাৰি যে এই চৰিত পুথি তেওঁ বামুনাত থকা কালতেই ৰচনা কৰিছিল।

ৰাজমোহন নাথে শ্ৰীশংকৰদেৱ আৰু মাধৱদেৱৰ সম্পাদকীয় টোকাত চৰিতখনৰ ৰচনাকাল ১৫৪২ শক (১৬২০ খ্ৰীঃ)ৰ পিছলৈ যাব নালাগে বুলি মত প্ৰকাশ কৰিছিল।

সি যি নহওক দৈত্যৰি ঠাকুৰৰ চৰিত পুথিখন বৈষ্ণৱ সাহিত্যলৈ এক অমূল্য অৱদান। সত্ৰৰ মণিকুটত বাধা-কৃষ্ণৰ পিতলৰ যুগ্ম মূৰ্তি সযত্নে আৰু ভক্তি সহকাৰে সঞ্চিত কৰি ৰখা হৈছে।

বনপোৰা জুইত এই যুগল মূৰ্তি পোৰাত হেনো এটা ফাঁট মেলিছিল। সেইবাবে কেৱল বামুনা সত্ৰক

কাটা গোসাঁইৰ থান বুলিও কোৱা হয়। গণকুছি বৰপেটা সত্ৰৰ পৰা ১ কি.মি. দক্ষিণে পাটবাউসী সত্ৰৰ পৰা ২ কি.মি. উত্তৰ-পশ্চিমে অৱস্থিত। আজিকালি এইখিনি দূৰত্ব গণনাত নধৰে যদিও সেই কালত এইছোৱা পথেই বিপদ শংকুল হোৱা হেতুকে গুৰুজনাৰ ক্ষেত্ৰত গুৰুত্ব লাভ কৰিছিল। কাৰণ এইছোৱা পথ সেই সময়ত হিংস্ৰ জন্তুৰে পৰিপূৰ্ণ অৰণ্যৰে আঙুৰি আছিল।

গণকুছিত মাধৱদেৱে স্থাপিত দ্বিতীয় সত্ৰ আৰু পাটবাউসী সত্ৰৰ অলপ আভাস দাঙি ধৰা হ'ল —

নৱবৈষ্ণৱ আন্দোলনৰ সত্ৰ শিৰোমণি পাটবাউসী। মাধৱদেৱ আৰু ৰামৰাম গুৰুকে আদি কৰি শিষ্যসকলৰ সৈতে মহাপুৰুষ শংকৰদেৱে আহোম ৰাজ্য এৰি কোচ-কামৰূপত প্ৰৱেশ কৰিছিল। প্ৰায় ১৪৯৩ শক মানত। কাৰণ আহোম ৰজা আৰু তেওঁৰ প্ৰতিপক্ষ নিন্দুকসকলৰ পৰা ধৰ্ম প্ৰচাৰত অশান্তি পোৱাত কোচৰাজ্যৰ ফালে আগ বাঢ়িছিল। কোচৰাজ্যৰ কেইবা ঠাইতো অস্থায়ীভাৱে থাকি ভাল বাতাৱৰণৰ অভাৱত আহি আহি শেষত বাউসী পৰগণাৰ পাঠবাউসীত বসতি স্থাপন কৰে।

পাটবাউসীত পালন কৰা উৎসৱসমূহৰ ভিতৰত শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ কীৰ্তন মহোৎসৱেই প্ৰধান। মথুৰাদাস বুঢ়া আতাৰ দিনৰ পৰাই কীৰ্তন মহোৎসৱ বৰপেটা সত্ৰৰ সহযোগত সম্পন্ন কৰা হয়। সেই পৰম্পৰা অনুসৰি আজি কালিও বৰপেটা সত্ৰৰ পৰা গায়ন-বায়ন লৈ তিথি মহোৎসৱ স্থানীয় শিষ্যসকলৰ লগত পালন কৰা হয়। বাকী উৎসৱসমূহ বৰপেটা সত্ৰৰ আৰ্হিত পালন কৰা হয়। আদিপাম সত্ৰৰ ক্ষেত্ৰত কিছু ব্যতিক্ৰম দেখা যায়। ইয়াত দামোদৰদেৱ আৰু ভট্টদেৱৰ তিথিত আন উৎসৱৰ তুলনাত অধিক গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হয়। স্থানীয়ভাৱে জনামতে শংকৰদেৱৰ প্ৰথম বাৰ্ষিক তিথি মহোৎসৱৰ দিনৰ পৰাই মাধৱদেৱে পাটবাউসী সত্ৰৰ ভোগ, ঠগি দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰে।

তেতিয়াৰ পৰাই এই সত্ৰত ভোগ, ঠগি প্ৰথা চলি আহিছে। এই ঠগিত নবিধ উপকৰণ থাকে। কেৱে কেৱে ইয়াক ভাগ ঠগি বুলিও কয়।

শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ নৱবৈষ্ণৱ ধৰ্মক 'একশৰণ নাম ধৰ্ম' বা 'ভক্তি ধৰ্ম' বুলিও জনা যায়। চমুকৈ 'নাম ধৰ্ম' বুলিও কয়। 'নাম ধৰ্ম'ত ভকতসকলে পালনীয় দুবিধ সেৱা কাৰ্য আছে। সেইবোৰ নিত্য আৰু নৈমিত্তিক কৰ্ম যি সেৱা কৰ্ম সত্ৰৰ কীৰ্তনঘৰ বা গাঁৱলীয়া নামঘৰত প্ৰত্যেক দিনে ৰাতিপুৱাৰ পৰা গধূলিলৈকে ভকতসকলৰ দ্বাৰা সমাপন কৰা হয়। তাকে নিত্য কৰ্ম বোলে। আনহাতে কীৰ্তন ঘৰ বা নামঘৰত যি কাৰ্য বিশেষ কাৰণত সম্পাদন কৰা হয় তাকে নৈমিত্তিক বা আগত উদ্দেশ্য ৰাখি কৰা সেৱা-কৰ্ম বা উৎসৱ বোলা হয়।

নৱবৈষ্ণৱ ধৰ্মত সত্ৰৰ আচাৰ আৰু অনুষ্ঠান, উৎসৱ, পাৰ্বন পালন কৰা সম্পৰ্কে প্ৰথিতযথা পণ্ডিত ড° মহেশ্বৰ নেওগে তেওঁৰ 'Shankaradeva and His Times' নামৰ গ্ৰন্থত, ড° সত্যেন্দ্ৰ নাথ শৰ্মাই 'New Vaisnavite Movement and the Satra Institution of Assam' নামৰ গ্ৰন্থত, নাৰায়ণ দেৱ গোস্বামীয়ে তেওঁৰ 'সত্ৰীয়া সংস্কৃতিৰ বৰ্ণৰেখা'ত আৰু আন বহুতো লেখকে বিতং আৰু প্ৰাঞ্জল আলোচনা কৰিছে। গতিকে সেইবোৰ বাহুল্য নকৰি আমি মাথোঁ এই সাংস্কৃতিক মণ্ডলৰ প্ৰচলিত বৰপেটা সত্ৰৰ বিশেষ সেৱা কৰ্মৰহে উল্লেখ কৰিম। এই অঞ্চলৰ আলোককেন্দ্ৰ বৰপেটা সত্ৰ পাটবাউসীৰ দামোদৰদেৱৰ সত্ৰ হৰিদেৱৰ মানেৰী (বহৰি) সত্ৰ আদিত বিগ্ৰহ পূজাই গৌণ স্থান অধিকাৰ কৰি আহিছে। সেয়েহে সত্ৰত নিতৌ নিয়মীয়াকৈ পালন কৰা সেৱা কৰ্মৰ দৰে বিগ্ৰহ পূজা বিশেষ প্ৰয়োজনীয় বুলি বিবেচনা কৰা নহয়। সকলো চৰিতকাৰে একে মুখে কয় যে পূব অসমৰ ধুৱাহাটত শংকৰদেৱে কাঠৰ বিষুগ্ৰুতি স্থাপন কৰিছিল।

দৌল উৎসৱ, জন্মাষ্টমী, বিহু বা দোমাহী, সকাম বা ধৰ্ম-কৰ্ম, কীৰ্তন বা তিথি উৎসৱ, বৰপেটা সত্ৰ আৰু ইয়াৰ ওচৰৰ সত্ৰসমূহত শংকৰ-মাধৱ, বদলা আতা বুঢ়া আতাৰ কীৰ্তনৰ লগতে নিৰ্দিষ্ট সত্ৰৰ সত্ৰাধিকাৰৰ তিথি পালন কৰা হয়। আনহাতে দামোদৰদেৱে, ভট্টদেৱ আৰু হৰিদেৱৰ কীৰ্তন কালজাৰ আৰু ভৱানীপুৰত ঠাকুৰ আতা আৰু পুৰুষোত্তম ঠাকুৰৰ কীৰ্তন কজনীয়া সত্ৰত মুখ্য স্থান দিয়া হয়। এনে ধৰণৰ উৎসৱসমূহ সকলো সত্ৰতে একে পৰম্পৰাগত কীৰ্তি অনুসৰি পালন কৰা দেখা যায়। ইয়াত বৰপেটা সত্ৰত পালন কৰা উৎসৱ আৰু সকামৰ বিষয়েহে আলোচনা কৰা হৈছে।

দৌল উৎসৱ : ধৰ্মীয় আৰু সাংস্কৃতিক উভয় দৃষ্টিকোণৰ পৰা দৌল উৎসৱক স্থানীয়ভাৱে 'দেউল' বুলিহে কোৱা হয়। বৰপেটা সত্ৰৰ ই অতি আকৰ্ষণীয় পৰ্ব।

দৌল উৎসৱ ফাগুন মাহৰ পূৰ্ণিমা তিথিত উদ্‌যাপন কৰা হয়। ফাগুন মাহত কৰা হয় বাবে ইয়াক 'ফল্লু উৎসৱো' বোলে। এই অঞ্চলৰ সত্ৰসমূহত দেউল তিনিৰ পৰা চাৰি পাঁচ দিন ধৰি পালন কৰা হয়।

ফাগুন মাহত পতা দেউলক ডেকা দেউল বোলে আৰু ই চাৰিদিন ধৰি চলে। ইয়াৰ পৰৱৰ্তী বছৰত চন্দ্ৰৰ অৱস্থান অনুসৰি চ'ত মাহত উদ্‌যাপন কৰা হয় আৰু তেতিয়া ইয়াক বুঢ়া দেউল বোলে। বুঢ়া দেউল সত্ৰ তিনিদিন ধৰি পালন কৰা হয়।

দৌলৰ প্ৰথম দিনা গোক্ৰ বোলা হয়। সেইদিনা আবেলি দৌল গোবিন্দক যথা কীৰ্তিৰে পূজা-অৰ্চনা কৰাই জুই পুৰাবলৈ

বাইজে নল, খাগৰি, বতা আদি আনি কীৰ্তনঘৰৰ সন্মুখৰ চোতালত ভেলাঘৰ। দৌল গোবিন্দৰ বিগ্ৰহ মূল দুৰাৰেৰে উলিয়াই অনা হয়। দুয়ো বিগ্ৰহ একে লগ কৰি এখন ডাঙৰ শৰাইত লৈ মঠৰ চোতালত ৰখা হয়। তাৰ পিছত জ্বলি থকা ভেলাঘৰৰ চাৰিওপিনে গোসাঁইক গায়ন বায়নৰ সহযোগত সাত পাক ঘূৰোৱা হয়। ইয়াক গহেৰ জুই পুওৱা বুলি কোৱা হয়। ভেলা ঘৰৰ পোৰা জুইৰ ফোঁট লোৱা এটা প্ৰচলিত প্ৰথা।

দৌলৰ আটাইকেইদিন পূজাৰীয়ে গোসাঁইৰ পূজা সম্পন্ন কৰে। এই কেইদিন ভকতৰ কণ্ঠত সেৱা - কীৰ্তনকে আদি কৰি লীলামালা, ভটিমা, গুণমালা আবৃত্তিৰ গুঞ্জন ধ্বনি হয়। নিশাৰ ভাগত বিভিন্ন হাটীৰ শিল্পীয়ে পাল পাতি ভাওনা বিশেষকৈ অংকীয়া ভাওনা দেউলৰ আটাইকেইদিন প্ৰদৰ্শন কৰা এটা প্ৰথা। সাধাৰণতে শংকৰ-মাধৱ ৰচিত নাটকো, আনকি বাংলা নাটকৰ অনুবাদ, বিশেষকৈ ৰামায়ণ আৰু মহাভাৰতৰ ঘটনাক লৈ লিখা, দৰ্শনৰ সন্তুষ্টিৰ বাবে অভিনীত কৰা হয়। দেউলৰ দ্বিতীয় দিনা পুৱাৰ গীতৰ শেষত দৌল গৃহৰ সন্মুখত চাকি প্ৰজ্বলিত আঠখন ডাঙৰ শৰাই থাপনা কৰা হয়। তাৰ পিছত শংকৰদেৱ ৰচিত কীৰ্তন ঘোষাৰ উৰেযা বৰ্ণনাৰ কিছুমান নিৰ্বাচিত পদ আবৃত্তি কৰি গোৱা হয়। দিনৰ ভাগত ওজাপালি আৰু গায়ন বায়নৰ দ্বাৰা সমবেত নৃত্য গীত পৰিৱেশন কৰা হয়। ঢুলীয়াবোৰৰ ঢোল-বাদন ভাওৰীয়াৰ চাং মুখা নৃত্য আৰু নানান মেটমৰা খেলা প্ৰদৰ্শনে দৰ্শকৰ মাজত হাঁহিৰ জোৱাৰ তোলে, বিশেষকৈ খুহুটীয়া বচনভংগী আৰু বচন গাই, লীলামালা, ভটিমা, গুণমালা আবৃত্তিৰ গুঞ্জন ধ্বনিত হয়। নিশাৰ ভাগত বিভিন্ন হাটীৰ শিল্পীয়ে পাল পাতি ভাওনা বিশেষকৈ অংকীয়া ভাওনা দেউলৰ আটাইকেইদিন প্ৰদৰ্শন কৰে। তাৰ উপৰি আবেলি পৰত বৰঢুলীয়াৰ বিভিন্ন অংগী-ভংগীৰে দৰ্শকৰ মনোমুগ্ধকৰ দৃশ্য পৰিৱেশন কৰা হয়। ঢুলীয়াবোৰৰ ঢোল-বাদন, ভাওৰীয়া চং মুখা-নৃত্য আৰু নানান মেটমৰা খেলা প্ৰদৰ্শনে দৰ্শকৰ মাজত হাঁহিৰ জোৱাৰ তোলে, বিশেষকৈ, খহুটীয়া বচন ভংগী আৰু নাচ-গান চায়। এনেদৰে কিছুমান ভক্তিমূলক সেৱা কাৰ্য দেউলৰ শেষ দিনলৈ যথাৰীতি অনুযায়ী চলাই থকা হয়। নিশাৰ ভাগত হাটীৰ লোকে পাল পাতি ভাওনা কৰা কথা আগতে কোৱা হৈছে।

শেষৰ দিনা আবেলি এখন সুসজ্জিত দোলাত দৌল গৃহৰ পৰা দেৱ বিগ্ৰহনমাই অনা হয় আৰু তাৰ পিছত তাত সত্ৰাধিকাৰে চমু ভাষণেৰে দেউল উৎসৱৰ তাৎপৰ্য দাঙি ধৰে। ল'ৰা-ছোৱালীবোৰে ওচৰ পাঁজৰৰ পথাৰৰ পৰা হেকেটা মাহ বুটলি

আনি ঘনুচা গৃহত গোসাঁইক খুৰাবৰ বাবে দৌল গোবিন্দৰ আগত ৰখা হয়। এই কাৰ্যক গহেৰ হেকেটা খোৱা অনুষ্ঠান বুলি অভিহিত কৰা হৈছে। সাধাৰণতে শোভা যাত্ৰাৰ গোটেই সময়ছোৱা ঢোল-খোল আৰু তাল বজাই বিভিন্ন দলে হোলী গীত গায়। এই উদ্দেশ্যে দেউলৰ এমাহ আগৰ পৰাই প্ৰত্যেক হাটীত হোলী গীতৰ তালিম দিয়া হয়। যেতিয়া গোসাঁইক ঘনুচা বাৰীৰ পৰা ঘূৰাই আনি কীৰ্তন ঘৰৰ পদূলিমুখ পায় তেতিয়া গোসাঁইৰ লগত যোৱা দল আৰু সত্ৰৰ চৌহদত থকা দলৰ মাজত এখন কৃত্ৰিম বাকযুদ্ধ আৰম্ভ হয়। এই উৎসৱটো বহু জনপ্ৰিয় আৰু বহুত আনন্দ উপলব্ধি কৰিব পাৰি।

বৰপেটাৰ দৌল উৎসৱৰ বাবে অসমৰ বিভিন্ন ঠাইৰ পৰা আনকি অসমৰ বাহিৰৰ পৰাও দৰ্শনাৰ্থীৰ সমাগম হয়। সেই সময়ত বৰপেটা চহৰৰ এনে এঘৰ মানুহ নাই যাৰ ঘৰত দৰ্শনাৰ্থী অতিথি নাথাকে। দৌল উৎসৱৰ লগত জৰিত আচাৰ-অনুষ্ঠানসমূহ অসমীয়া বৈষ্ণৱ সংস্কৃতিৰ একো একোটা মাইলৰ খুঁটি।

জন্মাস্তমী : সত্ৰৰ আন এক পালন কৰিবলগীয়া উৎসৱ হ'ল ভগৱান শ্ৰীকৃষ্ণৰ জন্মোৎসৱ উদ্‌যাপন। এই উৎসৱ ভাদ মাহৰ কৃষ্ণ অষ্টমীত পালন কৰা হয়। সেইদিনা কৃষ্ণৰ জন্ম হৈছিল বুলি সাৰ্বজনীন বিশ্বাস আছে। সেয়েহে তেওঁৰ জন্মদিনক জন্মাস্তমী বুলি মানা যায়। এই উৎসৱ শ্ৰীকৃষ্ণৰ জন্মক্ষণৰ স্মৰণার্থে বাতিহে উদ্‌যাপন কৰা যায়। আৰু জন্মাস্তমীৰ পিছদিনা পুৱা অন্য এক উৎসৱ পালন কৰা হয়। ইয়াকে 'নন্দোৎসৱ' বোলে।

বিহু উৎসৱ : বিহু অসমৰ জাতীয় উৎসৱ। সামাজিক ঐক্যৰ মাধ্যম ৰূপেই ইয়াক সকলোৱে পালন কৰি আহিছে। বিহু ধৰ্ম-নিৰপেক্ষ উৎসৱ হোৱা বাবে হিন্দু, মুছলমান আৰু আন আন সকলো গোষ্ঠীয়ে সৰ্বান্তকৰণে এই উৎসৱ পালন কৰে। আহিন, পুহ আৰু চ'ত মাহৰ শেষৰ দিনত পালন কৰা তিনি বিহু ক্ৰমে - কাতি বিহু, মাঘ বিহু আৰু ব'হাগ বিহু নামে সুপৰিচিত। ব'হাগ বিহু বসন্ত ঋতুৰ লগত জড়িত। এই বিহুৰ সময়ত জীৱজগত আৰু জড়জগতত ৰং আৰু নৱচেতনাৰ জোৱাৰ উঠে বাবে ইয়াক ৰঙালী বিহু বোলে। মাঘ বিহুৰ সময়ত ভোগৰ সামগ্ৰীসমূহ উভৈনদী হোৱা বাবে ইয়াক ভোগালীও বোলে। এই দুই ঋতুৰ মাজত ভোগ-বিলাসৰ সামগ্ৰীসমূহৰ ক্ষেত্ৰত অভাৱ অনাটনে দেখা দিয়ে। সেইখিনি সময়তে কাতি বিহু বা কঙালী বিহু পতা হয়। নামনি অসম বিশেষকৈ বৰপেটা অঞ্চলত দোমাহী বুলিহে জনপ্ৰিয়। কিয়নো দুই মাহৰ সংক্ৰান্তিৰ দিনাখনহে এই উৎসৱ উদ্‌যাপন কৰা হয়।

উজনি অসমত প্ৰচলিত বিহুৰ কিছুমান বৈশিষ্ট্য নামনি অসমত প্ৰায় আচহুৱা ধৰণৰ আছিল। উজনি অসমত কৰা গীত-মাত, নাচ-গান আৰু লোকালয়ৰ পৰা আঁতৰত পতা বিহুৰ নাচ-গান সম্পৰ্কে কোনো পণ্ডিতে মন্তব্য দিছে - There women look of the common people and dissolute men get together and perform dance and music of very objectionable type. This festival is most prominent in the country side, but this bad custom is not found in Kamrup.

কিন্তু এতিয়া সত্ৰচক্ৰৰ ভিতৰত বিহু উৎসৱৰ সামাজিক ভূমিকাই অধিক গুৰুত্ব লাভ কৰিছে। ইয়াৰ একৰ পৰা দুই সপ্তাহলৈ বিভিন্ন সামাজিক অনুষ্ঠান পতা হয়। কিন্তু তেনে উৎসৱ অনুষ্ঠানবোৰৰ লগত সত্ৰ জড়িত নহয়। সত্ৰত মাথোঁ নিত্য সেৱা কাৰ্যৰ লগত প্ৰথানুসৰি দুই এটা বিষয়হে যোগ দিয়া হয়।

কীৰ্তন বা তিথি মহোৎসৱ : স্থানীয়ভাৱে এই উৎসৱটোক কীৰ্তন বা তিথি বুলি জনা যায়। সত্ৰত পালন কৰা ই এক অতি আৱশ্যকীয় আৰু পৱিত্ৰ অনুষ্ঠান। বৰপেটা সত্ৰৰ লগত জড়িত এনে উৎসৱসমূহ হ'ল বিশেষকৈ — (ক) শংকৰদেৱৰ কীৰ্তন (খ) সত্ৰ প্ৰতিষ্ঠাতা মাধৱদেৱৰ কীৰ্তন (গ) বৰপেটা সত্ৰৰ প্ৰথম অধিকাৰ মথুৰাদাস বুঢ়া আতাৰ কীৰ্তন।

মহাপুৰুষৰ জন্মোৎসৱ : বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ সংস্কাৰকসকলৰ জন্মদিন পালন কৰা সম্পৰ্কে অসমৰ বৈষ্ণৱ মহাপুৰুষসকলৰ জীৱন চৰিতৰ কোনো ঠাইতে উল্লেখ পোৱা নাযায়। সম্ভৱতঃ তেওঁলোকৰ জন্মদিনত অনুষ্ঠান কৰা হয়, ই এক নতুন সংযোজন। এতিয়া মহাপুৰুষৰ জন্মদিন পালন কৰা এটা প্ৰথাত পৰিণত হৈছে। এই সম্পৰ্কত জনা যায় যে মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ জন্মোৎসৱ পোন প্ৰথমতে শূৱালকুছি সত্ৰত পালন কৰা হৈছিল আৰু সেই সময়ৰ পৰাই ই বনজুইৰ দৰে সমগ্ৰ অসমতে বিয়পি পৰিছিল। ফলস্বৰূপে আজি বৈষ্ণৱ গুৰুসকলৰ জন্মবাৰ্ষিক উৎসৱ সত্ৰসমূহত অতি ডাঙৰকৈ পতা হয়।

বৰপেটাৰ আন এক জনপ্ৰিয় উৎসৱ হ'ল মহো-হো উৎসৱ। গ্ৰীষ্মৰ শেষত শীতৰ আগমনৰ লগে লগে মহ-খোদাৰ বতৰ অৰ্থাৎ আঘোণ মাহৰ পূৰ্ণিমাত মহখোদা উৎসৱ পালন কৰা চহা জীৱনৰ তাৎপৰ্যপূৰ্ণ অনুষ্ঠান। এই উৎসৱত ল'ৰা-ছোৱালী সকলোৱে এটিকে গোট হৈ মহ খেদিবৰ বাবে হাতে-হাতে টাঙোন লৈ ঘৰে ঘৰে মহ খেদি ফুৰে আৰু গৃহস্থৰ পৰা পইচা, ধান-চাউল মাগি লয়। সেই মাগি খোৱা নিয়ম, মহ খেদিবলৈ ওলোৱা কালত ঘৰে ঘৰে ফুৰোঁতে বিবিধ গীতৰ সৃষ্টি হোৱা দেখা যায়। তাৰে দুটিমান নমুনা হিচাপে তুলি দিয়া হ'ল —

থুপুৰি হোৰে, থুপুৰি হো;

মহ খেদবা জাঁউ জো,

থুপুৰি হোৰে মেলৰ ভাই

মহ মাৰিলোঁ ছয়টা

ঘৰে ঘৰ একোটা

বাঁহৰ আগ চিকিমিকি

আমাৰ লাগে চাৰি সিকি (২৫ পইচা = ১ সিকি)

আকৌ

অ' হৰি মহো হো

মহ খেদবা টোকন লো

আমি যাঁউ আলি আলি

মহ যাই বাৰী দি

আহিছোঁ ভকত মাৰিছোঁ খুঁচি

নেদা মেনি নায়াঁউ গুছি। ইত্যাদি

কোনো কোনো ঠাইত মহোহো উৎসৱক চাউল দিয়া বুলিও কয়। বৰপেটাৰ ঐতিহ্য উৎসৱ পাৰ্বন অতি মনোমোহা। সত্ৰৰ আভাস দিবলৈ মুখৰ ভাষা নাই, সত্ৰসমূহৰ মনোমোহা দৃশ্য অতি সুন্দৰ। বৰপেটা এখন প্ৰসিদ্ধ ঠাই, কোনো ক্ষেত্ৰতে কম নহয়। বৰপেটাৰ আভাস দিবলৈ মুখৰ ভাষা তেনেই সীমিত। ▀▀

কবি শৈলধৰ ৰাজখোৱাদেৱে পূৰ্ণব্ৰহ্ম অৱতাৰ মহাপুৰুষৰ পদ ৰজ পূজ্য পুণ্য থান 'বৰপেটা'ক লৈ এইদৰে বৰ্ণনা কৰিছে -

অসমৰ কাশীপুৰী দ্বাৰকা মথুৰাপুৰী
অসমৰ বৰপেটা ধাম।
চাই যোৱা বাটৰুৱা পৰাণ জুৰাই যোৱা
শুনি যোৱা হৰি গুণ নাম।।
চউ পাশে তালখোল মুদংগৰ মহাৰোল
থানে থানে হৰি সংকীৰ্তন।

সুখী দুখী পাপী তাপী চাই যোৱা কাষ চাপি
মানৱৰ ই মহামিলন।।
নাই পূজা আৱাহন নাই বলি বিসৰ্জন
উচ্চনীচ ভেদাভেদ জ্ঞান।
নাই কাৰো উচ্চসন নাই কাৰো নীচাসন
হৰি ভক্তি সকলো সমান।। □□

মানৱ সমাজত গ্ৰন্থ অধ্যয়নৰ অভ্যাস গঠন আৰু উপকাৰিতা

মন্দাকিনী বৰুৱা
স্নাতক, তৃতীয় ষাণ্মাসিক

গ্ৰন্থ অৰ্থাৎ কিতাপ, যাৰ মাজত সঞ্চয় হৈ থাকে বিভিন্ন জ্ঞানৰ সমল; যাৰ জৰিয়তে আমি পাব পাৰোঁ বিভিন্ন জ্ঞানৰ ভাণ্ডাৰ। এই গ্ৰন্থ অধ্যয়নৰ অভ্যাসে ব্যক্তিক দিব পাৰে জ্ঞানৰ নতুন নতুন সন্ভেদ। ইয়াৰ উপৰি গ্ৰন্থ অধ্যয়নৰ অভ্যাসে ব্যক্তিক দিব পাৰে নিঃসংগতাৰ পৰা অৱকাশ। অৰ্থাৎ গ্ৰন্থ হ'ব পাৰে অকলশৰীয়া মুহূৰ্তৰ সময়ত পাব পৰা অৱকাশ। অৰ্থাৎ গ্ৰন্থ হ'ব পাৰে অকলশৰীয়া মুহূৰ্তৰ অতি প্ৰয়োজনীয় সহচৰ। সেয়েহে ক'ব পাৰি যে গ্ৰন্থ অধ্যয়নৰ অভ্যাস গঠন সকলো ব্যক্তিৰ বাবে অতি প্ৰয়োজনীয়।

গ্ৰন্থ অধ্যয়নৰ অভ্যাস এদিনতে গঢ়ি তুলিব নোৱাৰি। এই ক্ষেত্ৰত ক'ব পাৰি যে ব্যক্তিৰ জীৱনৰ শৈশৱ অৱস্থাটোৱেই হৈছে গ্ৰন্থ অধ্যয়নৰ উপযুক্ত সময়। সেয়েহে পিতৃ-মাতৃ তথা সমাজৰ জ্যেষ্ঠসকলে অধ্যয়নৰ অভ্যাস গঠনত মনোযোগ দিব লাগে। ইয়াৰ বাবে আৱশ্যকীয় কাৰ্যপন্থা হাতত ল'ব লাগে।

প্ৰথম পৰ্যায়ত, প্ৰথম পদক্ষেপ হিচাপে ক'ব পাৰি যে শৈশৱকালত সকলো শিশুৱে সাধু শুনিত অতি ভাল পায়। আগতে আমাৰ ককা, আইতাহঁত আছিল সাধুকথাৰ ভৰাঁলস্বৰূপ আৰু সেয়েহে তেওঁলোকে আমাক মৌখিকভাৱে অনেক সাধু শুনাইছিল, যিবোৰৰ পৰা আমি সেই সময়ত যথেষ্ট উপকৃত হৈছিলোঁ; কিন্তু বৰ্তমানৰ একক পৰিয়ালৰ ক্ৰমবৰ্ধমানতাই শিশুক ককাক-আইতাকৰ পৰা আঁতৰাই আনি কেৱল নিজৰ পিতৃ-মাতৃৰ লগত ডাঙৰ-দীঘল হ'বলৈ শিকাইছে। সেয়েহে এই ক্ষেত্ৰত আধুনিক তথা বৰ্তমানৰ পিতৃ-মাতৃসকলে বিভিন্ন সাধুকথাৰ কিতাপ কিনি আনি সেইসমূহ তেওঁলোকে নিজৰ ল'ৰা-ছোৱালীক পঢ়াই-শুনাই আকৃষ্ট কৰে।

দ্বিতীয় পৰ্যায়ত, শিশুৱে যেতিয়া বিদ্যালয়লৈ যাবলৈ লয় আৰু বিদ্যালয়ত বৰ্ণমালা, আখৰ-জোঁটনি আদিৰ জ্ঞান লাভ কৰে। তেতিয়া পিতৃ-মাতৃ তথা অভিভাৱকসকলে শিশুৰ বাবে বিভিন্ন বৰ্ণচঙীয়া বেটুপাতেৰে আৰু চিত্ৰকংগেৰে তৈয়াৰী কিতাপ আনি পঢ়িবলৈ দি শিশুৰ মন আকৃষ্ট কৰে। এনেকৈয়ে কিতাপৰ প্ৰতি ক্ৰমাৎ আকৃষ্ট হোৱা দেখা যায়। জ্ঞান অৰ্জনৰ কাৰণে আৰু প্ৰতিযোগিতামূলক যান্ত্ৰিক যুগতো গ্ৰন্থ অধ্যয়নে মানৱ জাতিক সমৃদ্ধ কৰি আহিছে। সৃষ্টিধৰ্মী ৰচনাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি প্ৰণালীবদ্ধ বৈজ্ঞানিক জ্ঞান অৰ্জনলৈকে গ্ৰন্থ অধ্যয়নৰ প্ৰয়োজনীয়তাক নুই কৰিব নোৱাৰি। গ্ৰন্থ অধ্যয়নৰ অভ্যাসৰ জৰিয়তে ব্যক্তিয়ে সময়ৰ সদ্ ব্যৱহাৰৰ জ্ঞান লাভ কৰা, প্ৰতি মাহতে একোখনকৈ গ্ৰন্থ পঢ়াৰ অভ্যাস কৰিব লাগে। আজৰি সময়ত ইয়াৰ উচিত, সদ্ ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে। মানৱ সমাজত কৈশোৰৰ সময়খিনিত শিশুৰ যুৱ উচ্ছৃংখলতাৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত হোৱাৰ যিটো প্ৰৱণতা সেই প্ৰৱণতা গ্ৰন্থৰ অধ্যয়নৰ জৰিয়তে কিছু পৰিমাণে কমাৰ পৰা যায় বুলি আশা কৰিব পাৰি।

ইয়াৰ উপৰি শিশুসকলৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি আমাৰ প্ৰাচীন গ্ৰন্থসমূহ, যেনে - ৰামায়ণ, মহাভাৰত, পুৰাণ, উপনিষদ আদি বিভিন্ন কাহিনী পঢ়িবলৈ অভ্যাস কৰালে তেওঁলোকক পুৰণি সাহিত্যৰ লগত পৰিচয় কৰি দিয়াৰ লগতে এইবোৰৰ অধ্যয়নৰ প্ৰতি আগ্ৰহ জন্মাৰ পাৰি। ঐতিহাসিক আৰু দেশাত্মবোধক গ্ৰন্থ অধ্যয়নৰ অভ্যাসেও ব্যক্তিক জাগ্ৰত কৰিব পাৰে।

শিশু অৱস্থাৰ পৰা গঢ় লোৱা গ্ৰন্থ অধ্যয়নৰ অভ্যাসে পৰৱৰ্তী পৰ্যায়ত এজন ব্যক্তিক দেশ-বিদেশৰ বিখ্যাত গ্ৰন্থকাৰৰ গ্ৰন্থ অধ্যয়নৰ প্ৰতি উদ্বুদ্ধ কৰাৰ লগতে বিদেশী ৰাষ্ট্ৰসমূহত

সাহিত্য সংস্কৃতি, ৰাজনীতি, অৰ্থনীতি আদিৰ লগত পৰিচয় হোৱাতো সহায় কৰে।

অৱশ্যে বৰ্তমান সময়ত ইণ্টাৰনেটৰ বহুল প্ৰচাৰে গ্ৰন্থ অধ্যয়নৰ প্ৰাসংগিকতা নুই কৰিব বিচাৰিছে। আজিৰ পৰা দহ বছৰৰ আগতে আমি কোনো এটা বিষয় বা কোনোবা এজন মহৎ ব্যক্তিৰ বিষয়ে জানিবলৈ বিচাৰিলে, সেই বিষয়ৰ বিভিন্ন গ্ৰন্থৰ সহায় ল'বলগীয়া হৈছিল। কিন্তু বৰ্তমানৰ ইণ্টাৰনেটৰ যুগত কোনো এটা বিষয়ৰ বিশদ তথ্য জানিবৰ বাবে বিষয়টোৰ তথ্য চকুৰ পচাৰতে আহি আমাৰ আগত থিতাপি লয়হি। গতিকে মানুহেও ইয়াৰ উপযোগিতা বহুল পৰিমাণে উপভোগ কৰিছে। কিন্তু সি যি কি নহওক ইণ্টাৰনেটৰ এনে সুবিধাই কেতিয়াও আমাৰ গ্ৰন্থ এখন পঢ়ি যেনে ধৰণৰ মানসিক সন্তুষ্টি পাব পাৰি, সেই ধৰণৰ সন্তুষ্টি অন্যত উপভোগ কৰিব পাৰি বুলি বিশ্বাস নহয়। আজৰি সময়ত শিশুৱে যদিও ইণ্টাৰনেট, 'ভিডিঅ' গেম, ম'বাইল আদি ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে উপকাৰ পাইছে তথা কিছু পৰিমাণৰ মানসিক সন্তুষ্টি লাভ কৰিব পাৰে বুলি ভবা হৈছে, তথাপি এইবোৰৰ ফলত শিশুৰ শাৰীৰিক ক্ষতিও যথেষ্ট হয় বুলি বৰ্তমানৰ বিজ্ঞানী তথা চিকিৎসকসকলে চিহ্নিত কৰিছে। পৰিশেষত ক'ব পাৰি যে গ্ৰন্থ অধ্যয়নৰ অভ্যাস গঢ়ি তোলাটো সকলো ব্যক্তিৰ বাবে উপযোগী। যদিহে এনে অভ্যাস শিশুকালৰ পৰা গঢ়ি তুলিব পৰা যায়, তেনেহ'লে আশা কৰিব পাৰি যে ইয়াৰ ফলত এক উপযুক্ত মানৱ সম্পদৰ সৃষ্টি হ'ব। সেয়েহে সকলো ব্যক্তিক এখন ৰাষ্ট্ৰৰ উপযুক্ত মানৱ সম্পদ হিচাপে গঢ়ি তুলিবলৈ হ'লে গ্ৰন্থ অধ্যয়নৰ অভ্যাস গঢ়ি তুলিবলৈ চেষ্টা কৰা উচিত।

“কিতাপ নথকা ঘৰ খিৰিকী নথকা ঘৰৰ নিচিনা।”

“কিতাপেই আধুনিক পৃথিৱীখন শাসন কৰিছে। যি সমাজত কিতাপৰ প্ৰচলন নাই সেই সমাজ থকা-নথকা একে কথা।”

– ফৰাচী দাৰ্শনিক ভলতেয়ৰ

"The Most profitable reading is biography."

– Vivekananda

"Show me a family of readers, and I will show you the people who move the world."

– Napoleon Bonaparte

"Reading should not be presented to children as a chore, a duty. It should be offered as a gift."

– Kate DiCamillo

সমন্বয়ৰ পীঠস্থান পঞ্চতীৰ্থ হাজো

বিপাশা শৰ্মা

স্নাতক, চতুৰ্থ বাৰ্ণাসিক

হাজো অসমৰ কামৰূপ জিলাত ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰ পাৰত অৱস্থিত এখন ঠাই। ই গুৱাহাটীৰ পৰা মাত্ৰ ৩২ কিলোমিটাৰ দূৰত ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰ পাৰত অৱস্থিত। ই অসমৰে নহয় সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষৰেই এখন পৱিত্ৰ তীৰ্থক্ষেত্ৰ। পুৰাণ প্ৰসিদ্ধ হাজো হিন্দু, মুছলমান আৰু বৌদ্ধ ধৰ্মৰ মিলনভূমিয়েই নহয় সাহিত্য, সংস্কৃতি, ৰাজনীতি আৰু খেল-ধেমালিকে ধৰি আটাইকেইটা দিশতে অসমৰ ইতিহাসত এক গৌৰৱময় স্থান অধিকাৰ কৰিছে। বিভিন্ন ধৰ্মৰ মিলনভূমি হাজোত ধৰ্মীয় সহনশীলতাই এনে ৰূপ পাইছে যে হাজোক ধৰ্ম নিৰপেক্ষতাৰ প্ৰতীক বুলিব পাৰি। কিয়নো হাজোৰ হয়গ্ৰীৱ মাধৱ মন্দিৰত হিন্দু, বৌদ্ধ আৰু মুছলমান সকলোৱে পূজা সেৱা আগ বঢ়ায়। হিন্দু আৰু মুছলমান দুয়োটা সম্প্ৰদায়ৰ লোকে মন্দিৰ প্ৰশাসন আৰু সংস্কৃতিৰ সৈতে সমানেই জড়িত।

হাজো নামৰ উৎপত্তি সম্বন্ধে বিভিন্ন পণ্ডিতে বিভিন্ন মন্তব্য আগ বঢ়াইছে—

- (১) জনজাতিসকলৰ মতে ‘হা’ মানে মাটি, ‘গজো’ মানে ওখ ঠাই। ইয়াক বড়ো ভাষাৰ সৰলীকৃত নাম হাজো বুলি কোৱা হয়।
- (২) মুছলমান সম্প্ৰদায়ে ক’ব খোজে যে ‘হজ’ শব্দৰ পৰা হাজো হৈছে।
- (৩) বুদ্ধদেৱৰ নিৰ্বাণ হোৱাত শিষ্য, প্ৰশিষ্যসকলে ‘হাজু’ ‘হাজু’ কৰোঁতে হাজো হয় বুলি কয়।
- (৪) এই অঞ্চলত হাজু নামৰে এজন মেচ ৰজা আছিল। ইয়াৰ পৰাই অৰ্থাৎ হাজুৰ পৰা হাজো হোৱা বুলি অনুমান কৰে।
- (৫) যোগিনীতন্ত্ৰত হাজো বিষুৱ পুষ্কৰ বুলি বৰ্ণিত হৈছে।

আধুনিক পণ্ডিতৰ মতে জগতগুৰু শংকৰাচাৰ্য, গুৰু কুমাৰিল ভট্টপাদ আৰু বৌদ্ধ দাৰ্শনিক ধৰ্মকীৰ্তিৰ জন্মস্থান হাজো। গতিকে ক’ব পাৰি এসময়ত হাজো হিন্দু আৰু বৌদ্ধ দৰ্শন চৰ্চাৰ অন্যতম কেন্দ্ৰ আছিল। মহাপুৰুষ মাধৱদেৱে প্ৰতিষ্ঠা কৰা ধোপগুৰি সত্ৰক কেন্দ্ৰ কৰি হাজোত বৈষ্ণৱ সংস্কৃতিয়ে গা কৰি উঠে। মাধৱদেৱ, দামোদৰদেৱ আৰু চৈতন্যদেৱৰ প্ৰমুখ্যে মহাপুৰুষসকলৰ উপস্থিতিত হিন্দু ধৰ্মৰে বিভিন্ন পন্থাৰ এক মিলনভূমিকৰূপে পৰিলক্ষিত হয়। কালিকা পুৰাণত উল্লেখ কৰা মতে ঠাইখন লৌহিত্য সাগৰৰ পূবত আছিল। হাজোৰ পূব দক্ষিণ দিশত লৌহিত্য নদ, উত্তৰে বৰ্ণশা নদী আৰু পশ্চিমে লৌহিত্য সাগৰ আছিল। পুৰাণখনে মণিকূট তীৰ্থৰ বিস্তৃত অঞ্চল এশ ব্যাসাৰ্দ্ধ বুলি কৈছে। কোচ ৰজা ৰঘুদেৱ নাৰায়ণৰ (১৫৪১-১৬০৩ খৃঃ) সময়ত হাজোৱে এখন ৰাজ্যৰ মৰ্যাদা লাভ কৰিছিল। এই ৰাজ্যখণ্ডক পূব কোচ ৰাজ্য বা কোচ হাজো বুলি কোৱা হৈছিল। ইয়াৰ সীমা পশ্চিমে সোণকোষ নদীৰ পৰা পূবে বৰনদীলৈকে আছিল আৰু ইয়ে সমগ্ৰ গোৱালপাৰা, উত্তৰ কামৰূপ আৰু দৰং জিলাৰ কিছু অংশ সামৰি লৈছিল। বৰ্তমানৰ হাজো অৱশ্যে সংকুচিত হৈ এখন ৰাজ্যৰ পৰিৱৰ্তে সৰু চহৰত পৰিণত হৈছে।

হাজো মঠ মন্দিৰৰ ঠাই। যোগিনীতন্ত্ৰৰ মতে হাজো প্ৰায় আঠশ লিংগযুক্ত তীৰ্থস্থান। অৱশ্যে ইমান সংখ্যক তীৰ্থস্থান বৰ্তমানে বিচাৰি পোৱা নগ’লেও কিছু সংখ্যক তীৰ্থস্থান হাজোত আজিও দৃশ্যমান। হাজোক পঞ্চতীৰ্থ নগৰী বুলি জনা যায়। হিন্দু সকলৰ পাঁচখন পৱিত্ৰ তীৰ্থক কেন্দ্ৰ কৰি এই নামটোৰ উৎপত্তি হৈছে। এই কেইখনৰ নাম হৈছে— (১) হয়গ্ৰীৱ মাধৱ (২) কেদাৰেশ্বৰ (৩)

কামেশ্বৰ (৪) কমলেশ্বৰ আৰু (৫) গণেশ মন্দিৰ। এই পাঁচখন পৱিত্ৰ তীৰ্থভূমিৰ গাতে গা লাগি থকা গড়ুৰাচল পৰ্বতৰ পৱিত্ৰ পোৱা মক্কা মুছলমানসকলৰ প্ৰধান উপাসনাৰ স্থলী।

ঐতিহাসিক আৰু ভৌগোলিক প্ৰেক্ষাপটত হাজোৰ ঐতিহ্য :

অসমৰ গৌৰৱ তীৰ্থনগৰী হাজো উত্তৰ কামৰূপৰ এখনি প্ৰাকৃতিক শোভাৰে আবৃত মহাপীঠ। অসমৰ নাভিকেন্দ্ৰ গুৱাহাটীৰ পৰা পশ্চিমে মাত্ৰ ৩২ কিলোমিটাৰ দূৰত বৃহত্তৰ এলেকাত হাজো অৱস্থিত। হাজো অঞ্চল প্ৰকৃততে সহজ-সবল কৃষিজীৱী লোকৰ গাঁওবোৰৰ সমষ্টি। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰ পাৰৰ বিশাল সেউজীয়া বাশিৰে আবৰা হাজো ভাতৰবৰ্ষৰ ঐতিহ্যপূৰ্ণ স্থানবোৰৰ ভিতৰত অন্যতম বুলি গৱেষক পণ্ডিতসকলে মন্তব্য কৰিছে। প্ৰাকৃতিক দৃষ্টিকোণৰ পৰা ক'বলৈ গ'লে বিশাল ব্ৰহ্মপুত্ৰক প্ৰথমে স্থান দিব লাগিব। হাজো এলেকাৰ পূব দিশটো মহাবাহু ব্ৰহ্মপুত্ৰই পোহৰাই ৰাখিছে। বুৰঞ্জী প্ৰসিদ্ধ তথা বহু ৰজা-মহাৰজাৰ স্মৃতি বিজড়িত হয়গ্ৰীৱ মাধৱ দেৱালয় হ'ল হাজো অঞ্চলৰ কেন্দ্ৰ। মণিকূট পাহাৰত অৱস্থিত হয়গ্ৰীৱ মাধৱ দেৱালয় অষ্টম শতিকাৰ বুলি ধৰা হৈছে। হয়গ্ৰীৱ দেৱালয়ৰ ওচৰে-পাঁজৰে পাহাৰীয়া পৰিৱেশত কেদাৰ মন্দিৰ অৱস্থিত। হয়গ্ৰীৱ দেৱালয়ৰ নামনিত বিষ্ণুপুষ্কৰ নামৰ পুখুৰীটোৰ দৰে কেদাৰ মন্দিৰৰ সন্মুখত থকা পুখুৰীটোক মদন পুষ্কৰ বুলি জনা যায়। ইয়াৰ উপৰি কেদাৰ মন্দিৰৰ কাষত আছে কমলেশ্বৰ মন্দিৰ আৰু গণেশ মন্দিৰ। মুঠতে হিন্দু ধৰ্মৰ পাঁচটা তীৰ্থস্থানক একেলগে পঞ্চতীৰ্থ বুলি জনা যায়। এই মন্দিৰবোৰ পাহাৰীয়া পৰিৱেশৰ গছে-বনে আৱৰি থকা বাবে ইয়াৰ গাভীৰ্য যথেষ্ট। এই মন্দিৰবোৰৰ স্থাপন আৰু পতন বিষয়ক বহু কথা আছে। হাজোৰ মঠ মন্দিৰ দৰ্শনৰ বাবে অহা লোকৰ মনত জীৱনত মচিব নোৱাৰা বহুতো সাঁচ বহি যায়। বৌদ্ধধৰ্মী লোকসকলেও হয়গ্ৰীৱ দেৱালয়ক নিজৰ আৰধ্য বুদ্ধৰ অৱস্থিতি জ্ঞান কৰে। প্ৰত্যেক বছৰে বহু ভূটীয়া লোক হয়গ্ৰীৱ মাধৱ মন্দিৰলৈ 'মহামুনি' দৰ্শনৰ বাবে আহে। সেই লোকসকলক হাজোবাসীয়ে আতিথ্য প্ৰদান কৰে। তেওঁলোকৰ বিশ্বাসক হাজোবাসী ৰাইজে যথেষ্ট সন্মান প্ৰদৰ্শন কৰে। আনহাতে মুছলমানসকলৰ পৱিত্ৰস্থান পোৱা মক্কা হাজোৰ গৰুড়াচল পাহাৰৰ শিখৰত অৱস্থিত। শেষ জালালুদ্দিন ওৰফে গিয়াছুদ্দিন আউলীয়াই কেইবাজনো আউলীয়াক লগত লৈ ইছলাম ধৰ্মৰ বাণী প্ৰচাৰ কৰিছিল। তেওঁলোকৰ মৃত্যু সেই স্থানত হোৱা বাবে কবৰো তাতেই দিয়া হৈছিল। কালক্ৰমত আউলীয়াৰ মাজাৰকে পোৱা মক্কা বুলি মানুহে পৰম ভক্তিৰে ভগৱান বা আল্লাৰ দোৱা বিচাৰি আহে। পোৱা মক্কা সম্পৰ্কে

জনশ্ৰুতি নথকা নহয়। মক্কাৰ এপোৱা মাটি আনি গৰুড়াচলত স্থাপন কৰি দোৱা কৰাৰ সময়তে পৰা পোৱা মক্কা হোৱা বুলি মানুহে কয়। গৰুড়াচল পাহাৰৰ নামনিৰ মাজাৰ বা দৰগাহ চোৱাচিতা কৰাৰ বাবে দৰগাহ ভূমিতে ফকিৰ আৰু পাইকসকলক স্থাপন কৰা হৈছিল বাবে সেই গাঁওখনক বৰ্তমান ফকিৰটোলা বুলি পৰিচিত। একেখিনি ঠাইতে যে হিন্দু-ইছলাম আৰু বৌদ্ধ ধৰ্মৰ ব্যাপক চৰ্চা হৈছিল সেয়া মন্দিৰ আৰু দৰগাহসমূহে ভালদৰে সোঁৱৰাই থাকে। উল্লেখযোগ্য হাজোৰ পোৱা মক্কা দৰগাহেই হ'ল অসমৰ সৰ্বপ্ৰথম মছজিদ।

যোগিনীতন্ত্ৰৰ মতে হাজো অঞ্চলত হেনো আঠশ লিংগযুক্ত তীৰ্থ স্থান আছে। এই তথ্যই ইয়াকে সূচায় যে হাজো প্ৰকৃততে অপূৰ্ব সৃষ্টি য'ত সকলো ধৰ্মৰ যোগীসকলে নিৰলে সাধনা কৰিব পাৰিছিল। প্ৰাক শংকৰী যুগৰ সংস্কৃত পণ্ডিত তথা কবি অনন্ত কন্দলী আৰু ৰাম সৰস্বতীৰো জন্মস্থান হাজো। মুঠতে দৰ্শন আৰু সাহিত্যৰো মহাপীঠ হিচাপে হাজো পৃথিৱী বিখ্যাত। আন এক পৰ্যটকৰ আকৰ্ষণ হ'ল দুৰনি মূৰনি নামৰ দুটি টিলা। ঠিক গৰুড়াচল পাহাৰৰ পশ্চিমে লখাইতৰা নৈৰ দক্ষিণ পাৰত অৱস্থিত। জনশ্ৰুতিৰ মতে মদনাচল পাহাৰত কপিল মুনিৰ আশ্ৰম আছিল আৰু গাইগৰুবোৰ দুৰনি মূৰনিত চৰি ফুৰিছিল। ধৰ্মীয় আখ্যানমতে, বালক গোবিন্দই হেনো সেই টিলা দুটিত গৰু চৰাইছিল। তাত থকা প্ৰকাণ্ড শিল দুটিক স্থানীয় ৰাইজে 'গাই-গোৱা' শিল বুলি কয়। হাজোবাসীয়ে সেই টিলা দুটিলৈ চাই বালক কৃষ্ণৰ স্মৃতি ৰোমন্থন কৰে।

জনসংখ্যা বৃদ্ধি আৰু বেদখলৰ পৰা পৱিত্ৰ স্থানবোৰ বচাই ৰখাটোৱে বৰ্তমান চিন্তাৰ কাৰণ হৈ দেখা দিছে। এই হাজো অঞ্চলৰে তেতেলীয়া গাঁৱত অতি পুৰণি তথা বহু প্ৰচাৰিত হৰগৌৰী মন্দিৰ অৱস্থিত। বিশাল খেতি পথাৰ আৰু সেউজীয়া গাঁৱৰ মাজত হৰগৌৰী মন্দিৰৰ উত্তৰে বৰসৈ পাহাৰ। মুঠতে তীৰ্থস্থান আৰু প্ৰকৃতিৰ মহাসমাহাৰ ঘটা হাজো অঞ্চল পৰ্যটনৰ বিশাল ভাণ্ডাৰ। হাজোৰ সৌন্দৰ্য আৰু বুৰঞ্জীত দমদমা অঞ্চলক সাঙুৰা হৈছে। হাজো অঞ্চলৰে বামুন্দীৰ খৰি বা সুৱেৰী উৎসৰ এক বৃহৎ এলেকাৰ ধৰ্মীয় উৎসৱ। শিলগুৰিৰ ধাৰেশ্বৰ দেৱালয় প্ৰাকৃতিক দৃশ্যৰে সুশোভিত তীৰ্থস্থান। মুঠতে হাজো অঞ্চলৰ পৱিত্ৰ ধাম তথা প্ৰাকৃতিক দৃশ্যবোৰ একেদিনাই শেষ কৰিব নোৱাৰি। হাজোলৈ বিভিন্ন ঠাইৰ পৰা পৰ্যটক আহে, যাৰ বাবে এই ঠাইখিনি অসমত বিশেষ পৰ্যটনস্থলী হিচাপে পৰিগণিত হৈছে।

শ্ৰীশ্ৰী হয়গ্ৰীৱ মাধৱ মন্দিৰৰ এক চমু অৱলোকন :

মণিকূট পাহাৰৰ এই মন্দিৰটোৰ গাঁথনি ৮ম শতিকাৰ বুলি অনুমান কৰা হৈছে। গুৱাহাটীৰ পৰা ৩২ কিঃমিঃ দূৰত্বত

হাজোৰ শ্ৰীশ্ৰীহয়গ্ৰীৰ মাধৱ দেৱালয় অৱস্থিত। পূৰ্বতে এই মন্দিৰটো এটা বৌদ্ধ স্তূপ বুলি বৌদ্ধ ধৰ্মসকলে আজিও বিশ্বাস কৰে। ১২শ শতিকাৰ শেষ আৰু ১৩শ শতিকাৰ প্ৰথম ভাগত অসমৰ প্ৰায়বোৰ মঠ-মন্দিৰৰ লগতে হাজোৰ হয়গ্ৰীৰ মাধৱ মন্দিৰ কালাপাহাৰে ধ্বংস কৰিছিল। পাছত কোচ ৰজা ৰঘুদেৱে ১৫৮৩ খৃঃত এই মন্দিৰ শিল্পী শ্ৰীধৰৰ দ্বাৰা পুনৰ নিৰ্মাণ কৰে। পৌৰাণিক তথ্য অনুসৰি হয়গ্ৰীৰ মাধৱ কলি আৰু দ্বাপৰ যুগৰ সন্ধিক্ষণত উৰ্ব ঋষিয়ে প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল। হয়গ্ৰীৰ মাধৱ হৈছে— বিষ্ণু মূৰ্তি, ভগৱানৰ এটা অৱতাৰ। মণিকূট পাহাৰত অৱস্থিত এই মন্দিৰটোৰ বেদীত পাঁচটা বিগ্ৰহ আছে। বুঢ়া মাধৱ, হয়গ্ৰীৰ বা দ্বিতীয় মাধৱ, গৰুড়পক্ষী, গোবিন্দ মাধৱ বা চলন্ত মাধৱ আৰু বাসুদেৱ। মূৰ্তিকেইটাৰ আগত পাঁচ গছি অখণ্ড প্ৰদীপ জ্বলি থাকে। তাত দিনে নিশাই একোগছি চাকিত পাঁচ পোৱা তেল পোৰা হয়। এই অক্ষয় বন্তি দ্বাপৰৰ শেষ আৰু কলিৰ আদি ভাগতে উৰ্ব মুনিয়ে প্ৰজ্বলন কৰিছিল। এই বন্তি তেতিয়াৰ পৰা আজি পৰ্যন্ত জ্বলি আছে। হয়গ্ৰীৰ মাধৱ মন্দিৰলৈ যোৱা খটখটীটো শিলেৰে সজোৱা। ইয়াত ৯৩টা চিৰি আছে। যোগিনীতন্ত্ৰৰ মতে মন্দিৰৰ ওপৰলৈ উঠি যোৱা শিলৰ খটখটীৰ প্ৰতিটো থাক দৰ্শনাৰ্থীয়ে পাৰ হোৱাৰ লগে লগে লক্ষ লক্ষ পাপ টুটে বুলি কোৱা হয়। এই খটখটীৰ দুয়োকাষে দুখন ইটাৰ প্ৰাচীৰ আছে। এই মন্দিৰৰ শিল্প ভাস্কৰ্যও চালে চকুৰোৱা। এই ভাস্কৰ্যক কোনো কোনোৱে ইলোৰাৰ কৈলাশ গুহা মন্দিৰৰ লগত ৰিজনি দিয়ে আৰু ইয়াৰ ভাস্কৰ্যবোৰ উত্তৰ ভাৰতীয় ভাস্কৰ্য, বৌদ্ধ ভাস্কৰ্যৰ নিদৰ্শনৰূপে অভিহিত কৰে আৰু মাধৱ মূৰ্তি আৰু মাধৱ মন্দিৰটোত পূৰ্বতে এটা বৌদ্ধচৈত্ৰ্য থকা বুলি মত পোষণ কৰে।

‘কালিকা পুৰাণ’ৰ মতে মণিকূট পাহাৰৰ অতব্য জংঘলৰ মাজত উৰ্ব নামৰ এজন ঋষিয়ে দ্বাপৰ যুগৰ শেষত ভগৱান বিষ্ণুৰ দৰ্শন লাভ কৰিবলৈ বহুদিন ধৰি ধ্যানমগ্ন হৈ আছিল। এদিনাখন হায়াসুৰ নামে এজন পৰাক্ৰমী অসুৰে সদলবলে সেই জংঘলত চিকাৰ কৰিব গৈ ধ্যানমগ্ন ঋষিজনক দেখি উৎপাত কৰিবলৈ ধৰিলে। ঋষিয়ে সতকাৰে ভগৱান বিষ্ণুক আহ্বান কৰিলে। ভক্তপ্ৰাণ ভগৱন্তই উৰ্বৰ কাতৰ প্ৰাৰ্থনাত ভক্তক ৰক্ষা কৰিবলৈ হয়গ্ৰীৰ মূৰ্তি ধৰি ততালিকে আহিল। তেতিয়া অসুৰৰ লগত ভগৱান বিষ্ণুৰ তয়াময়া যুদ্ধ হয়। সেই যুদ্ধত অসুৰ হাৰি মৃতপ্ৰায় হোৱাত ভগৱানে তাক বৰ ল’বলৈ কোৱাত অসুৰে ক’লে, প্ৰভু, মোৰ সৌভাগ্য যে মই তোমাৰ হাতত মৃত্যু বৰণ কৰিলোঁ, গতিকে তুমি ইয়াতে মোৰ নামত শিলামূৰ্তি ধৰি থাকা। ভগৱানে ক’লে ‘তথাস্তু’ অৰ্থাৎ সেয়ে হওক। তেতিয়া ভগৱানে হয়গ্ৰীৰ মাধৱৰ শিলা

মূৰ্তি ধৰি অন্তৰ্ধান হ’ল। সেই সময়ৰ পৰা ভগৱান বিষ্ণু, শ্ৰীশ্ৰীহয়গ্ৰীৰ মাধৱ স্বয়ম্ভু হিচাপে প্ৰতিষ্ঠিত।

‘যোগিনী তন্ত্ৰ’ৰ মতে উৰিষ্যাতে ইন্দ্ৰদুন্নয় ৰজাই এদিন সপোনত সাগৰৰ পাৰলৈ এডাল গছ উঠি অহা দেখা পায়। পাছদিনা ৰজাই সেই গছডাল বাস্তৱত দেখা পাই সাত টুকুৰা কৰি কাটিলে। ইয়াৰে দুভাগ কামৰূপলৈ, তাৰ এভাগেৰে শ্ৰীশ্ৰীহয়গ্ৰীৰ মাধৱ মন্দিৰ আৰু আন ভাগেৰে ‘সৎসাক্ষ মাধৱ’ নিৰ্মাণ কৰি মন্দিৰলৈ উঠিবলৈ দীঘল শিলৰ খটখটী নিৰ্মাণ কৰে। মন্দিৰৰ চৌহদত লক্ষ্মী মন্দিৰ আৰু দৌলগৃহ আছে। মন্দিৰৰ ওচৰতে বিষ্ণু পুষ্কৰ বা মাধৱ পুখুৰী নামে এটা ডাঙৰ পুখুৰী আছে। প্ৰতিবছৰে মন্দিৰৰ চৌহদত জন্মাষ্টমী, মাঘবিহু আৰু দৌল উৎসৱ পালন কৰা হয়। মাঘ মাহত অনুষ্ঠিত বুলবুলি চৰাইৰ (যুঁজ) খেল, সমন্বয়ৰ শোভাযাত্ৰা এক বিশেষ আকৰ্ষণ হয়।

মন্দিৰসমূহ পৰিচালনা কৰিবলৈ দলৈয়ে সকলো দায়িত্ব বহন কৰে। সূৰ্য উদয় হোৱাৰ লগে লগে পুৰোহিতে মন্দিৰ স্নান কৰায়। দৈনিক পূজা কৰাৰ লগতে গধূলি হোম পোৰা হয়। এই মন্দিৰত দৈনিক ভাগৱত পাঠ কৰে। দৈনিক বিভিন্ন তীৰ্থযাত্ৰী আৰু পৰ্যটক এই মন্দিৰ দৰ্শন কৰিবলৈ আহে।

শ্ৰীশ্ৰীকেদাৰ মন্দিৰৰ ঐতিহ্যৰ এক অৱলোকন :

কেদাৰ মন্দিৰ স্থাপন কৰিছিল ১৭৫৩ চনত আহোম ৰজা ৰাজেশ্বৰ সিংহদেৱে। কেদাৰত থকা পুখুৰীটোত ভক্তপ্ৰাণ ৰাইজে আহি মাছ-কাছক খাদ্য প্ৰদান কৰে। কেদাৰৰ এই ঠাইখিনিক কোৱা হয় মদনাচল পাহাৰ। কলি আৰু দ্বাপৰৰ সন্ধিক্ষণত এই মন্দিৰ স্থাপন কৰা হৈছিল। এই মন্দিৰৰ তাৎপৰ্য প্ৰায় ছয় হাজাৰ বছৰ আগৰ। কেদাৰ মন্দিৰত শিলেৰে নিৰ্মিত এই লিংগটোক স্বয়ম্ভু আৰু অক্ষয় বুলি কোৱা হয়। লিংগটোত শিৱ আৰু পাৰ্বতীক দেখা যায় আৰু পিতলেৰে নিৰ্মিত আৱৰণেৰে আৱৰি ৰখা দেখা যায়। ইয়াত মহাদেৱ যেতিয়া কৈলাশত বহি আছিল তেতিয়া মহাদেৱৰ জটৰ পৰা ‘মা’ গংগা ওলাই অহা বুলি কয়। কেদাৰতে সতী বেউলাই লক্ষীন্দৰক জীৱিত কৰিছিল। যিয়ে মৃত্যুক জীয়াই তুলিব পাৰে তেওঁৰ নাম কেদাৰনাথ। কেদাৰৰ মূল মঠটো উত্তৰ ভাৰতৰ শিখৰ শৈলীৰ লগত তুলনা কৰা হৈছে। কেদাৰ মন্দিৰৰ পূবত বৰ শালগছ, দক্ষিণ দিশত শ্ৰীশ্ৰীজয় দুৰ্গা দেৱালয়, পশ্চিমত গোকৰ্ণ, বিকৰ্ণ, ভীমৰ চৰিয়া, নেতাই ধুবনী ঘাট, চৈতন্য যোপা আদি অৱস্থিত। মন্দিৰৰ ভিতৰত জ্বলি থকা চাকি গছি আৱাহন কালৰে পৰা জ্বলি আহিছে। এই চাকি কেতিয়াও নুমাই নাযায়। ইয়াত ভক্তগণে মনৰ আকাংক্ষা পূৰণ হ’বৰ বাবে অখণ্ড প্ৰদীপ দান দিয়ে। ইয়াত দৈনিক পূজা আৰু ভোগ হয়। শিৱৰাত্ৰি পালন কৰা হয়।

হাজোৰ কামেশ্বৰ মন্দিৰৰ ঐতিহ্যৰ এক অৱলোকন :

হাজোৰ পঞ্চতীৰ্থৰ অন্যতম কামেশ্বৰ মন্দিৰ। মদনাচল পাহাৰত এই দেৱালয় স্থাপিত। এই পাঠত মদন কামদেৱৰ উপাসনা কেন্দ্ৰ আছিল বুলি কোৱা হয়। ‘যোগিনীতন্ত্ৰ’ আৰু ‘কালিকাপুৰাণ’ মতে পূৰ্বতে এইখন কামপীঠ আছিল। পাছত সেয়া ধ্বংস হোৱাত ওঠৰ শতিকাত প্ৰমত্ত সিংহই ইয়াক পুনৰ নিৰ্মাণ কৰে। পাছত বৰভূইকঁপত ধ্বংস হোৱাত এই মন্দিৰ নিৰ্মাণ কৰা হয়। এই শতিকাৰ তৃতীয় দশক মানতে নিৰ্মাণ কৰা হয়। কামেশ্বৰত শিৱলিংগ আৰু পঞ্চাশত দশভুজা মূৰ্তি আছে। হাজোৰ এই বিখ্যাত কামেশ্বৰ দেৱালয়লৈ নানা ঠাইৰ ভক্তৰ আগমন ঘটে। ইয়াত কামেশ্বৰ মন্দিৰ কামনা-বাসনা সৃষ্টিকৰ্তা। ইয়াত কামদেৱ অৰ্থাৎ শিৱক প্ৰতি সোমবাৰে ১০৮টা পাত বেলপাত দি পূজা কৰা হয়। এই মন্দিৰত প্ৰতিবছৰে তিনিটা পূজা কৰা হয়। এটা দুৰ্গা, মদন ত্ৰয়োদশী আৰু শিৱৰাত্ৰি। কামেশ্বৰ মন্দিৰত পূজা সেৱা কৰিলেহে মোক্ষ লাভ হয়। এই মন্দিৰত দৈনিক পূজা অৰ্চনা কৰা হয়।

হাজোৰ কমলেশ্বৰ মন্দিৰৰ ঐতিহ্যৰ এক অৱলোকন :

হাজোত অৱস্থিত অসমৰ এখন উল্লেখযোগ্য দেৱালয় হ’ল কমলেশ্বৰ মন্দিৰ। এই মন্দিৰ হাজোৰ বিখ্যাত কেদাৰেশ্বৰ মন্দিৰৰ পূব দিশত অৱস্থিত। কামেশ্বৰ মন্দিৰৰ পৰা প্ৰায় এক কিলোমিটাৰ দূৰত মহাপ্ৰভু কমলেশ্বৰ মন্দিৰ অৱস্থিত। এই মন্দিৰত দৈনিক শিৱক পূজা কৰা হয়। ‘কালিকাপুৰাণ’ আৰু ‘যোগিনীতন্ত্ৰ’ত এই দেৱালয়ৰ উল্লেখ পোৱা যায়। এই শিৱ পীঠটো প্ৰায় এক ফুট উচ্চতাত আছে। এই মন্দিৰটো কেদাৰেশ্বৰ মন্দিৰৰ লগত সমানে নিৰ্মিত বুলি জনা যায়। আগৰ সুপ্ৰাচীন মন্দিৰ নাই যদিও ইয়াত এটা সাধাৰণ মন্দিৰ আছে। এই মন্দিৰত নিত্য পূজা অৰ্চনা কৰা হয়। কমলেশ্বৰ মন্দিৰত সেৱা আগ বঢ়াইহে কেদাৰ মন্দিৰলৈ পূজা সেৱা কৰিব যোৱা হয়।

হাজোৰ গণেশ মন্দিৰৰ ঐতিহ্যৰ এক অৱলোকন :

হাজোৰ পঞ্চতীৰ্থৰ আন এক উল্লেখযোগ্য মন্দিৰ হ’ল গণেশ মন্দিৰ। কামেশ্বৰ মন্দিৰৰ নামনিত গণেশ মন্দিৰ অৱস্থিত। আহোম ৰজা প্ৰমত্ত সিংহই এটা প্ৰকাণ্ড শিলৰ ওপৰত ১৭৪৪ খ্ৰীঃত সজোৱা বুলি শিলালিপি ধাৰণা কৰা যায়। শিলটো দীঘলে প্ৰায় ত্ৰিশ ফুট, ওখই পোন্ধৰ ফুট আৰু বহলে প্ৰায় ওঠৰ ফুট। শিলটো শুই থকা হাতীৰ আকৃতিৰ। উত্তৰফালে হাতীটোৰ শূৰডাল। এই শূৰডালত খোদিত কৰা হৈছে গণেশৰ মূৰ্তি। এই গণেশ মন্দিৰক দেৱ ভৱন আখ্যা দিয়া হয়। দেৱভৱনতে সতী ৰেউলাই দেৱতাসকলৰ সন্মুখত নৃত্য প্ৰদৰ্শনৰ দ্বাৰা সন্তুষ্ট কৰি সৰ্প দৰ্শনত মৃত স্বামী লক্ষীন্দৰক জীয়াই তুলিছিল।

সময়স্বলী হিচাপে পোৱা মক্কা :

পোৱা মক্কা মুছলমান সকলৰ এখন প্ৰসিদ্ধ তীৰ্থস্থান। হাজোৰ গৰুড়াচল নামৰ এটি সৰু পাহাৰত এই তীৰ্থ বা ‘দৰগাহ’ অৱস্থিত। প্ৰবাদ আছে যে ৰুক্মিণীক হৰণ কৰি আহোঁতে শ্ৰীকৃষ্ণই গৰুড় পক্ষীৰ পিঠিত উঠি আহি ইয়াত ক্ষন্তেক জিৰাইছিল। তেতিয়াৰ পৰা হেনো এই পাহাৰৰ নাম গৰুড়াচল হয়। ১৬৫৭ চনত মোগল সম্ৰাট শ্বাহজাহানৰ পুত্ৰ আব্দুল গাজী চুজাইদিনে ইয়াত এটা মছজিদ নিৰ্মাণ কৰোৱায়। পাছত মছজিদটো ধ্বংস হোৱাত ১৮৯৭ চন মানত আন এটা মছজিদ সজোৱা হয়। এতিয়াও এই মছজিদটো আছে। বছৰি জানুৱাৰী, মাৰ্চ মাহত ইয়াত ডাঙৰ উৎসৱ হয়। ই মুছলমানসকলৰ উপৰি হিন্দু সকলৰো পৱিত্ৰ স্থান। অন্যান্য সময়ৰ উপৰি জেঠ মাহত ইয়াত বহু হিন্দু ভক্তৰ সমাৰোহ হয়। পোৱা মক্কা মছজিদটোৰ সন্মুখতে এটা প্ৰাচীন কবৰ আৰু এটা পুখুৰী আছে। সুদূৰ ইৰাণৰ পৰা ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ অৰ্থে অসমলৈ অহা গিয়াছুদ্দিন আউলিয়া নামৰ সাধু এজনে পুখুৰীটো খন্দোৱাইছিল বুলি জনা যায়। কবৰটো গিয়াছুদ্দিন আউলিয়াৰে বুলি ঠাৱৰ কৰিছে। হাজোৰ পোৱা মক্কা এটি উল্লেখযোগ্য পৰ্যটনস্থলী। ইছলাম ধৰ্মাৱলম্বীসকলৰ বাবে ইয়াক অতি পৱিত্ৰ স্থান বুলি গণ্য কৰা হয়। তদুপৰি অন্যান্য লোকসকলেও ইয়াক পৱিত্ৰ স্থান বুলি গণ্য কৰে। হাজোৰ গৰুড়াচল মছজিদ স্থাপন কৰি দোৱা কৰা সময়ৰে পৰা পোৱা মক্কা হোৱা বুলিও কয়। ই হাজোৰ পঞ্চতীৰ্থ। ই উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ আটাইতকৈ পৱিত্ৰ ইছলাম ধৰ্মৰ উপাসনা স্থলী। হিন্দু মুছলমানৰ সমন্বয় স্থাপনত পোৱা মক্কাই স্মৰণীয় বৰঙণি যোগাইছে।

মানৱীয় মিলনৰ স্থলী হাজোৰ পঞ্চতীৰ্থ :

প্ৰাক ঐতিহাসিক যুগৰ পৰা পুৰাণ প্ৰসিদ্ধ হাজোক ধৰ্মৰ ত্ৰিবেণী সংগমস্থলী বুলি কোৱা হয়। হিন্দু, বৌদ্ধ আৰু ইছলামৰ মহামিলনৰ বৈকুণ্ঠপুৰী। কেৱল ধৰ্মৰ ক্ষেত্ৰত নহয় ৰাজনীতি, সংস্কৃতি, সাহিত্য, কুটিৰ শিল্প আদি সকলোতে হাজো আগ বঢ়া আছিল। হাজোত থকা হয়গ্ৰীৰ মাধৱ, কেদাৰ, কামেশ্বৰ, গণেশ আৰু কমলেশ্বৰ - এই মন্দিৰসমূহক একেলগে ‘পঞ্চতীৰ্থ’ বুলি কোৱা হয়। হাজো মঠ-মন্দিৰ ঠাই। ‘যোগিনীতন্ত্ৰ’ৰ মতে হাজো আঠশ লিংগযুক্ত তীৰ্থস্থান। হাজোত পাঁচখন তীৰ্থস্থান থকা বাবে হাজোক ‘পঞ্চতীৰ্থনগৰী’ বুলি জনা যায়। ইয়াত নিয়মিত হোম পূজা, নাম প্ৰসংগ আদি চলি আহিছে। ভৌগোলিক পৰিৱেশ, ঐতিহ্য, ধৰ্ম, মঠ-মন্দিৰ, দৰ্শন সাহিত্য-সংস্কৃতি আদিৰ ক্ষেত্ৰত হাজোৰ গুৰুত্ব অপৰিসীম।

পঞ্চতীৰ্থৰ বিভিন্ন উৎসৱ-পাৰ্বনৰ লগতে মন্দিৰসমূহত সদায় পুষ্প আৰু মালাৰে পূজা অৰ্চনা কৰা হয়। কালিকাপুৰাণ,

যোগিনীতন্ত্র, মহাভাৰত, বামাৰ্ণ, মাৰ্কণ্ডেয় পুৰাণ আদি গ্ৰন্থৰ মতে বিষ্ণুৰ পুষ্কৰেই অপূৰ্ণভাৱে বাৰাণসী, মাৰ্কণ্ডেয় হ্ৰদ ব্ৰহ্মসৰোবৰ সৌভাগ্যকুণ্ড আৰু বৰাহকুণ্ডত শত শত পদুম, কুমুদ, পুণ্ডৰীক, নিলোৎপল আদি পুষ্পক লৈ হাজোত পুষ্পশিল্প গঢ়ি উঠিছে। পুষ্প শিল্পৰ লেখত ল'বলগীয়া মালা হ'ল— জালামালা, কণ্ঠমালা, মূৰ মালা, ঢুকঢুকী মালা, বেলপাতৰ মালা, দোলা মালা, চাউলৰ মালা, ধানৰ মালা। প্ৰতিবিধ মালাৰ বিশেষ গুণ আৰু মহত্ব আছে। প্ৰবাদ আছে যে হয়গ্ৰীৱত মাধৱ মন্দিৰত তুলসী পাতৰ মালা বিশেষকৈ কাতি মাহত অৰ্পণ কৰিলে মানুহৰ শৰীৰত থকা বিভিন্ন ৰোগ (আজিনা) নিৰাময় হয়। মাধৱক তুলসী পাত বা মালা দিওঁতে কেশৱ নাৰায়ণ, মাধৱ, গোবিন্দ, বিষ্ণু, মধুসূদন, ত্ৰিবিৰূম, বামন, শ্ৰীধৰ, হৃষীকেশ, পদ্মনাথ আৰু দামোদৰ বুলি ১২ টা নামেৰে উচ্চাৰণ কৰা হয়। তদুপৰি তুলসীৰে অৰ্চনা কৰাৰ সময়ত মন্ত্ৰ পাঠ কৰা হয়।

পুণ্যভূমি হাজো বিভিন্ন শিল্পকলাৰ বাবেও প্ৰসিদ্ধ। ইয়াৰ ভিতৰত পিতল শিল্পৰ বাবে হাজোৰ স্থান শীৰ্ষত। তদুপৰি হাজোৰ মৃৎশিল্প আৰু পুষ্প শিল্পৰো চমকপ্ৰদ ঐতিহ্য আৰু ইতিহাস বৰ্ণময় বিচিত্ৰতাৰে পৰিপূৰ্ণ যদিও প্ৰায় ৩৭ বিঘা মাটিৰে আৱৰা বুদ্ধদেৱৰ মহাপৰিনিৰ্বাণ লাভ কৰা বৰশালৰ জনশ্ৰুতি, বাঘ বল খেলা শিল, নেতাই-ধুবুনী ঘাট, বিষ্ণুৰ মূৰ্তি, বলধ গৰু, ভীমৰ পইতা খোৱা চৰিয়া, সৰগ দুৱাৰ, কপিল মুনিৰ আশ্ৰম, বেউলা লক্ষ্মীদেৱৰ ভেলৰ খুন্দা খোৱা ঘাট ইত্যাদি শিল্পৰ কীৰ্তিচিহ্নই হাজোৰ পৰ্যটনৰ বিচিত্ৰতা চিহ্নিত কৰি ৰাখিছে।

সমন্বয়ৰ আদৰ্শৰে উজ্জাসিত হাজো :

কামৰূপ জিলাৰ অন্তৰ্গত হাজো এখন প্ৰাচীন গাঁও। ধৰ্মীয় সম্প্ৰীতিত হাজোৰ স্থান সুকীয়া। হিন্দু, মুছলিম, বৌদ্ধধৰ্মৰ মিলনভূমি হাজোৱে সমন্বয়ৰ ধ্বজা যুগ-যুগান্তৰৰ পৰা বহন কৰি আহিছে। ধৰ্মীয় সহনশীলতা, ৰাজনৈতিক, সাংস্কৃতিক তথা ঐতিহাসিকভাৱেও হাজোৱে অভিনৱত্ব প্ৰকাশ কৰিছে। হাজো অসম তথা ভাৰতৰ ভিতৰতে এখন আকৰ্ষণীয় ঠাই। বিভিন্ন ধৰ্মৰ মিলনভূমি হাজোত ধৰ্মীয় সহনশীলতাই এনে ৰূপ পাইছে যে হাজোক ধৰ্ম নিৰপেক্ষতাৰ প্ৰতীক বুলিব পাৰি। হিন্দু আৰু মুছলমান দুয়োটা সম্প্ৰদায়ৰ লোকে মন্দিৰ প্ৰশাসন আৰু সংস্কৃতিৰ সৈতে সমানে জড়িত। হাজোৰ পোৱা মক্কা দৰগাহত

জেঠ মাহৰ পূৰ্ণিমা তিথিত হিন্দু-মুছলমান উভয়ে নিজস্ব নিয়ম অনুসৰি একে ঠাইতে ইষ্ট দেৱতাক প্ৰাৰ্থনা জনায়। বৌদ্ধ তীৰ্থযাত্ৰীসকলে হাজোৰ মাটিক পৱিত্ৰ জ্ঞান কৰে। যোৱাৰ সময়ত ইয়াৰ পৰা অলপ মাটি লৈ যায়। হিন্দু ধৰ্মৰ মানুহৰ গংগাৰ পানী যেনে পৱিত্ৰ, বৌদ্ধসকলৰ মনত হাজোৰ মাটিও তেনে পৱিত্ৰ মুছলমান সকলৰ পৱিত্ৰ তীৰ্থস্থান পোৱা মক্কা হিন্দু ধৰ্মাৱলম্বী লোকসকলেও সমানে পৱিত্ৰ জ্ঞান কৰা দেখা যায়। হিন্দু ধৰ্মীয় লোকে মম, ধূপ, চাকি জ্বলাই প্ৰাৰ্থনা কৰা দেখা যায়। মাঘ মাহৰ শেষৰ পূৰ্ণিমা তিথিত পূৰ্ণ উৰুচ পালন কৰা হয়। ফকিৰটোলা ৰাইজৰ লগতে হিন্দুসকলেও উৰুচৰ সময়ত তীৰ্থযাত্ৰীক সেৱা আগ বঢ়োৱা দেখা যায়। ই ধৰ্মীয় সহনশীলতাৰ পৰিচয়। পোৱা মক্কা দৰগাহত শ্ৰদ্ধা সহকাৰে জিকিৰ ৰচনা কৰা দেখা যায়।

অসমৰ লোক-সংস্কৃতিৰ অন্যতম নিদৰ্শন হিচাপে পৰিগণিত হৈ অহা 'বুলবুলি' চৰাইৰ যুঁজ খেলখন মাঘ বিহুৰ প্ৰথম দিনা হাজোৰ হয়গ্ৰীৱ-মাধৱ দেৱালয়ৰ দৌল গৃহৰ নামনিত মুকলি আকাশৰ তলত অনুষ্ঠিত হৈ আহিছে। অতি আমোদজনক খেলখন কেতিয়াৰ পৰা কেনেদৰে প্ৰচলিত হৈছিল সঠিক সময় এতিয়াও ঠিৰাং কৰিব পৰা নাই। কিংবদন্তি মতে বুলবুলি চৰাইৰ যুঁজ খেলৰ আৰম্ভণি আহোম ৰাজত্বকালত আৰম্ভ হয়। যেতিয়া ৰজাই নিজৰ বাসগৃহৰ সন্মুখত এহাল বুলবুলি চৰাইয়ে যুঁজ কৰি থকা দৃশ্য চকুত পৰিছিল তেতিয়া ৰজাই সেই 'বুলবুলি' চৰাইহালৰ যুঁজৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত হৈয়ে মন্দিৰৰ ধামত প্ৰজা ভক্তগণৰ মাজত বুলবুলি যুঁজ প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰাৰ নিৰ্দেশ কৰিছিল। এনেকৈয়ে ৰজাৰ সেই ইতিহাস উজ্জীৱিত কৰি তোলাৰ অৰ্থতে মাধৱ মন্দিৰ ধামত মণিকূট উৎসৱৰ লগত সংগতি ৰাখি 'বুলবুলি' যুঁজ প্ৰতিযোগিতাৰ ভিত্তিত চলি আহিছিল যদিও বৰ্তমানে উক্ত যুঁজখন চুপ্ৰিম কোৰ্টৰ নিৰ্দেশ মৰ্মে বন্ধ ৰখা হৈছে। আনহাতে ১ মাঘৰ দিনা 'মণিকূট উৎসৱ'ৰ লগত সংগতি ৰাখি সমন্বয় সম্প্ৰীতিৰ শোভাযাত্ৰা কৰা হয়। এই শোভাযাত্ৰাত সকলো ধৰ্মৰ জাতি-উপজাতি, ভাষা-ভাষী লোকে অংশগ্ৰহণ কৰি এক সুকীয়া সমন্বয়ৰ সৈঁতু গঢ়ি তুলিছে। ক'বলৈ হ'লে এনে সমন্বয় সম্প্ৰীতিৰ ভেটি গঢ়িব পৰা স্থান পৃথিৱীত আৰু দ্বিতীয়খন নাই। ইয়াৰ ঐক্য পৰম্পৰা ধৰ্ম তথা ঐতিহ্যৰ ফালৰ পৰা গৌৰৱপূৰ্ণ আৰু বৈচিত্ৰপূৰ্ণ। ■■

অগ্নিস্নান

পম্পী বৰদলৈ
স্নাতক, তৃতীয় ষাণ্মাসিক

‘অগ্নিস্নান’ হৈছে ১৯৮৫ চনত মুক্তিপ্ৰাপ্ত ভবেন্দ্ৰনাথ শইকীয়া পৰিচালিত এখন অসমীয়া চলচ্চিত্ৰ। শইকীয়াৰ “অন্তৰীপ” নামৰ উপন্যাসৰ আধাৰত ছবিখন নিৰ্মাণ কৰা হয়। চলচ্চিত্ৰখনত অভিনয় কৰে ইন্দ্ৰ বণিয়া, কাশ্মিৰী শইকীয়া বৰুৱা, মলয়া গোস্বামী, বিজু ফুকন আদিয়ে। ভবেন্দ্ৰনাথ শইকীয়াই চলচ্চিত্ৰখনৰ বাবে ১৯৮৫ চনৰ শ্ৰেষ্ঠ চিত্ৰনাট্যৰ ৰাষ্ট্ৰীয় চলচ্চিত্ৰ বঁটা লাভ কৰে আৰু চলচ্চিত্ৰখনে অসমীয়া ভাষাৰ শ্ৰেষ্ঠ চলচ্চিত্ৰৰ ৰাষ্ট্ৰীয় বঁটা (ৰজত কমল) লাভ কৰে।

ছবিখনৰ কাহিনী মনোবৈজ্ঞানিক আৰু অগতানুগতিক। এজন সম্পদশালী ব্যৱসায়ীয়ে দ্বিতীয় বিবাহ কৰিবলৈ মন মেলে। তেওঁৰ এই সিদ্ধান্তই তেওঁৰ প্ৰথম পত্নী আৰু পুত্ৰৰ মনত তীব্ৰ খং আৰু আশ্চৰ্যৰ সৃষ্টি কৰে। স্বামীৰ প্ৰতি তেওঁৰ অপৰিসীম প্ৰেম আৰু সমৰ্পণৰ বিনিময়ত প্ৰথম পত্নীয়ে প্ৰৰঞ্চনা পোৱা যেন অনুভৱ কৰে আৰু তেওঁ ইয়াৰ প্ৰতিশোধ লয়।

ড° ভবেন্দ্ৰনাথ শইকীয়াৰ ‘অন্তৰীপ’ উপন্যাসৰ আধাৰত ১৯৮৫ চনত নিৰ্মিত ‘অগ্নিস্নান’ অসমীয়া ছবিজগতৰ এক বহুল সমাদৃত ‘মাস্টাৰপিছ’। পুৰুষপ্ৰধান এখন সমাজত, ৰাষ্ট্ৰনীশাল আৰু শোৱাকোঠাৰ মাজত আবদ্ধ আপাত দৃষ্টিত এগৰাকী সাধাৰণ নাৰীৰ স্বামীৰ প্ৰতাৰণা আৰু মানসিক যন্ত্ৰণাৰ বিৰুদ্ধে নীৰৱ অথচ অভাৱনীয়ভাৱে শক্তিশালী বিদ্ৰোহেই হৈছে ‘অগ্নিস্নান’ৰ কাহিনী, নামটোৱেই যাৰ ইংগিত বহন কৰে। প্ৰতিবাদৰ এই সবল কাহিনীৰ আৰম্ভণি, বিকাশ আৰু চৰম উৎকৰ্ষত কোনো vocal violence নাই, নিঃশব্দ অথচ মুখৰ। মূল নাৰী চৰিত্ৰ মেনকাৰ মুখৰ - “মই সীতা হ’বই খুজিছিলোঁ, কিন্তু সীতা থাকিবলৈ হ’লে ৰামো থাকিব লাগিব, তেহে!” সংলাপ ফাকিয়েই সমগ্ৰ চিনেমাখনৰ সাৰাংশ। চিনেমাৰ মূল চৰিত্ৰ মেনকা আৰু মহীকান্ত। ত্ৰিশৰ দশকৰ শেষৰ পৰিৱেশ। মহীকান্ত প্ৰতিপত্তিশীল, চৌখিন মানুহ, বৃটিছ চাহাবৰ অনুগ্ৰহত ধন্য, কলঘৰৰ মালিক। সামান্য বাটো ঘোঁৰাৰ গাড়ীত উঠি যায়, সুগন্ধি আতৰ লগায়। সুৰা আৰু মাংসৰ অত্যধিক অনুৰাগী মহীকান্তৰ বিপৰীতে মেনকা নিৰ্বিকাৰ, সংসাৰ ধৰ্ম পালনেই যেন

তেওঁৰ একমাত্ৰ ধৰ্ম। তেনেতে এদিন যেতিয়া মহীকান্তই কিৰণ নামৰ সৰু ছোৱালী এজনীক দ্বিতীয় বিবাহ কৰাই আনে আৰু নিঃশব্দে কান্দি থকা মেনকাৰ নিজৰ সপক্ষে যুক্তি দিয়ে, ঠিক তেতিয়াৰ পৰাই শান্ত মেনকাৰ অগ্নিস্নান আৰম্ভ হয়, আৰম্ভ হয় মৌনতা আৰু আঘাতক লৈ অস্ত্ৰ গঢ়াৰ কাহিনী। মহীকান্তৰ দ্বিতীয় পত্নী কিৰণৰ এটি কন্যা সন্তান জন্ম হয়। অস্থিৰ মেনকাই স্বামীৰ প্ৰতাৰণাৰ প্ৰতিশোধ ল’বলৈ চিনেমাৰ এটি অন্যতম শক্তিশালী চৰিত্ৰ মদন চোৰৰ সৈতে শাৰীৰিক সম্পৰ্ক গঢ়ি সন্তান সম্ভৱা হয়। যদিও মদন চোৰ আছিল, সি আছিল মেনকাৰ প্ৰতি অতি সংবেদনশীল। মহীকান্ত আৰু মেনকা দুয়োৰে সি অনুগত আছিল, কিন্তু মহীকান্তৰ অহংকাৰ আৰু মেনকাৰ প্ৰতি কৰা অন্যায়ে সি সহ্য কৰিব পৰা নাছিল। এই কথাৰ বাবেই মেনকাই মদনৰ প্ৰতি এক সহানুভূতিপূৰ্ণ বিশ্বাস আৰু আস্থা অনুভৱ কৰিছিল। এদিন মেনকাই তেওঁলোকৰ ডাঙৰ ল’ৰা ইন্দ্ৰ মদনহঁতৰ তালৈ যোৱা বুলি শুনি কথাটো সঁচা-মিছা সুধিবলৈ তাক মতাই আনে আৰু ইন্দ্ৰক গ’লে উভতাই পঠাবলৈ কয়। ইন্দ্ৰ বয়ঃসন্ধিৰ দোমোজাত থকা ল’ৰা, পঢ়া-শুনাত ভাল, কিন্তু দেউতাকৰ প্ৰতি বীত-শ্ৰদ্ধা। মুখেৰে সি একো নামাতে, কিন্তু স্ফোৰণৰ প্ৰকাশ তাৰ কাম-কাজত বিদ্যমান। ইতিমধ্যে মেনকাই মহীকান্তৰ সৈতে সকলো শাৰীৰিক সম্পৰ্ক ছেদ কৰে আৰু প্ৰতিশোধ ল’বলৈ মদনৰ সৈতে মিলিত হৈ সন্তান সম্ভৱা হয়। অবাৰু মহীকান্তই একো ক’বও নোৱাৰে আৰু নীৰৱেও থাকিব নোৱাৰে। তেওঁৰ অহংকাৰৰ সৌধ নিমিষতে খহি পৰে। যি শোৱাকোঠাত মহীকান্তই নিমাখিত মেনকাক দ্বিতীয় বিবাহৰ যুক্তি দিছিল, তেওঁৰ শৌৰ্যৰ প্ৰতীক কলঘৰটোৰ সমুখত ৰৈ সেই মেনকাই নীৰৱ বাৎময়তাৰে, বিজয়িনীৰ গৌৰৱেৰে ঘোষণা কৰিলে, “সীতা হ’বলৈ ৰামো থাকিব লাগিব।”

‘অগ্নিস্নান’ চিত্ৰনাট্যই মেনকাৰ ভিতৰৰ জীৱন আৰু বাহিৰৰ জীৱন - এই দুয়োটা দিশ আগ বঢ়াই নিছে সমান্তৰালভাৱে। দুয়োটা দিশৰে মেনকাৰ ৰূপ উদ্ভাসিত হৈ উঠিছে আৰু চিত্ৰনাট্য সামৰণিৰ ঠিক আগে আগে মেনকাৰ গোপন অধ্যায়ৰ স্বীকাৰোক্তিৰে অধ্যায়টিৰ সামৰণি মৰা হৈছে। মেনকাৰ জীৱনৰ সাহসী কণ্ঠ আৰু প্ৰতিবাদৰ কাহিনী সমাপ্ত কৰি তেওঁক জয়ী দেখুওৱা হৈছে। গতিকে ‘অগ্নিস্নান’ৰ চিত্ৰনাট্যত আনুষংগিক শব্দৰ বুদ্ধিদীপ্ত আৰু সৃজনশীল ব্যৱহাৰেৰে নিৰ্মাণ কৰা এই দৃশ্যই চিত্ৰনাট্যখনৰ পৰিপূৰ্ণতাত সঠিকভাৱে সহায় কৰিছে।

মহীকান্তৰ চৰিত্ৰত বিজু ফুকন, মেনকাৰ চৰিত্ৰত মলয়া গোস্বামীৰ শক্তিশালী অভিনয় ‘অগ্নিস্নান’ৰ শক্তি। বাকী চৰিত্ৰসমূহত অভিনয় কৰা ইন্দ্ৰ বণিয়া, অৰুণ নাথ, কাশ্মিৰী শইকীয়া বৰুৱা, চেতনা দাস আদি অভিজ্ঞ কলা-কুশলীয়ে চিনেমাখনৰ প্ৰতিটো মাত্ৰা আৰু অনুভৱ পোহৰাই তুলিছে। ‘অগ্নিস্নান’ শ্ৰেষ্ঠ চিত্ৰনাট্যৰ চলচ্চিত্ৰ বঁটাৰে সন্মানিত হৈছিল। ●●

ফকৰা যোজনা অসমৰ প্ৰকৃতি

আদিল শ্বাহ আলিম
স্নাতক, তৃতীয় ষাণ্মাসিক

প্ৰায় প্ৰতিটো ফকৰা যোজনাতে অসমৰ প্ৰকৃতি আৰু এই ৰাজ্যৰ অসমীয়া সমাজ জীৱনৰ প্ৰতিচ্ছবি প্ৰতিফলিত হোৱা দেখা যায়। অসমৰ প্ৰকৃতিত উপলব্ধ বিভিন্ন প্ৰাকৃতিক উপাদানৰ লগতে অসমীয়া সমাজ জীৱনৰ ৰীতি-নীতি, আচাৰ-ব্যৱহাৰ ফকৰা যোজনাবিলাকত ফুটি উঠিছে। অসমৰ প্ৰকৃতিৰ এটি প্ৰধান উপাদান হ'ল বাঁহ গছ। এই বাঁহৰ উল্লেখ ফকৰাত এনেদৰে আছে —

“যাৰ নাই বাঁহ
তাৰ নাই সাহ।”

আকৌ বুদ্ধি আৰু শ্ৰমৰ বলত এজনে আনজনৰ পৰা কেনেদৰে নিজৰ সুবিধা আদায় কৰে, সেই কথা ফকৰাত এনেদৰে কৈছে —

“তোমাৰ ঘৰৰ বাঁহ গছ কাটি
তাৰে কৰিছোঁ খৰিচা,
তোমাকে বেচি ধন-ধান লৈছোঁ
কথাটো মন কৰিছা?”

একেদৰে অসমীয়া সমাজত গৰু এবিধ অবিচ্ছেদ্য জন্তু। সমাজত এই গৰুৰ মূল্য বুজাবলৈ ফকৰাত এনেদৰে কৈছে —

“যাৰ নাই গৰু,
সি সবাতোকৈ সৰু।”

অসমত বৰষুণ এক এৰাব নোৱৰা প্ৰাকৃতিক পৰিঘটনা। এই বৰষুণৰ কথা উল্লেখ কৰি সময়ত ল'বলগীয়া সতৰ্কতামূলক ব্যৱস্থা সময়তকৈ পলমকৈ লোৱা কাৰ্যৰ প্ৰয়োজনীয়তা এনেদৰে উল্লেখ কৰা হৈছে —

“চোৰ গ'লে বুদ্ধি,
বৰষুণ গ'লে জাপি।”

একেদৰে, নিজৰ অভাৱগ্ৰস্ততাকো সুচল কৰি ল'ব জানিলে মানুহৰ সাধাৰণ অভাৱবোৰ নাইকিয়া হয়। সেই কথা ফকৰাত এনেদৰে কৈছে —

“খাব জানিলে চাউলেই চিৰা,
বহিব জানিলে মাটিয়েই পীৰা।”

তেনেকৈ, ব্যক্তিগত ধন-সম্পত্তি বা প্ৰতিপত্তিয়ে যেতিয়া সমাজখনৰ কোনো উপকাৰ সাধন নকৰে, তেতিয়া সেই কথা ফকৰাত এনেদৰে উল্লেখ কৰিছে :

“কুকুৰৰ নেজ দীঘল হ'লে নিজে পাৰি বহিব।”

কেতিয়াবা বিভিন্নজনৰ পৰা বস্তু আনি মানুহে নিজৰ অভাৱ পূৰণ কৰে বা নিজৰ চৌখিনতা প্ৰদৰ্শন কৰে। সেই কথা ফকৰাত এনেদৰে উল্লেখ কৰিছে —

“এঘৰৰ পাটনাদ, এঘৰৰ জৰী
এঘৰে পানী তোলে হুৰুস হুৰুস কৰি।”

সাধাৰণতে ঘৰ এখনত যিমানই কাম নহওক কিয়, সকলো কামকে সদগতি লগায় ঘৰৰ সবাতোকৈ জ্যেষ্ঠজনেহে। সেই কথাকে ফকৰাত কৈছে —

“চাৰিগুটা আঙুলিৰে খায়,
বুঢ়াই হেটুকিলেহে যায়।”

কেতিয়াবা বিভিন্নজনৰ ক্ষেত্ৰত বিভিন্ন অবাঞ্ছিত বা অনাহত ঘটনা ঘটা দেখা যায়। এনে ঘটনা ঘটিলে, তেনে ভাব প্ৰকাশ কৰিবলৈ ফকৰাত কোৱা হয় —

“হস্তীৰো পিছলে পাও,
সজ্জনৰো বুৰে নাও।”

তেনেদৰে, প্ৰাকৃতিক বতৰৰ আগতীয়া উমান বুজিবৰ বাবে অসমীয়া চহা সমাজত প্ৰচলিত এটি ফকৰা হৈছে —

“উত্তৰে গাজিলে জানিবা খৰ,
দক্ষিণে গাজিলে মাৰিবা লৰ।”

অৰ্থাৎ দক্ষিণ দিশে যদি মেঘে গাজে তেন্তে বুজিব লাগিব যে অলপ পিছতে বৰষুণ আহিব। কিন্তু উত্তৰ দিশত যদি মেঘে গাজে তেন্তে পৰৱৰ্তী সময়ত ৰ'দ দিব বুলি বুজিব লাগিব।

নিজৰ সামৰ্থ অনুসৰিহে মানুহে কামৰ দায়িত্ব ল'ব লাগে। সেই কথাকে ফকৰাত এনেদৰে কৈছে।

“আঠুৰা চাইহে ঠেং মেলিব লাগে।”

কেতিয়াবা এজনৰ হিত সাধন কৰোঁতে তেওঁৰ লগত থকা আনজনো উপকৃত হয়। সেই কথা ফকৰাত এনেদৰে কৈছে—
“তুলসীৰ লগতে কলপটুৱাৰো মুক্তি।”

কিন্তু কেতিয়াবা ইয়াৰ ওলোটা হয়। অৰ্থাৎ কোনোবাই এজন লোকৰ অহিত সাধন কৰোঁতে সেই লোকজনৰ লগত থকাজনো সেই অপকাৰৰ চিকাৰ হ'বলগীয়া হয়। সেই কথাকে কৈছে —

“উলুৰ লগত বগৰী পোৰা।”

একেদৰে দুটা বিপৰীত শক্তিৰ সংঘাতত তৃতীয় পক্ষ অৰ্থাৎ সাধাৰণ লোকো ক্ষতিগ্ৰস্ত হয়। সেই কথাকে ফকৰাত কৈছে —

“দুই মহৰ যুঁজত
বিৰিণাৰ মৰণ।”

কোনো এটা কাম এজন লোকে অকলে কৰিবলৈ অসাধ্য হ'লেও, সেই কাম বহু লোকে একত্ৰিত কৰিলে সহজসাধ্য হৈ পৰে। সেই কথাকে ফকৰাত কৈছে —

“বাইজে নখ জোকাৰিলে নৈ বয়।”

এনেদৰে অন্য কিছুমান ফকৰা যোজনা হৈছে— ‘ধান পকে মানে টুনিৰ মৰণ’, ‘চ'তৰ বিছলৈ ছমাহ থাকোঁতে হাত মেলি নচা’, ‘হলা গছ দেখিলে আটায়ে বাগী কুঠাৰ মাৰে’, ‘হৰিণাৰ মাংসই বৈৰী’, ‘শাকত নাখায় লোণ পিটিকাত যায় তিনি গুণ’, ‘অধিক মাছত বগলী কণা’, ‘অচিন কাঠৰ থোৰাকো নলগাবা’, ‘আদাক দেখি উঠিল গা, কেঁতুৰিয়ে বোলে মোকো খা’, ‘ঘন ঘনকৈ দিবা আলি, তেহে খাবা নানা খালি’ ইত্যাদি।

সাহিত্যত ফকৰা যোজনাৰ স্থান : অসমীয়া সাহিত্যত ফকৰা যোজনাৰ স্থান অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। নিজৰ মনোভাব পাঠকৰ ওচৰত অধিক স্পষ্ট আৰু বোধগম্য কৰি তুলিবৰ বাবে অসমীয়া সাহিত্যিকসকলে নিজৰ সাহিত্য কৰ্মত ফকৰা যোজনাৰ ব্যৱহাৰ কৰা দেখা যায়। গল্প, উপন্যাস, প্ৰবন্ধ আদিতো বাদেই, পদ্য বা কবিতাতো ফকৰা যোজনা শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ সময়ৰ পৰাই ব্যৱহাৰ হোৱা পৰিলক্ষিত হয়। চৰায়ে নিজৰ পাখি অনুসৰিহে উৰিব পাৰে। অৰ্থাৎ নিজৰ সামৰ্থৰ বাহিৰত কোনোও কোনো কাম কৰিব নোৱাৰে। সেই কথাকে গুৰুজনাই তাহানিতে তেওঁৰ ৰচনাত বাৰে বাৰে ফকৰা যোজনাৰে উল্লেখ কৰিছে এনেদৰে —

“পখিজাক উৰে যেনে পাখা অনুসাৰে।”

শংকৰদেৱৰ সময়ৰ পৰা আজিৰ দিনলৈকে অসমীয়া ভাষাৰ প্ৰতিজন জনপ্ৰিয় সাহিত্যিকে তেওঁলোকৰ ৰচনাত ফকৰা যোজনাৰ স্থান দি আহিছে। সাম্প্ৰতিক কালত সততে সক্ৰিয়তাৰে লিখা-মেলা কৰি থকা প্ৰতিজন লেখকৰ প্ৰবন্ধতে ফকৰা যোজনাৰ উল্লেখ দেখা যায়।

এই লোকসকলে ফকৰা যোজনাৰ এনেদৰে গুৰুত্ব সহকাৰে উল্লেখ কৰা প্ৰধান কাৰণটোৱেই হৈছে নীতি শিক্ষা। সাহিত্যিক বা লেখকে পাঠক সমাজক যি নীতিশিক্ষা দিব খোজে, সেয়া নিজৰ ভাষাৰে নকৈ সমাজত প্ৰচলিত ফকৰা যোজনাৰ উল্লেখৰে কয়। ইয়াৰ কাৰণ দুটা। ইয়াৰ জৰিয়তে পাঠকৰ ওচৰত লেখক বা সাহিত্যিক জনৰ বদান্যতা প্ৰকাশ পোৱাৰ সমান্তৰালকৈ নীতি শিক্ষাৰ প্ৰতি পাঠকৰ থাকিবলগীয়া দায়বদ্ধতাকো সোঁৱৰাই দিয়া হয়।

সেয়ে অসমীয়া সাহিত্যত প্ৰাচীন কালৰে পৰা আজিৰ আধুনিক ৰচনাৰলীলৈকে সৰ্বত্ৰে ফকৰা যোজনাৰ সঘন ব্যৱহাৰ হৈ আহিছে। অসমীয়া ভাষাৰ প্ৰায় প্ৰতিখন সাহিত্যিক গ্ৰন্থতে ক'ৰবাত নহয় ক'ৰবাত ফকৰা যোজনাৰ উল্লেখ থাকেই।

বিলুপ্ত হ'বলৈ ধৰা ফকৰা যোজনাৰ প্ৰয়োগৰ প্ৰয়োজনীয়তা : ওপৰত কৰি অহা আলোচনাৰ পৰাই এই কথা প্ৰতীয়মান হৈছে যে অসমীয়া ভাষাত ফকৰা যোজনাৰ স্থান অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। কিন্তু শেহতীয়াকৈ আধুনিক প্ৰজন্মৰ যুৱক-যুৱতীসকলৰ মাজত এই ফকৰা যোজনাৰ ব্যৱহাৰ এক প্ৰকাৰ নোহোৱা হৈ আহিছে আৰু আজিৰ প্ৰজন্মৰ লেখক-লেখিকাসকলেও তেওঁলোকৰ সাহিত্য কৰ্মত ফকৰা যোজনাৰ উল্লেখ নকৰাটো পৰিলক্ষিত হৈছে। ফকৰা যোজনাৰ মহত্ব উপলব্ধি নকৰা বাবেই হওক বা ফকৰা যোজনা নজনা বাবেই হওক, আধুনিক অসমীয়া ভাষীৰ মাজত ফকৰা যোজনাৰ ব্যৱহাৰ নোহোৱা হৈ আহিছে। সেয়ে অসমীয়া ফকৰা যোজনাবিলাক বিলুপ্ত হোৱাৰ উপক্ৰম কৰিছে।

আগতেই উল্লেখ কৰা হৈছে যে মনৰ ভাব অধিক স্পষ্টকৈ প্ৰকাশ কৰিবৰ বাবে, বিশেষকৈ পাঠক বা শ্ৰোতাৰ অধিক হৃদয়ংগম কৰি তুলিবৰ বাবে ফকৰা যোজনাৰ শক্তি নস্যাৎ কৰিব নোৱাৰি। সমাজখনৰ প্ৰয়োজনৰ স্বাৰ্থত কাৰোবাক কিবা হিতোপদেশ বা নীতি কথা ক'বলগীয়া থাকিলে লেখক বা বক্তাক ‘মই বৰ’ ভাব প্ৰদৰ্শন নকৰাকৈ বদান্যতা সহকাৰে মনৰ ভাব ব্যক্ত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ফকৰা যোজনাই যিদৰে সহায় কৰে, তেনেদৰে আন একোৰেই সহায় কৰিব নোৱাৰে। সেয়ে প্ৰাচীন সময়ত যেনেকৈ পাঠক-শ্ৰোতাৰ ওচৰত লেখক বক্তাই মনোভাব প্ৰকাশ কৰিছিল, আজিৰ দিনতো সেই একেদৰেই নিজৰ ভাব বা বক্তব্য এজনে আনজনলৈ প্ৰেৰণ কৰিব খোজে। যদি সেয়ে হয় তেন্তে নিজৰ এই প্ৰেৰণ অধিক ফলপ্ৰসূ আৰু শক্তিশালী কৰি তোলাৰ স্বাৰ্থতে আধুনিক অসমীয়া ভাষাত বিলুপ্ত হ'বলৈ ধৰা ফকৰা যোজনাৰ সঘন আৰু সঠিক প্ৰয়োগৰ প্ৰয়োজন আছে। ▀▀

পোৱা মক্কাৰ ইতিহাস আৰু ধৰ্মীয় নীতি-নিয়ম

তাছলিমা বেগম

স্নাতক, পঞ্চম ষাণ্মাসিক

কামৰূপ জিলাৰ হাজোৰ গৰুড়াচল পাহাৰত সু-উচ্চ টিলাত অৱস্থিত অসম তথা উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ এখনি ধৰ্মকেন্দ্ৰিক পৰ্যটনস্থলী হ'ল— হজৰত শ্বাহ গিয়াছুদ্দিন আউলিয়াৰ দৰ্গাহ শ্বৰীফ, যাক কোৱা হয় 'পোৱা মক্কা' বুলি। ১১৯৩ চনত ইৰাণৰ তব্রিজত নগৰত হজৰত শ্বাহ চুলতান গিয়াছুদ্দিন বা শ্বেখ জালালুদ্দিনৰ জন্ম হৈছিল। তেওঁ তব্রিজৰ বাদশ্বাহ আছিল। পাছলৈ তেওঁ চুফীবাদৰ প্ৰতি আকৃষ্ট হৈ নিজৰ পুত্ৰক সিংহাসনত বহুৱাই বাগদাদলৈ গৈ তাত পীৰ শ্বেখ ছাহাবুদ্দিন ছহৰবাদীৰ আউলিয়া হিচাপে থাকে। পাছলৈ তেওঁ আবু ছাইদ তব্রিজী আৰু আজমীৰলৈ গৈ খাজা মইনুদ্দিন চিষ্টীৰ লগত যোগ দিছিল। পাছলৈ তেওঁ কেইবাজনো আউলিয়াক লগত লৈ ইছলাম ধৰ্মৰ বাণী প্ৰচাৰ কৰিবলৈ অসমলৈ আহি হাজোৰ গৰুড়াচল পাহাৰৰ শিখৰত উপাসনাস্থলী স্থাপন কৰে।

১৩৪৪ খৃঃত গিয়াছুদ্দিনৰ মৃত্যুৰ পাছত গৰুড়াচলে পূৰ্বতকৈ অধিক গুৰুত্ব পালে। ইয়াৰ নামনিৰ মাজাৰ বা দৰ্গাহ চোৱাচিতা কৰাৰ বাবে দৰ্গাহ ভূমিতে ফকিৰ আৰু পাইকসকলক স্থাপন কৰা হৈছিল। সেই গাঁওখন 'ফকিৰটোলা' বুলি বৰ্তমান পৰিচিত। ইয়াত পোৱা এক ফাটীলিপি মতে মোগল সম্ৰাট শ্বাহজাহানৰ ৰাজত্বকালত ১৬৫৭ চনত লুটফুল্ল চিৰাজীয়ে 'পোৱা মক্কা' মছজিদ নিৰ্মাণ কৰাইছিল। ১৬৮২ চনত আহোম স্বৰ্গদেউ ৰুদ্ৰসিংহই মোগলৰ হাতৰ পৰা গুৱাহাটী উদ্ধাৰ কৰাৰ পাছতো ইয়াৰ চোৱা-চিতা কৰিছিল। হাজোৰ 'পোৱা মক্কা' দৰ্গাহেই হ'ল অসমৰ সৰ্বপ্ৰথম মছজিদ।

আহোম ৰাজত্ব কালত এই দৰ্গাহ 'বৰ মোকাম' নামে পৰিচিত আছিল। ১৮শ শতিকাত আহোম স্বৰ্গদেউ লক্ষ্মী সিংহই পাৰ্ছী পাঢ়িয়া আনোৱাৰ হাজী ফকিৰক মোকামৰ 'খাদিম' (চোৱা-চিতা কৰা ব্যক্তি) হিচাপে নিযুক্তি দি মোকাম আৰু ইয়াৰ অধীনস্থ সকলো ভূ-সম্পত্তিৰ ৰাজহ তথা আয়ৰ চাৰিভাগৰ এভাগ (১/৪) ভৰণ-পোষণৰ বাবে অনুদান দিয়ে; সম্ভৱত এই এপোৱা অংশীদাৰ পোৱা হেতুকে এই 'মোকাম' পোৱা মোকাম হিচাপে জনাজাত হৈছিল। সময়ৰ গতিত প্ৰচলিত মোকামৰ সলনি 'পোৱা মক্কা' নামটোৱে প্ৰাধান্য লাভ কৰে।

আল্লাহৰ উপাসনাত মগ্ন থাকি গৌছিয়াত (সিদ্ধপুৰুষ) প্ৰাপ্ত হোৱাৰ পাছৰে পৰা মানুহে তেওঁক গিয়াছুদ্দিন আউলিয়া বুলি মাতিবলৈ ধৰে। প্ৰায় ৩৫ বছৰকাল বাদশ্বাহ হৈ দেশ শাসন কৰাৰ পাছত তেওঁ পুতেকৰ হাতত ৰাজ্যৰ দায়িত্ব অৰ্পণ কৰি দেশে-বিদেশে ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰিবলৈ লয়। গিয়াছুদ্দিন আউলিয়াই কিছুদিন মূলতান চহৰত থকাৰ পাছত দিল্লী, লাহোৰ, বিহাৰ আদি ঠাই ভ্ৰমণ কৰি ১৩২২ খ্ৰীঃত ৭০ জন

আউলিয়াসহ অসমলৈ আহি হাজোৰ গৰুড়াচল পাহাৰৰ ওপৰত এটি মছজিদ সাজি ইয়াতে ধৰ্ম চৰ্চা কৰি থাকিবলৈ লয়। প্ৰখ্যাত পৰিব্ৰাজক ইবন বঠুতাই গিয়াছুদ্দিন আউলিয়াৰ গুণাৱলীৰ বিষয়ে তেওঁৰ ‘চফৰ নামাত’ উল্লেখ কৰিছে। প্ৰায় ২০ বছৰ কাল গিয়াছুদ্দিন আউলিয়াই হাজোত বসবাস কৰাৰ পিছত ইং ১৩৪৫ খ্ৰীঃত মৃত্যুবৰণ কৰে।

তেখেতৰ সাধুতাৰ বাবেই সেই সময়ত পুৰণি কোচ হাজোত অনেক স্থায়ী বাসিন্দাই ইছলাম ধৰ্ম গ্ৰহণ কৰিছিল। তেওঁৰ অলৌকিকতা আৰু গুণত মুগ্ধ হৈ বহুলোকে তেওঁৰ ওচৰত ‘মুসীদ’ হৈ ইছলাম ধৰ্ম গ্ৰহণ কৰিছিল বুলি জনা যায়। মৃত্যুৰ পিছত গিয়াছুদ্দিন আউলিয়াক তেওঁ উপাসনা কৰা মছজিদৰ ওচৰত সমাধিস্থ কৰা হয় আৰু এই ঠাইডোখৰ ‘গিয়াছুদ্দিন আউলিয়াৰ দৰ্গাহ’ হিচাপে জনসাধাৰণৰ মাজত পৰিচিত।

অসমৰ বিখ্যাত ধৰ্মকেন্দ্ৰিক পৰ্যটনস্থলী সমূহৰ ভিতৰত এই দৰ্গাহ অন্যতম। ‘পোৱা মক্কা’ৰ দৰ্গাহৰ মূল বৈশিষ্ট্য হ’ল গিয়াছুদ্দিন আউলিয়াৰ কবৰ। ঐতিহাসিকসকলে তেওঁক এজন ‘চুফী সাধক’ বুলি ক’ব খোজে। তেওঁলোকৰ মতে উত্তৰ-পূব ভাৰতত ইছলাম ধৰ্মৰ প্ৰচাৰ আৰু চুফী আদৰ্শৰ প্ৰসাৰ হয় হাজোৰ ‘পোৱা মক্কা’ৰ জৰিয়তে।

‘পোৱা মক্কা’ৰ ভিত্তিত প্ৰতিফলিত হোৱা চুফী আদৰ্শৰ দৰ্শনসমূহ এনেধৰণৰ আছিল—

(ক) মহান আল্লাহৰ মহত্ব তথা সাৰ্বভৌমত্বৰ শিক্ষা দিয়াৰ সমান্তৰালকৈ মানুহৰ মাজত যে কোনো সৰু-বৰ, ভেদাভেদ নাই, আল্লাহৰ ওচৰত সকলো মানুহেই সমান এই বাৰ্তা সৰ্বসাধাৰণৰ মাজলৈ প্ৰেৰণ কৰা হয়।

(খ) ‘পোৱা মক্কা’ অসমৰ হাজো অঞ্চলৰ হিন্দু-মুছলমানৰ মাজৰ এক সমন্বয়ৰ সেতু; সাম্প্ৰদায়িক ঐক্য আৰু সম্প্ৰীতিৰ মনোভাব, উদাৰ মনোভাবৰ বাবে এই অঞ্চলৰ মানুহে আন্তৰিকতাৰে গ্ৰহণ কৰি লৈছে।

(গ) উল্লেখযোগ্য যে ‘পোৱা মক্কা’ত যি ধৰ্মৰ আদৰ্শ দেখুওৱা হয়, সেই আদৰ্শত এক উদাৰ মনোভাবেৰে ধৰ্মৰ বাণী গীত-মাত্ৰেৰে তথা থলুৱা উপাদানেৰে প্ৰচাৰ কৰি সমন্বয়ৰ বাৰ্তাৰে বিশেষকৈ নামনি অসমত সম্প্ৰীতিৰে জাতি গঠনত অৰিহণা যোগাইছিল আৰু বৰ্তমানো ই অব্যাহত আছে।

(ঘ) নব্য ধৰ্মীয় আন্দোলনৰ প্ৰভাৱে ‘পোৱা মক্কা’ত পৰিছিল, যাৰ কাৰণে ‘পোৱা মক্কা’ৰ সামগ্ৰিক পৰিবেশ ধৰ্মৰ উদ্ভূত লৈ সমাজ, সংস্কৃতিৰ মিলনভূমিলৈ পৰিৱৰ্তিত হয়। নীতি

আৰু যুক্তি ‘পোৱা মক্কা’ত বিৰাজমান চুফী দৰ্শনৰ আধাৰ। পৰিব্ৰতা, আবেগ আৰু সততাকেন্দ্ৰিক ‘পোৱা মক্কা’ৰ ঐতিহ্য আৰু আধুনিকতা প্ৰতিষ্ঠিত। তদুপৰি শ্ৰেণীবিহীন নীতি আৰু সাম্যবাদৰ আদৰ্শৰ লগতে গোড়ামিবিহীন সমাজৰ নীতিয়েই যুগ-যুগান্তৰৰ পৰা ‘পোৱা মক্কা’ অঞ্চলটোত সম্প্ৰীতিৰ এনাজৰী ফটফটীয়া কৰি ৰাখিছে। দেশ-বিদেশৰ অগমন লোক এই দৰ্গাহলৈ আহি চুফী সাধকজনক শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰি নিজৰ মনোকামনা পূৰণৰ বাবে দোৱা-প্ৰাৰ্থনা মাগে। মছজিদৰ গাতে লাগি থকা পাৰ্চী ভাষাত লিখা সেই সময়ৰ শিলালিপি এখনে এই সাক্ষ্য আজিও বহন কৰি আহিছে।

হাজো যিহেতু আহোম, মোগল আৰু কোঁচ এই তিনি সাম্ৰাজ্যৰ অধীনত আছিল সেয়েহে তেতিয়াৰ ৰজা-মহাৰজাসকলে ‘পোৱা মক্কা’ৰ উন্নতিৰ হকে মাটি সম্পত্তি দান কৰিছিল। বাদশ্বাহ ছাহজাহানৰ দ্বিতীয় গৰাকী পুত্ৰ তনাৰুল গাজী চুজাউদ্দিনে বঙ্গৰ চুবেদাৰ হৈ থকা সময়ত ‘পোৱা মক্কা’ৰ উন্নতিৰ প্ৰতি বিশেষ নজৰ দিছিল আৰু সেই সময়ত তেওঁ হাজোক ‘চুজাবাদ’ নামেৰে নামকৰণ কৰিছিল।

অতীজৰে পৰা মুছলমানসকলৰ লগতে হিন্দুসকলেও ‘পোৱা মক্কা’ক এখন তীৰ্থস্থান বুলি গণ্য কৰি আহিছে। প্ৰত্যক বছৰৰ অন্য সময়তকৈ জেঠ মাহৰ পূৰ্ণিমাৰ ৰাতি যথেষ্ট সংখ্যক হিন্দু ধৰ্মাৱলম্বী লোকে ‘পোৱা মক্কা’ দৰ্শন কৰিবলৈ আহে। শ্বাহ গিয়াছুদ্দিন আউলিয়াৰ মৃত্যুৰ প্ৰায় ৩০০ মান বছৰৰ পাছত ইবাকৰ বাগদাদৰ পৰা আন এজন সমাজ সংস্কাৰক তথা চুফী সাধক শ্বাহ মিলানৰ অসমলৈ আগমন ঘটে। তেওঁ পিছত ‘আজান পীৰ’ৰূপে অসমত বিখ্যাত হৈ পৰে। তেওঁ প্ৰথমে হাজোৰ ‘পোৱা মক্কা’ত কিছুদিন থাকি ধৰ্ম চৰ্চা কৰে আৰু ইয়াৰে স্থানীয় লোকৰ লগত চলন-ফুৰণ কৰি অসমীয়া ভাষা-সংস্কৃতিৰ আদব-কায়দা শিকি লয় আৰু পৰৱৰ্তী পৰ্যায়ত তেওঁ অসমীয়াত জিকিৰ গীত ৰচনা কৰে। হাজোৰ হিন্দু মুছলমানৰ সম্প্ৰীতিৰ আভাস আজান পীৰৰ ইং ১৬৫০ খ্ৰীঃত ৰচিত একাংশ জিকিৰ গীতত পোৱা যায়—

“হাজোৰ মোকামত উৰুমি লাগিছে
ছিগিল কামায়নৰ জৰি,
হিন্দুৱে বিলালে মাহে প্ৰসাদে
মুছলমানে বিলালে ৰুটি।”

প্ৰায় ৮০০ বছৰতকৈও পুৰণি ঐতিহ্য থকা হাজোৰ ‘পোৱা মক্কা’ই আজিও হিন্দু-মুছলমানৰ সম্প্ৰীতিৰ ধাৰাবাহিকতা

অক্ষুণ্ণ ৰাখিছে। ইয়ালৈ বছৰ জুৰি তীৰ্থযাত্ৰী অহা-যোৱা কৰোঁতে হাজোৰ অন্যান্য ধৰ্মকেন্দ্ৰিক পৰ্যটনস্থলীসমূহেও গুৰুত্ব লাভ কৰিছে।

‘পোৱা মক্কা’ৰ ভৌগোলিক স্থান আৰু প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য :

পোৱামক্কা (ইংৰাজী : Poa Mecca) অসমৰ কামৰূপ জিলাৰ হাজোৰ গৰুড়াচল পাহাৰৰ শিখৰত অৱস্থিত মুছলমানসকলৰ পৱিত্ৰ স্থান। গুৱাহাটীৰ পৰা ইয়াৰ দূৰত্ব প্ৰায় ৩৫ কি.মি.।

হাজোৰ ‘পোৱা মক্কা’ৰ প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য অতি মনোমোহা। চাৰিওফালে চিৰসেউজীয়া প্ৰাকৃতিৰ বিনন্দীয়া ৰূপে বিস্তৃতি লাভ কৰিছে। বিশেষকৈ মাঘ মাহত ইয়াৰ সৌন্দৰ্য আৰু আকৰ্ষণ বৃদ্ধি কৰে উৰুচ পৰ্বই। নানা দেশৰ পৰা ইয়ালৈ পৰ্যটকৰ আগমন ঘটে।

ঐতিহ্যমণ্ডিত ‘পোৱা মক্কা’ৰ মূল গেটখনৰ পৰা ‘পোৱা মক্কা’ দৰ্গাহলৈ যি প্ৰায় আঢ়ৈ কি.মি. পথ আছে, সেই পথটোৰ দুয়োকাষে অতি বিতোপন প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য লীলা দেখিবলৈ পোৱা যায়। পাহাৰৰ কিছু উচ্চতাৰ স্থানত অৱস্থিত মূল দৰ্গাহলৈ যোৱা এই পথটোৰ এটা কাষত পাহাৰ আনটো কাষত ওখ চেগুন গছৰ অৰণ্য আছে। প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্যই যিহেতু মানৱ জাতিক অন্তৰীণভাৱে আকৰ্ষিত কৰে। গতিকে ধৰ্মীয় অনুকম্পা, সস্ত্ৰীতিৰ নিদৰ্শন আৰু প্ৰাকৃতিক চিত্ৰবনৰ ইয়াত একেলগে পয়োভৰ ঘটিছে। এনে বৈচিত্ৰ্যৰ সমাহাৰৰ বাবেই ইয়াৰ ইতিহাস চহকী।

দৰ্গাহলৈ যোৱা মসৃণ যাত্ৰাপথটোৱে যেন প্ৰতীকী অৰ্থত নিৰলাৰ স্থান বা শান্তিৰ স্থল হিচাপেও বুজাব খুজিছে। আধুনিক যাতায়ত ব্যৱস্থাৰ সা-সুবিধাই অৱশ্যেই এই ‘পোৱা মক্কা’ৰ দৰ্গাহ দৰ্শন কৰিবলৈ পৰ্যটকসকলক সহায় কৰিছে। পাহাৰৰ ওপৰৰ সুন্দৰ ভিউ পইন্ট (View Point)ৰ লগতে খটখটীৰে ‘পোৱা মক্কা’ৰ ওপৰলৈ যোৱা ৰাস্তাটোৱে ইয়াৰ সৌন্দৰ্য বৃদ্ধি কৰিছে।

অসম প্ৰকৃতিৰ ফালৰ পৰা অত্যন্ত চহকী ৰাজ্য। অসমক নদীমাতৃক ৰাজ্য বুলিও কোৱা হয়। প্ৰকৃতিৰ অপৰূপ সৌন্দৰ্যৰ ভাঙৰ অসম ৰাজ্যৰ সৌষ্ঠৱ বৃদ্ধি কৰাত ‘পোৱা মক্কা’ৰ প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য তথা ভৌগোলিক অৱস্থানো অংশীদাৰ।

আমাৰ মাজত এতিয়াও এনে সম্পদ আৰু অনুভৱ আছে, যাৰ বাবে এতিয়াও অসমীয়া জাতিৰ অস্তিত্ব ৰক্ষিত হৈ আছে।

‘পোৱা মক্কা’ৰ ধৰ্মীয় নীতি-নিয়ম :

ধৰ্মীয় মহামিলনৰ শ্ৰেষ্ঠ নিদৰ্শন হাজো। হিন্দুৰ লগতে বৌদ্ধ আৰু ইছলাম ধৰ্মৰ লোকৰ বাবেও হাজো পৱিত্ৰ স্থান।

বিভিন্ন সময়ৰ ধৰ্ম প্ৰৱৰ্তক আৰু প্ৰচাৰকসকলেও হাজোক ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ এখন উৎকৃষ্ট স্থান হিচাপে নিৰ্বাচন কৰি আহিছে। ভৌগোলিক আৰু ৰাজনৈতিকভাৱেও হাজোৰ এক সুকীয়া স্থান আছে। উল্লেখনীয় কথাটো হ’ল যে ‘পোৱা মক্কা’ৰ উৰুচ আৰু মাধৱ মন্দিৰৰ পাদতল মাধৱ পুখুৰীৰ পাৰত ‘মাঘমেলা’ একে সময়তে আৰম্ভ হয়।

‘পোৱা মক্কা’ দৰ্গাহ স্বৰীফত প্ৰথম মাঘ বিহুৰ দিনা ‘উৰুচ’ আৰম্ভ হৈ মাঘী পূৰ্ণিমা তিথিত পূৰ্ণ ‘উৰুচ’ হয়। প্ৰথম দিনাৰ পৰা ভক্তৰ আগমন হ’লেও পূৰ্ণ উৰুচৰ দিনা বহু হাজাৰ ইছলাম ধৰ্মীলোকৰ লগতে হিন্দু যাত্ৰীৰো সমাৱেশ হয়। ঠিক সেইদৰে প্ৰথম মাঘ বিহুৰ দিনা ‘মাঘ মেলা’ আৰম্ভ হৈ দ্বিতীয় বিহুৰ দিনা আগণন তীৰ্থযাত্ৰীৰ সোঁত মাধৱ মন্দিৰলৈ বয় আৰু প্ৰায় গোটেই মাহ জুৰি তীৰ্থযাত্ৰীৰ ভিৰ হৈ থাকে। উৰুচ আৰু মাঘ মেলা একে সময়তে অনুষ্ঠিত হোৱাৰ ফলত একেখিনি ভক্তই মাধৱ মন্দিৰ আৰু ‘পোৱা মক্কা’ দৰ্শন কৰাৰ সুযোগ পায়। ফলত উভয় সম্প্ৰদায়ৰ মাজত সৌহাৰ্দ্য গঢ়ি উঠি হাজো মহামিলনৰ তীৰ্থ হৈ পৰে। হিন্দু-মুছলমান আৰু বৌদ্ধ তিনিওটা ধৰ্মৰে তীৰ্থস্থান হাজো নামটোৰ উৎপত্তিৰ সম্পৰ্কে কেইবাটাও জনশ্ৰুতি আছে—

প্ৰাচীন কালত ইয়াতে মুনিসকলে সাধনা কৰিছিল বুলি উল্লেখ পোৱা যায়। এবাৰ মুনিসকলৰ সাধনা সম্পূৰ্ণ নহওঁতেই যোগভ্ৰষ্ট হ’ল আৰু মুনিসকলে ‘হত যোগ’, ‘হতযোগ’ চিঞৰিলে, কালক্ৰমত এই ‘হতযোগ’ শব্দই হাজো নাম পালে। হিন্দু-মুছলমান আৰু বৌদ্ধ ধৰ্মৰ সমন্বয় ঘটাব বাবে হাজোক ধৰ্মৰ ‘ত্ৰিবেণী সংগম’ বোলা হয়। হাজো অঞ্চলৰ হিন্দু-মুছলমান উভয় সম্প্ৰদায়ৰ জনবিশ্বাস মতে এই পাহাৰখনত পূৰ্বতে গৰুড় পক্ষীয়ে আহাৰ গ্ৰহণ কৰিছিল বাবেই ‘গৰুড়াচল’ নাম হ’ল।

কামৰূপত চলা দ্বিতীয়টো মুছলমান অভিযানৰ নেতৃত্ব লওঁতা বুলি কোৱা চুলতান গিয়াছুদ্দিনয়েই হৈছে অসমত হিন্দু-মুছলমান নিৰ্বিশেষে সন্ত্ৰম আদায় কৰা হাজোৰ কবীৰ গোসাঁই। এইগৰাকী চুফী সাধকেই খালজি জনগোষ্ঠীৰ বিষয়াৰ দ্বাৰা সমগ্ৰ বংগদেশৰ চুলতান পদত অধিষ্ঠিত হৈয়ো সাধনাৰ বাবে সম-দৰ্শনৰ গোষ্ঠীসমূহৰ নিকটৱৰ্তী অৱস্থানৰ বাবে আৰু হয়তো প্ৰতিৰক্ষাৰ বাবেও নিজৰ কৰ্মস্থলী হিচাপে হাজো অঞ্চলকে নিৰ্বাচন কৰি লৈছিল— খ্ৰীষ্টীয় ১২০০ শতিকাৰ অসমীয়া ভাষাত চৰ্চা আৰু প্ৰচাৰ কৰিছিল অসম আৰু বংগত প্ৰথম ৰাজআলি নিৰ্মাণ কৰিছিল।

হাজোৰ 'পোৱা মক্কা'ৰ প্ৰভাৱ কেৱল ধৰ্মীয় গণ্ডীৰ মাজত আবদ্ধ নাথাকি সামাজিক সম্প্ৰীতি, সাংস্কৃতিক তথা পৰ্যটনৰ কাৰণে উপযুক্ত প্ৰাকৃতিক সংগমস্থলী হিচাপেও পৰিগণিত হৈ আহিছে। গিয়াছুদ্দিন আউলিয়াক অসমত (কামৰূপত) ইছলাম ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰা প্ৰথম ধৰ্মগুৰু বুলি কোৱা হয়।

'পোৱা মক্কা' দৰ্গাহৰ শিলালিপি আৰু ফাৰ্চী ভাষা :

পুণ্যভূমি হাজোৰ গৰুড়াচল পাহাৰৰ সু-উচ্চ শিখৰত অৱস্থিত 'পোৱা মক্কা' দৰ্গাহ শ্বৰীফ অসম তথা উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ এখনি পৱিত্ৰ তীৰ্থস্থান। দিল্লীৰ মোগল সম্ৰাট ছাহজাহানৰ সময়ত 'পোৱা মক্কা'ৰ মছজিদটো পুনৰ নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল। সম্ৰাট ছাহজাহানে 'পোৱা মক্কা'ৰ পৱিত্ৰ ঠাইখন ৭০জন আউলিয়াৰ

কেন্দ্ৰস্থল বুলি ঘোষণা কৰি এখন শিলৰ ফলি খোদিত কৰি গৈছে। মছজিদৰ বেৰত থকা শিলৰ ফলিখন ছাহ নিয়ামতুল্লা আৰু লুটফুল্লা চিৰাজীৰ তত্ত্বাৱধানত খোদিত। এই শিলালিপিখন আৰৱী আৰু ফাৰ্চী ভাষাত লিখিত।

মছজিদত থকা শিলালিপিখনৰ পৰা জানিব পৰা যায় যে ১৬৫৭ খৃঃৰ আগৰে পৰা ভাৰতবৰ্ষ তথা অসমতো ফাৰ্চী ভাষাৰ প্ৰচলন আছিল। ফাৰ্চী ভাষা মধ্য এছিয়াৰ পাৰস্য দেশৰ এটি অতি মধুৰ আৰু চহকী ভাষা। এই ভাষাটো পৃথিৱীৰ বিভিন্ন দেশত মাতৃভাষাস্বৰূপে ব্যৱহাৰ হয়। ইৰাণ, ইৰাক, আফগানিস্তান, তুৰ্কীস্থান, শ্যাম, মালয়ছিয়া আৰু অন্যান্য বহুতো দেশত ইয়াৰ প্ৰচলন আছে। 'ফাৰ্চী' এই শব্দটো 'ফাৰচ' শব্দৰ পৰা উৎপত্তি হৈছে। বিশেষকৈ আৰ্কিসিনিয়ান, ডেৰিয়াচ আদি ৰজাসকলে এই ভাষাটো শিলত খোদিত কৰি প্ৰচাৰ কৰিছিল। ■■

অনুভৱৰ অনুশ্বৰ

জ'কাৰ

নমি ৰয়
স্নাতক, চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক

হয়, মই জ'কাৰ। হয় মই বেলেগক হুঁহুৱাবৰ বাবে নিজকে ঠাট্টাৰ তুল্য কৰোঁ। কিন্তু মোৰ অনুভূতি নথকা নহয়। মোৰো দুখ আছে। ময়ো কান্দোঁ, কিন্তু নিজৰ দুখ বেলেগক বুজাব নোৱাৰোঁ। সেয়ে মই হাঁহি থাকোঁ আৰু লগতে আনকো হুঁহুৱাওঁ। কেতিয়াবা অধিক দুখী হৈ থাকিলে মন মাৰি থাকোঁ। কিন্তু খন্তেক সময়ৰ পাছত আকৌ হাঁহি-ধেমালি আৰম্ভ কৰোঁ। যাৰ বাবে বহুতে মোৰ দুখক প্ৰদৰ্শনমূলক বুলি ভাবে। মই ভাবোঁ হাঁহি-ধেমালি কৰি থাকিলে দুখ কিছু সময়ৰ বাবে মোৰ পৰা দূৰলৈ যাব। কেতিয়াবা চিঞৰি চিঞৰি কান্দিবলৈ ইচ্ছা যায়। কান্দি কান্দি ভগৱানক সুধিম যেন মই এনেকুৱা কি পাপ কৰিছোঁ যে মোৰ লগত এনেকুৱা হয়! কোনে সমাধান উলিয়াই দিব মোৰ সমস্যাৰ; কাক ক'লে সমাধান পাম মই? কি কৰিম কি নকৰিম এইবোৰ ভাবি থাকোঁতে এদিন এদিনকৈ সময়বোৰ পাৰ হৈ গৈ আছে। কিন্তু মই হাঁহি-ধেমালি কৰিবলৈ এৰা নাই। কাৰণ হাঁহি-ধেমালি কৰা বন্ধ কৰিলে মই সমস্যাৰ সমাধান নাপাওঁ, বৰঞ্চ আৰু বেছি দুখীহে হৈ যাম। মই জ'কাৰৰ নিচিনাকৈ থকা বাবে, কেতিয়াবা কাৰোবাক গম্ভীৰ হৈ কিবা কথা ক'লে সকলোয়ে হাঁহি মাৰি থৈ দিয়ে, কথাটোত একো গুৰুত্বই নিদিয়ে। সেই সময়খিনিত ইমান অপমান, ইমান দুখী অনুভৱ কৰোঁ, কিন্তু কাকোৱেই প্ৰকাশ কৰিব নোৱাৰোঁ। মোৰ কথাত গুৰুত্ব দিবনো কিয়, সকলো কথাতে ধেমালি যে কৰোঁ মই। মোৰ কথা বিশ্বাসনো কোনে কৰিব। সৰুতে আইতাই এটা সাধুকথা শুনাইছিল যে - এটা গৰখীয়াই হেনো সদায় গৰু চৰাবলৈ গৈ 'বাঘ আহিছে', 'বাঘ আহিছে' বুলি দৌৰি দৌৰি গাঁৱলৈ আহে।

গাঁৱৰ মানুহে যেতিয়া দা, কুঠাৰ, টাঙোন হাতত লৈ ওলাই আহে, দেখে যে গৰখীয়াজনে মিছা কৈছে, আচলতে বাঘ অহা নাই। এনেদৰে কেইদিনমান যোৱাত এদিন সঁচাকৈয়ে বাঘ আহে আৰু সি সহায় বিচাৰি গাঁৱলৈ দৌৰি দৌৰি আহে আৰু কয় যে গাঁওবাসী বাঘ আহিছে মোক বচাওক, মোক বচাওক। তাৰ কথা তেতিয়া গাঁওবাসীয়ে মিছা বুলি ঘৰৰ পৰা ওলাই নাহে। কিছু সময়ৰ পাছত গৰখীয়াজনৰো মাত নোহোৱা হৈ যায়। বহু সময়ৰ মূৰত গাঁৱৰ মানুহে যেতিয়া ঘৰৰ পৰা কিবা কামলৈ বুলি ওলাই আহে, তেতিয়া দেখে যে গৰখীয়াজনক বাঘে মাৰি পেলাইছে। এই কাহিনীটোৰ দৰে মোৰ নিচিনা জ'কাৰ এটাৰ অৱস্থাও প্ৰায় একেই। কাৰণ গৰখীয়াজনে প্ৰতিদিনে মিছা কোৱা বাবে তাৰ সঁচা কথাকো কোনেও বিশ্বাস কৰা নাছিল। ঠিক সেইদৰে মোৰ নিচিনা জ'কাৰ এজনে সকলো কথা ক'বলৈ হ'লে বা বুজাবলৈ হ'লেও ধেমালি সুৰীয়াকৈ কওঁ বা বুজাওঁ, যাৰ বাবে মই গম্ভীৰভাৱে কোৱা কথাও কোনেও বিশ্বাস নকৰে, লগতে গুৰুত্বও নিদিয়ে। হৃদয়ত লুকুৱাই ৰখা বহু দুখৰ লগতে এইটো দুখো হৃদয়ত লুকুৱাই ৰাখিলোঁ আৰু জীয়াই থকা দিনকেইটা সকলোৰে লগত হাঁহি-ধেমালি কৰি কটাই যাম। ■■

সাহিত্য সংস্কৃতিৰ গৱেষক ড° বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱা

চন্দন বৰ্মন
স্নাতক, চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক

ইংৰাজী ১৯০৮ চনৰ ১০ নৱেম্বৰ তাৰিখে নগাঁও জিলাৰ পুৰণিগুডাম নামে ঠাইত বিজয়ৰাম বৰুৱা আৰু লীলাৱতী বৰুৱাৰ সুপুত্ৰ বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱাৰ জন্ম হয়। আহোমৰ দিনৰ বিষয়ববীয়াখ্যাত খৰঙ্গী বৰুৱাৰ পৰিয়াল তেওঁলোকৰ পূৰ্বপুৰুষ আছিল। তেওঁলোকৰ সাতজন ভাই-ভনীৰ চতুৰ্থজন আছিল বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱা। বৰুৱাৰ শিক্ষা জীৱনৰ কৃতিত্ব চাবলৈ গ'লে দেখা যায় যে ১৯২৮ চনত তেওঁ নগাঁও চৰকাৰী বিদ্যালয়ৰ পৰা প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হয়। পৰৱৰ্তী সময়ত তেওঁ কলিকতাৰ প্ৰেচিডেন্সি কলেজত অধ্যয়ন কৰিছিল। উল্লেখযোগ্য যে ১৯৩২ চনত ঈশান (Ishan) শিক্ষাবৃত্তি লাভ কৰা তেওঁ অসমৰ প্ৰথমজন ছাত্ৰ। ১৯৩৪ চনত প্ৰেচিডেন্সি কলেজৰ পৰাই তেওঁ পালি ভাষাত প্ৰথম শ্ৰেণীৰ প্ৰথম হৈ এম.এ. পাছ কৰি উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে লণ্ডনলৈ যায়। ১৯৪৮ চনত অসমৰ সমাজ-সাংস্কৃতিক বিষয়ক গৱেষণা কৰি 'A Cultural History of Assam' নামেৰে গৱেষণা গ্ৰন্থৰে, লণ্ডন বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা ডক্টৰেট উপাধি লাভ কৰে।

১৯৩৮ চনত কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ত অসমীয়া ভাষাৰ শিক্ষকতা কৰি থকাৰ সময়ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পাঠ্যপুথিৰ বাবে তেওঁ কিতাপ ৰচনা কৰিছিল। অসমৰ 'কটন কলেজ'ত তেওঁ অসমীয়া ভাষাৰ অধ্যাপক হিচাপে যোগদান কৰাৰ পাছৰ সময়ছোৱাত বিংশ শতিকাৰ পঞ্চম দশকত যেতিয়া অসমত এখন বিশ্ববিদ্যালয় প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ কাৰণে প্ৰস্তুতি চলোৱা হয়, তেতিয়া সেই উদ্দেশ্যক কাৰ্যকৰী কৰি তুলিবলৈ পূৰ্ণ সহযোগিতা আগ বঢ়ায়। এই ক্ষেত্ৰত গোপীনাথ বৰদলৈক সম্পাদক আৰু তেওঁক

সহ-সম্পাদক হিচাপে লৈ এখন কমিটি গঠন কৰা হয়। অৱশ্যে ১৯৪৮ চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় প্ৰতিষ্ঠা হোৱাৰ সমান্তৰালকৈ প্ৰতিষ্ঠা হোৱা অসমীয়া বিভাগৰ ৰিডাৰ হিচাপে তেওঁ যোগদান কৰে। ১৯৫০ চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শ্ৰেণীসমূহৰ সচিব হিচাপেও যোগদান কৰে। গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সৰ্বাংগীন উন্নতিৰ কাৰণে তেওঁ যথেষ্ট অৱদান আগ বঢ়ায় আৰু এটা সময়ত বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপক, বিশ্ববিদ্যালয়ৰ 'কলাগুৰু' হিচাপে অৱসৰ গ্ৰহণ কৰে।

বিশিষ্ট অসমীয়া সাহিত্যিক, শিক্ষাবিদ, ইতিহাসবিদ, ভাষাৰ পণ্ডিত আৰু লোক-সংস্কৃতিৰ গৱেষক ড° বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱাই অসমৰ লোক-সংস্কৃতিৰ আপুৰুগীয়া সম্পদসমূহৰ উদ্ধাৰৰ কাৰণে সমগ্ৰ জীৱন প্ৰচেষ্টা কৰিছিল। গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত 'বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱা প্ৰেক্ষাগৃহ'ৰ নিৰ্মাণ তেওঁৰ স্মৰণতেই কৰা হৈছে। অসম গৌৰৱ বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱা 'Indian Film Censor Board'ৰ সদস্য 'Indian Language Commission'ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক সদস্য আদি সন্মানীয় পদত অধিষ্ঠিত আছিল। ভাৰতৰ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ বিভিন্ন ভাষা, জাতি, জনগোষ্ঠীৰ মাজত সম্পৰ্ক প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ সপোন অহৰহ বুকুৰ মাজত কঢ়িয়াই লৈ ফুৰা এইজন পুৰোধা ব্যক্তি 'Assam Academy for Cultural Relations' নামৰ (সামাজিক-সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান)ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক আছিল।

এইগৰাকী অসমীয়া মহান মনীষীৰ সাহিত্যিক জীৱনলৈ লক্ষ্য কৰিলে আমি দেখা পাওঁ যে বিভিন্ন সময়ত বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত তেওঁ সৃষ্টিশীল আৰু গৱেষণাসমৃদ্ধ অৱদান আগ বঢ়াইছে। 'বীণা বৰুৱা' ছদ্মনামত লিখা 'জীৱনৰ বাটত' (১৯৪৪), 'ৰাস্মা বৰুৱা' ছদ্মনামত লিখা 'সেউজী পাতৰ কাহিনী' তেওঁৰ সাহিত্যিক জীৱনৰ অনন্য কৃতি। 'অসমৰ লোক সংস্কৃতি' (১৯৬১) বৰুৱাৰ অন্য এক কীর্তিস্তম্ভ। তেওঁৰ অন্যান্য কেইখনমান গ্ৰন্থ হৈছে— 'জাতক মালা' (১৯৩৮), 'পুৰণি অসমীয়া কথা সাহিত্য', 'চুইজাৰলেণ্ড ভ্ৰমণ' (১৯৪০) ইত্যাদি। গতিকে এই সামান্য আলোকপাতৰ পৰা আমি অনুমান কৰিব পাৰোঁ যে সমাজ, সংস্কৃতি আৰু সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰখনলৈ আগ বঢ়োৱা অশেষ অৱদানৰ কাৰণে বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱাৰ নাম অসমৰ ইতিহাসত যুগমীয়া হৈ ৰ'ব।

অসমৰ বসন্তকালীন লোক উৎসৱ

জিনা বৈশ্য

স্নাতক, পঞ্চম বাণাসিক

ভাৰতবৰ্ষৰ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ অন্যতম বসন্ত উৎসৱ ব'হাগ বিহু মূলতঃ কৃষিপ্রধান উৎসৱ। খেতিৰ আৰম্ভণিৰ পূৰ্বে আই বসুমতীৰ উৰ্বৰতা কামনা কৰি অসমৰ চহা লোক সমাজে উদ্‌যাপন কৰে ঋতুকালীন উৎসৱ ব'হাগ বিহু। এই উৎসৱৰ মূল উৎস হৈছে প্রকৃতি। বসন্তৰ আগমনে প্রকৃতি নৱযৌৱন, শোভা ধৰণে অসমত বসবাস কৰা আটাইবোৰ জাতি আৰু জনজাতিৰ তেজত সমানে বসন্তৰ পিৰপিৰিণি জাগি উঠে, তেওঁলোকে নৃত্য-গীতৰ মাজেৰে ৰং-ৰহইছ কৰি সৃষ্টিৰ আনন্দ উপভোগ কৰে। অতীতত বিহু উৎসৱ পালন কৰা অসমৰ খেতিয়ক ৰাইজৰ ওপৰত আৰ্য সভ্যতাৰ জ্যোতিষ গণনাৰ প্ৰভাৱ পৰা নাছিল। গতিকে সেই সময়ত বিহু উৎসৱ পালনৰ সময় নিৰ্দ্ধাৰণ কৰিছিল প্রকৃতিৰ সহায়তহে। সেইবাবে লোক সমাজে এটা নিৰ্দিষ্ট দিনত বিহু অনুষ্ঠিত কৰাটো সম্ভৱ হোৱা নাছিল। বৰ্তমানেও অসমৰ বহুতো জনজাতিয়ে চ'তৰ সংক্ৰান্তিৰ পৰা ব'হাগ বিহু পালন নকৰি দুই এদিনৰ আগত বা পাছত পালন কৰে। অৱশ্যে নিৰ্দিষ্ট দিনত পালন নকৰিলেও সকলোৰে উদ্দেশ্য তথা আয়োজন প্ৰায় একেই। চ'তৰ সংক্ৰান্তিৰ দিনা গৰু বিহু। তাৰ লগে লগেই মানুহ বিহু, গৌঁসাই বিহু, চেৰা বিহু ইত্যাদি। অসমৰ বাপতি সাহোন বিহু লোকাচাৰেৰে পালন কৰাৰ লগতে বিহুৰ সৈতে ঘাইকৈ ৰঙালী বিহুৰ সৈতে জড়িত দুটা প্ৰধান অংগ হ'ল বিহু গীত আৰু বিহু নাচ। বহাগত নতুনক পোৱাৰ প্ৰয়াস, আশাৰ আনন্দ। এই আনন্দ প্রকৃতিৰ আনন্দ, জীৱনক উপলব্ধি কৰাৰ আনন্দ, উপভোগ কৰাৰ আনন্দ। এই আনন্দই কৃষিজীৱী অসমীয়া জাতিৰ অন্তৰ স্পৰ্শ কৰি যায়। কথাবোৰ গীত হৈ পৰে, মানুহৰ হাতৰ পৰশত আঙুলিৰ বুলনিত বাদ্যবোৰ সাৰ পাই উঠে। শৰীৰত দেও-ধ্বনি উঠে।

অসমৰ এটি বৃহৎ জনগোষ্ঠী হৈছে বড়ো জনগোষ্ঠী। বড়োসকল মংগোলীয় নৃগোষ্ঠীৰ তিব্বতধৰ্মীয় ভাষা-ভাষী লোক। বড়োসকল ঘাইকৈ শৈৱ পন্থাৰ লগত জড়িত বাথৌ পন্থীয় লোক। তেওঁলোকৰ মাজত কিছু সংখ্যক সনাতন, বৈষ্ণৱ আদি হিন্দু ধৰ্মৰ ধাৰাৰ আৰু খ্ৰীষ্ট ধৰ্মীয় লোকো নথকা নহয়। নিজ ভাষা-সংস্কৃতি সংৰক্ষণ কৰা দলৰ ভিতৰত হাজোৱাৰী (পাহাৰৰ), হায়োৱাৰী (ভৈয়ামৰ), ছৌনাবমাৰী (পশ্চিমৰ) আদি প্ৰধান। এইবিলাক বড়ো, কছাৰী নিজৰ ভিতৰতে দি লোৱা নাম। তেওঁলোকৰ সমাজ ব্যৱস্থা পিতৃতান্ত্ৰিক যদিও মাতৃতান্ত্ৰিক (মাহাৰী) সমাজ ব্যৱস্থাত কিছুমান সামাজিক অনুষ্ঠানত পৰিলক্ষিত হয়। বিয়াৰ পিছত কইনাই দৰাৰ ঘৰত গৃহবাস কৰে। অৱশ্যে অন্য সতি-সন্ততিয়ে দেউতাকৰ উপাধি গ্ৰহণ কৰে। অন্য জনজাতিয়ে সমাজত প্ৰচলিত নথকা সগোত্ৰীয় বিবাহ বড়োৰ মাজত প্ৰচলন আছে।

বড়োসকলে বছৰেকত সমজুৰাকৈ অতি কমেও এবাৰ গাৰজা, এবাৰ খেৰাই (বাথৌ), বুল্লিৰী (কামাখ্যা), মাৰাই (মনসা), লাওঁখাৰ গছাই (শ্ৰীকৃষ্ণ), খেৰাই উৎসৱ অতি জাকজমকতাৰে উদ্‌যাপন কৰে। ঠিক সেইদৰে বসন্ত কালত বড়োসকলে 'বৈছাণ্ড' উৎসৱ পালন কৰে। অতি প্ৰচীন কালৰে পৰা বড়োসকলে চ'ত-বহাগৰ সংক্ৰান্তিৰ সমগ্ৰ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ আৰ্য-দ্ৰাভিড-অষ্টিক-মংগোলীয় মূলজ অন্যান্য জনগোষ্ঠীসকলৰ দৰেই সাদিনীয়াকৈ বৰ্ণাঢ্য কাৰ্যসূচীৰে নতুন বছৰটিক আদৰণি জনোৱা আৰু সোণালী শইচ ফলাবলৈ প্ৰস্তুতি চলোৱাৰ সূচল থকা এটি পৰ্ব হিচাপে বৈছাণ্ড উদ্‌যাপন কৰি আহিছে। এই

‘বৈছাগু’ উৎসৱত তেওঁলোকে দীঘলতি, মাখিয়তীৰ পাতেৰে লাও, বেঙেনাৰ মালাৰে গৰুক গা ধুৱায় আৰু নতুন পঘাৰে বান্ধে। তেওঁলোকে সাতদিন ধৰি ‘বৈছাগু’ উদ্‌যাপন কৰে, ৰং ৰহইছ, উৎসাহ-উদ্দীপনা আৰু পৰম্পৰাগত নৃত্য-গীতৰ মাজেৰে। এই সাত দিনৰ প্ৰত্যেকৰে সুকীয়া নাম আছে। যেনে - ম’খও দোমাহী (গৰু বিহু), মানসেই দোমাহী (মানুহ বিহু), সাইমা দোমাহী (কুকুৰ বিহু), অমা দোমাহী (গাহৰি বিহু) ইত্যাদি। বৈছাগু উৎসৱক কেন্দ্ৰ কৰি গোৱা গীতসমূহ বড়ো লোক সাহিত্যৰ অমূল্য সম্পদ। এই উৎসৱৰ সময়ত পৰিৱেশিত বাগৰুশা আদি নৃত্য হৃদয় পৰশা আৰু কালসন্মত। অসমীয়া গামোচাৰ দৰে বড়োসকলৰ ‘আৰণাই’ বিশেষ সাংস্কৃতিক তাৎপৰ্যপূৰ্ণ সম্পদ।

অসমৰ অন্য এটি বৃহৎ জনগোষ্ঠী হৈছে ৰাভা জনগোষ্ঠী। ভাৰতীয় সংবিধানত অনুসূচীত জনগোষ্ঠী হিচাপে তালিকাভুক্ত তিব্বতবৰ্মীয় মূলৰ ভাষা-ভাষী ৰাভাসকল নামনি জিলাকেইখনত আৰু মেঘালয়ৰ পূব দিশত গাৰো পাহাৰ জিলাত কেন্দ্ৰীভূত হৈ আছে। শিৱসাগৰ, লক্ষীমপুৰ, দৰং আৰু পশ্চিমবংগ, কোচবিহাৰ, জলপাইগুৰি অঞ্চলতো ৰাভাসকল বসবাস কৰি আছে।

ৰাভাসকলৰ বসন্তকালীন উৎসৱ হৈছে ‘বায়খো’। জেঠ মাহৰ পূৰ্ণিমা তিথিত পালন কৰা ‘বায়খো’ উৎসৱত ৰাভাসকলে লোকচাৰসন্মত দেৱ-দেৱীৰ পূজা-অৰ্চনা কৰে। অসমৰ জাতীয় উৎসৱ বিহুৰ বিহু বা ৰঙালী বিহু, কাতি বিহু বা কঙালী বিহু আৰু মাঘ বিহু বা ভোগালী বিহু ৰূপে পালন কৰে। ঠিক সেইদৰে ৰাভাসকলেও এই বিহু তিনিটাকে কিছু কিছু ভিন্নভাৱে উদ্‌যাপন কৰে — বিছুৱা, কাতি-গাছা, দোমাহী। গো-পূজা অৰ্থাৎ গৰু বিহুৰ দিনাখন মদ, মাংস, চিৰা-পিঠা বা লগভাত খাই সময় কটায়। পাতি ৰাভাসকলে বহুৰাঙী গীত গায়। গৰু বিহুৰ পিছদিনা কায়নি দুমছি অৰ্থাৎ মানুহ বিহু। এই বিহুত সৰুৱে ডাঙৰক সেৱা সৎকাৰ কৰে। মানুহৰ ঘৰলৈ অহা-যোৱা কৰে, মিতিৰ খায় আৰু এই বিহু সাত দিন চলে। কোনো অঞ্চলৰ ৰাভাসকলে গৰু বিহুৰ দিনা চোতালত বাৰটা মাহৰ লগত বাৰটা মাহৰ নামত বাৰটা লাডু কৰি থৈ দিয়ে। পিছদিনাখন সেই মাটিৰ লাডু কিমান পৰিমাণে সেমেকি যায় আৰু তাৰ ভেটিত কোন মাহত কি পৰিমাণে বৰষুণ হ’ব সেই বিষয়ে বৰ্ষচক্ৰ কৰে।

ৰাভাসকলৰ দোমাহী প্ৰধানকৈ মাঘ বিহুৰ লেখীয়া ভোগৰ উৎসৱ। খেতি সামৰি বতৰত হোৱা সকলো প্ৰকাৰৰ ভোগ উপভোগ কৰাই যেন এই উৎসৱৰ মূল। এইদৰে ৰাভাসকলে

বিহু উৎসৱ বিছুৱা, কাতিগাছা, দোমাহী উদ্‌যাপন কৰে। ইয়াৰ উদ্দেশ্য এইটোৱেই যে ৰং ধেমালিৰ আঁৰেদি ৰাভাসকলে তেওঁলোকৰ কৃষ্টি, সংস্কৃতি, বিশ্বাসক মিলনৰ এনাজৰীৰে বান্ধ খায় থকা।

নামনি অসমৰ অন্য এটি জনগোষ্ঠী হ’ল তিৱা জনগোষ্ঠী। স্বকীয় ভাষা কৃষ্টি-সংস্কৃতিৰে পৰিপূৰ্ণ হৈ তিৱাসকলে অসমীয়া জাতি গঠন প্ৰক্ৰিয়াত বিশেষভাৱে অৰিহণা যোগাই আহিছে। বৰ্তমান লালুং সম্প্ৰদায়ৰ মানুহখিনিকে তিৱা বুলি কোৱা হয়। বুৰঞ্জীবিদ গেইট চাহাবৰ মতে তেওঁলোকে অসমলৈ আহিবলৈ পুৰণি দক্ষিণপাৰে বসবাস কৰিবলৈ লৈছিল। লাহে লাহে কাৰ্বি আংলং, কামৰূপ আদিলৈকে বসবাস কৰিবলৈ আগ বাঢ়ি গৈছিল। কাৰ্বিসকলৰ লগত নিগাজিকৈ আছিল। কাৰ্বিসকলৰ ভাষাত ‘লা’ মানে ‘পানী’, ‘লুং মানে ‘মুক্তি হোৱা’। গতিকে লালুং সকলক কাৰ্বিসকলে পৰিত্ৰ নদীৰ পৰা উদ্ভৱ হোৱা জাতি বুলি কয়। আন এটি কিস্বদন্তি মতে তেওঁলোক ৰাফস ৰাজ বালিৰ বংশধৰ।

‘তিৱা’ শব্দটোৰ অৰ্থ হ’ল ‘তি’ মানে পানী’ আৰু ‘ৰা’ মানে ‘শ্ৰেষ্ঠ বাসিন্দা’। ‘তিৱা’ শব্দ ‘তি’ মানে ৰালি অৰ্থাৎ পানীৰ কাষত বসবাস কৰা জনগোষ্ঠী শব্দৰ পৰা উদ্ভূত। তিৱা শব্দৰ লগত জড়িত অন্য এটি শব্দ হৈছে ‘চামাদি’।

তিৱাসকলৰ প্ৰধান উপাস্য দেৱতা হৈছে মহাদেউ। তেঁৱেই সৃষ্টি কৰিব পাৰে, তেঁৱেই সংহাৰো কৰিব পাৰে। তিৱাসকলে বসন্ত কালত ‘ছগ্ৰামিছাৰা’ নামৰ উৎসৱটি পালন কৰে। ‘ছগ্ৰামিছাৰা’ৰ অৰ্থ হ’ল সকলোৱে মিলি-জুলি নৃত্য-গীত কৰা। তিৱাসকলে ২১ ফেব্ৰুৱাৰীৰ পৰা অতি উৎসাহ-উদ্দীপনাৰে তিনিদিনীয়াকৈ পালন কৰে এই ‘ছগ্ৰামিছাৰা’ উৎসৱ। ফাগুন মাহত শিমলু, মদাৰ ফুলা বতৰত নিৰ্দিষ্ট এটা বাৰৰ পৰা আৰম্ভ কৰি তিনিদিন ধৰি অতি উলহ-মালহেৰে উদ্‌যাপন কৰা হয় এই উৎসৱ। পশ্চিম কাৰ্বি আংলং জিলাৰ ‘বৈঠলাংছ’ৰ অন্তৰ্গত ভকচং অঞ্চলত বসবাস কৰা ‘তিৱা’ জনগোষ্ঠীৰ লোকে পৰম্পৰাগতভাৱে উদ্‌যাপন কৰে উক্ত ‘ছগ্ৰামিছাৰা’ উৎসৱ। তিৱাসকলৰ আন এটি উল্লেখযোগ্য উৎসৱ হৈছে ‘ৰানছাৰা’।

নামনি অসমৰ আন এটি জনগোষ্ঠী হ’ল কোচ ৰাজবংশী। অসমীয়া জাতি গঠনত ৰাজ্যখনৰ অন্যতম সমৃদ্ধিশালী জনগোষ্ঠী কোচ ৰাজবংশীসকলৰ মূল্যবান অৱদান আছে। বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতি তথা জাতিটোৰ ভাষা-সংস্কৃতি, সাহিত্য আদিৰ গঠন, বিকাশ, প্ৰসাৰত ৰাজ্যখনত অন্যান্য জনগোষ্ঠীসমূহৰ দৰে কোচ ৰাজবংশীসকলৰো আছে গুৰুত্বপূৰ্ণ অৱদান আৰু

অপৰিসীম অৰিহণা। কোচ ৰাজবংশীসকলে পুৰণা সম্ৰাজ্য, কমতাপুৰ, কোচ ৰাজবংশী সাম্ৰাজ্য, কামৰূপ সাম্ৰাজ্যৰ সমগ্ৰ অসম, বৰ্তমান পশ্চিমবংগৰ সমগ্ৰ অঞ্চল, নেপাল আৰু বাংলাদেশত বাস কৰে।

কোচ ৰাজবংশীসকলৰ বসন্তকালীন উৎসৱটি হ'ল 'বিয়ুৰা'। চ'ত মাহৰ সংক্ৰান্তিৰ পৰা এই উৎসৱ আৰম্ভ হয় আৰু ছয় ব'হাগলৈ চলে। সম্পূৰ্ণ সাতদিন ধৰি চলা বাবেই ইয়াৰ আন এটি নাম হ'ল সাত বিয়ুৰা। চ'তৰ সংক্ৰান্তিৰ দিনা গৃহস্থই পুৱাতে উঠি মুখ-হাত নোধোৱাকৈ আগদিনাই আনি থোৱা বেতৰ পাত, বিষকুটুলিৰ পাত (বিহলঙনি), কাতুৰিৰ ফুল, দীঘলতিৰ পাত, কানসিচাৰ পাত (দ্রোন), বিষটেকীয়া, ভেটমালিৰ পাত আৰু ফুল আদি একলগ কৰি প্ৰতেকটো ঘৰৰ মাৰলত, পদূলিত, নঙলামুখত, গৰুক লাউ, বেঙেনাৰ মালা পিন্ধাই লৈ নৈ, বিল, পুখুৰী আদিত নমাই দীঘলতিৰ পাতেৰে কোবাই গা ধুৱাই গৰখীয়া গীত গায়। ঠিক সেইদৰে এই বিয়ুৰাত কোচ ৰাজবংশী সমাজত সাতশাকী অৰ্থাৎ সাতবিধ শাক একেলগে খোৱাৰ নিয়ম আছে। ইয়াৰ বাবে মহিলাসকলে সমূহীয়াভাৱে ওচৰৰ পাহাৰৰ বা হাবিত শাক তুলিবলৈ যায় আৰু কলাঢাকি (মাটিপিচা), টেকীয়া, বেতৰ গাজ, দেৱীটোকন ডিংডিঙাৰ আগ তুলি আনে। লোকবিশ্বাস মতে সাতশাক ৰান্ধি খালে বছৰটোৰ বাবে ৰোগৰ বিজাণু, বেমাৰ আজাৰৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পোৱা যায়। এনেদৰেই উলহ-মালহেৰে কোচ ৰাজবংশীসকলে সমাজত জাতীয় উৎসৱ 'বিয়ুৰ' পালন কৰে।

বুঢ়া-বুঢ়ী খেলা, পাহাৰৰ পূজা, আখা পূজা, কঢ়া-কঢ়ি পূজা, কুশান নৃত্য, ভাৱাই গীত, নয়ানশ্বৰী গীত, নৱান্ন, কাতি গছা, ধুৱানি ৰখাল ভাত আদিয়েও কোচ ৰাজবংশীৰ সংস্কৃতিৰ ভৰাঁল চহকী কৰি ৰখাৰ লগে লগে সেই সম্পদৰাজিয়ে জাতিটোৰ সংস্কৃতিৰ বৰপেৰাত ভিন্নতা প্ৰদান কৰিছে।

আন এটা জনগোষ্ঠী হ'ল হাজং জনগোষ্ঠী। সমাজ আৰু বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ ৰীতি-নীতিৰে অসমত অতীজৰে পৰা শান্তিপূৰ্ণ বসবাস কৰি অহা জনগোষ্ঠী হ'ল হাজংসকল। মূলতঃ মেঘালয়ৰ গাৰো পাহাৰৰ উপৰি পৰৱৰ্তী সময়ত অসমৰ উত্তৰ পাৰৰ বিশেষতঃ গোৱালপাৰা, কামৰূপ আৰু দৰং জিলালৈ প্ৰব্ৰজন ঘটা এই হাজংসকল নৃগোষ্ঠীয় প্ৰকাৰত মংগোলীয় শ্ৰেণীৰ লোক। গাৰো ভাষাত 'হা' মানে 'মাটি' আৰু 'জং' মানে 'পোক'। অৰ্থাৎ 'মাটিত থকা পোক'। গাৰোসকলে পাহাৰৰ ওপৰত বাস কৰাৰ বাবেই এওঁলোকক গাৰোসকলে হাজং আখ্যা দিছিল।

সংস্কৃতিপ্ৰাণ জাতি হিচাপে পৰিচিত হাজংসকলৰ মাজতো অনেক উৎসৱ-পাৰ্বনৰ লগতে পূজাপাতলৰো প্ৰচলন আছে। মূলতঃ কৃষিজীৱী হাজংসকলে বাঁশ পূজা, কাতি পূজা, বাস্ত পূজা, পাচানী পূজা, যাত্ৰা পূজা, ভুইমাগা, চৰমাগা, যুবোমাগা আৰু কানিদেও পূজা পালন কৰে। হাজংসকলৰ বসন্তকালীন উৎসৱ হৈছে বাঁশ পূজা। হাজংসকলে এডাল বাঁহক শিৰ আৰু আন এডালক পাৰ্বতী জ্ঞান কৰি বাঁহ পূজা অনুষ্ঠিত কৰে। এই বাঁহ পূজা তিনিদিন পৰ্যন্ত চলে। এইছোৱা সময়ত গাঁৱৰ ডেকা-গাভৰুৱে চোঁৱৰ লগোৱা বাঁহ ঘৰে ঘৰে নচুৱাই ফুৰে। আনহাতে হাজং সকলৰ কাতিপূজা মূলতঃ নাৰী প্ৰধান, এই পূজাত গোটেই নিশা কাতি বা কাতকা গান গোৱা হয়। একেদৰে ব'হাগ মাহত বাস্ত দেৱতাৰ পূজা, শাৰদীয় পূজাৰ বিজয়া দশমীৰ দিনা যাত্ৰা পূজা আৰু ভুইমাগা অনুষ্ঠান পৰিৱেশন কৰা আদি। শক্তিধৰ্মী হাজংসকলে পদ্ম বা মনসাৰ পূজাকে কানিদেও পূজা হিচাপে সূচিত কৰে। আকৌ কালীপূজাৰ দুই তিনিদিন পূৰ্বে চৰমাগা উৎসৱ অনুষ্ঠিত কৰে। তদুপৰি হাজংসকলে বিহু, অম্বুবাচী, মহ খেদা আদি উৎসৱ পালন কৰে। হাজংসকলে ব'হাগ বিহুৰ 'সঙৰণী', কাতিবিহুৰ 'কাতিগাছা' আৰু মাঘ বিহুৰ 'পুষণা' বুলি অভিহিত কৰে। উল্লেখ্য যে হাজংসকলৰ মাজত অপদেৱতা বা দেৱীক পূজা-পাতল দিয়াৰ ব্যৱস্থা আছে। হাজং জনগোষ্ঠীৰ লোকসকলে কিছু পৰিমাণে আচাৰ-নীতিক বিসৰ্জন দি নতুনক স্বাগতম জনোৱা পৰিলক্ষিত হয়।

নামনি অসমৰ আন এটি জনগোষ্ঠী হ'ল গাৰো জনগোষ্ঠী। অসমৰ ২৩ টা অনুসূচিত জনগোষ্ঠীৰ ভিতৰত গাৰোসকল অন্যতম। মেঘালয়ৰ গাৰো পাহাৰ জিলা, ত্ৰিপুৰা আৰু বাংলাদেশৰ মৈমনসিং জিলাৰ উপৰি কামৰূপৰ একাংশৰ লগতে ওদালগুৰি জিলাৰ বনগুৰি, মাজবাট আৰু দৰঙৰ কৌপতী অঞ্চলত বসবাস কৰা এই গাৰো জনজাতিৰ লোকসকলৰ স্বকীয় আচাৰ-নীতিয়ে সমাজ জীৱনত সুকীয়া বৈশিষ্ট্যৰ পৰিচয় দাঙি ধৰি আহিছে।

গাৰো জনগোষ্ঠীৰ লোকসকলে পূজা পাতলত বিশ্বাস কৰাৰ লগতে জনগোষ্ঠীটোৰ মাজত দেৱতাক সন্তুষ্ট কৰিবলৈ বলি বিধান দিয়াৰ ব্যৱস্থাও আছে। বলিৰ শিতানত সাধাৰণতে গাহৰি, ছাগলী, কুকৰ, হাঁহ-কুকুৰা আদি জীৱ-জন্তু দেৱীৰ আগত উচৰ্গা কৰা হয়। গাৰোসকলৰ সৰহভাগ উৎসৱ পাৰ্বনেই কৃষিভিত্তিক। খেতি-বাতি ছপোৱাৰ পিছত উৎসৱৰ পাতনি মেলে। গাৰো জনজাতিয়ে বসন্ত কালত 'ওৱানগালা' নামৰ উৎসৱটি পালন কৰে। 'ওৱানগালা' মূলতঃ কৃষিভিত্তিক অনুষ্ঠান

হ'লেও কৃষিৰ লগত ইয়াৰ তেনে কোনো পোনপটীয়া সম্পৰ্ক নাই। 'ওৱালগালা' অনুষ্ঠানৰ প্ৰস্তুতি তেওঁলোকৰ খেতিৰ আৰম্ভণিৰ সময়ৰ পৰাই চলে। উৎসৱৰ নিৰ্দিষ্ট কালত প্ৰথমে গাঁৱৰ মুখিয়াল নকমা (গাঁওবুঢ়া) জনৰ ঘৰতে শস্য দেৱতাৰ নামত পূজা পতা হয়। মদ, মাংস আৰু ঘৰতে প্ৰস্তুত কৰা চু (লাওপানী) দেৱতালৈ আগ বঢ়োৱা হয়। ডেকা-গাভৰুসকলে ওৰে ৰাতি গীত পদ গাই আনন্দত মতলীয়া হৈ পৰে। ৰাতিপুৱা গাঁওবাসী পুনৰ মুখিয়ালজনৰ ঘৰলৈ আহে আৰু তাত চাচাত

নামৰ ওৱালগালাৰে আন এটি পৰ্ব পালন কৰে। চাচাতৰ বাবে ঢোল, খোল, নাগাৰা আৰু কাঁহৰ চৰিয়া আকৃতিৰ বাদ্য বজোৱা হয়। কোনো কোনো আচ্যৱন্ত মুখিয়ালৰ ঘৰত চাচাতৰ সময়ত ধুনী জ্বলোৱা ৰীতি প্ৰচলিত আছে। ইয়াৰ পিছত পানী মিহলি চাউলৰ গুড়ি ঘৰৰ বেৰত প্ৰলেপ দিয়া হয় আৰু উপস্থিত মানুহখিনিৰ গাতো ঘঁহি দিয়া নিয়ম আছে। ইয়াক পৰিত্ৰতাৰ প্ৰতীক বুলি গণ্য কৰা হয়। গাৰোসকলৰ নীতি-নিয়ম মতে 'চু' (লাওপানী) বনোৱা শেষ হ'লে 'ওৱালগালা' উৎসৱটিৰ অন্ত পৰে।

অনুভৱৰ অনুস্বৰ

অহংকাৰে পতন আনে

ময়ূৰী শইকীয়া
স্নাতক, ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

এসময়ত এখন গাঁৱত হৰেকৃষ্ণ শাস্ত্ৰী নামেৰে এজন পণ্ডিত আছিল। তেওঁ সংস্কৃত ভাষা-সাহিত্যৰ লগতে তৰ্ক বিদ্যাতো নিপুণ আছিল। গাঁৱৰ সকলো লোকেই তেওঁক শ্ৰদ্ধা, ভক্তি কৰিছিল। এবাৰ শাস্ত্ৰীৰ গাঁওখনৰ দাঁতিয়েদি বৈ যোৱা নৈখনৰ সিপাৰে থকা এখন গাঁৱত এটা বিষয়ক লৈ তৰ্ক-আলোচনা হ'ব বুলি ঘোষণা কৰা হ'ল। লগতে ঘোষণা হ'ল যে তৰ্ক-বিতৰ্কত যি জিকিব তেওঁ এটা বৃহৎ পৰিমাণৰ পুৰস্কাৰ পাব। হৰেকৃষ্ণ শাস্ত্ৰীদেৱেও সাজ-পাৰ পৰিধান কৰি সেই বিতৰ্কত ভাগ ল'বলৈ ঘূৰি নৈৰ ঘাটলৈ গৈ ঘাটেক নাৱেৰে নৈৰ সিপাৰে নিয়াৰ কথা ক'লে। নাওখনত তেঁৱেই একমাত্ৰ শাস্ত্ৰী আছিল।

নাৱৰীয়াই নাও বাবলৈ ধৰিলে। বহল নৈখনৰ বুকুত গৈ থাকোঁতে শাস্ত্ৰীয়ে নাৱৰীয়াক সংস্কৃত পঢ়িছেনে নাই সুধিলে। নাৱৰীয়াই একোৱেই পঢ়া নাই বুলি ক'লে। তেতিয়া শাস্ত্ৰীয়ে নাৱৰীয়াক ক'লে যে তোমাৰ কাৰণে মোৰ বৰ দুখ লাগিছে। তোমাৰ জীৱনৰ বেছিখিনি সময় তুমি অপব্যয় কৰিল। যিখিনি সময় বাকী আছে সেইখিনি সময় অন্তত শাস্ত্ৰ অধ্যয়নৰ পৰা জ্ঞান অৰ্জন কৰা।

ঠিক এইখিনিতে জোৰেৰে বতাহ বলিবলৈ ধৰিলে। নাৱৰীয়াই হাতযোৰ কৰি পণ্ডিতক সুধিলে — 'প্ৰভু, এই নাওখন এৰি পাৰলৈ সাতুঁৰি যাবৰ সময় হ'ল, আপুনি সাতুঁৰিব জানেনে?' নাৱৰীয়াৰ কথা শুনি পণ্ডিত হতভম্ব হ'ল। তেওঁ ভয়তে চিঞৰি ক'লে মই সাতুঁৰিব নাজানো। মোক ৰক্ষা কৰা।' নাৱৰীয়াই ক'লে — 'এইটো সঁচা কথা যে মই মোৰ জীৱনৰ বেছিখিনি সময় কোনো শাস্ত্ৰাদি নপঢ়াকৈ নষ্ট কৰিলোঁ। কিন্তু মই সাতুঁৰিবলৈ আৰু নাও বাবলৈ শিকিলোঁ। কিন্তু পুতৌ লগা কথা যে আপুনি গোটেই জীৱন শাস্ত্ৰসমূহ অধ্যয়ন কৰি কটালে, অথচ সাতোঁৰাৰ দৰে সহজ কাম এটা নিশিকিলে। ইয়াকে কৈ নাৱৰীয়াই নাও এৰি নদীলৈ জঁপ মাৰি সাতুঁৰি সিপাৰ পালেগৈ। হৰেকৃষ্ণ শাস্ত্ৰী নৈৰ কোবাল সোঁতত উটি গ'ল।

সাহিত্য, বিজ্ঞান আদিৰ জ্ঞান এজন মানুহৰ সঁচাকৈয়ে বৰ ডাঙৰ সম্পদ। কিন্তু সাধাৰণ আৰু মূল দৰকাৰী বিষয়ৰ জ্ঞান আৰু সেই বিজ্ঞানৰ কাৰিকৰী জ্ঞানো মানুহৰ জীৱনৰ কাৰণে দৰকাৰী। জ্ঞানে মানুহক নষ্ট কৰিব লাগে, অহংকাৰী নহয়।

আহোমসকলৰ সাজপাৰ আৰু অলংকাৰ

মহিদা খাতুন

স্নাতক, তৃতীয় ষাণ্মাসিক

আহোমসকল হৈছে অসমৰ এটি উল্লেখযোগ্য জাতি। আহোমসকল টাই জাতিৰ লোক। উজনি অসমৰ জিলাকেইখন আহোমসকলৰ প্ৰধান বসতি স্থল। টাই জাতিটো কেইবাটাও শাখাত ভাগ হৈ দক্ষিণ-পূব এছিয়াত বিয়পি পৰে। তাৰে এটা শাখাই চুকাফাৰ নেতৃত্বত পাটকাই পৰ্বত পাৰ হৈ আহি ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাত ৰাজ্য স্থাপন কৰে। এই ঠালটোৱে পিছলৈ আহোম নামেৰে জনাজাত হৈ পৰে আৰু তেওঁলোক নিজকে খামটাই নামেৰে চিনাকি দিছিল।

আহোম সকলৰ গুণগ্ৰহিতা, উদাৰতা আৰু সাংস্কৃতিক সহিষ্ণুতা বিশেষ প্ৰণিধানযোগ্য। এই স্বভাৱৰ বিনিময়ত সাংস্কৃতিক দিশত বিকাশ, বিৱৰ্তনৰ পৰিৱেশৰ সৃষ্টি হয়। দক্ষিণ চীনৰ ইউনান প্ৰদেশৰ পৰা নামি অহা মংগোলীয় গোষ্ঠীৰ আহোমসকলৰ বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ ভাষা, সাহিত্য, ধৰ্ম, সংস্কৃতি থকা সত্ত্বেও অসমত বসবাস কৰিবলৈ আহি বহল উদাৰ দৃষ্টিভংগীৰে থলুৱা মানুহৰ ভাষা-সংস্কৃতি গ্ৰহণ কৰি অসমীয়া সংস্কৃতিৰ বৰভৰাল বান্ধিবলৈ দেহে-কেহে চেষ্টা কৰিছিল। তদুপৰি পৰ্বত-ভৈয়ামৰ মাজত সংস্কৃতিৰ আদান-প্ৰদান ঘটাই পৰ্বত-ভৈয়ামৰ মাজত একোটি কৰি সু-সংস্কৃতিসম্পন্ন এটা সুস্থ সবল অসমীয়া জাতি আৰু সংস্কৃতি সৃষ্টি কৰিছিল, যাৰ খোজ সময় বালিত এতিয়াও পৰি আছে।

আহোমসকলে থলুৱা ভাষা গ্ৰহণ বা আয়ত্ত কৰিবলৈ প্ৰায় তিনিশ বছৰমান লাগিছিল। ষোড়শ শতিকাৰ পৰাই আহোমসকলে অসমীয়া ভাষাৰ পৃষ্ঠপোষকতা কৰাৰ প্ৰমাণ পোৱা গৈছে। আহোমসকল সাংস্কৃতিক সম্পদ সৃষ্টি আৰু ক্ৰমবিকাশৰ বাবে বিশেষ উল্লেখযোগ্য। সু-সংহত আৰু সু-শৃংখলাবদ্ধ শাসন ব্যৱস্থাই অসমীয়াৰ সামাজিক জীৱনক ৰূপায়িত কৰিছিল। জাতিগত বৈষম্যক প্ৰশ্ন নিদি চুটীয়া, আহোম, কছাৰী, বৰাহী, মৰাণ, ভূঞা লালুং সকলোৱে ৰাজকীয় শৃংখলাৰ অধীনত সমিল-মিলেৰে বাস কৰিছিল। আহোম

জাতিটোৰ পিছন, উৰণ, খাৰন-বোৱন, ব্যৱহাৰ্য সামগ্ৰী আদিয়ে সংস্কৃতিৰ সম্পদ বঢ়াইছিল।

ৰাজকীয় শ্ৰেণীৰ বা-বিষয়াৰ বাবে বিভিন্ন সাজ-পোছাক আৰু সামগ্ৰী নিৰ্ধাৰিত হোৱাৰ বাবে এইবোৰ সৃষ্টি কৰিবলৈ যাওঁতেই সাংস্কৃতিক উপকৰণৰ বৃদ্ধি পাইছিল। বিভিন্ন ধৰণৰ সোণৰ অলংকাৰ, কাপোৰ, বিচনী, মুগা আদিৰ ব্যাপক প্ৰচলন আছিল। চেলেং, বিহা, মেখেলা আদিত গুণা আৰু আঁচুৰ বাবে বাৰে বৰণীয়া ফুল বাছিছিল। মাইহাং, তাওকিন, বানকাঁহী, বানবাটা আদি টাই সকলৰ প্ৰব্ৰজনৰ লগতে আহিছিল।

সাজপাৰৰ জৰিয়তে এটা জাতিৰ সাংস্কৃতিক চেতনা, জাতীয় ঐতিহ্য, সৌন্দৰ্যবোধ, সমৃদ্ধি আদি পোৱা যায়। অসমীয়া সংস্কৃতিতে আহোমসকলৰ অনবদ্য অৱদান হ'ল মুগা কাপোৰৰ ব্যৱহাৰ। আহোমসকলে বৰমুগা, পাট-মুগা আদি সূতা কাটি কাপোৰ বৰ জানিছিল। আহোমসকলে উৎসৱ-পাৰ্বনত মুগা নাইবা অন্যান্য কপাহী কাপোৰ পৰিধান কৰিছিল। আহোম ৰাজত্বৰ সময়ত পুৰুষ-মহিলা উভয়েৰে সাজপাৰ ভিন্ন আছিল।

(ক) পুৰুষসকলৰ বিভিন্ন সাজপাৰ :

আহোম যুগৰ সকলো জাতি-জনজাতি মহিলাই বোৱা কটা কৰিব জানিছিল। সাধাৰণ পুৰুষে বচোৱাল, টঙালি, চেলেং তথা কপাহী চুৰীয়া আদি পিন্ধিছিল। প্ৰথম অৱস্থাত ভৰিৰ গাঁঠিৰ ওপৰলৈ পৰা এবিধ পটলুং আৰু বিশেষ কলা বৰণৰ চোলা পিন্ধিছিল। চাওফাসকলৰ পটলুঙবোৰ সকলোতকৈ দীঘল আৰু ডা-ডাঙৰীয়া, বিষয়া আদি সকলৰ পদমৰ্যাদা অনুসৰি চুটি আছিল। আঁচুৰ ওপৰলৈ পৰা পটলুঙবোৰক পটলয় বোলা হৈছিল। আনুষ্ঠানিক পোছাক হিচাপে আহোম পুৰুষসকলে খামতি লুঙি পৰিধান কৰিছিল। সেই সময়ৰ সম্ভ্ৰান্ত লোকসকলে কপাহী মুগা কাপোৰ আদি পৰিধান কৰিছিল।

মেজাংকৰি, গোমচেং, সিংখাপ আদি কাপোৰ পিন্ধিছিল। চাওফাসকলে পৰিধান কৰা গামচেং চোলাটোত ভি-ভাও-খাম অংকিত চাপকণ পিন্ধিছিল। আহোম পুৰুষসকলে

ক'লা চুৰীয়া পৰিধান কৰিছিল। চুকাফাৰ দিনত বচোৱাল টঙালী আৰু মূৰত পখৰৌ মাৰিছিল।

উল্লেখযোগ্য যে অভিজাত শ্ৰেণীৰ সাজ-পোছাকবোৰৰ স্থানীয় জন-গণে ব্যৱহাৰ কৰা সাজ-পোছাকৰ সমন্বয় কৰি ডা-ডাঙৰীয়াসকলে কুলমিন কুনখাৰ (কুনমিন দীঘল কোট) আৰু (কোনখাৰ বচোৱাল) টঙালী নামৰ বিশেষ সাজ উদ্ভাৱন কৰি ব্যৱহাৰ কৰিছিল।

আহোম যুদ্ধাসকলে যুদ্ধলৈ যোৱাৰ আগত তিৰোতাসকলে বৈ দিয়া কবচ-কাপোৰ পৰিধান কৰিহে যুদ্ধলৈ গৈছিল। আৰু এই কবচ কাপোৰ বয়ন কলাৰ এক উৎকৃষ্ট নিদৰ্শন। বৰ্তমান পুৰুষসকলে ব্যৱহাৰ কৰা আহোম পোছাকসমূহ হ'ল 'ফা-ছু' 'কাংছেন', 'ফা-চিত', 'ফা-ৰু' ইত্যাদি।

টাই খাময়াং জনগোষ্ঠীৰ সাজপাৰৰ সুকীয়া বৈশিষ্ট্য আছে। এওঁলোকৰ পুৰুষসকলে দেহৰ নিম্নাংশত 'ফা-লুং' (লুঙি) 'গাত চ্যু' (চোলা), মূৰত পাকাথ (পাণ্ডৰি) মাৰে।

ডা-ডাঙৰীয়াসকলৰ পিন্ধনত আছিল চুৰীয়া বা ধুতি, জেকেটৰ দৰে হাফ কোট, পাণ্ডৰি আৰু চাদৰ। চাদৰ সোঁ কান্ধত জাপি লৈছিল। সাধাৰণ পুৰুষে চুৰীয়া আৰু গামোচা ব্যৱহাৰ কৰিছিল। গামোচা বা পাণ্ডৰি মূৰত মেৰিয়াই লৈছিল। আৰু শীত কালত ওপৰত চেলেং ব্যৱহাৰ কৰিছিল।

আহোম ডা-ডাঙৰীয়াসকলে মোগলৰ দৰে পাগ, মিৰজাই, পহিৰাৰ আদিও পৰিধান কৰিছিল। ডাঙৰীয়াসকলৰ পোছাক মুগা, পাট আৰু মিহি সূতাৰে তৈয়াৰী আৰু সাধাৰণ মানুহে খহটা কপাহী আৰু এড়ি কাপোৰ ব্যৱহাৰ কৰিছিল। মুগা আৰু পাটতকৈ কপাহী আৰু এড়ি কাপোৰৰ খৰচ কম আৰু কম সময়ত তৈয়াৰ কৰিব পৰা যায় কাৰণে ইয়াৰ ব্যৱহাৰ বেছি আছিল।

(খ) মহিলা সকলৰ সাজপাৰ :

সভ্যতা সংস্কৃতিৰ অন্যতম পথ নিৰ্দেশক হৈছে সাজ-পাৰ। পূৰ্বতে আহোম তিৰোতাসকলে ক'লা বঙৰ মেখেলা পৰিধান কৰিছিল।

মুগা শিল্পৰ লগত আহোম নাৰীৰ এক এৰাব নোৱৰা সম্পৰ্ক আছে। জানিব পৰা মতে, আহোম মহিলাসকলে পাটকাই পৰ্বত পাৰ হৈ আহোঁতে মেখেলা পিন্ধি আহিছিল। আহোমসকলৰ মেখেলা অন্য মেখেলাসমূহতকৈ কিছু পৃথক। আহোম মেখেলাখন বুকুত মেঠনি মাৰি পিন্ধা হৈছিল।

আহোম মেখেলাবোৰ থিয়কৈ বোৱা হৈছিল। বৰ্তমান আহোম মহিলাই পৰিধান কৰা পোছাকসমূহ হ'ল — 'ফা-চু', 'ফা-চিল', সাধাৰণ মহিলাসকলে বিহা, মেখেলা, চাদৰ, চেলেং চাদৰ আদি পিন্ধিছিল।

জনজাতীয় মহিলাসকলৰ দৰে আহোম মহিলাসকলেও বুকুত মেখেলা পিন্ধিছিল। পাট, মেজাংকৰি, মুগা আদি বোৱা কাপোৰত সোণালী গুণাৰে বন কৰা মেখেলা পিন্ধিছিল। যুৱতী বা ছোৱালীয়ে বঙা বঙৰ ছিন (মেখেলা) আৰু ককাঁলত ছাইকাপ পেটি মাৰিছিল।

আনহাতে বিবাহিত মহিলাসকলে বুকুত ছিন, ককাঁলৰ ছাইকাপত লংবাত (বিহা) মাছি (চ্যু) গাত ফা-মাই (চাদৰ) লয়। বিহা পিন্ধা প্ৰথাটো আহোম যুগৰ পৰাহে হয়। অসমৰ বাহিৰে আন কোনো দেশতে বিহাৰ প্ৰচলন নাই। স্বৰ্গদেউ ৰুদ্ৰসিংহৰ দিনৰ পৰা বিহা বোৱা আৰু পৰিধান কৰা বিষয়ত অধিক উন্নতি হয়। ডাঙৰীয়াসকলৰ পত্নীসকলে তিনি খলপীয়া কাপোৰ পৰিধান কৰিছিল। নিম্ন অংশত ছিন্ (মেখেলা) ওপৰৰ অংশত বিহা চাদৰ সুন্দৰকৈ মেৰিয়াই লৈছিল। শীতৰ দিনত তেওঁলোকে বুটা বচা চেলেং ব্যৱহাৰ কৰিছিল। সাধাৰণ পৰিয়ালৰ লোকে/মহিলাই মাত্ৰ দুখলপীয়া কাপোৰ যেনে মেখেলা আৰু চাদৰ ব্যৱহাৰ কৰিছিল। কিছুমান এলেকাত অকল ভৰিৰ পৰা বুকুলৈ এখন মেখেলা মেঠনি মাৰি লৈছিল।

(গ) বিভিন্ন সাজপাৰৰ নাম :

আহোম ৰাজত্বৰ সময়ত ব্যৱহাৰ কৰা সাজ-পাৰ সমূহৰ নাম উল্লেখ কৰা হ'ল —

১। **খনীয়া কাপোৰ :** ছকীয়া খনীয়া, সাতকীয়া খনীয়া, উকা খনীয়া, আঁচু অলীয়া খনীয়া, গুণাকটা খনীয়া, গৰিয়লী খনীয়া, দৰিয়লী গুণাকটা খনীয়া, গৰিয়লী খনীয়া, দৰিয়লী গুণাকটা খনীয়া, বুটা দিয়া খনীয়া, গুটি বুলোৱা খনীয়া, কাৰচিনিব বনকৰা খনীয়া, নুৰাকটা খনীয়া ইত্যাদি।

২। **চেলেং কাপোৰ :** সোণৰ সূতাৰে চাব ধৰা চেলেং, বদলা দিয়া চেলেং, সুনীয়া ফুলৰ চেলেং, গুণা কটা চেলেং, দুকঠীয়া চেলেং, আঁচু দিয়া চেলেং, দৰিয়লী চেলেং, বনকৰা চেলেং, আঁচুৰ আচলে পাৰিয়ে গুণাকটা চেলেং, গাৰি ফুলাম পাৰি দিয়া চেলেং ইত্যাদি।

৩। **বৰকাপোৰ :** গৰিয়লী আঁচল-পাৰিয়ে গুণাকটা বৰকাপোৰ, কুহুমবুলীয়া যুৰীয়া বৰকাপোৰ, গাৰি ফুলাম পাৰি দিয়া বৰকাপোৰ, আদফলীয়া বৰকাপোৰ, আঁচুৰ পাৰখুপীয়া বৰকাপোৰ, কাঠফুলীয়া বৰকাপোৰ, ফুলাম বৰকাপোৰ, আঁচুৰ আচলে-পাৰিয়ে গুণা কটা পাৰি ফুলাম বৰকাপোৰ, আগ ফুলাম গৰিয়লী বৰকাপোৰ ইত্যাদি।

৪। **বিহা :** আঁচু অলীয়া বিহা, বঁবে লগা বিহা, দহিঅলীয়া বিহা, গৰিয়লী বিহা, গুণাকটা বিহা, কেছ বছা বিহা, আচলে-পাৰিয়ে গুণা কটা বিহা ইত্যাদি।

৫। চোলা : বুকু চোলা, মিৰ্জাই চোলা, নৰা চোলা, এংগা চোলা, হলৌ চোলা, ফুটৰৈ চোলা, মাগৰা চোলা, মোগলাই চোলা, সোণালী জবদৰ জামা, কপাহী তাওৰ জামা, গোম চেংৰ চোলা, চাউনৰ চোলা, বুটাৰাৰ চাটনৰ চোলা, বলপাতৰ জামা, মলমলৰ জামা, জালি চোলা, আচলচৰ চোলা, কুহিয়াৰ পতীয়া চাটনৰ জামা, চৌগা চাপকন ইত্যাদি।

৬। পাগ : মোগলাই ফচৌ, মুগাৰ পাগ, পাটৰ পাগ, চিকন পাগ, মথুৰা পাগ, গুণা কটা পাগ, মূৰ হাঁচতি, কুহুমবুলীয়া পাগ, সোণৰ ফুল বচা পাগ, বোলোৱা বৰপাগ, উকা পাগ ইত্যাদি।

৭। চুৰীয়া : কপাহী চুৰীয়া, পাটৰ চুৰীয়া, মুগাৰ চুৰীয়া, ধল পাটৰ চুৰীয়া, চিকন পাটৰ চুৰীয়া, মুগাৰ বৰচুৰীয়া ইত্যাদি।

৮। হাঁচতি টঙালি : মূৰ হাঁচতি, সোণৰ সূতা দিয়া হাঁচতি, খৰুৱা গামোচা, পখৰুতং ইত্যাদি।

আহোম পুৰুষ-নাৰীয়ে ব্যৱহাৰ কৰা সুন্দৰ বস্ত্ৰ এসাজ পৰিধান কৰি তাৰ লগত মিলাই যেতিয়া নানা আ-অলংকাৰ পৰিধান কৰা হয় তেতিয়া মানুহৰ সৌন্দৰ্য দুগুণে উদ্ভাসিত হৈ পৰে। সাজ-পাৰৰ দৰে আ-অলংকাৰো এটা জাতি বা এটা জনগোষ্ঠাৰ নিজস্ব সংস্কৃতিৰ পৰিচায়ক।

আহোম যুগৰ সংস্কৃতিৰ উৎকৃষ্ট সাধন কৰাৰ অন্য এটি উপাদান হ'ল আ-অলংকাৰ। সাজ-পাৰৰ দৰে আহোম যুগত বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ আ-অলংকাৰ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। পুৰুষতকৈ তিবোতাসকলৰ আ-অলংকাৰৰ পৰিমাণ অধিক আছিল।

আহোম সংস্কৃতিৰ ভৰাঁল চহকী কৰাত আ-অলংকাৰো সহায়ক হৈছে। পুৰুষতকৈ মহিলাই অলংকাৰসমূহ বেছি ব্যৱহাৰ কৰিছিল। এয়া স্বাভাৱিক, কাৰণ পুৰুষতকৈ নাৰী জন্মগতভাৱে আৱেদনময়ী।

বুৰঞ্জীত উল্লেখ থকা মতে আহোম মহিলাই ডিঙিত সোণৰ কটহাৰ আৰু চুলিত হীৰাৰ ফুল পৰিধান কৰিছিল। বজাসকলে ব্যৱহাৰ কৰা আ-অলংকাৰসমূহৰ ভিতৰত সোণৰ পাতত হীৰা, পান্না, পদ্মৰাগ, মুকুতাৰ মালা, মকৰ, কুণ্ডল, হংস কুণ্ডল, বিবিধ বাজু, কংকন, খাৰু, আঙঠি, কীৰিটি, মুকুট, কঙ্কি, গেৰেলা আদিয়েই প্ৰধান।

আনহাতে প্ৰজাসকলে জোনবিৰি, ঢোলবিৰি, মাদলি, পোৱালমণি, ডুগডুগী, বামা, জাংফাই, কেৰু, লটকন, খাৰু ইত্যাদি পৰিধান কৰিছিল।

বিভিন্ন আ-অলংকাৰসমূহ হ'ল - আহোমসকলে বিভিন্ন ধৰণৰ আঙঠি ব্যৱহাৰ কৰিছিল। যেনে - চিৰিপতা আঙঠি, শেনে পতা আঙঠি, জেঠীনেজী আঙঠি, বাখৰামি আঙঠি, ম'ৰা নেজীয়া আঙঠি, হীৰা পতোৱা আঙঠি, বাবৰিফুলীয়া আঙঠি, উকা আঙঠি, পদুম কলি আঙঠি, পাৰচকুৱা আঙঠি, মোহৰী আঙঠি ইত্যাদি।

মণি : জোনবিৰি, শিলিখাবিৰি, পাৰ চকুৱা বিৰি, চৰীয়া বিৰি, ঢোলবিৰি, মাদলি, পোৱালমণি, ফুটি মণি, গেজেৰা, বানা, দুগদুগী, সাতসৰী, পাচসঁৰী ন-সৰী, বালিচৰী, চন্দ্ৰহাৰ, কণ্ঠহাৰ, সাতচৰীয়া, সোণৰ মণি, মতামণি, মুকুতামণি, নয়নমণি, পোৱালমণি।

আন আন আ-অলংকাৰসমূহ হ'ল : উকা সোণৰ গাম খাৰু, উকা ৰূপৰ গাম খাৰু, বাখৰমণি, গাম খাৰু, কংকন, সোণৰ চাৰিপতীয়া ডলা, সোণৰ চাৰিপটীয়া খাৰু, সোণৰ নেচেন্দাৰ, কলক, কঙ্কা, বুনুৰ, কংকালি, কৰধনি, নখ চন্দ্ৰিকা, উৰাণ্টি, কেয়ুৰ, বাজ মুকুট, কিৰিটি সঁচৰুৱা খাৰু, মঢ়া খাৰু।

আহোম যুগত পুৰুষ-মহিলা উভয়ে বিভিন্ন ৰং-বিৰঙী আ-অলংকাৰ পৰিধান কৰিছিল। সৰ্বসাধাৰণ লোকে সোণৰ অলংকাৰ পৰিধান কৰিব নোৱাৰিছিল। আৰ্থিক দিশটো দুৰ্বল হোৱাৰ বাবে তেওঁলোকে সোণৰ অলংকাৰ পৰিধান কৰিব নোৱাৰিছিল বুলি কিছু কিছু বুৰঞ্জীত উল্লেখ পোৱা যায়। সাধাৰণ পুৰুষসকলে কাণত লং কেৰু আৰু ডিঙিত মতামণি পিন্ধিছিল।

সৰ্বসাধাৰণ তিবোতাই কাণত কেৰু বা থুৰীয়া, ডিঙিত গল পতা, পোৱাল মণিৰ গাঁঠি, গেজেৰা, বেনা আৰু ওলোমণি, থুপি মণি, মাদলী, দুগ দুগী, হাতত মুঠি খাৰু, আঙুলিত আঙঠি পিন্ধিছিল। কাণত উকা বা বাখৰ খটোৱা, জাং ফাই, কেৰু আৰু অন্যান্য ৰূপৰ অলংকাৰ পৰিধান কৰিছিল। ৰজা আৰু সম্ভ্ৰান্ত পৰিয়ালৰ পুৰুষসকলে বাখৰ খটোৱা সোণৰ লং কেৰু পিন্ধিছিল।

আহোম যুগত অলংকাৰৰ ব্যৱহাৰ সম্পৰ্কে ড° লীলা গগৈয়ে লিখিছে - পুৰুষে হাতত আঙঠি, ডিঙিত শিলিখা মণি, মতা মণি, বাহুত বাজপ পিন্ধিছিল। এনে লাগে আহোম যুগৰ এগৰাকী সম্ভ্ৰান্ত তিবোতাৰ গাত কুৰি, ডেৰকুৰি তোলা সোণ ওলমি আছিল।

ইয়াৰ উপৰি আহোম মহিলাসকলে কঁকালত চন্দ্ৰহাৰ, কৰধনি, কঁকালি খাগৰ, কংকন আদি অলংকাৰৰো ব্যৱহাৰ কৰিছিল। ■■

চলচ্চিত্র আৰু 'জেতুকা পাতৰ দৰে'

ৰুমী খান
স্নাতক, তৃতীয় ষাণ্মাসিক

চলচ্চিত্ৰ বা বোলছবি বা চমুকৈ অকল ছবি (ইংৰাজী : Cinema বা Film) মূলতঃ স্থিৰ চিত্ৰৰ এটা ক্ৰম, যাক এটা বিশেষ প্ৰক্ৰিয়াৰে দৰ্শন কৰিলে গতিশীল ছবি দেখা যায়। বিশেষ সঁজুলিৰে (কেমেৰা) গতিশীল বস্তু এটাৰ গতিৰ ক্ৰমিক স্থিৰচিত্ৰ তুলি বা এখন এখনকৈ ছবি আঁকিও চলচ্চিত্ৰ নিৰ্মাণ কৰিব পাৰি। ইয়াৰ প্ৰথমবিধ প্ৰক্ৰিয়াৰে নিৰ্মাণ কৰা ছবিক 'জীৱন্ত গতি'ৰ ছবি (live action) আৰু দ্বিতীয় বিধ প্ৰক্ৰিয়াক এনিমেছন বোলা হয়। অৱশ্যে এনিমেছনত এখন এখনকৈ ছবি আঁকাৰ বাহিৰেও অন্যান্য প্ৰক্ৰিয়াৰেও স্থিৰচিত্ৰৰ ক্ৰমটো নিৰ্মাণ কৰিব পাৰি। বৰ্তমান চলচ্চিত্ৰ নিৰ্মাণ একে সময়তে এটা শিল্প আৰু উদ্যোগ।

এটা জাতি/যুগ বা প্ৰজন্মই চলচ্চিত্ৰক নিজা বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ ৰূপত তুলি ধৰে আৰু চলচ্চিত্ৰই এখন সমাজক প্ৰভাৱান্বিত কৰাৰ ক্ষমতা ৰাখে। একে সময়তে সমাজৰ দাপোণ আৰু পৰিৱৰ্তনৰ কাৰক হিচাপে কাম কৰিব পৰা ক্ষমতাৰ বাবে চলচ্চিত্ৰক এটা অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ কলা জ্ঞান কৰা হয়। চলচ্চিত্ৰই সফল মনোৰঞ্জন আৰু জ্ঞানৰ ক্ষমতাশালী বাহক হিচাপে কাম কৰিব পাৰে। চলচ্চিত্ৰই একে সময়তে ছবি, শব্দ, সংলাপ সকলো সাঙুৰি লয় বাবে ই যোগাযোগৰ এটা বিশেষ প্ৰভাৱশালী মাধ্যম হিচাপে পৰিগণিত হৈছে। বহুতো চলচ্চিত্ৰই স্থান কালৰ পৰিধি ভাঙি বিশ্বব্যাপী জনপ্ৰিয়তা লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। চলচ্চিত্ৰ কাহিনীভিত্তিক, শৈক্ষিক বা এবস্ট্ৰেক (abstract) যিকোনো বিধৰ হ'ব পাৰে।

চলচ্চিত্ৰ মূলতে এলানি স্থিৰচিত্ৰ। প্ৰতিখন স্থিৰ ছবিক 'ফ্ৰেম' (Frame) বোলা হয়। এই ক্ৰমিক স্থিৰ ছবিসমূহক ইখনৰ পাছত সিখনকৈ খৰ গতিৰে দেখুৱাই গ'লে আমাৰ চকুৰ দৃষ্টিৰ জড়তাৰ বাবে ইখনৰ পাছত সিখন অহাটো ধৰিব নোৱাৰি। আন এটা পৰিঘটনা বিটা গতিৰ বাবে (beta movement) ক্ৰমে সলনি হৈ থকা এই ছবিসমূহ প্ৰত্যক্ষ কৰিলে গতিৰ ভ্ৰমৰ সৃষ্টি হয়, অৰ্থাৎ স্থিৰ চিত্ৰৰ ক্ৰমটোৱে গতি কৰা দেখিবলৈ পোৱা যায়।

'চলচ্চিত্ৰ' নে 'বোলছবি' - সেই সম্বন্ধে অলপ মতান্তৰ আছে। অসমীয়া ভাষাত 'বোলছবি' শব্দটোৰ প্ৰথম প্ৰয়োগ কৰিছিল পাৰ্বতী প্ৰসাদ বৰুৱাই। অৰ্থগত দৃষ্টিৰে চাবলৈ গ'লে 'চলচ্চিত্ৰ' শব্দটোৱে প্ৰকৃত অৰ্থ বহন কৰে। চলি থকা চিত্ৰই হৈছে চলচ্চিত্ৰ। বোলছবি বা কথাছবি, অৰ্থাৎ 'কথা কোৱা ছবি' শব্দকেইটা প্ৰচলন হৈছিল চলচ্চিত্ৰত শব্দৰ সংযোজন হোৱাৰ পাছত। চলচ্চিত্ৰৰ বাবে শব্দ অপৰিহাৰ্য নহয় বাবে বোলছবি বা কথাছবি শব্দটোৱে সম্পূৰ্ণ অৰ্থ প্ৰকাশ কৰিব নোৱাৰে। ইংৰাজী 'চিনেমা' আৰু 'ফিল্ম' এই শব্দ দুটাও অসমীয়া ভাষী ৰাইজৰ মাজত বহুলভাৱে প্ৰচলিত। ইংৰাজীত 'মুভি' বুলিও কোৱা হয়। 'ফিল্ম' শব্দটো প্ৰথমে ব্যৱহাৰ হৈছিল, কাৰণ চলচ্চিত্ৰ নিৰ্মাণৰ বাবে প্ৰথমে ফটোগ্ৰাফিক ফিল্মৰ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰত 'মুভি' (movie) শব্দটো আৰু ইউৰোপ মহাদেশত 'ফিল্ম' (Film) শব্দটো বহুলভাৱে প্ৰচলিত। অন্যান্য নাম যেনে 'পিক্চাৰ', 'ফটো প্লে', 'ফ্লিক' আদিও বহুলভাৱে প্ৰচলিত।

বিষয় অনুসৰি চলচ্চিত্ৰক মূলতঃ দুটা ভাগত ভগাব পাৰি - 'কাহিনী চিত্ৰ' (Feature Film) আৰু 'তথ্যচিত্ৰ' (Documentary)। 'কাহিনী চিত্ৰ'ত এটা কাহিনী কোৱা হয়।

চলচ্চিত্ৰৰ ইতিহাস : নাটক, নৃত্য আদিৰ দৰে পৰিবেশন কলাৰ কেইবাটাও উপাদান চলচ্চিত্ৰৰো অভিন্ন অংগ, যেনে - চিত্ৰনাট্য (নাটক), সাজ-সজ্জা, পৰিচালনা, অভিনেতা,

সংগীত আৰু দৰ্শক। মূলতঃ প্ৰযুক্তিৰ অভাৱতেই এই ঐতিহাসিক কলাবিলাকক ‘ৰেকৰ্ড’ কৰি পাছত প্ৰদৰ্শন কৰাৰ সুবিধা নাছিল। চলচ্চিত্ৰই মূলতঃ এই অসুবিধাটোকে দূৰ কৰিছিল। চলচ্চিত্ৰৰ যোগে যিকোনো পৰিবেশন কলাকে সাঁচি থৈ আকৌ চাব পৰা হ’ল। অৱশ্যে ধীৰে ধীৰে চলচ্চিত্ৰ কেৱল এটা সাঁচি খোৱা মাধ্যম হৈ নাথাকি নিজা শিল্পসত্তা এটাৰ সৃষ্টি কৰিবলৈ সক্ষম হয়। বৰ্তমান চলচ্চিত্ৰ এটা স্বয়ংসম্পূৰ্ণ শিল্প।

১৮৬০ চনৰ পৰাই ‘দৃষ্টি-জড়তা’ পৰিঘটনাক ব্যৱহাৰ কৰি স্থিৰ ছবিৰ গতি দিয়া বিভিন্ন সঁজুলি গঢ়ি উঠিছিল। অৱশ্যে সেইবিলাক মূলতঃ খেলৰ সামগ্ৰীহে আছিল। ‘জু ট্ৰ’প’, ‘মিউটোস্কোপ’, ‘প্ৰাক্সিনোস্কোপ’ ইত্যাদি এনে খেলনাৰ উদাহৰণ। এনে খেলনাত হাতে আঁকি লোৱা ছবি ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। এই খেলনাবিলাকৰ পৰাই পাছলৈ এনিমেছন গঢ় লৈ উঠে।

ফটো তুলিবলৈ ‘চেলুলয়ডৰ ফিল্ম’ আৱিষ্কাৰ হোৱাৰ পাছতহে প্ৰকৃত চলচ্চিত্ৰৰ জন্ম হয়। চেলুলয়ডৰ ফিল্ম দীঘল কৰিব পৰা গৈছিল বাবে তাত একেলগে কেইবাহাজাৰ স্থিৰ চিত্ৰ একেলগে সুমুৱাব পৰা গৈছিল। ফিল্ম ব্যৱহাৰ হোৱাৰ আগতে ফটো তুলিবলৈ কাঁচৰ প্লেট ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল। ১৮৭৮ চনত ইংৰাজ ফটোগ্ৰাফাৰ ইডৱাৰ্ড মাইব্ৰিজ (Eadward Muybridge) -এ আমেৰিকাত এটা দৌৰি থকা ঘোঁৰাৰ ২৪ খন ক্ৰমিক ছবি সংগ্ৰহ কৰিছিল। এয়েই আছিল চলচ্চিত্ৰৰ প্ৰথম আৰম্ভণি। অৱশ্যে তেতিয়াও ইয়াক চলচ্চিত্ৰ বোলা হোৱা নাছিল। পাছত এই ছবিসমূহ কাগজত ‘প্ৰিন্ট’ কৰি এটা ঘূৰি থকা ডাঙৰ বৰ্তুলাকাৰ আধাৰত একাদিক্ৰমে আঠা লগাই মানুহক দেখুওৱা হৈছিল, চাব লাগিছিল সৰু ফুটা এটাৰ মাজেৰে। তেনেদৰে চাই পঠিয়ালে ঘোঁৰাটোক আকৌ দৌৰি থকা দেখিবলৈ পোৱা গৈছিল। এই সঁজুলিটো ব্যৱসায়িকভাৱে নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল আৰু পইচা সুমুওৱা ক্ৰিয়া এটা চাব পৰা ব্যৱস্থা আছিল। এয়েই আছিল চলচ্চিত্ৰৰ প্ৰাৰম্ভিক ৰূপ।

মোৰ প্ৰিয় চলচ্চিত্ৰ এখনৰ নাম হ’ল “জেতুকা পাতৰ দৰে”। “জেতুকা পাতৰ দৰে” হৈছে ২০১১ চনৰ ১৯ আগষ্ট তাৰিখে মুক্তি লাভ কৰা এখন অসমীয়া বোলছবি। ছবিখনৰ পৰিচালক যদুমনি দত্ত। চৈয়দ আব্দুল মালিকৰ একে নামৰ উপন্যাসৰ ওপৰত আধাৰিত এই বোলছবিখনে ৫৮ তম ৰাষ্ট্ৰীয় চলচ্চিত্ৰ পুৰস্কাৰৰ শ্ৰেষ্ঠ অসমীয়া ছবিৰ সন্মান লাভ কৰিছিল।

১৯৭০ৰ দশকত অসমৰ আওহতীয়া গাঁও এখন ছবিৰ পৃষ্ঠভূমি। গাঁৱৰ সহজ মানুহখিনি শোষণৰ বলি হয় ঠিকাদাৰ যমুনা হাজৰিকাৰ। ঘাট-মাউৰা ৰাধাক মোমায়েকে নকুলৰ ঘৰত ৰাখে। মাক-দেউতাক নোহোৱা ৰজতো থাকে তেখেতৰ ঘৰতেই। ডাঙৰ হৈ অহাৰ পাছত ৰজতক নকুলে ঘৰৰ পৰা দূৰৈত বেলেগ ঘৰ সাজি দিয়ে। কিন্তু ৰাধা আৰু ৰজতৰ মাজৰ মৰম সৰুকালিৰ দৰেই থাকে। ৰাধাই পঢ়া-শুনাৰ বাবে চহৰলৈ আহে। চহৰৰ দুজন প্ৰফেছাৰ আৰু ৰাধাক সাঙুৰি গাঁৱত কিছুমান গুৰুতৰ ওলায়। ৰাধাই গাঁৱলৈ ঘূৰি আহি গাঁওবাসীৰ হিতাৰ্থে ৰজতক লগত লৈ সমবায় ভিত্তিত কিছুমান কাম কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে। ঠিকাদাৰ যমুনা হাজৰিকা আৰু পুত্ৰই ৰাধাইতৰ কামত বিধি-পথালি দিয়ে। তেওঁলোকে নিৰ্মাণ কৰা বান্ধৰ পানী ভাঙি গাঁৱত বানপানী হয়। পানীয়ে বুৰাই ৰখা গাঁওবাসীৰ লগতে ৰাধায়ো উপলব্ধি কৰে জীৱনৰ কিছুমান কঠিন সত্য।

প্ৰথম চলচ্চিত্ৰ “অগ্নিসাক্ষী”ৰ বাণিজ্যিক সফলতা আৰু নতুন পৰিচালকৰ শিতানত দুটাকৈ বঁটা লাভ কৰাৰ পাছত “জেতুকা পাতৰ দৰে” হ’ল যদুমনি দত্ত পৰিচালিত দ্বিতীয়খন চলচ্চিত্ৰ। বোলছবিখনৰ বিষয়ে তেওঁ কয় যে “সমাজৰ নিম্নশ্ৰেণীৰ ওপৰত চলি থকা দুৰ্নীতি, শোষণ আৰু জাতি-ধৰ্ম অনুসৰি বিভাজন ইত্যাদিৰ পৰা আমাৰ সমাজখনক মুক্ত কৰাৰ কাৰণে নতুন প্ৰজন্মৰ দৃঢ় মানসিকতাই হৈছে চলচ্চিত্ৰখনৰ মূল ভেটি। বোলছবিখনৰ যোগেদি দৰ্শকসকলে ভুক্তভোগীসকলৰ দুখ-বেদনা অনুভৱ কৰাটো মই বিচাৰোঁ।” উপন্যাসখনত কোৱা গোলাঘাট জিলাৰ দেৰগাঁৱত চলচ্চিত্ৰখনৰ শ্বুটিং সম্পন্ন হয়। ছবিখনত দেখুওৱা বানপানীৰ দৃশ্যটোও প্ৰকৃত বানপানী। চৈয়দ আব্দুল মালিকৰ একে নামৰ উপন্যাসখনৰ মূলসুঁতিৰ পৰা অকণো ফালৰি নাকাটি চিত্ৰনাট্য প্ৰস্তুত কৰিছে মুনিন বৰুৱাই। সংগীত পৰিচালনা কৰিছে পলাশ গগৈয়ে। ২০১১ চনৰ ১৯ আগষ্টত ছবিখনে অসমৰ ১৯ টা ছবিঘৰৰ পৰা মুক্তি লাভ কৰিছিল। বোলছবিখন ২০১১ চনৰ ২৩ এপ্ৰিল তাৰিখে প্ৰথম গান্ধীনগৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় চলচ্চিত্ৰ মহোৎসৱ (২১ এপ্ৰিল - ২৪ এপ্ৰিল, ২০১১)ত প্ৰদৰ্শন কৰা হয়। ২০১১ চনৰ ১৫ - ১৮ ছেপ্তেম্বৰলৈ গোৱাত অনুষ্ঠিত দক্ষিণ ভাৰতীয় চলচ্চিত্ৰ মহোৎসৱতো বোলছবিখন প্ৰদৰ্শন কৰা হয়। দুয়োটা উপলক্ষতে বোলছবিখন উপস্থাপন কৰিবলৈ পৰিচালককো আমন্ত্ৰণ জনোৱা হৈছিল।

মহোহো উৎসৱৰ উদ্যাপন ৰীতি আৰু লোকবিশ্বাস

ইফটিচাম বেগম
স্নাতক, ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

নাতিশীতোষ্ণ আঘোণ মাহৰ পূৰ্ণিমা ৰাতিত এই ‘মহোহো উৎসৱ’ উদ্যাপন কৰা হয়। এই উৎসৱটি আঘোণী পূৰ্ণিমাৰ সন্ধিয়া গাঁৱৰ গৰখীয়া আৰু চেমনীয়া ল’ৰাহঁতে একোটাকৈ দল বান্ধি হাতত টাঙোন বা লাঠি লৈ ‘মহোহো গীত’ গাই গাই গাঁৱৰ প্ৰত্যেক মানুহৰ ঘৰত মহ খেদিবলৈ যায়। ডেকাসকলৰ হাতত থকা সেই টাঙোন বা লাঠিৰে মাটিত এক বিশেষ ছন্দত শব্দ কৰি কৰি এই অনুষ্ঠানৰ গীতবোৰ গায়। কিছুমানে লাঠিডালত দুই-চাৰিটা চাতালি লগাই লয় বুনুক বুনুক শব্দ হ’বৰ বাবে। আকৌ কোনো অঞ্চলত মাটিত কোবাই কোবাই শব্দ কৰাৰ বিপৰীতে দলটোৰ এজনে লাঠিডাল মাটিত হেলনীয়াকৈ ধৰি থাকে আৰু দলটোৰ বাকী সদস্যই নিজৰ নিজৰ টাঙোনেৰে সেই হেলনীয়া লাঠিডালত কোবাই তাৰ তালে তালে ‘মহোহো গীত’ গায়।

মহ খেদিবলৈ যোৱা ডেকাসকলৰ দলত এজন নচুৱা বা এজনে ভালুক সাজি নাচি নাচি মহ খেদিবলৈ যায়। কিছুমান ঠাইত এই লোকজনক ‘ভাল-

ভুলুকা’ বুলি কয়। এই ল’ৰাজনক শুকান কলপাত, মৰাপাট আদিৰে ভালুক ৰূপত সজায় আৰু ল’ৰাজনে ভালুকৰ অংগী-ভংগীৰে দলৰ মাজত নাচি থাকে। অন্য কিছুমান অঞ্চলত ল’ৰাজনৰ মূৰত বাঁহৰ চোঁচ মেৰিওৱাই দিয়ে, শিয়ালনেজা বন গাত বান্ধি সজাই পৰাই লৈ নচুওৱা হয়। প্ৰত্যেক ঘৰ মানুহৰ চোতালত চেমনীয়া, ডেকাবিলাকৰ দলে বৃত্তাকাৰত ঘূৰি ঘূৰি ‘মহোহো গীত’ গাই নাচ পৰিৱেশন কৰে আৰু ভালুকৰূপী ডেকাজনে মাজৰ স্থানত ভালুকৰ দৰে নৃত্য কৰে। দলটোত এজন দলপতি থাকে, যিয়ে ‘মহোহো গীত’ৰ প্ৰথম শাৰীটো গাই দিয়ে আৰু তেওঁক অনুকৰণ কৰি বাকী সদস্যকেইজনে তাৰ পিছৰ শাৰীবোৰ সমবেত কৰ্ত্তেৰে গাই যায়। অৱশেষত গৃহস্থক আশীৰ্বাদ দি তেওঁলোকৰ পৰা চাউল টকা গ্ৰহণ কৰে। আকৌ দ্বিতীয় গৃহস্থৰ ঘৰলৈ যায়।

বৰ্তমানত কিছুমান অঞ্চলত কম বয়সীয়া দলবোৰে শব্দ কৰিবৰ বাবে হাতত লাঠি এডালৰ সৈতে ভাত খোৱা বাচন বা টিন জাতীয় সামগ্ৰী যোগাৰ কৰে। কম বয়সীয়া দলটোত ল’ৰা-ছোৱালী সকলোৱে সমানে ‘মহোহো’ অনুষ্ঠানত যোগদান কৰে। এই দলটোৱে গোটোৱা ধান-চাউল, টকাখিনি যিকোনো এজনৰ ঘৰত থৈ দিয়ে আৰু সকলোৱে সময় সুবিধা মিলাই সেইঘৰ মানুহৰ তাতে ‘লগভাত’ খায়। আনহাতে ডেকাসকলে গোটোৱা ধান-চাউল, টকা আদিৰে তেওঁলোকে এদিন সময় সুবিধা অনুযায়ী নামঘৰৰ চোতালত বা পথাৰত বা নৈৰ পাৰত আনন্দ

মনেৰে নাচ-গান কৰি 'লগভাত' খায়। নামনি অসমৰ 'মহোহো উৎসৱ' সকলো জাতি-জনজাতিৰ মাজত আদৰ্শীয় উৎসৱ।

কৃষিকেন্দ্ৰিক 'মহোহো উৎসৱ'ৰ গীত, নৃত্য গাঁৱৰ প্ৰতিঘৰ গৃহস্থই নিজৰ চোতালত হোৱাটো বিচাৰে। তেওঁলোকে বিচাৰে যে চেমনীয়া ডেকাসকলে গৃহস্থক আশীৰ্বাদ কৰাটো। মহখেদা গীতবোৰ গালে মহবোৰ ভয়ত আঁতৰি যায় বুলি কোৱা হয়। নামনি অসমৰ মহোহো উৎসৱ মূলতঃ আনন্দমূলক কৃষি উৎসৱ। সকলো জনজাতীয় লোকে নাচ-গান কৰি দেৱতাক সন্তুষ্ট কৰি খেতিত সুফল লাভ কৰিব পাৰি বুলি বিশ্বাস কৰে।

কৃষি নিৰ্ভৰশীল সমাজখনে অপদেৱতাক বিশ্বাস কৰিছিল আৰু লগতে তেওঁলোকে যাদু-মন্ত্ৰ বা তন্ত্ৰ-মন্ত্ৰতো বিশ্বাসী আছিল। বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিৰে মহ খেদা উপায় ওলোৱাৰ আগতে তন্ত্ৰ-মন্ত্ৰক বিশ্বাস কৰা জনগণে মন্ত্ৰপুত লাখুটিৰে মহৰ লেখীয়া তেজপিয়া, অনিষ্টকাৰী কীটবোৰক খেদিব পাৰি বুলি বিশ্বাস কৰিছিল। কৃষক সমাজৰ মানুহে বিশ্বাস কৰে যে অন্যান্য জীৱ-জন্তু, কীট-পতংগবোৰে মানুহৰ দৰেই অনুভূতি, ভাব-আবেগ আছে। তেওঁলোকৰ মতে গীত বা মন্ত্ৰত যি কোৱা হয় ইয়াক সেইসকল জীৱ-জন্তু বা কীট-পতংগই মানি লয় বা বুজি পায়। সেয়ে গীত গাই গাই লাঠিৰে মহ মাৰিবলৈ বা খেদিবলৈ আৰম্ভ কৰাৰ লগে লগে মহে যেন মৃত্যুৰ ভয়ত আঁতৰি যাবলৈ চেষ্টা কৰে।

আঘোণ মাহ অসমৰ খেতিয়কসকলৰ বাবে এটি অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ মাহ। এই সময়ত পথাৰত ধানত পোক ধৰে। গতিকে আঘোণ মাহৰ পূৰ্ণিমাৰ ৰাতি এই উৎসৱ পালন কৰা হয়, যাতে ঘৰৰ পৰা মহ আৰু খেতি পথাৰৰ পৰা কীট-পতংগবোৰ নাইকিয়া হয়। লোকবিশ্বাস মতে 'মহোহো উৎসৱ'ৰ পাছত মহবোৰ লাহে লাহে কমি নাইকিয়া হয়। এই উৎসৱৰ পাছতে খেতিয়কসকলে ধান কাটিবলৈ আৰম্ভ কৰে।

ৰাতা জনজাতিৰ মাজত লোকবিশ্বাস আছে যে নাতিশীতোষ্ণ আঘোণ মাহত ধান পকাৰ সময়ত বনৰীয়া ভালুক, হাতী, ম'হ আদিয়ে ধান, মাহ, সবিয়ে খাই খেতিপথাৰ যাতে নষ্ট নকৰে তাৰ বাবে গীত গাই 'ভালুক নাচন' কৰি জীৱ-জন্তুক খেতিপথাৰৰ পৰা দূৰত খেদি পঠায়। তেওঁলোকৰ মতে এই উৎসৱ পাতিলে জীৱ-জন্তুয়ে খেতিপথাৰ নষ্ট নকৰে। ৰাভাসকলে মহোহোক 'ভালুক নাচন' বুলি কয়।

কেতিয়াবা গৃহস্থৰ পৰা মৰম আৰু দান-বৰঙণি নাপালে, ঠাট্টা-মস্কৰা, উপলুঙাৰে জোৰণি গীত গোৱা দেখা যায়। কোনো কোনোৱে মাটি ঘৰৰ কাঠি ভাঙি দিয়া, পদূলিমুখৰ জেওৰা ভাঙি দিয়া কথাটো শুনিবলৈ পোৱা যায়।

অনুভৱৰ অনুস্মৰ

ভাষা

শিপ্রা দেৱনাথ

স্নাতক, দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

এটা পৰিয়ালত মাক, দেউতাক আৰু তেওঁলোকৰ এজনী ছোৱালী আছিল। ছোৱালীজনীৰ দেউতাক কৰ্মসূত্ৰে গুৱাহাটীত থাকে। হঠাৎ এদিন দেউতাক অসুস্থ হৈ পৰাত মাক আৰু তাই আইতাকৰ লগত গুৱাহাটীলৈ আহিল। তেওঁলোকে আহি দেখিলে যে দেউতাকে বিছনাৰ পৰা উঠিবই পৰা নাই; লাহে লাহে মাকৰ যত্ন আৰু ডাক্তৰে দিয়া দৰবত দেউতাক সুস্থ হৈ উঠিল। ছোৱালীজনীয়ে এদিন ওচৰৰে দোকান এখনলৈ যাওঁতে তাৰে কাষৰ বিদ্যালয় এখনৰ শিক্ষক এজনে তাইক লগ পালে আৰু তাই পঢ়া-শুনা এৰি যে তাতে থাকিবলগীয়া হৈছে সেই কথা গম পোৱাত তেওঁৰ বিদ্যালয়তে তাইক নামভৰ্তি কৰি দিলে। কিন্তু তাই তৃতীয় শ্ৰেণীলৈকে বঙালী ভাষাৰ বিদ্যালয়ত পঢ়িছিল। তাইক অসমীয়া বিদ্যালয়ত নাম লগাই দিয়াত তাইৰ ভাষিক সমস্যাই দেখা দিলে। স্কুলত অসমীয়াত শিক্ষকে কিবা প্ৰশ্ন কৰিলে তাই বুজি নাপায়। তাকে দেখি বাকী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে তাইক হাঁহিছিল। তথাপি তাই পিছৰাই নাই লাহে-লাহে অসমীয়া ভাষা শিকিবলৈ ধৰিলে, লগতে নতুন নতুন বন্ধু-বান্ধবীও গোটালে। এনেদৰে চেষ্টা কৰি কৰি এটা সময়ত তাই সুন্দৰকৈ অসমীয়া ক'ব পৰা হ'ল। আনকি স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰী তাই অসমীয়া বিষয়ত সন্মান হিচাপে লৈ লাভ কৰিলে। বৰ্তমান তাই এখন আদৰ্শ জাতীয় বিদ্যালয়ৰ অসমীয়া বিভাগৰ শিক্ষক।

ভাষা এটাই এটা জাতিৰ প্ৰথম চিনাকি। আমি নতুন নতুন ভাষা শিকিবলৈ যত্ন কৰিব লাগে। ভাষাই এখন সমাজত চলিবলৈ সহায় কৰে। ভাষা অবিহনে জাতিৰ অভিমানে ফোঁপোলা।

“ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষানীতি ২০২০”ত ভাৰতীয় ভাষাৰ গুৰুত্ব আৰু ভৱিষ্যতৰ ভাৰতবৰ্ষ

ড° নিৰঞ্জন কলিতা
সহযোগী অধ্যাপক, অসমীয়া বিভাগ

সুদীৰ্ঘ ৩৪ বছৰৰ অন্তত পূৰ্বৰ ১৯৮৬ৰ ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষানীতিৰ ঠাইত বৰ্তমানৰ নৰেন্দ্ৰ মোদী নেতৃত্বাধীন “ভাৰতীয় জনতা দল”ৰ কেন্দ্ৰীয় কেবিনেটে ২৯ জুলাই, ২০২০ৰ দিনাখন অনুমোদন জনোৱাৰ লগে লগেই ভাৰতবৰ্ষত “ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষানীতি ২০২০” (The National Education Policy, 2020) ৰ আনুষ্ঠানিকতাই বৈধতা পালে। তিনিটা বছৰে পৰিৱৰ্তিত সমাজ আৰু দেশৰ পৰিৱেশ পৰিস্থিতিৰ প্ৰয়োজনৰ আধাৰত শিক্ষানীতিৰ আমূল সংস্কাৰৰ বাবে যি ক্ষিপ্ৰতাৰে কাৰ্যক্ৰম প্ৰস্তুত কৰি খচৰা শিক্ষানীতিৰ ওপৰত ব্যাপক আলোচনা, মতামত-পৰামৰ্শ প্ৰদানৰ দেশজুৰি প্ৰণালীবদ্ধ ব্যৱস্থাপনাৰ যোগেদি বৌদ্ধিক চিন্তা-চৰ্চাৰ পৰিৱেশ গঢ়ি তোলা হৈছিল, তাৰেই সুচিন্তিত ফল হ’ল নতুন শিক্ষানীতি। দৰাচলতে ভাৰতবৰ্ষৰ সুপ্ৰাচীন ঐতিহ্য আৰু গৌৰৱশালী পৰম্পৰাসমূহৰ আধাৰত বৰ্তমানৰ প্ৰতিযোগিতামুখী বিশ্ব সম্প্ৰদায়ৰ চিন্তা-বীক্ষা আৰু শিক্ষাক্ৰমৰ প্ৰতিফলন হোৱাকৈ, সমগ্ৰ বিশ্বকে নেতৃত্ব দিয়াৰ প্ৰয়াসেৰে নতুন শিক্ষানীতিৰ আঁচনি প্ৰস্তুত কৰি অহা একুৰি বছৰত (২০৪০) এখন নতুনকৈ আৱিষ্কৃত ঐশ্বৰ্যশালী ভাৰত উদ্ভাৱনৰ প্ৰয়াস বৰ্তমানৰ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ লক্ষ্য। ১৯৭ পৃষ্ঠাৰ অনুমোদিত মূল শিক্ষা আঁচনিখনক লৈ বিগত সময়ছোৱাত ৰাষ্ট্ৰজুৰি নিৰন্তৰ চৰ্চা, আলোচনা-সমালোচনা হৈছে; আৰু এই চৰ্চাই ব্যাপকতা পোৱাটো শুভ লক্ষণ।

স্বৰাজ্যোত্তৰ ভাৰতৰ প্ৰথম শিক্ষামন্ত্ৰী মৌলানা আবুল কালাম আজাদৰ শিক্ষানীতি সম্পৰ্কীয় প্ৰয়াসৰ পাছত

অৱধাৰিতভাৱে প্ৰধানমন্ত্ৰী নেহৰুৱে ১৯৬১ত শিক্ষা আৰু গৱেষণা পৰিষদ গঠন কৰি বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি শিক্ষাৰ উত্তৰণৰ পোষকতা কৰিছিল। পৰিশেষত ১৯৬৪ৰ কোঠাৰী আয়োগৰ ভিত্তিত তদানীন্তন প্ৰধানমন্ত্ৰী ইন্দিৰা গান্ধীৰ ১৯৬৮ৰ শিক্ষানীতি, ১৯৮৬ৰ দ্বিতীয়খন শিক্ষানীতি, ১৯৯২ৰ পূৰ্বৰ শিক্ষানীতিসমূহৰ পুনৰ্মূল্যায়ন, ২০০৯ৰ যশপাল শিক্ষা আয়োগ আদিৰ ঐতিহাসিক গুৰুত্বও কম নহয়।

কিন্তু অতি সাম্প্ৰতিক সময়ৰ এই নতুন শিক্ষানীতিৰ ঐতিহাসিক গুৰুত্ব কেইবাটাও কাৰণত পূৰ্ববোৰতকৈ ব্যতিক্ৰমী, প্ৰত্যাহ্বানমূলক আৰু সুদূৰপ্ৰসাৰী বুলি দেশৰ সু-পণ্ডিতসকলেই অভিমত দি কৈছে যে ইয়াৰ যাথার্থ প্ৰয়োগে অহা দুটা দশকৰ ভিতৰত ভাৰতবৰ্ষলৈ এক অভূতপূৰ্ব পৰিৱৰ্তনৰ জোৱাৰ আনিব— অন্যৰ্থত যি হ'ব এক বৈপ্লৱিক ৰূপান্তৰ। এই বৈপ্লৱিক ৰূপান্তৰৰ পৰিকাঠামোটোৰ অন্যতম সংবাহকেই হৈছে সমগ্ৰ ৰাষ্ট্ৰত ত্ৰি-ভাষা সূত্ৰদ্বাৰা মাতৃভাষাৰ জৰিয়তে শিক্ষাদান; আৰু ভাৰতীয় আন আন ভাষা শিকণৰ দ্বাৰা ৰাষ্ট্ৰীয় ঐক্যসাধন, ৰাষ্ট্ৰৰ মহৎ পৰম্পৰাসমূহৰ প্ৰতি ভৱিষ্যতৰ নাগৰিকক শ্ৰদ্ধাশীল আৰু দায়বদ্ধ কৰি তোলা।

সাধাৰণ দৃষ্টিত মাতৃভাষা বা থলুৱাভাষা অথবা আঞ্চলিক ভাষাত শিক্ষাদান আৰু শিক্ষাগ্ৰহণৰ ব্যৱস্থাটো কোনো নতুন কথাই নহ'ব যেন লাগিব— যিহেতু ই এক বহুল প্ৰচলিত ব্যৱস্থা। ভাৰতবৰ্ষৰ দৰে গৌৰৱশালী ঐতিহ্যৰে সমৃদ্ধ বিশাল ৰাষ্ট্ৰ এখনৰ ভাষিক-সাংস্কৃতিকেই নহয়, জ্ঞান-বিজ্ঞানেৰে পৰিপূৰ্ণ যি চমৎকাৰ ইতিহাস বৰ্তমান, সেই সকলোবোৰ অক্ষকাৰলৈ নিষ্ক্ষেপ কৰি চতুৰ পৰিকল্পনাৰে ইংৰাজ শাসকসকলে আৰু পৰৱৰ্তী স্বৰাজ্যোত্তৰ ভাৰতৰ ইংৰাজভক্ত স্তাৱক-কৰ্ণধাৰসকলৰ দ্বাৰা ইতিহাসৰ বিকৃতকৰণৰ সুযোগ গ্ৰহণ কৰি ইংৰাজী ভাষা আৰু ইংৰাজী মাধ্যমক সৰ্বেসৰ্বাৰ ৰূপত প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ গৈ যিখন আধুনিক উচ্চ শিক্ষিতৰ ভাৰতবৰ্ষ গঢ়ি তোলা হ'ল, সেয়া দৰাচলতে ভাৰতীয়ও নহয়, ইউৰোপীয়ও নহয়। শিক্ষাৰ নামত স্বাধীনতাৰ বাসন্তৰ বছৰে ভাৰতীয়ই যেন এক ভ্ৰান্ত সংস্কৃতিৰ খালতহে পৰি ককবকাই আছিল। শিক্ষা হৈছে এনে আৰ্হি অথবা ব্যৱস্থা, যাৰ দ্বাৰা অতীতৰ ঐতিহ্য, সংস্কাৰ, জ্ঞান-বিজ্ঞানক পৰিৱৰ্তিত সময়ৰ বিচাৰ- পদ্ধতি আৰু নতুন নতুন সঁজুলিৰ দ্বাৰা ভৱিষ্যত পুৰুষলৈ বহন কৰি অনা হয়। প্ৰকৃত শিক্ষা হৈছে সেয়েহে অতীতৰ মূল্যবোধসংযুক্ত নীতিৰ আধাৰত বৰ্তমানৰ মাজেদি ভৱিষ্যতক শুদ্ধৰূপত আৱিষ্কাৰ কৰাৰ অপ্ৰমাদী মাধ্যম। সেয়ে শিক্ষাই সদায় শুদ্ধ বিচাৰবোধৰ আশ্ৰয় গ্ৰহণ কৰে। কিন্তু ভালকৈ অনুধাৰন কৰিলে এই মৌলিক দৃষ্টিকোণটোকেই পূৰ্বৰ শিক্ষানীতিসমূহে

অগ্ৰাহ্য কৰাটো স্পষ্ট হৈ ওলাই পৰাৰ লগে লগে তাৰ ফোঁপোলা স্বৰূপো পৰিষ্কাৰ হৈ পৰে।

তেন্তে নতুন শিক্ষানীতিৰ অন্তঃশক্তি কি? কথাটো সূক্ষ্মভাৱে ইতিহাসৰ আধাৰত বিচাৰ কৰি চোৱা হওক। মাতৃভাষা আধাৰিত শিক্ষানীতিত ভালেমান সূচনা দিয়া হৈছে। ইংৰাজ তথা ইংৰাজী ভাষাৰ দৃষ্টিকোণৰ বিপৰীতে ইয়াৰ আটাইবোৰ দৃষ্টিকোণেই হৈছে ভাৰতীয়। ইতিমধ্যে দেশৰ প্ৰধানমন্ত্ৰীগৰাকীৰ তৎপৰতাত কেন্দ্ৰীয় মানৱ সম্পদ উন্নয়ন মন্ত্ৰালয়ক শিক্ষা মন্ত্ৰালয়ৰূপে কাৰ্যতঃ মৰ্যাদা দিয়া হ'ল। বলবৎ হ'বলগীয়া নীতিসমূহৰ অন্যতম হ'ল প্ৰধান মন্ত্ৰীৰ অধ্যক্ষতাত ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষা আয়োগ গঠন; ৰাষ্ট্ৰীয় গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠান, ৰাজ্যিক বিদ্যালয় নিয়ন্ত্ৰক প্ৰাধিকৰণ, প্ৰতিখন জিলাত একোখনকৈ উচ্চশিক্ষাৰ প্ৰতিষ্ঠান, তথ্য সংগ্ৰহৰ বাবে একাডেমিক বেংক অব ড্ৰেডিট্ছ স্থাপন ইত্যাদি। শিক্ষা বিপ্লৱৰ সম্ভাৱ্য সূচনাৰে এই নতুন শিক্ষানীতিয়ে শিশু-শিক্ষক প্ৰধান কাঠামো বা আৰ্হি হিচাপে লৈছে। সেই উদ্দেশ্যে ৩ ৰ পৰা ৮ বছৰ বয়সৰ সকলো শিশুকৈ মাতৃভাষা, থলুৱা ভাষা বা ৰাজ্যিক ভাষাত বাধ্যতামূলক শিক্ষা প্ৰদান হ'ব প্ৰধানতম বিষয়। দ্বাদশ শ্ৰেণীলৈ ৫+৩+৩+৪ পদ্ধতিত ক্ৰমে প্ৰাক প্ৰাথমিক (৫), প্ৰাথমিক (৩), উচ্চ প্ৰাথমিক (৪) আৰু মাধ্যমিক (৪) শ্ৰেণীৰ নতুন বিন্যাসেৰে শিক্ষাবৰ্ষসমূহ গ্ৰথিত হ'ব। এই প্ৰাথমিক স্তৰটোতে ত্ৰি-ভাষানীতি প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছে। ষষ্ঠৰ পৰা অষ্টম শ্ৰেণীলৈ ঐচ্ছিক ভাষা হিচাপে পুনৰুত্থান কৰা হৈছে প্ৰাচীন ভাষাৰ। বিদ্যালয় পৰ্যায়তে শাৰীৰিক শিক্ষাৰ গুৰুত্বৰে সম বিকাশৰ আধাৰত ক্ৰীড়া, যোগ, সমৰকলা, নৃত্য, সংগীত, বাগিচা প্ৰস্তুত কৰা, স্থানীয় সমস্যা চিহ্নিতকৰণ আদিৰ অংশীদাৰ হ'ব লাগিব নতুন প্ৰজন্মৰ বিদ্যাৰ্থী। বিদ্যালয়ত কাৰিকৰী শিক্ষাই বিশেষ স্থান লাভ কৰিব। সেইদৰে কলা আৰু বিজ্ঞানক পৃথকীকৰণ নকৰাকৈ মহাবিদ্যালয় পৰ্যায়ত বিদ্যাৰ্থীকেন্দ্ৰিক পাঠ্যক্ৰম আৰু পাঠদানৰ ব্যৱস্থাটোত ভালেমান নতুনত্ব আৰোপ কৰা হৈছে, য'ত তিনি চাৰি বছৰীয়া স্নাতক পাঠ্যক্ৰমত বৃত্তিমুখী শিক্ষাৰ লগতে গৱেষণামূলক পাঠ্যক্ৰম সংযুক্ত হৈছে। মহাবিদ্যালয়-বিশ্ববিদ্যালয় পৰ্যায়ত সমগ্ৰ কাঠামোটোকেই অভাৱনীয় ৰূপত পুনৰবিন্যাস কৰা হৈছে— ছাত্ৰ-শিক্ষক-প্ৰশাসনৰ বাবে যি হ'বগৈ এক কৰ্মযুদ্ভৰ বণাংগনস্বৰূপ। অদক্ষ শিক্ষক প্ৰশাসকৰ বাবে নতুন শিক্ষানীতিয়ে কঢ়িয়াই আনিছে অশনি সংকেত।

একেদৰে উচ্চশিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰখনলৈ ৰূপান্তৰ অনাৰ পৰিকল্পনাৰে দেশৰ প্ৰখ্যাত বিশ্ববিদ্যালয়সমূহৰ বিদেশত শাখা স্থাপনৰ সমান্তৰালভাৱে স্বদেশত বিদেশী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ দুৱাৰ

মুকলি কৰি বিদেশী ছাত্ৰক ভাৰততত্ত্ব অধ্যয়নৰ যোগাযোগক পৰিবেশ গঢ়ি তোলাটোও হ'ব অন্যতম। ভাৰতীয় প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ প্ৰতিষ্ঠান, কলা-সংগীতৰ অভিমুখী অধ্যয়ন চৰ্চাৰ দ্বাৰা বিদ্যাৰ্থীৰ মনোগত বুদ্ধি, সৃষ্টিধৰ্মীতাৰ নতুন নতুন প্ৰতিভা নিৰ্মাণৰ দ্বাৰা দেশৰ ঐতিহ্যৰ প্ৰতি সশ্ৰদ্ধ মানসিক পৰিমণ্ডল গঢ়ি তুলি ৰাষ্ট্ৰ সেৱা পৰায়ণ তথা নিষ্ঠাবান ব্যক্তি গঢ় দিয়াটোও অন্যতম লক্ষ্য।

ৰাষ্ট্ৰীয়, ৰাজ্যিক, আঞ্চলিক, স্থানীয় বা থলুৱা আৰু মাতৃভাষা হ'ল ভাৰতৰ দৰে বহুভাষিক দেশখনৰ প্ৰকৃত সৌন্দৰ্য আৰু আপুৰুগীয়া সম্পদ। শিক্ষাত মাতৃভাষাৰ গুৰুত্বৰ কথা সাব্যস্ত কৰি ড० ৰাধাকৃষ্ণম আয়োগে ১৯৪৮-৪৯ চনতে ইংৰাজীৰ পৰিৱৰ্তে ভাৰতীয় ভাষাৰ যিদৰে পোষকতা কৰিছিল, একে সুৰ ধৰনিত হৈছিল ১৯৬৮ৰ দেশীয় শিক্ষানীতিতো। ভাষা, শিকণ, শিক্ষণ-ব্যৱস্থা, শিক্ষাৰ মাধ্যম আৰু তাৰ প্ৰয়োগৰ ক্ষেত্ৰনো কেনেকুৱা হ'ব— ইত্যাদি দিশবোৰত নতুন শিক্ষানীতিৰ যুক্তিযুক্ততা কি এতিয়া ফঁহিয়াই চোৱা হওক।

সংবিধানৰ ৩৪৪(১) আৰু ৩৫১ দফা অনুসাৰে অষ্টম কাৰ্যসূচী (eight schedule)ত স্বীকৃতি লাভ কৰা ২২ টা ভাৰতীয় আঞ্চলিক তথা ৰাজ্যিক ভাষা হৈছে অসমীয়া, বঙলা, বড়ো, গুজৰাটী, হিন্দী, কানাড়া, কাশ্মিৰী, কঙ্কনী, মৈথলী, মালায়ালাম, মেইতেই (মণিপুৰী), মাৰাঠী, নেপালী, উড়িয়া, পঞ্জাবী, সিন্ধী, তামিল, তেলেগু, উৰ্দু, সস্থালী আৰু সংস্কৃত। নতুন শিক্ষানীতিৰ স্কুল খণ্ডৰ গুৰুত্ব ৪.৫ নং দফাত ভাষাসমূহৰ প্ৰয়োগৰ বিষয়টোত বিস্তৃতভাৱে দাঙি ধৰা হৈছে। শিশুৰ সামগ্ৰিক বিকাশত মাতৃভাষাৰ গুৰুত্ব যে বিজ্ঞানসন্মত সত্য, সেই কথা বিশ্বৰ সকলো ভাষাবৈজ্ঞানিক আৰু মনস্তাত্ত্বিকে স্বীকাৰ কৰিছে। দুই বছৰ বয়সতে শিশুৱে হেনো আয়ত্ত কৰে ছশ মান শব্দ। এনে শব্দৰ পৰিসৰ বাঢ়ি গৈ আঠ বছৰ মান বয়সৰ ভিতৰত আহৰণ কৰে একাধিক ভাষাৰ শব্দ। বহুভাষিক পৰিবেশত শিশুৱে নুমলীয়া বয়সতে একাধিক ভাষাৰ শব্দ আহৰণ কৰাৰ ফলত পৰৱৰ্তী কালৰ পদ্ধতিগত ভাষা শিকণত সেইবোৰে ফলপ্ৰসূ প্ৰভাৱ পেলায়। শিক্ষানীতিৰ ব্যাখ্যাত ইয়াৰ যুক্তিযুক্ততা এনেদৰে ঠাৱৰ কৰা হৈছে:

"Since children learn languages most quickly between 2-8 years, and multilingualism has great conjunctive benefits for students, children will be immersed in three languages early on, from the foundation stage."

ত্ৰি-ভাষিক সূত্ৰত ৰাষ্ট্ৰভাষা হিন্দী, মাতৃভাষা আৰু আন যিকোনো এটা সংবিধানপ্ৰদত্ত ভাষা-শিক্ষণৰ কথা কোৱা হৈছে। শিক্ষাৰ মাধ্যম মাতৃভাষা বিশেষকৈ বিদেশী (ইংৰাজী) হোৱাৰ

ফলত শিশুৱে জীৱনৰ দুৰাৰমুখতে অৰ্থাৎ শিক্ষাৰ আদিপাঠতে অবাঞ্ছিত ভীতিপ্ৰস্তুতাত ভূগিব লগা হয়। ই অন্যায় আৰু অবৈজ্ঞানিক ব্যৱস্থা। ইংৰাজী ভাষা আৰু মাধ্যমৰ দঁতাল হাতীটোৱে দশকৰ পাছত দশক ধৰি শিশুৰ মানসিকতাক মহতীয়াই আনি থকা ব্যৱস্থাটোক পিছেনস্যাৎ কৰাটো তেনেই সহজ নহয়। সেয়েহে ইংৰাজীত লিখিত পাঠ্যপুথি-প্ৰসঙ্গ পুথিৰ সৈতে ফেৰ মাৰিব পৰাকৈ গোটেই ভাৰততে আঞ্চলিক বা মাতৃভাষাসমূহত বিজ্ঞানকে ধৰি উন্নত মানৰ সকলো বিষয়ৰ পাঠ্যপুথি প্ৰণয়নত নতুন শিক্ষানীতিয়ে সৰ্বাধিক গুৰুত্ব প্ৰদান কৰিছে। তাৰ বিশেষ দায়িত্ব অৰ্পণ কৰা হৈছে Indian Translation and Interpretation Mission আৰু ৰাজ্যিক চৰকাৰসমূহক। মাতৃভাষাত পৰ্যাপ্ত পুথি নোহোৱালৈকে শিক্ষকে বিদ্যাৰ্থীৰ মাতৃভাষাতে বিষয়বোৰ আলোচনা কৰিব। সেয়েহে প্ৰতিগৰাকী শিক্ষকেও কমেও দুটা ভাষাত অভ্যস্ত হ'বই লাগিব। তৃতীয় শ্ৰেণীৰ ভিতৰতে শিশুৱে যাতে একাধিক ভাষাত কথন আৰু লিখনৰ প্ৰাথমিক ক্ষমতা আয়ত্ত কৰিব পাৰে, তালৈ বিশেষ দৃষ্টি দিয়া হৈছে। শিশুৰ জাতীয় চেতনাৰ ক্ৰমবৃদ্ধিত ই নিশ্চিতভাৱে ইন্ধন যোগাব। কিয়নো বহুভাষিক ভাৰতবৰ্ষক এক কৰি ৰখাৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰতীয় ভাষাসমূহৰ স্বকীয়তাৰ লগতে উমৈহতীয়া বৈশিষ্ট্যও কম নহয়। সেয়েহে কোৱা হ'ল এনেদৰে—

"A multilingual India is better educated and better nationally integrated, moreover, India's languages are some of the richest, most scientific and most expressive in the world, with a huge body of ancient as well as modern literature that help to form India's nationality identity."

ভাৰতীয় ভাষাৰ বিশেষকৈ সংস্কৃত, পালি আৰু প্ৰাকৃতৰ শক্তিশালী ঐতিহ্য আৰু সেইবিলাকৰ সাহিত্য-সংস্কৃতি-ইতিহাস-বিজ্ঞানৰ উচ্চস্তৰৰ পৰম্পৰা থকা সত্ত্বেও সেই ভাষাসমূহৰ চৰ্চা-অধ্যয়ন-গৱেষণাক সম্পূৰ্ণৰূপে নস্যাৎ কৰি অথবা আধুনিক যুগত তাৰ প্ৰাসংগিকতাক অগ্ৰাহ্য কৰি অতি পৰিকল্পিতভাৱে শিক্ষাৰ মাধ্যম আৰু ব্যৱহাৰিক কথা-বতৰাতো ইংৰাজী ভাষাক এনেদৰে সৰ্বমান্য আৰু অবিচ্ছেদ্য কৰি তোলা হ'ল যে আজিৰ ভাৰতীয় মজ্জাত সি নিকপকপীয়াকৈ সোমাই পৰিল। সলসলীয়াকৈ ইংৰাজী ভাষা ক'ব জনাটোৱেই যেন সফলতা আৰু প্ৰতিষ্ঠাৰ একমাত্ৰ মাপকাঠী হৈ উঠিল। কিন্তু ব্যৱহাৰিক ক্ষেত্ৰৰ পৰা যুক্তিৰে যদি চোৱা হয়, ভাব-চিন্তাৰ প্ৰকাশ আৰু সৃষ্টিৰ মাধ্যম হিচাপে হেজাৰ হেজাৰ বছৰৰ ঐতিহ্য সমৃদ্ধ

ভাৰতীয় ভাষাসমূহৰ তুলনাত ইংৰাজী ভাষাটোক মাধ্যম হিচাপে নতুন শিক্ষানীতিয়ে অস্বীকাৰ কৰা নাই যদিও ইংৰাজী ভাষা যে ভাৰতীয় আধুনিক অথবা প্ৰাচীন ভাষাসমূহৰ কেতিয়াও পৰিপূৰক বা তুল্য হ'ব নোৱাৰে, সেই আধাৰটোকে প্ৰতিষ্ঠা কৰিব বিচৰা হৈছে।

“একবিংশ শতিকাৰ স্কুলীয়া শিক্ষা” বিষয়ক এক আলোচনাত দেশৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোদী ডাঙৰীয়াই অলপতে (১১ ছেপ্তেম্বৰ, ২০) অতি দৃঢ়তাৰে আৰু আক্ষেপসূচকভাৱে কয় যে বিগত তিনটা দশকৰ ক্ষিপ্ৰ পৰিৱৰ্তনৰ সত্ত্বেও ভাৰতৰ শিক্ষা ব্যৱস্থা স্থিতৱস্থাতেই ৰৈ আছে। পঞ্চম শ্ৰেণীলৈ মাতৃভাষাত শিক্ষা বাধ্যতামূলক সেয়া নিশ্চিত কৰাৰ উপৰি ইংৰাজীকে ধৰি বিদেশী ভাষা শিক্ষণত শিশুক স্বাধীনতা দিয়া হ'ব যদিও ভাৰতীয় ভাষাসমূহৰ উত্তৰণহে প্ৰধান চৰ্ত। কিছুমানে অভিযোগ আৰু সন্দেহ কৰাৰ দৰে হিন্দী ভাষাৰ আগ্ৰাসনৰ বিষয়টো তেওঁ সমূল্যে নস্যৎ কৰি ২০২২ শিক্ষাবৰ্ষৰ পৰাই নতুন শিক্ষানীতিৰ সূচনা হ'ব বুলি কয়। আমোদজনক অথচ তাৎপৰ্যপূৰ্ণভাৱে তেওঁ প্ৰচলিত শিক্ষা-ব্যৱস্থাত মাৰ্কশ্বিটক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ 'pressure sheet' আৰু অভিভাৱকৰ 'prestige sheet' লৈ সলনি হোৱা বুলি তীক্ষ্ণবাণ প্ৰয়োগ কৰে। তাৰ বিপৰীতে নতুন পাঠ্যক্ৰমক তেওঁ 'Forward looking, future ready and scientific' বুলি অভিমত দিয়ে। (The Assam Tribune, 12 Sept, 2020)

ভাৰতীয় পৰিৱেশ, সাংস্কৃতিক বিচাৰধাৰা আদিৰ পটভূমিত স্বকীয়ৰে পৰিপূৰ্ণ আপোন মাটিৰ গোল্ফসিঙ ভাষাৰেহে যে স্কুলীয়া শিক্ষাত গুৰুত্ব অবিসম্বাদী, বিজ্ঞানসন্মত আৰু প্ৰায়োগিক মূল্যৰ ক্ষেত্ৰতো সৰ্বাধিক, তাকে প্ৰতিপন্ন কৰিবলৈ গৈ এই শিক্ষানীতিত পুনৰ স্পষ্টকৈ কোৱা হ'ল এইদৰে:

“Indian Languages are very scientifically structured and do not have unphonetic, complicated spelling of words and numerous grammatical exceptions; they also have vast and highly sophisticated ancient, medieval and modern literature in the Indian context; as a consequence, they have a certain home feel and 'Apnanapan' quality in the Indian context, making them easier, more reliable and more relevant for children and adults alike to learn and speak, and with which to learn and express deep concepts across school subjects”.

ভাৰতৰ বৰ্তমানক প্ৰভাৱিত কৰি ৰখা ইংৰাজী ভাষাৰ সৰ্বপ্ৰাসীতাৰ বিপৰীতে বিজ্ঞান-প্ৰযুক্তিত উন্নত দেশসমূহে কিন্তু নিজ নিজ দেশীয় ভাষাকহে শিক্ষা আৰু ভাব প্ৰকাশৰ মাধ্যম হিচাপে লৈছে। বিশ্বৰ ৩৩৮ খন দেশতেই ভেটি পৰ্যায়ত (foundation stone) মাতৃভাষা বাধ্যতামূলক। যেনে নেডাৰলেণ্ডৰ ডাচ ভাষা। আনহাতে ভাৰতত স্বাধীনতাৰ পৰৱৰ্তী কালছোৱাত “জাতত ভাৰতী, মানসিকতাত ইংৰাজী” জাতীয় শ্ৰেণীটোৰ মাজত অধুনাসৃষ্ট অৰ্থনৈতিকভাৱে অভিজাত (economic elite) শ্ৰেণীটোৱে ইংৰাজী ভাষাৰ ৰক্ত প্ৰবাহত আত্মনিমজ্জিত হ'লেও অদ্যাৰ্থি তেওঁলোকৰ অনুপাত হ'ল মাত্ৰ ১৫ শতাংশে। এই অভিজাত শ্ৰেণীটোৰ পোষক আৰু ধাৰক উচ্চস্তৰৰ চাকৰিৰ প্ৰতিষ্ঠানবোৰতো প্ৰৱেশৰ ন্যূনতম প্ৰাথমিক অৰ্হতাই হ'ল ইংৰাজী কথনত থকা দখল। আজিৰ ভাৰতীয় মানত তথাকথিত শিক্ষিত (educated) অৰ্থ হ'ল ইংৰাজী জনাটোহে; অথচ বাস্তৱত বৃত্তি বা জীৱিকাৰ সৈতে ইংৰাজী জনাৰ প্ৰত্যক্ষ কোনো সম্পৰ্ক নাই। ভালকৈ নিৰীক্ষণ কৰিলে দেখা যায় যে সংস্থাপনৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰায়সংখ্যক প্ৰতিভাসম্পন্ন যুৱক-যুৱতী অৰ্থনৈতিকভাৱে দুৰ্বল অংশৰ পৰাই ওলাই আহে যদিও তেওঁলোকক ইচ্ছাকৃতভাৱে বঞ্চিত কৰি অহা হৈছে। বাস্তৱক্ষেত্ৰৰ এই অন্তৰ্ভী দিশসমূহ নতুন শিক্ষানীতিত সংযুক্ত হোৱাটো শুভ লক্ষণ। ইংৰাজী মাধ্যম বা ভাষাক অকণো অৱহেলা নকৰাকৈ ভাৰতীয় ভাষাসমূহত উন্নতৰ পাঠ্যপুথি, প্ৰসংগ পুথি আদিৰ প্ৰকাশ আৰু বিকাশৰ পোষকতাহে কৰাৰ আন কিছুমান সবল যুক্তিও দাঙি ধৰা হৈছে— যাতে ভৱিষ্যতৰ বিজ্ঞানী বা প্ৰযুক্তিবিদে নিজৰ ভাষাতে তেওঁৰ আৰ্হিত জ্ঞান সম্ভাৰ দাঙি ধৰিব নোৱাৰা অৱস্থা এটা সঁচাই দুখজনক।

সেয়েহে নতুন শিক্ষানীতি হৈছে ভাৰতীয় ভাষাসমূহৰ বাবে একপ্ৰকাৰ পুনৰ্জীৱন। ইংৰাজী ভাষাৰ সৈতে ইয়াৰ বিৰোধ নাই; সহাবস্থানহে। ১৯৬০ত ইংৰাজী ভাষাই আন্তৰ্জাতিক ভাষাৰ ক্ষেত্ৰত যি আধিপত্য বিস্তাৰ কৰিছিল, ইংৰাজী ভাষাৰ যি আগ্ৰাসনে বিশ্বৰ বহু ভাষাৰে শ্মশান যাত্ৰা তড়িৎ কৰি তুলিছিল, সেই আধিপত্য আৰু আগ্ৰাসন ভাৰতৰ দৰে দেশতহে অদ্যাৰ্থি অব্যাহত আছে। বৰ্তমান কালত ইংৰাজীৰ লগতে ফ্ৰেন্স, স্পেনীচ, ৰুছ, আৰবিক, চীনা আদি ভাষাই আন্তৰ্জাতিক ভাষাৰ মৰ্যাদা লাভ কৰাৰ অন্যতম কাৰণ হৈছে সেইবোৰ দেশে নিজ নিজ ভাষাক দিয়া সৰ্বসন্মত মান্য, স্বীকৃতি। নতুন শিক্ষাত তাকেই প্ৰতিপন্ন কৰিবলৈ গৈ স্পষ্টকৈ কোৱা হৈছে এই কথাখিনি :

“... in addition to teaching language native to India, English must be available and taught in a high

quality manner at all Government and Non Government School. The emphasis should be on functionally and fluency. Meanwhile the medium of instruction and the dept of study Literature, Arts and Culture in the Indian context should be conducted an explored in the extent possible through the local language/mother tongue and the Indian language." উন্নত দেশবোৰত বিজ্ঞান-প্ৰযুক্তিৰ উচ্চস্তৰৰ গৱেষণাৰ কাম-কাজবোৰ ইংৰাজীৰ সমান্তৰালকৈ থলুৱা ভাষাত পৰিচালিত হোৱাৰ দৰে ভাৰততো স্থানীয় ভাষাই সেই স্থান লোৱাৰ আঁচনি নিশ্চিত কৰি তোলা হৈছে।

ত্ৰি-ভাষাৰ এই সূত্ৰত নিৰ্দিষ্ট কোনো ভাষাকে বাধ্যতামূলকভাৱে জাপি দিয়া হোৱা নাই। বিদ্যাৰ্থীয়ে বিচৰা ধৰণে মাতৃভাষাৰ লগতে আন ভাষা বাছনি কৰিব পাৰিব। অধিকসংখ্যক আধুনিক ভাৰতীয় ভাষাই সংস্কৃতমূলীয়া হোৱা বাবে সিবিলাকৰ ধ্বনি, উচ্চাৰণ পদ্ধতি, ব্যাকৰণ, শব্দ গঠন, ব্যৱহাৰ ইত্যাদিত আচৰিত ধৰণে সাদৃশ্য চকুত পৰে। সংস্কৃত ভাষা গ্ৰীক, লেটিনতকৈও চহকী। গণিত, দৰ্শন, ব্যাকৰণ, সংগীত, সুকুমাৰ কলা, ৰাজনীতি, চিকিৎসা শাস্ত্ৰ, অৰ্থনীতি, প্ৰযুক্তিবিদ্যা, অধ্যাত্মতত্ত্ব, আইন, ভাষাতত্ত্ব, কানাড়া, উড়িয়া আদি সংস্কৃতৰ

সম পৰ্যায়ৰ প্ৰুপদী ভাষা সমাহৰণে সুগভীৰ ঐতিহ্য বিদ্যমান। চৌষষ্ঠ কলাৰ চৰ্চা এই ভাষাসমূহত তদানীন্তন কালৰে পৰাই সঞ্চালনিকৈ অব্যাহত আছে। সেয়ে এই প্ৰুপদী ভাষাসমূহক পুনৰুজ্জীৱিত কৰাৰ প্ৰয়াসেৰে নতুন শিক্ষানীতিয়ে ষষ্ঠ-অষ্টম শ্ৰেণীৰ ভিতৰতে ঐচ্ছিক ভাষা হিচাপে লোৱাৰ পোষকতা কৰিছে। ত্ৰি-ভাষিক সূত্ৰত সংস্কৃত লোৱাজনে নিজৰ মাতৃভাষাৰ উপৰি আন এটা সংবিধানপ্ৰদত্ত ভাৰতীয় ভাষা বাছনি কৰিব লাগিব। আনহাতে হিন্দী-ইংৰাজী-সংস্কৃত ভাষাক বিষয় হিচাপে লোৱাজনে ত্ৰি-ভাষা সূত্ৰনুসাৰে দুবছৰৰ কাৰণে আন এটা ভাষা শিকিব লাগিব।

একমাত্ৰ ভাষাৰ মাধ্যমেদিহে জাতি এটা বা বহুভাষিক এই ভাৰত ৰাষ্ট্ৰখনৰ সৈতে যিকোনো এজন ভাৰতীয়ই আত্মিক সম্পৰ্ক স্থাপন কৰাটো সম্ভৱ- বিদেশমূলীয়া ইংৰাজীৰ দ্বাৰা নহয়। যি আঁচনি ল'ব লাগিছিল দেশৰ কৰ্ণধাৰসকলে তিনি-চাৰি কুৰি বছৰ আগতেই, বৰ্তমানৰ এই শিক্ষানীতিৰ প্ৰয়োগ সেয়েহে অত্যন্ত প্ৰত্যাহানমূলক হৈয়ো ৰাষ্ট্ৰীয় চেতনাৰ বাহক হোৱাটোৱেই বিচাৰিছে অগণন জনতাই। সোঁৱে-বাঁৱে বৌদ্ধিক মহলত অব্যাহত থকা আলোচনা-সমালোচনাৰ সমান্তৰালকৈ শিক্ষক সমাজো ৰাষ্ট্ৰীয় এই নতুন শিক্ষানীতি সম্পৰ্কে সন্দেহযুক্ত হ'ব নোৱৰাটোৱেই স্বাভাৱিক।

ভাৰতৰ বৰ্তমানক প্ৰভাৱিত কৰি ৰখা ইংৰাজী ভাষাৰ সৰ্বগ্ৰাসীতাৰ বিপৰীতে বিজ্ঞান-প্ৰযুক্তিত উন্নত দেশসমূহে কিন্তু নিজ নিজ দেশীয় ভাষাকহে শিক্ষা আৰু ভাব প্ৰকাশৰ মাধ্যম হিচাপে লৈছে। বিশ্বৰ ৩৩৮ খন দেশতেই ভেটি পৰ্যায়ত (foundation stone) মাতৃভাষা বাধ্যতামূলক। যেনে নেডাৰলেণ্ডৰ ডাচ ভাষা।

উন্নত দেশবোৰত বিজ্ঞান-প্ৰযুক্তিৰ উচ্চস্তৰৰ গৱেষণাৰ কাম-কাজবোৰ ইংৰাজীৰ সমান্তৰালকৈ থলুৱা ভাষাত পৰিচালিত হোৱাৰ দৰে ভাৰততো স্থানীয় ভাষাই সেই স্থান লোৱাৰ আঁচনি নিশ্চিত কৰি তোলা হৈছে।

ৰাম গগৈ

“পথাৰ”

অনামিকা হালৈ

স্নাতক, চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক

ৰাম গগৈ সামাজিক আৰু ৰাজনৈতিক জীৱনত সংপৃক্ত থকা এজন প্ৰভাৱশালী ব্যক্তি আছিল। সদৌ অসম কবি সন্মিলনত ‘কবিতাই মাত মতিব লাগিব’ বুলি কবিসকলক জাগ্ৰত কৰি তুলিবলৈ তেখেতে প্ৰয়াস কৰিছিল বুলি জনা যায়। তেওঁ এগৰাকী মাৰ্ক্সীয় বা কমিউনিজমৰ কাব্যাদৰ্শৰে অনুপ্ৰাণিত প্ৰগতিবাদী কবি আছিল। চহা শ্ৰমজীৱীৰ ওপৰত শোষক শ্ৰেণীৰ বৈষম্য, অন্যায়ে-অবিচাৰৰ প্ৰতিবাদ কৰি তেওঁ কবিতাৰ ভাষাৰে মাত মতিবলৈ প্ৰচেষ্টা কৰিছিল। ‘পথাৰৰ কবি’ হিচাপে খ্যাত ৰাম গগৈৰ ১৮৩২ চনত জন্ম হয় আৰু ১৯১৪ চনত তেওঁ স্বৰ্গগামী হয়। ছাত্ৰ অৱস্থাত তেওঁ টিংখং হাইস্কুলৰ হাতে লিখা আলোচনী ‘প্ৰণতি’ত কাব্য চৰ্চা কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল। এনেদৰে সৃজনশীল সাহিত্যৰ সৃষ্টিৰ বীজ অংকুৰিত হোৱা ৰাম গগৈয়ে সেই সময়ৰ যুগান্তকাৰী আলোচনী “ৰামধেনু”ত তেওঁৰ শব্দশিল্পৰ কৌশলেৰে কাব্যজীৱনৰ খুঁটা স্থাপন কৰে। তীব্ৰ প্ৰগতিশীল চিন্তাধাৰাৰে অসমীয়া সাহিত্যৰ বিশেষকৈ সমাজৰ নিম্ন শ্ৰেণীৰ জীৱনৰ বিভিন্ন দিশ তেওঁৰ কবিতাৰ মাজেৰে তুলি ধৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰিছিল। খাটি খোৱা জনতাৰ পৰিশ্ৰম, হৃদয়ৰ অক্লান্ত চেষ্টা নব্য সমাজ সংগঠনৰ বাবে শক্তিশালী কাব্যকণ্ঠ, শ্ৰমজীৱী জনতাৰ প্ৰত্যাহান, শোষণ-নিপীড়নৰ প্ৰতিচ্ছবি, কৃষকৰ প্ৰাত্যহিক দুখ-যন্ত্ৰণা, সাম্যবাদী চিন্তা, অন্যায়ে-অবিচাৰৰ বিৰুদ্ধে বৈপ্লৱিক প্ৰতিবাদ আদি বিভিন্ন বিষয়বস্তুৰে তেওঁ কাব্যশক্তিক জাগ্ৰত কৰি তুলিছিল। উল্লেখযোগ্য যে মহেন্দ্ৰ বৰাই তেওঁক ‘জনতাৰ কবি’ বুলি স্বীকৃতি দিছিল। তাৰ উপৰি ‘পথাৰৰ কবি’ ‘প্ৰতিবাদী কবি’, ‘দৰদী কবি’ আদি অভিধাৰে তেওঁক জনমানসত প্ৰতিষ্ঠা কৰা হৈছে। বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভা, জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা, হেমাংগ বিশ্বাস, পাবলো নেৰুদা আদি বৰেণ্য ব্যক্তিসকল ৰাম গগৈৰ পূৰ্বসূৰী কবি আছিল। ৰাম গগৈৰ প্ৰকাশিত সাহিত্যৰাজি এনে ধৰণৰ—

কাব্য সংকলন : মাটিৰ স্বপ্ন (১৯৬৩), হে পৃথিৱী অন্তৰতমা (১৯৮৫), কোমল গান্ধাৰ (১৯৯৪)।

উপন্যাস : স্বপ্ন হৃদয় নদী, সমুদ্ৰ সুদূৰ, বিশাল্যকৰণী।

গল্পপুথি : কেএগবন।

শ্ৰমৰ মৰ্যাদা দিব নোখোজা শোষক শ্ৰেণীৰ বিলাসবহুল জীৱন

যাপনৰ স্বপ্ন ধূলিসাৎ কৰি তীৰ্থক, বিদ্ৰূপ আৰু ব্যংগাত্মক বহু কবিতা তেওঁ লিখিছিল বুলি পণ্ডিতসকলে উল্লেখ কৰিছে। ‘ৰামধেনু’ত সাহিত্য চৰ্চা কৰা হেম বৰুৱা, নৰকান্ত বৰুৱা, বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য, হৰি বৰকাকতি, চৈয়দ আব্দুল মালিক, মহেন্দ্ৰ বৰা, কেশৱ মহন্ত, হৰেকৃষ্ণ ডেকা, হোমেন বৰগোহাঞি, অমলেন্দু গুহ, নীলমণি ফুকন, বীৰেন্দ্ৰ বৰুৱা, দীনেশ গোস্বামী, প্ৰবীণা শইকীয়া, নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈৰ দৰে ৰাম গগৈয়েও অনবদ্য সাহিত্য ৰচনা কৰি সুকীয়া স্থান দখল কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।

বিষয়বস্তু, মানসচিত্ৰ (Map), প্ৰতীক (Symbol), শব্দ চয়ন (word selection), ৰচনা ৰীতি (composition) আদিৰ ক্ষেত্ৰত পুৰণি কাব্যৰীতিৰ পৰা নতুন কবিসকল আঁতৰি আহিছিল। নতুন নতুন দৃষ্টিভংগীৰে (এটা দ্বন্দ্বাত্মক ভৌতিকতাবাদী আনটো সমাজবাদী বা প্ৰগতিবাদী) কবিতা নিৰ্মাণ কৰিবলৈ তেওঁলোক আগ বাঢ়ি আহিছিল। এসময়ত সাহিত্যৰ বিভিন্ন দিশত অৱদান আগ বঢ়োৱা লেখকৰ ভিতৰত গল্পকাৰ ৰমা দাশ, দীননাথ শৰ্মা, কৃষ্ণ ভূঞা, চৈয়দ আব্দুল মালিক, প্ৰবন্ধকাৰ হেম বৰুৱা, বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য, মহেন্দ্ৰ বৰা, দিলীপ বৰুৱা, হোমেন বৰগোহাঞি আদি অন্যতম।

ৰাম গগৈয়ে কেইবাটাও দশক অসমৰ যি প্ৰগতিশীল কবিতাৰ ধাৰা তাত নিজৰ কাব্য চৰ্চা পূৰ্ণোদ্যোগে কৰি গৈছিল। বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যৰ সম্পাদনাত প্ৰকাশিত ‘সাদিনীয়া নৱযুগ’ (১৯৬২)ত বলিষ্ঠ ৰূপত কবিতা প্ৰকাশ কৰা ৰাম গগৈৰ কবিতাত বিভিন্ন দিশৰ সমাহাৰ ঘটিছে। ‘মুক্তি’, ‘পথাৰ’, ‘ইংগিত’, ‘এটম বোমা’ তেওঁৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ কবিতা। খাটি খোৱা জনতাৰ হৃদয়াবেগ, দৰদী কণ্ঠ, জনতাৰ ধ্বনি, অন্যায়ে-অবিচাৰৰ বিৰুদ্ধে বৈপ্লৱিক সত্তা, স্বদেশ প্ৰেমৰ সুৰ, সাৱলীল বাকভঙ্গী, বাস্তৱৰ দিশত পোনপটীয়া বক্তব্য ইত্যাদি ৰাম গগৈৰ কবিতাত প্ৰকাশি উঠা দেখা যায়।

সমাজ কল্যাণকামী, শুভবোধৰ তাড়নাত কাব্য ভাবনাত গতি দিয়া ৰাম গগৈৰ কবিতা সম্পৰ্কে ৰাজীৱ বৰাই ‘বিরতন - অনুরতন’ত লিখিছে :

প্ৰায় চাৰিটা দশক জুৰি অসমীয়া প্ৰগতিশীল কবিতাৰ ধাৰাটোক ত্ৰুৱায়িত কৰি ৰখা ৰাম গগৈৰ কবিতাক দুটা পৰ্যায়ত ভাগ কৰি দেখুৱাব পাৰি। প্ৰথম পৰ্যায়ৰ কবিতাত গভীৰ প্ৰেম, সৃষ্টিৰ উন্মাদনা, মাটি-মানুহৰ সম্পৰ্ক আৰু শোষণহীন, শ্ৰেণীহীন এখন

পৃথিবীৰ ৰচনাৰ পৰিকল্পনা প্ৰস্তুতিত হৈছে। তেওঁৰ ‘মাটিৰ স্বপ্ন’, ‘মই পৃথিবীৰ কবি’ আৰু ‘হে পৃথিবী অন্তৰতমা’ৰ কবিতাসমূহৰ মাজত ৰোমাণ্টিক ভাবৰ প্ৰাধান্য লক্ষ্য কৰা যায়। ইয়াৰ লগতে কবিতাসমূহত কৰিব ব্যক্তিগত জীৱনৰ সুখ-দুখ, হৰ্ষ-বিষাদ আৰু প্ৰেম-বিচ্ছেদৰ কাৰণ্যই ভিৰ কৰা দেখা যায়। ‘কোমল গান্ধাৰ’ত এনে ধৰণৰ কবিতা সন্নিৱিষ্ট হৈছে। আমাৰ আলোচনাত ৰাম গগৈৰ ‘পথাৰ’ কবিতাটোৰ বিষয়ে বিশ্লেষণ আগ বঢ়োৱা হ’ব—

প্ৰগতিশীল চিন্তাধাৰাৰে উদ্বুদ্ধ জনতাৰ কবি ৰাম গগৈ মূলতঃ মাটি-মানুহৰ কবি। ‘পথাৰ’ত চিত্ৰিত হৈছে মাটি আৰু মানুহৰ সম্পৰ্ক। পথাৰ বিপুল সম্ভাৱনাৰ প্ৰতীক। কৃষিজীৱী মানুহৰ জীৱন-জীৱিকাৰ আধাৰ। পথাৰেই কৃষকৰ জীৱন স্পৃহা, সপোন জীৱনৰ কঠিয়ালি। এই সপোনক বাস্তৱায়িত কৰাৰ হেঁপাহ দুনিবাৰ —

আদিমতম প্ৰভাতৰ মানুহৰ ইতিহাস,
আৰু সভ্যতাৰ স্তৰে স্তৰে একোটা নিৰ্ণয় সূত্ৰ
মৃতস্নান কৃষকৰ সাধনা কঠোৰ।

পথাৰত হাড়ভগা পৰিশ্ৰম কৰি, কপালৰ ঘাম মাটিত পেলাই কৃষকে ভৱিষ্যতৰ সোণোৱালী সপোন দেখে ঠিকেই। অথচ সপোন বাস্তৱায়িত হোৱাৰ বাধাৰ প্ৰাচীৰ হৈ দেখা দিয়ে। বাৰিষা ফেনে-ফুটুকাৰে বাঢ়ি অহা বানপানীৰ দৰে প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ অথবা পুঁজিপতি মহাজনী অৰ্থনীতিৰ হাতোৰাই কৃষকৰ শইচ সোণোৱালী হোৱাৰ সপোন নিমিষতে চাৰখাৰ কৰি যায়। পথাৰে উচুপি উঠে। এইখিনিতে আশাবাদী দৃষ্টিভংগীৰে কবিয়ে হাল, কোৰ, দা লৈ নতুন যুগৰ অভিযাত্রী শ্ৰমিক কৃষক হৈ পৰে। ইফালে উদাস্ত মহাজন, পুঁজিপতি সমস্ত। শোষকে বানপানীৰ পাৰ ভাঙি আৰু আহিব নোৱাৰে বুলি প্ৰত্যয়দীপ্ত কণ্ঠেৰে ঘোষণা কৰিছে। অৰ্থাৎ মহাজনী অৰ্থনীতিৰ অৱসান ঘটাই কৃষক-শ্ৰমিকে নতুন সমাজত সমতাৰে নিজৰ প্ৰাপ্য পাবলৈ সক্ষম হ’ব। এয়ে আশা-সম্ভাৱনা।

ৰাম গগৈৰ কবিতাৰ বৈশিষ্ট্য : জনতাৰ কবি ৰাম গগৈৰ কাব্য ভাবনাত কেতবোৰ বৈশিষ্ট্য প্ৰকাশি উঠিছে —

- (ক) গভীৰ সমাজ সচেতনতা আৰু জীৱনবোধ ৰাম গগৈৰ কবিতাৰ মূল সম্পদ। মানুহৰ প্ৰতি আছিল তেওঁৰ অপৰিসীম ভালপোৱা।
- (খ) ৰাম গগৈৰ কবিতাত প্ৰতিবাদৰ সুৰ, শোণিত-বঞ্চিত মানুহৰ সংগ্ৰামৰ ছবি আছে। তেওঁৰ কবিতাত আছে বিপ্লৱৰ আহ্বান আৰু নতুন দিনৰ সবল আশাবাদী মনোভাব।
- (গ) ৰাম গগৈৰ কবিতাত যন্ত্ৰণা তথা দুখবোধৰ ছবি এখনো সততে দেখা যায়। এই দুখ-যন্ত্ৰণা তেওঁৰ গভীৰ জীৱনবোধৰ পৰাই সৃষ্টি।

(ঘ) ৰাম গগৈৰ কবিতা জটিলতাৰ পৰা মুক্ত কৃত্ৰিমতাহীন, সাৱলীল। তেওঁৰ কবিতাৰ অভিব্যঞ্জনা সবল। হয়তো সেয়ে তেওঁৰ কবিতা তেওঁৰ বহুতো সমকালীন কবিৰ দৰে জটিল নহয়। ৰাম গগৈৰ কবিতাৰ ব্যঞ্জনা, চিত্ৰকল্পৰ ব্যৱহাৰ, উপমা, ছন্দ, অলংকাৰৰ পয়োভৰ, আংগিক বিশেষত্বমূলক।

(ঙ) ৰাম গগৈৰ কবিতাত অতিৰিক্ত কোনো ভাবৰ সমাহাৰ দেখিবলৈ পোৱা নাযায়। থলুৱা মানুহ আৰু থলুৱা জীৱনৰ অবিকল উপস্থাপন তেওঁৰ কবিতাত আমি দেখিবলৈ পাবোঁ।

(চ) মেহনতী জনগণক বিপ্লৱৰ বাটত মুক্তিৰ সপোন দেখুওৱা এইজন কবিৰ সকলো কবিতাই অন্যতম।

ৰাম গগৈয়ে ‘পথাৰ’ নামৰ কবিতাটোত প্ৰকৃতিৰ অপৰূপ সৌন্দৰ্য বৰ্ণনাৰ লগতে শ্ৰমজীৱী জনতাৰ জীৱনৰ বাস্তৱ ছবিখন দাঙি ধৰিছে। ‘পথাৰ’ শব্দটোৱেই ইয়াত প্ৰতীকীকৰণত ব্যৱহাৰ হৈছে। পথাৰত, বোকা-পানীত আৰম্ভ হোৱা কৃষকৰ শ্ৰমে কেনেদৰে মহাজনী অৰ্থনীতিৰ হাতোৰাত পৰি লোকচানৰ সন্মুখীন হয় তাৰ উপস্থাপন কবিতাটোত দেখিবলৈ পোৱা যায়। প্ৰকৃতিৰ উৰ্বৰতা আৰু সংগ্ৰামী অভিযানৰ প্ৰতিফলন কৰাই ‘পথাৰ’ কবিতাটোৰ মূল উদ্দেশ্য। অন্যতম আকৰ্ষণ প্ৰকৃতিতে অৰ্থাৎ পথাৰৰ মজিয়াতে কৃষকৰ শস্য সোণোৱালী সপোন, প্ৰকৃতিৰ উৰ্বৰতা, গগৈ কৃষকৰ সংগ্ৰামৰ চিত্ৰ স্পষ্ট ৰূপত ইয়াত প্ৰকাশ পাইছে। এই অভিযানৰ পথত সন্মুখীন হোৱা অভিজ্ঞতা কবিৰ কলমত এনেদৰে প্ৰকাশ ঘটিছে,

শাওনৰ মেঘমুক্ত নীলাকাশ।

সূৰ্য্যাস্নাত ক্লেদময় হে বিশাল পথাৰ... বিপুলসম্ভাৱা!
নাঙলৰ সীৰলুত সোণফলা মাটিৰ কামনা
ঘৰ্মাঙ্ক দেহ আৰু দেহাতীত সৃষ্টিৰ চেতনা।

প্ৰকৃতিৰ প্ৰতি অশেষ শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰি কবিয়ে বিনয়েৰে কবিতাটো আৰম্ভ কৰিছে। যিহেতু প্ৰকৃতিতে সকলো সৃষ্টি আৰু এই প্ৰকৃতিতে সকলো লীন হয়। শাওনৰ মেঘমুক্ত নীলাভ আকাশে কৃষিজীৱী জনতাৰ চকুত আশাৰ ৰেঙণি জগায়। ক্লেদময় বিশাল পথাৰত ৰোপণ অৰ্থাৎ উপাৰ্জন কৰায়। নাঙলৰ সীৰলুৰ মাজে মাজে যেন সপোনৰ বীজবোৰে নতুন পোহৰ দেখে। খেতিয়কে খেতি কৰে ঘৰ্মাঙ্ক শৰীৰে। আৰু সেই শৰীৰত গৌৰৱেৰে সঞ্চিত হৈ থাকে দেহ আৰু দেহাতীত চেতনা। কষ্টৰ ফল যিদৰে মিঠা তেনেদৰে তেওঁলোকৰ সংগ্ৰামৰ ফল আৰু ফলাতীত উদ্দাম আকৰ্ষণীয়। কপালৰ ঘামে তেওঁলোকক নতুন উৎসাহ যোগায়। পথাৰখন তেওঁলোকৰ বাবে প্ৰাণময়, মোহময়, জীৱন-মালিকা। আজিৰ যি পথাৰ আমি দেখিবলৈ পাইছোঁ তাৰ ইতিহাস আদিমতম মানুহে যুগে যুগে সংগ্ৰাম কৰি বৰ্তমানৰ ৰূপ

দিছে। এনেদৰে নতুন নতুন সভ্যতাৰ স্তৰ নিৰ্মাণ হৈছে আৰু প্ৰত্যেক সভ্যতাই পথাৰক ভেটি হিচাপে অৱলোকন কৰিছে।

পথাৰত কৰ্মৰত কৃষকৰ শৰীৰ শান্ত হয়, ক্লান্ত হয়। তথাপি তেওঁলোক ভাগৰি নপৰে। কিয়নো প্ৰাপ্তিৰ কাৰণে তেওঁলোকলৈ বাট চাই থাকে। ঘটনাৰ পাকচক্ৰত কৃষকৰ এই নিৰ্মোঘ পৰিশ্ৰম মহাজনী অৰ্থনীতিৰ কৰলত পৰে। মহাজনৰ আৰ্থিক জয় হয়। কৃষকে আকৌ নিৰম্ব, বিমৰ্ষ, ক্লান্ত হৈ সংগ্ৰামৰ আৰম্ভণি কৰে। লাভ আৰু ক্ষতিৰ গণনা যেন পূৰ্বতে থিৰাং কৰি থোৱা থাকে। “জোৰ যাৰ মূলুক তাৰ” দৰে মহাজনী অৰ্থনীতিয়ে কৃষকৰ শ্ৰমৰ মূল্য লাঘৱ কৰে। কৃষকে কোনো বাধা নিদিয়ে। অথচ তেওঁলোকৰ সপোনবোৰে ইনাই-বিনাই কান্দে। সন্মিলিত কৃষকৰ সমস্বৰ দৃঢ়কণ্ঠ বিননিত বিদ্ৰোহৰ জাগৰণ আহে, এনেদৰে —

অভ্যুদয় প্ৰভাতী চেতনা।

অগ্নিদীক্ষা-দ্ৰুত অভিযান, অবিৰাম! অধিকাৰ

সংগ্ৰামৰ পথাৰত শ্ৰমজীৱী মানুহৰ তেজৰঙা ইতিহাস পৰিৱৰ্তন সকলোৰে কাম্য। বাম গগৈয়ে হাল-কোৰ-দা লৈ নতুন যুগৰ অভিযাত্রী বুলি কৃষক-শ্ৰমিকক গণ্য কৰিছে। গোটেই কবিতাটোতে কবিয়ে পথাৰক বন্দনা কৰিছে। পৰোক্ষভাৱে তেওঁ কৃষক, শ্ৰমজীৱী সমাজ, পথাৰৰ সোণগুটিৰ স্বপ্ন অবিহনে যে পথাৰ অসাৰ সেই কথা বুজাইছে। পথাৰক প্ৰতীকীকৰণত ব্যৱহাৰ কৰি তেওঁ সংগ্ৰাম আৰু সংগ্ৰামৰ বাধাসমূহৰ প্ৰতিবাদক সাব্যস্ত কৰিছে।

ৰাজনৈতিক আৰু সামাজিক জীৱনতো বাম গগৈয়ে মাৰ্ক্সবাদী ধ্যান-ধাৰণাৰে ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছিল। ৰাজনৈতিক, সামাজিকৰ লগতে ব্যক্তিগত জীৱনতো বাম গগৈয়ে তেখেতৰ মহান সাম্যবাদী ভাবক সাৰোগত কৰি চলিছিল। তেওঁৰ কাব্য-সৃষ্টি আৰু অন্যান্য সমাজ সচেতনমূলক কৰ্মৰাজিত সততে দৰিদ্ৰ, নিষ্পেষিতজনৰ প্ৰতি দয়া আৰু শোষণকাৰীসকলৰ প্ৰতি যুক্তিসংগত প্ৰতিবাদ দেখিবলৈ পোৱা গৈছে।

অনুভৱৰ অনুস্বৰ

ৰামধেনুৰ গান

কল্পনা ৰাজবংশী

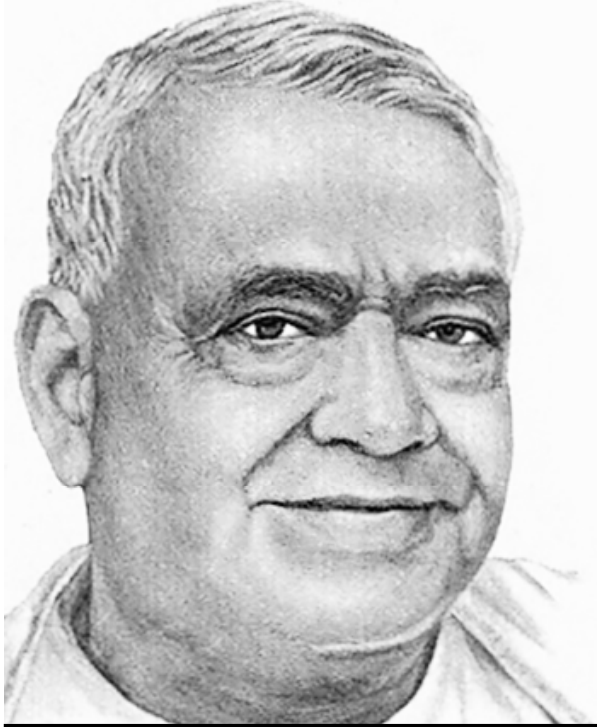
স্নাতক, তৃতীয় ষাণ্মাসিক

"Try to be a rainbow in someone's cloud" Maya Angelou

ৰামধেনু মানেই ৰং। ৰং আৰু ৰামধেনু মোৰ খুব প্ৰিয়। সৰুৰে পৰা ৰামধেনু যেন মোৰ কাৰণে এক সাঁথৰ। যেতিয়াই আকাশত ৰামধেনু ওলাইছিল, তেতিয়াই দৌৰি গৈ ৰামধেনুখন হেপাঁহ পলুৱাই চাইছিলোঁ। ডাঙৰ হোৱাৰ পাছত ৰামধেনুৰ উৎপত্তিৰ সম্পৰ্কে বৈজ্ঞানিক ব্যাখ্যা অনুধাৱন কৰিলোঁ যদিও ৰামধেনুৰ প্ৰতি দুৰ্বাৰ হেঁপাহখিনি এতিয়াও আছে। সূৰ্যৰ পৰা অহা পোহৰ বৰষুণৰ পানীৰ টোপাল বা কুঁৱলীৰ দ্বাৰা এক প্ৰক্ৰিয়াৰ দ্বাৰা সিঁচৰতি হ'লে ৰামধেনুৰ গঠন হয়। বতাহতকৈ ঘন মধ্যম, যেনে বৰষুণৰ টোপালৰ মাজেৰে পাৰ হৈ যোৱাৰ সময়ত সূৰ্যৰ পৰা অহা পোহৰে দিশ সলনি কৰিলে এনে হয়।

বৈজ্ঞানিক ব্যাখ্যাৰ পৰা আকৌ আঁতৰি আহি মই আকৌ ৰামধেনুৰ প্ৰতি থকা আৰেগ তথা চিন্তাখিনি ব্যক্ত কৰিবলৈ লৈছোঁ। ইমান দিনৰ অভিজ্ঞতাৰ ভিত্তিত মই কাব্যিক ভাবনাৰে ক'ব পাৰোঁ যে ৰামধেনুৰে সময় আৰু বয়স নিৰ্বিশেষে আমাৰ মুখত হাঁহি বিৰিঙায়। এই যে বিনা প্ৰতিদানেৰে আমাৰ মাজত সুখ বিলায়, বৰষুণৰ দিনবোৰক ৰঙীন আদৰণি জনায় সেয়া যেন মানুহৰ জীৱনৰ বাবে এক উপমা! বৰষুণৰ দিনত উৎসাহিত হৈ কবি, সংগীতজ্ঞ, লেখক আৰু দাৰ্শনিকসকলে তেওঁলোকৰ কলাসুলভ মনটো প্ৰকাশ কৰিবলৈ বিভিন্ন সৃষ্টিৰাজিৰ সৈতে আমাক পৰিচয় কৰাই দিয়ে। প্ৰতীক হিচাপে ৰামধেনুক আমি ভাবিলে ক'ব পাৰোঁ যে বৰষুণৰ পাছত ৰামধেনু ওলোৱাৰ দৰে দুখৰ পাছতো মানুহৰ জীৱনলৈ সুখৰ আগমন ঘটে। জ্ঞাতে-অজ্ঞাতে আমি সকলোৰে ৰামধেনুৰ পিছে পিছে সুখ খেদি থাকোঁ। বৰষুণৰ ডাৰবোৰ অনুসৰণ কৰিলেই আমি গম পাওঁ ৰামধেনুবোৰক ত'ল লুকাই আছে। ধূসৰ ৰঙৰ অন্তহীন ছাঁতকৈ পৃথিৱীখনক ৰামধেনুৰ দৰে দেখিবলৈ যেনেকৈ ভাল পাওঁ, ঠিক তেনেকৈ ৰামধেনুৰ সৰু সৰু ৰেখাবোৰে তৈয়াৰ কৰা সমহাৰেই সমস্যাক নাশ কৰি যেন চৌদিশে সুখৰ জীৱন গঢ় দি তোলে। অৰ্থাৎ জীৱনে যি যি প্ৰত্যাহান নিষ্ক্ষেপ কৰে, তাৰ প্ৰতিটো প্ৰত্যাহানকেই জয় কৰিবলৈ ৰামধেনু আৰু পোহৰৰ দৰে কিছুমান সুযোগ মানুহৰ জীৱনলৈ আহে। ৰয় বেনেটে সেয়ে কৈছিল, “আপোনাৰ জীৱনত কেতিয়াবা এনে এটা সময় আহে যেতিয়া আপুনি উপলব্ধি কৰে যে আপোনাৰ আটাইতকৈ কঠিন সময়বোৰো আপোনাৰ শ্ৰেষ্ঠ সময়, সেই মুহূৰ্তবোৰতেই আপুনি আপোনাৰ জীৱনৰ ৰামধেনু দেখিব।” ৰামধেনুৰে আমাক বিভিন্ন সুন্দৰ সম্ভাৱনাৰ প্ৰতিফলনৰ সৈতে পৰিচয় কৰাই দিয়ে, যাতে আমি কেতিয়াও পাহৰি নাযাওঁ যে দুখ আৰু শোক জীৱনৰ চূড়ান্ত বিকল্প নহয়। ৰামধেনু আৰু জীৱনৰ অবিশ্বাস্য সৌন্দৰ্য বিচাৰিবলৈ, প্ৰতিকূলতাৰ সৈতে খেলিবলৈ শিকিব লাগিব। মানুহে সদায় অন্য কাৰোবাৰ ৰামধেনু হ'বলৈ চেষ্টা কৰিব লাগে। তেতিয়া দুৰ্গতজনে আশাৰ সম্ভাৱনা দেখিব পাৰে। এখন কিতাপত পঢ়িবলৈ পাইছিলোঁ- ‘সপোন দেখিবলৈ শিকা, সপোনে জীয়াই থাকিবলৈ প্ৰেৰণা যোগায়। নিজক ভাল পাবলৈ শিকায়।’ মানুহে সপোন দেখিব লাগে। সকলোৰে সপোনত বিশ্বাস ৰাখিব লাগে আৰু কেতিয়া সপোনৰ ৰামধেনু জিলিকি উঠে তাক ধৰিবকে নোৱাৰি। ৰামধেনুৰ নিজা গীত আছে, সাহস আছে আৰু উন্মাদনা আছে। ব্যক্তিৰ হৃদয়ে যিমানহে শোক নকৰক কিয়, বিশ্বাস কৰি থাকিলে সকলো সপোন বাস্তৱায়িত হৈ উঠে। এয়ে জীৱনৰ ৰামধেনুৰ গান।

দেশভক্ত তৰুণৰাম ফুকন

শিৱানী ৰয়
প্রাক্তন ছাত্ৰী

ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামত অসমৰ যিসকল নেতাই যোগান কৰিছিল, সেই সকলৰ ভিতৰত অন্যতম আছিল তৰুণৰাম ফুকন। তেখেত এগৰাকী সুদক্ষ বক্তা আৰু ভাল চিকাৰীও আছিল। ১৮৭৭ খৃষ্টাব্দত বুৰঞ্জীবিখ্যাত ঢেকিয়াল ফুকনৰ বংশত গুৱাহাটীৰ ভৰলুমুখত তৰুণৰাম ফুকন দেৱৰ জন্ম হয়। তেখেতৰ পিতৃৰ নাম বলৰাম খাৰঘৰীয়া ফুকন আৰু মাতৃৰ নাম ভগীৰথী ফুকন। সম্পূৰ্ণ ঘৰুৱা পৰিৱেশৰ প্ৰভাৱেৰে তৰুণৰাম ডাঙৰ-দীঘল হৈছিল। জীৱনৰ প্ৰথমছোৱাত তেখেতে ঘৰতেই গুৰুৰ অধীনত সংস্কৃত শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিছিল। পাছত ১৮৯২ চনত গুৱাহাটীৰ কলেজিয়েট স্কুলত নাম লগাই, সেই স্কুলৰ পৰা প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হয়। কলিকতাৰ প্ৰেছিডেন্সী কলেজৰ পৰা উচ্চ শিক্ষা গ্ৰহণ কৰি, তেখেতে লণ্ডনত স্নাতকৰ উকালতি অধ্যয়ন কৰে। তেখেত আছিল অসমৰ তৃতীয়জন বেৰিষ্টাৰ।

আন আন গুণী-জ্ঞানী পুৰুষসকলৰ দৰে ফুকনেও ছাত্ৰ অৱস্থাতে ভৱিষ্যতে যে এজন গুণৱান ব্যক্তি হ'ব তাৰ পৰিচয় দিছিল। নিজৰ কাম নিখুঁতকৈ কৰাত আৰু আনৰ কামত পাৰে মানে সহায় কৰাত তেওঁ কেতিয়াও পিছ পৰি

থকা নাছিল। যিকোনো বিষয়তে সুন্দৰকৈ কথা কৈ মানুহক তেওঁ সহজেই মোহিব পাৰিছিল আৰু এই সুন্দৰ কথা ক'ব পৰা ক্ষমতাৰ বাবেই বহু ঠাইত তেওঁ আকৰ্ষণৰ কেন্দ্ৰবিন্দু হৈ পৰিছিল।

তৰুণৰাম ফুকনে ডিব্ৰুগড় নিবাসী ৰায়বাহাদুৰ পৰশুৰাম খাউণ্ডৰ তৃতীয় কন্যা বিদ্যুৎপ্ৰভা দেৱীক বিয়া কৰাই সাংসাৰিক জীৱন আৰম্ভ কৰে। ফুকনৰ দুটি কন্যা আৰু দুটি পুত্ৰৰ জন্ম হৈছিল যদিও এটি কন্যাৰ জন্মৰ কিছুদিনৰ পাছতেই মৃত্যু হৈছিল। প্ৰথম গৰাকী কন্যা প্ৰতিভা দেৱীক লক্ষীধৰ শৰ্মালৈ বিয়া দিছিল যদিও কন্যা আৰু জোঁৱাই দুয়োৰে অকাল মৃত্যু ঘটিছিল। ইয়াৰ কিছুদিনৰ পাছতেই ফুকনৰ পৰিবাৰ বিদ্যুৎপ্ৰভা দেৱীৰে মৃত্যু হয়। এটাৰ পাছত এটাকৈ ঘটা এই দুৰ্ঘটনাকেইটাই ফুকনৰ মনত প্ৰভাৱ পেলাইছিল যদিও ভাৰতীয় দৰ্শন আৰু গীতাৰ জ্ঞানেৰে পুষ্ট ফুকনে নিজৰ কৰিবলগীয়া কামখিনি নিয়াৰিকৈয়ে কৰি গৈছিল।

ফুকনৰ কৰ্মই জীৱনৰ মূল ধৰ্ম আছিল। তেওঁ চিকাৰ কৰি খুবেই ভাল পাইছিল। সেয়েহে চিকাৰৰ কথা গম পালে আন সকলো কাম পেলাই থৈ চিকাৰৰ সন্ধানত ৰাওনা হৈছিল। সংসাৰী হোৱাৰ পাছত ফুকনে কলিকতাৰ পৰা উকালতি এৰি আহি গুৱাহাটীৰ নিজা ঘৰত থাকি গুৱাহাটীৰ আদালতত ওকালতি কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে আৰু গোটেই অসমৰে কঠিন কঠিন মোকদ্দমাৰেৰে জয় লাভ কৰি সমগ্ৰ অসমবাসীৰে আদৰ আৰু শ্ৰদ্ধাৰ পাত্ৰ হ'বলৈ সমৰ্থ হৈছিল। তেওঁ গুৱাহাটীৰ আইন কলেজত ১৯১৪ চনৰ পৰা অসহযোগ আন্দোলনত যোগ দিয়াৰ আগলৈকে শিক্ষক হিচাপে আইনৰ পাঠদান কৰিছিল।

তৰুণৰাম ফুকন কেইবাবাৰো গোৱালপাৰাৰ মিউনিচিপালিটি আৰু লোকেল বোৰ্ডৰ চেয়াৰমেন হৈছিল। সেই পদপীত থাকিও তেওঁ জনসাধাৰণৰ লগত সদ্ভাৱ বজাই ৰাখিছিল আৰু সাধাৰণ লোকসকলৰ দাবীসমূহ পূৰণ কৰাত মনোনিৱেশ কৰিছিল। তেওঁ সোণাৰাম হাইস্কুলৰ মেনেজিং কমিটিৰ সভাপতি, আসাম কাউন্সিলৰ সদস্য, ভাৰত গৱৰ্ণৰ জেনেৰেলৰ ৰাজসভাত কংগ্ৰেছ বৰ্জনৰ আগলৈকে প্ৰতিনিধি, অসম এছোচিয়েছনৰ গোৱালপাৰা অধিবেশনৰ সভাপতি আৰু ছাত্ৰ সন্মিলনীৰ তেজপুৰ আৰু শিৱসাগৰ সমাৰোহৰ সভাপতি আছিল। ছাত্ৰ, যুৱক বা বৃদ্ধৰ যাবোৰেই অনুষ্ঠান নহওক, নিমন্ত্ৰণ পালেই কোনো ধৰণৰ অসুবিধা নেদেখুৱাকৈয়ে তেওঁ উপস্থিত হৈছিল আৰু তেওঁৰ উপস্থিতিয়ে সভাৰ সৌষ্ঠৱ বৃদ্ধি কৰিছিল। উল্লেখ যে তেওঁ মণ্টেগু চেম্‌চফোৰ্ড ডেপুটেনট এজন সদস্যও আছিল।

তৰুণৰাম ফুকন সদায়েই 'তৰুণ' আছিল। তেওঁ দৈনন্দিন জীৱনৰ সকলো কামতে নিজৰ কাৰ্যদক্ষতাৰ পৰিচয় দিছিল। তেওঁৰ কাৰ্যদক্ষতাৰ বাবেই সকলো টান কাম আৰু জটিল সমস্যাই তেওঁৰ বাবে সহজ হৈ পৰিছিল। গোপীনাথ বৰদলৈদেৱে তৰুণৰাম ফুকনৰ

কথা ক'বলৈ গৈ কৈছিল — “য'ত ফুকনৰ উপস্থিতি বা যি ডোখৰ ঠাইত ফুকন থাকিব, তাত নিৰানন্দ থাকিব নোৱাৰে, নৈৰাশ্যৰ ভাব আহিব নোৱাৰে, অসজ বা অন্যায়ে কথাৰ আলোচনা হ'ব নোৱাৰে।”

১৯১৪ চনত তৰুণৰাম ফুকনে ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামত যোগ দিয়ে। মহাত্মা গান্ধীয়ে আৰম্ভ কৰা অসহযোগ আন্দোলনলৈ তেখেতে সমৰ্থন আগ বঢ়ায়। ১৯২২ চনত মহাত্মা গান্ধী অসমলৈ আহোঁতে তেখেতৰ ভৰলুমুখৰ ঘৰতে আলহী হৈছিল। ১৯২২ চনত প্ৰথমবাৰ তৰুণৰাম ফুকনক স্বাধীনতা সংগ্ৰামত জড়িত থকাৰ বাবে গ্ৰেপ্তাৰ কৰা হয়।

তৰুণৰাম ফুকনে বিভিন্ন কাকত-আলোচনীত কবিতা, প্ৰবন্ধ, ৰচনা আদি লিখি সাহিত্য সাধনা কৰিছিল। স্বাধীনতা আন্দোলনৰ বাবে গ্ৰেপ্তাৰ বৰণ কৰি শিলচৰ জেলত কাৰাবাস খাটি থকা সময়ছোৱাতে ১৯২০ চনত তেওঁ “স্মৃতিমালা” নামেৰে এলানি কবিতা লিখে। ১৯২৬ চনত প্ৰকাশ হোৱা এইখন গ্ৰন্থত মুঠ ৫৪ টা কবিতা সংকলিত হৈছে। ‘এপাহি ফুল’, ‘যৌন-তত্ত্ব’, ‘ভাষণাৱালী’, ‘চিকাৰ কাহিনী’ ইত্যাদিক তেওঁৰ সাহিত্যিক জীৱনৰ কীৰ্তিস্তম্ভ বুলি স্বীকাৰ কৰা হৈছে।

১৯২৩ চনত তৰুণৰাম ফুকনে দেশবন্ধু চিত্তৰঞ্জন দাস আৰু মতিলাল নেহৰুৱে গঠন কৰা স্বৰাজ দলত যোগদান কৰে। স্বৰাজ দলে বৃটিছ শাসনৰ পৰা অধিক স্বায়ত্ব শাসন আৰু ৰাজনৈতিক স্বাধীনতা বিচাৰিছিল। কংগ্ৰেছৰ লগত আদৰ্শমূলক সংঘাতৰ বাবে এই দল কংগ্ৰেছৰ পৰা আঁতৰি আহে। তৰুণৰাম ফুকনে অসমত এই দলৰ গুৰি ধৰিছিল। স্বৰাজ দলে বৃটিছে প্ৰণয়ন কৰা ‘আঞ্চলিক আৰু কেন্দ্ৰীয় শাসন পৰিষদ’ৰ ধাৰণা মানি লৈছিল। তৰুণৰাম ফুকন কেন্দ্ৰীয় পৰিষদৰ সভ্য হিচাপে পোন্ধৰ বছৰ কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰিছিল। মহাত্মা গান্ধীৰ অনুৰোধ মৰ্মে আদৰ্শগত মতবিৰোধ থকা সত্ত্বেও ‘স্বৰাজ দল’ কংগ্ৰেছৰ এটা শাখা হিচাপে আছিল।

১৯২৬ চনত অসমত হোৱা ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছৰ মহাসভাক সফল কৰিবলৈ অন্যান্য নেতাৰ সৈতে তৰুণৰাম ফুকনেও দেহে-কেহে কষ্ট কৰিছিল।

১৯৩২ চনত মদন মোহন মালব্যৰ নেতৃত্বত গঢ় লৈ উঠে ‘ৰাষ্ট্ৰবাদী কংগ্ৰেছ দল’। তৰুণৰাম ফুকন আৰু ৰোহিণী কুমাৰ চৌধুৰীয়ে এই দলত যোগদান কৰে।

১৯৩৬ চনত ‘ভাৰত চৰকাৰ আইন’ৰ অধীনত হোৱা ‘সাধাৰণ নিৰ্বাচন’ৰ সময়ত তৰুণৰাম ফুকনে ‘ইউনাইটেড পিপুলছ

পাৰ্টি’ গঠন কৰে। অসমৰ কেইবাগৰাকী নেতাই তেখেতক সমৰ্থন আগ বঢ়াইছিল।

১৯৩৮ চনত ছাদুল্লা চৰকাৰে পদত্যাগ কৰাৰ পাছত গোপীনাথ বৰদলৈৰ নেতৃত্বত সন্মিলিত চৰকাৰ গঠন কৰাত তৰুণৰাম ফুকনে বিশেষ কূটনৈতিক ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছিল।

তৰুণৰাম ফুকনক অসমৰ মানুহে ‘দেশবন্ধু’ বুলি সন্মান দিছিল। ডেকাসকলক ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামলৈ উদ্বুদ্ধ কৰাত তেখেতৰ অৱদান আছিল উল্লেখনীয়। ডেকা নেতাসকলক তৈয়াৰ কৰাত তেখেতে যথেষ্ট অৰিহণা যোগাইছিল। অসমীয়াৰ বাহিৰে তেখেতে উৰিয়া, হিন্দী, বঙালী, সংস্কৃত, ফাৰ্ছী আৰু উৰ্দু ভাষাত লিখা-মেলা কৰিব পাৰিছিল। সুদক্ষ বক্তা তৰুণৰাম ফুকনে অসমীয়া আৰু অসমত প্ৰচলিত অন্য দোৱানত সাৰলীল ভাষণ দিব পাৰিছিল। জীৱনৰ শেষৰ কেইটামান বছৰত ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছৰ লগত তৰুণৰাম ফুকনৰ বিৰোধ চলি আহিছিল যদিও, দেশপ্ৰেমৰ কামত তেওঁ কেতিয়াও পিছহুঁহকি অহা নাছিল। তৰুণৰাম ফুকনেই অসমত প্ৰথম চাইকেল চলোৱাৰ অভ্যাস আৰম্ভ কৰিছিল।

“ভাগি গ’ল বীণ খনি
ছিগি গ’ল তাঁৰ,
ৰৈ গ’ল অৱশেষ
অমিয়া জোকাৰ।”

১৯৩৯ চনৰ ২৮ জুলাই তাৰিখে ফুকন ডাঙৰীয়াই গুৱাহাটীৰ ভৰলুমুখৰ নিজা ঘৰত শেষ নিশ্বাস ত্যাগ কৰিলে। শংকৰ পুৰুষৰ নিচিনাকৈ মাত্ৰ অলপমান গাটো বেয়া লগা বুলি কৈয়েই যি পৰিল আৰু পৰিল। পৰিয়াল আৰু অসমবাসী সকলোকে শোক সাগৰত পেলাই থৈ মাত্ৰ ৬৩ বছৰ বয়সত তেওঁ এই সংসাৰৰ পৰা চিৰবিদায় মাগিলে। কিন্তু তেওঁৰ জীৱিতকালৰ কৰ্মৰ যি প্ৰভাৱ সেই প্ৰভাৱ ৰৈ গ’ল।

জন্ম হ’লে মৃত্যু সুনিশ্চিত। কিন্তু যি ব্যক্তি কৰ্মৰে জীৱনক অমৰ কৰি লৈ যাব পাৰে, সেই ব্যক্তি মহান আৰু তৰুণৰাম ফুকনো ঠিক তেনে এজন ব্যক্তি। উনৈশ শতিকাত জন্ম গ্ৰহণ কৰা দেশভক্ত ফুকনৰ জীৱনে এটা কথাই স্পষ্ট কৰি দিয়ে যে তেওঁ আছিল বহুমুখী প্ৰতিভাৰ আকৰ। সাহিত্য, ৰাজনীতি, চিকাৰ, ওকালতি এই সকলো দিশতে তেওঁৰ বিশেষত্ব ফুটি উঠিছিল। এনে উদাহৰণ খুব কমেইহে পোৱা যায়। ■■

বিহুগীতত অসমীয়া সমাজ জীৱনৰ চিত্ৰ

পূজা শইকীয়া
স্নাতক, ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

“
প্ৰথমে প্ৰণামো আই পৰম্বৰ্তী
দ্বিতীয়ে প্ৰণামো হৰি,
তৃতীয়ে প্ৰণামো সমজুৱা ৰাইজ
ধৰি যাওঁ নামৰ গুৰি।”

বিহুগীত আমাৰ সকলোৰে পৰিচিত। অসমীয়া লোক সাহিত্যৰ অন্তৰ্গত লোকগীতসমূহৰ এক বুজন স্থান অধিকাৰ কৰি আছে বিহুগীতসমূহে। বিহু উৎসৱ অসমীয়া জাতিৰ হিয়াৰ আমঠু, জাতীয় কৃষ্টি। অসমীয়া জাতীয় উৎসৱ বিহুৰ পৰম্পৰা, নাচ, নামক লৈ অসংখ্য গ্ৰন্থ প্ৰকাশ পাইছে। বিহু নামটিৰ উৎপত্তি সম্বন্ধে বিভিন্ন পণ্ডিতৰ বিভিন্ন মত। বিয়ুৰা সংক্ৰান্তিত বিহু উদ্‌যাপিত হয় বাবে বিয়ুব শব্দৰ পৰাই বিহু শব্দৰ উৎপত্তি হোৱা বুলি পণ্ডিতসকলে কয়। কিন্তু বিহু নামৰ উৎপত্তি য’ৰে পৰা নহওক, বিহু অসমীয়াৰ জাতীয় উৎসৱ। প্ৰতিজন অসমীয়াৰ বাপতি সাহোন উৎসৱ “বিহু”ৰ সময়ত গোৱা, পৰম্পৰাগতভাৱে চলি অহা গীতসমূহকে বিহুগীত বুলি কোৱা হয়। তাহানিতে আহোম স্বৰ্গদেউসকলে অসমৰ শাসনৰ বাঘজৰী হাতত ল’লে। তেওঁলোকে অসমৰ ভাষা-সংস্কৃতিৰ প্ৰতিও আকৃষ্ট হ’ল আৰু গ্ৰহণো কৰিলে। অসমৰ বিহুক সুকীয়া মৰ্যাদা দিয়াৰ উদ্দেশ্যে তেওঁলোকে ৰংঘৰৰ বাকৰিত বিহু উৎসৱ পালন কৰিলে আৰু তাৰ পৰাই বিহুনাৰ, বিহুনাৰ বাদ্যযন্ত্ৰ প্ৰচলিত হ’বলৈ ধৰিলে। বৰ্তমান সময়ত বিহুগীত আৰু বিহুনাৰ দুয়োটাকে সমাৰ্থক শব্দ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। অসমীয়া জনজীৱনৰ লগত জড়িত সকলো বিষয়েই বিহুগীতত স্থান লাভ কৰিছে।

বিহুগীতসমূহ প্ৰধানতঃ বিহু অনুষ্ঠানক কেন্দ্ৰ কৰি ৰচিত। সৰ্বসাধাৰণ গাঁৱলীয়া কৃষিজীৱী স্বভাৱ কবিৰ ৰচনা এই

বিহুগীতবোৰ বহু পৰিমাণে উচ্চ কাব্যিক গুণেৰে সমৃদ্ধ। বিহুগীতত আছে প্ৰেম, সৌন্দৰ্য, বিৰহ-বেদনা, প্ৰকৃতি বৰ্ণনা, আধ্যাত্মিকতা তথা এক দৰ্শন তথা দাৰ্শনিক ভাবাদৰ্শ। দৈনন্দিন জীৱনৰ পৰা লাভ কৰা নানা ধৰণৰ অভিজ্ঞতা তথা বুকুত খু-দুৱাই থকা অনুভূতিবোৰকে লৈ অনাখৰী মানুহে বিহুগীতসমূহ ৰচনা কৰি থৈ গ'ল। অন্যান্য লোকগীতসমূহৰ দৰে সৌন্দৰ্যৰ আকৰ সদৃশ এই বিহুগীতসমূহ।

ভিন্ন বিষয়বস্তু লৈ বিহুগীতসমূহ ৰচিত যদিও বিহুগীতৰ মূল বিষয়বস্তু হ'ল প্ৰেম। বিহুগীতৰ পাতে পাতে লুকাই আছে যৌৱনৰ বাসনাৰ উন্মুক্ত প্ৰকাশ, এক সকৰুণ প্ৰণয়গাথা। এক কথাত ক'বলৈ গ'লে বিহুগীতসমূহ হ'ল এক নিভাঁজ প্ৰেমৰ কবিতা। ঞ্চৰিক বাদ দি আন বিহুগীতসমূহক সম্পূৰ্ণ প্ৰেম বিষয়ক বুলিব পাৰি। সাধাৰণতে বিহুগীতসমূহত ৰজা-প্ৰজা, ধনী-দুখীয়া সকলোৱেই জাতি, ধৰ্ম, বৰ্ণ, নিৰ্বিশেষে পৰস্পৰে ভেদাভেদ পাহৰি আনন্দ উল্লাস কৰি নাচি-বাগি গায়। বিহুগীতবোৰ পৰস্পৰাগত বিহু অনুষ্ঠানকেইটাৰ আধাৰতে ৰচিত আৰু পৰিৱেশিত হৈ আহিছে।

এই অনুষ্ঠানসমূহত পৰিৱেশিত বিহুগীত তথা অনুষ্ঠানসমূহৰ বিষয়ে তলত থূলমূলকৈ আভাস দিয়াৰ চেষ্টা কৰা হৈছে -

বিহু অসমীয়া সংস্কৃতি-উৎসৱ। সংস্কৃতি যদি জাতীয় জীৱনধাৰা হয়, বিহুৰ লগতো অসমীয়া জাতীয় জীৱনৰ ওতপ্ৰোত সম্পৰ্ক জড়িত হৈ আছে। অসমীয়া সমাজৰ আটাইকেইটা বহুমূলীয়া সম্পদ বিহুৰ লগত জড়িত হৈ আছে। অসমীয়া সমাজৰ এই সম্পদবোৰকে সুঁৱৰি বিভিন্ন ধৰণৰ বিহুগীত লিখা হৈছে। অসমৰ সকলো ঠাইতে বিহুগীতক প্ৰাধান্য দিয়া হয়। বিহুৰ প্ৰতি অসমীয়া মানুহৰ আগ্ৰহ, হেঁপাহ, আন্তৰিকতা আৰু জাতীয় জীৱনৰ লগত থকা অবিচ্ছেদ্য সম্পৰ্কৰ কথা ছন্দে ছন্দে গীতে গীতে ফুটি ওলাইছে। প্ৰকৃতিৰ পৰশত, সময়ৰ বুলনিত আনন্দমুখৰ হৈ উঠা অসমীয়া জাতিটোৰ প্ৰাণৰ উচ্ছ্বাসৰ স্বীকৃতি দিয়ে বিহুগীতে। বিহুগীতসমূহ বিশ্লেষণ কৰিলে তাত অসমৰ প্ৰকৃতিৰ প্ৰধান চাৰিটা দিশ ৰূপায়িত হোৱা দেখা যায়। সেয়া হৈছে অসমৰ নদ-নদী, গৰু-ম'হ, চৰণীয়া উদং চাপৰি আৰু জীৱন ধাৰণত সমল যোগোৱা বহল পথাৰ, প্ৰকৃতিৰ সঞ্চয় ভঁৰাল, পৰ্বতৰাজি আৰু বিচিত্ৰ বৰ্ণ আৰু মধুৰ সংগীত সৃষ্টি কৰা পশু-পক্ষীসমূহ। অসমীয়া সভ্যতা কৃষি জীৱনৰ সভ্যতা। বহল পথাৰে অসমীয়াক কেৱল জীৱন ধাৰণৰ সমলকে যোগোৱা নাই,

পথাৰৰ পৰশত অসমীয়া ডেকা-গাভৰুৰ অন্তৰত প্ৰেমৰো উন্মেষ হয়। ফুলৰ প্ৰতি আগ্ৰহ অসমীয়া জাতিৰ সৌন্দৰ্যস্পৃহাৰ অন্য এটি নিদৰ্শন। বিহুগীতৰ পৰা অসমীয়া ফুলৰ এখনি মনোমোহা তালিকা ৰচিব পাৰি। অসমীয়া মানুহে ফুলক ভালপোৱা দেখিয়েই মাধৱ কন্দলী আৰু শংকৰদেৱে সাধাৰণ মানুহৰ মনৰ তুষ্টিৰ কাৰণে অসংখ্য ফুলৰ বৰ্ণনাৰে তেওঁলোকৰ ৰচনা জাতিষ্কাৰ কৰি গৈছে। তাঁতশাল সম্বন্ধে বিহুগীতত বিস্তৃত বৰ্ণনা আছে। সেই প্ৰসংগত হাতীৰ দাঁতৰ মাকোৰ ব্যৱহাৰৰ পদফাকি উল্লেখনীয়।

প্ৰাচীন যুগৰে পৰা অসমীয়াৰ প্ৰধান উপজীৱ্য কৃষি আৰু এইখিনিতে অসমীয়া সংস্কৃতি সৰ্বভাৰতীয় সংস্কৃতিৰ লগত ওতপ্ৰোতভাৱে জড়িত। কৃষি সম্বন্ধীয় অসমীয়া শব্দমালা বিচাৰ কৰিলে সেই সকলোখিনি আৰ্য ভাষাৰ পৰা আহিছে বুলি নিঃসন্দেহে নিৰ্ণয় কৰিব পাৰি। কৃষি জীৱনৰ লগত জড়িত কৃষক, খেতিয়ক, খেতিয়কৰ সঁজুলি, ৰোৱনী, দাৱনী, মৰণা মৰা, মাছ মৰা, চিকাৰ কৰা ইত্যাদিৰো মনোৰম বৰ্ণনা কৰি গোৱা হৈছে। ইয়াৰ উপৰি সমাজৰ কিছুমান মাংগলিক অনুষ্ঠান, সামাজিক উৎসৱ-আনন্দ আদি অনুষ্ঠানকো বিহুগীতত সাঙুৰি লৈ গোৱা হৈছে। অসমীয়া মানুহৰ প্ৰধান আহাৰ ভাত, শাক-পাচলি আৰু মাছ-মগুহ। মাগুৰি, আমনা, জহা আদি নানাবিধ ধান, চাউলৰ নামৰ উল্লেখ বিহুগীতত পোৱা গৈছে। অসমীয়া মানুহৰ প্ৰাচীন খাদ্যৰ তালিকাত দাইলৰ স্থান নাছিল যদিও বিহুগীতে মাটি আৰু লেচোৰা মাহৰ ব্যৱহাৰৰ কথা উল্লেখ কৰিছে।

বিহুগীত আৰু বিহু নাচ অসমীয়া জাতীয় ঐতিহ্য। উভয়তে অসমীয়া জাতিৰ চাৰুশিল্পৰ প্ৰতি স্বাভাৱিক স্পৃহা প্ৰকাশিত হৈছে। বাঁহৰ টোকা, ম'হৰ শিঙৰ পেঁপা, আগলি বাঁহৰে লাহৰি গগনা, ঢোল, বীণ, টোকাৰী আদি জনসাধাৰণৰ মাজত বিশেষভাৱে প্ৰচলিত বাদ্যযন্ত্ৰ। অসমীয়া জাতিৰ ধৰ্ম বিশ্বাসৰ ইতিহাসৰ নানা কথা বিহুগীতত আত্মপ্ৰকাশ কৰিছে। এনেদৰে বিহুগীতসমূহত অসমীয়া সমাজৰ মানুহৰ সৌন্দৰ্যস্পৃহা, চিন্তা, ধাৰণা, আশা-আকাংক্ষাৰ ছবি প্ৰকাশ পাইছে। সেইবোৰ বিশ্লেষণ কৰি অসমীয়া জাতিৰ জাতীয় চৰিত্ৰৰো এটি ৰূপৰেখা আঁকিব পাৰি।

অন্য প্ৰসংগত বিহুগীতৰ ভাষাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰোঁতে ইয়াৰ ভাষাক অসমীয়া সাধাৰণ মানুহৰ সহজ ভাষা বুলি আখ্যা দিয়া হৈছে। সাধাৰণ মানুহৰ ভাষাত উপমা, দৃষ্টান্ত, ৰূপকৰ স্বাভাৱিক সমাবেশ হয়। বিহুগীতৰ প্ৰতিটো চিত্ৰ, প্ৰতিটো অনুভূতি সহজ-সৰল উপমাৰে প্ৰকাশ কৰা হৈছে। সেইসমূহ

অসমীয়া জাতীয় জীৱনৰ প্ৰতীক। বিহুৰ মূল দিশটো হৈছে পৰম্পৰা। পৰম্পৰাক বাদ দি কোনো এটা লোক উৎসৱ পূৰ্ণ নহয়।

বিহুগীতসমূহ প্ৰায়ভাগ “ৰঙালী বিহু”ক লৈয়ে গোৱা হয়। অন্য দুটা বিহুক লৈ গোৱা হয় যদিও “ৰঙালী বিহু”ক লৈ গোৱা বিহুগীতৰ যি প্ৰভাৱ, সেয়া অন্য দুটাত দেখা পোৱা নাযায়। বিহু নামক বাদ যদি “ৰঙালী বিহু”ৰ কথা কল্পনা কৰিব নোৱাৰি।

‘বিহু নাম’বোৰ কেৱল বিহুক কেন্দ্ৰ কৰি কিস্বা ডেকা-গাভৰুৰ প্ৰেমক কেন্দ্ৰ কৰি ৰচিত হোৱা নাই। বিহু নামবোৰ অন্যান্য বিষয়ৰ লগতে অসমীয়া সমাজ ব্যৱস্থাৰ কথাও সামৰি লৈছে। পুৰণি কালৰে পৰা অসমীয়া সমাজখন বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ সমন্বয়ৰ আধাৰত সৃষ্টি হৈছে।

অসমৰ প্ৰকৃতিক, অসমৰ সংস্কৃতিত, অসমৰ সমাজ জীৱনত এনে এটি কথা নাই যি বিহু নামত স্থান পোৱা নাই। বিহু নামে বিভিন্ন জাতি-জনগোষ্ঠী, ভাষা-ভাষীৰ কথা উল্লেখ আৰু জাত-পাতৰ বিৰোধিতাৰে এক স্বকীয় বৈশিষ্ট্য বহন কৰি আহিছে আৰু ভেদাভেদ পৰিহাৰ কৰি সকলোকে বিহুতলীলৈ আমন্ত্ৰণ কৰিছে। তদুপৰি বিহু পূৰ্বৰে পৰাই ধৰ্মনিৰপেক্ষ আছিল

আৰু বিহুৰে সেই চৰিত্ৰ আজিও ৰক্ষা কৰি আছে। বিহুৰ এই ধৰ্ম নিৰপেক্ষ বৈশিষ্ট্যৰ বাবে ই অসমৰ জাতীয় উৎসৱ। ভাষা, ধৰ্ম নিৰ্বিশেষে সকলো অসমবাসীৰ বাবেই সাৰ্বজনীন গ্ৰহণযোগ্য পৰম্পৰা। জাত-পাতৰ বাবে ডেকা-গাভৰুৱে মিলনত বাধা পালেও আন একাংশই কিন্তু এই নীতিৰ বিৰোধিতা কৰা দেখা যায়। আন এচামে ইয়াৰ বিৰোধিতা কৰি নিজৰ প্ৰগতিবাদী মনৰ পৰিচয় বিহুগীতৰ মাজেৰে দিয়া দেখা যায়। বিহু নামবোৰ অসমীয়া লোক সাহিত্যৰ মূল্যবান সম্পদ। বিহু নামবোৰে মানুহৰ জীৱন যাত্ৰা, চিন্তা-ভাবনা, সুখ-দুখ, আনন্দ-বিষাদ আৰু সদভাৱ, সমন্বয়ৰো মাধ্যম হিচাপে কাম কৰি আহিছে। অসমৰ কৃষি সমাজৰ পৰা আৰম্ভ কৰি অসমীয়া শিপিনীৰ জীৱনতো বিহুগীতৰ প্ৰভাৱ পৰা দেখা যায়।

সময় গতিশীল। সংস্কৃতি পৰিৱৰ্তনশীল। সামাজিক পৰিৱৰ্তনৰ সেই বতাহজাকে আমাৰ সমাজৰ ৰীতি-নীতি, দেশৰ ৰাজনৈতিক অৱস্থা আদিকো স্পৰ্শ কৰি যায়। সেই পৰিৱৰ্তনৰ প্ৰভাৱে আমাৰ চহা কবিৰ অন্তৰকো চুই যোৱাটো স্বাভাৱিক। সেয়ে চহা কবিৰ মুখেৰে স্বতঃস্ফূৰ্তভাৱে ওলাই অহা বিহু নামবোৰতো তাৰ প্ৰভাৱ পৰে। চমুকৈ ক’বলৈ হ’লে অসমীয়া চহা কবিয়ে ৰচনা কৰা বিহু নামবোৰ হ’ল অসমীয়া সমাজৰ দাপোণস্বৰূপ। ■■

অনুভৱৰ অনুস্বৰ

উষা-অনিৰুদ্ধৰ প্ৰেমগাথা

মেট্ৰিনা মিলি

স্নাতক, প্ৰথম ষাণ্মাসিক

এসময়ত বৰ্তমান শোণিতপুৰ জিলাত অৱস্থিত অগ্নিগড়ত বাণ নামৰ এজন প্ৰতাপী ৰজাই ৰাজত্ব কৰিছিল। তেওঁৰ এগৰাকী অতিকৈ সুন্দৰী জীয়ৰী আছিল, যাৰ নামটো হৈছে উষা। উষাৰ এগৰাকী নলে-গলে লগা সখী আছিল, তাইৰ নাম চিত্ৰলেখা। চিত্ৰলেখা চিত্ৰকলাত পাকৈত হোৱাৰ লগতে মায়াবিদ্যাতো নিপুণ আছিল। এদিনাখন উষাই সপোনত এজন সুদৰ্শন ৰাজকুমাৰক দেখা পালে আৰু সপোনৰ সেই ৰাজকুমাৰজনৰ ৰূপ, গুণত বাৰুকৈয়ে মোহিত হ’ল। উষাই তেওঁক পাবলৈ ব্যাকুল হৈ উঠিল।

উষাৰ ব্যাকুলতা দেখি তথা অনুৰোধ মৰ্মে সপোনৰ এই বিশেষ ৰাজকুমাৰজনৰ ছবি চিত্ৰলেখাই অংকন কৰিবলৈ ধৰিলে। ৰাজকুমাৰজনৰ ছবি অংকন কৰি শেষ হোৱাৰ পাছতেই চিত্ৰলেখা কৰিবলৈ ধৰিলে যে সপোনত দেখা ৰাজকুমাৰজন আন কোনো নহয় দ্বাৰকাৰ শ্ৰীকৃষ্ণৰ নাতি, প্ৰদ্যুম্নৰ পুত্ৰ অনিৰুদ্ধহে। অনিৰুদ্ধক পাবলৈ উষাৰ ইমানেই ব্যাকুলতা বাঢ়িল যে চিত্ৰলেখাই উপায় নাপাই অনিৰুদ্ধক ‘হৰলুকী মায়া’ৰে হৰণ কৰি লৈ আহিল আৰু দুয়োৰে গন্ধৰ্ব প্ৰথাৰে বিবাহ সম্পন্ন কৰিলে। এই কথা ৰজা বাণৰ কাণত পৰাৰ লগে লগে বাণ ৰজাৰ নিৰ্দেশত অনিৰুদ্ধক বন্দী কৰি খাললৈ বুলি প্ৰেৰণ কৰা হ’ল আৰু উষাক যাতে পুনৰ লগ কৰিব নোৱাৰে তাৰ বাবে এটা বিশাল গড় নিৰ্মাণ কৰি উষাক তাত ৰখা হ’ল। গড়টোৰ চাৰিওফালে জুইৰ শিখা সকলো সময়তে জ্বলি আছিল আৰু সেইবাবে এই গড়টোৰ নাম ‘অগ্নিগড়’ বুলি অভিহিত কৰা হ’ল। ইফালে অনিৰুদ্ধক বন্দী কৰাৰ খবৰ পোৱাৰ মাত্ৰকে দ্বাৰকাৰ শ্ৰীকৃষ্ণ অনিৰুদ্ধক মুক্ত কৰি নিবলৈ বাণ ৰজাৰ কাষ পালেহি। কিন্তু বাণ ৰজাই অনিৰুদ্ধক কোনোপধ্যেই মোকলাই দিবলৈ মান্তি নোহোৱাত বাণ ৰজা আৰু শ্ৰীকৃষ্ণৰ মাজত এক তয়াময়া ৰণ আৰম্ভ হ’ল। শ্ৰীকৃষ্ণৰ সন্মুখত বাণ ৰজা তিষ্ঠিব নোৱাৰি বাণ ৰজাই তেওঁৰ আৰাধ্য দেৱতা মহাদেৱক স্মৰণ কৰিলে আৰু তেওঁক ৰক্ষা কৰিবলৈ প্ৰাৰ্থনা কৰিলে।

মহাদেৱে তেওঁৰ ভক্তৰ আহ্বান মানি তথা ভক্তৰ ৰক্ষা হেতুকে শ্ৰীকৃষ্ণৰ সৈতে যুদ্ধ কৰিবলৈ প্ৰস্তুত হ’ল আৰু দুয়োৰে মাজত এক তুমুল যুদ্ধ আৰম্ভ হ’ল। যাৰ বাবে সমগ্ৰ ধৰণী কম্পিত হৈ উঠিছিল, যিখন যুদ্ধক ‘হৰিহৰ যুদ্ধ’ বুলিও কোৱা হয়। শেষত দুয়ো পক্ষৰ কোনো পৰাজিত নোহোৱাত সৃষ্টি ৰক্ষা হেতুকে শ্ৰীকৃষ্ণ আৰু মহাদেৱৰ আলোচনা মৰ্মে যুদ্ধ সমাপ্ত কৰা হ’ল আৰু ৰজায়ো উষা আৰু অনিৰুদ্ধৰ সম্পৰ্কক সাদৰে স্বীকাৰ কৰি দুয়োৰে বিবাহ সম্পন্ন কৰালে। ■■

ভিলেজ ব'কষ্টাৰ্ছ

গীতাত্ৰী বৈশ্য
স্নাতক, তৃতীয় ষাণ্মাসিক

অসমৰ বিখ্যাত পৰিচালক বীমা দাসৰ “ভিলেজ ব'কষ্টাৰ্ছ” চলচ্চিত্ৰখনত এজনী গাঁৱৰ ছোৱালী “ধুনু” আৰু তাইৰ সংগীতজ্ঞ হোৱাৰ সপোনৰ যাত্ৰা দেখুওৱা হৈছে। এই চলচ্চিত্ৰখনে ২০১৮ চনত ৬৫তম জাতীয় চলচ্চিত্ৰ পুৰস্কাৰ, ২০১৭ চনৰ পূৰ্ণ দৈৰ্ঘ্যৰ ছবি পুৰস্কাৰৰ সৈতে আৰু বিভিন্ন সন্মানীয় পুৰস্কাৰো লাভ কৰিছিল। “ভিলেজ ব'কষ্টাৰ্ছ”খনে ৯১ সংখ্যক অস্কাৰত বিদেশী চলচ্চিত্ৰ বিভাগত ভাৰতৰ চৰকাৰীত প্ৰৱেশ কৰিছিল।

চলচ্চিত্ৰখনত এজনী সৰু ছোৱালীৰ সম্পৰ্কে কাহিনী দেখোঁ যিজনীয়ে সংগীত তাৰকা হ'বলৈ বিচাৰিছিল। প্ৰখ্যাত অসমীয়া চলচ্চিত্ৰ নিৰ্মাতা বীমা দাসে ছোৱালীজনীৰ নাম দিছিল ধুনু। তাই অসমৰ কামৰূপ জিলাৰ ছয়গাঁও অঞ্চলত কালানুৱিত গাঁওত থাকে।

বীমা দাসৰ “ভিলেজ ব'কষ্টাৰ্ছ” চলচ্চিত্ৰৰ ধুনু আৰু চলচ্চিত্ৰখনে ২০১৮ চনৰ ৬৫ তম জাতীয় চলচ্চিত্ৰ পুৰস্কাৰত ২০১৭ চনৰ পূৰ্ণ দৈৰ্ঘ্যৰ ছবি পুৰস্কাৰ সৈতে আৰু বিভিন্ন সন্মানীয় পুৰস্কাৰো লাভ কৰিছিল। “ভিলেজ ব'কষ্টাৰ্ছখনে” ৯১ সংখ্যক অস্কাৰত বিদেশী চলচ্চিত্ৰ বিভাগত ভাৰতৰ চৰকাৰীত প্ৰৱেশ কৰিছিল যদিও এটা অস্কাৰো জিকা নাছিল। তথাপি অনেক প্ৰশংসা পাইছিল।

ধুনু এজনী দহ বছৰীয়া ছোৱালী, যিজনীয়ে নিজৰ মাতৃ আৰু জেষ্ঠ ভাতৃ মহেন্দ্ৰৰ সৈতে কামৰূপ জিলাৰ ছয়গাঁৱৰ ওচৰৰ কালানুৱিত গাঁৱত থাকে। কিছুদিনৰ পূৰ্বে তাইৰ দেউতাকৰ মৃত্যু হৈছে আৰু সিহঁত তেনেই দৰিদ্ৰ। ধুনুৰ মাকে জীৱিকা নিৰ্বাহৰ কাৰণে স্থানীয় অনুষ্ঠানত জলপান বিক্ৰী কৰে আৰু ধুনুয়ে যিদিনা স্কুল নাযায়, সেইদিনা মাকক সহায় কৰি দিয়ে। আজৰি সময়ত ধুনুয়ে তাইৰ পোহনীয়া ছাগলী আৰু তাইৰ বন্ধু ৰিঙ্কু, বলৰাম, বিষু আৰু ভাস্কৰৰ

সৈতে খেলি সময় পাৰ কৰে। তাই বন্ধুৰ সৈতে গছত বগাই, চাইকেলত উঠি, নদীত সাঁতুৰি আৰু খেতি-পথাৰত খেলি ভাল পাইছিল। গাঁৱৰ মহিলাসকলে তাইক ল'ৰাৰ দৰে থকা কাৰণে আৰু ল'ৰাবিলাকৰ লগত খেলি সময় কটোৱাৰ বাবে প্ৰায়ে গালি পাৰে।

কিন্তু তাইৰ মাকে ধুনুক কেতিয়াও তাইৰ ভালপোৱা যিকোনো কাম কৰিবলৈ বাধা দিয়া নাই আৰু তাৰ পৰিৱৰ্তে অইন মহিলাসকলক খং কৰে। তাই তেওঁলোকক মনত পেলাই দিয়ে যে তাইৰ স্বামীৰ মৃত্যুৰ পাছত কোনেও তাইক সহায় কৰাৰ বাবে আগ বাঢ়ি অহা নাছিল। তাই পুৰুষৰ কামৰ লগতে মহিলাৰ কামো কৰে, যেনে - ধন উপাৰ্জন কৰা, নিজৰ ল'ৰা-ছোৱালীক, পোহনীয়া জীৱ-জন্তুক আৰু নিজৰ মাটি প্ৰতিপালনো কৰিব পাৰে।

এদিন ধুনু আৰু তাইৰ বন্ধুকেইটাই এখন স্থানীয় অনুষ্ঠানত একদল ল'ৰায়ে সঙ্গীত অনুশীলন কৰা দেখিলে। সংগীতৰ শিল্পীকেইজনে ডেকা ল'ৰা-ছোৱালীকেইটা মনে মনে কোঠাৰ ভিতৰত আহি তেওঁলোকৰ বাদ্যযন্ত্ৰত মুগ্ধ হৈ বিস্ময়ত থৰ লাগি চাই থকা বুলি লক্ষ্য কৰা নাই। ধুনু আৰু তাইৰ বন্ধুকেইটাই বাদ্যযন্ত্ৰ কেইটাক কৌতূহল আৰু আশ্চৰ্যভাৱে স্পৰ্শ কৰি চায়, কাৰণ সিহঁতে কেতিয়াও ইমান ওচৰত সংগীতজ্ঞ দেখা নাছিল।

ধুনু গিটাৰখনত বিশেষভাৱে মুগ্ধ হয় আৰু পিছত তাইৰ বন্ধুকেইটাক ব্যক্ত কৰে যে সিহঁতেও নিজৰ সংগীতদল গঢ়ি তুলিব পাৰে। তাই আৰু তাইৰ বন্ধুকেইটাই মিলি ষ্টাইলফৰ্ম কাটি গিটাৰ আৰু বিভিন্ন বাদ্যযন্ত্ৰ তৈয়াৰ কৰে আৰু সেইবোৰেৰে লগত মঞ্চত, বৰষুণত আৰু পথাৰত সংগীত পৰিৱেশন কৰাৰ ভাও ধৰে। গছ, মেঘ, গৰু, ছাগলী আৰু অন্য ল'ৰা-ছোৱালীবিলাক সিহঁতৰ শ্ৰোতা

হয় আৰু সিহঁতে 'সংগীত তাৰকাৰ' সপোন দেখিবলৈ ধৰিলে। গভীৰ মনৰ ভিতৰত সিহঁতে সঁচা গিটাৰ এখন প্ৰদান কৰিব নোৱাৰিব। কিন্তু সিহঁতে নিজৰ ভাগ্যক অভিশাপ দিয়াৰ পৰিৱৰ্তে, সেই ষ্টাইলফৰ্মৰ যন্ত্ৰকেইটা বজাই সুখ বিচাৰি পায়।

এদিন ধুনুয়ে মাকক তাইৰ গিটাৰ কিনিবৰ বাবে বেংকত ধন জমা আছে নেকি সুধিলে। তেতিয়া মাকে ক'লে যে গিটাৰ কিনিবৰ কাৰণে ধুনুয়ে ছাগলীটো বিক্ৰী কৰিব লাগিব, ধুনু আশ্চৰ্য হৈ গৈছিল আৰু সেই কথা উল্লেখ নকৰিলে। কিন্তু তাইৰ কাৰণে অসম্ভৱ আছিল। নিজৰ গিটাৰ কিনা সপোন ত্যাগ কৰিব আৰু সেইবাবে তাই অৰ্থ উপাৰ্জন আৰু সহায় কৰিব কাৰণে অদ্ভুত কামবোৰ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে।

মৌচুমী মাহ আৰম্ভ হোৱাৰ লগে লগে ল'ৰা-ছোৱালীবিলাকৰ আমোদ-প্ৰমোদৰ পৰিমাণ কম হৈ যায়। প্ৰচণ্ড জোৰেৰে বৰষুণ দিবলৈ আৰম্ভ হ'ল আৰু কম সময়ৰ ভিতৰতে গ্ৰাম্য অঞ্চলবোৰত বানপানীৰ সৃষ্টি হ'ল। ঘৰবোৰ পানীৰ তলত সোমাল, খেতি পথাৰ, সিহঁতৰ ঘৰ আৰু নিজৰ সামান্য বস্তুবোৰ বচাব বাবে কোনো উপায় নাছিল। আনকি ল'ৰা-ছোৱালীৰ স্কুল যাবলৈ অভ্যস্ত কৰা দলং পৰ্যন্ত বানপানীত বিধ্বস্ত হৈ গৈছে। ধুনুয়ে উদ্বিগ্ন হৈ পৰে যে বাঁহ গছৰ খুঁটাত নিজৰ গিটাৰ কিনিব বাবে ৰখা জমা ধন বানৰ লগত উটি যাব পাৰে বুলি। বানপানীৰ পিছৰ দিনকেইটাত, যি নহওক গিটাৰৰ কথা পাহৰি যোৱা গৈছে। তাই ধৈৰ্যৰে বানপানী আঁতৰি যোৱালৈ অপেক্ষা কৰি আছে। সন্ধ্যা সময়ত ধুনু আৰু তাইৰ বন্ধু ভাস্কৰৰ সৈতে নাৰৰে ভ্ৰমণ কৰিবলৈ যায়। তাই মনে মনে তাক ক'লে যে কিছু বছৰৰ আগত যদি মাটিৰ ঢাপ থাকিলে হ'লে, তাইৰ দেউতাক নমৰিল হয়। তাই ভয় খাইছিল যে গোটেই গাঁও পানীৰ তলত ডুবি যাব পাৰে যদি মাটিৰ ঢাপ আঁতৰি যায়।

এদিন, অৱশেষত বান যোৱা পাছত, ধুনুৰ মাকে দেখে যে তাই ষ্টাইলফৰ্মৰ গিটাৰখন লৈ শুই আছে। সেই দেখি তেওঁ অনুভৱ কৰিছে যে ধুনু কিমান আগ্ৰহী তাইৰ গিটাৰখনৰ বাবে। তেওঁ নিজৰ কন্যাৰ সপোন পূৰণ কৰিবলৈ বিচাৰিছে আৰু সেইবাবে তেওঁ এখন সস্তীয়া গিটাৰৰ দাম সুধিবৰ বাবে গোপনে সংগীতৰ দোকানলৈ গৈছে। তাত গৈ তেওঁ অনুভৱ কৰিছে যে গিটাৰ কিনা সিহঁতৰ বাবে সক্ষমতাৰ বাহিৰত। ধুনুৰ মাকে তাইৰ ছাগলী বিক্ৰী কৰি আৰু গিটাৰ কিনিবৰ বাবে ব্যৱস্থা কৰিব নে বা ধুনুৰ গিটাৰ লোৱা সপোন সদায় সপোন হৈ থাকিব নেকি! এই সকলোবোৰক লৈয়েই চলচ্চিত্ৰখনৰ জৰিয়তে ধুনুৰ বাস্তৱ জীৱনত তাইৰ সপোনক লৈ কৰা যুদ্ধৰ বিষয়ে তুলি ধৰা হৈছে। ধুনুয়ে বিশ্বাস কৰে যে তুমি যদি সঁচাকৈ কিবা বিচৰা আৰু সেই উদ্দেশ্যৰে কাম কৰা, তেন্তে বাস্তৱ যিয়েই নহওক তুমি সেই কৃতিত্ব লাভ কৰিব পাৰিবা।

ৰীমা দাসৰ “ভিলেজ ৰ'কষ্টাৰ্ছ” চলচ্চিত্ৰখনত অসমৰ ছয়গাঁও অঞ্চলৰ গাঁৱৰ পৰিৱেশত ৰক্ বেণ্ড আৰম্ভ কৰি নিজাকৈ গীটাৰ কিনাৰ সপোন দেখা ছোৱালীয়ে সংলাপৰ ন্যূনতম ব্যৱহাৰ কৰিয়েই আৰু কেমেৰাক বা ভিডিঅ'গ্ৰাফীক কাহিনী ক'বলৈ দি পৰম্পৰাগত কাহিনী কোৱা পদ্ধতিৰ পৰিৱৰ্তে এক নতুন ধাৰা সংযোজিত কৰিছে। সূক্ষ্মভাৱে বিচাৰ কৰিলে “ভিলেজ ৰ'কষ্টাৰ্ছ”ত নাৰীবাদৰ উপাদান যেনে নাৰীৰ উচ্চকাংক্ষা, নাৰী সবলীকৰণ আদিৰ প্ৰতি সমাজ-ব্যৱস্থাৰ সমৰ্থন, সহানুভূতি আদি দেখিবলৈ পাওঁ। লগতে চলচ্চিত্ৰখনৰ প্ৰভাৱশালী অন্য এটা উপাদান হ'ল প্ৰকৃতি নিজেই। মানুহ আৰু প্ৰকৃতিৰ মাজৰ যুঁজখনে এক আধিপত্যবাদী সম্পৰ্কক প্ৰতিনিধিত্ব কৰে, যিটো আমি কেতিয়াও ভাৰসাম্য ৰক্ষা কৰাৰ আশা কৰিব নোৱাৰোঁ।

প্ৰকৃতিৰ তাণ্ডৱত বানপানীৰ সময়ত হোৱা অনিষ্ট কেনেকৈ জীৱনৰ এক গ্ৰহণযোগ্য অংগ হৈ পৰিছে তাকো চিনেমটিক কৌশলেৰে অৱতাৰণা কৰা হৈছে। প্ৰকৃতিৰ উপাদানবোৰ নিজে নিজে চৰিত্ৰ। বৰষুণ আৰু বতাহে ছবিখনত উল্লেখযোগ্য ভূমিকা পালন কৰিছে। কম বয়সীয়া চৰিত্ৰ হ'লেও তাই(ধুনু)ক নিজৰ সপোন আৰু সুখৰ সিদ্ধান্ত নিজে ল'বলৈ দিয়া হৈছে। ধুনুৰ মাকেও তাইৰ যৌৱনকাল বা অভ্যাসৰ প্ৰতি বিশেষ গুৰুত্ব নিদিয়ে। বৰঞ্চ ধুনুৰ মাকে ছোৱালীজনীক জীৱনৰ কঠিন সংগ্ৰামৰ পৰিস্থিতিৰ বাবে সাজু হোৱাটো নিশ্চিত কৰিবলৈ বিচাৰে কাৰণেই তাইক সাঁতুৰিবলৈ শিকাইছে। ধুনুয়ে তাইৰ আজৰি সময়ত এজোপা বিশাল গছত সময় কটাবলৈ ভাল পায়। তাই আৰু তাইৰ লগৰবোৰ, যিবোৰ সকলো ল'ৰা, মুকলি আকাশখনলৈ চাই চাই গছজোপাৰ ওপৰত উঠি তাৰ ডালত শুই পৰে; তেওঁলোকে নিৰ্বিকাৰ আৰু বাহিৰৰ জগতখনক বান্ধি ৰখা সমাজৰ নীতি-নিয়মৰ দ্বাৰা বাধাহীনভাৱে জীয়াই থাকে।

ৰীমা দাসৰ “ভিলেজ ৰ'কষ্টাৰ্ছ” কেৱল পৰিচালনাই কৰা নাছিল, ইয়াৰ চিত্ৰনাট্য আৰু প্ৰযোজনাও কৰিছিল। “ভিলেজ ৰ'কষ্টাৰ্ছ”ৰে সমগ্ৰ বিশ্বৰ সমালোচক আৰু সাধাৰণ দৰ্শকৰ হৃদয় জয় কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। কেতিয়াও চলচ্চিত্ৰ নিৰ্মাণৰ আনুষ্ঠানিক প্ৰশিক্ষণ নোপোৱা ৰীমা দাসে পৰিচালিত, প্ৰযোজনা, সম্পাদনা আৰু চিনেমাট'গ্ৰাফী কৰা ছবি “ভিলেজ ৰ'কষ্টাৰ্ছ” ৰাষ্ট্ৰীয় চলচ্চিত্ৰ বঁটাত ‘গোল্ডেন লোটাছ’ লাভ কৰিছে। টৰণ্টো আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় চলচ্চিত্ৰ মহোৎসৱত প্ৰদৰ্শিত হোৱা প্ৰায় ৩৫০ খন ছবিৰ ভিতৰত ৰীমা দাসৰ “ভিলেজ ৰ'কষ্টাৰ্ছ” আছিল।

এই চলচ্চিত্ৰখন বৰ্তমান নৱপ্ৰজন্মৰ বাবে এখন প্ৰেৰণাদায়ক চলচ্চিত্ৰ। আত্মবিশ্বাস আৰু একান্ত সাধনা থাকিলে যে কোনো পৰিস্থিতিয়েই নিজৰ সপোন পূৰণৰ হেঙাৰ হ'ব নোৱাৰে, এই চলচ্চিত্ৰখনে তাকেই দেখাইছে।

অসমত বসবাস কৰা বিভিন্ন জাতি-জনজাতিৰ লোকসকলৰ ভিতৰত অন্যতম মিচিং জনজাতি মঙ্গোলীয় তিব্বত বৰ্মী ডালৰ। মিচিং জনজাতি বৰ্ণাঢ্য সংস্কৃতিৰে ভৰপূৰ। তেওঁলোকৰ মাজত পৰম্পৰাগতভাৱে চলি অহা লোকগীত, সাধুকথা, লোকগাথা, লোক উৎসৱ, পূজা-পাতল আদিয়ে মিচিং লোক সংস্কৃতিৰ ভেটি গঢ়ি তুলিছে। মিচিং লোক উৎসৱসমূহৰ ভিতৰত উল্লেখযোগ্য হৈছে ‘আলি আয়ে লুগাং’ (বসন্ত উৎসৱ), ‘পংৰাগ’ (নৰা-ছিগা বিহু) ইত্যাদি। বসন্ত কাল আহিলে গছ লতাই ন-কুঁহিপাত মেলে। ফাগুন মাহ সোমোৱাৰ লগে লগেই শিমলু ফুলে, মদাৰ ফুলে, নাহৰ ফুলে, আজাৰো ফুলে। প্ৰকৃতিয়ে সেউজীয়া সাজ পিন্ধি জক্‌মকীয়া হয়। ‘আলি-আয়ে-লুগাং’ মিচিং জনজাতিৰ এক বসন্ত উৎসৱ। প্ৰতিবছৰে ফাগুন মাহৰ প্ৰথম বুধবাৰটোত এই উৎসৱ পালন কৰা হয়। এই উৎসৱক শস্য বা কঠীয়া সিঁচাৰ আৰম্ভণি উৎসৱ বুলিও কোৱা হয়। ‘আলি-আয়ে-লুগাং’ কৃষিজীৱী মিচিং সমাজৰ প্ৰধান জাতীয় উৎসৱ। ‘আলি-আয়ে-লুগাং’ উৎসৱৰ পিছতেই ‘পংৰাগ’ উৎসৱৰ নাম উল্লেখ কৰিব পাৰি। ‘লুগাঙ’ৰ দৰে ‘পংৰাগো’ কৃষি উৎসৱ। ইয়াক ‘নৰা-ছিগা বিহু’ও বোলা হয়। যিহেতু এই উৎসৱ ধান কাটি চপোৱাৰ অন্তত অৰ্থাৎ ধানৰ নৰা ছিগাৰ সময়তহে অনুষ্ঠিত হয়। আনহাতে প্ৰধানতঃ ডেকা-গাভৰুসকলৰ প্ৰচেষ্টাত বা উদ্যোগত এই উৎসৱটি উদ্‌যাপিত হোৱাৰ বাবে অঞ্চল বিশেষে ইয়াৰ নাম ‘মুম্বৰ-য়ামে’। ডেকা-গাভৰুৰ প্ৰচেষ্টাত এই উৎসৱ হয় যদিও গাঁৱৰ ল’ৰা-ছোৱালী, বুঢ়া-বুঢ়ী সকলোৱে ইয়াৰ লগত জড়িত হৈ থাকে। ‘পংৰাগ’ উৎসৱ পাতিবৰ বাবে ‘মুৰং ঘৰ’ নিৰ্মাণ কৰাটো অপৰিহাৰ্য। এই ঘৰ গাঁৱৰ মূৰত নাইবা মুকলি

পংৰাগ

ৰিতু টুমুং
স্নাতক, তৃতীয় ষাণ্মাসিক

আহল-বহল ঠাইত সজা দেখা যায়। ঘৰত চ’তি আৰু খুঁটাবোৰ চিত্ৰ-বিচিত্ৰ কাৰুকাৰ্যৰে জাতিষ্কাৰ কৰে। ছবিৰ ভিতৰত দুই মূৰে সূৰ্য আৰু ড্ৰেগনৰ চিত্ৰ অংকন কৰা থাকে। ড্ৰেগন চিত্ৰ অংকনৰ জৰিয়তে তেওঁলোকে তিব্বতীয়-চীন মংগোলীয় নৃগোষ্ঠীৰ বংশধৰ হিচাপে চিনাকি দিয়ে। আজিকালি অঞ্চল বিশেষে হিন্দু ধৰ্ম তথা বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ প্ৰভাৱৰ ফলত মহৎ লোকৰ বাণী, কবিতাৰ কলি নাইবা কীৰ্তনৰ দুই-চাৰিটা পদ লিখি থোৱাও দেখা যায়। এনে কাৰুকাৰ্যৰ বাবে চুণেই হৈছে প্ৰধান আহিলা। তাৰ উপৰি চিত্ৰ-বিচিত্ৰ ৰঙীন কাগজৰ ফুল কাটি গোটেই মুৰং ঘৰটো জাতিষ্কাৰ কৰা দেখা যায় ‘পংৰাগ’ উৎসৱ পৰিচালনাৰ বাবে কেইটামান পদপীৰ সৃষ্টি কৰা হয়। এই পদপীৰোৰৰ ভিতৰত মগন, বৰা, তিৰি বৰা আৰু সমস্ত ডেকা-গাভৰুসকলে তেওঁলোকৰ কথামতে বিভিন্ন কাম সম্পন্ন কৰে। “মগম বৰা” আৰু “বৰ পুৱাৰী”ক আলপৈচান ধৰিবলৈ “তামুলী” আৰু “বৰ বৰাণী” নামৰ দুজন লোক থাকে। “মগম বৰা” বিবাহিত পুৰুষো হ’ব পাৰে। কিন্তু “বৰ পুৱাৰী”ক গাভৰু ছোৱালীবিলাকৰ মাজৰ পৰা নিৰ্বাচন কৰা হয়। ৰাইজৰ পৰিচালনা কাৰ্যত “ডেকা বৰা” আৰু “তিৰি বৰা”ৰ নিযুক্তিয়ে স্পষ্টভাৱে আহোম শাসনযন্ত্ৰৰ প্ৰভাৱ দেখুৱাই দিয়ে যদিও গাঁও সভাবোৰৰ জৰিয়তে পূৰ্বৰ কৌবাঙৰ বৈশিষ্ট্য আৰু গণতান্ত্ৰিক ঐতিহ্যও ৰক্ষা কৰা হৈছে। এই উৎসৱত অংশগ্ৰহণ কৰিবৰ কাৰণে অন্য গাঁৱৰ ৰাইজক

মিনম বা অতিথি হিচাপে আমন্ত্রণ কৰে। অন্ততঃ চাৰি-পাঁচখন গাঁৱৰ ৰাইজক এনেদৰে আমন্ত্রণ কৰা দেখা যায়। আমন্ত্রণ ৰক্ষা কৰাসকলক বাটৰ পৰা মুৰং ঘৰলৈ ‘গুমৰাগ’ নাচৰ যোগেদি আগ বঢ়াই অনাৰ প্ৰথাক ‘মিনম-য়ামনাম’ বোলে। ‘পংৰাগ’ উৎসৱ তিনিদিন পালন কৰা দেখা যায়। অতীততে ‘পংৰাগ’ উৎসৱত মিবুৱেহে পৌৰোহিত্য কৰিছিল। বৰ্তমান মিবুৰ স্থান নাই বুলিয়েই ক’ব পাৰি। এই উৎসৱত দাঁতাল গাহৰি, আপং আদি উচৰ্গা কৰি আই বসুমতী, অন্নদাতা পৰম পুৰুষ কাচিং-কাৰ্তাং, দংজি-প’ল, চেংদি- মেংল আদি সৃষ্টিকৰ্তাসকলক আৰধনা কৰে। উদ্দেশ্য আই বসুমতী শস্য-শ্যামলা হৈ ভৰি পৰক, চহা ৰাইজে সুখেৰে দিন নিয়াওক। ‘পংৰাগ’ৰ শেষৰ দিনা ৰাইজ মগম বা বৰ পুৰাৰীৰ ভিতৰত যিকোনো এজনৰ ঘৰলৈ যায় আৰু সেইদিনা দুয়োজনে নিজৰ খৰচত ৰাইজক গাহৰি মাৰি ভোজ-ভাত খুৱাই উৎসৱ পৰিচালনা কৰাৰ ক্ষেত্ৰত হ’ব পৰা দোষ-ভ্ৰুটিৰ বাবে ৰাইজৰ ওচৰত ক্ষমা বিচাৰে।

মিচিং জনজাতিৰ ‘আলি-আয়ে-লুগাং’য়ে হওক বা ‘পংৰাগ’ উৎসৱেই হওক অসমীয়া সংস্কৃতিৰ আধুনিক অসমীয়া সমাজৰ এক অভিন্ন, অপৰিহাৰ্য অংগ। সময়ৰ গতি প্ৰবাহে সমন্বয়ৰ বাট মুকলি কৰি আজি অসমীয়া আৰু মিচিং সংস্কৃতিক এডাল এনাজৰীৰে বান্ধি পেলাইছে। এই সম্প্ৰীতি আৰু সমন্বয় আৰু অধিক কটকটীয়া হওক। কৃষিভিত্তিক উৎসৱ ‘আলি-আয়ে-লুগাং’ মিচিং জাতীয় জীৱনৰ উল্লেখনীয় বৈশিষ্ট্যৰে ভৰপূৰ উৎসৱ, য’ত মিচিং সমাজৰ সংস্কৃতি, পৰম্পৰাগত নীতি নিয়মবোৰ সন্নিবিষ্ট হৈ আছে। অসমৰ খিলঞ্জীয়া ভূমিপুত্ৰ মিচিং জনজাতীয় লোকসকলৰ কৃষিভিত্তিক উৎসৱ ‘আলি-আয়ে-লুগাং’ অসমীয়া সংস্কৃতিৰ স্পন্দনস্বৰূপ। মিচিং জনজাতিৰ প্ৰতিজন লোকলৈ ‘আলি-আয়ে-লুগাং’ আৰু ‘পংৰাগ’য়ে সমন্বয়ৰ বাৰ্তা জনায়।

‘পংৰাগ’ মিচিংসকলৰ এটি সামাজিক উৎসৱ। সাধাৰণতে আছথেতি চপাই আজৰি সময়ত এই উৎসৱ আয়োজন কৰা হয়। সৃষ্টিকৰ্তা মাতৃ পৃথিৱী তথা পূৰ্বপুৰুষসকলক তুষ্ট কৰিবৰ উদ্দেশ্যে এই উৎসৱ পালন কৰা হয়। সম্পূৰ্ণ ডেকা-গাভৰুৰ উদ্যোগত হয় বাবে কোনো কোনো অঞ্চলত ‘পংৰাগ’, ‘য়াং মে মুম্বৰ দনাম’ বুলি কয়। মূলতঃ পংৰাগৰ বাস্তৱিক উদ্দেশ্য হ’ল ভোজন-পিয়নৰ লগতে নৃত্য-গীতৰ আনন্দ উপভোগ কৰা। এই উৎসৱত পংৰ আপঙৰ ব্যৱহাৰ অতি প্ৰচুৰ আৰু এইবাবেই মিচিং সমাজত ইয়াক ‘পংৰাগ তীনাম’ বুলিহে কয়। পংৰাগ উৎসৱ তিনিদিন ধৰি পালন কৰা হয়। দূৰ অতীতত ‘পংৰাগ’ মিচিংসকলে “বাৎসৰিক” উৎসৱৰূপে পাতিছিল বুলি জনা যায়।

কিন্তু আজিকালি ৫-১০ বছৰৰ মূৰতহে ‘পংৰাগ’ পাতে। কোনো কোনো গাঁৱত ‘পংৰাগ’ পাতিবলৈ এৰি দিলে। তথাপি পংৰাগৰ আনন্দ স্ফুৰ্তিক প্ৰতিজন মিচিঙেই অনুভৱ কৰে।

মিচিংসকলৰ এই ‘পংৰাগ’ উৎসৱৰ ইতিহাস সম্পৰ্কে লিখা গৱেষণামূলক প্ৰবন্ধ পাতি পোৱা নাযায়। Missing Agom Kebangৰ প্ৰাক্তন সভাপতি চন্দ্ৰকান্ত লাচনৰ মতে ‘পংৰাগ’ শব্দ ‘আপং আগৰাগ’ শব্দৰ পৰা আহিছে। মূল উৎসৱৰ আৰম্ভ হোৱাৰ আগে আগে ‘মিবু’ৰ দ্বাৰা ‘আপং আগৰাগলা লীং নাম’ (আপং আগবান্ধ কৰি থোৱা) নিয়ম মিচিং সমাজত আছে আৰু তাৰ পৰাই ‘পংৰাগ’ শব্দ আহিছে বুলি তেখেতে অনুমান কৰিছে। আন এগৰাকী লেখিকা আপেল দলেৰ মতে ‘পংৰাগ’ শব্দৰ অৰ্থ জাতি বা জাতীয় ঐক্যমেল তেখেতৰ মতে po: min+Rognam =po:Joang, ইয়াত po: min মানে জাতি বা সম্প্ৰদায় আৰু Rognam মানে বন্ধা বা ঐক্যবদ্ধ কৰা।

মন কৰিবলগীয়া যে মিচিং সমাজত ব্যক্তিগত বা ৰাজহুৱা যিয়েই নহওক মাজলিক অনুষ্ঠানৰ পৰা উৎসৱ-পাৰ্বন, দুখ-সুখ সকলোতে আপঙৰ প্ৰয়োজন হয়। আপং অবিহনে এক প্ৰকাৰ মিচিং সমাজ অসম্পূৰ্ণ। পংৰাগত মুৰঙৰ সন্মুখতে বিয়াগোম আকাৰৰ দুটাকৈ আপং চকা সঁজুলি ক্ৰমে ‘পং বুম’ আৰু ‘পংবৰ’ স্থাপন কৰা হয়। এই ‘পং বুম’ আৰু ‘পং বৰ’ত ‘আপংপংএক’ ভৰাই পোন প্ৰথম ‘আচিকাতল্লুগনাম’ বা পানী ঢলা কাৰ্য অতি শ্ৰদ্ধা ভক্তিৰে সম্পন্ন কৰা হয়। ডেকা-গাভৰুৱে নৃত্য-গীত কৰি তিনি বা পাঁচবাৰ পংৰাগ থলী প্ৰদক্ষিণ কৰাৰ পিছত দঃ ঐঃ-পঃ ল, কাৰ্চিন-কাৰতাং, গুমুল-চঃয়িন আদি দেৱ-দেৱীক সাক্ষী কৰি পংবৰত পানী ঢালে। পূৰ্বতে এই কাৰ্য কোনো অভিজ্ঞ মিবুৰ দ্বাৰা কৰা হৈছিল যদিও আজিকালি সাধু-সাতোলা নাইবা ডেকাবৰা-তিৰবিৰাই সমাধান কৰে। এই কাৰ্যক অতিকৈ গুৰুত্ব দিয়াৰ কাৰণ হ’ল আপং বেয়া হোৱা মানে সকলো শ্ৰম অথলে যোৱা আৰু ই অমঙ্গলৰ চিন। আপং ভাল হোৱা মানে পংৰাগ সফল আৰু অনাগত দিনত সকলো দিশতে গাঁৱৰ মানুহে সফলতা লাভ কৰিব পাৰিব বুলি সাধাৰণ ৰাইজে বিশ্বাস কৰি আহিছে। গতিকে দেখা যায় যে পংৰাগত আপঙৰ গুৰুত্ব সকলোতকৈ ওপৰত। সেইপিনৰ পৰা লক্ষ্য কৰিলে ‘পংৰাগ’ শব্দ আপঙৰ পৰাই আহিছে বুলি ক’ব পৰা যায়।

‘পং ৰাগ’ৰ উৎপত্তি ক’ত কেতিয়া হৈছিল সেই লৈও বিদৎ সমাজত মতভেদ দেখা যায়। একাংশৰ মতে ভৈয়ামলৈ অহাৰ আগতে মিচিং সমাজত পংৰাগ নাছিল। সোণাৰাম পাএগং কটকীয়ে তেখেতৰ “মিৰি জাতিৰ বুৰঞ্জী”ত লিখিছে যে ভৈয়ামলৈ অহাৰ পাছত অসমীয়া মানুহৰ দৰে ডেকা-গাভৰু

সকলোৱে মিলি নৰাছিয়া বিহু পাতিবলৈ ধৰিলে। ইয়াৰ অৰ্থ এয়ে যে আহিন-কাতিমহীয়া নৰা ছিগে আৰু সেই ধান কামত লগায়। মিৰি ভাষাৰে ইয়াক ‘পংৰাগ’ বুলি কয়। অন্য এগৰাকী লেখকৰ মতে, ভৈয়ামত আহি নৈ কাষত বাস কৰিবলৈ লোৱাত তেওঁলোকে প্ৰকৃতিৰ বিভিন্ন পৰিৱেশৰ সন্মুখীন হ’বলগীয়া হয়। ফলত তেওঁলোকৰ মনত এই জনবিশ্বাসে গঢ় লৈ উঠিছিল যে খেতিৰ নামত আগতে বা মাজতে অথবা শেষত ঘৰত নাইবা পথাৰত পূজা-সেৱা, নৃত্য-গীত আদিৰ মাজেৰে ‘উয়ু’ দেৱতাক সম্বৃত্ত কৰিব নোৱাৰিলে ফল ভাল নহয়, প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগত শস্য নষ্ট হয়। পাৰিপাৰ্শ্বিক কৃষিকৰ্মৰ এই প্ৰতিকূল অৱস্থাই এই পূজা উৎসৱাদি পালনত অৰিহণা যোগালে। পংৰাগ মিচিংসকলৰ এনেদৰেই পালন কৰা কৃষি উৎসৱ। তদুপৰি ‘পংৰাগত’ আহোম শাসনতন্ত্ৰৰ প্ৰভাৱ ব্যাপকভাৱে পৰা দেখা যায়। উৎসৱ পৰিচালনাৰ দায়িত্বত থকা বিষয়ববীয়া যেনে ডেকা বৰা, তিৰিবৰা, গাটগিৰি, বৰাণী, টেকেলা বৰপোৱৰী আদি পদপীবোৰ নিঃসন্দেহে আহোম শাসন পদ্ধতিৰে অংশ বিশেষ। ধৰ্মীয়ভাৱে হিন্দুৰ প্ৰভাৱত সাধু- সাতোলাই মিচিঙৰ ‘মিবু’ৰ ঠাই ল’লে। যেনেকৈয়ে নহওক পংৰাগত মিচিং পৰম্পৰাগত ৰীতি-নীতি সৰ্বস্তৰতে বিদ্যমান। আজিৰ ডেকা-তিৰি তাহানিৰ Ko-ri-ko:mang আছিল, সাতোলাৰ কাম মিবুৱে কৰিছিল। তদুপৰি ‘পংৰাগ’ৰ দৰে পতা সামাজিক অনুষ্ঠান আহোমসকলৰ মাজত দেখা নাযায়। গতিকে এই উৎসৱৰ উৎপত্তি ভৈয়ামত নহয়। ইয়াৰ ইতিহাস অতি পুৰণি। ‘পংৰাগ’ উৎসৱ পৰিচালনাৰ বাবে গাঁৱৰ সমাজে এখন কমিটি পাতি লয়। এই কমিটিখনক ‘লিম্বিৰ য়ামে’ বুলি কোৱা হয়। গাঁৱৰ ৰাজহুৱা ‘মুৰং ঘৰ’ত এই উৎসৱ পতা হয়। মুৰং মিচিং সংস্কৃতিৰ প্ৰাণকেন্দ্ৰ। ‘পংৰাগ’ উৎসৱৰ বাবে ই অপৰিহাৰ্য। নামঘৰৰ প্ৰভাৱত মুৰং সম্প্ৰতি নোহোৱাৰ দৰেই। সেয়ে ‘পংৰাগ’ আয়োজন কৰিলে নকৈ মুৰং অথবা অস্থায়ী ৰতা পাতিবলগীয়া হয়। সাধাৰণ ৰতাত অনুষ্ঠিত কৰিলে ‘পংৰাগ’ অথবা ‘মুৰঙ’ৰ পৰিত্ৰতা ৰক্ষা নপৰে। মুৰঙৰ আকাৰ গাঁও এখনৰ জনসংখ্যাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। আৰু সম্পূৰ্ণ খেৰ, বাঁহ-বেত আৰু কাঠেৰে নিৰ্মাণ কৰা মুৰঙৰ দৈৰ্ঘ্য কমেও ৪০-৪৫ ফুট আৰু প্ৰস্থ ২০ ফুট মান হোৱাটো বাঞ্ছনীয়। ‘মুৰং’ ঘৰত বেৰ নাথাকে। ই এটা মুকলি চাংঘৰ। মুৰঙৰ ব্যুৎপত্তিগত অৰ্থ বিচাৰি পোৱা টান। বহুতে “মংৰং”ৰ পৰা “মুৰং” হোৱা বুলি ক’ব খোজে। আকৌ বহুতে ইয়াৰ ‘মৰং’ বুলি কয়। বিষ্ণু ৰাভাৰ মতে সমাজৰ বিভিন্ন প্ৰয়োজনত উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ নৃগোষ্ঠীসমূহৰ মাজত থকা ‘মুৰং’ বা ‘মৰং’ অনুষ্ঠানৰ দৰে আফ্ৰিকা-দক্ষিণ আমেৰিকা, ফিলিপাইনৰ, নিউজিলেণ্ড, বৰ্ণিঅ, নিউগিনি আদিতো এনে সামাজিক প্ৰয়োজনতে উৎসৱৰ সৃষ্টি হৈছিল।

এই উৎসৱ যিহেতু তিনিদিন ধৰি পালন কৰা হয়। প্ৰথম দিনাৰ সকলো আয়োজন শেষ কৰাৰ পিছত ৰাতিলৈ ‘মিবু’ৰ আদৰণিৰে মিবু-দাগনাম অনুষ্ঠান পতা হয়। ইয়াত মিবুৱে সৈতে সকলো ডেকা-গাভৰু শাৰী-শাৰীকৈ নৃত্য কৰে এই নৃত্যত আঃ বাঃ গীত গোৱা হয়। এনে মাপলিক অনুষ্ঠানবোৰত মিবুৰ সৈতে গাঁৱৰ বয়োবৃদ্ধসকলে বধ কৰা গাহৰিৰ আগ মঙহত অচিন তাগিৰ মংগল চায়। দ্বিতীয় দিনা নিমন্ত্ৰিত অতিথিসকলক আদৰ শুশ্ৰূষা কৰা হয়। এই আয়োজনত গাঁওখনে চুবুৰীয়া গাঁৱৰ পৰা ডেকা-গাভৰু, নাচনী-চুলীয়া পংৰাগলৈ নিমন্ত্ৰণ কৰে। ইয়াক ‘মিনম নমনাম’ বুলি কোৱা হয়। মিব+নমনাম = মিনম মিব মানে আলহী আৰু নমনাম মানে আমন্ত্ৰিত। নিমন্ত্ৰিত গাঁৱখনক ‘মিনম দংলং’ বুলি কোৱা হয়। ‘পং ৰাগ’ কেউনিশা গাঁৱৰ ডেকা-গাভৰু আৰু মিনমসকলে একেলগে মুৰং ঘৰত শোৱে। এয়া মিচিংসকলৰ পৰম্পৰাগত ৰীতি। ‘পংৰাগ’ উৎসৱৰ অন্যতম অনুষ্ঠান হ’ল- পূৰ্বতে উল্লেখ কৰি অহা ‘পংবৰ কাতনাম’ আৰু এংগ মাননাম। পংবৰ বাঁহ-বেতেৰে সজোৱা চুপি আকৃতিৰ এক সঁজুলি। ইয়াক আপং টাকিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ‘এংগ- মাননাম’ বা গাহৰি বধ কৰা অনুষ্ঠান।

গাঁৱৰ পৰা বিবাহৰ সূত্ৰে অন্য গাঁৱলৈ আঁতৰি যোৱা জীৱীক সহপৰিয়ালে পংৰাগলৈ নিমন্ত্ৰণ কৰাটো ‘পংৰাগ’ৰ এটা পৰম্পৰা বিশেষকৈ এটা ‘পংৰাগ’ৰ পৰা আনটো ‘পংৰাগ’লৈ যিমান কেইজনী ছোৱালী বিয়া হৈ যায়, সেই আটাইকেইজনীকে নিমন্ত্ৰণ কৰাটো অত্যন্ত দৰকাৰী। তেওঁলোকে আমন্ত্ৰিত হৈ নিজৰ গাঁওখনলৈ সপৰিয়ালে ঘূৰি আহি একেলগে ডাঙৰ-দীঘল হৈ দূৰ-দূৰণিত বিয়া হৈ যোৱা লগৰীয়াবোৰক লগ পাই বিমল আনন্দ উপভোগ কৰে। পৰম্পৰে পৰম্পৰৰ সৈতে চা-চিনাকি হোৱাৰ এটা সোণালী সুযোগ পায়। ‘পংৰাগ’ উৎসৱ পৰিচালনা কৰাটো অতি জটিল কাম। শ শ ডেকা-গাভৰু, সন্মানীয় অতিথিৰ থকা-খোৱা নিয়ম-শৃংখলা আদি সুকলমে সমাধান কৰাটো সহজ-সাধ্য নহয়। এই কাৰণেই ‘পংৰাগ’ পাতিবলৈ সিদ্ধান্ত লোৱাৰ সময়ত উপযুক্ত আৰু দায়িত্বশীল ব্যক্তিৰ ওপৰতহে দায়িত্বভাৰ অৰ্পণ কৰে। ‘পংৰাগ’ শেষ নোহোৱালৈকে দায়িত্ববোৰ পালন কৰি যোৱাটো এক প্ৰকাৰৰ বাধ্যতামূলক। এনেদৰে তিনিদিন, তিনি নিশাৰ ৰং-আনন্দ, ভোজ- ভাত আৰু পূজা-অৰ্চনাৰ পাছত ‘পংৰাগ’ উৎসৱৰ সামৰণি পৰে।

মেনল্' পাৰ্কৰ যাদুকৰ

প্ৰাৰ্থনা বৰা
প্ৰাক্তন ছাত্ৰী

আজিকালি বৈজ্ঞানিক যুগত সকলো কামেই সম্ভৱ হৈ পৰিছে। নন আৱিষ্কাৰে মানৱ জগতখনক বহু সহায় কৰি আহিছে। তেনে এটা আৱিষ্কাৰ হ'ল - বৈদ্যুতিক বাল্ব আৰু গ্ৰামোফোন। এই যন্ত্ৰৰ আৱিষ্কাৰ কৰা বৈজ্ঞানিক গৰাকীয়েই হ'ল - থমাছ আলভা এডিছন।

থমাছ আলভা এডিছনৰ ১৮৪৭ চনৰ ১১ ফেব্ৰুৱাৰীত আমেৰিকাৰ অহায়ো প্ৰদেশৰ মিলানত জন্ম হৈছিল। তেওঁ আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ এগৰাকী উদ্ভাৱক আৰু ব্যৱসায়ী আছিল। তেওঁ চেমুৱেল অগডেন জুনিয়ৰ আৰু নেথি মেথিউজ এলিয়ৰ সপ্তম সন্তান আছিল। এডিছনে সাত বছৰ বয়সত স্কুললৈ গৈছিল। কিন্তু বিদ্যালয়ত এডিছনে মন বহুৱাব নোৱাৰাত মাত্ৰ তিনি মাহতে তেওঁ বিদ্যালয় এৰিবলগীয়া হয়। পিছত মাতৃয়ে তেওঁক ঘৰতে শিক্ষা আগ বঢ়াইছিল। শৈশৱ কালত ভূগা স্কাবলেট ফিভাৰ আৰু বাৰে বাৰে হৈ থকা মধ্যকৰ্ণৰ সংক্ৰমণৰ ফলত এডিছনৰ শ্ৰৱণ শক্তিৰ সমস্যাই গা কৰি উঠিছিল। ১৮৫৪ চনত এডিছনৰ পৰিয়ালে মিচিগান প্ৰদেশৰ প'ৰ্ট হৰনলৈ উঠি গৈছিল। বাৰ বছৰ বয়সতে জীৱিকা অৰ্জনৰ বাবে তেওঁ প'ৰ্ট হৰন আৰু ডেট্ৰ'ইটৰ মাজত চলাচল কৰা ৰে'লগাড়ীত কেণ্ডি (মৰ্টন) আৰু বাতৰি কাকত বিক্ৰী কৰিছিল। এইবোৰৰ মাজতো তেওঁ বৈজ্ঞানিক চিন্তা-চৰ্চা বাদ দিয়া নাছিল। উপাৰ্জনৰ ধনেৰে তেওঁ পৰীক্ষা-নিৰীক্ষাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী কিনিছিল। এডিছনে ৰে'লৰ ডবাতে পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা চলাইছিল। পিছে দুৰ্ভাগ্যবশতঃ এদিন ডবাত জুই লাগিল। পৰিচালকে তেওঁক চৰিয়ালে আৰু ডবাৰ পৰা নমাই দিলে। সেইদিনাৰ পৰা ৰে'লৰ ডবাত বৈজ্ঞানিক পৰীক্ষা চলোৱা কাৰ্য বন্ধ হ'ল।

এডিছনে এদিন এখন চলন্ত ট্ৰেইনৰ সন্মুখৰ পৰা জিমি মেকেঞ্চি নামৰ এটি তিনি বছৰীয়া শিশুক বচাইছিল। জিমিৰ দেউতাক জে.ইউ. মেকেঞ্চি এজন ষ্টেচন এজেণ্ট আছিল। কৃতজ্ঞতাৰ চিনস্বৰূপে তেওঁ এডিছনক টেলিগ্ৰাফ অপাৰেটৰ কাম শিকালে। কাম শিকি এডিছনে গ্ৰেণ্ডট্ৰাংক ৰে'লৱেৰ টেলিগ্ৰাফ কামত সোমালে। ১৮৬৬ চনত এডিছনে লুইচভিচিলৈ যাত্ৰা কৰিলে। তেওঁ ৰেষ্টাৰ্ণ ইউনিয়ন কৰ্মচাৰীৰূপে 'এচোচিয়েটেড প্ৰেছ' নামৰ সংবাদ প্ৰতিষ্ঠানত সেৱা আগ বঢ়াবলৈ ল'লে।

১৮৭১ চনৰ ২৫ ডিচেম্বৰত এডিছনে মাত্ৰ দুমাহ আগতে লগ পোৱা মেৰী ষ্টিলৱেল নামৰ এজনী ষোল্ল বছৰীয়া ছোৱালীক বিয়া কৰায়। তেওঁলোকৰ তিনিটা সন্তান আছিল - মেৰিয়ন এষ্টেল এডিছন (১৮৭৩-১৯৬৫), থমাছ আলভা এডিছন জুনিয়ৰ (১৮৭৬-১৯৩৫), উইলিয়াম লেচলে এডিছন (১৮৭৮-১৯৩৭)। ১৮৮৪ চনৰ ৯ আগষ্ট তাৰিখে মেৰী এডিছনৰ মাত্ৰ ২৯ বছৰ বয়সতে মৃত্যু হয়। ১৮৮৬ চনৰ ২৪ ফেব্ৰুৱাৰীত ৩৯ বছৰ বয়সত এডিছনে দ্বিতীয় বিবাহ কৰে ২০ বছৰীয়া মিন মিলাৰক। তেওঁলোকৰো তিনিটা সন্তান আছিল।

থমাছ আলভা এডিছনে ২০০০ তকৈ অধিক যন্ত্ৰ আৱিষ্কাৰ কৰিছিল। তাৰে ভিতৰত আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ আৱিষ্কাৰ হ'ল - বৈদ্যুতিক বাল্ব। ইয়াৰ উপৰি তেওঁ গ্ৰামোফোন, ফ'নোগ্ৰাফ আদি যন্ত্ৰ আৱিষ্কাৰ কৰে। গ্ৰামোফোন আৱিষ্কাৰ কৰাৰ সময়ত তেওঁ মেনল্' নামৰ ঠাই এখনত থাকিবলৈ লৈছিল। তেওঁ গ্ৰামোফোনতে বিভিন্ন মাত কথাবোৰ ৰেকৰ্ড কৰি অন্য লোকক শুনাইছিল। সেয়েহে এনে ধৰণৰ আশ্চৰ্যজনক কামৰ কাৰণে এডিছনক 'মেনল্' পাৰ্কৰ যাদুকৰ বুলি আখ্যা দিয়া হয়। ১৮৭৯ চনৰ ২১ অক্টোবৰত এডিছনে তেওঁৰ অন্যতম বিখ্যাত যন্ত্ৰ বৈদ্যুতিক বাল্ব আৱিষ্কাৰ কৰে। তাৰ উপৰি ১৮৯১ চনত চলচ্চিত্ৰ কেমেৰা আৱিষ্কাৰ কৰে।

মেনল্' পাৰ্কত এডিছনে ৫০ বছৰতকৈ অধিকতম সময় অতিবাহিত কৰে। এডিছনে এখন কাণেৰে নুশুনা সত্ত্বেও কোনোদিনে দুখ কৰা নাছিল। ইয়াৰ ফলত তেওঁ অধিক পৰিশ্ৰম, অসীম ধৈৰ্য, আচাৰ্যজনক স্মৰণ শক্তি আৰু দৃঢ় কল্পনা শক্তিৰে সফলতা অৰ্জন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। প্ৰথম বিশ্বযুদ্ধৰ সময়ত এডিছনে জলসেৱা সলাহকাৰ মণ্ডলৰ অধ্যক্ষৰূপে ৪০ বিধ যুদ্ধোপযোগী যন্ত্ৰৰ আৱিষ্কাৰ কৰে। ১৯২৭ চনত এডিছনে 'National Academy of science'ৰ সদস্যৰূপেও নিৰ্বাচিত হয়। ১৯২৯ চনৰ ২১ অক্টোবৰত ৰাষ্ট্ৰপতিয়ে বিশিষ্ট অতিথিৰূপে এডিছনক অভিবাদন কৰে।

১৯৩১ চনৰ ১৮ অক্টোবৰত মধুমেহ ৰোগৰ জটিলতাৰ সন্মুখীন হৈ থমাছ আলভা এডিছনৰ মৃত্যু হয়।

অসমীয়া অলংকাৰ : এক ক্ষুদ্ৰ অৱলোকন

নিতুমণি বৰ্মন
স্নাতক, পঞ্চম বাণ্যাসিক

অসমীয়া মানুহৰ অলংকাৰ গহীন আৰু জাকজমকীয়া। এই অলংকাৰতেই অসমীয়া জাতিৰ পৰিচয় পোৱা যায়। আদিম অৱস্থাৰ পৰা মানুহৰ মনত গহনা-গাঁঠৰি পৰিধান কৰাৰ মানসিকতা গঢ়ি উঠিছিল। এই অলংকাৰৰ জন্ম কাহিনী বৰ আমোদজনক। তেওঁলোকে আহাৰৰ কাৰণে চিকাৰ কৰি অনা জীৱ-জন্তুবোৰৰ নখ, পাখি, দাঁত, ছাল আদি গাত ওলোমাই ল'বলৈ আৰম্ভ কৰিলে। বৃহৎ আৰু গৌৰৱেৰে এনে কাৰ্য কৰি বীৰত্ব প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ লোৱা বুলি জানিব পৰা যায়। বিশ্বাস বা যাদুবিদ্যাৰ বাবে এনে কাৰ্যকৰী বুলি নৃতত্ত্ববিদসকলে মত প্ৰকাশ কৰিছে। গহনা-গাঁঠৰি পৰিধান কৰাৰ প্ৰথা অতি প্ৰাচীন কালৰে পৰা চলি আহিছে। পুৰণি কালত অসমীয়া সমাজত নাৰী-পুৰুষ উভয়ে অলংকাৰ পৰিধান কৰাৰ কথা বুৰঞ্জীত পোৱা যায়। আদিম মানুহে অলংকাৰৰ দৰে জন্তুৰ ছাল, দাঁত, হাড়, চৰাইৰ বং-বিৰঙী পাখি আদি বস্তু পৰিধান কৰিছিল।

আহোম ৰজাসকলৰ দিনত অসমৰ আ-অলংকাৰ শিল্পই অধিক প্ৰাণ পাই উঠিছিল। বুৰঞ্জীসমূহৰ পাতত বিবিধ অলংকাৰ

নাম পোৱা যায়। এখন বুৰঞ্জীত আহোম ৰজা ৰুদ্ৰসিংহই কছাৰী ৰজালৈ মিত্ৰতাৰ হাত আগ বঢ়াই উপহাৰ হিচাপে দিয়া অলংকাৰবোৰৰ নাম এনেধৰণে পোৱা যায়-বাখৰাম, শিৰস্ৰাণ, বাখৰ খটুৱা, ডুগডুগীৰ সৈতে কণ্ঠমালা, সোণৰ চাৰিপটীয়া ড'লা, ডিঙিৰ, চেওমনি, নাওধৰীয়া সোণৰ খাৰু, বাখৰাম, থুৰীয়া আদি।

মানৱ সভ্যতাৰ বিকাশৰ লগে লগে নানা ধাতুৰ আৱিষ্কাৰ হয় আৰু ধাতুৰ অলংকাৰৰ ব্যৱহাৰ বাঢ়িবলৈ ধৰে। অলংকাৰে মানুহৰ সামাজিক মৰ্যাদা, ৰুচিবোধ, আৰ্থিক অৱস্থাৰো পৰিচয় দিবলৈ ধৰে। অসমৰ আ-অলংকাৰবোৰ সোণ, ৰূপ আৰু নানাবিধ মণি, মুকুটাৰে গঢ়া হৈছিল। অসমৰ অলংকাৰ বাবেবৰণীয়া। অসমৰ বিভিন্ন জাতি-জনজাতিয়ে পৰিধান কৰা অলংকাৰ আটক ধুনীয়া। দেহৰ বিভিন্ন অংগৰ শোভা বৃদ্ধি কৰিবৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা বিবিধ নামৰ আৰু বিবিধ প্ৰকাৰৰ এই অলংকাৰবোৰ আমাৰ গৌৰৱৰ চিন। এই অলংকাৰবোৰৰ বিষয়ে আমি জনাটো উচিত। পুৰণি অসমৰ লিখিত সাহিত্যবোৰত অসমীয়া আ-অলংকাৰৰ নাম যথেষ্ট পৰিমাণে উল্লেখ আছে। মাধৱ কন্দলীৰ ৰচনাৰ মাজতো বিবিধ অলংকাৰৰ নাম আছে। বড়ো, মিচিং, দেউৰী, তিৱা, কাৰ্বি, ৰাভা, চাহ-জনগোষ্ঠীৰ লোক আদি সকলোৱে ভিন ভিন অলংকাৰ পৰিধান কৰে। অসমৰ

পুৰণি আ-অলংকাৰবোৰ বৰ মনোমোহা আছিল। আপুৰুগীয়া সম্পদবোৰ সংৰক্ষণ কৰি ৰাখিব লাগে। কিয়নো এয়া আমাৰ ঐতিহ্য। আহোমসকল ইউনন আৰু উত্তৰ ব্ৰহ্মত বাস কৰিবৰ সময়ৰে পৰা সোণেৰে চহকী আছিল আৰু বহুমূলীয়া বাখৰপতা আৰু বাখৰখঁজা অলংকাৰ ব্যৱহাৰ কৰিছিল। সোণ, ৰূপ, তাম তিনিওটা ধাতুৰে অলংকাৰৰ ব্যৱহাৰ আছিল। সাধাৰণ শ্ৰেণীৰ মানুহৰ মাজত পিতলৰ অলংকাৰো ব্যৱহাৰ হৈছিল। ৰূপ আৰু তামৰ ওপৰত পাত সোণ লগাই আৰু সোণৰ পানী চৰাই

অলংকাৰ তৈয়াৰ কৰিছিল। অলংকাৰৰ শ্ৰেণী বিভাগ কৰিলে পুৰুষতকৈ তিৰোতাৰ অলংকাৰৰ পৰিমাণ অধিক। পুৰুষে হাতত আঙঠি, ডিঙিত শিলিখা, মণি, মতামণি, কাণত কঁৰিয়া আৰু লোকাপাৰ, বাহুত বাজু পিন্ধিছিল। তিৰোতাই সকলো অংগতে অলংকাৰ পিন্ধিছিল। এনে লাগে আহোম যুগৰ সন্তান-তিৰোতাৰ গাত কুৰি-ডেৰকুৰি তোলা সোণ ওলমি আছিল। অলংকাৰবোৰ উকা, বাখৰুৱা, বাখৰপতা, মিনাকৰা, হীৰাপতোৱা আদি ভাগত ভাগ কৰিব পাৰি।

উদাহৰণস্বৰূপে জাংফাই, কেৰু, বাখৰুৱা, নেজাপতা আদি। সেইদৰে থুৰীয়া, বিৰি আৰু মণিকা, উকা-বাখৰুৱা আদি ভাগতো ভগাব পাৰি। তিৰোতাই মূৰৰ সেওঁতাৰে পৰা আৰম্ভ কৰি কপাল, কাণ, ডিঙি, হাতৰ ঠাৰি, আঙুলি, বাহু, কঁকাল, ভৰি আদিত কেইবাপদো অলংকাৰ পিন্ধিছিল। শিৰত শিৰপতা, কপালত কপালী, খোপাত সোণ ৰূপৰ ফুল, ডিঙিত জোনবিৰি, ঢোলবিৰি, ঢৰীয়াবিৰি, শিলিখাবিৰি, পাৰচকুৱা বিৰি, গেজেৰা, বেনা, দুগদুগী, সাতসৰী, ধোপমান, চিপাত, গলপতা, শিলিখামণি, ফুটিমণি, চন্দ্ৰহাৰ, সোণে পোৱালে বন কিয়াই কৰা মণি, কেৰু, থুৰীয়া, নেজপতা, বাখৰুৱা, ববলৈগা, নাকত, নাকফুলি, নাকফুটি, হাতৰ বাহুত বাজু, হাতৰ ঠাৰিত মুঠিখাৰু, মগৰমুৰী খাৰু, গোটা খাৰু, কংকণ ডলীয়া খাৰু উকা, বাখৰুৱা মিনা কৰা আঙঠি, চিৰিপতা, শেনেপতা, জেঠীনেজীয়া, পাৰচকুৱা বিৰি, লতা, বাখৰুৱা, বিৰি, মাদলি, মুগৰ মূৰী আদি তিৰোতাই

বিবিধ অলংকাৰ পিন্ধিছিল। ৰজাঘৰীয়া মোহৰ লগাই কৰা আঙঠিক “মোহৰী আঙঠি” বোলে। তদুপৰি কঁকালত চন্দ্ৰহাৰ, কৰধৰনি, কঁকালী ঘাগৰ আদি অলংকাৰ পিন্ধাৰ প্ৰচলন আছিল। বুৰঞ্জীবোৰত ৰজাঘৰীয়া বিয়াৰ জোৰুণ আৰু পত্ৰ সন্দেহৰ লগত দিয়া অলংকাৰৰ নাম পোৱা যায়। মুকুতা, কিৰীটি আদি অন্যান্য অলংকাৰৰ ব্যৱহাৰৰ কথা পুৰণি সাহিত্যত উল্লেখ্য পোৱা যায়। এইবোৰ ধাতুৰ অলংকাৰৰ বাহিৰেও একালত জীৰ-জম্বুৰ দাঁত, নখ আদিৰে অলংকাৰ তৈয়াৰ কৰা হৈছিল। হাতী দাঁতৰ খাৰু,

মণি : পোৱালমণি, ফুটিমণি, শিলিখামণি, সাতচৰীয়া সোণৰ মণি, মুকুতামণি আদি। জোনবিৰি, শিলিখাবিৰি, পাৰচকুৱা বিৰি, বানা, দুগদুগী, মাদলি, গল'পতা, চন্দ্ৰহাৰ আদি মণিৰ লগত সংযুক্ত।

কেৰু : জাংফাই কেৰু, নেজপতা কেৰু, উকা থুৰীয়া, বাখৰুৱা থুৰীয়া, সোণৰ থুৰীয়া, বাখৰ পতা, ৰূপৰ থুৰীয়া, জাংফাই থুৰীয়া, লটকণ বৰৈ গলা কেৰু, ডালিম মুখীয়া কেৰু, বাখৰ পতা সোণৰ থুৰীয়া আদি।

খাৰু : উকা সোণৰ গামখাৰু, উকা ৰূপৰ গামখাৰু, বাখৰুৱা গামখাৰু, সোণৰ চাৰিপতীয়া গামখাৰু, গেজেৰাখাৰু, বাখৰ পতা খাৰু, কংকণ সোণৰ চাৰি পতীয়া ডলা, সোণৰ পেচন্দাৰ, কলক, বাজু আদি।

আঙঠি : উকা আঙঠি, হীৰাপতি আঙঠি, বাবৰি ফুলীয়া আঙঠি, পদুম ফুলীয়া আঙঠি, ভাটো ঠোঁটীয়া আঙঠি, বাখৰামি আঙঠি, ম'ৰানেজীয়া আঙঠি আদি।

আঙঠি, কেৰু, মণি আদি বিশেষ জনপ্ৰিয় আছিল। গাহৰিৰ দাঁত, বাঘৰ নখ, হাতীৰ হাঁড় আদিৰেও কোনো কোনোৱে অলংকাৰ তৈয়াৰ কৰি পিন্ধিছিল। কাউৰী মণি, ৰুদ্ৰাক্ষ গুটি, সাপৰ ৰাজহাঁড় আদিৰেও মণি পিন্ধিছিল। সোণ ভৰিত নিপিন্ধিছিল।

প্ৰাচীন কালত আদিম মানৱে চিকাৰ কৰি আৰু গছৰ পাত, জীৰ-জম্বুবোৰৰ নখ, পাখি, দাঁত, ছাল আদিৰে অলংকাৰ সাজি গাত ওলোমাই ল'বলৈ আৰম্ভ কৰিছিল। তাৰ পাছত লাহে লাহে

আহোম ৰজাসকলে “জাংফাই” নামৰ ধাতু এবিধৰ গহনা সাজিবলৈ ল'লে। তাৰ পাছত সোণ, ৰূপ, তাম আদিৰে গহনা সাজিবলৈ ল'লে। অসমীয়া গহনা তৈয়াৰ কৰা পদ্ধতিটো দক্ষিণ-পূব এছিয়াৰ পাৰস্পৰিক পদ্ধতিৰ সৈতে সাদৃশ্য থকা। বিভিন্ন সঁজুলিসমূহ যেনে- হাতুৰী, ভাটা, নিয়ৰি, ডাইচ, ফৰ্ণি, কৰ্মণী, কাটি, নোৱানি, লেপ, থিনা-ঠিনা বাখৰ আদিৰ সহায়ত হাতেৰে এই গহনা বিশেষ তৈয়াৰ কৰা হয়। সাধাৰণতে গহনাৰ জঁকাটো ৰূপ ধাতুৰ সহায়ত তৈয়াৰ কৰি তাৰ ওপৰত সোণৰ পাতল আৱৰণ দিয়া হয়। ইয়াৰ বাবে সোণ গলাই ‘স্প্ৰে’ যন্ত্ৰৰ দ্বাৰা গহনাৰ ওপৰত এটা নিৰ্দিষ্ট অনুপাতত প্ৰলেপ দিয়া হয়। এই পদ্ধতিটোক সোণপানী চৰোৱা বুলিও কোৱা হয়। সাধাৰণতে অসমীয়া গহনাৰ আকাৰ-আকৃতি বা ৰূপাংকৰৰ জৈৱিক বৈচিত্ৰ্য আৰু অসমীয়া বাদ্যযন্ত্ৰৰ আকৃতিৰ দ্বাৰা অনুপ্ৰাণিত। এই পদ্ধতিতে প্ৰায় সকলো ধৰণৰ অলংকাৰ প্ৰস্তুত কৰা হয়।

বিপ্লৱী মানৱীয় চেতনাৰ অনন্য প্ৰতীক বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভা

ড° মামুন কলিতা
সহকাৰী অধ্যাপক
অসমীয়া বিভাগ

অসাধাৰণ বিপ্লৱী শিল্পী, মহান ব্যক্তিত্ব আৰু আড়ম্বৰহীন সৰল জীৱন যাপন কৰা কলাগুৰু বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাদেৱৰ নামটো মনলৈ আহিলেই এক অদ্ভুত শিহৰণ জাগি উঠে। সেই মনীষীজনাই থকা, খোৱা আৰু পিন্ধাৰ মৌলিক প্ৰয়োজনৰ ভিত্তিত মাৰ্ক্স, লেনিনৰ সাম্যবাদ, মহাত্মা গান্ধী, শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ সামাজিক, সাংস্কৃতিক আদৰ্শ কিম্বা দৰ্শনক বুনিয়াদ হিচাপে লৈ সংগ্ৰামী জনগণৰ বাবে ওৰেটো জীৱন সংগ্ৰাম কৰি কৰি মাত্ৰ যাঠী বছৰ বয়সতে জীৱন নাটৰ কৰুণ সমাপ্তি ঘটালে।

তেজপুৰ মহকুমা পৰিষদৰ এসময়ৰ চিফ কাউন্সিলাৰ আছিল বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভা। সেই সময়ত মোৰ স্বৰ্গীয় শহুৰ দেউতা দেৱেন্দ্ৰ নাথ বৰা পৰিষদৰ এজন বিষয়া হোৱাৰ হেতুকে প্ৰায় সাত বছৰমান কাল ৰাভাদেৱৰ নিকট সান্নিধ্য লাভ কৰিছিল। সেইখিনি সময়ৰ অভিজ্ঞতাৰ ভিত্তিত দেউতাই ১৯৮২ চনত ‘বিষ্ণু ৰাভাৰ সংগ্ৰামী আভা’ নামৰ এখন গ্ৰন্থ ৰচনা কৰিছিল আৰু এতিয়ালৈকে চাৰিটা তাঙৰণ প্ৰকাশ হোৱা এই গ্ৰন্থখনৰ প্ৰকাশক আৰু পৰিৱেশক গুৱাহাটীৰ এচ. এইচ. শৈক্ষিক ন্যাস আৰু বাণী মন্দিৰ। গ্ৰন্থখনিত সন্নিৱিষ্ট তথ্য আৰু কিছু সৰল কথাৰ অৱলম্বনেই এই লেখাৰ অৱতাৰণা। দেউতাই লিখিছিল - “সৰহ-সৰল, মিঠামুখীয়া, গান্ধীৰ্যপূৰ্ণ, আড়ম্বৰহীন, বিশাল প্ৰতিভাৰ অধিকাৰী, মৰমীয়াল অন্তৰৰ বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাদেৱৰ এক বিশাল ব্যক্তিত্ব।”

গ্ৰন্থখনত সন্নিৱিষ্ট তথ্য অনুসৰি ৰাভাদেৱৰ পৰিয়াল প্ৰায় ২৫০০ বিঘা ভূমি-সম্পত্তিৰ অধিকাৰী আছিল। চৰকাৰী

অনুগ্ৰহ লাভ কৰি নাইবা পৈতৃক সম্পত্তি হিচাপে তেজপুৰৰ গৰৈমাৰীত থকা ৫০০ বিঘা আৰু সাতমহিলৰ খোটলোং অঞ্চলৰ ২৫০০ বিঘা মাটিৰ ওপৰত জমিদাৰী চলাই ভৰিৰ ওপৰত ভৰি তুলি কাটা চামুচৰে চকী-মেজত বহি চাহাবী খানা খাই তেওঁ অনায়াসে জীৱনটো অতিবাহিত কৰিব পাৰিলেহেঁতেন। কিন্তু উদাসীন, নিস্পৃহ বিষ্ণুৰাভাই ‘আৰাম হাৰাম হে’ বুলি ধৰি লৈ বাছি ল’লে— শিল্প, সাহিত্য, বিপ্লৱ, নাটক অভিনয়, চলচ্চিত্ৰ পৰিচালনা, গীত-নৃত্য, বিপ্লৱী গণশিল্পীৰ কাঁইটীয়া পথ, যি পথত পদে পদে আছিল ঘাত-প্ৰতিঘাত। তেওঁ পৰ্বত-ভৈয়াম, জাতি-উপজাতি, শ্ৰেণী-গোষ্ঠী আৰু বিভিন্ন ভাষা-বৰ্ণৰ লোকক একতাবদ্ধ কৰি ধনৰাজ গুচাই ‘গণৰাজ’ প্ৰতিষ্ঠাৰ সংগ্ৰামত আজীৱন ব্ৰতী আছিল। তেওঁ আছিল অষ্টা-দ্ৰষ্টা, সৰ্বহাৰাৰ সঞ্জীৱনী শক্তি, সুলেখক, বাগ্মীবৰ আৰু এজন ‘পূৰ্ণ শিল্পী’ বা ‘total artist’। বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভা, কেৱল কলাগুৰু বা ভাৰতৰ এজন শ্ৰেষ্ঠ কলাবিদেই নাছিল, তেওঁ আছিল গৌতম বুদ্ধৰ দৰে ত্যাগী, চক্ৰেটিছৰ দৰে জ্ঞানী, টলষ্টয়ৰ দৰে এজন পূৰ্ণমানৱ বা মানৱীয় সত্তা। অসমীয়া সংস্কৃতিৰ বৰপথাৰখনত নব্য বিপ্লৱী মানৱীয় চেতনাৰ কৰ্মণেৰে ৰূপান্তৰকামী আৰু সাম্যমুখী এখন সমাজ প্ৰতিষ্ঠাৰ লক্ষ্যত আজীৱন ব্ৰতী ৰাভাদেৱৰ জীৱন, কৰ্ম আৰু ব্যক্তিত্ব মূলতঃ বিপ্লৱী জীৱনৰেই সংপৃক্ত ৰূপ।

বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাদেৱে তেখেতৰ বন্ধু তিলক দাসলৈ ১৯৫৩ চনৰ ২৯ নৱেম্বৰৰ দিনা লিখা এখন চিঠিৰ পৰা ৰাভাদেৱৰ গণমুখী চেতনা আৰু বিপ্লৱী ভাবনাৰ সম্যক আভাস

পাব পাৰি। তিলক দাসে তেতিয়া ‘বিষুৰোভা এতিয়া কিমান বাতি?’ গ্ৰন্থখন ৰচনাৰ কামত ব্ৰতী হৈ আছিল। ৰাভাদেৱে চিঠিখনত লিখিছিল— “মোৰ জীৱনৰ বিষয়ে লিখিবলৈ হ’লে তুমি আন্দ্রে মুৰোৱৰ (Andre Muroir)ৰ ‘এৰিয়েল’ (Arial)— যিখন মহান কবি শ্যেলীৰ (Shelly) জীৱনী নাইবা Irving Store ৰ ‘লাষ্ট ফৰ লাইফ’ (Lust for Life) নামৰ ভিনচেণ্ট ভেন গঘৰ (Vincent Van Gogh) জীৱন গাথা পঢ়িবা। সেই ঠাঁচত লিখিলে কিতাপৰ মূল্য বাঢ়িব। মোৰ বিষয়ে জনতাৰ কি মত, খেতিয়ক, বনুৱা ছাত্ৰ, মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ কি অভিমত, বুদ্ধিজীৱীসকলৰ কেনে ভাব, সেই ফাললৈও লক্ষ্য ৰাখিবা। মোৰ জীৱনৰ Philosophy কি? কি অৱস্থাত মই শিল্পী, গায়ক, নৃত্যশিল্পী, লেখক, কবি, সাহিত্যিক, ঐতিহাসিক, নাট্যকাৰ, চিত্ৰ পৰিচালক, অভিনেতা, খেলুৱৈ আদি হ’লোঁ সেইবিলাকো মন কৰিবলগীয়া। মোৰ Private জীৱনৰ যিখিনি প্ৰকাশযোগ্য তাৰো আভাস যাতে সমাজত ছাপ নকৰাকৈ বিৰিঙে। কিয়নো মই ৰাজনীতিত যোগ দিলোঁ, সেইফালেও মন দিবা। মোৰ প্ৰথম ভাৰ্য্যাৰ কথা, এতিয়াৰ কাহিনী, সকলো আভাস দিবা”। ড° ভূপেন হাজৰিকাই কোৱা অনুসৰি— বিষুপ্ৰসাদ ৰাভা ঠিকাদাৰ নহয়, মন্ত্ৰীও নহয়, সত্ৰাধিকাৰো নহয়, নাস্তিকো নহয়, খাটি মহাপুৰুষীয়া যদিও মাছ-মাংসও খায়, ২৫০০ বিঘা মাটিৰ জমিদাৰ হৈও পুঁজিপতি নহয়, মাটিও নাই, গেৰুৱা বসন নিপিন্ধে যদিও সন্ন্যাসী, বিশ্ববিদ্যালয়ত দহটা-পাচোটা গৱেষণা কৰা নাছিল যদিও গতানুগতিক সংসাৰী নহয়, কমিউনিষ্ট হ’লেও ফনেটিক নহয়, জাতি-বিচাৰ নামানে যদিও ধনী-দুখীয়াৰ জাতি বিচাৰ মানে, বয়স তিনিকুৰি হ’লেও মনটো একৈশ বছৰীয়া, স্বদেশী আন্দোলনত জঁপিয়াই পৰা নিষ্ঠাবান দেশকৰ্মী।

প্ৰবীণ শিক্ষাবিদ, সু-সাহিত্যিক, ৰাজনীতিবিদ অসমৰ সিংহপুৰুষ প্ৰাক্তন এম পি হেম বৰুৱাদেৱে কৈছিল— “ৰাভাই ৰাজনীতিত যোগ দিছিল কিয়? শাসনৰ নামত জনসমাজৰ ওপৰত অনুষ্ঠিত অন্যায়-অবিচাৰ আদিয়ে শিল্পীগৰাকীৰ অন্তৰ গভীৰভাৱে স্পৰ্শ কৰিছিল। জনসমাজৰ দাৰিদ্ৰই মানুহজনক স্ৰিয়মান কৰিছিল। সত্য আৰু ন্যায্যৰ অৰ্থে জনসমাজৰ কাৰণে যুঁজাৰ মানসেৰে ৰাভাই ৰাজনীতিত আশ্ৰয় গ্ৰহণ কৰিছিল। মন্ত্ৰী হ’বৰ কাৰণে নহয়। ৰাভাই বিচাৰি পোৱা ৰাজনীতিৰ পথ কাঁইটিয়া, এনে ৰাজনীতিত আছে দুখ আৰু কষ্ট। পলাতক অৱস্থাত সন্মুখীন হ’বলগীয়া ৰাভাৰ দুখ-কষ্টৰ কথা আমি জানো।”

পশ্চিমবংগৰ অন্যতম বুদ্ধিজীৱী, খ্যাতনামা সাহিত্যিক অন্নদা শংকৰ ৰায়ে ৰাভাদেৱৰ গুণৰাজি বিলম্বণ কৰি ১৯৬৯ চনত কৈছিল— “হাতত অস্ত্ৰ লৈ, গান গাই, ছবি আঁকি, জীৱন সংগ্ৰামত আগুৱাই যোৱাৰ উদাহৰণ ইটালীৰ নৰন্যাস যুগত আছিল বুলি জনা যায়। এই দেশত এনে সব্যসাচীৰ উদাহৰণ বিৰল। ৰাভাৰ সমগ্ৰ কৰ্ম-প্ৰচেষ্টাক ধৰি ৰখাৰ চেষ্টা কৰা উচিত। অসমীয়া ভাষাত তেওঁ ৰচনাৱলী প্ৰকাশিত হ’লে তাক বাংলা ভাষাত অনুবাদ কৰি প্ৰকাশৰ ব্যৱস্থা কৰা হওক। অসম বহু জাতি, বহু ভাষা-সংস্কৃতিৰ ৰাজ্য হিচাপে ভাৰতৰ অনন্য ক্ষুদ্ৰ সংস্কৰণৰ এখন ভাৰত। ৰাভা আছিল সমন্বয়ৰ প্ৰতীক। ৰাভাৰ জীৱন যেনেকৈ জনতাৰ লগত আছিল, তেনেকৈ যদি অসমৰ সাংস্কৃতিক কৰ্মীসকলৰো থাকে, তেন্তে অসমৰ সাহিত্য-সংস্কৃতিয়ে অৱশ্যেই উচ্চ আসন লাভ কৰিব”।

ড° অমলেন্দু গুহই, ১ম বছৰ ৪ৰ্থ সংখ্যা, ‘প্ৰতিবাদ’ আলোচনীৰ ১৮ নং পৃষ্ঠাত ‘ব্যক্তি আৰু ব্যক্তিত্ব’ শীৰ্ষক প্ৰবন্ধত লিখিছে— “বিষুৰোভা যেন অসমৰেই প্ৰতীক, এফালে বিভিন্ন ভাষা-ভাষীৰ গণ জীৱনৰ লগত গভীৰ যোগাযোগ আৰু আনফালে অদ্ভুত সৃজনী শক্তি বা সৃজনীশীল প্ৰতিভাৰ অধিকাৰী হোৱা সত্ত্বেও, বহুক্ষেত্ৰত প্ৰাথমিক চমক সৃষ্টি কৰি তেওঁ অগ্ৰসৰ হ’ব নোৱাৰিলে বা তেওঁৰ প্ৰচেষ্টা নানা সংঘাতৰ মাজত অৰ্ধ সমাপ্ত হৈ ৰ’ল।” দ্বিতীয় বছৰ দ্বিতীয় সংখ্যাৰ ‘প্ৰতিবাদ’ আলোচনীৰ ৪৫ নং পৃষ্ঠাত ৰাভাই লিখিছিল— “মাক্সবাদ-লেনিনবাদে মোৰ চঞ্চল, অস্থিৰ শিল্পী জীৱনলৈ আনি দিছে সাগৰ সংগমৰ পূৰ্ণতা আৰু গভীৰতা। সঁচাকৈয়ে গণবিপ্লৱৰ জীৱন দৰ্শনক পদাঘাত কৰি কোনো প্ৰকৃত শিল্পী জীয়াই থাকিব নোৱাৰে।”

মুঠৰ ওপৰত বিষুপ্ৰসাদ ৰাভা অসমীয়া ৰাইজৰ হিয়াৰ আমঠু। সৰ্বহাৰাৰ মুক্তিদাতা বিপ্লৱী শিল্পী। তেওঁৰ বৰ্ণাঢ্য জীৱন আৰু বহুমুখী প্ৰতিভাৰ কথা কৈ শেষ কৰিব নোৱাৰি। তেওঁৰ মহান ব্যক্তিত্বক চৰকাৰী-বেচৰকাৰী, সোঁপন্থী-বাওঁপন্থী— কোনেও একচেতীয়া সম্পত্তি বুলি ভবাৰ বা বন্দী কৰি থোৱাৰ প্ৰচেষ্টা অশোভনীয়। তেওঁ সকলোকে ঐক্যবদ্ধ কৰি সাম্য-মৈত্ৰ্যৰ ভাবেৰে সৰ্বহাৰাক সঞ্জীৱনী শক্তি প্ৰদান কৰিছিল। এই সঞ্জীৱনী শক্তি আছিল ধনী, মহাজন, পুঁজিপতিৰ শোষণ আৰু অত্যাচাৰৰ বিৰুদ্ধে ঐক্যবদ্ধ হৈ যুঁজ কৰাৰ বাবে।

পৰিশেষত এই কথাই কোৱা যায় যে, বিষুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ ব্যক্তিত্ব আছিল সমন্বয়-ভাবনাৰ এক অনন্য প্ৰতীক। শয়নে-সপোনে-দিঠকে তেওঁ অসমীয়া জাতিৰ সমন্বয়ৰ কথাৰে চিন্তা

কৰিছিল। কিন্তু তেওঁৰ সমন্বয়ৰ বাণীত সংকীৰ্ণ জাতীয়তাবাদৰ আবেগ নাছিল। ইতিহাসৰ দিক্ নিৰ্ণয়ৰ বাবে তাৎপৰ্যপূৰ্ণ কিছু বস্তুনিষ্ঠ আৰু বিজ্ঞানসন্মত উপাদান ইয়াত নিহিত আছিল। বাভাদেৰে গোৱা গীত আৰু কবিতাত কেৱল অৰ্থনৈতিক বন্ধন ছিঙাৰ কথাই প্ৰতিফলিত হোৱা নাছিল, সেইবোৰত নিঃসৰিত হৈছিল সংকীৰ্ণতাৰ পৰা মুক্তিবো অমোঘ মন্ত্ৰ। লুইতৰ পাৰত

ভৰি থৈ তেওঁ হাতেৰে স্পৰ্শ কৰিব বিচাৰিছিল আকাশলংঘা বিশ্ব-সাংস্কৃতিক। সেয়েহে অসমৰ জনজীৱনৰ আজিৰ এই জটিল সঙ্কীৰ্ণত বাভাদেৰৰ বৈপ্লৱিক, সামাজিক চেতনা আৰু সাংস্কৃতিক সমন্বয়ৰ আদৰ্শ জনশক্তিৰ উত্তৰণৰ বাটৰ সুদৃঢ় আধাৰ। জিলিকি উঠক বাভাৰ সপোনৰ খিলঞ্জীয়াৰ অস্তিত্ব বক্ষাৰ শক্তিশালী কৰচ। ■■

অনুভৱৰ অনুস্মৰ

টকা

জিতু কায়স্থ
প্ৰান্তন ছাত্ৰী

এদিন চিনেমা চাবলৈ গৈছিলোঁ। বহুত হিট চিনেমা। যাওঁতে যাওঁতে আমাৰ বহুত পলম হৈছিল। চিনেমা ঘৰৰ চৌহদত মানুহেই মানুহ। মনতে শংকা হৈছিল কাউণ্টাৰত কিজানি টিকেট শেষ হৈ গৈছে। সেয়াই সাঁচা আছিল। টিকেট কাউণ্টাৰৰ সন্মুখত মানুহৰ শাৰী নাছিল। ব্লেকত টিকেট কিনি চিনেমা চাবলৈ আমাৰ সামৰ্থ নাছিল। সেইবাবে ব্লেকত টিকেট বেচা মানুহ কিছুমান ঘূৰি ফুৰা দেখিছিলোঁ যদিও সিহঁতৰ ওচৰলৈ যোৱা নাছিলোঁ। ঘৰলৈ উভতাৰ কথা ভাবিছিলোঁ। এনেতে ভিক্ষা খুজি ফুৰা এজনী বুঢ়ী মানুহে মোৰ ওচৰলৈ আহি হাত পাতিলে। হাড়ে-ছালে ওলোৱা, দেখিলেই বেয়া লাগি যায়। বহুদিন চাগৈ খাবলৈ পোৱা নাই। কিমান চাগৈ বেমাৰ-আজাৰ হৈ আছে ঠিক নাই। চিকিৎসা কৰাৰতো প্ৰশ্নই নুঠে! মোৰ মনটো সেমেকি উঠিল। চিনেমাতে চোৱা নহয়ই। বৰং ভিক্ষাৰীজনীক কিবাকৈ সহায় কৰা যাওক- এই কথা ভাবি মণিবেগৰ পৰা নোট এখন উলিয়ালোঁ- ১০ টকা, নোটখন বুঢ়ীজনীক দিলোঁ। তাই সেৱা এটা কৰি মুখেৰে কিবা কৈছিল আৰু আন মানুহৰ ওচৰলৈ গৈছিল।

চিনেমা চাবলৈ উদ্গ্ৰীৰ হৈ থকা ভনীজনীলৈ চালোঁ। তাইৰ মনটো মৰা। তাই বুজি পাইছে যে আজি আৰু চিনেমা চোৱা নহ'ব। সমাজৰ দুৰৱস্থাৰ কথা তাই জানে। সেইবাবে মোক হয়তো তাই একো কোৱা নাই, দুখখিনি দেখুওৱা নাই। কিন্তু মোৰ সামৰ্থহীনতাই বুকুখন গধুৰ কৰি তুলিলে। মই চকুৰে তাইক ইংগিত দি মোক অনুসৰণ কৰিবলৈ কৈছিলোঁ। এনেতে কোনোবাই কাৰোবাক কোৱা শুনিলোঁ- “ঐ, কাপোৰত কিয় হাত দিছ? পৃথিৱীৰ সমস্ত লেতেৰা হাতখনত লৈ ফুৰিছ আৰু মোৰ গা চুইছ। বাপেৰৰ জীৱনতো এনে কাপোৰ দেখি পাইছ?”

মানুহজনৰ সন্মুখত ভিক্ষাৰী বুঢ়ীজনী থিয় হৈ আছিল। তাই হয়তো মানুহজনৰ গাত হাত দি ভিক্ষা খুজিছিল। মানুহজনে গৰ্জি উঠি কৈছিল- “যাহ, আঁতৰ হ। সমাজৰ আৱৰ্জনা ক'ৰবাৰ।”

বুঢ়ীজনী আঁতৰি গৈছিল।

এইবাৰ মানুহজনে সন্মুখৰ যুৱকজনক কৈছিল- “ঐ ইমান বেছি কিয় কৈছ? ১০০ টকাৰ টিকেটটোত তই খুব বেছি ডেৰশ টকা ল'ব পাৰ। ৩০০কৈ কিয় বেছি কৈছ?”

“নল'লে নল'ব” বুলি কৈ যুৱকজন যাবলৈ ওলাল।

—“ৰ”, এইবুলি মানুহজনে ঘৈণীয়েকক কৈছিল- “তাক ১,৫০০ টকা দিয়া আৰু টিকেট পাঁচটা লোৱা।”

মোৰ ভনীজনীয়ে ধনী মানুহালে ১,৫০০ টকা উলিয়াই ব্লেকাৰজনৰ পৰা পাঁচটা টিকেট লোৱা দৃশ্যটো একেথৰে চাই আছিল। ■■

স্বৰ্গদেউ গদাধৰ সিংহ

উদ্দীপ্ত তালুকদাৰ
স্নাতক, দ্বিতীয় যাত্ৰাসিক

গদাধৰ সিংহই আহোম ৰজাসকলৰ তুংখুঙ্গীয়া বংশৰ শাসন স্থাপন কৰিছিল আৰু তেওঁ আহোম ৰাজ্যৰ প্ৰায় শেষ সময়লৈকে শাসন কৰিছিল। স্বৰ্গদেউ গদাধৰ সিংহ চুহুংমুঙৰ বংশধৰ গোবৰ ৰজাৰ পুত্ৰ আছিল। পূৰ্বতে গদাপাণি নামেৰে পৰিচিত চুপত্ফাই শৰাইঘাট যুদ্ধত আহোমৰ বিজয়ৰ পাছত দশকজোৰা অস্থিৰতাৰ পাছত ৰাজ্যখন সুস্থিৰ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। এই সময়ছোৱাত ডেবেৰা বৰবৰুৱাৰ নিৰ্দয় ক্ষমতা দখল আৰু লালুকসোলা বৰফুকনে গুৱাহাটী পৰিত্যাগ কৰি চুলিকফা ল'ৰা ৰজাৰ জৰিয়তে অত্যাচাৰ কৰিছিল। চুপত্ফাই গুৱাহাটীক মোগলৰ পৰা পুনৰ দখল কৰি শক্তিশালী শাসন স্থাপন কৰিলে। তেওঁৰ পুত্ৰ আৰু উত্তৰাধিকাৰী ৰজা ৰুদ্ৰ সিংহৰ বাবে ৰাজ্যখনক শিখৰত উপনীত হ'বলৈ বাট মুকলি কৰি দিয়ে। বংশ, চৰিত্ৰ, অভিজ্ঞতা আৰু ব্যক্তিগত শৌৰ্যৰ দ্বাৰা গদাধৰ সিংহই জীয়াই থকা ৰাজকুমাৰসকলৰ ভিতৰত এজন ৰজাৰ কৰ্তৃত্ব ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ আৰু বিপদজনক, দুঃসাহসিক অভিযানৰ মাজেৰে ৰাজ্য শাসন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। নিজৰ ৰাজকীয় আৰু মৰ্যাদাপূৰ্ণ স্থিতিৰ দ্বাৰা গদাধৰ সিংহই তেওঁৰ ওচৰলৈ অহা সকলোকে সন্মানেৰে আচাৰ-ব্যৱহাৰ কৰিছিল। তেওঁ এজন ওখ-পাখ, শকত-আৱত, প্ৰকাণ্ড আকাৰৰ, শাৰীৰিক শক্তি, বুদ্ধিমত্তা আৰু বীৰত্বৰ অধিকাৰী ব্যক্তি আছিল। স্বৰ্গদেউ

গদাধৰ সিংহই নিজৰ আঙুলিত পিন্ধা আঙঠিবোৰ বিশাল আকাৰৰ। সেইবোৰ হেনো এক ডেৰ বছৰীয়া ল'ৰাই পিন্ধা হাতৰ খাৰুৰ সমান। প্ৰবাদ আছে যে তেওঁ বনৰীয়া ম'হ এটাক আক্ৰমণ কৰিবলৈ লৰালৰিকৈ যোৱাৰ সময়ত কেৱল শিংবোৰ পেলাই দি ডিঙি চেপি মাৰি পেলাইছিল।

১৬৭৯ চনত লালুকসোলা বৰফুকনে অতন বুঢ়াগোহাঁইক হত্যা কৰাৰ পাছত চুলিকফা ল'ৰা ৰজাক ৰজা হিচাপে নিযুক্তি দি আহোম ৰাজ্যৰ অলিখিত শাসক হ'বলৈ চেষ্টা কৰে। তেওঁ সিংহাসনৰ যোগ্য আহোম ৰাজকুমাৰৰ শৰীৰৰত ঘাঁ সৃষ্টি কৰাৰ অভিযান আৰম্ভ কৰিছিল। ইয়াৰ পৰা হাত সাৰিবলৈ গদাধৰ সিংহই নগা পাহাৰত লুকাই পলাতক হ'বলগীয়া হৈছিল। গদাধৰ সিংহ পলাই যোৱাৰ পাছৰ সময়ছোৱাত তেওঁৰ পত্নী জয়মতী কুঁৱৰী, চুলিকফা আৰু লালুকসোলা বৰফুকনৰ সৈন্যবাহিনীয়ে জয়মতীৰ ওপৰত নিৰ্যাতন চলায় আৰু মৃত্যুদণ্ড বিহে। পত্নী জয়মতীৰ মৃত্যুৰ পিছত গদাধৰ সিংহৰ অৱস্থা হৃদয় বিদাৰক হৈ পৰিছিল।

জয়মতীৰ পৰামৰ্শ মতে গদাধৰ সিংহই নগাৰ ভেশচন ধৰি নগা পাহাৰত অনাই-বনাই ফুৰিছিল। প্ৰথম অৱস্থাত তেওঁ লালুকসোলাৰ মানুহে জয়মতীক ধৰি নি শাস্তি বিহিছে বুলি জনা নাছিল। নগা পাহাৰত গদাপাণিয়ে নগাৰজাৰ ঘৰতো আশ্ৰয় লৈ আছিল। নগাৰজাৰ ডালিমী নামৰ এজনী ছোৱালী আছিল, যি গদাধৰ সিংহক সেৱা শুশ্ৰূষা কৰিছিল। তাই মন কৰিছিল গদাধৰ সিংহই সকলো সময়তে মন মাৰি অন্যমনস্ক হৈ থাকিছিল। গদাধৰ সিংহৰ মন আকৰ্ষণ কৰিবলৈ তাই হাঁহি মাতি, নাচি-বাগি চেষ্টা কৰিছিল। নগা পাহাৰত থাকোঁতে গদাধৰ সিংহই শূনা পাইছিল যে ভৈয়ামত আহোম ৰজাৰ চন্দ্ৰীয়ে এজনী তিৰোতাক তাইৰ গিৰীয়েকৰ কথা সুধি খুব বেছি অত্যাচাৰ কৰিছে। গদাধৰ সিংহই ঘটনাৰ আঁতি-গুৰি জানিবলৈ নগা পাহাৰৰ পৰা ভৈয়ামলৈ আহি জয়মতীক নিৰ্যাতন দি থকা জেৰেঙা পথাৰ ওলালগৈ। নিজৰ অতি মৰমৰ পত্নী জয়মতীৰ অত্যাচাৰ আৰু যত্নগা গদাধৰ সিংহই চাই থাকিব নোৱাৰিলে আৰু জয়মতীক সকলো কথা কৈ দিবলৈ ক'লে। জয়মতীৰ সৈতে গদাপাণিৰ আছিল সেয়ে শেষ দেখা। তেওঁ মনতে দৃঢ় প্ৰতিজ্ঞা কৰিলে যে জয়মতীৰ এই ত্যাগৰ উচিত মূল্য তেওঁ দিবই। অৰ্থাৎ তেওঁ লালুকসোলাৰ এই অত্যাচাৰৰ পোতক এদিন তুলিবই।

প্ৰবাদ অনুসৰি গদাধৰ সিংহই ৰহাত ৰহদৈ নামৰ পোহাৰীৰ পঁজাত, তিপামত ভাদৈ নামৰ পোহাৰীৰ পঁজাত আৰু শলগুৰিত আঘোণী নামৰ পোহাৰীৰ পঁজাত আশ্ৰয় লৈছিল। পাছত ৰজা হৈ তিনিও গৰাকীকে বঁটা-বাহনেৰে পুৰস্কৃত কৰিবলৈ মতাই আনিছিল। কিবা দায়, দোষ দেখি শাস্তি দিবলৈ ৰজাই মতাই অনা বুলি ভাবি তিনিওজনীয়ে ভয়তে ডিঙিত ধৰাধৰিকৈ কান্দিবলৈ ধৰিছিল। সেয়ে আজিও মানুহৰ মুখে মুখে এইদৰে প্ৰচলিত হৈ আছে-

“ৰহাৰ ৰহদৈ তিপামৰ ভাদৈ,
শলগুৰিৰ আঘোণী বাই,
তিনিৰো ডিঙিত ধৰি তিনিও কান্দিলে
সম্বন্ধেত একোটি নাই।”

আকৌ অন্য ধৰণে উক্ত ঐতিহাসিক প্ৰবাদটোৰ মতে গদাধৰ সিংহই ৰজা

হোৱাৰ আগতে ল'ৰা বজাৰ সেনাই তেওঁক ধৰিবলৈ খেদি যাওঁতে তিনিফালৰ পৰা আহি গোট খোৱা তিনিজনী পোহাৰীয়ে তেওঁলোকৰ লগৰ মানুহটো মৰিল বুলি, গদাধৰ সিংহক মৰা ভাও জোৰাই কাপোৰেৰে ঢাকি ইজনীয়ে সিজনীক ডিঙিত ধৰি ইনাই বিনাই কান্দিব ধৰিছিল। বজাৰ সৈন্যই গদাধৰ সিংহক নাপাই সেই ঠাইৰপৰা গুচি গৈছিল।

চুলিকফা আৰু লালুকসোলাৰ অপশাসন, অত্যাচাৰৰ অন্ত পেলাই গদাধৰ সিংহই ১৬৮১ খ্ৰী:ত ৰাজ্যৰ সিংহাসন আৰোহণ কৰে। ৰজা হৈ তেখেতে টাই আহোমৰ নিয়মমতে 'স্বৰ্গদেউ চুপাতফা' আৰু হিন্দু নিয়ম মতে 'গদাধৰ সিংহ' নাম লয়। ইয়াৰ পূৰ্বতে তেওঁৰ নাম গদাপাণি আছিল। ১৬৮২ চনৰ মাৰ্চ মাহত গদাধৰ সিংহক আনুষ্ঠানিকভাৱে মুকুট পিন্ধোৱা হয়। ১৬৮১ চনৰ পৰা ১৬৯৬ চনলৈকে তেওঁৰ দীঘলীয়া ৰাজত্বকালত বহুত হিত কাম কৰিছিল। ৰজা হোৱাৰ পাছত তেওঁৰ প্ৰথম কাম আছিল

গুৱাহাটীৰ পৰা মোগলক উচ্ছেদ কৰিবলৈ সৈন্যবাহিনী সজ্জিত কৰা। প্ৰথম আক্ৰমণত বাংছবাৰী আৰু কাজালীৰ দুৰ্গ খহি পৰি বৰ নদীৰ মুখৰ ওচৰতে এক বৃহৎ নৌসেনাৰ বিজয় লাভ কৰি সমগ্ৰ শত্ৰু আহোমৰ হাতত পৰিল। ১৬৮২ চনত গদাধৰ সিংহই "ইটাখুলিৰ ৰণ" যুদ্ধ চলাই মোগলৰ পৰা গুৱাহাটী পুনৰ দখল কৰি আহোম-মোগলৰ আশী বছৰীয়া সংঘাতৰ অন্ত পেলায়। গদাধৰ সিংহই ৰাজত্বৰ কামৰ প্ৰতি যথেষ্ট গুৰুত্ব দিছিল। তেওঁ ধোদৰ আলি নিৰ্মাণ কৰিছিল ২১১ কিলোমিটাৰ। কমাৰগাঁৱৰ পৰা জয়পুৰলৈ যোৱা দীঘলীয়া পথটোৱেই হৈছে 'ধোদৰ আলি'। আহোম ৰজাই ব্ৰাহ্মণ বা হিন্দু মন্দিৰক মাটি অনুদান দিয়াৰ লিপিবদ্ধ কৰা আটাইতকৈ প্ৰাচীন তামৰ প্লেটৰ অনুদান তেওঁৰ ৰাজত্বকালৰ। তেওঁ আহোম ভাষাৰে খোদিত ৰূপৰ মুদ্ৰাৰ ব্যৱহাৰো প্ৰচাৰ কৰিছিল।

অনুভৱৰ অনুস্মৰ

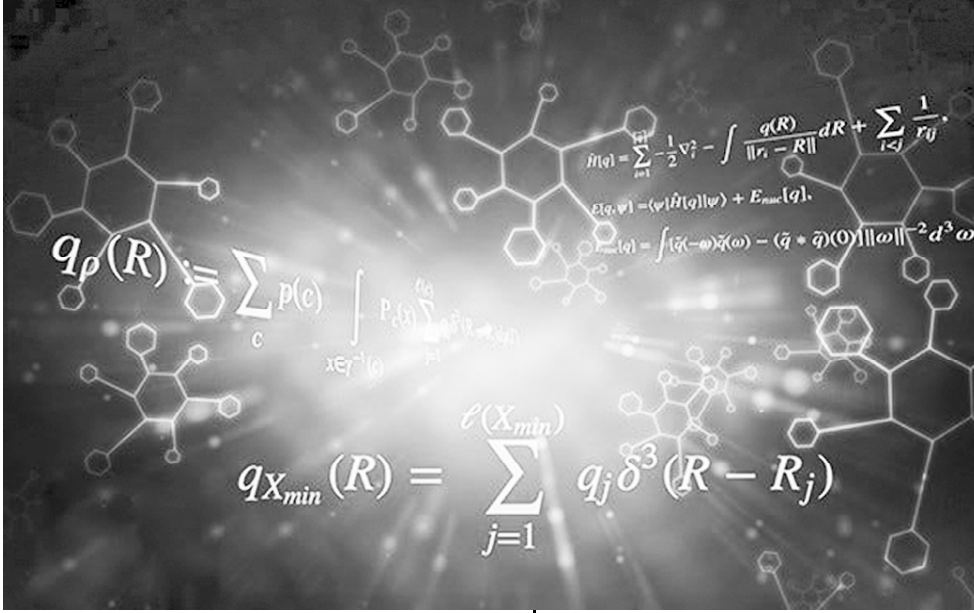
চক্ৰেটিছ : গ্ৰীক দাৰ্শনিক আৰু নৈতিকতাৰ আদৰ্শ

বৰ্ণাঙ্কী বড়ো
স্নাতক, পঞ্চম ষাণ্মাসিক

যিজন ব্যক্তিয়ে সদায় আনৰ মাজত ভাল গুণৰ সমাহাৰ দেখিছিল, অন্যক প্ৰেৰণা দিয়াৰ লক্ষ্য ৰাখিছিল আৰু বিশ্বাস কৰিছিল যে গুণসম্পন্ন জীৱন যাপন কৰিলে সমাজলৈ অধিক সুখ আহিব, সেইজনেই হৈছে গ্ৰীক দাৰ্শনিক আৰু নৈতিকতাৰ আদৰ্শ প্ৰতিফলন হোৱা ব্যক্তি চক্ৰেটিছ। সমগ্ৰ জীৱন সমাজৰ বৃহত্তৰ মংগলৰ বাবে; মানসম্পন্ন জীৱন-যাপনৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত চক্ৰেটিছ নৈতিকতাৰ প্ৰতি দায়বদ্ধ আছিল। মানুহে যে নিজৰ ভোগ-বিলাস, বস্তুগত সম্পত্তি বা শাৰীৰিক সৌন্দৰ্যৰ প্ৰতি কম গুৰুত্ব দিব লাগে আৰু

আত্মাৰ প্ৰতি অধিক গুৰুত্ব দিব লাগে সেই কথা তেওঁ এখেত চহৰৰ নাগৰিকসকলৰ মাজত প্ৰচাৰ কৰিছিল। চক্ৰেটিছে কৈছিল- 'মই কেৱল এটাই কথাই জানো। সেইটো হৈছে যে মই একো নাজানো।' চক্ৰেটিছ আছিল নীতিগত মানুহ। তেওঁ যি বিশ্বাস কৰিছিল সেই অনুযায়ী জীৱন যাপন কৰিছিল। তেওঁ গোটেই জীৱনটোত জ্ঞান আহৰণৰ পথ প্ৰশস্ত কৰি ৰাখিছিল। নিজৰ সময় আৰু মহানুভৱতা এই কাৰণেই উৎসৰ্গা কৰিছিল যাতে তেওঁ অধিক গুণী হ'ব পাৰে আৰু আনকো কেনেকৈ গুণগত হ'ব পাৰি সেই বিষয়ে শিক্ষিত কৰিব পাৰে, যাৰ ফলত তেওঁ প্ৰকৃত সুখৰ সূচনা হয় বুলি ভাবিছিল। জীৱন-যাপনৰ সঠিক পদ্ধতিৰ প্ৰয়োগৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁ আপোচবিহীন আছিল। চক্ৰেটিছে বিশ্বাস কৰিছিল যে কোনোও স্বেচ্ছাই অন্যায় নকৰে। বেয়া অজ্ঞানতাৰ ফল। যদি মানুহে কি কৰা উচিত তাক শুদ্ধ ৰূপত জানিলেহেঁতেন তেতিয়া তেওঁলোকে সেইটোৱেই কৰিলেহেঁতেন। আমি সদায় সেইটো বাছি লওঁ যিটো আমাৰ বাবে ভাল বা ভাল বুলি ভাবোঁ। গতিকে যদি কোনোবাই আমি ভুল বুলি ভবা কামটো কৰিবলৈ বাছি লয়, তেন্তে সেই ব্যক্তিজনে ভুল কৰিলে তাক শুধৰাবলৈ যত্ন কৰিব লাগিব। ভুলটো চাবলৈ শিক্ষিত হ'ব লাগিব। চক্ৰেটিছে বিশ্বাস কৰিছিল যে আত্মা হৈছে ব্যক্তিৰ চৰিত্ৰৰ উৎস আৰু ভাল জীৱন-যাপনৰ লগত আত্মাৰ কৰ্মণ জড়িত হৈ থাকে। ইয়াৰ উপৰি চক্ৰেটিছে বিশ্বাস কৰিছিল যে আত্মা সত্য আৰু জ্ঞানৰ সন্ধানৰ লগত ওতপ্ৰোতভাৱে জড়িত। ভাল জীৱনৰ পথত সত্য আৰু প্ৰজ্ঞা বিচৰাটো জড়িত হৈ আছে আৰু ইয়াৰ বাবে ব্যক্তিয়ে পৃথিৱীখনৰ বিষয়ে গভীৰ বুজাবুজিত উপনীত হ'বলৈ নিজৰ বিশ্বাস আৰু অনুমানসমূহ পৰীক্ষা কৰিব লাগিব বুলি তেওঁ যুক্তি দিছিল। চক্ৰেটিছে বিশ্বাস কৰিছিল যে "আত্মা" দুটা ভাগত বিদ্যমান। এটা অংশ হ'ল আমাৰ শৰীৰৰ মূৰ্ত দিশটো। যি এই পৃথিৱীত অহৰহ পৰিৱৰ্তিত চলমান অৱস্থাত থাকিব পাৰে। পৃথিৱীখনো আমাৰ শৰীৰৰ অন্তৰ্গত এই ভৌতিক ক্ষেত্ৰখনৰ অন্তৰ্গত, কাৰণ ভৌতিকতাৰ ক্ষেত্ৰত আমাৰ দৰেই পৃথিৱীখনো অহৰহ পৰিৱৰ্তন হৈ আছে। দ্বিতীয় অংশটো হ'ল অমূৰ্ত আত্মা, যাক তেওঁ অমৰ বুলি বিশ্বাস কৰিছিল। আত্মা হৈছে সেই অংশ যিটো সকলো ক্ষেত্ৰতে অপৰিৱৰ্তিত। মানৱ শৰীৰৰ লগত সংলগ্ন হৈ থকাৰ সময়ত ই অপৰিৱৰ্তিত। যেতিয়া জীৱ মূৰ্ত বা ভৌতিক ক্ষেত্ৰত থাকে তেতিয়া জীয়াই থাকে, শৰীৰ আৰু আত্মা সংলগ্ন হৈ থাকে। তেতিয়া "আত্মা"ৰ দুয়োটা অংশই ভৌতিক ক্ষেত্ৰখনত উপস্থিত হৈ থাকে।

গণিত আৰু জ্যোতিৰ্বিজ্ঞানলৈ প্ৰাচীন গ্ৰীকসকলৰ অৱদান

মনোৰাৰ আলি
স্নাতক, তৃতীয় ষাণ্মাসিক

গণিতৰ প্ৰধান যুগ চাৰিটা। তাৰে প্ৰথমটো হৈছে বেবিলনীয় যুগ। ই আৰম্ভ হয় যীশুখ্ৰীষ্টৰ জন্মৰ প্ৰায় দুহেজাৰ বছৰৰ আগতে ইউফ্ৰেটছ উপত্যকাত। বেবিলনৰ চুম্বীয়সকলৰ উত্তৰাধিকাৰীসকলে এই যুগৰ প্ৰবৰ্তন কৰে। ইয়াৰ পাছৰ যুগ কেইটা হৈছে — প্ৰায় এহেজাৰ বছৰ বিয়পি থকা গ্ৰীক যুগ, প্ৰায় এশ বছৰৰ নিউটনীয় যুগ (১৭০০ খ্ৰীষ্টাব্দক পৰিবেষ্টন কৰি থকা কালডোখৰ) আৰু আধুনিক যুগ (প্ৰায় ১৮০০ খ্ৰীষ্টাব্দৰ পৰা আৰম্ভ কৰি বৰ্তমানলৈ)।

খ্ৰীষ্টপূৰ্ব কালডোখৰত বেবিলন, ইজিপ্ত, ভাৰত আৰু সেই দেশবোৰৰ ওচৰে-পাঁজৰে গণিতৰ যি চৰ্চা হৈছিল তাৰ ভিতৰত বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য চৰ্চা আৰু বিকাশ হৈছিল গ্ৰীছ দেশত আৰু আলেকজেন্দ্ৰিয়াত। গ্ৰীক গণিতৰ জন্মদাতাস্বৰূপ আছিল থেলছ। তেওঁৰ জীৱনকাল খ্ৰী: পূ: ৬৪০-৫৫০ বুলি অনুমান কৰা হৈছে। গ্ৰীছ দেশৰ মিলেটাছ ঠাইত জন্মগ্ৰহণ কৰা এই গণিতজ্ঞগৰাকীয়ে জীৱিকাৰ বাবে তৈল ব্যৱসায় হাতত লৈছিল আৰু এই সংক্ৰান্তত এছিয়া মাইনৰ অঞ্চলত সাগৰৰ পাৰত অৱস্থিত ঠাইবোৰ ঘূৰি ফুৰিছিল। তেওঁৰ ভ্ৰমণকালত প্ৰাচীন গণিত আৰু জ্যোতিৰ্বিজ্ঞান সম্পৰ্কীয় জ্ঞানৰাজি তেওঁ সংগ্ৰহ কৰিছিল আৰু ব্যৱসায়ৰ পৰা অৱসৰ লোৱাৰ পাছত তেওঁ এইবোৰৰ অধ্যয়ন কৰিছিল।

জ্যামিতিৰ প্ৰমেয়বোৰৰ ভিতৰত পাঁচোটা বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য। ইয়াৰে এটা হৈছে দুডাল সৰল ৰেখাই উৎপন্ন কৰা কোণৰ মাপ সম্পৰ্কে, আনকেইটাৰ দুটা হৈছে ত্ৰিভুজৰ বাহু আৰু কোণৰ ওপৰত আৰু বাকী দুটা হৈছে বৃত্ত সম্পৰ্কীয়। প্ৰথমটোত কোৱা হয় যে দুডাল সৰলৰেখাই কটকটি কৰিলে যি চাৰিটা কোণ উৎপন্ন হয়, তাৰে প্ৰত্যেকযোৰ বিপৰীত কোণ পৰস্পৰ সমান। ত্ৰিভুজ সম্পৰ্কীয় প্ৰথমটো প্ৰমেয় অনুযায়ী সমদ্বিবাহু ত্ৰিভুজৰ সমান সমান বাহু দুটাৰ বিপৰীত কোণ দুটা পৰস্পৰ সমান আৰু দ্বিতীয়টো হৈছে দুটা কোণ আৰু এটা বাহু সমান সমান থকা ত্ৰিভুজ দুটা সৰ্বসম। বৃত্ত সম্পৰ্কীয় প্ৰথম প্ৰমেয়টো হৈছে যে বৃত্তৰ ব্যাসে বৃত্তক সমানে

দুভাগ কৰে। আৰু দ্বিতীয়টো হ'ল অধবৃত্তত অঁকা প্ৰত্যেকটো কোণ এক সমকোণ। জ্যামিতিৰ এই প্ৰখ্যাত প্ৰমেয় পাঁচটা খেলছেই প্ৰথমে প্ৰৱৰ্তন কৰে বুলি জনা যায়।

আধুনিক গণিত দুটা মূল ভাগত বিভক্ত-প্ৰায়োগিক গণিত (Applied Mathematics) আৰু প্ৰয়োগ উদাসীন গণিত (Abstract Mathematics)। এতিয়া প্ৰয়োগ উদাসীন গণিত বুলিলে আমি প্ৰধানতঃ বিমূৰ্ত গণিতকেই (Abstract Mathematics) বুজোঁ। এই বিমূৰ্ত গণিতৰ জন্মদাতা হ'ল খেলছ।

ইয়াৰ পাছতেই গ্ৰীছৰ মঞ্চত আৰ্হিভাৰ হয় পাইথাগোৰাছ (Pythagoras)ৰ। আধুনিক যুগত তেওঁ পাইথাগোৰাছ উপপাদ্যৰ বাবে বেছিকৈ পৰিচিত। পাইথাগোৰাছৰ এই গাণিতিক সূত্ৰত কোৱা হৈছে যে এটা সমকোণী ত্ৰিভুজৰ দীঘল বাহুটোৰ বৰ্গ আন দুটা বাহুৰ বৰ্গৰ যোগফলৰ সমান।

পাইথাগোৰাছৰ সৈতে আটাইতকৈ নিৰাপদে চিনাক্ত কৰা শিক্ষাটো হ'ল Metempsychosis বা 'আত্মাৰ স্থানান্তৰ'। এই সূত্ৰৰ মতে প্ৰতিটো আত্মাই অমৰ আৰু মৃত্যুৰ পিছত নতুন শৰীৰত প্ৰৱেশ কৰে। পাইথাগোৰাছে হয়তো "Musica Universalis"ৰ মতবাদো উদ্ভাৱন কৰিছিল, য'ত কোৱা হৈছে যে গ্ৰহবোৰে গাণিতিক সমীকৰণ অনুসৰি গতি কৰে আৰু এইদৰে অনুৰণন কৰি সংগীতৰ এক অশ্ৰৱণ চিন্মফনী উৎপন্ন কৰে। কিংবদন্তি অনুসৰি তেওঁ খেলছৰ অধীনত অধ্যয়ন কৰিছিল আৰু খেলছৰ অনুমোদন মতে তেওঁ তেওঁৰ গাণিতিক জ্ঞানৰ পৰিধি বঢ়াবৰ বাবে কেইবাবছৰ ধৰি ইজিপ্ত, বেবিলিন আদি বিভিন্ন দেশ ভ্ৰমণ কৰিছিল। খ্ৰীষ্টপূৰ্ব ৫৪০ মানত গ্ৰীছদেশৰ ক্ৰ'টনা নামৰ এখন চহৰত এটা সংঘ স্থাপন কৰে আৰু তাত গাণিতিক শিক্ষাৰ ব্যৱস্থা কৰে। পাইথাগোৰাছৰ নামটো সকলোৱে জানে পাইথাগোৰাছৰ প্ৰমেয়টোৰ কাৰণে। আন এটা কথাৰ বাবে গণিতত পাইথাগোৰাছৰ নাম চিৰস্থায়ী হৈ থাকিব। তেওঁৰ সময়লৈকে গণিতজ্ঞসকলে দুই ধৰণৰ সংখ্যাৰ কথা জানিছিল। প্ৰথমবিধ হ'ল অখণ্ড সংখ্যাবোৰ : ১, ২, ৩, ৪.....। দ্বিতীয় বিধ হ'ল পৰিমেয় সংখ্যাবোৰ : $1/2$, $1/3$, $2/3$। পাইথাগোৰাছ আৰু তেওঁৰ সংগীবৃন্দই অপৰিমেয় সংখ্যা (Irrational Number) নামৰ একধৰণৰ নতুন সংখ্যা আৱিষ্কাৰ কৰিলে। এই ধৰণৰ সংখ্যাবোৰৰ ভিতৰত আটাইতকৈ বিখ্যাত সংখ্যাটো হৈছে $\sqrt{2}$ ($\sqrt{2}=1.41421356237$...)

খ্ৰী: পূ: ৩২৩ চনত আলেকজেণ্ডাৰৰ মৃত্যু হোৱাত তেওঁৰ সাম্ৰাজ্য তিনি ভাগত বিভক্ত হয় আৰু ইজিপ্ত প্ৰথম টলেমীৰ ভাগত পৰে। তেওঁৰ ৰাজত্ব আৰম্ভ হোৱাত ৰাজধানী হিচাপে

তেওঁ আলেকজেণ্ডিয়াক নিৰ্বাচন কৰে। প্ৰথম টলেমী আছিল এগৰাকী বিদ্যানুৰাগী লোক। এটা গ্ৰন্থাগাৰ আৰু এটা সংগ্ৰাহলয়ৰ জৰিয়তে পণ্ডিত লোকসকলক আলেকজেণ্ডিয়ালৈ আকৰ্ষণ কৰি আনিবলৈ তেওঁ বিশেষ চেষ্টা চলাইছিল। আলেকজেণ্ডিয়ালৈ অহা পণ্ডিতসকলৰ ভিতৰত এগৰাকী আছিল জ্যামিতিৰ বিশাৰদ ইউক্লিড। এটা বিশৃংখল অৱস্থাৰ পৰা ইউক্লিডে জ্যামিতি শাস্ত্ৰ উদ্ধাৰ কৰে আৰু পৰিপাটিকে সজাই তোলে। তেওঁৰ গ্ৰন্থৰ নাম হৈছে 'Elements'। ই তেৰটা খণ্ডত বিভক্ত। প্ৰত্যেক খণ্ডক একোখন Book কোৱা হয়। ইউক্লিডৰ জীৱনকাল খ্ৰীষ্টপূৰ্ব ৩৩০ চন মানৰ পৰা ২৭৫ চন মানৰ ভিতৰত বুলি পণ্ডিতসকলে অনুমান কৰে।

আলেকজেণ্ডিয়াৰ পণ্ডিতসকলৰ ভিতৰত ইউক্লিডৰ পাছতেই বিশেষ উল্লেখযোগ্য গণিতজ্ঞ হ'ল এপল'নিয়াছ। এপল'নিয়াছ এজন উল্লেখযোগ্য জ্যোতিৰ্বিজ্ঞানী আছিল। কিন্তু তেওঁ বিশেষভাৱে বিখ্যাত শাংকব জ্যামিতি সম্পৰ্কীয় তেওঁৰ অষ্টখণ্ড গ্ৰন্থৰ বাবে। ইলিপছ, পেৰাৰ্বলা আৰু হাইপাৰবালা গণিত, পদাৰ্থ বিজ্ঞান আৰু ক্ষেপণাস্ত্ৰ বিজ্ঞানত ব্যৱহৃত অতি প্ৰয়োজনীয় এই তিনিটা নাম প্ৰথম ব্যৱহাৰ কৰে এপল'নিয়াছে, তেওঁৰ শাংকব জ্যামিতিত। আজিও সৰ্বসাধাৰণে ব্যৱহাৰ কৰা কেতবোৰ গাণিতিক শব্দ যেনে পিৰামিড, ক'ন, প্ৰিজম, হেক্সাগন, চিলিণ্ডাৰ, কিউব আদি প্ৰাচীন গ্ৰীক গণিতজ্ঞসকলৰ পৰাই পোৱা।

গণিতৰ ইতিহাসত তিনিগৰাকী গণিতজ্ঞক একেবাৰে প্ৰথম শাৰীৰ বুলি গণ্য কৰা হয়। তেওঁলোক হৈছে গ্ৰীছৰ আৰ্কিমিডিছ, ইংলেণ্ডৰ নিউটন আৰু জাৰ্মানীৰ গাউছ। আৰ্কিমিডিছ প্ৰকৃততে গণিতৰ বিভিন্ন শাখাৰ এজন বাটকটীয়া স্বৰূপ আছিল। খ্ৰীষ্টপূৰ্ব ২১২ চনত এজন ৰোমান সৈন্যৰ হাতত আৰ্কিমিডিছৰ মৃত্যু হয়।

আৰ্কিমিডিছ প্ৰাচীন গ্ৰীছৰ আটাইতকৈ বিখ্যাত গণিতজ্ঞ আৰু উদ্ভাৱক। গোলকৰ পৃষ্ঠ আৰু আয়তন আৰু ইয়াৰ পৰিভ্ৰমণকাৰী বেলনৰ মাজৰ সম্পৰ্ক আৱিষ্কাৰৰ বাবে আৰ্কিমিডিছ বিশেষভাৱে গুৰুত্বপূৰ্ণ। আৰ্কিমিডিছে সম্ভৱতঃ নিজৰ জীৱন জীৱিকাৰ আৰম্ভণিতে ইজিপ্তত কিছুদিন কটায়, কিন্তু তেওঁ জীৱনৰ বেছিভাগ সময় চিচিলিৰ প্ৰধান গ্ৰীক চহৰ-ৰাজ্য চিৰাকিউজত বাস কৰিছিল। আৰ্কিমিডিছে তেওঁৰ গ্ৰন্থসমূহ তেওঁৰ সময়ৰ প্ৰধান গণিতজ্ঞসকলৰ সৈতে চিঠিপত্ৰৰ ৰূপত প্ৰকাশ কৰিছিল। ■■

মুন মেধি
প্রাক্তন ছাত্র

মহাভাৰতৰ যিটো চৰিত্ৰই পাঠকক সবাতোকৈ বেছি মুগ্ধ কৰে, শ্ৰদ্ধা অৱনত কৰে, সেইটো হ'ল কৰ্ণৰ চৰিত্ৰ। পঞ্চপাণ্ডবৰ মাতৃ কুন্তীয়েই কৰ্ণৰো মাতৃ। কিন্তু অবিবাহিত অৱস্থাতে সূৰ্যৰ ওঁৰসত কৰ্ণৰ জন্ম হৈছিল। সেইবাবে লোক নিন্দাৰ ভয়ত কুন্তীয়ে কৰ্ণক জন্মৰ পাছতে এটা খৰাহীত ভৰাই নৈত উটুৱাই দিছিল। এজন নীহকুলীয়া সূতে কৰ্ণক নৈত উটি যোৱা দেখা পাই ঘৰলৈ আনি ডাঙৰ-দীঘল কৰে আৰু কৰ্ণ সূতপুত্ৰ হিচাপে পৰিচিত হয়।

মহাভাৰতৰ যুদ্ধত কৰ্ণ আটাইতকৈ ডাঙৰ বীৰ। বীৰত্বৰ বাবে তেওঁ যেনেদৰে বিখ্যাত, অন্য এটা কাৰণতো তেওঁ তেনেদৰে সুখ্যাত আছিল, আছিল সকলোৰে নমস্যা। সেয়া তেওঁৰ দানৰ মানসিকতা। সকলোকে তেওঁ বিচৰা বস্তু দান হিচাপে হাঁহিমুখে প্ৰদান কৰিছিল।

দানবীৰ হিচাপে কৰ্ণৰ যশ-খ্যাতি চাৰিওফালে ৰৈ-বৈ যোৱাত, এদিন বিষুৱে কৰ্ণৰ দানৰ প্ৰকৃতি পৰীক্ষা কৰিবলৈ মানস কৰিছিল। তেওঁ এজন বিপ্ৰৰ বেশ ধৰি কৰ্ণৰ ঘৰলৈ আহি অতিথি হ'ব বিচাৰিছিল আৰু কৈছিল যে তেওঁ যি খাব বিচাৰে কৰ্ণই তাকে দিব বুলি প্ৰতিজ্ঞা কৰিলেহে তেওঁ অতিথি হ'ব। কৰ্ণই সন্মতি প্ৰদান কৰিছিল। তেতিয়া বিপ্ৰই কৰ্ণৰ পুত্ৰ বৃষকেতুক কাটি তাৰ মাংসৰে আহাৰ ভোজন কৰাব লাগিব বুলি কৈছিল। পিতৃ হিচাপে কৰ্ণই মৃত্যুসম দুখ পোৱাতো স্বাভাৱিক। কিন্তু নিজৰ মুখৰ কথা ৰাখি কৰ্ণই সন্মতি প্ৰদান কৰিছিল। কথাটো শুনি কৰ্ণ-পত্নী শোকত বিহ্বল হৈছিল যদিও পতিৰ সন্মাৰ কথা ভাবি ধৰ্ম সংকটত পৰিছিল। বিষকেতুৱেও কথাটো গম পাইছিল আৰু বিষয়টো সহজ কৰি দি নিজেই মৃত্যুৰ ইচ্ছা প্ৰকাশ কৰিছিল। তাৰ পিছত বৃষকেতুক কাটি তেওঁৰ মাংস ৰান্ধি বিপ্ৰক আহাৰ প্ৰদান কৰা হৈছিল। তেতিয়া বিপ্ৰই আহাৰ ভোজন কৰাৰ বাবে এজন সঙ্গী বিচাৰিছিল আৰু বাহিৰত কোনো সৰু ল'ৰা-ছোৱালী আছিল নেকি চাবলৈ কৈছিল। সেইমৰ্মে কৰ্ণ বাৰিহলৈ গৈছিল আৰু দেখিছিল— বৃষকেতু হাঁহিমুখে থিয় হৈ আছে।

কৰ্ণ আৰু তেওঁৰ পত্নীৰ মুখ অনামিল আনন্দৰে জিলিকি উঠিছিল। বিপ্ৰই তেওঁলোকৰ দানৰ মানসিকতাৰ বাবে প্ৰশংসা কৰিছিল আৰু কৈছিল যে চন্দ্ৰ-সূৰ্য থাকে মানে মানৱে তেওঁলোকৰ দানৰ মহৎ চৰিত্ৰৰ গুণ-গান গাব। উল্লেখযোগ্য যে মহাভাৰতৰ যুদ্ধত মৃত্যুৰ এদিন-দুদিনমান আগতেহে কৰ্ণই নিজৰ মাতৃৰ পৰিচয় গম পাইছিল। যুদ্ধত তেওঁ কৌৰবৰ পক্ষত পাণ্ডৱৰ বিৰুদ্ধে যুঁজ কৰিছিল। তেওঁৰ আছিল অদমনীয় বীৰত্ব। ন্যায় যুদ্ধত তেওঁক বধ কৰাটো কাৰো বাবে সম্ভৱ নাছিল। কৃষ্ণইহে কৃত-কৌশলেৰে অৰ্জুনৰ দ্বাৰা তেওঁক বধ কৰাইছিল। কৰ্ণৰ মৃত্যুৰ পিছতহে পঞ্চপাণ্ডৱে কৰ্ণক তেওঁলোকৰ সহদোৰ বুলি গম পাইছিল। অসীম বীৰত্বৰ বাবে 'মহাৰথী' হিচাপে কৰ্ণ আখ্যায়িত হৈছিল, আনফালে দানৰ পৰিৱ মানসিকতাৰ বাবে উজলি উঠিছিল মহান 'দাতাকৰ্ণ' হিচাপে।

যৌতুক প্রথা ৰোধ কৰা সম্ভৱ নে?

বনশ্ৰী ৰয়
প্রাক্তন ছাত্ৰী

বৰ্তমান সময়ত যৌতুক প্রথা এক সামাজিক ব্যাধিলৈ পৰিৱৰ্তন হোৱা দেখা গৈছে। যৌতুকৰ বাবে আজিলৈ কিমানগৰাকী নাৰীৰ জীৱনলৈ অমানিশা নামি আহিছে সেয়া সচেতন নাগৰিকসকলে ভালদৰে জানে।

NCRBৰ ৰিপ'ৰ্ট মতে—

- ১) ২০১৫ৰ পৰা ২০২০ চনলৈ যৌতুকৰ বাবে ৯,৩৮৫ গৰাকী নাৰীয়ে আত্মহত্যা কৰা দেখা গৈছে।
- ২) প্ৰতি বছৰে ৮,০০০ যৌতুক সম্পৰ্কীয় মৃত্যু ৰিপ'ৰ্ট হোৱা দেখা যায়।
- ৩) প্ৰতি দিনে ১৯ গৰাকী নাৰী যৌতুক সম্পৰ্কীয় বিষয়ৰ বাবে মৃত্যুমুখত পৰে।

আমাৰ দেশত যৌতুক প্রথা আৰম্ভ হয় কন্যাৰ কন্যাদান বা স্ত্ৰীধন ৰূপত। অতীতত নাৰী এগৰাকীৰ পিতৃ সম্পত্তিৰ ওপৰত কোনো অধিকাৰ নাছিল হেতুকে বিবাহৰ সময়ত পিতৃয়ে নিজৰ ছোৱালীজনীক সম্পত্তিৰ কিছু ভাগ দি পঠাইছিল। এনেদৰে এই কন্যাদান বা স্ত্ৰীধনেই পাছলৈ যৌতুকৰ ৰূপ লয়। বৰ্তমান সময়ত ভাৰতৰ বিভিন্ন ৰাজ্যত দৰাজনৰ সামাজিক স্থিতিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি কন্যাগৰাকীৰ পৰিয়ালক যৌতুকৰ দাবী কৰা দেখা যায়। দৰাজন যিমানেই শিক্ষিত বা অৰ্থনৈতিকভাৱে সবল হয় ছোৱালীগৰাকীৰ পৰিয়ালে সিমানেই যৌতুক দিব লগাত পৰে।

বৰ্তমান সময়ত ভাৰতবৰ্ষ সকলো ফালৰ পৰা আগ বাঢ়ি গৈছে যদিও যৌতুক প্রথা ৰোধ কৰিব পৰা নাই। এটা পৰিসংখ্যা মতে, ভাৰতবৰ্ষত ১৯৩০ চনত বিবাহত ৪০% যৌতুক প্রথা দেখা গৈছিল আৰু বৰ্তমান সময়ত এই সংখ্যা বাঢ়ি ৭০% হৈছে। প্ৰথমে উচ্চ বৰ্ণৰ মাজত যৌতুক প্রথাৰ প্ৰচলন আছিল যদিও পাছলৈ এই প্ৰথাই নিম্ন বৰ্ণকো সাঙুৰি লয়। যৌতুক প্ৰথাই সমাজত লিঙ্গ বৈষম্যৰ সৃষ্টি কৰা দেখা যায়। ছোৱালী এগৰাকীক বিবাহ দিয়াৰ নামত পৰিয়াল এটাৰ ওপৰত বহুতো অৰ্থনৈতিক হেঁচা পৰে। সেয়ে পৰিয়ালত কন্যা সন্তান বহুতে নিবিচাৰে বা কন্যা সন্তান হ'লেও পৰিয়ালত অশান্তিৰ সৃষ্টি হোৱা দেখা যায়। যৌতুক প্ৰথাই বহুতো পৰিয়াল ধ্বংস কৰা দেখা গৈছে। সেয়ে যৌতুক প্ৰথাক কু-প্ৰথা বুলি ক'ব পাৰি। আমি যিমানেই শিক্ষিত নহওঁ কিয় সমাজখনে নিৰ্ধাৰণ কৰি দিয়া নীতি-নিয়মৰ উৰ্ধ্বত যাব নোৱাৰোঁ, তাৰ ফলতে সমাজত ঘটিব নলগীয়া ঘটনাবোৰ ঘটি থাকে। সমাজত পৰম্পৰাগতভাৱে চলি অহা এই যৌতুক প্ৰথা ৰোধ কৰা সম্ভৱ নে? নিশ্চয় সম্ভৱ। তাৰ বাবে আমি কেইটিমান দিশত চকু দিবই লাগিব। সেয়া হ'ল—

- ১) ছোৱালীসকলক শিক্ষিত কৰিব লাগিব।
- ২) ছোৱালীসকলক স্বাৱলম্বী হিচাপে গঢ়ি তুলিব লাগিব। অৰ্থনৈতিক স্বাৱলম্বিতাই তেওঁলোকক মূৰ তুলি থিয় হ'বলৈ শিকাব।
- ৩) যৌতুক প্ৰথা যে সমাজৰ বাবে ক্ষতিকাৰক তাৰ প্ৰতি সকলোকে সজাগ কৰি তুলিব লাগিব।
- ৪) সমাজৰ মানুহৰ মানসিকতাৰ পৰিৱৰ্তন ঘটাবৰ বাবে চৰকাৰে সজাগতাৰ সৃষ্টি কৰিব লাগিব।
- ৫) পৰিয়ালৰ জ্যেষ্ঠসকল পৰম্পৰাগত ধ্যান-ধাৰণাৰে পৰিচালিত হ'লেও আমি নতুন চামে তেওঁলোকৰ ভুলবোৰ আঙুলিয়াই দেখাব লাগিব।
- ৬) সমাজত ল'ৰা-ছোৱালীৰ যি বৈষম্য সেয়া দূৰ কৰিব লাগিব।

যৌতুক প্ৰথাৰ বলি হোৱা নাৰীসকলৰ বাবে ভাৰত চৰকাৰে বিভিন্ন আইন গঢ়ি তুলিছে যদিও বৰ্তমানো ই সফলভাৱে ৰূপায়ণ হোৱা নাই। কাৰণ নাৰী এগৰাকীয়ে স্বামীৰ ঘৰখনৰ বিৰুদ্ধে আইনৰ কাষ চাপিবলৈ এতিয়াও মানসিকভাৱে শক্তিশালী নহয়। পৰিয়াল তথা সমাজৰ ৰঙা চকুৰ ভয়ত হয়তো নিৰ্যাতন সহ্য কৰি আছে, নহ'লে নিজকে নিঃশেষ কৰি দিছে। সেয়ে নাৰী এগৰাকীক সুস্থিৰভাৱে জীয়াই ৰখাৰ ক্ষেত্ৰত সমাজ তথা পৰিয়াল সকলোৰে দায়িত্ব আছে। নাৰী-পুৰুষ দুয়োৰে সুস্থ চিন্তাধাৰাৰ ফলতহে এখন সুস্থ সমাজ গঢ়ি তোলা সম্ভৱ। সেয়ে নাৰী এগৰাকীয়ে সমাজৰ হকে সুস্থ চিন্তা কৰিবৰ বাবে ঘৰখনে সুস্থ বাতাবৰণ গঢ়ি তুলিব লাগিব। DD

অসমীয়া সংস্কৃতিলৈ টাইসকলৰ অৱদান

ৰাজেশ্বৰ ডেকা

প্ৰাক্তন ছাত্ৰ

অসম তথা অসমীয়া সংস্কৃতিৰ ইতিহাসত ত্ৰয়োদশ শতিকা এক গুৰুত্বপূৰ্ণ সময়। এই শতিকাৰ আৰম্ভণিতে টাই ভাষিক গোষ্ঠীৰ চুকাফাই সৈন্য সামন্ত লৈ ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ দক্ষিণ-পূবৰ পাটকাই পৰ্বত পাৰ হৈ ভৈয়াম সোমায়হি। চুকাফাৰ এই আগমনে অসমৰ ৰাজনৈতিক ইতিহাসত এক নতুন অধ্যায় সূচনা কৰাৰ লগতে অসমৰ সামাজিক-সাংস্কৃতিক জীৱনৰ এটা নতুন অধ্যায়ৰো আৰম্ভণি হয়। এওঁলোকৰ ৰাজত্বৰ পৰাই এই দেশৰ নাম ‘অসম’ আৰু দেশবাসীৰ নাম ‘অসমীয়া’ হ’ল। এওঁলোকৰ প্ৰৱেশৰ সময়ত ৰাজনৈতিকভাৱে ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকা বিভিন্ন শক্তিৰ অধীনত আছিল। চুকাফাই এই শক্তিবোৰক নিজৰ অধীনলৈ আনিলে আৰু ৰাজনৈতিক, প্ৰশাসনিক, সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিকভাৱে একগোট কৰিলে। এওঁলোক ‘আহোম’ নামেৰে পৰিচিত আৰু সুদীৰ্ঘ ছশ বছৰকাল ৰাজত্ব কৰা এটি জাতি হিচাপে ইতিহাসত জনাজাত হৈ পৰিল। টাই আহোমসকলৰ এই সুদীৰ্ঘ কালত সাংস্কৃতিকভাৱে অসমীয়াৰ এটি বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ জাতীয় চৰিত্ৰই গঢ় ল’লে। অসমীয়া সংস্কৃতিলৈ টাইসকলৰ, বিশেষভাৱে আহোমসকলৰ অৱদান বিস্তৃত। অসমত ঘাইকৈ ছটা টাই মানুহৰ ঠাল আছে। সেই কেইটা হ’ল ১। আহোম ২। খামতি ৩। খামথা ৪। ফাকিয়াল ৫। টুৰুং আৰু ৬। আইতন। এইকেইটা ঠালৰ ভিতৰত প্ৰথমে অসমলৈ অহা ঠালটো হৈছে ‘আহোম’। আহোমসকলে ত্ৰয়োদশ শতিকাৰ আৰম্ভণিতে (১২২৮ খ্ৰীঃত) অসমত প্ৰৱেশ কৰে। এওঁলোকৰ পাছত কেইবাটাও দলত বিভক্ত হৈ খাময়াং বা নবাসকল আহে। অষ্টাদশ শতিকাত টুৰুংসকলে প্ৰৱেশ কৰে। এইকেইটা টাই মানুহৰ ঠালৰ ভিতৰত আকৌ আহোমসকল প্ৰধান। আহোমে অসম দেশত ছশ বছৰ ৰাজত্ব কৰে। এওঁলোকৰ ৰাজত্বকালতে অসম দেশৰ ৰাজনৈতিক, সামাজিক, ধাৰ্মিক জীৱনত বহু পৰিৱৰ্তনৰ সূত্ৰপাত হয়।

পুৰণি কালত ‘টাই’ শব্দটো এটা উত্তৰাধিকাৰসম্পন্ন ৰাজকীয় বিষয়াৰ উপাধি আছিল বুলি পদেন্দ্ৰশ্বৰ গগৈয়ে তেওঁৰ “ডি টাই এণ্ড ডি টাই কিংডমচ্” গ্ৰন্থত উল্লেখ কৰিছে। চীনৰ টাই বংশীয় সম্ৰাটসকলেও এই উপাধি ব্যৱহাৰ কৰাৰ কথা প্ৰমাণ পোৱা যায়। পাছত টাই শব্দটোৱে শাসক বা ৰাজনীতিত পাৰ্গত

এক শ্ৰেণী মানুহক বুজাবলৈ লয়। অৰ্থাৎ ই এটি জাতিগত শব্দলৈ পৰিণত হয়। শেষত এই জাতিগত শব্দটোৱে শাসক অথচ স্বাধীন অৰ্থৰ প্ৰতিনিধিত্ব কৰিবলৈ ল’লে। বৰ্তমান এই জাতিৰ পৰা বাঢ়ি ওলোৱা বিভিন্ন ঠাল বা বংশৰ অনেক নাম হৈছে। সেইবোৰে খলুৱা নামো লৈছে। যেনে-টাই, থাই, লু, খুন, যুন, লাও, ছাও, থ’, মোহ ডাং, শান ইত্যাদি।

চীনদেশৰ দক্ষিণ পশ্চিম অঞ্চলৰ ইয়াং ছিকিয়াং আৰু হোৱাংহো নদীৰ উৎপত্তিস্থলেই এই ভাষা গোষ্ঠীৰ লোকসকলৰ আদিম বাসস্থান আছিল বুলি অনুমান কৰা হয়। এওঁলোক অসম আৰু ব্ৰহ্মদেশৰ বিভিন্ন গিৰিপথবোৰেৰে আৰু ব্ৰহ্মপুত্ৰ, চিন্দুইন, ইৰাৱতী, চালুইন মেকং আৰু মেনাং আৰু মেনাম নদীপথেৰে অসমত প্ৰৱেশ কৰা বুলি পণ্ডিতসকলে কয়।

চীন-তীব্বতীয় ভাষাগোষ্ঠীক প্ৰধানতঃ দুটা শাখাত ভাগ কৰা হৈছে—

ক) তিব্বত বৰ্ম আৰু

খ) আই চীনীয় বা শ্যামচীনীয়।

টাই জনগোষ্ঠী বুলি ক’লে টাই ভাষা কোৱা (বা পূৰ্বতে কোৱা) জনসংখ্যাক বুজা যায়। বিশ্বজুৰি মুঠ প্ৰায় ৯.৩ কোটি টাই বংশৰ লোক আছে, ইয়াৰে আটাইতকৈ ডাঙৰ জনগোষ্ঠী হৈছে দৈ, থাই, ইছান, টাই যাই (শ্বান), লাও, টাই আহোম আৰু উত্তৰ থাই জনগোষ্ঠী। টাই জনগোষ্ঠীসমূহ দক্ষিণ চীনৰ এটা প্ৰ’ট’-টাই- কাদাই ভাষী সংস্কৃতি আছিল আৰু ই মূল ভূখণ্ড দক্ষিণ-পূব এছিয়ালৈ বিয়পি পৰিছিল। টাই - কাদাই জনগোষ্ঠীসমূহ প্ৰ’ট’-অষ্ট্ৰ’নেছিয়ান ভাষী জনগোষ্ঠীৰ সৈতে জিনগতভাৱে জড়িত হ’ব পাৰে বুলি অনুমান কৰা হয়। আকৌ টাই-কাদাই জনগোষ্ঠীসমূহ প্ৰথমে অষ্ট্ৰ’নেছিয়ান বংশৰ হ’ব পাৰে, মূল চীনত বাস কৰাৰ আগতে টাই-কাদাই জনগোষ্ঠীসকলে টাইৱান দ্বীপৰ এটা গৃহভূমিৰ পৰা প্ৰব্ৰজন কৰিছিল, তেওঁলোকে প্ৰ’ট’-অষ্ট্ৰ’নেছিয়ান বা ইয়াৰ বংশধৰ ভাষাসমূহৰ এটা উপভাষা কয় ইত্যাদি বিভিন্ন ধৰণৰ মত বিভিন্ন পণ্ডিতসকলে প্ৰদান কৰি আহিছে। আধুনিক টাই-কাদাই জনগোষ্ঠীৰ পূৰ্বপুৰুষসকলে পশ্চিম দিশলৈ জাহাজেৰে মূল চীনলৈ গৈছিল আৰু সম্ভৱতঃ পাৰ্ল নদীৰ কাষেৰে যাত্ৰা কৰিছিল, য’ত তেওঁলোকৰ ভাষা

আনৰ পৰা বহু পৰিমাণে সলনি হৈছিল। ভাষিক প্ৰমাণৰ বাহিৰেও অষ্ট্ৰ'নেছিয়ান আৰু টাই-কাডাইৰ মাজৰ সম্পৰ্ক কিছুমান সাধাৰণ সাংস্কৃতিক পদ্ধতিতো পোৱা যায়। টাইসকলে হান চীনা জনসাধাৰণৰ পৰা মৌলিকভাৱে পৃথক এক প্ৰকাৰৰ সামন্তীয় শাসন ব্যৱস্থা পৰিচালনা কৰে। অতীতত টাইসকলে মূল ভূখণ্ড দক্ষিণ-পূব এছিয়াৰ নিম্নভূমি আৰু নদী উপত্যকাত বাস কৰিছিল।

ভাষিক বৈশিষ্ট্যৰে টাইসকল তীব্ৰত-চীনেয় বা চীন-তীব্ৰতীয় ভাষা গোষ্ঠীৰ অন্তৰ্গত। এই চীন তিব্ৰতীয় ভাষাগোষ্ঠী পৃথিৱীৰ অন্যতম বৃহৎ ভাষা গোষ্ঠী।

টাই আহোমসকল অসমত প্ৰবেশ কৰা কালত তেওঁলোকৰ নিজা সুৰীয়া ভাষা আছিল। কিন্তু অসমত ৰাজত্ব আৰম্ভ কৰাৰ লগে লগে তেওঁলোকে নিজৰ ভাষা ত্যাগ কৰি অসমীয়া ভাষাকহে ৰাজ্য শাসনৰ ভাষা ৰূপে গ্ৰহণ কৰিলে। টাই উপশাখাৰ অন্তৰ্গত ভাষাসমূহৰ ভিতৰত শ্যামী বা ছিয়ামী বা আই, লাও, লু খুন, থি আও, যাও, শ্বান আহোম, খামতি, টুৰং, আইটন, হৰাখাম জাঙিয়া, ফাকিয়াল আদি প্ৰধান। টাইসকল উন্নত সংস্কৃতিসম্পন্ন লোক আছিল। খ্ৰীঃ পূৰ্ব ২৫০০ বছৰ পূৰ্বৰ পৰাই দক্ষিণ-পশ্চিম চীনৰ সমতল অঞ্চলত টাইসকলে ৰাজ্য প্ৰতিষ্ঠা কৰি ৰাজত্ব কৰি আছিল বুলি অনুমান কৰা হৈছে। উল্লেখযোগ্য কথা যে টাইসকল চীনদেশৰ অন্যতম পুৰণি বাসিন্দা আৰু এওঁলোকৰ সংস্কৃতিৰ লগত ঘাইকৈ দক্ষিণৰ লিয়াও, যাও আৰু য়েছ সংস্কৃতিৰ সমন্বয়ৰ ফলতেই চীনা সংস্কৃতিৰো জন্ম হৈছে। আৰ্য ভাষাক আহোম স্বৰ্গদেউসকলে প্ৰাধান্য দিয়াৰ ফলতে এক অসমীয়া ভাষী প্ৰান্তৰ সৃষ্টি হ'ল। তদুপৰি আহোমসকলে অসমীয়া ভাষাক ৰাজভাষা ৰূপে ব্যৱহাৰ কৰাৰ ফলত অসমীয়া ভাষাৰ মৰ্যাদা বাঢ়িল। লগতে ই অধিক শক্তিশালী হ'ল।

আহোম স্বৰ্গদেউসকলে অসমতে দৌল-দেৱালয় নিৰ্মাণ বা পুনৰ নিৰ্মাণৰ ধাৰা অব্যাহত ৰাখে। দৌল-দেৱালয় আৰু ৰংঘৰ, কাৰেং ঘৰৰ গাত থকা ভাস্কৰ্য তথা চিত্ৰ-ৰাশিৰ লগতে আহোমযুগত সাঁচিপতীয়া পুথি-চিত্ৰৰ মাজেৰে চিত্ৰকলাৰ চৰ্চা আৰু বিকাশ সাধনৰ চেষ্টা লক্ষ্য কৰা যায়। আহোম যুগত ৰচনা কৰা কেইবাখনো সাঁচিপতীয়া পুথিৰ পাতত পুথিৰ অভিপ্ৰেত কথাৰ বৰ্ণনামূলক চিত্ৰ অংকন কৰা হৈছিল। এই ক্ষেত্ৰত ধৰ্মপুৰাণ, বৃহৎ উষাহৰণ, গীত গোবিন্দ, শঙ্খচূড় বধ, আনন্দ লহৰী আৰু হস্তীবিদ্যাৰ্ণৱ আদিত অলংকিত চিত্ৰৰ কথা উল্লেখ কৰিব পাৰি।

অসমীয়া সংস্কৃতিৰ স্থাপত্য আৰু ভাস্কৰ্যৰ ক্ষেত্ৰতো টাই আহোমসকলৰ অৱদান লেখত ল'বলগীয়া। আহোম যুগৰ স্থপতি বিদ্যাৰ অৱদানক আমি ৪টা শ্ৰেণীত অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব

পাৰোঁ। সেইকেইটা হ'ল —

১। দৌল-দেৱালয় ২। অট্টালিকা ৩। সাঁকো আৰু ৪। মৈদাম। দৌল-দেৱালয় তিনিবিধ— শিৱ দৌল, বিষ্ণু দৌল আৰু দেৱী দৌল।

আহোম স্বৰ্গদেউসকলৰ ভিতৰত মন্দিৰ-স্থাপত্য নিৰ্মাণৰ ক্ষেত্ৰত পৃষ্ঠপোষকতা আগ বঢ়োৱা প্ৰথমজন ব্যক্তি হ'ল স্বৰ্গদেউ চুচেনফা (১৪৩৯-১৪৮৮)।

আহোম স্বৰ্গদেউ আৰু ডা-ডাঙৰীয়াসকলৰ পৃষ্ঠপোষকতাত অসমীয়া সাহিত্যৰ উৎকৰ্ষ সাধন অসমীয়া সংস্কৃতিতে টাইসকলৰ অন্যতম অৱদানৰূপে স্বীকৃত। সাহিত্য বিষয়ক অৱদানৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰধান আৰু বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ অৱদানটি হৈছে 'বুৰঞ্জী সাহিত্য'। 'বুৰঞ্জী-সাহিত্য' নামেৰে নাইবা ইয়াৰ সম্পূৰ্ণ নিজা বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ সাহিত্য ভাৰতবৰ্ষৰ অন্য প্ৰান্তত আছে বুলি জনা নাযায়। অৰ্থাৎ বুৰঞ্জী সাহিত্য ভাৰতীয় প্ৰাদেশিক ভাষাবোৰৰ ভিতৰতে একক। টাই মানুহ নিজৰ ভাষা, সংস্কৃতি আৰু পৰম্পৰাৰ প্ৰতি অতি সচেতন। তেওঁলোকে নিজৰ সংস্কৃতি আৰু পৰম্পৰাক নৱপ্ৰজন্মলৈ আগ বঢ়াই নিবলৈ চেষ্টা কৰে। টাইসকলে ঐতিহাসিকভাৱে খ্ৰীষ্টীয় ১ম শতিকাত ইয়াংচে নদীৰ উপত্যকাত আৰিভাৰ হৈছিল। চীনৰ হেঁচাত তেওঁলোকক দক্ষিণ-পূব এছিয়াৰ সমগ্ৰ উত্তৰ অংশত বিয়পি পৰালৈকে দক্ষিণ-পূব দিশলৈ যাবলৈ বাধ্য কৰাইছিল। বৰ্তমানৰ চীনত তেওঁলোকৰ সাংস্কৃতিক বংশধৰসকলৰ ভিতৰত ইউনানৰ পাই-ই, লু আৰু নুয়া, কোৱাইচ' প্ৰদেশৰ চুং-চিয়া (বা পুই) আৰু কোৱাংচি চুৱাং স্বায়ত্তশাসিত অঞ্চলৰ চুৱাং-চিয়া আদি উল্লেখযোগ্য। ম্যানমাৰৰ শ্বান, থাইলেণ্ডৰ থাই (বা চিয়ামী) আৰু লাওৰ মাজত টাই সংস্কৃতিৰ পৰিচয় আটাইতকৈ শক্তিশালী হৈয়েই আছে। স্বায়ত্তশাসিত শ্বান ৰাজ্যত কেন্দ্ৰীভূত ম্যানমাৰৰ শ্বান মালভূমি অঞ্চলৰ বেছিভাগ অঞ্চলতে শ্বানসকলে বাস কৰে। পৰম্পৰাগতভাৱে তেওঁলোকৰ ওপৰত অৰ্ধ-ঈশ্বৰীয় বৈশিষ্ট্য থকা ৰাজকুমাৰসকলে শাসন কৰি আহিছে যদিও ৰাজকুমাৰসকলে তেওঁলোকৰ পূৰ্বৰ স্বায়ত্তশাসনৰ বেছিভাগেই হেৰুৱাই পেলাইছে। থাইলেণ্ডৰ জনসংখ্যাৰ অধিকাংশই (থাইসকল) নদীৰ কাষত আৰু জলজ সমভূমিত বাস কৰে। তেওঁলোকৰ গাঁৱত জনসংখ্যা ৩০০ৰ পৰা ৩০০০লৈকে। বৰ্তমানৰ থাই সমাজখন গ্ৰাম্য বাসিন্দাসকলৰ এটা নিম্ন স্তৰৰে গঠিত। তাৰ ওপৰত শিল্পী, ব্যৱসায়ী, চৰকাৰী বিষয়া আৰু পুৰোহিতসকলে প্ৰস্থিতি লাভ কৰিছিল। টাই আইটন উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ ছটা টাই সম্প্ৰদায়ৰ ভিতৰত অন্যতম। লগতে আহোম, তুৰুং, খামতি, খামিয়াং আৰু ফাকে। ধৰ্মৰ ফালৰ পৰা বৌদ্ধ

আৰু সাধাৰণতে অসমীয়া প্ৰতিবেশীসকলে তেওঁলোকক ‘শ্যাম’ বা ‘চিয়াম’ অৰ্থাৎ থাইলেণ্ডৰ লোকসকলক কয়। আহোম, তুৰুং, খামতি, খামিয়াং আৰু ফাকেৰ লগতে উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ ছটা টাই জনগোষ্ঠীৰ ভিতৰত টাই আইটন অন্যতম। ধৰ্মৰ ফলৰ পৰা বৌদ্ধ আৰু অসমীয়া চুবুৰীয়াই সাধাৰণতে ‘শ্যাম’ বা ‘চিয়াম’ অৰ্থাৎ থাইলেণ্ডৰ পৰা অহা লোকসকলক ‘শ্যাম’ বুলি কয়।

টাই আইটনসকল অসম ৰাজ্যৰ সৰু সৰু গাঁৱত বাস কৰে আৰু তেওঁলোকৰ গাঁৱৰ নামবোৰ পোনপটীয়াকৈ আধুনিক থাই ভাষালৈ অনুবাদ কৰিব পৰা যায়, কাৰণ ধ্বনি আৰু অৰ্থ দুয়োটা মিল আছে। আইটনসকল বহুভাষিক। তেওঁলোকে টাই, অসমীয়া, ইংৰাজী, হিন্দী আদি ভাষা ক’ব পাৰে।

টাইসকলে প্ৰৱেশ কৰা কালত প্ৰাচীন কামৰূপ ৰাজ্য ধৰ্মীয় দৃষ্টিকোণেৰে চাৰিটা পাঠত বিভক্ত আছিল— কামপীঠ, ৰত্নপীঠ, স্বৰ্ণপীঠ আৰু সৌমাৰ পীঠ। এই পীঠসমূহৰ ভিতৰত চুতীয়া, কছাৰী, বৰাহী-মৰাণ, ভূঞা, কোচ আদি জনগোষ্ঠীসকলে নিজ নিজ ৰজা বা দলপতিৰ অধীনত স্বতন্ত্ৰ ৰাজ্য পাতি আছিল। আহোমসকলে অসমলৈ আহিয়েই এই দেশত এক ভৌগোলিক একতা স্থাপন কৰে। সাত ৰাজ এৰি এক ৰাজ প্ৰতিষ্ঠা কৰে। শদিয়াৰ পৰা কৰতোৱালৈকে অসম দেশক এক শাসনতন্ত্ৰৰ (অৰ্থাৎ আহোমৰ শাসনতন্ত্ৰ) তললৈ আনি অসমীয়া জাতীয় জীৱনত সংহতিৰ সৌধ নিৰ্মাণ কৰে।

আহোমসকলৰ পৰাই দেশখনৰ নাম ‘অসম’ হোৱা বুলি জনা যায়। পোনতে টাই আহোমসকলক দেশৰ বাসিন্দাসকলে আসাম, আসম্ আৰু অসম বুলি ভাবিছিল। ইতিমধ্যে উল্লেখ কৰি অহা এই সময়ৰ সাহিত্যৰাজি অৰ্থাৎ আহোম যুগৰ বুৰঞ্জীসমূহৰ ভিতৰত পুৰণি অসম বুৰঞ্জী, সুকুমাৰ মহন্তৰ বৰটোপ বুৰঞ্জী, দেওধাই অসম বুৰঞ্জী, সাতসৰী অসম বুৰঞ্জী, পাদশ্যাহ বুৰঞ্জী, তুংখুঙ্গীয়া বুৰঞ্জী, কছাৰী বুৰঞ্জী, ত্ৰিপুৰা বুৰঞ্জী, বাঁহগৰীয়া বুৰঞ্জী, চকৰীফেটি বুৰঞ্জী আদি উল্লেখযোগ্য।

অসমীয়া বস্ত্ৰ সম্ভাৰে অসমীয়া মানুহৰ পৰিসীমিত ৰুচিৰ আৰু সাংস্কৃতিক সমৃদ্ধিৰ পৰিচয় বহন কৰি আহিছে। আনকি বস্ত্ৰ পৰিধানৰ নিজস্ব ৰীতিয়েও তাৰ সাক্ষ্য দিয়ে। অসমীয়াৰ বস্ত্ৰশিল্প আৰু পিন্ধন-উৰণৰ বিশিষ্ট ৰীতি গঢ়াৰ ক্ষেত্ৰত আহোমসকলৰ অৱদান অনস্বীকাৰ্য। লীলা গগৈয়ে আহোমসকলৰ সাংস্কৃতিক অৱদানৰ বিষয়ে লিখোঁতে কৈছে— “মুগা পোহা আৰু মুগা কাপোৰ পৰিধান কৰা আৰু পাট শিল্পৰ প্ৰসাৰ সাধন কৰা এই দুয়োটা বিষয়তে আহোমসকল আগ বঢ়া আছিল আৰু আজিও আগ বঢ়া। আহোমসকলৰ পূৰ্বপুৰুষ টাইসকলে ২৫০০ খ্ৰীঃপূৰ্বতেই ৰেচম শিল্পৰ ব্যৱহাৰ জানিছিল। তদুপৰি বজাঘৰীয়া মান-মৰ্যাদাৰ ক্ষেত্ৰতো সাজপাৰৰ নিয়ম-কাৰণ বান্ধি দিয়াত বিভিন্ন ধৰণৰ সাজপাৰ আৰু পিন্ধন উৰণৰ উৎকৰ্ষ সাধন হৈছিল।”

অনুভৱৰ অনুস্মৰ

মহানুভৱতা

চম্পক বৰ্মন

স্নাতক, ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

মই তেওঁক কেতিয়া প্ৰথম দেখিছিলোঁ মনত নাই। যেতিয়াই দেখোঁ নীৰৱে লক্ষ্য কৰিছিলোঁ। তেওঁ সুখত আছিল নে দুখত মই নাজানো। কিন্তু বহুত দুখত থকা লোকৰ কাৰণে যে তেওঁ সুখৰ অচিলা সেয়া মই জানিছিলোঁ। মই যিদৰে সৰু সৰু কথাতে দুখ অনুভৱ কৰোঁ, তেনেকৈ দুখ কৰা উচিত নহয়। কিন্তু প্ৰতি বাৰে তেওঁক দেখাৰ পাছত মোক পুনৰ এই মানসিক অৱস্থালৈ ঘূৰাই আনে, নিজৰ ভুলৰ ওচৰত যেন এশবাৰ ক্ষমা বিচাৰিম, তেনে লাগে। তেওঁ কিন্তু কাৰো আগত অনুভৱবোৰ স্বীকাৰ নকৰে। ঘৰটোৰ চিৰিবোৰে ওপৰলৈ উঠি

যাওঁতে হয়তো তেওঁৰ ভাগৰ লাগে, তথাপি হাঁহি মুখে থাকে। তেওঁৰ কৰ্তব্য কৰি যায়। মোৰ হৃদয়খনে যেন লাহে লাহে তেওঁক ভাল পাবলৈ ধৰিছে। তেওঁৰ সৈতে মই কেৱল বন্ধু হিচাপে সম্পৰ্ক কৰিব বিচাৰোঁ। মোৰ অনুভূতিবোৰ যেন অদ্ভুত। প্ৰায়ে তেওঁক দেখা পাওঁ, কিন্তু কোনোদিনে আগ বাঢ়ি গৈ তেওঁক মাতি পোৱা নাই। সেয়ে আমি ইজনে সিজনৰ বাবে চিনাকি হৈয়ো অচিনাকি। কেইদিনমানৰ আগতে সপোনত মই তেওঁক এযোৰ সেউজীয়া চাদৰ-মেখেলা পিন্ধি এখন মেলাত ঘূৰি-ফুৰি থকা দেখিছিলোঁ। আৰু আচৰিত কথাটো হ’ল যে এদিন এখন বিয়া খাবলৈ গৈছিলোঁ আৰু তাত তেওঁক সেউজীয়া সাজত তেনেকৈয়ে দেখিছিলোঁ। সেইদিনা কথা পাতিছিলোঁ। মই সুখিছিলোঁ,

“আপোনাক বৃদ্ধাশ্ৰমখনৰ বাহিৰত থাকিলে মই প্ৰায়ে দেখোঁ। আপোনাৰ কৰ্ম উদ্যম দেখি মোৰ ভাল লাগে। আপোনাৰ কেতিয়াও ভাগৰ বা আমনি নালাগেনে? ইয়াত কামত সোমোওঁতে কোনেও আপোনাক কোৱা নাছিল নে যে কিমান কষ্ট হ’ব বা আপুনি কিমান কষ্টৰ কাম কৰিব লাগিব।”

তেতিয়া তেওঁ কৈছিল, “জীৱনৰ লগত অহা নিঃসংগতাৰ কথা খুব কম মানুহহে কয়। ইয়াত আপোন মানুহৰ পৰা হেৰুৱা মানুহবোৰ থাকে। প্ৰধানকৈ বৃদ্ধ মহিলাসকল। এই ঘৰ হৈছে বৃদ্ধসকলৰ আৱাস স্থল। আমি তেওঁলোকৰ আহাৰ, পোছাক, মনোৰঞ্জন, কাৰ্যকলাপ আৰু স্বাস্থ্যৰ যতন লওঁ আৰু অনাবিল সুখ অনুভৱ কৰোঁ। সফল মানুহে এনে কাম কৰিবলৈ এৰি নিদিয়। অৱশ্যে এইটো নিজৰ ওপৰত নহয়, আপোনাৰ উচ্চাকাঙ্ক্ষাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। নিশ্চিতভাৱে উচ্চাকাঙ্ক্ষাৰ অৰ্থ প্ৰত্যকৰে পৃথক। মই এই কাম কৰি সুখ লাভ কৰিছোঁ কাৰণেই কৰি আছোঁ।” কথাখিনি কৈ তেওঁ সুন্দৰকৈ হাঁহিলে। তেওঁৰ মহানুভৱতাৰ প্ৰতি মই শ্ৰদ্ধা যাচিলোঁ।

অসমৰ ধৰ্মীয় আৰু সামাজিক, সাংস্কৃতিক জীৱনৰ বিশেষ ভূমিকা লৈ অহা অনুষ্ঠানসমূহৰ ভিতৰত এটা উল্লেখযোগ্য ধৰ্মীয় অনুষ্ঠান হ'ল সত্ৰ বা সত্ৰানুষ্ঠান। 'অসমীয়া সত্ৰ' শব্দটো সংস্কৃতৰ পৰা অহা আৰু ইয়াৰ অৰ্থ হ'ল দীৰ্ঘকালীন যজ্ঞ।

বৈকুণ্ঠ নাথ ভাগৱত ভট্টাচাৰ্য তেওঁৰ 'শৰণ সংহিতা'ত সত্ৰৰ এটা সুন্দৰ সূত্ৰ আগ বঢ়াইছে, সেইটোৱে অসমৰ সত্ৰ সম্পৰ্কে প্ৰাচীনতম সংজ্ঞা— 'যি স্থানত দেৱতা আৰু বৈষ্ণৱৰ দ্বাৰা বন্দিত, যি স্থানত একান্ত ভকতসকলে ঈশ্বৰৰ প্ৰিয় কাৰ্য সাধন কৰে আৰু যি স্থানত দৈনিক সবধা ভক্তি বিৰাজ কৰে, সেই শ্ৰেষ্ঠ স্থানকে সত্ৰ বুলি কোৱা হয়।'

পোন প্ৰথমে অসমত মহাপুৰুষ শংকৰদেৱে সত্ৰানুষ্ঠানৰ লাই খুঁটা পুতিছিল যদিও পৰৱৰ্তী কালত মহাপুৰুষ দামোদৰদেৱৰ হাতত পূৰ্ণ পৰ্যায়ৰ আদৰ্শগীৰ ৰূপে পৰিগ্ৰহ কৰাৰ সুযোগ পায়।

সত্ৰসমূহ ভক্তি ধৰ্মৰ আদৰ্শৰ আদৰতে যিহেতু সৃষ্টি হৈছিল, এই ভক্তি ধৰ্ম চৰ্চা, প্ৰকাশ আৰু প্ৰচাৰেই সত্ৰসমূহৰ প্ৰাথমিক লক্ষ্য আছিল যদিও সেই সময়ৰ লোকসকলৰ বাবে এই অনুষ্ঠানসমূহ আধ্যাত্মিক, নৈতিক শিক্ষাৰ লগতে বিবিধ বৈয়কিক শিক্ষাৰো কেন্দ্ৰ হৈ পৰিছিল, কেৱল ধৰ্ম অথবা সংগীত আদি সুকুমাৰ কলাৰ শিক্ষা চৰ্চা আৰু অনুশীলন অভ্যাসৰ ক্ষেত্ৰই নহয়। সত্ৰসমূহে মানুহক ৰুচিশীলভাৱে স্মৰলক্ষী হোৱাৰ উপায় প্ৰদান কৰি গৈছে। ভৱিষ্যতৰ ৰীতি-নীতি, সদাচাৰ, সত্ৰীয়া সংগীত, নৃত্য আৰু অন্যান্য কলাৰ শিক্ষা দি পাৰ্গত ৰূপত গঢ়ি তুলি তেওঁলোকক ধৰ্মতত্ত্ব আৰু সংস্কৃত শিক্ষায়েও অনবদ্য কৰি তোলা হৈছিল। নৈতিক শিক্ষা দিয়াৰ বাবে সত্ৰত এজন লোকৰ শৰণ-ভজন দি কিছুমান আচাৰ আৰু ৰীতি-নীতি মানি চলিবলৈ দিয়া হয়। দেহ মন উভয়ৰে উৎকৰ্ষ সাধনৰ বাবে তেনেবোৰ আচৰণ নিশ্চয় প্ৰয়োজনীয় আছিল। নীতি-নিয়ম পালনৰ উদ্দেশ্য আছিল পৰিষ্কাৰ পৰিচ্ছন্নতা। শৰণ লোৱা দিনৰ পৰা মানুহজনে লোভ-মোহ, কাম-ক্ৰোধ, দম্ভ আদি ভাববোৰ ত্যাগ কৰিবলৈ উপদেশ দিয়া হয়। চৰিত্ৰৰ গঠন আৰু সুব্যৱহাৰ শিক্ষাৰ

ৰূপাংগি কলিতা
প্ৰান্তন ছাত্ৰী

কাৰণে এনে কিছুমান নীতি-নিয়ম বান্ধি দিয়া হৈছিল। সেইদৰে খাদ্যৰ ক্ষেত্ৰতো কঠোৰ নিয়ম বান্ধি কেৱল সাত্বিক আহাৰেই গ্ৰহণ কৰিবলৈ দিয়া হৈছিল। যাতে আহাৰৰ ক্ৰিয়াই শৰীৰ আৰু মনকো সতপ্ত সৰ্ব্বম্পন্ন কৰি তুলিব পাৰে। লিখা-পঢ়াৰ বাবে বুঢ়া ভকত নাইবা বিজ্ঞানে ন শিকাৰুসকলক পাঠ দিছিল আৰু লিখিবলৈ শিকাইছিল। লিখিবৰ কাৰণে সেইদৰে সাঁচিপাত, তুলাপাত, কলম আৰু চিয়াঁহীৰ প্ৰস্তুত কৰা প্ৰণালীত সত্ৰসমূহত শিকোৱা হৈছিল। সত্ৰ সমূহত গীত-মাত, নাচ-ভাওনা আদিও শিক্ষা দিয়া হৈছিল। আখৰ পঢ়িব পৰা হ'লে ন-শিকাৰুসকলক গীত শিকিব, বৰগীতৰ পুথি পঢ়িবলৈ দিয়া হয়। অভিজ্ঞ গায়ন বা বুঢ়া ভকতৰ তত্ত্বাৱধানত প্ৰথমে তাল-খোলৰ ব্যৱহাৰ নকৰাকৈ গীতসমূহ এফালৰ পৰা গাই যায় আৰু তাৰ পাছতে বাদ্যৰ সহায়ত গাবলৈ শিকোৱা হয়। ভাওনাৰ বাবে সাজ-পোছাক আৰু বিবিধ আহিলা পাতি প্ৰস্তুত কৰিবলৈ সত্ৰসমূহে শিক্ষা প্ৰদান কৰা হৈছিল।

প্ৰত্যেক সত্ৰতে ধৰ্মপুথিৰ উপৰি ব্যৱহাৰিক বিষয়ৰ বিবিধ পুথি সংৰক্ষণ কৰা হৈছিল আৰু সেইবাবে প্ৰত্যেক সত্ৰতে একোটা পুথিভঁৰাল আছিল। পুথি নকল কৰোঁতে অথবা প্ৰতিলিপি প্ৰস্তুত কৰোঁতেও আখৰৰ গঢ় আৰু বানানৰ প্ৰতি বিশেষ ধ্যান ৰখা হৈছিল। পুথিভঁৰালবোৰত কীৰ্তন, নামঘোষা, গুণমালা, চৰিত পুথি, বংশাৱলী আৰু অংকীয়া নাটবোৰ সংৰক্ষিত হৈছিল। সত্ৰসমূহত জ্যোতিষ আৰু আয়ুৰ্বেদৰো চৰ্চা হৈছিল। আনকি সত্ৰৰ লোকসকলে চোৱা-চিতা কৰি দৰৱ-পাতি দিয়া সোঁৱৰণী কৰা আদি শিক্ষা পৰম্পৰাগতভাৱে এই অনুষ্ঠানৰ চাৰিবেৰৰ ভিতৰতে লাভ কৰিবলৈ সমৰ্থ হয়। এনেদৰে প্ৰত্যাহিক জীৱনৰ লাগতিয়াল সকলো ধৰণৰ শিক্ষায়েই কেন্দ্ৰভূমি আছিল সত্ৰানুষ্ঠানসমূহ। ■■

অসমৰ মৎস্যজীৱীসকল

আৰু প্রকৃতি

কৃষ্ণ দাস
স্নাতক, ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

জালোৱাসকলৰ মাছ মাৰোঁতে একমাত্ৰ আশ্ৰয়ৰ স্থল হ'ল নাওখন। ব'দ বৰষুণৰ প্ৰতিৰোধক হ'ল ছৈখন আৰু জাপিটো। জালোৱাসকলৰ নাওবোৰ দুই বা তিনিজন মানুহে সহজে বহি লৈ খাব পৰা বিধৰ থাকে। তেনে এখন নাওৰ ছৈৰ তলত একেলগে দুজনতকৈ বেছি মানুহ বহিব নোৱাৰে। অৱশ্যে যদি নাওখনত কমৰা লগাই ছৈখন ওখকৈ দিয়ে তেতিয়া দুজনতকৈ অধিক মানুহ বহিব বা শুব পৰা যাব। নৈৰ বুকুত জাল মাৰি থকা সময়ত মাছমাৰীয়া সকলে ব'দ, বতাহ, বৰষুণ, ধুমুহা, চেৰেকণী আদি অহাৰ সময়ত সকলোৱে এই ছৈৰ তলতে আশ্ৰয় ল'ব পাৰিব। কিন্তু মাছ মাৰিবলৈ আহি ছৈৰ তলত মূৰ গুজি থাকিলে যে তেওঁলোকৰ সংসাৰ নচলে। দিনটোৰ খৰচ উলিয়াব নোৱাৰিলে যে ঘৰৰ ল'ৰা-তিৰোতা লগোনে থাকিবলগীয়া হ'ব পাৰে। সেইবাবে তেওঁলোকে ব'দ, বতাহ, বৰষুণ, ধুমুহা আদি সকলো আওকাণ কৰি নৈৰ ঘুলিয়ে, বিলৰ চুকে-কোণে জাল মাৰিব লাগে। ব'দ আৰু বৰষুণৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ মূৰত জাপিটো লয়। কিন্তু কৰ্মৰত জালোৱাজনৰ সমস্ত উদং দেহটো জাপিয়ে সম্পূৰ্ণকৈ ব'দ মুক্ত নকৰে। নাও আৰু জাল মাৰোঁতে বিভিন্ন দেহভঙ্গীত থাকিব লাগে বাবে তেওঁলোকৰ মূৰটোৰ বাহিৰে বাকী অংশ সম্পূৰ্ণ ব'দ পৰি থাকে। এনেকৈ দিনৰ পিছত দিন ধৰি চলাব লাগে বাবে তেওঁলোকৰ গাৰ ছাল গ্ৰীষ্মৰ প্ৰখৰ ব'দত দেহ পুৰি যোৱাৰ দৰে হয়। সেইবাবে তেওঁলোকৰ বয়স বাঢ়ি

অহাৰ লগে লগে দেহ মেঘ বৰণীয়া হয়। দেহৰ বৰণ ক'লা হোৱাত তেওঁলোকে আপত্তি নকৰে। আপত্তি মাত্ৰ প্ৰখৰ ব'দৰ তীব্ৰ যন্ত্ৰণাৰ পৰা ৰক্ষা নোপোৱাটোহে।

মাছমাৰীয়াসকলে দিনৰ দিনটো প্ৰখৰ ব'দত জাল মাৰি থাকে। এঠাইৰ পৰা আন এঠাইলৈ ব'দৰ উত্তাপত অসহ্য হৈ কেতিয়াবা নাও ৰাখি ছৈৰ তলত গাটো শাঁত পেলায়। কিন্তু গা শাঁত পেলাই থাকিলে সময়মতে উভতি গৈ মাছবোৰ ঘাটত তুলিব নোৱাৰে। এইবোৰ কাৰণতে মাছমাৰীয়াসকলে তীব্ৰ ব'দকো নেওচা দি জাল মাৰিবই লাগিব। ৰাতিপুৱা জালখন লৈ নাৱত উঠাৰ লগে লগে তেওঁলোকৰ দিনটোৰ ব্যস্ততা আৰম্ভ হৈ আৰু উভতি আহি ঘৰ পোৱাৰ লগে লগে অন্ত পৰে।

জাপি মাছমাৰীয়াসকলৰ বাবে অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ বস্তু। গ্ৰীষ্মৰ ব'দৰ বাবে জাপি একমাত্ৰ সম্বল। সেইদৰে বৰষুণৰ বাবেও জালোৱাসকলৰ একমাত্ৰ সম্বল বুলি ক'ব পাৰি। মূৰত জাপি লৈ নৈৰ বুকুত জাল মৰা মানুহ সৰু বৰষুণতো নিতিতাকৈ নাথাকে। কিন্তু কৰ্মক্ষেত্ৰত অৱহেলা নকৰি তিতালৈ ভয় কৰিব নালাগে। মুঠতে জাপিটোৱে এজন জালোৱাৰ মূৰটোৰ বাহিৰে দেহৰ নিম্ন ভাগক বৰষুণৰ বা ৰক্ষা কৰিব নোৱাৰে।

নাওত থকা ছৈখনেও মাছমাৰীয়াসকলক বহু সময়ত বৰষুণৰ পৰা ৰক্ষা কৰিবলৈ অসমৰ্থ হয়। বতাহযুক্ত টান বৰষুণত ছৈৰ তলত নিতিতাকৈ থাকিব নোৱাৰে। বতাহ নিদিলেও টান

বৰষুণৰ কাৰণে হৈৰ তলত শান্তিত থাকিব নোৱাৰা হয়। বেছি টান বৰষুণত খোলা অংশৰে বৰষুণৰ পানী আহি নাৱৰ বুকু পানীৰে ভৰি পৰে আৰু সঘনে নাৱৰ বুকুৰ পানী সিঁচি পেলাব লাগে। গ্ৰীষ্মৰ বৰষুণত তিতি নাৱৰ বুকুত জমা হোৱা পানী সিঁচাত বিশেষ কষ্ট নহয়। কিন্তু পুহ, মাঘমহীয়া শীতৰ ধাৰাসাৰ বৰষুণত এনেদৰে তিতি পানী সিঁচাত অত্যন্ত কষ্ট হয়। তেতিয়া সিঁহতৰ বাবে দলনিত পোনা মেলা অৱস্থা হয়।

জালোৱাসকলে জাল মৰা অৱস্থাত কেতিয়াও গুৰু আহাৰ গ্ৰহণ নকৰে। এটা নিৰ্দিষ্ট সময় বা সীমালৈ গৈহে গুৰু আহাৰ গ্ৰহণ কৰে। আহাৰৰ পিছত অন্ততঃ পানীত নামি মাৰিব লগা জালবোৰে কেতিয়াও নামাৰে। এইখিনিতে এটা কথা উনুকিয়াই থোৱা যাওক যে জালোৱাসকলে অন্ততঃ ৰাতি পানীত নামি মৰা জাল মাৰোঁতে কেতিয়াও পিন্ধা কাপোৰ কানিৰে তিতা পানীৰ গভীৰতালৈ নামি জাল নামাৰে। আঁঠুৰ অলপ ওপৰলৈ দ পানীতহে নামে, যাতে পিন্ধা কাপোৰ তিতিব নোৱাৰে। শীতকালৰ ঠাণ্ডাৰ পৰা বাহিৰলৈ তেওঁলোকে আন আন কাপোৰ পিন্ধে আৰু কাণে-মূৰে পাগুৰি লয়। কাণ মেৰিয়াই পাগুৰি মাৰিলে শীতে বেছি পীড়িব নোৱাৰে।

অৱশ্যে দিনত কোনো কোনোৱে জাল মাৰোঁতে তিতি বুৰিয়ে জাল মাৰে। জালোৱাজনে জালত মাছ লগা দেখিলে পোনে পোনে পানীত নামি বুৰ মাৰি গৈ জালত পৰা মাছক পানীৰ তলতে জালত ফান লগাই থৈ আহে। তাৰ পিছত ওপৰলৈ উঠি আহি জালখন টানে। ডাঙৰ মাছৰ ক্ষেত্ৰত এনে কৰা হয়। তদুপৰি সোঁতযুক্ত পানীত এনেদৰে বুৰ মাৰি গৈ পানীৰ তলত জালত ফান লগাব নোৱাৰে। কেৱল বিল-খাল আদিতহে এনেদৰে জাল মাৰিব পাৰি। যিবোৰ বিল-খাল, ডোঙা, ডোং আদিৰ পানীৰ তলত শেলুৱৈ জাতীয় উদ্ভিদ বেছি পৰিমাণে থাকে, তাতহে পানীত বুৰ মাৰি জালত পৰা মাছ ফান লগাই থৈ অহা হয়। যিবোৰ পানীত তলি ভাগতে তেনে কোনো উদ্ভিদ আদি নাথাকে তাত পোনে পোনে জাল ওপৰলৈ টানি তুলি মাছ ধৰিব পাৰি।

বৰষুণে জালোৱাসকলক মাছ মাৰোঁতে অকল কষ্ট দিয়াই নহয়, কোনো কোনো ক্ষেত্ৰত সুবিধাও হয়। শীতকালত সূৰ্য্য দক্ষিণায়ন হোৱাৰ ফলত ভাৰতৰ উত্তৰাঞ্চল সূৰ্য্যৰ ৰশ্মিৰ প্ৰখৰতা ক্ৰমাৎ কমি আহিবলৈ ধৰে। ফলত উত্তৰ ভাৰতত শীতৰ তীব্ৰতা ক্ৰমাৎ বৃদ্ধি পায়। শীতৰ তীব্ৰতা বৃদ্ধিৰ লগে লগে উত্তৰ ভাৰতৰ নৈ, বিল, ডোঙা ডোং আদি জলাশয়বোৰৰ তলি ভাগত শেলুৱৈ জাতীয় উদ্ভিদবোৰ দ্ৰুত গতিৰে বৃদ্ধি পায়। সূৰ্য্যৰ ৰশ্মিৰ তীব্ৰতা হ্রাস পাই অহাৰ লগে লগে এই শেলুৱৈ জাতীয় উদ্ভিদবোৰে জলাশয়বোৰৰ তলিভাগ সম্পূৰ্ণৰূপে আধাৰৰ দৰে থাকে।

শেলুৱৈ থকা পানীভাগত জাল মাৰিলে শেলুৱৈবোৰ কিছু অংশ ছিঙি গোটেই জালখনত লাগি যায়। তদুপৰি জালখন শেলুৱৈবোৰৰ ওপৰত দাং খাই থাকে। ফলত জালখনত মাছ এটাও নালাগে। তদুপৰি জালৰ পাহে পাহে লাগি ধৰা শেলুৱৈবোৰ এৰাই নাযায়। ফলত জালখন সাধাৰণ ৰ'দত নুশুকায় আৰু শুকালেও আকৌ পানীত পৰাৰ লগে লগে শেলুৱৈবোৰ সজীৱ হৈ উঠে আৰু জালখন অত্যন্ত গধুৰ হৈ পৰে। শেলুৱৈ লগা জালবোৰ অতি সোনকালে পচি যোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকে।

বৰষুণে মাছমৰীয়াসকলক সহায় কৰা আন এটা বিষয় হ'ল যে ই নৈ, বিল আদিৰ পানীভাগ ঘোলা কৰি দিয়ে। খৰালি নৈ, বিল আদিৰ পানীভাগ একেবাৰে আয়নাৰ দৰে ফটফটীয়া হয়। ফটফটীয়া পানীত জাল মাৰিব নোৱাৰে। একমাত্ৰ 'কোনো' জাল নামৰ এবিধ জালহে ব্ৰহ্মপুত্ৰ সোঁতত মাছ ধৰিব পাৰে। বেছি বৰষুণ দিলে নৈ, বিল আদিৰ পানীভাগৰ স্বচ্ছতা কমি আহে আৰু তেতিয়া সকলো ধৰণৰ জাল মৰাৰ সুবিধা হয়। পানীৰ স্বচ্ছতাই কেৱল পতা জালৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ বাধা নিদিয়ে। মুঠতে বৰষুণে এই দুটা ক্ষেত্ৰৰ বাহিৰে আন সকলো বিষয়তে অসুবিধাৰ সৃষ্টি কৰি থাকে।

ফাগুনৰ পছোৱা বতাহজাক ব'বলৈ আৰম্ভ কৰাৰ লগে লগে মাছমৰীয়াসকলৰ প্ৰাণলৈ নামি আহে এক চঞ্চলতা। ফাগুনৰ পৰা ব'হাগ মাহলৈ অসমৰ বুকুৱেদি পাৰ হৈ যায় তীব্ৰ ধুমুহা বতাহ। ধুমুহা বতাহক জালোৱাসকলৰ জীৱনৰ এক আতঙ্ক বুলি কোৱা হয়। ধুমুহাত ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু গভীৰ বিল আৰু নৈসমূহত এক ভয়ঙ্কৰ অৱস্থাৰ সৃষ্টি হোৱা দেখা যায়, যি কল্পনাতীত। ভয়ঙ্কৰ অৱস্থাৰ উপলক্ষিয়ে মাছমৰীয়াসকলক আতঙ্কিত কৰি তোলে। ধুমুহাৰ আগজাননীত তেওঁলোকে নৈৰ বুকুৰ নিৰাপদ ঠাইত আশ্ৰয় ল'ব।

আহিন মাহৰ পৰা মাঘ মাহলৈ অসমত কুৰুৱা বতাহৰ প্ৰভাৱ আটাইতকৈ বেছি হয়। কিন্তু ফাগুন মাহৰ আগমনৰ লগে লগে প্ৰকৃতিৰ বুকুত সৃষ্টি হয় এক নতুন উত্তেজনা। গছে-লতাই ন ন ফুল পাত আহে আৰু নৈ, বিল, জন-জুৰিবোৰ বানৰ পানীৰে নতুন হৈ উঠা দেখা যায়। নদী নলাবোৰত পানীৰ সোঁতত গতিবেগ বৃদ্ধি পায়। তদুপৰি অসমৰ বুকুত আৰম্ভ হয় উৰুৱাই নিয়া পছোৱা বতাহজাক।

মাছমৰীয়াসকল যে কেৱল ধুমুহা আৰু পছোৱা বতাহতে অসুবিধাৰ সন্মুখীন হয় এনে নহয়। সাধাৰণতে কুৰুৱা বতাহত বহুতো অসুবিধাৰ সৃষ্টি হ'ব পাৰে। এইখিনি সময়ত মাছমৰীয়া সকলৰ ঘৰে ঘৰে প্ৰাৰ্থনা আৰম্ভ হয় তেতিয়া তেওঁলোকৰ ঘৰে ঘৰে তিৰোতাৰোৰে সৰ্বশক্তিমান ধুমুহাক শান্ত হ'বলৈ কাকূতি-

মিনতি কৰে। সৰু সৰু ছোৱালীবোৰক পীৰা একোখন আৰু একোযোৰ তামোল-পাণ দি মাজ চোতাললৈ পঠিয়ায় আৰু সৰু ছোৱালীজনীয়ে মাজ চোতালত পীৰাখন পাৰি দিয়ে। তামোল-পাণৰ যোৰা আগ বঢ়াই দি ধুমুহাক শান্ত হ'বলৈ প্ৰাৰ্থনা কৰে যে “হে পৱন দেৱতা, তুমি ক্ষন্তেকৰ বাবে আসন গ্ৰহণ কৰা। তুমি ক্ষন্তেকৰ বাবে তোমাৰ সংহাৰ মূৰ্তি সম্বৰণ কৰা।” এনেদৰে তেওঁলোকে প্ৰাৰ্থনা জনায়।

চ'ত গৈ ব'হাগ অহাৰ লগে লগে আৰু এক নতুন আতঙ্ক আহি পৰে মাছমৰীয়াসকললৈ। ব'হাগৰ আগমনৰ লগে লগে ব্ৰহ্মপুত্ৰকে ধৰি অসমৰ নৈ, বিল, জান-জুৰিবোৰ বানৰ পানীয়ে ওপচাই পেলায়।

মাছমৰীয়াসকলৰ প্ৰাণত আতঙ্কৰ তিনিটা হ'ল — ডকা, চাকনৈয়া আৰু দুৱাৰ গৰিয়া। এই তিনিবিধ জলজ আতঙ্কৰ বিষয়ে তলত আলোচনা কৰা হ'ল।

ডকা : ডকা হৈছে বাৰিষাৰ ভৰা নৈৰ বুকুত তীব্ৰ সোঁত প্ৰবাহ স্থবিৰ কৰি সশব্দে তীব্ৰতৰ গতিৰে এভাগ অশান্ত পানী ক্ষন্তেকৰ বাবে অকস্মাতে ওপৰলৈ ওফৰি আহি অস্বাভাৱিক অৱস্থাৰ সৃষ্টি কৰা এবিধ জলজ আতঙ্ক। ডকা এবাৰ উদগীৰণ হোৱাৰ পিছত ই কিছুসময় নিতাল মাৰি থাকি আকৌ অকস্মাতে সশব্দে উদগীৰণ হ'ব পাৰে। এইদৰে কিছু সময়ৰ মূৰে মূৰে ডকা ফুটে আৰু মাৰ যায়। ই অহৰহ ফুটি নাথাকে। নৈৰ অভ্যন্তৰৰ কোনো কোনো অঞ্চলৰ ৰঙা গড়া বা ডাঙৰ শিল আদি থকাৰ বাবেও ডকাৰ উদগীৰণ হ'ব পাৰে।

নৈৰ বুকুত থকা ডকাবোৰৰ আন এটা মন কৰিবলগীয়া কথা যে সকলো ডকা একে সময়তে উদগীৰণ নহ'বও পাৰে। কিন্তু সচৰাচৰ উজনিৰ ডকাটো প্ৰথমে ফুটে তাৰ পিছত নামনিৰ ডকাবোৰ এটিৰ পিছত এটিকৈ ফুটিবলৈ ধৰে।

উদগীৰণ হৈ থকা ডকাবোৰ নৈৰ বুকুত একে ঠাইত একে সময়ত নাথাকে। ই প্ৰতিদিনে ভটিয়াই গৈ থাকে। ডকা ভটিয়াই গৈ থকা কাৰ্য ঘটে। যিবোৰ ডকা নৈৰ অভ্যন্তৰৰ বালি চাপৰিৰ বাবে সৃষ্টি হয়, যিবোৰ ডকা অভ্যন্তৰৰ শিল বা ৰঙা গড়াৰ বাবে সৃষ্টি হয়, সেইবোৰ সদায় একে ঠাইতে থাকে। অৱশ্যে মাছমৰীয়াসকলে জানে যে কোনবোৰ অঞ্চলত ডকাৰ উদগীৰণ হয়।

চাকনৈয়া : চাকনৈয়া এবিধ ডকাতকৈও ভয়ঙ্কৰ জলজ আতঙ্ক বুলি কোৱা হৈছে। ডকা উদগীৰণৰ সময়ত যি হো-হোৱনি শব্দ হয় চাকনৈয়াৰ ক্ষেত্ৰত এনে নঘটে। চাকনৈয়া নিঃশব্দে উদগীৰণ হয়। তদুপৰি ডকাই সকলো বস্তু কেন্দ্ৰৰ পৰা বাহিৰলৈ

ঠেলি দিয়ে কিন্তু চাকনৈয়াই সকলো বস্তু তাৰ কেন্দ্ৰলৈ টানি আনি নৈৰ অভ্যন্তৰলৈ পঠিয়াই দিয়ে।

চাকনৈয়াৰ সৃষ্টিৰ মূলতে হৈছে নৈৰ গভীৰ জলভাগৰ অভ্যন্তৰত থকা পাহাৰ পৰ্বতৰ শিল আৰু নৈৰ ভাঁজবিশিষ্ট গড়াত অন্তৰ ভাগেৰে প্ৰবাহিত তীব্ৰ সোঁত ধাৰাই খুন্দা খোৱাৰ ফলস্বৰূপ।

নৈৰ বুকুত চাকনৈয়া উঠা ঠাইবোৰ হৈছে নৈৰ গাতে লাগি থকা পৰ্বত-পাহাৰৰ কাষৰীয়া পানীভাগ, দুটা প্ৰবল সোঁত আহি যত ঠেকা খাইছে আৰু য'ত খৰস্ৰোতা জলধাৰাই ভাঁজবিশিষ্ট মূলভাগত ঠেকা খাই সোঁত দিশ পৰিৱৰ্তন কৰি দিয়ে। নৈৰ সোঁতৰ তীব্ৰতা এটা বিশেষ সময়ৰ মূৰে মূৰে বৃদ্ধি পায়। নৈত পানী বাঢ়িলে চাকনৈয়াবোৰ সক্ৰিয় হয়, কিন্তু নৈৰ পানী কমিলে চাকনৈয়া নিষ্ক্ৰিয় হৈ যায়।

দুৱাৰ গৰিয়া : দুৱাৰ গৰিয়াৰ সৃষ্টি হৈছে নৈৰ অভ্যন্তৰৰ প্ৰবাহিত সোঁত বাধাপ্ৰাপ্ত হৈ বিকল্প গতিপথ লোৱাৰ ফলত। সাধাৰণতে নদীৰ অভ্যন্তৰেৰে সোঁতৰ পথালিকৈ নৈয়ে কঢ়িয়াই অনা বালিচৰৰ বাবে দুৱাৰ গৰিয়াৰ সৃষ্টি হয় বুলি ক'ব পাৰি। নৈয়ে তলে তলে কঢ়িয়াই অনা বালিয়ে যেতিয়া খোপনি লয়, তেতিয়া বালিবোৰ অভ্যন্তৰত একেটা বান্ধৰ স্বৰূপ হৈ পৰে। ফলত নৈৰ মূল সোঁত ধাৰা তাত বাধাপ্ৰাপ্ত হয়। বাধাপ্ৰাপ্ত সোঁতে তেতিয়া দ'ম হৈ পৰা বালিচৰৰ ওপৰেৰে পাৰ হৈ যায়। ইয়াৰ ফলত সেই ঠাইতে নৈৰ পানী ভাগ তলত দ'ম বন্ধা বালিৰ আকৃতিত ওখ হৈ উঠে। নিম্ন ভাগৰ বাধা প্ৰাপ্ত সোঁত ধাৰাৰ এক অস্বাভাৱিক অৱস্থাৰ সৃষ্টি হয়।

দুৱাৰ গৰিয়া অৰ্থাৎ নৈৰ বুকুত সোঁতৰ পথালিকৈ এভাগ পানী ক্ষন্তেকৰ বাবে ওখ হৈ উঠি নাও চলাচল বাধাৰ সৃষ্টি কৰে। দুৱাৰ গৰিয়াও ডকা, চাকনৈয়াৰ দৰে কিছু সময়ৰ অন্তৰে অন্তৰে উদগীৰণ হৈ আকৌ স্বাভাৱিক অৱস্থালৈ ঘূৰি যায়। তেতিয়া নৈৰ বুকুত ওখ হৈ উঠা পানীভাগ সমান হৈ পৰে। এইদৰে নৈত পানী বাঢ়ি থকা দিন কেইটাত ই উদগীৰণ হৈ থাকে আৰু পানী শুকাবলৈ লোৱাৰ লগে লগে ই লুপ্ত হৈ পৰে।

মাছমৰীয়াসকলে জাল মাৰিবলৈ গৈ ডকা, চাকনৈয়া আৰু দুৱাৰ গৰিয়াৰ উপৰি কিছুমান সৰু বৰ বিপদৰ সন্মুখীন হয়। বিশেষকৈ অন্ধকাৰ ৰাতি জাল মাৰোঁতে বিভিন্ন বিপদৰ সন্মুখীন হ'বলগীয়া হ'ব পাৰে। দুৱাৰ গৰিয়াও ডকা আৰু চাকনৈয়াৰ দৰে মাছমৰীয়াসকলৰ বাবে এক ধৰণৰ জলজ আতঙ্ক। সেইবাবে মাছমৰীয়াসকলে বাৰিষাৰ দিনত নৈৰ বুকুৰ প্ৰতি সজাগ দৃষ্টি ৰাখিব লাগে। ■■

লোক-সাংস্কৃতিক সংগ্রাহালয় এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ অনন্য সম্পদ ।। এক প্রতিবেদন।।

জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা

প্রতিষ্ঠাপক তত্ত্বাবধায়ক আৰু কিউৰেটৰ

লোক-সংস্কৃতি শাখা

মানুহৰ জ্ঞান, বিশ্বাস, নীতি-নিয়ম, আচাৰ-ব্যৱহাৰ, বিভিন্ন সামৰ্থ আৰু সমাজৰ লোক হিচাপে আহৰণ কৰা অভ্যাস আদি সকলোকে সামৰি সংস্কৃতি এটা জটিল ৰূপ। বহল অৰ্থত What man do is culture বুলি কোৱা হয় যদিও, সংস্কৃতি হ'বলৈ হ'লে মানুহৰ কৰ্মসমূহত সৌন্দৰ্য আৰোপৰ সচেতন প্ৰয়াস অৱশ্যেই জড়িত হ'ব লাগে। জাতি একোটাৰ গঠনৰ ইতিহাস, বিকাশৰ ধাৰণা, সভ্যতাৰ মান আৰু জীৱনৰ মূল্যবোধ প্ৰতিফলিত কৰে ইয়াৰ সংস্কৃতিয়ে।

আকৌ, জাতি গঠনকাৰী জনসমষ্টিৰ নাড়ীসদৃশ (Pulse) হ'ল লোক-সংস্কৃতি। লোক জীৱনৰ ভেটিতে গঢ় লৈ উঠে এই লোক-সংস্কৃতি। যুগ যুগ ধৰি চলি অহা পৰম্পৰা, সঞ্চিত অভিজ্ঞতা, গীত-নৃত্য, ৰীতি-নীতি, আচাৰ-ব্যৱহাৰ, প্ৰবচন, লোককথা আদিৰ সমন্বিত ৰূপেই লোক-সংস্কৃতি।

লোক-সংস্কৃতিৰ বিশালাকাৰ বৰ্ণময় পথাৰৰ গৰাকী হ'ল লোক সমাজ। প্ৰকৃতিৰ নিৰ্মল কোলাত, শিক্ষা-সভ্যতাৰ

পৰা আঁতৰত প্ৰধানকৈ কায়িক শ্ৰমৰ ভিত্তিত জীৱন নিৰ্বাহ কৰা সমাজেই লোক সমাজ। 'লোক' শব্দটিৰ ইংৰাজী প্ৰতিশব্দ হৈছে - Folk Encyclopedia Britannicaৰ মতে Folk শব্দটোৱে নিৰক্ষৰ শ্ৰমজীৱী গণ লোকক বুজায়। সম্প্ৰতি শিক্ষা-সভ্যতাৰ ব্যাপক প্ৰসাৰ, যাতায়ত-যোগাযোগ তথা গণ-মাধ্যমৰ উন্নয়ন আৰু সম্প্ৰসাৰণৰ ফলত গাঁওসমূহত নিৰক্ষৰ তথা অশিক্ষিত মানুহৰ সংখ্যা হ্রাস পাইছে, আকৌ গাঁওসমূহে অৰ্ধ নগৰীয়া চৰিত্ৰ লাভ কৰিছে।

ইয়ে লোক-সংস্কৃতিৰ অস্তিত্বৰ প্ৰতিয়েই ভাবুকি আৰু প্ৰত্যাহ্বান সৃষ্টি কৰিছে। কিয়নো উচ্চশিক্ষা, যুক্তি, বিজ্ঞান, প্ৰযুক্তি আদিৰে বিকশিত আৰু চহকী মানুহে লোক-সংস্কৃতিৰ প্ৰতি আদৰ আকৰ্ষণ প্ৰদৰ্শন নকৰে আৰু হীন মনোভাব প্ৰকাশ কৰে। ওখ খাপৰ মানুহৰ এনে দৃষ্টিভংগীৰ প্ৰভাৱে সামগ্ৰিকভাৱে সমাজখনকে প্ৰভাৱিত কৰাৰ ফলত লোক-সংস্কৃতি সম্প্ৰতি অৱহেলাৰ বস্তু যেন হৈছে।

এই পৰিৱেশিততে, লোক-সংস্কৃতিৰ অধ্যয়নে বিশ্বজুৰি গুৰুত্ব লাভ কৰিছে। যোৱাটো শতিকাৰ প্ৰথমতে পাশ্চাত্যত আৰম্ভ হোৱা লোক-সংস্কৃতি অধ্যয়নৰ আন্দোলন যোৱা শতিকাৰ মাজ ভাগতে অসমলৈও বিয়পি পৰে আৰু অসমত ই ক্ৰমান্বয়ে প্ৰসাৰ লাভ কৰে।

এই আন্দোলনৰ লগত সংগতি ৰাখিয়ে আমাৰ এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়তো এটি লোক-সংস্কৃতি শাখা খোলাৰ মানস কৰা হয়। শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলৰ লগত হোৱা আলোচনা মৰ্মে ২০০৩ চনত শিক্ষক গোটৰ এখন সভাত লোৱা সিদ্ধান্ত অনুসৰি মহাবিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতিৰ এখন সভাত শিক্ষক প্ৰতিনিধি হিচাপে প্ৰবক্তা জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতাই প্ৰসংগটো উত্থাপন কৰি লোক-সংস্কৃতি শাখা খোলাৰ অনুমতি বিচাৰে। পৰিচালনা সমিতিৰ মাননীয় সদস্যসকলে বিষয়টোৰ গুৰুত্ব বিবেচনা কৰি অনুমতি প্ৰদান কৰে : জন্ম হয় এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয় লোক-সংস্কৃতি শাখাৰ।

শাখাটো পৰিচালনা কৰিবলৈ তলত উল্লেখ কৰা ধৰণে এখন সমিতি গঠন কৰি দিয়া হয়—

তত্ত্বাবধায়ক : জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা
প্ৰবক্তা, অসমীয়া বিভাগ
সহঃ তত্ত্বাবধায়ক : মহঃ মগৰুল হুছেইন
প্ৰবক্তা, বুৰঞ্জী বিভাগ
বিভাৰণী ভট্টাচাৰ্য্য
প্ৰবক্তা, দৰ্শন বিভাগ

এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ লোক-সংস্কৃতি শাখাৰ সংগ্ৰহালয়টো দেখি আৰু উদ্বোধন কৰি অতিশয় আনন্দিত হৈছোঁ। এই কাৰণেই যে ই এক বিৰল কৃতি। আন কোনো মহাবিদ্যালয়তে এনে সংগ্ৰহালয় প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা নাই। এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয় লোক সংস্কৃতি শাখাৰ সংগ্ৰহালয়টোৰ শ্ৰীবৃদ্ধি কামনা কৰিলোঁ।

২/১২/২০০৪

ড° নবীন চন্দ্ৰ শৰ্মা

এই শাখাই লোক সংস্কৃতিৰ সমল আৰু সম্পদসমূহৰ সংগ্ৰহ, সৰ্বক্ষণ আৰু অধ্যয়ন তথা গৱেষণাৰ বাবে এটি পুথিভঁৰাল আৰু সংগ্ৰহালয় প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত লয়। ইয়াৰ অন্যান্য উদ্দেশ্যসমূহৰ ভিতৰত অন্যতম হ'ল—

- (১) বিভিন্ন অঞ্চলৰ সাধুকথা, ফকৰা-যোজনা, প্ৰবচন-পটন্তৰ, গীত-পদ আদি সংগ্ৰহ কৰা।
- (২) লোক-গীত, নৃত্যৰ চৰ্চা আৰু প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰা।

- (৩) লোক-ক্ৰীড়াসমূহৰ প্ৰদৰ্শন আৰু প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰা।
- (৪) লোকগীত-নৃত্য-নাট্যানুষ্ঠানৰ অডিঅ' আৰু ভিডিঅ' ৰেকৰ্ডিং কৰা।
- (৫) লোক সংস্কৃতিৰ বিভিন্ন দিশৰ বিষয়ে আলোচনা-চক্ৰ অনুষ্ঠিত কৰা।
- (৬) লোক সংস্কৃতি বিষয়ক পুথি পুস্তিকা প্ৰকাশ কৰা।
- (৭) লোক সংস্কৃতিৰ কোনো প্ৰাসংগিক বিষয়ৰ ওপৰত এটি বাৰ্ষিক বক্তৃতা অনুষ্ঠিত কৰা।

লোক-সংস্কৃতি শাখাই প্ৰথমে ইয়াৰ মূল্যবান প্ৰয়াস লোক-সাংস্কৃতিক সংগ্ৰহালয় স্থাপনৰ উদ্যোগ গ্ৰহণ কৰে। দুগৰাকী শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীয়ে প্ৰচণ্ড বাধা-বিপত্তিৰ সৃষ্টি কৰিলেও শিক্ষক গোট, মহাবিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতি আৰু তৎকালীন নৱ নিযুক্ত অধ্যক্ষ ড° ৰজনীকান্ত দাসদেৱৰ সক্রিয় সমৰ্থন আৰু সহযোগিতাত সংগ্ৰহালয়টো স্থাপনৰ কাম সন্তোষজনকভাৱে আগ বাঢ়ে। সংগ্ৰহালয়টোত অসমৰ সমূহ জনগোষ্ঠীৰ পাৰস্পৰিক সাজপাৰ, অলংকাৰ, নানা ক্ষেত্ৰৰ সঁজুলি, বাচন-বৰ্তন আদি সংৰক্ষণৰ পৰিকল্পনা লোৱা হৈছিল। অসমৰ বাৰে-বহণীয়া লোক জীৱনৰ আৰ্থিক-সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক দিশ প্ৰতিফলিত কৰাৰ প্ৰয়াস কৰা হৈছিল।

মহাবিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতিৰ সভাত সিদ্ধান্ত লোৱা হৈছিল যে সংগ্ৰহালয়টোৰ আন্তঃগাঁথনিৰ ব্যয়হে মহাবিদ্যালয়ে বহন কৰিব। সংগ্ৰহ, সংৰক্ষণ আৰু প্ৰদৰ্শন কৰিবলগীয়া বস্তু/সামগ্ৰীৰ ব্যয় বহন নকৰে। সেয়ে সংৰক্ষণ আৰু প্ৰদৰ্শন কৰিবলগীয়া সামগ্ৰীৰ বিষয়ে এটা পৰিকল্পনা কৰি সেইবোৰৰ সংগ্ৰহ আৰম্ভ হয়, পৃষ্ঠপোষক বিচৰা হয়— যিটো পৰিকল্পনাৰ বিপৰীতে সংখ্যাত আছিল তাকৰ।

তলত কিছুসংখ্যক বস্তু-সামগ্ৰীৰ বাবে পৃষ্ঠপোষকতা আগ বঢ়োৱা ব্যক্তিসকলৰ নাম শ্ৰদ্ধাৰে উল্লেখ কৰা হ'ল—

- ১। হাতী দাঁতৰ অলংকাৰ
পৃষ্ঠপোষক : ড° বজনীকান্ত দাস
- ২। সম্পূৰ্ণ তাঁতশাল
পৃষ্ঠপোষক : ড° বন্দনা বৈশ্য
শিপিনী, তাঁতশালৰ ফ্রেম, বৈ থকা কাপোৰ, গাৰী, মাকো, বোৱা, গৰকা, ছেৰি, ফুহল্যা, গুৰি, নাচনী, ছালবাৰী, উঘা, চেৰেকী, বলিন্দা, নলখাটি আৰু বোৱা চুঙা।
- ৩। গৰু গাড়ী (সম্পূৰ্ণ ৰূপত)
পৃষ্ঠপোষক : মঃ মগৰুল হুছেইন
বাবুল আলী চৌধুৰী (গুৱাহাটী)
মন্টু ডেকা (গুৱাহাটী)
- ৪। পৰম্পৰাগত সাজ-পাৰেৰে এজন ওজা, এজন দাইনাপালি আৰু তিনিজন সাধাৰণ পালিৰে গঠিত ওজাপালিৰ এটা দল।
পৃষ্ঠপোষক : ড° ৰুমা ডেকা
- ৫। চেপা, চোহৰা, জুলকী, পলো, জাকৈ, কোক (খালৈ), সিয়েনি, দুৰবী আৰু বিভিন্ন ধৰণৰ জাল আদি মাছ মৰা সঁজুলি
পৃষ্ঠপোষক : অনিমা দাস
- ৬। দখনা পৰিহিত এজনী বড়ো ৰমণী
পৃষ্ঠপোষক : ডলিমা শৰ্মা
- ৭। নাও
পৃষ্ঠপোষক : লক্ষ্মীকান্ত বৰ্মন

এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়লৈ আহি ইয়াৰ লোক-সংস্কৃতি শাখাৰ নতুনকৈ খোলা সংগ্ৰহালয়টো দেখি অভিভূত হ'লোঁ। মই জনাত অসমৰ মহাবিদ্যালয়বিলাকৰ ভিতৰত এই ক্ষেত্ৰত দেওৰা মহাবিদ্যালয় বাটকটীয়া। উদ্যোক্তাসকলৰ উদ্যমৰ প্ৰতি মূৰ দোঁৱাইছোঁ। লোক-সংস্কৃতি শাখাটোৱে উত্তৰোত্তৰ উন্নতি কৰিব। এই আশাৰে।

২/১২/২০০৪

শিৱনাথ বৰ্মন

- ৮। মিচিং সাজ-পাৰ (ডেকা-গাভৰুৰ মূৰ্তিত)
সাজ-পাৰৰ পৃষ্ঠপোষক : জয়ন্ত দলে (প্ৰাক্তন ছাত্ৰ)
- ৯। কাৰ্বি সাজ-পাৰ (ডেকা-গাভৰুৰ মূৰ্তিত)
সাজ পাৰৰ পৃষ্ঠপোষক : কাৰ্বি ছাত্ৰ সন্তা, ডিফু
- ১০। ডিমচা সাজ-পাৰ (দৰা-কইনাৰ মূৰ্তিত)
সাজ-পাৰৰ পৃষ্ঠপোষক : সদৌ ডিমচা ছাত্ৰ সন্তা, হাফলং
- ১১। কৃষক আৰু কৃষিৰ সঁজুলি—
হালোৱা, বলধ গৰু, নাঙল, যুঁৱলি, মৈ, মুখা, মুখা, লৰু, ছলাবাৰী, উখনি, দৰখ, পঘা, ৰইনা, জাপি, ভাৰখদা

- পৃষ্ঠপোষক : ড° পূৰ্বী চক্ৰৱৰ্তী, ভবানী নেওগ
ড° জয়তি দাস, ড° শুভলক্ষ্মী নাথ
- ১২। অসমীয়া দৰা-কইনা (পাট কাপোৰৰ সাজত)
পৃষ্ঠপোষক : অঞ্জলি পাটোৱাৰী, শিখা দাস
- ১৩। টেকী, টেকীশালত গৃহিণী, উধান, খৰাহী, ডুকলি, কুলা-চালনী, চাৰি
পৃষ্ঠপোষক : দিজুমণি গোস্বামী, ড° লিলি গোস্বামী, অজন্তা শইকীয়া
- ১৪। গড়ুৰ পক্ষীৰ মুখা
পৃষ্ঠপোষক : ড° নৱনীতা ভূঞা
- ১৫। গোৱালপৰীয়া বাদ্য-যন্ত্ৰ ঢুলকী
পৃষ্ঠপোষক : ড° ধ্ৰুৱজিৎ দাস
- ১৬। পৰম্পৰাগত সাজত অসমীয়া গৃহস্থ-গৃহিণী
পৃষ্ঠপোষক : বিৰাজ কুমাৰ শৰ্মা (গুৱাহাটী)
- ১৭। ম'হৰ শিঙৰ পেঁপা
পৃষ্ঠপোষক : বলীন দাস
- ১৮। তাল
পৃষ্ঠপোষক : খগেন কলিতা (ছাত্ৰ)

এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়লৈ আহি লোক-সংস্কৃতি শাখাৰ সংগ্ৰহালয়টো দেখি অতিশয় আনন্দ পালোঁ। এই সংগ্ৰহালয়ে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অন্তৰত লোক-সংস্কৃতিৰ অধ্যয়ন, চৰ্চা আৰু গৱেষণাৰ বীজ অংকুৰণ কৰিব। উদ্যোক্তাসকলৰ এই প্ৰচেষ্টাৰ বাবে সকলোৰে প্ৰশংসাৰ যোগ্য।

২/১১/২০০৪

ড° অমূল্য চৌধুৰী

কেইবিধমান বস্ত্ৰ-সামগ্ৰী কেইগৰাকীমান সদাশয় ব্যক্তিৰ পৰা উপহাৰ হিচাপে পোৱা গৈছে—

- ১। দতৰা
দাতা : ৰামেশ্বৰ পাঠক
- ২। পুতলা নাচৰ মঞ্চৰ এটি দৃশ্য (সীতা হৰণ)
দাতা : বাণী বৰ্মন (মোহখুলি, নলবাৰী)
- ৩। হৰিণৰ শিং
দাতা : গীতালি দাস
- ৪। কালীয়া পেপা
দাতা : ভিতৰি দাস, (জাগ্ৰা)
- ৫। পিতলৰ শৰাই
দাতা : মাইকন কলিতা (বিদ্যাপুৰ, নলবাৰী)
- ৬। জপা
দাতা : ধীমান কলিতা (বিদ্যাপুৰ, নলবাৰী)

- ৭। ডগৰ
দাতা : বৰষা কলিতা (বিদ্যাপুৰ, নলবাৰী)
- ৮। বান বাটি
দাতা : হৰমোহন কলিতা (বিদ্যাপুৰ, নলবাৰী)
- ৯। শিকা-বাংক
দাতা : প্ৰদীপ দাস (কঞকুচি, নলবাৰী)
- ১০। উৰাল
দাতা : চেহনাজ হুছেইন (প্ৰাক্তন ছাত্ৰী)
- ১১। হোকা চিলিম (নাৰিকলৰ)
দাতা : শ্ৰীকান্ত কলিতা (কঠোৰা, নলবাৰী)
- ১২। গুৰ-গুৰি হোকা
দাতা : নলিনী তালুকদাৰ (উলাবাৰী, নলবাৰী)
- ১৩। পুৰণি নোট আৰু মুদ্ৰা
দাতা : পূৰ্ণস্মৃতি কলিতা (প্ৰাক্তন ছাত্ৰী)

- ২০। গামোচাসহ পিতলৰ বটা
দাতা : জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা
- ২১। পিতলৰ বটাত তামোল-পাণ খোৱাৰ সঁজুলি-কটাৰী,
পকোৰা, তেমী, বেহী
দাতা : জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা
- ২২। কাঁহ-পিতলৰ নিত্য ব্যৱহাৰ্য বাচন-বৰ্তন— কলহ,
চৰিয়া, কাঁহী-বাটি আৰু ঘটি
দাতা : জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা
- ২৩। বাঁহৰ কাকে (ফণি)
দাতা : জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা
- ২৪। পিতলৰ চাকি
দাতা : জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা
- ২৫। তামোল খুন্দনা
দাতা : জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা
- ২৬। সংগ্ৰাহালয়ত এতিয়াও ব্যৱহাৰ হৈ নথকা ৬ টা মূৰ্ত্তি
দাতা : জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা

এছবি দেওৰা কলেজৰ ফোকলৰ বিভাগৰ সংগ্ৰাহালয়টো দেখি মুগ্ধ হ'লোঁ। কোনো কলেজত এনে সংগ্ৰাহালয় দেখিছোঁ যেন নালাগে। অসমৰ কৃষ্টি-সংস্কৃতি প্ৰায় আটাইখিনিয়েই ইয়াত থূপ খাই আছে। কলেজ কৰ্তৃপক্ষ, বিশেষকৈ অধ্যাপক জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতাৰ প্ৰচেষ্টা শলাগিবলগীয়া। আজিকালি চহৰাঞ্চলৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী লোক-সংস্কৃতিৰ সৈতে চিনাকি নহয়। গতিকে সেইফালৰ পৰাও এই সংগ্ৰাহালয়ে আজিৰ প্ৰজন্মক নিজৰ ঐতিহ্যৰ বিষয়ে জ্ঞাত কৰিব। দিনক দিনে আপোনালোকৰ উন্নতি হওক।

১১/১২/২০০৪

অনিমা গুহ

এছবি দেওৰা কলেজৰ লোক-সংস্কৃতি শাখাৰ সংগ্ৰাহালয় চাই বৰ ভাল পাইছোঁ। এই বিষয়ত বোধহয় দেওৰা কলেজ পথিকৃৎ, ইয়াক অধিক মনোজ্ঞ কৰাৰ থল আছে। শ্ৰীযুত জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতাৰ এই বিষয়ে আগ্ৰহ আছে। তেখেতৰ পৰিকল্পনাই বাস্তৱ ৰূপ পাবক— এই আশা কৰিলোঁ।

১১/১২/২০০৪

নলিনীধৰ ভট্টাচাৰ্য

- ১৪। বিহুৰা আৰু বিহুৱতীৰ পৰম্পৰাগত সাজ-পাৰ আৰু অলংকাৰেৰে চাৰিজন বিহুৰা আৰু দুজনী বিহুৱতীৰ মূৰ্ত্তি আৰু বিহু নৃত্যৰ এক ভংগিমা
দাতা : জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা
- ১৫। এজন কুমাৰ আৰু কুমাৰে বনোৱা বিভিন্ন ধৰণৰ মাটিৰ বাচন-বৰ্তন
দাতা : জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা
- ১৬। বিহু ঢোল
দাতা : জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা
- ১৭। খোল
দাতা : জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা
- ১৮। মাদল
দাতা : জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা
- ১৯। গোৱালপৰীয়া লোকগীতৰ বাদ্য চেৰেঙা, বেনা, একতাৰা
দাতা : জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা

বিভিন্ন উদ্দেশ্যত ব্যৱহাৰ কৰা পৰিকল্পনাৰে মুঠতে ৩৫টা মূৰ্ত্তি নিৰ্মাণ কৰা হৈছে। ইয়াৰে ২৬টা মূৰ্ত্তিহে ব্যৱহাৰ হৈছে, সেইবোৰৰ ৭টাৰ হে পৃষ্ঠপোষকতা লাভ কৰা হৈছে। সকলো মিলি তত্ত্বাৱধায়কৰ নিজৰ ২৩,০০০ৰো অধিক টকা সংগ্ৰাহালয়টোত নিয়োজিত হৈ আছে।

সংগ্ৰাহালয়টো সজাই-পৰাই তুলিবলৈ বহুতো পৰিকল্পনা আৰু আঁচনি আছিল যদিও সকলোবোৰ বাস্তৱায়িত কৰা সম্ভৱ নহ'ল। কলাক্ষেত্ৰৰ সংগ্ৰাহালয়ত ২০০৬ নে ০৭ চনতহে অসমৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ জাতীয় সাজ-পাৰ সংৰক্ষণ আৰু প্ৰদৰ্শনৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। কিন্তু আমাৰ সংগ্ৰাহালয়ত ২০০৪ চনতে সেইবোৰ সংগ্ৰহ আৰু সংৰক্ষণৰ চিন্তা কৰা হৈছিল। সেই মৰ্মে কাৰ্বি, বড়ো, বাভা, মিচিং, সোনোৱাল, দেউৰী, চুতীয়া, হাজং, ডিমাচা আদি জনগোষ্ঠীৰ সাজ-পাৰ প্ৰদৰ্শনৰ কাৰণে সুকীয়া সুকীয়া কোঠা সাজি মূৰ্ত্তি স্থাপন কৰা হৈছিল। কিন্তু বড়ো (নাৰী), কাৰ্বি, ডিমাচা জনজাতিৰ বাহিৰে আন সকলৰ সাজ-

পাৰ সংগ্ৰহ কৰা সম্ভৱ নহ'ল। অৱশ্যে মৰিগাঁৱৰ এগৰাকী তিৱা সংস্কৃতিৰ সাধক গৱেষকৰ লগত যোগাযোগ কৰি প্ৰবক্তা চাজিদুৰ বহুমানৰ সহযোগিতাত তেখেতৰ পৰা তিৱা সাজ-পাৰ কেইদিনমানৰ কাৰণে আনি প্ৰদৰ্শন কৰা হৈছিল। এই ক্ষেত্ৰত আমাৰ প্ৰচেষ্টা কিমান দূৰ প্ৰসাৰিত আছিল, All Dimasa Students' Union ৰ এখন চিঠিয়ে তাৰ সাক্ষ্য দিব—

**OFFICE OF THE
ALL DIMASA STUDENTS' UNION**
[N.C. HILLS DISTRICT COMMITTEE]
H.O. & P.O. Majumbar, N.C. Hills, (Assam), Pin - 788 813 Phone: 03693-237804
ESTD. 1991

Ref. No. Date: 19/11/24

To

Shri Jnanendra Kalita,
The In-Charge, Folklore Section
S.B. Deorah College.

Sub : Donation of Dimasa Traditional Dress.

Sir,

We, the All Dimasa Students Union (ADSU) have the pleasure to inform you that in accordance with your application of procuring traditional item, dated 6th Nov. or and setting up a reference library and a Folkloristic Museum, would like to donate a few dimasa both male and female traditional dresses to your Museum.....

অসমৰ গৌৰৱ পাটৰ কাপোৰেৰে সজাই অসমীয়া কইনা এজনী প্ৰদৰ্শন কৰা হৈছে। অসমৰ আন এক গৌৰৱ মুগাৰ মেখেলা-চাদৰেৰেও এজনী অসমীয়া ছোৱালীক সজাই প্ৰদৰ্শন কৰাৰ ইচ্ছা আছিল। তাৰ বাবে মন্থয় মূৰ্তিও আছে, সুকীয়া কোঠাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল। কিন্তু মুগাৰ মেখেলা-চাদৰ আগ বঢ়োৱা পৃষ্ঠপোষকৰ অভাৱত সেয়া সম্ভৱ হৈ নুঠিল।

লোক পৰিবহণ ব্যৱস্থাৰ গৰু-গাড়ী, নাও, শিকা-বাঞ্চ, ভাৰখদা, সংগ্ৰহ আৰু প্ৰদৰ্শন কৰা হৈছে। এই ব্যৱস্থাৰ অন্তৰ্গত দোলা এখনো এঠাইত যোগাযোগ কৰি সংগ্ৰহৰ বাবে পৰিয়ালটোক সন্মত কৰোৱা হৈছিল। কিন্তু পৰিবহণ ব্যয়ৰ পৃষ্ঠপোষক নোপোৱাত এই আপুৰুগীয়া সম্পদটো সংগ্ৰহ কৰিব পৰা নগ'ল।

লোক শিল্পী খগেন মহন্তৰ হাতৰ পৰশ থকা বিহু ঢোল এটা তেখেতৰ পৰা বিচাৰিছিলোঁ। কিন্তু তেখেতে গোলাঘাট নে দেৰগাঁওৰ পৰা এটা টোকাৰী সাজি আনি দিয়াৰ ইচ্ছা প্ৰকাশ কৰিছিল। সময়ত তেখেতে টোকাৰীটো সাজি আনি খবৰো দিছিল। কিন্তু যোগাযোগৰ খেলি-মেলিৰ বাবে টোকাৰীটো

দুৰ্ভাগ্যজনকভাৱে হেৰুৱালোঁ। অৱশ্যে লোকগীতৰ প্ৰসিদ্ধ শিল্পী ৰামেশ্বৰ পাঠকে তেখেতে নিজে ব্যৱহাৰ কৰা দতৰা এটি আগ বঢ়াই আমাক কৃতাত্ম কৰিছে।

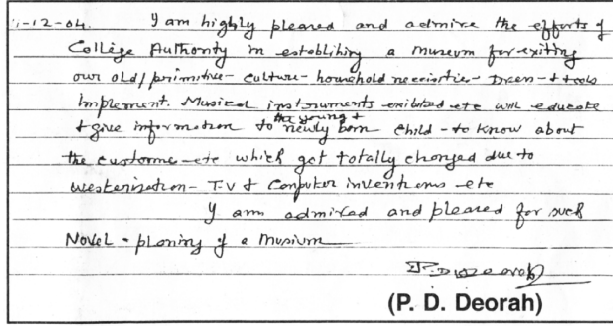
সুখ-দুখৰ এনে বহুতো মিশ্ৰ অনুভূতিৰে আগ বাঢ়ি পৰিকল্পনা আৰু আঁচনি মতে নহ'লেও, সীমিত শক্তি-সামৰ্থেৰে সংগ্ৰহালয়টো সজাই-পৰাই ২০০৪ চনৰ ২ ডিচেম্বৰত উদ্বোধন কৰা হৈছিল। উদ্বোধন কৰিছিল অসমৰ লোক-সংস্কৃতিৰ বিশিষ্ট সাধক-গৱেষক ড° নবীন চন্দ্ৰ শৰ্মাদেৱে। সংগ্ৰহালয়টো পৰিকল্পনাৰ সময়তে অসমৰ আন এগৰাকী লোক-সংস্কৃতিৰ সাধক-গৱেষক ড° বীৰেন্দ্ৰ নাথ দত্তদেৱৰ পৰামৰ্শ লৈছিলোঁ। সংগ্ৰহালয়টো উদ্বোধন উপলক্ষে প্ৰকাশ কৰা স্মৰণিকাখনলৈ তেখেতে দিয়া এটা শুভেচ্ছা বাৰ্তাত লিখিছে— 'এয়া অতি আনন্দ আৰু সন্তোষৰ কথা যে এছ বি দেওৰা কলেজে এটি লোক-সংস্কৃতি শখা (Folklore Section) খুলিছে আৰু সেই শাখাই কলেজত এটি লোক-সংগ্ৰহালয় আৰু পুথিভঁৰাল স্থাপন কৰাৰ উদ্যোগ হাতত লৈছে। — আমাৰ ঐতিহ্য আৰু পৰম্পৰাৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ অঙ্গ হিচাপে লোক-সংস্কৃতি অধ্যয়নৰ প্ৰতি নবীন চামক আকৰ্ষণ কৰাত উদ্যোক্তাসকলৰ প্ৰচেষ্টা সফল হ'ব এই আশা।'

২০০৪ চনৰ সম্ভৱতঃ ৩ আৰু ৪ ডিচেম্বৰত NAACৰ Peer Team য়ে আমাৰ মহাবিদ্যালয় পৰিদৰ্শন কৰিছিল। এই পৰিদৰ্শনৰ আগে আগে সংগ্ৰহালয়টো উদ্বোধন কৰাৰ প্ৰচেষ্টা লোৱা হৈছিল। স্কুটাৰ/বাইক থকা মানুহক খাটিব কৰি কৰি, তেওঁলোকৰ স্কুটাৰ/বাইকত ইন্ধন ভৰাই দি সংগ্ৰহালয়ৰ বাবে বস্ত্ৰ-সামগ্ৰী বিচাৰি ঘূৰি ফুৰা দিন-ৰাতিবোৰ, হাতী দাঁতৰ অলংকাৰ বিচাৰি বৰপেটালৈ আৰু গোৱালপৰীয়া লোক-বাদ্য যন্ত্ৰ বিচাৰি গৌৰীপুৰলৈ কেইবাদিনো অহা-যোৱা কৰা দুখ-কষ্ট, ভোক-পিয়াহ নাইকিয়া হৈ গৈছিল, যেতিয়া NAACৰ Peer Teamয়ে তেখেতসকলৰ প্ৰতিবেদনত আৰু বিশেষকৈ শেষৰ মুকলি সভাত সংগ্ৰহালয়টোৰ ভূয়সী প্ৰশংসা কৰিছিল, পৰৱৰ্তী সময়তো সংগ্ৰহালয়টো চাই বিজ্ঞ-অভিজ্ঞ শ্ৰদ্ধেয়ে ব্যক্তিসকল অভিভূত হৈছিল, তেতিয়া সন্তোষ লভিছিলোঁ।

সংগ্ৰহালয়টো স্থাপনৰ সমস্ত প্ৰক্ৰিয়াৰ লগত জড়িত আৰু ইয়াৰ জন্ম-যন্ত্ৰণা আৰু দিন-ৰাতি একাকাৰ কৰা তৎপৰতাৰ প্ৰত্যক্ষদৰ্শী তৎকালীন অধ্যক্ষ ড° ৰজনীকান্ত দাসদেৱে পৰৱৰ্তী সময়ত সংগ্ৰহালয়টো বাহিৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, মানুহ আৰু বিভিন্ন শিক্ষানুষ্ঠানৰ পৰিদৰ্শনৰ ব্যৱস্থা লোৱাৰ বাবে তত্ত্বৰধায়কলৈ লিখা এখন চিঠিত লিখিছিল—

"I am happy to note that by dint of your hard labour and timely active guidance a Folk-lore museum come into being in our college campus, generating much pomp and enthusiasm among the family members of the college, For this you rightly deserve thanks from us and we are not hesitate at all to recognise your achievement."

সম্বন্ধে উল্লেখ কৰোঁ যে এনে achievement ব আঁৰত অৱশ্যেই আছে সমূহ শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীৰ সমৰ্থন-উৎসাহ-অনুপ্ৰেৰণা, যিহৰ অবিহনে এনে এটি মহৎ অনুষ্ঠান গঢ়ি উঠা সম্ভৱ নহ'লহেঁতেন। অৱশ্যে তৎকালীন অধ্যক্ষ ড° বজনীকান্ত দাসদেৱ আৰু সহঃ তত্ত্বাৱধায়ক মহঃ মগৰুল ছেইনৰ সক্ৰিয় সহায়-সহযোগিতা সদায় স্মৰণীয় হৈ থাকিব। তদুপৰি মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰবক্তা ছাজিদুৰ বহমান, গ্ৰন্থগাৰিক ড° ধ্ৰুৱজিত দাস, কাৰ্যালয় সহযোগী নিৰঞ্জন ডেকা, ৰাতুল বায়ন আৰু পুথিভঁৰালৰ কৰ্মচাৰী অতুল তালুকদাৰৰ লগতে নলবাৰীৰ বুদ্ধ ডেকা (বৰ্তমান প্ৰয়াত), শ্ৰীপ্ৰদীপ দাস, শ্ৰীহৰমোহন কলিতা আৰু শ্ৰীবাণী বৰ্মনে (ম'হখুলি) সংগ্ৰহালয়টো পৰিপূৰ্ণ হৈ উঠাত

নানাবৰণে আগ বঢ়োৱা সহায়-সহযোগিতাও শ্ৰদ্ধাৰে উল্লেখযোগ্য। সংগ্ৰহালয়টো উদ্বোধনী অনুষ্ঠানৰ স্মৰণিকাখন প্ৰকাশৰ দায়িত্ব মহাবিদ্যালয়ৰ ২০০৪-০৫ বৰ্ষৰ ছাত্ৰ একতা সভাই গ্ৰহণ কৰি আমাক উপকৃত কৰিছিল। সকলোৰে প্ৰতি কৃতজ্ঞতাৰ পাশত আবদ্ধ হৈ থাকিলোঁ।

এইখিনিতে এটা বিষাদ আৰু এটা আনন্দৰ কথা উল্লেখ কৰিব খুজিছোঁ। বিষাদৰ বিষয়টো এয়েই যে এবাৰ এই সংগ্ৰহালয়টো ভাঙি ছিঙি উৎখাট কৰিব বিচৰা হৈছিল। কিন্তু “জহৰীয়ে জহৰ মূল্য বুজে” এই আপ্ত বাক্যাৰী সঁচ বাবেই এগৰাকী ব্যক্তিৰ যথোচিত পদক্ষেপৰ বাবে সংগ্ৰহালয়টো সেইবাৰলৈ ৰক্ষা পৰে। সেইদৰে জহৰ মূল্য বোজা আন এগৰাকী সন্মানীয় ব্যক্তি আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ বৰ্তমানৰ অধ্যক্ষ ড° ধৰ্মেন্দ্ৰ নাথ মহোদয়ে ২০১৩ চনত কাৰ্যভাৰ লোৱাৰ পাছতে সংগ্ৰহালয়টো দেখি অভিভূত হয় আৰু ইয়াৰ প্ৰয়োজনীয় মেৰামতি আৰু নবীকৰণৰ কাৰণে পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰে। সেই পদক্ষেপতেই সংগ্ৰহালয়টো পুনৰ এবাৰ ন-ৰূপত সাজি-পাৰি উদ্ভাসিত হয়। সেইবাৰতেই সংগ্ৰহালয়টোত মজুত থকা মূৰ্তিত তিৰা আৰু মণিপুৰী পুৰুষ-মহিলাৰ সাজ পিন্ধোৱা হৈছিল।

সন্তোষৰ বিষয় যে মহাবিদ্যালয়ৰ বাহিৰত অনুষ্ঠিত একাধিক প্ৰদৰ্শনীত আমাৰ মহাবিদ্যালয় সংগ্ৰহালয়টোৰ পৰা কিছুমান উল্লেখযোগ্য সামগ্ৰী গৌৰৱেৰে প্ৰদৰ্শন কৰা হৈছে।

আশা কৰোঁ, লোক-সংস্কৃতিক সংগ্ৰহালয়টো অদূৰ ভৱিষ্যতে অধিক চহকী আৰু উজ্জ্বল হৈ উঠিব আৰু লোক-সংস্কৃতি শাখাই ইয়াৰ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্যসমূহ পূৰণৰ পথত অগ্ৰসৰ হৈ এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়ক বিদ্যায়তনিক জগতত উজ্জ্বলতৰ ৰূপত প্ৰতিষ্ঠা কৰিব।

ড° বীৰেন্দ্ৰনাথ দত্ত
সভাপতি

এটি শুভেচ্ছা বাৰ্তা

এয়া অতি আনন্দ আৰু সন্তোষৰ কথা যে এছ বি দেওৰা কলেজে এটি লোক-সংস্কৃতি শাখা (Folklore Section) খুলিছে আৰু সেই শাখাই কলেজত এটি লোক-সংগ্ৰহালয় আৰু পুথিভঁৰাল স্থাপন কৰাৰ উদ্যোগ হাতত লৈছে। সংগ্ৰহালয়টিৰ উদ্বোধনী অনুষ্ঠানৰ লগত সঙ্গতি ৰাখি এখন স্মৃতিগ্ৰন্থ প্ৰকাশৰো দিহা কৰা হৈছে। স্মৃতিগ্ৰন্থখনিৰ যোগেদি মই এই প্ৰয়াসৰ লগত জড়িত সকলোলৈকে আন্তৰিক অভিনন্দন আৰু শুভেচ্ছা আগ বঢ়াইছোঁ। আমাৰ ঐতিহ্য আৰু পৰম্পৰাৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ অঙ্গ হিচাপে লোক-সংস্কৃতি অধ্যয়নৰ প্ৰতি নবীন চামক আকৰ্ষণ কৰাত উদ্যোক্তাসকলৰ প্ৰচেষ্টা সফল হ'ব, এই আশা আৰু বিশ্বাসেৰে -

অসম সাহিত্য সভা

কেন্দ্ৰীয় কাৰ্যালয় : চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন, যোৰহাট

গুৱাহাটী কাৰ্যালয় : ভাগৱতী প্ৰসাদ বৰুৱা ভৱন

শ্ৰীবীৰেন্দ্ৰ দত্ত

সভাপতি, অসম সাহিত্য সভা

২৬ নৱেম্বৰ, ২০১৪

কবিতা

কাব্য সাহিত্যই ব্যক্তিৰ অভিজ্ঞতাৰ প্ৰতি এক কেন্দ্ৰীভূত, কল্পনাপ্ৰসূত সচেতনতা বা ইয়াৰ অৰ্থ, শব্দ আৰু ছন্দৰ বাবে নিৰ্বাচিত আৰু আংগিকৰ ব্যৱস্থা কৰা ভাষাৰ জৰিয়তে কিছুমান নিৰ্দিষ্ট আৱেগিক সঁহাৰিৰ নিৰ্মাণ কৰে। কবিসকলে নিজৰ আৱেগ প্ৰকাশ কৰি পাঠকক সেই আৱেগসমূহৰ সৈতে সংযোগ স্থাপন কৰিব পাৰে। কবিতা নান্দনিকতাৰ সৈতেও জড়িত এক কলা। ই সাংস্কৃতিক সচেতনতা বৃদ্ধিত সহায় কৰে, কিয়নো এটা সংস্কৃতিৰ কবিতাই সেই সংস্কৃতিৰ ইতিহাস আৰু মূল্যবোধৰ বিষয়ে অন্তৰ্দৃষ্টি প্ৰদান কৰে। কবিতাৰ সক্ষম কলাত্মক সৌন্দৰ্যই ৰাজনীতি, ধৰ্ম, অৰ্থনীতি আদিৰ পৰা লোৱা উদ্দেশ্যক পূৰণ কৰিবলৈ বিচাৰে। উইলিয়াম শ্বেইক্সপীয়েৰ, উইলিয়াম ৱৰ্ডছৱৰ্থ, লৰ্ড টেনিছন, জন কীটছ, ৱাল্ট হুইটমেন, চেমুৱেল টেইলৰ কলেৰিজ, এডগাৰ এলান পো, অস্কাৰ ৱাইল্ড আদিয়ে কাব্য-চৰ্চাৰ স্বাৰ্থত শৈল্পিক মতবাদৰ পক্ষত যুক্তি আগ বঢ়াইছিল। প্ৰাচীন কালত খ্ৰীষ্টপূৰ্ব ৯০০-৭০০ মানত ইউৰোপৰ মেছ'পটেমিয়াৰ পৰা এছিয়ালৈকে প্ৰচলিত অৰ্ধদেৱতা আৰু চুমেৰিয়ান ৰজা গিলগামেছৰ বিষয়ে লিখা শিলৰ স্তম্ভত খোদিত এক মহাকাব্য আছিল। এই প্ৰথম শাস্ত্ৰখন বহু আগতেই থকা মৌখিক কাহিনী কোৱা শৈলীৰ ওপৰত আধাৰিত আছিল। ভাৰতবৰ্ষৰ কালিদাস এজন ধ্ৰুপদী সংস্কৃত লেখক আছিল। তেওঁক প্ৰাচীন ভাৰতৰ শ্ৰেষ্ঠ কবি আৰু নাট্যকাৰ হিচাপে গণ্য কৰা হয়।

এমুঠি পোহৰ বিচাৰি

নিখিল পাঠক
স্নাতক, প্ৰথম বাৰ্ষাসিক

জীৱনৰ বংবোৰ বঙীন
কৰাৰ হেঁপাহেৰে
ভাল লাগে আবেলি
নৈৰ পাৰত বহি।
শান্ত মৃদু বতাহজাকে
কিনো কৈ যায় ?
দেহ, মন জুৰ পৰি ৰয়।
ভাল লাগে চাই ৰামধেনুৰ সৈতে
আবেলিৰ আকাশখনি,
নানা বঙীন মেঘবোৰে দিয়ে
ফাকুৱাৰ বং চটিয়াই
মুক্ত চৰাইজাকেও নাচিছে-বাগিছে
গাইছে অমিয়া সুৰৰ গীত।
এই মনোমোহা দৃশ্য চাই
মন প্ৰাণ হৰ্ষিত হয়।
গভীৰ নৈখনেও কটিয়াই আছে
কত যে বেদনা,
দুখতো জুৰিছে উলাহৰ সুৰ
কুলু কুলু কৰি,
ৰ'বলৈ যে নাই অলপো আহৰি।
পাৰত পৰি বলুকাই কান্দিছে,
ৰ'দত আকৌ চিকমিকাই জিলিকি
মিচিকিয়াই হাঁহিছে।
হয়তো পাহৰিবৰ চেষ্টা কৰিছে
অতীতৰ বিষাদ স্মৃতি।
নৈৰ পাৰত বহিয়েই পাওঁ
জীয়াই থকাৰ প্ৰেৰণা,
দুখবোৰ পৰিহাৰ কৰি
হাঁহি মুখে আগুৱাৰ পথ মোকোলাওঁ।

ফাগুনৰ অনুভৱ

পৰাগ তালুকদাৰ
স্নাতক, প্ৰথম বাৰ্ষাসিক

প্ৰভাতী সূৰ্যৰ কাঁচিয়ালি ৰ'দে
কৰিলে ধৰণী ধুনীয়া,
সিঁচিলে প্ৰেমৰেই কঠীয়া।
জুৰিলে চৰাইজাকেও
অমিয়া সুমধুৰ কণ্ঠেৰে
হৰি নামৰ বন্দনা।
ফাগুনৰ বা লাগি
শুকান আজি সকলোফালে,
শান্ত নৈখনিৰ বলুকাই
ৰ'দ পাই
হাঁহিছে মিচিকিয়াই।
দুয়োটি পাৰত মদাৰ, শিমলুৰে
পাতিছে ৰঙৰে মেলা।
কিয়ে মনোমোহা দৃশ্য
চালে চকুৰোৱা।

উৎসৰ্গা

অনামিকা চৌধুৰী
স্নাতক, পঞ্চম ষাণ্মাসিক

মই সাজু আছিলোঁ
এটা কবিতা লিখিবলৈ
পৃথিৱীৰ মিঠা বৈ যোৱা
মৰমলগা এটি কবিতা।
যি বৰষুণৰ সৈতে অন্তৰংগভাৱে জীয়াই থাকে।
তেওঁৰ বাবে, তেওঁৰ অৰ্থ বিচাৰি পাবলৈ।
(যেতিয়া সঠিক শব্দ বিচাৰি পোৱা নাছিলোঁ)
এদিন তেওঁ বুজিব সেই শিল্পক
সুন্দৰ আৰু সৃষ্টিশীলক,
যে পৃথক হোৱাটো ঠিকেই আছিল,
সপোন দেখাতো ঠিকেই আছিল,
বিভ্ৰান্ত আৰু নিৰাপত্তাহীনতাৰ আঁতৰত
ঠিকেই আছিল “ৰাতি ফুলা ফুল”
ফুলি থকাৰ সময়টো ঠিকেই আছিল,
গোটেই দিনটো ঈশ্বৰলৈ চাই থকা একোজোপা ফুল!
দীঘলীয়া বাটটোৰ চাৰিওফালে।
আৰু, সঁচাকৈয়ে ঠিকেই আছিল
নিজকে নিজে প্ৰেৰণা দিয়াটো।
মই বিশ্বাস কৰিব বিচৰাটো যে মই পাৰিম,
লগতে, বিপথে পৰিচালিত হোৱাৰ পৰা সংযম হোৱাটো,
তেওঁৰ হাঁহিটোৱে মোৰ হৃদয়খন গলাই পেলোৱাটো।

চিৰসেউজ এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়

সঞ্জয় দাস
স্নাতক, ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

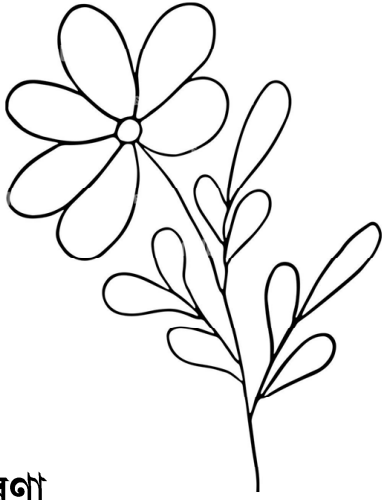
ভাল লগা (পছন্দৰ!) দিনবোৰৰ আৰম্ভণিতে
জী উঠে সপোন অথবা জীৱন সাধনাৰ বেহা;
জীৱন সুকুমাৰৰ
আমাৰ স্বপ্ননীল হাজাৰ হাজাৰ চকুত বাস্তৱৰ উন্মনা
নৈশব্দৰ সোণোৱালী সপোন
অথবা বাউলী বছৰঙী সপোনজাকৰ বা।
য'ত সপোন ৰোপণ হয়
ফলদায়িনী বীজ অংকুৰিত হয়

জয়তু আমাৰ মহাবিদ্যালয়
কত যে হাঁহিৰ খলকনি ভাহি আহে
দুৱাৰে-খিৰিকীৰে, কৰিড'ৰৰ আঁৰে আঁৰে
কত নতুন হাঁহি, পুৰণিৰ স্মৃতি যেন ৰৈ যায়
আবেগ হৈ, গভীৰৰ পৰা গভীৰলৈ
গ্ৰন্থাগাৰৰ কিতাপৰ পৃষ্ঠাই পৃষ্ঠাই
আমাৰ বীক্ষণ জাগে উজাগৰে

তোমাক প্ৰণাম
তোমাৰ শুভাশীষ বুকুত লৈ
আমাৰ যি যাত্ৰাৰ আৰম্ভণি
তাৰ প্ৰতিটো ঢাপতে, প্ৰতিটো ক্ষণতে
তুমি তুমিময় হৈ ৰ'ব

হে জ্ঞান মন্দিৰ
লহপহকৈ বাঢ়ি অহা আমাৰ আকাংক্ষাৰ সৈতে
আজীৱন তোমাক বুকুত কঢ়িয়াই
নিবলৈয়ো যে আমাৰ কিমান হেপাঁহ
গৰ্বিত যে আমিও তোমাৰেই এটা কালৰ ইতিহাস

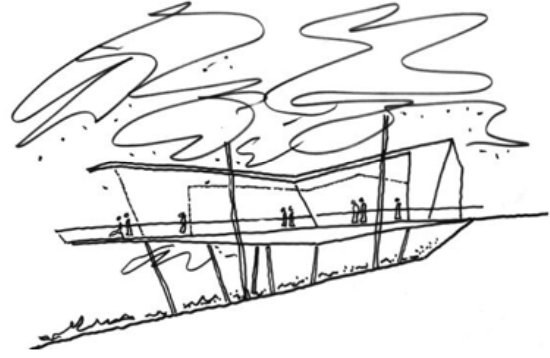
ধাৰণা

সঞ্জীৱ ডেকা
সহকাৰী অধ্যাপক
পৰিসংখ্যা বিভাগ

তুমি তুষাৰ হ'ব খোজা যেন ভাব হয়
হয়তো মেঘৰ মাজলৈ গৈ
ৰঙীন আৰু ৰঙহীন দুয়োধৰণে
কবিতা লিখাৰ হেঁপাহ আছে তোমাৰ
কেৱল হাঁহি থকা বা কান্দি থকা মানুহকো
তুমি ভাল নোপোৱা
তোমাৰ ছন্দমতে তাল দিব জনাজনেহে যেন জানে

মোৰো কেতিয়াবা মন যায় গোটমৰা
বৰষুণ এজাকত
হাল বায় চাবলৈ
এখন হাতত ফুল, আনখনত বেজী
তুমি এতিয়া শিপিনী হোৱাৰ পথত

মই হয়তো খেতি কৰিম
মগজুৰ খেতি
তেজ অলপ বেচিম
তুমি সী যাবা বেজাৰবোৰ।

আশাৰ বেদনা

বেদান্ত কলিতা
স্নাতক, পঞ্চম বাৰ্ষিক

তুমি যে কিমান ধুনীয়া
শেৱালি ফুলৰ যেন এক গোকমলা
ক'ত তুমি বিচাৰি চোৱা
ক'ত পাবা এনে সুবাসৰ বতৰা।
মন যায় মোৰ উৰিবলৈ
পুনৰ পিঠিত বহি সপোন চাবলৈ
চৌদিশে মাথোঁ পোহৰ বিলাবলৈ
কিছুমান তৰাৰ সৈতে খেলিবলৈ
কাগজৰ টুকুৰা উৰি যোৱাৰ দৰে
উৰি গ'ল সপোন মোৰ
বালিত সজা কাৰেং ঘৰবোৰ
উটুৱাই লৈ গ'ল সাগৰৰ টোৱে আহি
এতিয়া মই হৈ আছোঁ নিষ্ঠৰ
স্পৃহাৰ একো অনুভৱেই নাই
শীতল পৰিব দিয়া হিয়া
হৈ গ'ল উত্তপ্ত গৰম
বৈ গ'ল মাথোঁ মোৰ
সেমেকা গাল দুখনৰ ওপৰেৰে
নিয়ৰৰ অশ্ৰুকণা
মৰহি গ'ল মোৰ সপোনৰ
এটি আশাৰ বেদনা।

স্বৰ্গতকৈও অধিক মোৰ আই

নিলোফাৰ আহমেদ
স্নাতক, ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

মোৰ আই

মোৰ শূৰনি আই

মোৰ অতি চেনেহৰ আই,

নাপালেও স্থান স্বৰ্গত মই মোৰ কোনো আক্ষেপ নাই
কাৰণ স্বৰ্গতকৈ অধিক মোৰ আই।

আপোন মোৰ ধৰণী আপোন মোৰ আই

এই ভাবনাৰে সুখী মই,

নালাগে মোক অইন এখন স্বৰ্গ

কাৰণ স্বৰ্গতকৈ আপোন মোৰ আই।

তোমাৰ এই কোলাত তোমাৰ এই বুকুত

আছে মোৰ অপাৰ শান্তি,

ধৰিত্ৰীৰ শূৰনি তুমি ধৰিত্ৰীৰ শান্তি তুমি

কাৰণ স্বৰ্গতকৈ অধিক মোৰ আই।

জুইৰ ঘৰ নাই

মেৰাজুল হক
স্নাতক, পঞ্চম ষাণ্মাসিক

মেঘবোৰ সৰিলে বৰষুণ

মনৰ জুই ফাগুন

ৰ'দলৈ বৈ বৈ অভিমानी হৈ উঠে সেউজীয়া
বুকুৰে বুকুৰে বৈ যায় ক্ষোভৰ নিজৰা

তাৰ পিছত মিছিল

তাৰ পিছত জুই

জুইৰ ঘৰ নাই

জুইৰ জাত নাই

জুইৰ দেশ নাই

কপালৰ ফোঁটাটি হেৰাই আকুল হয়।

আহা সকলো

অভিমानी সেউজীয়াৰ হাতত ধৰোঁ।

জুয়ে পোৰা পথাৰত ভালপোৱাৰ বীজ সিটো

যাযাবৰী কণ্ঠৰে একেলগে ৰজাক মাঠো

আহা, আহা

নিৰুদ্দেশ সপোনবোৰ পুনৰ ঘৰলৈ ওভতাই আনোঁ

জুইৰ পোছাক সেলোকাই গোলাপৰ উদ্যান পাঠোঁ

মেঘবোৰ সৰিলে বৰষুণ

জুই জ্বলিলে ফাগুন

(জুইৰ ঘৰ নাই, সত্বেও এতিয়া সান্ত্বনা নাই)

বিপ্লৱ

জ্যোতিময় শৰ্মা
প্রাক্তন ছাত্ৰ

তোমাক নাজানো
তোমাক নিচিনো
মাথোঁ জানো-
তুমি আহিবা
দহজনৰ বাবে নহয়
নব্বৈজনৰ শুকান মুখবোৰ চাবলৈ
তুমি আহিবা
পথাৰত, ৰেস্তোৰাঁত, উদ্যোগত
নিৰ্মাণস্থলীবোৰত
লুপ্তিত শৈশৱ, কৈশোৰ চাবলৈ তুমি আহিবা
মই জানো
তুমি আহিবাহি

কৃষ্ণপক্ষৰ শেষ তিথি

কল্যাণ বৰ্মন
স্নাতক, পঞ্চম ষাণ্মাসিক

হৃদয়

অনামিকা সিনহা
স্নাতক, দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

কেতিয়াবা খুবেই প্ৰয়োজন হয় জানা
এখনি হৃদয়ৰ এষাৰি কোমল মাতৰ
দুখবোৰ ক'বলৈ, বিষদবোৰ ভগাবলৈ
হৃদয়খন জীয়াই ৰাখিবলৈ এই হৃদয়খনৰ
গৰাকী প্ৰেমিক বা প্ৰেমিকা নহ'লেও হয়
জীৱনৰ সমস্যাবোৰৰ লগত যুঁজিবলৈ
অকণমান তোমাক হৰ্ষাবলৈ
নিঃসংগতবোৰ দূৰ কৰিবলৈ বেদনাৰ...
চকুলো মচিবলৈ প্ৰয়োজন হয়
এখনি বিশ্বাস ভৰা সাদৰ-হৃদয় নহ'লে
কেতিয়াবা দুখ-বেজাৰত চকুপানীৰ
বানত হেৰাই যায় এখনি হৃদয়
অজানিতে সংগোপনে তেতিয়াই প্ৰয়োজন হয়
এখনি কোমল হৃদয়ৰ। সেই হৃদয়ৰ
গৰাকীৰ প্ৰেমিক বা প্ৰেমিক হোৱাৰ হেঁপাহৰ...

আঁউসীৰ সেমেকা ৰাতি
জোনাকীৰ ৰং-বিৰং
ফালি এন্ধাৰ আহে
সিহঁতে কালৈকো ভয় নকৰে
সাহসেৰে চিঞৰি মাতে আপোন মনে
আৰু মই আপোন পাহৰা হৈ
যাওঁ সিহঁতৰ কাষলৈ
সিহঁতক জানো কোনোবাই
বাধা দিব পাৰে?
ঠিক তেনেদৰে মানুহকতো
বাধা দিব নোৱাৰে
আমি কাৰোবাক ভয় কৰিছোঁ
সাহস কৰিব পৰা নাই
কিয় আমি ভয়াতুৰ হৈছোঁ।
আমি কিয় ভয়াতুৰ
ভয় আমাৰ হৃদয়ত আছে
সাহস আমাৰ আত্মাত আছে
ভয়ক প্ৰতিহত কৰি
আত্মাৰ সাহসক স্থাপন কৰা
শ্লোগান আমাৰ নিচান হ'ব।

সপোন হৃদয়ৰ পাৰিজাত

অৰ্পিতা ঠাকুৰীয়া
স্নাতক, চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক

(ক)

জন্ম লৈছিলোঁ আইৰ

কোলাত যিদিনা,

কিমান সুখী আছিলোঁ

মই সিদিনা

পৃথিৱীখন যে কিমান ধুনীয়া

কিমান বঙেৰে ভৰা

দেখা পাইছিলোঁ

আইৰ কোলাত তেতিয়া

পল-অনুপলকৈ

গৈ থাকিল সময়বোৰ

পূৰ্ণিমাৰ আকাশৰ

জোনৰ দৰে বাঢ়িলোঁ মই

এতিয়া মই দেখিছোঁ মাথোন

হৃদয়ৰ সোণালী কোঠাত

সাঁচি ৰখা সপোনবোৰ

যাক পূৰাব পাৰিমনে মই ?

চাই আছিলোঁ মই

দুচকুৰে স্থিৰ হৈ

পলকতে যেন আঁতৰি গ'ল

মোৰ পৰা সপোনবোৰ

চাৰিওফালে দেখিছোঁ

মাথোঁ বসন্তৰ

আউলী বতাহে

উৰুৱাই নিয়া ধোঁৱা

পৃথিৱীৰ চাৰিওফালে

বিচাৰি ফুৰিছিলোঁ

মই সপোনবোৰ

কিন্তু নাপালোঁ মই বিচাৰি

পৃথিৱীত আহিছিলোঁ মই

সপোন পূৰাবলৈ

কিন্তু ধুমুহাক দিয়া নাছিলোঁ

মোৰ সপোন ভাঙিবলৈ

সকলোবোৰ মই দেখিলোঁ

এইবাৰ সেয়ে দেখিবলৈ আছে

মোৰ ভৱিষ্যতৰ কথা

হতাশাত ভাঙি ৰঙ

যদিও মই নিৰাশ নহয়

দুখেৰে ভৰা মোৰ জীৱনত

অলপ সুখৰ ফুল ফুলাৰ

আশাৰে বাট চাই আছোঁ

মই দুৱাৰত বৈ।

(খ)

সময় যে গতিশীল,

মই এই কথাষাৰ জানো

সময় যে মোৰ কাৰণে নৰয়,

অনুভৱ মই এতিয়া কৰিছোঁ

এতিয়া সোঁৱৰণি বৈ আহে,

মোৰ চকুৰ দুধাৰি অশ্ৰুকলা

সময়ে শিকালে বহু কথা,

কিয়নো ক'ম আৰু

কল্পনাই কৰিব নোৱাৰো মই।

ভাগি পৰা হৃদয়ে যেন

উশাহ ল'ব পৰা নাই আজি,

বসন্তৰ বতাহজাকেও,

দিব পাৰে আহি,

বৰদৈচিলাৰ সংবাদ আজি।

নিয়ৰৰ কণাবোৰ যেনেকৈ

চকুৰে নমনে,

মোৰ গুঁঠৰ হাঁহিও

কোনেও চাব নোখোজে।

মোৰ জীৱনটোৱে যেন

এপাহ লেৰেলি যোৱা ফুল

চাৰিওফালে দেখিছোঁ মাথোন

কাঁইটীয়া পৰিৱেশ

কেনেকৈ মই কাঁইটৰ ওপৰে

কোমল ভৰি দুখনেৰে আগ বাঢ়োঁ

এটোপ এটোপকৈ বৈ গ'লে

মোৰ ভৰিৰে তেজবোৰ

কিয় হ'ল এনেকুৱা ?

ময়োতো এয়া বিচৰা নাছিলোঁ

নিয়তি যে মোৰ লগত

এয়ে পৰিতাৰ কৰিলেনে ?

সঁচাই মই ভবা নাছিলোঁ।

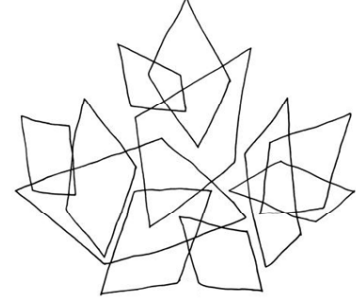

নাৰী : তোমাৰ ছবিটি

কমল মেধি
স্নাতক, ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

নাৰী এতিয়া পণ্য সামগ্ৰী
নাৰীৰ স্বাধীনতাৰ বন্ধকত আজি
যি নাৰী আছিল পূজাৰ যোগ্য
সেই নাৰীৰ চৌদিশে দুৰ্ভাগ্য।
আজিৰ নাৰীৰ নাই স্বাধীনতা
ঘৰত অথবা ৰাজপথত হয় নিৰ্যাতিতা
কোনে দিব নাৰীক সুৰক্ষা
সকলোতে দেখোঁ তিক্ত অভিজ্ঞতা,
নাৰীয়ে নাৰীৰ বাবে প্ৰতিবাদ কৰি
পাৰিব নে ৰাখিব নিজকে সুৰক্ষিত কৰি?
যদিহে নাৰীয়ে যুঁজ দিয়ে পুৰুষৰ বিৰুদ্ধে
পুৰুষৰ পুৰুষত্ব থাকিব নে?
নাৰী শক্তিক নকৰিবা অৰহেলা
নাৰীয়েই সৃষ্টিৰ আধাৰশিলা
নাৰী বহিঃশিখা
সুন্দৰৰ পাতনিত
প্ৰত্যাৰ্তনৰ গান হৈ
এই নাৰীয়েই
কেতিয়াবা তাগুৰী
কেতিয়াবা শান্তিৰূপিনী

প্ৰণামো এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়

বিশ্বজিৎ বড়ো
স্নাতক, পঞ্চম ষাণ্মাসিক

হে মহাবিদ্যালয় শত কোটি
প্ৰণাম তোমাক,
তোমাৰ হিয়াৰ আশ্ৰয়ত
আমি উজ্জ্বল,
প্ৰণামো প্ৰণামো তোমাক
এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়।

তোমাৰ জ্ঞানত নাচে উলুবাৰী
তোমাৰ জ্ঞানত আলোড়িত গুৰাহাটী মহানগৰী।
প্ৰণামো প্ৰণামো তোমাক
এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়

তোমাৰ নামতে জন্ম হয় আশাৰ জ্যোতি
সেয়ে মহাবিদ্যালয়
তুমি এক্সৰ বিনাশী
গৌৰৱান্বিত আমি দেওৰাবাসী।

তুমি দেওৰাবাসীৰ
অপূৰ্ব অনুপম,
তুমি হৃদয়ত মধুৰ গুঞ্জন
প্ৰণামো প্ৰণামো তোমাক
এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়।

আঁক-বাক

পূজা চাহনী
স্নাতক, তৃতীয় বাৎসরিক

জোনাকৰ পোহৰে পোহৰাই পেলোৱা
নৈসৰ্গিক শব্দৰ ৰাতি
সকলোবোৰেই যেন বিলীন হৈছে
এই সাম্ৰাজ্যৰ সুৰত।
আজি মই শক্তিশালী হ'ম
অন্যায়ৰ বিৰুদ্ধে, অপচয়ৰ বিৰুদ্ধে
হেৰুৱা দিন, মই নাজানো কেনেকৈ
হেৰুৱা ৰাতি আৰু সকলো

মোৰ সৰ্বোচ্চ আকাংক্ষা।

মই সেইবোৰ উদ্ধাৰ কৰিম।

অতীতৰ স্পৰ্শ আৰু দৃষ্টি আৰু শব্দ
মাটিৰ তলত কিমান আশাহীন

বাস্তৱ জগতৰ দুখ-যন্ত্রণা, আশা-নিৰাশা
সকলোবোৰেই যেনিবা প্ৰকাশ পাইছে
এই শব্দহীন ৰাতিৰ আঁচলত
জীৱনৰ নবীন পথৰ সন্ধানত
জোনাকৰ সৌন্দৰ্যত মোহিত হৈ
অনেকে ব' লাগি চাই বৈছে
অসীম লৈ পৰিব্যাপ্ত মহাশূন্যত
নিমাত হৈ থকা চিকমিক তৰাৰ
পূৰ্ণ সেই জোনাকৰ পিনে
কি যে মনোমোহা দৃশ্য
মন যায়

একেৰাহে ব' লাগি চাবলৈ

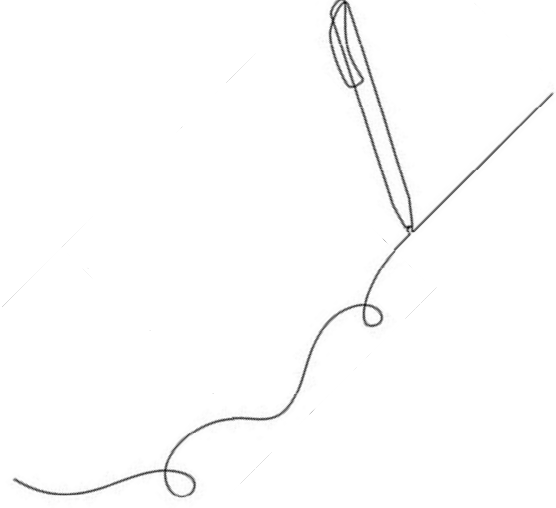
ক্ষণেক সময়ৰ বাবে

শব্দহীন ৰাতিৰ আঁচলত

বিলীন হৈ যাবলৈ

এই নিজান জোন, তৰা এনিশাৰ মাজত

সকলো যেন স্তম্ভিত কৰি লৈ

মা-দেউতাৰ সান্নিধ্যত

জোনমনি ব্ৰুপী
স্নাতক, দ্বিতীয় বাৎসরিক

তোমাৰ কোলাত মোৰ পাৰ হয় উৰে ৰাতি
টান নৰিয়াত যেতিয়া মই কেঁকাই থাকোঁ...
তোমাৰ চকুত বৈ আহে ধাৰাসাৰ চকুলো
মা !! তুমি কিয় ইমান ভাল ??

দেউতা ঘৰমুৱা হৈছে...

হাতত লৈ অনা মোনাখন দৌৰি গৈ লৈ আনিম
কাৰণ তাতে দেউতাৰ মৰম বিচাৰি পাওঁ
দেউতাৰ এটি এটি স্পন্দন মোৰ অনুভূতি
কিমান যে আশা !!

মৰমৰ ধাৰ হয়তো পূৰাব নোৱাৰিম, মা !!

হেঁপাহ মোৰ তেওঁলোকক অলপমান সুখ দিবলৈ
আৰু মা !! তুমি মোৰ জীৱনৰ কুমলীয়া আগ
আজি মই চিঞৰি চিঞৰি ক'ব পাৰোঁ
মই আটাইতকৈ ধনী আৰু সুখী !!!

কাৰণ মোৰ সৈতে মা-দেউতাৰ মৰম আছে !!!

চকুপানী

দীনেশ ৰাজবংশী
স্নাতক, চতুৰ্থ ষাণ্মাসিক

এটোপাল চকুপানী মোৰ
নিগৰি নিগৰি বৈ থাকে
পৰ্বতৰ পৰা বৈ অহা
নিজৰাৰ দৰে
একা বেঁকা নদীয়েদি বৈ গৈ
এখন বিশাল সাগৰত মিলেগৈ
মোৰ জানো দুখ ভাগৰ অকণো নাই
ঠাণ্ডা বৰষুণ য'ত ফুলৰ বতাহ হৈ আছিল
ডাৱৰত জুনুকা বাজিছিল
ওখ পৰ্বতৰ পৰা নামি অহা
চকুপানীবোৰে শিলত খুন্দিয়াইছিল

মোক কিয় কন্দুৱায় ?
এটি শব্দৰ সৃষ্টি কৰে
এটোপাল চকুপানী মোৰ
বহু যুগৰে আপোন
বহু যুগৰে সপোন
কেতিয়ানো শেষ হ'ব
আনন্দ আৰু বিষদেৰে ভৰা
মোৰ এই অনুভৱৰ অৰ্থ
এটোপাল চকুপানীৰ নিজৰা
কিয় তুমি মোক বৈ যাবলৈ দিছা
বুকু পুৰা চকুপানীৰ জুইকুৰা
এনেকৈয়ে বৈ যাব দিয়া
হৈ থাকিম মই
দিনে দিনে যুগমীয়া

ব্যৰ্থতাৰ তৰংগ

প্ৰতিমা সিং
স্নাতক, তৃতীয় ষাণ্মাসিক

ৰজনীৰ আন্ধাৰে জীৱনৰ পৰা আপোনাৰ
অনুপস্থিতিৰ অনুভৱ দিয়ে
বিব্ বিব্ বতাহে আপোনাৰ স্নেহৰ অনুভৱ দিয়ে
আপুনি ওচৰত নাথাকিও যেন
ৰাত্ৰিৰ আন্ধাৰত চন্দ্ৰৰ দীপ্তিৰ স্বৰূপ
লোচনত আৱৰি থকা এক বৰ্ণিল ৰূপ
আছিল ছয় স্বাত্বৰ সদৃশ অনুপম জীৱন
হঠাৎ অহা ধুমুহাই ব্যৰ্থতাৰ দুৱাৰত দিয়ে টুকুৰৰ গম
কত যুগ অন্ত পৰাৰ পাছত হৃদয়ত আছে আশা
নোৱাৰে আহিব আপুনি, জানো মই
কিন্তু লালসাপূৰ্ণ হৃদয়ক কোনে বুজাব
তথাপি নিজ তনায়ক এৰি যাবলৈ বাৰু আপোনাৰ
হৃদয়ত উঠা নাছিলনে ৰোদনৰ তৰংগৰ টনা-আঁজোৰা

তেতিয়া আৰু এতিয়া

খাইৰুল হক
প্ৰাক্তন ছাত্ৰ

তাহানি
পথৰ কাষত গোবৰৰ দ'ম আছিল
সেইবোৰৰ গোকাক আছিল
বস্তিত গোহালি আছিল
গৰুৰ প্ৰস্ফাৰৰ গোকাক আছিল-
গোকাকবোৰ আছিল বেয়া
ঘৰবোৰ আতা-আইতা, জেঠা-জেঠী
খুড়া-খুড়ী, পেহীয়ে ভৰি আছিল
পৰিএ ফুলৰ দৰে তেওঁলোকৰ হিয়া
সুগন্ধি মৰম-ভালপোৱাৰে আমোলমোলীয়া
এতিয়া ৰাস্তাৰ কাষত ফুলনি, সুগন্ধি হাৰা,
ভিতৰত মাইক্ৰ ফেমিলি
তাৰ মাজতো নাই নিঃস্বৰ্থ মৰম-ভালপোৱা

অহেতুক

ধীৰাজ জ্যোতি ডেকা
স্নাতক, তৃতীয় ষাণ্মাসিক

কলম থমকি ব'ল
শব্দৰ সুৰ, তাল বিশৃংখল হ'ল
ৰাতি ভাল লগা সপোনবোৰ
আধৰুৱা হৈ ব'ল
নিদ্ৰা নাইকিয়া হ'ল
কোলাহলৰ সমাপ্তি হ'ল
হয়, আজি তোমাৰ অস্তিত্ব হেৰাই গ'ল
প্ৰাণ-বাৰুদৰ স্পন্দন পৃথিৱীৰ নিজান বকুত
আজি কলম থমকি বৈ
আকৌ শব্দৰ সুৰ-তাল বিশৃংখল হ'ল
অসহায় আজি মই
তথাপি কৰা নাই ভয়
সময়ক নেওচি সময়ৰ লগত
খোজ দিবলৈ ওলাই আহিছোঁ মই

ক্লান্ত সময় নীৰৱ হৈ বয়
আজি উদং বুকুত তোমাৰ স্মৃতিকে লয়
তথাপি ভাগৰি পৰা নাই
উদং বুকুত বৃষ্টিপাত আহি
খোপনি লৈছেহি
তোমাৰ স্মৃতি হৈ

সময় পাৰ হ'ল
অতীতক সামৰিবৰ হ'ল
পোহৰৰ ৰং ৰঙচুৱা কৰিবৰ হ'ল
নিজনত আপোন ছবি বিচাৰিবৰ হ'ল
অতীতৰ কথা, ভৱিষ্যতৰ বেথা
ভাবি বাকৰুদ্ধ হোৱাৰ সময় নোহোৱা হ'ল

ৰেঙণি

ভাস্কৰ বৰুৱা
দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

অধ্যৱসায় আমাৰ অভ্যাস, অধ্যৱসায় আমাৰ উপায়
আমি প্ৰতিশ্ৰুতি দিছোঁ যে, আমি়েই আৰম্ভণি কৰিম
অ' মোৰ বন্ধু...

যেতিয়াই আমাৰ সপোন স্মৃতিত আহে
আনন্দৰে ভৰা এটা নতুন জীৱন বিচাৰি পাওঁ
বিচাৰি পাওঁ, বিচাৰি পাওঁ...

যেতিয়াই আমাৰ স্মৃতিত আহে
সাহস, ত্যাগ, সত্য, অহিংসাৰ
বাটত খোজ কাঢ়ি থকা আমি নৱপ্ৰজন্ম
জাতিটোক ভাল পোৱা আমি।

মই ভাবোঁ যে ভগৱান আমাৰ প্ৰতি
অতি দয়ালু হৈ পৰিছে

যেতিয়াই মোৰ মনলৈ আহে
আমাৰ লক্ষ্যৰ বাবে নিৰ্ধাৰিত হৈ মই উচ্চ হৈ পৰোঁ
যেন আবণ্ডিত হোৱা আৰু নিযুক্ত কৰা হৈছে।

আমাৰ আশাবোৰ, আমাৰ জিৰণিবোৰ
আমি কঠোৰ পৰিশ্ৰম কৰিবলৈ লাজ নকৰোঁ,
আমাৰ বাবে সপোনবোৰ ৰৈ আছে

জোনাকী আশা

ভাৰ্গৱ শৰ্মা

স্নাতক, প্ৰথম ষাণ্মাসিক

নুবনেহাৰ বেগম
স্নাতক, পঞ্চম ষাণ্মাসিক

তোমাৰ জহতে জনম লভিলোঁ
পালোঁহি তোমাৰ ছাঁ,
তোমাতকৈ ডাঙৰ আছনে জগতত
তুমিয়েই মোৰ মা।

সুখত-দুখত সকলো সময়ত
মৰমেৰে মোক মাতা,
তোমাৰ মিঠা মাত শুনিয়েই মোৰ
আঁতৰে সকলো তন্দ্রা।

তোমাৰ স্নেহ, আশীৰ্বাদেৰে মোৰ
আত্মাই শান্তিৰে জুৰায়,
মোৰ হৃদয়ৰ প্ৰতিটো স্পন্দনে
কেৱল তোমাৰেই গীত গায়।

জীৱনৰ প্ৰতিটো ক্ষণত
ৰাখোঁ মই তোমাক অন্তৰত,
মোৰ জীৱনৰ যাত্ৰা পথত
তোমাকেই পাওঁ মই কাষত।

তোমাৰ আঁচলৰ স্পৰ্শতে মই
যেন স্বৰ্গৰ অনুভূতি পাওঁ,
মই জীৱনৰ শেষ সন্ধিয়া যেন
তোমাৰ বুকুতে জিৰাওঁ
এয়াই মই ঈশ্বৰৰ কাষত
মনেৰে প্ৰাৰ্থনা জনাওঁ।

এজাক বৰষুণৰ অপেক্ষাৰ দৰে
তোমাক হৃদয়ৰ পৰা
আজিও অপেক্ষা কৰিছোঁ,
হৃদয়ৰ জিৰণি কোঠাতেই বহি
আহিবা বুলি তুমি আকৌ উভতি
মনৰ মন্দিৰটো তোমালৈ বুলিয়েই
বাৰে-বাৰে সজাই ৰাখোঁ,
প্ৰতিটো ৰজনীত ঘুমটিত ভাবোঁ
আজিও তোমাৰ কথা ভাবিয়েই
শয়ন কোঠাত চকুলো নিগৰাওঁ,
অকলে তোমালৈ বাট চাই চাই
আহিবা নিশ্চয় দিঠকত নহ'লেও
এটি নিশাৰ স্বপ্নত দেখা দিবলৈ—
মই কেনে আছোঁ বুলি চাবলৈ

বেঙুনীয়া ফুলত বসন্তৰ বতৰা

নিকুমনি বড়ো

প্ৰাক্তন ছাত্ৰী

অপেক্ষাৰত বৰষুণজাকৰ সন্ধানত
অন্য এক নতুন জীৱনৰ
আৰম্ভণি কৰি অভিন্ন হৃদয়ৰ সৈতে
খোজ দিয়াৰ সময়ত, জীৱনৰ বিষণ্ণ পৰত
হৃদয়ৰ স্পন্দন সঞ্চালিত হোৱা
ভালপোৱাৰ প্ৰথম বাৰিষাজাক।
হেৰুওৱা পোহৰৰ সন্ধানত
সপোন ভাঙি দিঠক হ'ব পৰা বাট এটা সদায় থাকে।
বৰষুণৰ টোপালবোৰত, শীতৰ বিচ্ছেদৰ টুকুৰা
আৰু কংক্ৰিটৰ দেৱালবোৰত উপচি উপচি
চিনাকী জোনাকবোৰ সৰে।
সৰা পাতবোৰ পুনৰাই জী নুঠে,
কিন্তু গছে নতুনকৈ কুঁহিপাত মেলে
বসন্তৰ বুকুত এসন্ধ্যা আমোলমোল কপৌ ফুলে
বেঙুনীয়া ফুলত বসন্তৰ বতৰা আহে

বহস্য

ডিম্পী বেজবৰুৱা
স্নাতক, প্রথম বাণ্যাসিক

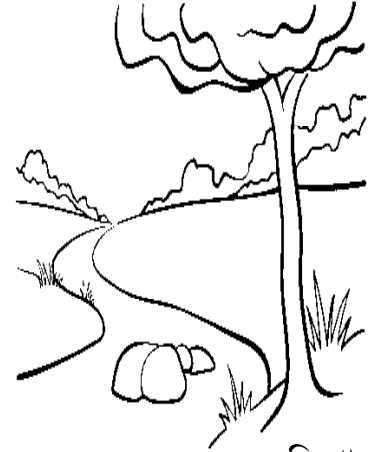
কোনেনো বুজিব এই জগতৰ মহিমা

কোনেনো অজিলে এই মায়াবী জগতখন
কোন এই জগতখনৰ গৰাকী
তাৰ উত্তৰ কোনোবাই জানো জানে কি?
আচলতে ভগৱান নে বিজ্ঞান
নে কোনোবা যাদুকৰী শক্তি
অনুপম সৃষ্টিৰ এই জগতৰ মহিমা
তাৰ বহস্য কোনেনো জানিব কি?

এইফালে যদি সমতল ভূমি
আনফালে আকৌ পৰ্বত-পাহাৰ
এই মনোৰম প্ৰাকৃতিক দৃশ্যৰলী
ইমান সুন্দৰকৈ কোনেনো কৰিলে সৃষ্টি

কোনে ক'ব পাৰিব আমাৰ জীৱনৰ
প্ৰকৃত সত্য
কোনেনো বুজিব এই জগতৰ মহিমা।

প্ৰকৃতি

কিশোৰ বড়ো
স্নাতক, প্রথম বাণ্যাসিক

এক ধূসৰ গতিপথৰ পৰা মুক্ত হৈ,
উদীয়মান সূৰ্যত অন্তৰখন দেখা পাওঁ।
সংগীতৰ দৰে, নৃত্যৰ দৰে, তৰাবোৰে জিলিকি থকাৰ দৰে,
যন্ত্ৰণা আৰু ভয়ৰ প্ৰতিধ্বনিৰ মাজত,
যেতিয়া ভয়বোৰ আন্ধাৰ হৈ পৰে
অনুভৱ কৰোঁ,

সঁচাকৈয়ে প্ৰেমত পৰিছোঁ, মই দেখা আৰু কৰা
সকলো কামৰ, উজ্জ্বল আৰু আশ্চৰ্যৰে ভৰা
চিত্তাৰ জৰিয়তে আলোকিত কৰা,
সকলোকে আঁকোৱালি লোৱা প্ৰকৃতিৰ

জন্মৰ প্ৰথম দিনাৰ পৰাই ভাল পাইছিলোঁ
য'ত পৃথিৱী আমাৰ প্ৰাৰ্থনা, গলি যোৱা প্ৰাৰ্থনা
প্ৰকৃতি আমাৰ নিচা
ব'দৰ পোহৰৰ নিস্তব্ধতা

যেতিয়ালৈকে তুমি মনত ৰাখিবা,
সুখেৰে জীয়াই থাকিব পৰা স্মৃতি সৃষ্টি কৰিবা।
মই তোমাৰ হৃদয়ত জীয়াই থাকিম, প্ৰকৃতি
আমাৰ সকলোৰে হৃদয়ৰ গভীৰত,
আমি সকলোৰে চিনি পোৱা আমাৰ মাজত;
ঋতুৰ পৰা ঋতুলৈ বিকশিত হোৱাকৈ
স্মৃতিৰ চূড়ান্ত দিগন্তৰ সূৰ্যস্নাতা ৰঙৰ সৈতে
একত্ৰিত হৈ
পূৰ্ণিমাৰ লগত পূৰ্ণ হ'বলৈ তৰাৰ খলপাৰে

যন্ত্রণা

পম্পী ডেকা
স্নাতক, প্রথম বাণাসিক

যন্ত্রণাদগ্ধ স্পর্শকাতৰ বিপন্ন সময়,
ই যেন প্রাপ্তিৰ, অপ্ৰাপ্তিৰ, আকাংক্ষাৰ বাৰ্তা।
শৰশয্যাত থকা তৃষ্ণাতুৰৰ দৰে পৃথিৱীত ক্ৰন্দন
অথবা আনন্দৰে কৰা উদ্যাপনৰ বন্যা, জয়ৰ প্ৰাৰ্থনা
অমানিশাৰ ফেঁচা বা কপৌৰ হিয়া ভঙা মাতৰ মাজে মাজে
সুখ আৰু দুখৰ অভিজ্ঞতাৰে
সম্ভাৱনাৰ উজ্জ্বল মহিমাৰে আৰোহণৰ সাক্ষী হৈ
আজি মই সমৃদ্ধ
চিনাকি পৰিচয়ৰ ভাঁজে ভাঁজে মিঠা সপোন সুহৰিৰ পৰিচয়।

প্ৰত্যাহানৰ লগত অনিশ্চয়তাৰ বৰণ
পৰিকল্পনা যেতিয়া আজিয়েই, কাইলৈৰ উপভোগৰ
সলনি সাজু কৰি মহাৰণ
হেৰায় প্ৰাকৃতিক শীৰ্ণ নদীৰ মোহনাত,
মাতৃৰ কলিজাৰ কেঁচা ঘাঁ, আশাৰ উজ্জ্বলতা

মই য'ত আছিলোঁ, তাৰ আশ্ৰয়ত তুমি লুকাই আছিলি,
ৰাতিৰ সময় আহিল, মোৰ বাবে, বিদায় তুমি ল'লা।

দিন আহিল, এতিয়া মোৰ ওচৰত, তুমিও ওচৰত,
মৰ্মান্তিকতা আৰু বিবাদৰ সময়ত।

জীৱন এটা চক্ৰ
জীৱনত আশা আছে,
এয়াই স্পর্শকাতৰ যন্ত্রণা।

পাৰ্থিৱ জীৱন মাথোঁ এটা সাময়িক দুঃসাহসিক অভিযান!

সন্ধিয়াৰ হুমুনিয়াহ

ভনিতা মেধি
প্ৰাক্তন ছাত্ৰী

তই মোক টোপাল-টোপালকৈ তুলিকাৰে
আৰেপ্তনীত কিমানবাৰ জ্বলাৰ?
তই মোক টোপাল-টোপালকৈ তুলিকাৰে
আৰেপ্তনীত কিমানবাৰ জ্বলাৰ?

বংবোৰ ছটিয়াই দে...
বংবোৰ ছটিয়াই দে... হুমুনিয়াহবোৰ বৈ আহক!
টো লোৱা বতাহত শুকাবনে বঙা তৰংগবোৰ?
আঁক...তই আঁকি যা...
তই নোৱাৰিবনে আঁকিবলৈ শাওলগা চোতালৰ
গাঁৱলীয়া প্ৰচ্ছায়া??
এয়া চা...বঙা পাৰিৰ চাদৰখনত
তিলমিলকৈ বগাই অহা এডাল
কিচকিচিয়া ক'লা সাপ...!
তাৰ মুখখনত...তাৰ মুখখনত হালধীয়াৰে
বৰণ সলাই দে,
তাৰ মুখখনত...তাৰ মুখখনত হালধীয়াৰে
বৰণ সলাই দে।
নাইকিয়া হৈ যাওক বিজলুৱা ভাববোৰ...!!
সন্ধিয়াবোৰো নামি আহিছে...
সমস্ত বগাবোৰ বঙা কৰি পেলা।
কাৰণ বঙাৰ খোচনিত এসোতা পোহৰে
বৰকৈ আমনি কৰে অ'। বৰকৈ আমনি কৰে।

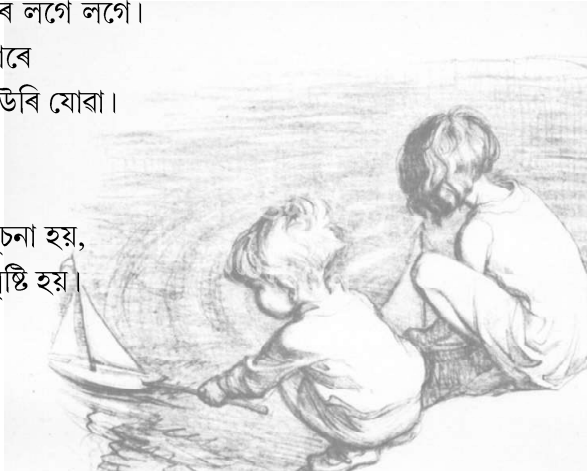
স্মৃতিৰ শৈশৱ

প্ৰিয়ংকা দাস
স্নাতক, তৃতীয় বাৰ্ষিক

সেই ল'ৰালিৰ সময়ছোৱাই ভাল আছিল,
কাৰো মাজত কাৰোৰে যেন
ঘৃণা-পৰ, ভেদা-ভেদ নাছিল।
আছিল যদি চৌদিশে মাথোঁ
প্ৰেম-মিলাপ্ৰীতি,
সময়ৰ দলিচাখনিত আজি যেন
সকলো ধূলিস্যাৎ হৈ গ'ল,
বৈ গ'ল মধুৰ স্মৃতি

স্মৃতিসমূহ আছিল
বিশুদ্ধ আনন্দৰে ভৰা,
বন্ধু-বান্ধৱীৰ লগত
গ্ৰীষ্মকালীন দিনত,
আপোনজনৰ লগত
কেতিয়াবা দুখজনক হতাশাত।
স্মৃতিবোৰ জ্বলি উঠে,
হৃদয়াৱেগে ভিৰ কৰা কোঠাবোৰত,
য'ত অনুভৱবোৰ আন্তঃসংলগ্ন হৈ থাকে,
কঠিন সময় আৰু হৃদয় তুলাচনীৰ মাজেৰে,

সেই আদৰৰ মুহূৰ্তবোৰ
সেই শৈশৱৰ দুঃসাহসিক অভিযানৰ পৰা,
জীৱনটো আৱৰি ধৰাৰ লগে লগে।
সফলতাৰ ৰোমাঞ্চবোৰে
উচ্চৰ পৰা উচ্চতালৈ উৰি যোৱা।
আমাৰ সপোনবোৰ
পাৰ হৈ যায়
এটা নতুন অধ্যায়ৰ সূচনা হয়,
আৰু অধিক স্মৃতিৰ সৃষ্টি হয়।

শিল

অবিনাশ বৈশ্য
প্ৰাক্তন ছাত্ৰ

হয়, মই শিল
সময়ৰ সোঁতে
উটুৱাই নিব নোৱৰা,
স্বার্থপৰ মানুহৰ
মৰমৰ খুন্দাত কেতিয়াবা
ক্ষয় গ'লেও;
বাস্তৱৰ সোঁতৰ হাত ধৰি
বাস্তৱিকতালৈ
আকৌ উভতি অহা
মই এটুকুৰা জীয়া শিল।

জীয়া শিলেও কথা কয়
মাথোঁ, শেলুৱৈৰ দৰে
শুনিব জানিলেই হ'ল।

শিলৰ বুকুৱেদি টো
পানীও বৈ যায়,
কিন্তু বৈ যায়
মাথোঁ সেউজীয়া শেলুৱৈ।
জীয়া শিলৰ
কথা শুনিবলৈ,
আকুলতাৰে
জীয়া শিলক,
আৱৰি ৰাখিবলৈ।

চুটি গল্পত সাধাৰণতে বহুতো উপকথাৰ পৰিৱৰ্তে এটা ঘটনা আখ্যানৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া হয়, যাক A Slice of Life হিচাপে ধৰি ল'লে শিল্প আৰু মনোৰঞ্জনৰ লৌকিক অভিজ্ঞতাৰ চিত্ৰণৰ প্ৰকাশ হোৱা ক্ষণ বুলি ক'ব পাৰি। আৰম্ভণিতে বৰ্ণনা, উত্থানশীল ক্ৰিয়া, ক্লাইমেক্স (সংঘাত বা কাৰ্যৰ শীৰ্ষ মুহূৰ্ত), সমাধান আদিকেই চুটি গল্পৰ লক্ষণ বুলি ধৰা হৈছিল যদিও, বৰ্তমান চুটি গল্পৰ ধাৰণা বা বিশেষত্ব পৃথক। সাম্প্ৰতিক চুটি গল্পৰ বেছিভাগ কাহিনী ক্ৰিয়া বা ঐক্যৰ মাজভাগত আৰম্ভ হোৱাৰ অৱকাশ বেছি। পাঠককো কম আয়াসতে নাটকীয় পৰিস্থিতিয়ে আকৰ্ষিত কৰে। সাধাৰণতে কেন্দ্ৰীয় বিষয়বস্তু বা নৈতিক পাঠ থকা অতীতৰ চুটি গল্পৰ উপৰি আজিৰ গল্পবোৰত কেতিয়াবা অস্পষ্ট অন্ত বা আকস্মিক পৰিণতিৰ ব্যঞ্জনা থাকে। কেতিয়াবা কিছুমান অমীমাংসিত কাহিনীয়ে মুক্ত ব্যাখ্যাক উৎসাহিত কৰে আৰু বাস্তৱ আৰু মানুহৰ আচৰণৰ অধিক জটিল দৃষ্টিভংগীৰ ইংগিত দিয়ে। এডগাৰ এলান পোৱে তেওঁৰ "The Philosophy of Composition" নামৰ ৰচনাখনত কৈছিল যে- চুটিগল্প এটা আধা ঘণ্টাৰ পৰা দুঘণ্টালৈকে যিকোনো ঠাইতে একেটা বহাতে পঢ়িব পৰা হ'ব লাগে। চুটি গল্পৰ দৈৰ্ঘ্য কম হোৱাৰ বাবে সাধাৰণতে এটা কাহিনী, এটা মূল চৰিত্ৰ (অতিৰিক্ত কেইটামান সৰু চৰিত্ৰৰ সৈতে) আৰু এটা কেন্দ্ৰীয় বিষয়বস্তুৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰিব লাগে। চুটি গল্পক প্ৰায়ে "নিখুঁত ৰূপ" বুলি বৰ্ণনা কৰা হৈছে, কাৰণ ইয়াত উপন্যাস বা কবিতাতকৈ অধিক সংকোচন আৰু বৈচিত্ৰ্যৰ সুবিধা পোৱা যায়। ইয়াৰ দ্বাৰা লেখকসকলে বিভিন্ন শৈলী আৰু ধাৰা সম্পৰ্কে পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা কৰিব পাৰে।

বন্ধুত্ব

তৃষণ ডেকা

স্নাতক, ষষ্ঠ মাণাসিক

বীমাৰ মনটো আজি বৰ বেয়া। তাই দুখতে একেবাৰে ভাগি পৰিছে। ৰাতিপুৰাৰে পৰা মাকক তাই এটা কথাকে পেগেনিয়াই সুধি ব্যতিব্যস্ত কৰি তুলিছে। ‘মা, ট্ৰেঞ্চফাৰ মানেনো কি? এইটো কিয় হয়? হিয়াৰ দেউতাকৰ কিয়নো ট্ৰেঞ্চফাৰ হ’ল?’ আচলতে বীমা আৰু হিয়া দুয়ো নলে-গলে লগা বান্ধৱী। সৰুৰে পৰা দুয়ো একেলগে ডাঙৰ-দীঘল হৈছে। এতিয়া সিহঁত দুয়োজনী অষ্টম শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰী। ইজনীয়ে সিজনীক এৰি অলপ

সময়ো থাকিব নোৱৰে। ফুৰিবলৈ যায় একেলগে, খেলে একেলগে আৰু স্কুললৈ দুয়োজনী একেলগে যায়। কেতিয়াবা অলপ সময়ৰ বাবে এৰা এৰি হ’লেও দুইজনীৰ মনত বৰ দুখ। এবাৰ গৰমৰ বন্ধত হিয়া মোমায়েকৰ ঘৰলৈ যাওঁতে বীমা ইমানেই মন মাৰি থকা হ’ল যে এসপ্তাহৰ বাবে যোৱা হিয়াক দেউতাকে দুদিনৰ পাছতে ঘৰলৈ ঘূৰাই আনিবলগীয়া হ’ল। বীমাৰ দেউতাকে ঘৰৰ ওচৰৰ বিদ্যালয় এখনত শিক্ষকতা কৰে। আনহাতে হিয়াৰ দেউতাক গড়কাপ্তানি বিভাগৰ অভিযন্তা। এই হিয়াৰ দেউতাককে বদলি কৰা হৈছে উজনি অসমৰ এখন চহৰলৈ। সেয়েহে সিহঁত দুয়োজনীৰে মনটো বেয়া। আৰু মাথোঁ দুটা দিন। তাৰ পাছতেই হিয়া গুচি যাব। দেউতাকহঁতৰ নিৰ্দেশ মতে ইতিমধ্যে হিয়াহঁতৰ সকলো বয়-বস্তু বন্ধা হৈ গৈছে। নিশা হিয়াহঁতে বীমাহঁতৰ ঘৰত ভাত খাবলৈ আহিল। হিয়াই বীমাৰ বাবে কিছু খেলনা বস্তু লৈ আহিল। বীমায়ো হিয়াক কিছুমান উপহাৰ দিলে। দুয়োয়ে বহু কথা পাতিলে। দুয়ো দুয়োৰে খবৰ ফোনেৰে লৈ থকাৰ কথা ক’লে।

হিয়াই ক’লে, ‘ফোন কৰাৰ উপৰি আমি এটা কাম কৰিম দিয়া।’

‘কি কাম?’ বীমাই সুধিলে।

‘আমাক যে স্কুলত ছাৰে কৈছিল চিঠি আদান-প্ৰদানৰ কথা। আমি তেনেদৰে ইজনীয়ে সিজনীক চিঠি দিম দিয়া।’ হিয়াই ক’লে, ‘অ’ বৰ ভাল হ’ব দিয়া।’

বীমা উল্লাসিত হৈ পৰিল। সিহঁতক বিদ্যালয়ত শিকোৱা কথাতো যে ইমান কামত আহিল, সেই কথাতো ভাবি দুয়ো আনন্দিত হ’ল।

আজি দেওবাৰ। ৰাতিপুৱা অহা ট্ৰেইনখনত সকলো বস্তু বান্ধি হিয়াহঁত যাবলৈ ওলাল। দুয়ো বান্ধৱীৰ দুখতে চকুলো ওলাল। ইজনীয়ে সিজনীক সাৰটি ধৰিলে আৰু সদায়-খবৰ ৰাখিব বুলি প্ৰতিশ্ৰুতিবদ্ধ হ’ল। আগে আগে ট্ৰাকখন আৰু পিছে পিছে হিয়াহঁতৰ গাড়ী লাহে লাহে যাবলৈ ধৰিলে। গাড়ীৰ পৰা হিয়াই হাত জোকাৰি বিদায় জনাই গ’ল। বীমাই গাড়ীখন নেদেখে হোৱালৈকে একেথৰে চাই থাকিল।

নৈখন সাক্ষী হ'ল

ৰশ্মি তালুকদাৰ
স্নাতক, প্ৰথম বাণাসিক

নৈখন বৈ আছে আজিও নিৰৱাচ্ছিন্ন হৈ। এই ঘাট, এই পাৰৰ কঁহুৱা বন, সৰু লুঙলুঙীয়া বাটটো, যিটোৰে দুয়ো অহা-যোৱা কৰিছিল। সকলো একেই আছে, নাই মাথোঁ তাইৰ কাষত অতনু। এই ঘাটটোতেইতো শপত লৈছিল “নৈখন সাক্ষী ব'ল, সেই পাহাৰখন সাক্ষী থাকিল, আজীৱন আমি দুয়ো দুয়োৰে হৈ থাকিম।” দুয়ো দুয়োকে সাৰটি ধৰিছিল যেন এই বাঞ্ছন কোনো দিনে কোনো কালে খোল নাখাব। দুয়োৰে প্ৰেমৰ মিলনৰ আনন্দত নৈখনো বৈ গৈছিল আত্মহাৰা হৈ কুলু-কুলু সুৰে। পাহাৰখনো সাক্ষী হৈ থিয় হৈ আছিল স্ফীটবক্ষে। সময়ো উৰি গৈছিল মুক্ত মনে। বেলিটোৱে ৰঙা সেন্দূৰবোৰ ছটিয়াইছিল দুয়োৰো গালে-মুখে। চৰাইজাকে আকাশৰ পৰা চাই কিৰিলি পাৰি গুচি গৈছিল আপোন বাহলৈ। মলয়াই কঁহুৱা বনত আঁচোৰ মাৰিছিল আলসুৱাভাৰে। দুয়োৰেই ভ্ৰক্ষেপ নাছিল সেইবোৰলৈ। মাথোঁ চাৰি চকুৰ মিলন সৰ্বস্ব হৈ আছিল। অলপ অলপকৈ আন্ধাৰে পৃথিৱীখনক আকোঁৱালি ল'বলৈ ধৰিছিল। হঠাৎ কোনো গৰখীয়াৰ বাঁহীৰ সুৰৰ মুচ্ছৰ্ণা আৰু গৰু খেদাৰ শব্দত সন্মিত ঘূৰি আহিছিল সিহঁতহালৰ। কোবাকুবিকৈ দুয়ো ঘৰলৈ উভতিছিল সেই একা-বেঁকা

সৰু বাটটোৰে। সেই সময় আছিল সিহঁতৰ স্কুলীয়া বয়সৰ। সময় পাৰ হৈ গৈ আছিল। এটা সময়ত কলেজীয়া জীৱনো পাৰ হৈ গৈছিল। কিন্তু দুয়ো ঘৃণাক্ষৰেও ঘৰত জনোৱা নাছিল এই কথা, ভাবিছিল সময় আহিলেই সকলোকে জনাব কথাবোৰ।

তাই গাঁৱৰ স্কুলখনতেই মাপ্তৰণী হ'ল আৰু পঢ়াৰ বাবে অতনু গ'লগৈ ইউনিভাৰচিটিলৈ। হোষ্টেলৰ পৰা মাজে-মাজে আহে ঘৰলৈ, আকৌ লগ হয় দুয়ো সেই নৈখনৰ ঘাটটোতে। দুয়োকে পাই নৈখনো আনন্দত আত্মহাৰা হয়, বৈ যায় কুলু কুলু সুৰে। পাহাৰখনতে বুকু ওফোন্দাই মৰমৰে চাই দুয়োকে। কঁহুৱাই বতাহতে হালি জালি দুয়োকে আৰৰণীৰে ঢাকি ৰাখে বুকুৰ মাজত। এনেদৰেই বৈ যায় সময়ৰ সোঁতবোৰো।

এদিন ই ইউনিভাৰচিটিৰ শিক্ষা সুখ্যাতিৰে শেষ কৰি গুচি আহে ঘৰৰ ল'ৰা ঘৰলৈ। আকৌ নৈৰ ঘাটত আবেলিবোৰ পাৰ হয় দুয়োৰে।

— এনেদৰে আৰু কিমান দিন অতনু। মা-দেউতাক কোৱা দুয়োৰে কথা, নহ'লে কেতিয়াবা বিয়া দি দিব লোকলৈ, গ'ম পাবা।

— এই যে দুয়োৰে সাক্ষী এই ঘাট, এই পাহাৰ, এই আকাশ, এই কঁহুৱা। কি হ'ব?? চাকৰি এটা যোগাৰ কৰি ল'ব দিয়া না তেতিয়াহে মানি ল'ব তোমালোকৰ ঘৰে। নহ'লে বেকাৰ ল'ৰাক কোন মাক-বাপেকে দিব ছোৱালীজনীক। তাতে তুমি ধুনীয়া, শিক্ষিতা, চাকৰিয়াল।

— আৰু তোমালোকৰ

ঘৰত নোকোৱা ?

— একেলগে ক'ম আকৌ।

— যদি সন্মত নহয় ? তোমালোক হ'লা ডাঙৰ মানুহ উচ্চ বৰ্ণৰ।

— মইহে বিয়া কৰাম। চাকৰিটো হ'লে আপত্তি কৰিলেও লাভ নহ'ব। দেউতাই অৱশ্যে জাত-পাত মনা পুৰণি যুগৰ। মাৰ কথা নাই, বৰঞ্চ ভালেই পাব, দেউতাকহে ভয় লাগে।

— হৈছে আৰু। হ'ব দিয়া সাক্ষীবোৰ সাক্ষী হৈয়ে বৰ।

সময় বাগৰিল। নৈখন সাক্ষী হৈয়ে বৈ থাকিল কুলু কুলু সুৰে। এদিন অতনুলৈ কলিং লেটাৰ এখন আহিল। ডাঙৰ কোম্পানী এটাৰ ভাল দৰমহাৰ চাকৰি। মাথোঁ তিনিবছৰ ট্ৰেইনিং কৰিব লাগিব বাহিৰৰ বিভিন্ন ঠাইত।

— কি কৰিবা এতিয়া ?

ঘাটত বহি তাই অতনুলৈ চাই ক'লে।

— কি কৰিম ? চাকৰিত জ'ইন কৰিম। কি বেয়া পাল্লা নেকি চাকৰিটো পোৱাই ?

অতনুই তাইলৈ চালে।

— কি কৈছা অতনু তুমি ?

— তেনেহ'লে ?

আচলতে তাইক খং উঠাবলৈকে কৈছে তেনেদৰে। খং উঠিলে অতনুৰ বৰ মৰম লাগে তাইক। গালখন ৰঙা হৈ উঠে। জোঙা নাকটোৰ পাহি দুটা ফুলি উঠে।

— আমাৰ কথাটো নোকোৱা ?

— ক'বলৈ কিটো আছে। ট্ৰেইনিঙটো লৈ আহিব দিয়া, তাৰ পাছত দেখিবা মই তোমাৰ হৈ গৈছোঁ, তুমি মোৰ হৈ গৈছা আজীৱনলৈ। এই নৈখনক সাক্ষী কৰিম, এই...।

অতনু গুচি যোৱাৰ পাছত তাইৰ বহুত অকলশৰীয়া অকলশৰীয়া লগা হৈছে। স্কুলখনতো তাইৰ মন নবহে, ঘৰতো ভাল নালাগে, অকল ভাল লগা হৈছে নৈৰ ঘাটটো। এই নৈখনেই যেন বুজি পায় তাইৰ দুখবোৰ। সংগীবিহীন দুখৰ বোজা কঢ়িওৱাজনেহে বুজি পায় এই বোজা কিমান গধুৰ।

দিনবোৰ গৈ আছে। দুই এখন চিঠি আহে অতনুৰ পৰা। কিন্তু তাইক উত্তৰ লিখিবলৈ মানা কৰে, কিয়নো ঠিকনাবোৰ তাৰ সলনি হৈ থাকে সঘনাই। ভীষণ ব্যস্ততাপূৰ্ণ জীৱন। এটা সময়ত চিঠি অহাও বন্ধ হয়।

বিভিন্নজনৰ পৰা অহা বিয়াৰ প্ৰস্তাৱবোৰ মাক-দেউতাকৰ আগতে প্ৰত্যাখ্যান কৰি গৈছে তাই। মাক-দেউতাক বিৰক্ত হৈ পৰিছে। চাকৰিটো থাকিলেও গাভৰু ছোৱালীৰ বয়সৰ কথা এটা আছে। এখোজ দুখোজকৈ অন্য দিনাৰ দৰে স্কুলৰ পৰা আহি ঘাটটোত বহি ল'লে, কি কৰিব এতিয়া তাই। অতনুয়ে ব্যস্ততাৰ বাবে চিঠি লিখিবলৈ বাদ দিছে নে অইন কিবা। সাঁচকৈয়ে পাহৰিব পাৰিবনে তাইক ? যদি দেউতাকলৈ ভয় কৰি তাইক এৰিবলৈ এনেকুৱাখন কৰিবলৈ ধৰিছে, ব্যস্ততাটো মাত্ৰ যদি অজুহাতহে। উচ্চবৰ্ণৰ ডাঙৰ ঘৰৰ একমাত্ৰ ল'ৰা সি, চাকৰিটোও ভাল। তাৰ সাহস হ'বনে বাক এই জাত-কুল-আভিজাত্যৰ বেৰখন ভাঙিবলৈ ? তাই দেখোন তাৰ বাহিৰে বেলেগৰ কথা ভাবিবই নোৱাৰে। তেনেহ'লে কি কৰিব এতিয়া তাই, তিনিবছৰ দেখোন পাৰেই হৈ গ'ল। মাক-দেউতাকক ফাঁকি দিয়া নাই নে ? তাই কি কৰিব তাই এতিয়া ? শুনিছে দেউতাকে হেনো তাৰ বাবে তলে তলে বেলেগ ছোৱালীৰ সন্ধান কৰি আছে। কিবা যেন গুলট-পালট হ'বলৈ ধৰিছে।

নৈখনক কৈ উঠিল তাই “তইতো সাক্ষী থাকিবি, যদি মই তোৰ বুকুত চিৰ দিনৰ বাবে আশ্ৰয় লওঁ। মইতো অতনুৰ বাহিৰে আন কাৰোৱেই হ'ব নোৱাৰোঁ।”

পিছফালৰ পৰা হাত এখন পিঠিত পৰিল। উচপু খাই উঠিল তাই। একাৰো নামি আহিছে লাহে লাহে। তৎক্ষণাত পিছফাললৈ ঘূৰি চালে কোন হ'ব পাৰে ?

তাৰ আগতেই পিছফালৰ পৰা তাইক কোনোবাই সাৰট মাৰি ধৰিছে- জোৰোৰে আৰু জোৰেৰে। কণ্ঠস্বৰ এটা ভাহি আহিল— “এই নৈ সাক্ষী। এই পাহাৰ, এই আকাশ সাক্ষী আমি চিৰদিনৰ বাবে দুয়ো দুয়োৰো।”

এই মাতটো তাইৰ চিৰ পৰিচিত, সেয়া কাৰো নহয় - অতনুৰ।

তাই উচুপি উঠিল, হয়তো আনন্দত। এইবাৰ অতনুয়ে তাইক বুকুৰ মাজত জোৰেৰে সাৰট মাৰি ধৰিলে।

জোনটোৱে তেতিয়া আকাশৰ বুকুত আশ্ৰয় লৈছে। লুঙলুঙীয়া বাটটোৰে দুয়ো আগ বাঢ়িল। সাক্ষী হৈ নৈখন বৈ থাকিল কুলু-কুলু শব্দেৰে। পাহাৰৰ চূড়াটো স্পষ্ট হৈ পৰিল জোনৰ পোহৰত। ▀▀

কোম্পানী

ময়ূৰী বহাং
প্রাক্তন ছাত্ৰী

সৰ্বশৰীৰত এক অদ্ভুত শিহৰণে আমনি কৰিছে। কঁপনিত ক'ৰ খোজ ক'ত পৰিছে গৈ তৰাৰ সেয়া জ্ঞানৰ উৰ্দ্ধত। পুলিচ আহি নাপাওঁতে আপদখিনি ক'ত কেনেকৈ থানথিত লগাব পাৰি তাৰহে চিন্তা তৰাৰ। পুলিচৰ ভয়ত তৰাৰ আজি ভৰি তলৰ মাটি নাইকিয়া। কিয়নো বঙাঘৰৰ গৰাকী আহি পালেই তাইৰ অত দিনৰ কষ্টৰ ফল পলকতে নোহোৱা হ'ব। বাচন-বৰ্তনৰ কি গতি লাগে তাৰ কোনো ঠিক নাই। কাৰণ এবাৰ যদি সেই বাচন-বৰ্তনখিনিত বঙাঘৰৰ হাতৰ পৰশ পৰে তাত আৰু কোনো গোসাঁইৰ বক্ষা নাই। আপদখিনিৰ কথাটো বেলেগেই, গোটেই ঘৰখনেই বাৰিষাৰ চিপ্চিপিয়া বৰষুণে চোতাল বোকাময় কৰাদি বোকা কৰা আৰু হিমালয়ৰ পৰ্বতত হিমে বগা কৰাদি গোটেই মজিয়া ভৰি পৰিব সেই আপদখিনিৰে।

পখিলা খেদি ফুৰা তৰা গাঁৱৰ এজাক গাভৰুৰ সৈতে চহৰলৈ আহি কৰ্ম সন্ধানী হৈছে। গাঁৱৰ বহুগৰাকী গাভৰুৱে তাঁতৰ পাটত পাকৈত। বীণা, লক্ষ্মী, অঞ্জু। গাভৰুজাকৰ সকলোতকৈ ডাঙৰ অঞ্জু। সেয়ে আটাইকেইজনীয়ে অঞ্জুক অঞ্জুৰাই বুলিয়ে মাতে। অঞ্জুৰাইৰ কথা মতেই তৰাৰ বজনী-প্ৰভাতত উঠা-বহা। পৰিয়ালৰ পৰা আঁতৰত থকা কাৰণে অঞ্জুয়ে তৰাক চকুৰ

পলকতে বুকুৰ ধনটিৰ নিচিনাকৈয়ে চেনেহ যাচে। অতপালি চেনেহে তৰাৰ সকলো অভাৱৰ ওৰ পেলায়, লগতে নানা ফুলৰ চানেকি, কাপোৰৰ নানা বঙৰ সমাহাৰ মিলোৱা, চকুত লগাকৈ তাঁতৰ বাতি কাঢ়িবলৈ শিকায়। চহৰখনৰ এখন উইভিং চেণ্টাৰত আটাইকেইজনী ছোৱালীয়ে নিজৰ কৰ্ম পটুতা দেখুৱাই আহিছে।

সকলো পায়ো মন নভৰা জাতৰ তৰাৰ এদিন মন সলনি হ'ল। তৰা, বীণা, অনিমা হঁতৰ লগত আন এক নতুন কৰ্ম সন্ধানী হৈ সেই উইভিংৰ লগতে অঞ্জু আৰু অঞ্জুৰ মৰমক নেওচি বিদায় ল'লে। উইভিং চেণ্টাৰখনত ঠিকাদাৰী কৰা তপনদা আছিল তৰাহঁতৰ নতুন যাত্ৰাৰ আগধাৰী। তপনৰ সাহসতে সাহ কৰি তিনিওজনী জাকি মাৰি ওলাই আহে সজাৰ পৰা।

অসম-মেঘালয় সীমান্তবৰ্তী অঞ্চলৰ এটা কোম্পানী। যেনেকৈ ভাল খেতি দেখি বনৰ পক্ষীয়ে উৰা মাৰি আহে খেতিডৰালৈ, ঠিক তেনেদৰে তৰাহঁতেও নতুনৰ সন্ধানত পালেই সেই কোম্পানীটো। জাক্ জাক্ পক্ষীৰ আগমন ঘটে এই খেতিডৰাত। বাতি কিস্বা দিন মাথোঁ চলিছে কোম্পানীৰ মেচিন আৰু উৰিছে চিম্নিৰে ধোঁৱা।

পক্ষীজাক নতুন ঠাইলৈ আহি অৰ্থাৎ তৰাহঁতৰ কাম

শিকিবলৈ কোনো অসুবিধাবোধ নহ'ল। মাজে মাজে ঠিকাদাৰী দাদা তপনে খবৰবোৰ লয়হি। কামৰ ইমানে দ্রুতগতি যে সকলোৱে উটি-ভাহি সাগৰ এখনতহে যেন মিলিছে। ইমানেই মিলাপ্ৰীতি।

তৰা এতিয়া অঞ্জুৰ তত্ত্বাৱধানত নাই। নিজেই স্বাধীনভাৱে থাকিবলৈ লৈছে। কাৰণ কোম্পানীটোত থকা-শোৱাৰ লগতে সাপ্তাহিক বানচ পোৱা যায়। আৰু মাহ পাৰ হ'লেই বেতন। টকা, আখলিয়ে তৰাৰ এতিয়া ধনে উভৈনদী। পুৰুষ, মহিলাৰে পৰিপূৰ্ণ সীমান্তৱৰ্তী কোম্পানীটো বহুতো পৰিয়াল পোহ-পালৰ দায়িত্ব তথা উপাৰ্জনৰ পথ হৈ গঢ়ি উঠিছে। সজাত বন্দী হৈ থকা পক্ষীয়ে যেনেকৈ সজাৰ বাহিৰ হোৱাৰ লগে লগে আনন্দ লাভ কৰে, ঠিক তেনেই অৱস্থা কোম্পানীটোৰ প্ৰতিগৰাকী শ্ৰমিকৰো। পক্ষীয়ে আনন্দত চেও ধৰি নচাৰ লগতে নানা মাত, কিৰিলি, ভংগিমা দেখুওৱাৰ নিচিনাকৈয়ে শ্ৰমিকসকলেও কামৰ ভাগৰ আৰু ব্যস্ততাৰ ভাব দূৰ কৰিবলৈ ইজনে আনজনক জোকাই, কিৰিলি মাৰি, গীত গাই কামৰ আনন্দ লয়। এনে ধেমালিৰে যোৰা গীতত যোৰা লগা তৰা এদিন উত্তমৰ ধেমেলীয়া প্ৰেমৰ প্ৰেয়সী হৈ পৰে। এনেকৈ এই ধেমালিয়ে এদিন বিবাহৰ নাম লয়। উত্তম কোম্পানীটোৰ চিনিয়ৰ শ্ৰমিক, সকলোৱে উত্তম দা বুলিয়ে মাতে। তাতে তপন ঠিকাদাৰৰ ভাল বন্ধু হৈ পৰে উত্তম। ভনী হিচাপে তপনে সকলোৰে লগত তৰাক চিনাকি কৰি দিছিল। সেই দিন ধৰি তৰা উত্তমৰ চকুত পৰিল আৰু ঠিকাদাৰ তপনৰ লগ নেৰা হ'ল। কোম্পানীৰ লগৰীয়া সকলোৱে মিলি বিবাহ নামৰ মায়াজালত দুয়োটাকে জোৰা পাতি দিলে।

হয়, সাগৰৰ পৰাই মহাসাগৰৰ সৃষ্টি। তৰা এতিয়া আগতকৈ সুখী। তৰাইঁতৰ নিচিনাকৈ আৰু বহুতো পক্ষী এই ধাননিডৰাত পৰিছেহি আৰু এই ধাননিৰ সোণগুটিৰ সোৱাদ লৈ পক্ষী আকৌ ঘৰমুৱা নহয়গৈ। মায়াৰ জালত বান্ধ খোৱাদি সকলো বান্ধ খাইছেহি। তৰাৰো এতিয়া কোম্পানীৰ কাম সাপ্তাহিক বানচ, থাকিবলৈ ঘৰ আৰু আপোন বুলিবলৈ স্বামী উত্তম। আৰুনো কি লাগে? এনেকৈ দিনৰ পিছত দিন সময়ৰ সোঁতত বাগৰিল।

সীমান্তৱৰ্তী অঞ্চলটো চহৰৰ পৰা কিছু নিলগত যদিও কোম্পানীটোলৈ চাপলি মেলি অহা শ্ৰমিকৰ বাবে ঠাইখন জনাজাত। গাঁওবাসীয়েও শ্ৰমিকসকললৈ বুলি সন্ধিয়াৰ বজাৰত শাক-পাচলি যোগান ধৰি উপাৰ্জনৰ পথ মোকলায় আৰু শ্ৰমিকসকলে আদায় কৰে। সন্ধিয়াবোৰ হাই-উৰুমিৰে ভৰি পৰা বজাৰখনৰ মায়ী লগা সময়। আনন্দমুখৰ হৈ পৰে সন্ধিয়াৰ এই

কোম্পানীৰ সন্মুখ। এই আনন্দমুখৰ পৰিৱেশ গঢ়ি তোলাৰ আঁৰত তৰুণ কাইটি কেতিয়াও পিছনপৰে। হয়, তৰুণ কাইটিৰ চাহৰ জুতি লোৱাৰ লগতে নানা লোকৰ আড্ডা এই তৰুণ কাইটিৰ দোকানখন। কোম্পানীৰ কোন শ্ৰমিকে কালৈ চাই কাক কি ইংগিত দিলে, কাৰ প্ৰেমত কোন পৰিছে তাৰো খবৰ কাইটিৰ। তাত লানি নিছিগা অড্ডা। ডেকা, বুঢ়া, ছোৱালী, তিৰোতা, কোম্পানী, গাওঁ সকলোৰে আড্ডাৰ মৌচাক তৰুণ কাইটিৰ চাহৰ দোকান।

কৰ্মসম্বানী কিছু ডেকাই আকৌ অঞ্চলটোৰ ডেকা কিছুমানৰ সৈতে বৰ বন্ধুত্ব স্থাপন কৰিলে। অকামিলা উদঙ ডেকাৰ মগজুৰে কাম নকৰা এটা বুদ্ধিৰে কিনো কৰিব নোৱাৰে, তাৰই প্ৰমাণ দেখুৱালে। একো নকৰাকৈ কেনেকৈ ধন ঘটিব পাৰি তাৰেই চিন্তাত ব্ৰতী হ'ল। কোম্পানীটোৰে যদি উপাৰ্জন কৰা আধা অংশ স্থানীয় ডেকাসকলৰ নামত নিদিয়ে, তেন্তে কোম্পানী বন্ধ কৰা হ'ব। ডেকাসকলে কোম্পানীৰ শ্ৰমিকসকলক অস্ত্ৰ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে আন দাবী। যদিহে কথা মতে টকা নিদিয়ে তেন্তে ভিতৰৰ শ্ৰমিক অৰ্থাৎ কোম্পানীৰ ভিতৰৰ শ্ৰমিক বাহিৰলৈ আহিব নোৱাৰে আৰু বাহিৰৰ শ্ৰমিক ভিতৰ সোমাব নোৱাৰা হ'ল। কোম্পানীটোৰ বহু লোকচান হোৱাৰ লগতে, কাঁহ পৰি জীন যোৱা দি জীন পৰিল কোম্পানীৰো।

অত ধন পানীত উটি যোৱাত মালিকৰ হাত সাৰিব নোৱাৰিলে ডেকাসকলেও। বঙাঘৰৰ আলহী কৰিলে ডেকাসকলকো। সকলো শ্ৰমিকৰ অতি শোচনীয় অৱস্থা হ'বলৈ ধৰে। উপায়হীন হৈ তৰাৰ লগতে আন আন শ্ৰমিকো দিশহাৰা হয়। কাৰণ তৰাৰ এতিয়া নিজৰ লগতে ভাবিবলগীয়া হ'ল সন্তান চন্দনৰো কথা। সকলোৱে মাথোঁ হাচটিৰ ধন ভাঙি পেট পুৰুৱাৰ চিন্তা কৰিবলগীয়াত পৰিল। হাঁচটিৰ ধননো কিমান দিনলৈ? উপায়হীন তৰা আৰু উত্তমে এতিয়া বাছি ল'বলৈ বাধ্য সুৰা-পানীয়াৰ ব্যৱসায়ৰ। আনহাতে জাক হেৰুৱা পশুৰ নিচিনাকৈ কৰ্মহাৰা শ্ৰমিকে অলৌ-টলৌ ঘূৰিবলৈ লয়। তৰুণ কাইটিৰ দোকানলৈও এতিয়া শ্ৰমিকৰ চাহৰ চুমুক নপৰা হ'ল। চাহৰ সলনি এতিয়া তৰুণ কাইটিয়েও সুৰা-পানীয়াৰ দোকান দিবলৈ মন মেলিছে। পানীয়াখিনি তৰুণ কাইটিক তৰাই যোগান ধৰে। তৰাৰ নিচিনাকৈয়ে বাকী শ্ৰমিকসকলে কোম্পানীটোৰ ওচৰৰ অঞ্চলটোত থাকি পানীয়া প্ৰস্তুত কৰি বাকী অঞ্চলবোৰৰ দোকানলৈ পঠিয়াবলৈ লয়।

এনেদৰে এক ছলস্থূলীয়া পৰিৱেশৰ সৃষ্টি হ'ল। শ্ৰমিকৰ

ভিৰ লগা চাহৰ দোকান এতিয়া পানীয়ৰ সোৱাদ বিচৰা মানুহৰ লানি নিছিগা ভিৰ। কোনোবাই যদি হালি পৰিছে, কোনোবাই আকৌ চিটিকা খোজত চিঞৰি ইফাল-সিফাল কৰিছে। অঞ্চলটোৰ পৰিৱেশ অতি দুৰ্গম হৈ পৰে। এই পৰিস্থিতি দূৰ কৰিবলৈ গাঁৱৰ এচামৰ লগতে গাঁওবুঢ়াই কি পদক্ষেপ ল'লে এই পৰিৱেশ ভাললৈ আনিব পাৰি তাৰ চিন্তাত সদায়ে উঠি পৰি লাগে। গাঁওবুঢ়াৰ কোনো কথাই কেৰেপ নকৰে কোনেও। কেৰেপ কৰিলেও বা কি? গাঁওবুঢ়াই জানো পেট পুৰাব সিহঁতৰ পৰিয়ালৰ? গাঁওবুঢ়াৰ এটা বুজনিত দহটা বুজনি শুনিবহে লগা হৈছে গাঁওবুঢ়াই। “আমি কষ্ট কৰি ৰান্ধোঁ, খোৱাই খায়, তাত গাঁওবুঢ়াৰ কি আপত্তি। আমি এনেদৰে খোৱাটোৱে, উপাৰ্জন কৰাটোৱে বুঢ়াৰ চকু লাগিছে।” নানা কৰ্কৰা শুনিও তেতিয়া একাংশক বুজাব নোৱৰা হয়। দিনক দিনে বাঢ়িবলৈ লয় এই ব্যৱসায়। তৰা, ৰীণাহঁতে ব্যস্ততাৰে দিনবোৰ পাৰ কৰে। এখন দুখনকৈ পানীয়ৰ দোকানৰ সংখ্যাও বাঢ়িবলৈ লয়। সৰু মৌচাকখন এতিয়া মস্ত এখন মৌচাকলৈ পৰিণত হয়।

তৰুণ কাইটিয়ে এতিয়া প্ৰেম পিৰিতিৰ খবৰ নোলোৱা হ'ল। এতিয়া খবৰ পাই কাৰ ঘৰত কিহক লৈ কাজিয়া। কাৰ ল'ৰা-তিৰোতাই কাজিয়া কৰি বিচ্ছেদ হৈছে, ঘৰ ভগা-ভাঙিব

কথা কৈছে তাৰহে খবৰ। কিছুমান শ্ৰমিকে আকৌ কোম্পানীটোৰ আহৰি নোপোৱা কামৰ বৰ্ণনা দি ৰস লগাই কাহিনী কৈছে। কোনো কোনোৱে আকৌ পানীয়ৰ নিচাত কান্দি কান্দি এই দুখ লগা জীৱনৰ অসহায় দিনৰ কথা কৈছে। কোনোবা ঠিকাদাৰেও পানীয় প্ৰস্তুত কৰিছে। নহ'লে কোনোবা ড্ৰাইভাৰে পাহাৰলৈ গৈ, খৰি কাটি ডিঙিলৈকে পানীয় খাইছে।

অঞ্চলটোৰ পৰিৱেশ যাতে বেছি বেয়ালৈ নাযায়, তাৰ প্ৰতি চিন্তা কৰিয়ে গাঁওবুঢ়াই এদিন এই বে-আইনী কাৰ্য বন্ধ কৰিবলৈ পুলিচৰ কাষ চাপিলে। কিন্তু কি হ'ব? পানীয়খিনিৰ আধা খৰচেই পুলিচক দি আকৌ পিছদিনা আৰম্ভ কৰে পানীয়ৰ প্ৰস্তুত কৰাৰ কাম। এয়া এতিয়া সহজ উপায় ধন ঘটাবলৈ শ্ৰমিকসকলৰ। পুলিচৰ ধন ঘটাব এটা উপায় অৰ্থাৎ ধন লক্ষ্মীৰ বাট মুকলি হয় ইয়াৰ পৰাই। যেতিয়াই পূজা, তিথি, উৎসৱসমূহৰ বতৰ হয়, তেতিয়াই এই ৰঙাঘৰৰ দাদাৰো আগমন হ'বলৈ ধৰে অঞ্চলটোলৈ। য'ত যেনেকৈ পাৰে পানীয়খিনি অনিষ্ট কৰি মানুহখিনিক লৈ যায়। ঠিক তেনেদৰে কিছুদিনলৈ এই কাৰ্য বন্ধ কৰে আকৌ আৰম্ভ কৰে। এয়া এক কোম্পানী যি বন্ধ নহয়। ক্ষতি হয় বাচন-বৰ্তন, সাঁচতীয়া ধনৰ, পুলিচৰ ভয়ত পলাই পত্ৰং দিবলগীয়া হয়। তথাপি বন্ধ নহয় এই কোম্পানী। এয়া জাক হেৰুৱা চৰাই, পছৰে গঢ়ি তোলা এক কোম্পানী। ■■

অনুভৱৰ অনুসৰ

কিতাপ আৰু অধ্যয়ন

মিনি তালুকদাৰ
প্ৰাক্তন ছাত্ৰী

কিতাপ হ'ল জ্ঞানৰ ভঁৰাল। বিভিন্ন ব্যক্তিয়ে, বিভিন্ন জাতিয়ে মানৱ সভ্যতাৰ বিভিন্ন স্তৰত য'ত যিমান বিষয়ত যিমান জ্ঞান আহৰণ কৰিছে, সেই সকলোবোৰ সঞ্চিত হৈ আছে কিতাপত। সেইফালৰ পৰা বিচাৰ কৰিলে, কিতাপ হ'ল পৃথিৱীৰ আটাইতকৈ মূল্যবান সম্পদ — ক'বলৈ গ'লে অমূল্য।

আনহাতে জ্ঞানেই হ'ল পৰম শক্তি,
Knowledge is the supreme power। দুখৰ

কথা যে পৰম শক্তিসম্পন্ন অমূল্য এই সম্পদবিধ বৰ্তমান পৃথিৱীৰ সৰ্বত্ৰ অৱহেলিত হ'বলৈ ধৰিছে। বৈজ্ঞানিক আৱিষ্কাৰৰ দ্ৰুত আৰু ব্যাপক বিকাশে কিতাপৰ মূল্য আৰু প্ৰয়োজনীয়তা যেন দিনে দিনে হ্রাস কৰিছে। প্ৰথমতে টেলিভিচন আৰু অতি সম্প্ৰতি এণ্ড্ৰইড মোবাইল ফোনৰ সৰ্বস্বৰতে ব্যাপক ব্যৱহাৰে এফালে আমোদ-প্ৰমোদৰ প্ৰতি মানুহ মন-মগজু অধিক আকৰ্ষিত কৰিছে, আনফালে জ্ঞান চৰ্চা আৰু জ্ঞান অন্বেষণৰ প্ৰতি মানুহক বিমুখ কৰিছে, অধ্যয়নস্পৃহা নোহোৱা হ'বলৈ ধৰিছে। এইবোৰে মানুহৰ মানসিকতাৰ সুস্থ গঠন আৰু বিকাশতো বিৰূপ প্ৰভাৱ পেলাইছে। বহুতো ক্ষেত্ৰত সমাজ মানসিকতা কলুষিত হৈছে। নৈতিক মূল্যবোধৰ অবক্ষয় মাতি আনিছে।

বৈজ্ঞানিক যন্ত্ৰপাতিবোৰে তথ্য দিব পাৰে, কিন্তু তথ্য জ্ঞান নহয়। জ্ঞানৰ লগত মানুহৰ আৱেগ অনুভূতি আৰু মগজুৰ কৰ্ষণ-অধ্যৱসায় জড়িত হৈ থাকে। তথ্যই মানুহৰ মন-মগজু আৰু আৱেগক আলোড়িত আৰু প্ৰভাৱিত কৰিব নোৱাৰে। সেয়ে তথ্য নিৰ্ভৰতাই মানুহক পৰিশ্ৰম বিমুখ, সমাজ বিমুখ আৰু আৱেগ অনুভূতিবিহীন যান্ত্ৰিক সত্তালৈ পৰ্যবসিত কৰে। সেইবাবে যান্ত্ৰিকতা যিমনে বিকাশ নহওক, কিতাপৰ মূল্য আৰু অধ্যয়নৰ মূল্য বাস্তৱিকতে কেতিয়াও নোহোৱা নহয়। এই উপলব্ধি বিশেষকৈ নতুন চামৰ মাজত যিমান সোনকালে সঞ্চাৰিত হয়, সিমনে মঙ্গল তেওঁলোকৰ, সমাজৰ, জাতিৰ আৰু সমগ্ৰ মানৱ সম্প্ৰদায়ৰ।

মূৰ্ত প্ৰাণ অমূৰ্ত বেদনা

গীতালি দাস
সহযোগী অধ্যাপক
অসমীয়া বিভাগ

আজি মামণিৰ বিয়া। বিয়া বুলি ক'লে ঘৰ এখনত যি ধৰণৰ উখল-মাখল পৰিবেশ এটা বিৰাজ কৰিব লাগিছিল, মামণিহঁতৰ ঘৰখন কিন্তু তেনে এটা পৰিবেশৰ পৰা শতযোজন দূৰত যেন অনুভৱ হ'ল। বিয়াৰ দিনা পুৱাই সকলোৱে শুই উঠি নিজৰ নিজৰ কামত লাগিল। কইনাক নোৱাবলৈ নিয়াৰ পৰা পানীতোলালৈ কোন ক'লে যাব, আবেলি অভ্যাগতক কোনে ক'ত কেনেকৈ আদৰি আনি আপ্যায়ন কৰিব ইত্যাদি ভাগে ভাগে কামবোৰ সকলোৱে ভগাই লোৱাৰ পাছতো যেন সমগ্ৰ বিয়াঘৰখন চাৰি দিয়া পুতলাৰ দৰে চলি গৈ থাকিল।

সকলোৱে মনে মনে অনুভৱ কৰি থাকিল যে বিয়াঘৰৰ পৰিবেশটো কোনো কাৰণতে বিয়া বিয়া যেন লগা উদুলি-মুদুলি স্বাভাৱিক পৰিবেশ এটা হৈ উঠা নাই। ৰাতিপুৱাই কোনোবাই বিয়াঘৰৰ কামবোৰ চলি থাকিবলৈ যেন চুইচ এটা অন কৰি দিছে আৰু সেইটো এখন পুৰণা চলি চলি ভাগৰি পৰা ফেনৰ দৰে ঘৰঘৰ শব্দ কৰি চলি আছে চলি আছে। অথচ এটা সময়ত কোনো কাৰণ নোহোৱাকৈ বন্ধ হৈ যাব পৰা এটা সম্ভাৱনাক সঁচা প্ৰতিপন্ন কৰিবলৈ উঠি পৰি লাগিছে। ঠিক তেনেকুৱা এটা পৰিবেশে গোটেই বিয়াঘৰখনকে গিলি পেলাইছে। তাৰ মাজতে মামণিৰ দেউতাক অনন্ত হাজৰিকাই নিজৰ প্ৰকাণ্ড পেটটো নচুৱাই নচুৱাই জীয়েক বহি থকা ৰুমটোলৈ আহি দুৱাৰমুখৰ পৰা ভূমুকি মাৰি চাই গৈ বাৰাণ্ডাতে কিছুপৰ তৰ্ক মাৰি ৰৈছে আৰু পিছমূহূৰ্ততে কোনোবা এজনক কিবা এটা ক'বলৈ বুলি খৰ খোজেৰে তাৰ পৰা আঁঠৰি গৈছে।

চহৰৰ নামজ্বলা ঠিকাদাৰ অনন্ত হাজৰিকাৰ তিনিজনী ছোৱালী আৰু ল'ৰা এটা। মামণি তেখেতৰ নুমলীয়া জী। মাক-দেউতাক, আত্মীয় স্বজন, ওচৰ-চুবুৰীয়া সকলোৰে মৰমৰ ছোৱালী মামণি। ছোৱালী সুলভ সকলোখিনি গুণ, গৰিমাৰে তাই দেউতাকৰ দেহলাও। বায়েক-ভিনিহিয়েকহঁতেও তাইক খুবেই মৰম কৰে। মাকৰতো আজি দুমাহমানৰ পৰাই পেটৰ ভাত, ৰাতিৰ টোপনি হৰিছে। মামণিক বিয়া দিয়াৰ পাছত মানুহজনক কেনেকৈ চম্ভালি ল'ব, নিজক

কেনেকৈ সাত্বনা দিব এইবোৰ ভাবনাই এইকেইদিন তেখেতক খুলি খুলি খাইছে। সৰু জীয়েকে নিদিলে পানী এগিলাচো হাত পাতি নোলোৱা মানুহজনক কি বুলি বুজনি দিব তাকে ভাবি ভাবি মানুহজনীয়ে জীয়েকৰ বিয়া বুলি এসোঁতা ভালদৰে কান্দিবলৈও পোৱা নাই। বাকী থাকিল মামণিৰ ককায়েক ৰঞ্জয়। ঘৰখনৰ আটাইতকৈ প্ৰেক্ষিকেল মানুহ হৈছে ৰঞ্জয় ওৰফে ৰণ। ভনীয়েকৰ বিয়াখনত দেহেকেহে লাগি পৰা ককায়েকটোৱে এইকেইদিন ভালদৰে খাবলৈ শুবলৈ পোৱা নাই। বিয়াঘৰৰ ব্যস্ততাৰ মাজতে কইনা মামণিয়ে ইতিমধ্যেই ককায়েকক দুবাৰ কাৰোবাৰ হতুৱাই মাতি পঠিয়াইছে। দুয়োবাৰে ককায়েকক তাই জোৰ কৰি এটা মিঠাই আৰু একাপ চাহ খুৱাই পঠিয়াইছে। ককায়েকৰ কাষত বহি মনৰ কথা পাতিবলৈ মন যোৱা মামণিয়ে দূৰৰ পৰাই ককায়েকৰ ভাগৰুৱা মুখখন চাই সাত্বনা লভিছে।

গধূলিৰ আগে আগে কইনা নোৱাই শেষ কৰিবলৈ বাৰে বাৰে পেহাক, মোমায়েকহঁতে সোঁৱৰাই আছে। ঠাণ্ডাৰ দিন, আন্ধাৰ সোনকালেই হ'ব। তাৰ পাছত অভ্যাগতসকলক সোধপোছ কৰি অঁতাই মানে দৰাঘৰীয়া পদূলিত থিয় দিবলৈয়ে হ'ব। গতিকে কাৰোবাৰ দুখ কৰিবলৈ, চিন্তা কৰি বহি থাকিবলৈ আজৰি নাই। সকলোৱে ভাগৰ কাম ভাগে ভাগে কৰি বিয়াখন সুকলমে শেষ কৰিব পৰাটোতহে জোৰ দিছে।

ককায়েক ৰণ ঘৰখনৰ দ্বিতীয় সন্তান। সেই হিচাপে চাবলৈ গ'লে ককায়েকে নিজৰ বিয়াখন কেতিয়াবাই পাতিব লাগিছিল। কিন্তু তাক সেই কথাটোত কোনোৱেই মান্তি কৰাব নোৱাৰিলে। তাৰ কাৰণো এটাই। বিয়া নোহোৱা ভনীয়েক ঘৰত থাকিলে হেনো কোনো ককায়েকে বিয়া পাতিব নালাগে। সংসাৰৰ এই দস্তৰটো ৰণক তাৰ বন্ধু মৃগেনে মূৰত সোমোৱাই দিছিল। আচলতে মৃগেনে মাক নোহোৱা ঘৰখনত ভনীয়েকজনী অকলে থকাৰ অজুহাতত ভাল পাই থকা ছোৱালীজনীক

পলুৱাই আনি ঘৰ সুমুৱাইছিলহি। এবছৰমান বৌৱেক-নন্দেকৰ মিলাপ্ৰীতি দেখি মৃগেন সন্তোষেই হৈছিল। পাছত যেনিবা নাটকৰ যৱনিকা পৰিল। ভনীয়েকে যেন নাৰদৰ ৰূপলৈ আৰু ঘৈণীয়েক বণচণ্ডীৰ ৰূপলৈ ঘূৰি আহিল। তাৰেই ফলস্বৰূপে মৃগেনৰ পুৱাৰ চিকুণ টোপনি কাঁহি-বাটিৰ ঠুং ঠাং শব্দত পলাই ফাট মৰা হ'ল। নিজৰ জীৱনৰ এই কৰুণ কাহিনী একমাত্ৰ বন্ধু বণৰ আগত ব্যক্ত কৰি শাস্তি পোৱা মৃগেনে বণৰ মূৰত এটা বিষাক্ত কীট সুমুৱাই দিলে। ঘৰত আবিয়ে ভনীয়েক থাকিলে কোনোপধ্যেই ককায়েকবোৰে বিয়া পাতিব নালাগে। ফলস্বৰূপে ককায়েক বণে বন্ধু মৃগেনৰ উপদেশ মতে সত্য নামৰ অতি দুখীয়া ঘৰৰ নিমাখিত ল'ৰাটোৰ হাততে ভনীয়েক মামণিক গটাবলৈ সিদ্ধান্ত ল'লে। দেউতাক অনন্ত হাজৰিকাৰো ল'ৰাটো বৰ পছন্দৰ। মাকৰো নিজা অভিমত বোলা একো নাছিল। গিৰীয়েকৰ ভালটোৰে ভাল, বেয়াটোৰে বেয়া। বাকী থাকিল বিয়া দিয়া মামণিৰ বায়েক দুজনী। মামণিৰ বিয়া বুলি শুনাৰে পৰা দুয়োজনীয়ে কেৱল বজাৰকে কৰিছে। নিজৰ কাপোৰ-কাৰিৰ লগতে ভনীয়েকৰো পছন্দৰ কাপোৰবোৰ সিহঁতেই বজাৰ কৰি আনি দিছে। দেউতাকৰ হিচাপহীন পইচাৰ এটা ক্ষুদ্ৰ অংশ ভনীয়েকৰ বিয়াৰ নামত খৰচ কৰিবলৈ পাই দুয়োজনীৰ উলাহতে নধৰে হিয়া হৈ আছে।

আজি মামণিৰ বিয়া। পুৱাৰ পৰা মিতিৰ-কুটুমৰ আলহী অতিথিকে আদি কৰি বিয়াৰ অভ্যাগতসকলক বিদায় দিয়াৰ পাছত ৰাতিলৈ ঘৰৰ মানুহখিনি ভাগে ভাগে সাজু হ'বলৈ গ'ল। মামণিকো বায়েক দুজনীয়ে আনি বিছনা এখনতে অলপ জিৰণি ল'বলৈ দিলে।

অলপ পিছতেই দৰাঘৰীয়া আহি পালে। মানুহবোৰৰ হৈ চৈ লাগিল। দৰা আঙুৰা ল'ৰাকেইজনে দৰাক কি কি প্ৰশ্ন কৰিব তাৰে আখৰাত ব্যস্ত হৈ থকাৰ পৰাই উঠি বাহিৰলৈ লৰ মাৰিলে। মাকে দেউতাকক সোণৰ চেইন থকা এটা সৰু বাকচ পাঞ্জাৰী চোলাটোৰ পকেটত সুমুৱাই থ'বলৈ দিলে। কলপুলিৰ তলতে দৰাক চেইনডাল দেউতাকে পিন্ধাই দিব। কলপুলিৰ তলৰ পৰা দৰা খোজ কাঢ়ি যাব নে কোনোবাই ডাঙি নিব সেই লৈ এখন সৰু-সুৰা মেজমেল ইতিমধ্যেই হৈ গৈছিল। মোমায়েক ভিনিহিয়েকহঁতৰ কোনোবা এজনেই দৰা ডাঙি নিয়াৰ সিদ্ধান্ত হৈছিল যদিও শেষ মুহূৰ্তত তেওঁলোকৰ এজনো সুস্থ অৱস্থাত নাছিল। গধূলিৰ পৰাই ৰঙীন পানীয়ৰ মায়াত বন্দী হোৱা দুয়োজন ভিনিহিয়েক, ককায়েক বণ, মোমায়েক যতীন

কাৰোৱেই নিজৰ ওপৰত বিশ্বাস নোহোৱা হ'ল। কাজেই সিদ্ধান্ত হ'ল দেউতাকে দৰা আদৰাৰ পিছত মণ্ডপৰ তললৈ দৰাই নিজেই খোজ কাঢ়ি যাব। পিছে ভবা কথা নহয় সিদ্ধি বাটত আছে কণা বিধি। দৰাক নি মণ্ডপৰ মাজত বহুৱাৰ পিছত মাংগলিক কামখিনি ব্ৰাহ্মণে আৰম্ভ কৰিবলৈ নৌপাওঁতেই বণে গৈ ভিতৰৰ পৰা ভনীয়েকক ডাঙি আনি দৰাৰ ওচৰত বহুৱাই দিলে। কইনাক উলিয়াই অনাৰ নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ আগতেই মণ্ডপলৈ লৈ অনাত স্বাভাৱিকতে দৰাঘৰীয়া মানুহৰ মাজত এটা মুদু উত্তেজনাৰ সৃষ্টি হ'ল। ইপিনে কইনাক বহুৱাই থৈ ককায়েক অন্তৰ্ধান। বায়েক দুজনী গধূলিৰে পৰা ফটোগ্ৰাফাৰৰ লগত ফটো উঠাত ব্যস্ত। বেচৰী কইনা মামণিয়ে ওৰণিৰ তলত ঘামিজামি উচপিচাবলৈ ধৰিলে। এনেতে দেউতাকে সকলোকে হাতযোৰ কৰি দায়-দোষ নধৰিবলৈ অনুৰোধ কৰাত যেনিবা বিয়াৰ যাৱতীয় কামবোৰ আগ বঢ়াই নিবলৈ দৰাঘৰীয়া মানুহ দুজনমানে আগ ভাগ ল'লে। এনেকৈ সকলোৰে সহযোগত মামণিৰ বিয়াখন সম্পন্ন হ'ল।

এতিয়া আহিল কইনা বিদায় দিয়াৰ পৰ্ব। দৰা সত্যক মামণিৰ দেউতাক ওৰফে শহুৰেকে বিয়াৰ উচৰ্গাত এটা ঘৰ উপহাৰ দিলে। বিয়াৰ দিনা দৰাই নিজৰ গাঁৱৰ ঘৰলৈকে কইনাক লৈ যাব যদিও আঠমণ্ডলাৰ পাছত সিহঁত সেই ঘৰটোতে থাকিব। দেউতাকৰ আলাসৰ জী মামণিৰ সুবিধা-অসুবিধাৰ কথা দৰা সত্যই ইমান সোনকালে বুজিয়েই নাপাব। মামণিৰ সুখ-দুখ, হাঁহি-কান্দোন, মান-অভিমান এই সকলোবোৰ বুজি পোৱা একমাত্ৰ মানুহজনেই হৈছে দেউতাক। নিজৰ এটা কিডনী বিক্ৰী কৰি লাখ টকাৰ অধিকাৰী হোৱা সত্য নামৰ অতি নিমাখিত ল'ৰাটো আজি সেই মানুহজনৰে জোঁৱাই হ'ল। গতিকে শৰীৰৰ এটা অংগ দি জীৱন দান কৰা জোঁৱায়েকৰ হাতত প্ৰাণাধিকা জীক অৰ্পণ কৰি দেউতাকে কোন স'তে তাইক দূৰলৈ পঠিয়াই দিব। জন্মৰে পৰা এইজনী ছোৱালীক বুকুৰ উমেৰে ডাঙৰ কৰি এতিয়া কোন স'তে এটা অংগক্ষত ল'ৰাৰ ঘৰ ধৰিবলৈ পঠিয়াই দি দেউতাকে শাস্তিত থাকিব? নোৱাৰে! কোনোপধ্যেই অনন্ত হাজৰিকাই এনে কাম কৰিব নোৱাৰে। কোনোদিনে মাক-দেউতাক, দাদাক-বায়েকহঁতৰ অবাধ্য নোহোৱা ছোৱালীজনীয়ে সকলো জানিও বিনা প্ৰতিবাদে সকলো মানি লৈ বিয়াত বহিল। লগৰ ছোৱালীবোৰ দুটা ল'ৰাছোৱালীৰ মাক হোৱাৰ সময়ত তাইৰ বিয়াখন সুকলমে হৈ যোৱাটোও গোটেই ঘৰখনৰ কাৰণে এটা বিৰাট সকাহ। তাই কি স'তে দেউতাকক ক'ব যে এটা কিডনী নোহোৱা ল'ৰালৈ তাই বিয়া নহয় বুলি। তাৰ এটা কিডনীতো তাইৰেই দেউতাকৰ শৰীৰত! দেউতাকক নতুন জীৱন

ঘূৰাই দিয়া ল'ৰাটোক তাই দেউতাকৰ সমানেই মৰম দিব, শ্ৰদ্ধা কৰিব। তাৰ স্বাস্থ্যৰ যতনো তাইয়ে ল'ব। সত্য এতিয়া পইচাৰ বিনিময়ত কিডনী বিক্ৰী কৰা বেপাৰী নহয়, এতিয়াৰ পৰা সি চহৰৰ বিখ্যাত ঠিকাদাৰ অনন্ত হাজৰিকাৰ জেঁৰাই। ককায়েক বায়েকহঁতৰ ভনীজেঁৰাই, সত্য মামণিৰ নিজৰ মানুহজন। তাই নিজৰ সৰ্বোচ্চ দি সকলোৰে পৰিচৰ্যা কৰিবলৈ মনে প্ৰাণে দৃঢ় প্ৰতিজ্ঞ হ'ল। তাৰ বাহিৰে তাই কৰিবই বা কি? তাইৰ মনত কি আছিল, কোনোবাই কেতিয়াও ভুলতেও নুসুধিলে। নিজতকৈও বেছি ভালপোৱা দেউতাকেও তাইক এবাৰলৈ নুসুধিলে সত্যৰ

লগত বিয়া হ'বলৈ তোমাৰ কিবা আপত্তি আছে নেকি বুলি। কিয়? কিয় কোনেও এইবিষয়ে মামণিৰো কিবা নিজা সিদ্ধান্ত থাকিব পাৰে বুলি নাভাবিলে? জন্মৰ পাছৰে পৰা মামণিজনীয়ে নীৰৱে-নিতালে সকলোৰে কথাবোৰ, অভিযোগবোৰ মনে মনে মানি ল'বলৈহে শিকিলে। কাৰোবাক কিবা ক'বলৈ, কাৰোবাৰ কথাৰ কিবা প্ৰতিবাদ কৰিবলৈ তাই কোনো শব্দ ক'বলৈ নিশিকিলে। কাৰণ দেউতাকৰ আলাসৰ লাডু মামণি জন্মৰ পৰাই এজনী বোবা ছোৱালী।

অনুভৱৰ অনুস্বৰ

এনাজৰী

সীমা ৰয়

স্নাতক, ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

*"A Friend In Need Is
A Friend Indeed"*

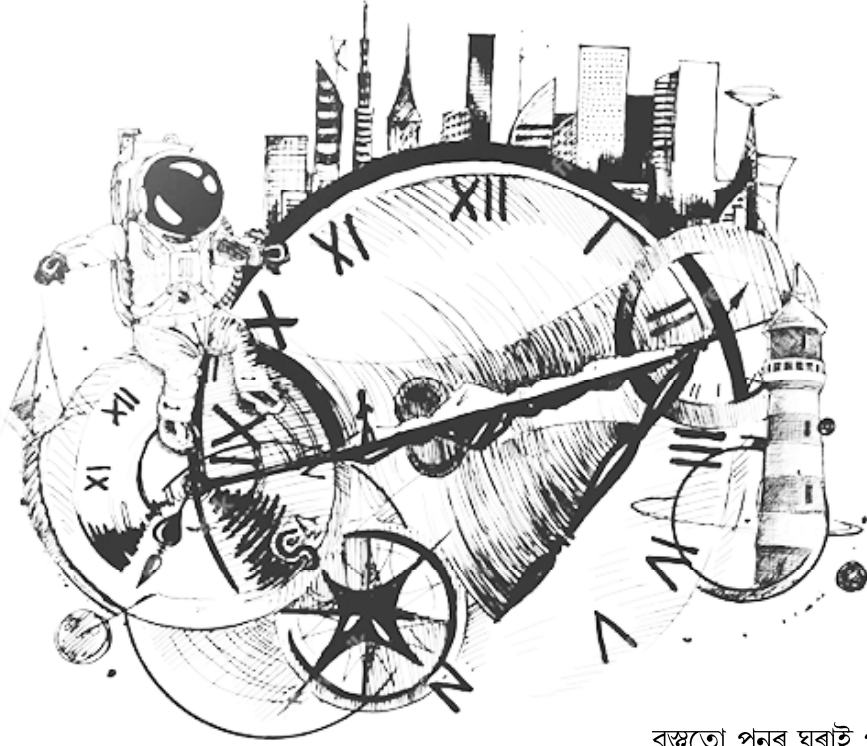
এসময়ত এখন গাঁৱত দুজন ঘনিষ্ঠ বন্ধুৰে বাস কৰিছিল। এদিন ল'ৰা দুজনে প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য উপভোগ কৰি কৰি জংঘলৰ মাজেদি এটা বাটেৰে খোজ কাঢ়ি গৈ আছিল। জংঘলৰ গছ-লতিকাৰ সৌন্দৰ্যত তেওঁলোক ইমানেই মগ্নমগ্ন হৈ পৰিল যে কেতিয়া সিহঁত জংঘলৰ গভীৰ স্থানত সোমাই পৰিছিলগৈ সেইটো লক্ষ্যই কৰা নাছিল। হঠাৎ ল'ৰা দুজনে গম পালে যে সিহঁতে হাবিত বাট হেৰুৱাই পেলাইছে। ইফালে হাবিখন বিভিন্ন বনৰীয়া হিংস্ৰ জন্তুৰ বাসস্থান। সিহঁতে খুব ভয় খালে আৰু ইজনে সিজনক প্ৰতিশ্ৰুতি দিলে যে যিয়েই বিপদ নাহক কিয়, সেই সময়ত কেতিয়াও ইজনে সিজনৰ কাষ এৰি নাবায়। তাৰে এজন ল'ৰাই গছত উঠিব জানিছিল আৰু আনজন ল'ৰাই গছত উঠিব নাজানিছিল। ইতিমধ্যে সিহঁত দুয়োটাই জংঘলৰ মাজেৰে খোজ কাঢ়ি ওলাই যোৱাৰ পথ বিচাৰিবলৈ ধৰিলে। হঠাতে সিহঁতে দেখিলে যে সিহঁতৰ ফালে এটা

প্ৰকাণ্ড ভালুক আহি আছে। দুয়োজন ল'ৰাই ভয় খাই কঁপিবলৈ ধৰিলে। লগে লগে এজন বন্ধুৰে আনজনক ক'লে, "বন্ধু, মই গছ এজোপাৰ ওপৰত উঠিম।" এইবুলি কৈ সি লৰালৰিকৈ প্ৰাণ ৰক্ষাৰ কাৰণে গছ এজোপাৰ ওপৰত উঠিলগৈ। আনজন ল'ৰাই যিহেতু গছত উঠিব নাজানে, সেয়ে সি বহুত ভয় খালে। লগতে হতাশ হৈ পৰিল। কিন্তু সি বুধিয়ক আছিল আৰু জানিছিল যে ভালুকে কেতিয়াও মৰা বস্তু নাখায়। যেতিয়া সি ভালুকটো আহি কাষ পাইছে বুলি গম পালে তেতিয়া সি উশাহ বন্ধ কৰি লৰচৰ নকৰাকৈ মাটিত পৰি থাকিল। ভালুকটোৱেও পৰি থকা ল'ৰাটোক শুঙি চাই মৰি আছে বুলি ভাবিলে আৰু লাহে লাহে সেই স্থানৰ পৰা আঁতৰি গ'ল। গছৰ ওপৰত থকা ল'ৰাটোৱে সকলো চাই আছিল। ভালুকটো গুচি যোৱাৰ লগে লগে সি গছৰ পৰা নামি আহি আনটো ল'ৰাৰ ওচৰলৈ গৈ আগহেৰে সুধিলে, "বন্ধু, ভালুকটোৱে তোমাৰ কাণত কি ফুচফুচাই ক'লে?" তেতিয়া আনটো ল'ৰাই উত্তৰ দিলে, "ভালুকটোৱে মোক কৈছিল যে বিপদৰ বন্ধুহে আচল বন্ধু।" এই কথা শুনাৰ পাছত বন্ধুজনে লাজ অনুভৱ কৰিলে আৰু বন্ধুৰ ওচৰত নিজৰ ভুলৰ বাবে ক্ষমা খুজিলে।

উক্ত কাহিনীটো আমি সকলোৰে জানো। তথাপি আমাৰ সমাজত এই দুই ধৰণৰ বন্ধুকে পাই থাকোঁ। আমাৰ বেছিভাগৰে বাবে বন্ধুৰ সংজ্ঞা হ'ল এনেকুৱা যে যিজন ব্যক্তিৰ সৈতে আমি বিভিন্ন কথা, কামত সংযুক্ত হৈ থাকোঁ আৰু যি কোনোবা নহয় কোনোবা প্ৰকাৰে আমাৰ সুৰক্ষাৰ কাৰণে, সহায়ৰ কাৰণে আমাৰ কাষত থাকে। ই এক সহযোগিতামূলক, পাৰস্পৰিক আৰু দীৰ্ঘদিনীয়া বন্ধন। বন্ধু-বান্ধৱীৰ সৈতে বিশ্বাস আৰু মূল্যবোধৰ সম্পৰ্ক থাকিব লাগে। কিছুমান বন্ধুৰে মিঠা মিঠা কথা কৈ আগ বাঢ়ি আহি সুযোগ লয় আৰু স্বার্থ পূৰণৰ পাছৰে আঁতৰি যায়। ভাল বন্ধুৰে যিমান অশুভজনক পৰিস্থিতিৰ সন্মুখীন হ'লেও প্ৰয়োজনৰ সময়ত কাষলৈ আহিবই। সুস্থ বন্ধুত্বই জীৱনশৈলীৰ পৰিৱৰ্তন কৰাত সহায় কৰে, অনুপ্ৰাণিত কৰে।

কঠিন সময়ত বন্ধুত্বৰ প্ৰয়োজন সৰ্বাধিক। এই বন্ধুত্বৰ বিষয়ৰ আঁত ধৰিয়েই জয়েচ হলে ১৯১৯ চনৰ পৰা বন্ধুত্ব দিবস পালনৰ আৰম্ভ কৰিছিল। সেই উদ্দেশ্যেৰে লোকসকলে আগষ্টৰ প্ৰথম দেওবাৰে বন্ধু সকললৈ কাৰ্ড পঠাইছিল। কিন্তু বন্ধুত্ব দিবসৰ ইতিহাস আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ পৰাহে আৰম্ভ হোৱা বুলি কোৱা হয়। ১৯৩৫ চনত আমেৰিকাৰ কংগ্ৰেছে আগষ্ট মাহৰ প্ৰথম দেওবাৰক 'ৰাষ্ট্ৰীয় বন্ধুত্ব দিবস' হিচাপে ঘোষণা কৰাৰ লগে লগে ই আনুষ্ঠানিক স্বীকৃতি লাভ কৰে।

এয়েতো জীৱন

পূৰ্ণিমা ৰায়
প্ৰাক্তন ছাত্ৰী

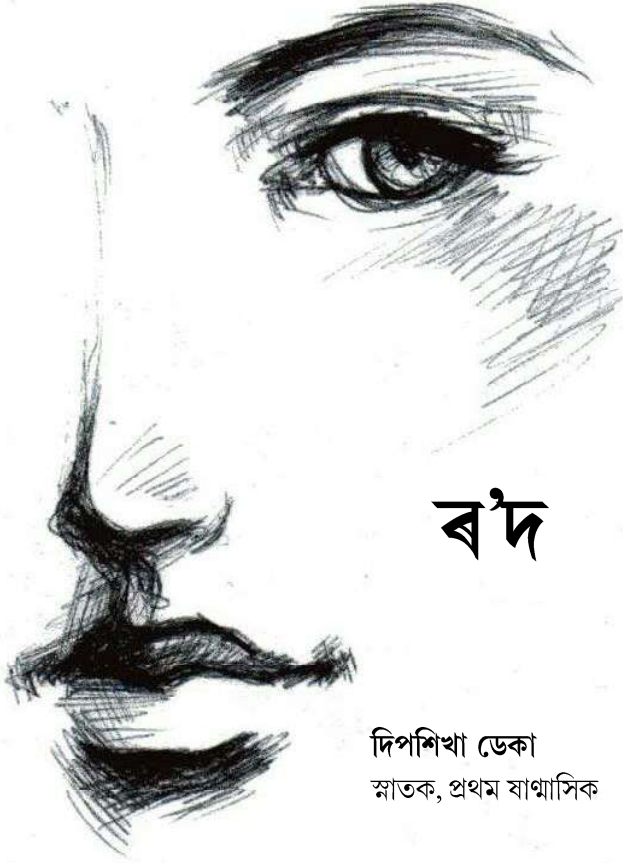
আকাশ ঠাকুৰীয়া সমাজৰ এজন পৰিচিত লোক। সৰুৰ পৰা ডাঙৰলৈকে তেওঁ থকা মিলনপুৰ গাঁওখনক সকলোৰে জানে। সমাজৰ যিকোনো কামতে তেওঁ আগ ভাগ লয়। এখন চৰকাৰী বিদ্যালয়ত প্ৰধান শিক্ষকৰূপে তেওঁ কাম কৰে। এজন শিক্ষকৰূপে আৰু এজন সমাজকৰ্মীৰূপে সকলোৰে তেওঁক সন্মান কৰে। শ্ৰদ্ধা কৰে। আকাশ ঠাকুৰীয়া মানুহজন শান্ত মৰমীয়া আৰু হাঁহিমুখীয়া। তেওঁৰ সুখেই হওক বা দুখেই হওক মুখত এমোকোৰা হাঁহি সদায় বিৰিঙি থাকে। মানুহজনে সদায়েই হাঁহি থাকে যদিও তেওঁৰ হৃদয়ৰ এচুকত থকা দুখৰ বেদনাখিনি তেওঁ নিজানত থাকিলে সদায় বাগৰি আহে।

তেওঁৰ এখন ভৰপূৰ ঘৰ আছিল। য'ত তেওঁ, তেওঁৰ পত্নী, ল'ৰা দুটা আৰু ছোৱালী এজনীৰ সৈতে সুখৰ পৰিয়াল আছিল। বৰ পুত্ৰৰ নাম আছিল মাণিক, সৰু পুত্ৰ নাম পাপু আৰু ছোৱালীজনীৰ নাম আছিল মৰমী। তিনিওটাকে দেউতাকে কষ্ট কৰি পঢ়ুৱালে। সিহঁতেও বছৰি ভাল ৰিজাল্ট কৰি দেখুৱালে। ইমানখিনি সময়লৈকে সকলোবোৰ ঠিক-ঠাক চলি আছিল। কিন্তু যেতিয়া বৰপুত্ৰ মাণিক ডিগ্ৰী পঢ়ি আছিল হঠাতে তাৰ দেহত কলেৰা ৰোগে দেখা দিলে। এই কলেৰা ৰোগ ভয়ংকৰ হৈ দেখা দিলে। অৱশেষত মাণিকে সংসাৰ ত্যাগ কৰিবলগীয়া হ'ল। বৰপুত্ৰৰ মৃত্যুত দেউতাক বৰকৈ ভাগি পৰিল। তথাপি পাপু আৰু মৰমীৰ কথা ভাবি মনটোক শান্তি দিলে। তেওঁ ভাবিলে হেৰোৱা

বস্তুতো পুনৰ ঘূৰাই পাব নোৱাৰি। এনেকৈয়ে সময়বোৰ পাৰ হৈ গ'ল। পাপু আৰু মৰমী দুয়ো ডাঙৰ হ'ল। পাপুৱে বৰ্তমান বি.এছচি. পাছ কৰি চাকৰিৰ সন্ধানত আছে আৰু মৰমীয়ে বি.কম পঢ়ি আছে।

বৰ্তমান মৰমী আন এখন ঘৰৰ বোৱাৰী। তাইৰ ব্যস্ততা বাঢ়িল। নিজৰ মাক-দেউতাকৰ খবৰ ল'বলৈ তাইৰ সময় নোহোৱা হ'ল। প্ৰথমে খবৰ লৈছিল, ঘৰলৈ আহিছিল যদিও বৰ্তমান মাজে সময়েহে খবৰ লয়। সৰু পুত্ৰ পাপুৱে চাকৰিৰ সন্ধানত দেউতাকৰ পৰা দুই লাখ টকা লৈ দুলীয়াজানলৈ গুচি গ'ল। যি গ'ল আজি পাঁচ বছৰ হ'ল ঘূৰি অহা নাই। মাজতে সি এখন মাক-দেউতাকলৈ চিঠি লিখিছিল যে বৰ্তমান অইল বিভাগত চাকৰি পাইছে আৰু দুলীয়াজানৰ ছোৱালী এজনীৰ সৈতে বিয়া পাতিছে। কেতিয়াবা সময় পালে ঘৰলৈ আহিম বুলি লিখিছে। কিন্তু আজি পাঁচ বছৰে পুত্ৰ-বোৱাৰীৰ মুখ দেখা পোৱা নগ'ল। পাঁচ বছৰেই তাৰ চিঠি এখন পোৱা নগ'ল। সি জানো ঘৰলৈ এবাৰ আহিব নোৱাৰে? সেই কথা ভাবি আকাশ ঠাকুৰীয়াৰ আজিও দুচকুৰে লোতক বৈ আহে। এতিয়া তেওঁৰ ঘৰত মাত্ৰ তেওঁ, তেওঁৰ পত্নী আৰু নিস্তন্ধতা। তেওঁৰ সুখ-দুখৰ সমভাগী পত্নী নিৰ্মালিয়েই একমাত্ৰ জীৱন বাটৰ সাৰথি, যিখন ঘৰত তেওঁলোকে আশা কৰিছিল পুত্ৰ-বোৱাৰীৰে ভৰা এখন সুখী পৰিয়াল, সেই ঘৰখন আজি শূন্যতাৰে ভৰা কিয়? হয়, মানুহৰ আশা-নিৰাশাৰ এয়েতো জীৱন।

দিপশিখা ডেকা
স্নাতক, প্রথম ষাণ্মাসিক

: এই জ্বৰ উঠা দিনটোও ঘৰখনত শান্তিৰে থাকিবলৈ নাপাওঁ। আমাৰ যেন দুখ-ভাগৰ বোলা বস্তুৱেই নাই।

আজি দেওবাৰ। ৰাতিপুৱাৰ পৰাই ববিতাৰ মূৰটোত জুই জ্বলি আছে। ৰাতিপুৱাই তাই মাহেকীয়া দৰত কাম কৰা মানুহঘৰৰ পৰা ফোন কৰিছে, তাইক মাতিছে। ইফালে ঘৰৰ কামবোৰ কৰিবলৈ আছেই। সেইবাবে পুৱাৰ পৰাই ঘৰৰ কামবোৰ কৰি কৰি খঙতে সকলোকে এফালৰ পৰা গালি পাৰি আছে।

: ববিতা, অ' ববিতা...

ববিতাহঁত ভাড়াতীয়া হিচাপে থকা সৰু তৰ্জাৰ ঘৰটোৰ মালিকনীয়ে মাত লগালেহি।

: অ' খুড়ী কওকচোন...

: শুনচোন, আজি মোৰ অকণমান কাম আছিল। তই কেতিয়া কৰি দিব পাৰিবি?

: খুড়ী, মই সময়েই নাপাওঁ নহয়। আজি দেওবাৰৰ দিনাখনো আজৰি পোৱা নাই। ইফালে কামলৈও যাব লাগিব। সিফালে গাটোও অলপমান বেয়া লাগি আছে। মই নোৱাৰিম দিয়ক খুড়ী।

: মোৰ কাম কৰিবলৈ হ'লেই তোৰ সময় নাথাকে। বাকী সকলোৰে কাম কৰিব পাৰ'। এনেকৈ হ'লে ভাড়া ঘৰটো বেলেগ কাৰোবাকেই দিব পৰিলোঁহেঁতেন। মোক বিপদে-অপদে কেতিয়াবা লাগে কাৰণেহে ঘৰটো তোক ভাড়ালৈ দিছিলোঁ।

এইখিনি কথা কৈ মালিকনীগৰাকী তাৰ পৰা গুচি গ'ল। কথাখিনি শুনি ববিতাৰ কিছু বেয়া লাগিল যদিও কামলৈ দেৰি হোৱাৰ বাবে তাই লৰালৰিকৈ যাবলৈ ওলাল। গৈ পাওঁতে পলম হোৱাৰ কাৰণে ববিতাই কাম কৰা মানুহঘৰৰ পৰাও কথা শুনিবলগীয়া হ'ল। এনে ধৰণৰ কথাবিলাক তাই মাজে-সময়ে শুনিয়েই থাকে। সেইকাৰণে বেছি ভাবি নাথাকে। নিজৰ দৈনন্দিন কামবোৰ কৰাবৰ কাৰণে এই শ্ৰেণীৰ মানুহবোৰে কাম কৰা মানুহক যিকোনো কথায়ৈ কৈ দিব পাৰে। (মনতে ভাবিলে ববিতাই)

ববিতাৰ কামবোৰ ধুনীয়া। খুব পৰিপাটিকে কৰে তাই। বেলেগৰ ঘৰত কাম-কাজ কৰাৰ পাছত ঘৰ গৈ পায়ৈ অলপো সময় অপচয় নকৰি নিজৰ কামত লাগি যায়। অন্য এদিন ববিতাৰ বহুত গা বেয়া হ'ল। তাই কাম কৰা মানুহঘৰলৈ ফোন কৰিলে।

: বাইদেউ, মোৰ গাটো আজি খুব বেয়া। হস্পিতাললৈ যাম কিজানি, কামলৈ নগ'লে হ'ব নে?

: তুমি এনেকৈ হঠাৎ নোৱাৰোঁ বুলি ক'লে আমাৰ অসুবিধা হয়, আমাৰো অফিচ আছে। তুমি হস্পিতালৰ পৰা আহি হ'লেও এবাৰ আহিবা।

: ঠিক আছে বাইদেউ। মই পাৰিলে যাম দিয়ক।

ফোনটো ৰাখি ববিতাই মেডিকেললৈ যাবলৈ ওলাল। ডাক্তৰক দেখুৱাই পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা কৰিবলৈ দিলে। সকলো চাই ডাক্তৰে তাইৰ নাৰ্ভৰ বেমাৰ হোৱা বুলি ক'লে। ঘৰলৈ আহি তাই আকৌ কামলৈ গ'ল।

এনেদৰেই দিনবোৰ পাৰ হ'ল। ডাক্তৰে দিয়া পৰামৰ্শ অনুযায়ী তাই ঔষধবোৰ খালে যদিও তাইৰ বেমাৰ দিনে দিনে বেছি হ'বলৈহে ধৰিলে। কামবোৰ ভালদৰে কৰিব নোৱাৰা হৈ অহাত তাই কামৰ পৰা ছুটি বিচাৰিলে। কেইদিনমানৰ পাছত তাই অলপমান সুস্থ হোৱাত কামলৈ গৈ দেখিলে তেওঁলোকে কাম কৰাবৰ কাৰণে বেলেগ মানুহ ৰাখিছে। তাই সুখিলে,

: বাইদেউ মোৰ কামটো?

: তোমাৰ বেমাৰেই হৈ থাকেচোন। কাম খতি কৰি থাকিলে আমাৰো অসুবিধা হয়। সেইকাৰণে তুমি আৰু আহিব নালাগে। পাবলৈ থকা পইচাখিনি লৈ যাবা।

ববিতা এতিয়া বিমোৰত পৰিল, কি কৰিব এতিয়া? কেনেকৈ ঘৰখন চলাব, এমা-ডিমা কণমানিকেইটাৰ প্ৰয়োজন

কেনেকৈ পূৰ্ব তাই! ইমান সোনকালে কেনেকৈ কাম এটা যোগাৰ কৰিব ইত্যাদি। দুখ মনেৰে ঘৰলৈ উভতি আহি বিছনাখনত বহি বহি ভাবিবলৈ ধৰিলে...মানুহবোৰ ইমান নিষ্ঠুৰ। এতিয়াৰ সময়ত কোনোৱে কাৰো কথা ভাবিবলৈ সময় নাই। নিজৰ স্বার্থৰ বাবে সকলো কৰিব পাৰে। লোকৰ ঘৰত কাম কৰা মানুহবোৰক কিছুমান লোকে মানুহ জ্ঞান নকৰে। কাৰণ তেওঁলোকে আনৰ ঘৰত কাম কৰে, চাফ-চিকুণ কৰে। ববিতাহঁতৰ নিচিনা মানুহ আছে বাবেই হয়তো কিছুমান ধনী ধনী মানুহৰ ঘৰ চাফ-চিকুণ আৰু পৰিপাটিকৈ চলি আছে। এনেদৰে কথাবোৰ ভাবি থাকোঁতেই কেতিয়ানো কাৰোবাৰ হাতৰ স্পৰ্শ তাইৰ বাহুত লাগিলহি ববিতাই ধৰিবই নোৱাৰিলে। পিছফাললৈ ঘূৰি চাই দেখিলে মালিকনী বাইদেউ, ববিতা আচৰিত হৈ উঠাৰ লগে-লগে তেওঁ কৈ উঠিল, “জীৱনৰ শেষ নাই ববিতা। ইমানতে হাৰ মানিবি নেকি? তই কিয় কান্দিছ’ মই বুজিছোঁ। কঠিন সময়ে কাঢ়ি নিয়া সপোনবোৰ আকৌ ঘূৰাই পোৱাৰ সময় আহি পৰিছে

বুলি ধৰি ল’ ববিতা। তই আৰু বেলেগৰ ঘৰলৈ কাম কৰিবলৈ যাব নালাগে। আমাৰ ঘৰতে কৰিব। আগৰ মানুহঘৰে তোক যিমান মজুৰি দিছিল তাতকৈ মই দহ শতাংশ বেছি দিম। ঘৰত থাকিলে পৰিয়ালটোও চাব পাৰিব। ল’ৰা-ছোৱালীকেইটাৰো যতন ল’ব পাৰিব। হ’ব নে?”

ববিতাই হুকুকাই কান্দি দিলে।

: হ’ব বাইদেউ, হ’ব। আপুনি কোৱা কথা আজিলৈকে মই পেলাইছোঁ নেকি? মইহে জানো ইহঁতক এৰি গৈ কাম কৰি থাকোঁতে মোৰ বুকুখন কেনেবা কেনেবা লাগি থাকে। কিন্তু উপায়তো নাই ন’হ বাইদেউ আমাৰ নিচিনা সৰু মানুহবোৰৰ...

মালিকনী বাইদেৱে আকৌ ক’লে,

: এতিয়াৰ পৰা তই ভাল পোৱা মানুহক মৰম কৰা আৰু যত্ন লোৱাত যিমান পাৰি সিমান সময় কটাব পাৰিব।

ববিতাৰ মনটো ফৰকাল লাগি গ’ল। ডাৱৰীয়া বতৰৰ পাছত এজাক ব’দ ওলোৱাৰ দৰে।

অনুভৱৰ অনুস্বৰ

পুথিভঁৰাল আৰু আমি

চাহিল খান

স্নাতক, ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

Library শব্দটোৰ উৎপত্তি হৈছে লেটিন শব্দ 'Liber' ৰ পৰা। লাইব্ৰেৰী অৰ্থে কৰাতকৈ আন একোৱেই সুখকৰ নহয়। জ্ঞানৰ উৎস আৰু আমাৰ শিক্ষাৰ আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশ হৈছে গ্ৰন্থ চৰ্চা। এই জ্ঞান লাভ কৰিব পাৰি কিতাপ অধ্যয়ন কৰি। কিতাপ অধ্যয়ন কৰিবলৈ পুথিভঁৰালসমূহ অন্যতম সাৰথি। পুথিভঁৰালবোৰ হৈছে কিতাপৰ ভঁৰাল। পুথিভঁৰালসমূহে কিতাপ, সাময়িকী, আলোচনী, ভিডিঅ’,

অডিঅ’ আৰু ডিজিটেল মাধ্যমৰ দৰে সকলো ধৰণৰ সুবিধা প্ৰদান কৰে। বিদ্যালয়, মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰেক্ষাপটত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক শৈক্ষিক ক্ষেত্ৰত তথ্য প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰত পুথিভঁৰালসমূহে উল্লেখযোগ্য ভূমিকা পালন কৰে। এই পুথিভঁৰালে শিক্ষক আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক এটা নিৰ্দিষ্ট বিষয়ৰ সন্দৰ্ভত অধিক জানিবলৈ সহায় কৰে। পুথিভঁৰালৰ আলমাৰিত জমা হৈ থকা কিতাপবোৰেই প্ৰজ্ঞা আৰু জ্ঞানৰ উৎস। পুথিভঁৰালসমূহে কিতাপৰ জগতখন আৱিষ্কাৰ কৰিবলৈ আৰু অধ্যয়ন বা কেৱল আনন্দৰ বাবে পঢ়া উপভোগ কৰিবলৈ জ্ঞান, সম্পদ, স্থান আৰু পৰিৱেশৰ সমৃদ্ধি প্ৰদান কৰে। তথ্য, জ্ঞান আৰু মনোৰঞ্জনৰ সম্পদৰ সুবিধা প্ৰদান কৰি মানুহক সহায় কৰাৰ ক্ষেত্ৰত পুথিভঁৰালৰ সুবিধা অগণন। আধুনিক যুগত ভাৰ্চুৱেল লাইব্ৰেৰীসমূহ হৈছে অন্যতম। এই ভাৰ্চুৱেল লাইব্ৰেৰীসমূহে বিস্তৃত পৰিসৰত কিতাপ প্ৰদান কৰে। শৈক্ষিক বা গাওঁ-চহৰৰ ৰাজহুৱা পুথিভঁৰালতে হওক, মানুহে পুথিভঁৰাল আৰু কৰ্মচাৰীৰ সহায়ত উপকৃত হয়। পুথিভঁৰালবোৰ ছাত্ৰৰ বৌদ্ধিক বিকাশৰ আন এক স্থান। পুথিভঁৰালে প্ৰত্যক্ষ আৰু পৰোক্ষভাৱে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ বাবে পঢ়া-শুনাত মনোনিৱেশ কৰিবলৈ সহযোগ আগ বঢ়ায় আৰু লগতে শিক্ষাৰ্থীসকলক অধ্যয়ন কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰে।

আশা

তন্সিতা মহন্ত
স্নাতক, ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

প্ৰথম স্লেপশ্ৰুট

দিনৰ দিনটো টলৌ টলৌকৈ ঘূৰি সন্ধিয়া সময়ত ঘৰ সোমালহি পলাশ। মাকে বাঢ়ি থোৱা ভাতৰ কাঁহীখন বিচাৰি আনি নিজৰ শোৱাকোঠাত খাবলৈ লওঁতেই মাকে তাৰ লগত কিছু কথা আছে বুলি ওচৰতে বহিল। ভোকাতুৰ পুতেকৰ মুখখন দেখি মাতৃ হৃদয়ে শোকত স্ৰিয়মান হ'ল। সেয়ে কেৱল ছমুনিয়াহ কাঢ়ি ওলাই আহিল কোঠাৰ পৰা। ৰাতি দুপৰলৈকে যেতিয়া পলাশে কাৰোবাৰ লগত ফোনত হাঁহি হাঁহি কথা পাতি থকা মাকে শুনা পালে তেতিয়া তেওঁ ধৈৰ্য ধৰি নাথাকিল। বিছনাৰ পৰা নামি গৈ বৰ কঠোৰ সুৰত সুধিলে, “অ’ পলাশ! দেউতাৰৰ পেঞ্চনৰ টকা কেইটাৰে আৰু কিমানদিনলৈ চলি থাকিম বুলি ভাবিছ তই? তোৰ লগৰ সেই গৌৰৰ, ৰূপনীল, জয়সুহঁতক দেখা নাইনে তই? তোৰ সমান শিক্ষা নল’লে যদিও প্ৰত্যেকেই ভাল ব্যৱসায় কৰি সুন্দৰ জীৱন-যাপন কৰিছে। ইমানখিনি পঢ়া-শুনা কৰিও তোৰ ক’তো সংস্থাপন নহ’ল বুলি অহৌবলিয়াৰ দৰে থাকিলে কি খাই জীয়াই থাকিব? সিহঁতৰ লগতে তয়ো কামত লাগচোন।” মাকৰ খংমিশ্ৰিত কথাখিনিৰ বাবে তাৰ মনটো বেয়া নালাগিল, দুখহে লাগিবলৈ ধৰিলে। তেনে অৱস্থাতে সি মাকলৈ চাই কৈ উঠিল “...তুমি নাজানা মা! মই কিমান ব্যথিত মোক লৈ। আৰু কি জানা? গৌৰৰ আৰু জয়সুহঁতক কালি তিনিআলিৰ পৰা পুলিচে ধৰি নিছে মা। সিহঁতে আইনমতে দণ্ডনীয় কাম কৰিছে। মানে ড্ৰাগছৰ ৰমৰমীয়া ব্যৱসায়ৰ লগত সিহঁত বহুত দিনৰ পৰাই জড়িত হৈ আছিল বোলে। তুমি জানো মই এনে অপৰাধ কৰা বা মোক পুলিচে ধৰি লৈ যোৱাটো বিচৰা মা? তুমি চিন্তা আৰু দুখ কৰাৰ সলনি আশীৰ্বাদ কৰা মা। মই যাতে দেউতাই থৈ যোৱা সততাৰ পথেৰে পলমকৈ হ’লেও আঙুৰাই যাওঁ।”

ইতিমধ্যে পলাশৰ ভনীয়েক প্ৰস্তুতিৰ বিদ্যায়তনিক জীৱনৰ নতুন আৰম্ভণি হ’বলৈ গৈ আছে। শংকা, অনিশ্চিত ভৱিষ্যতৰ লগতে আকাংক্ষাৰ এসাগৰ সপোনে পলাশ, প্ৰস্তুতিহঁতৰ ঘৰখন বিৰাজ কৰি আছে।

দ্বিতীয় স্লেপশ্ৰুট

স্কুলীয়া জীৱনৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ দেওনাৰ শেষ পৰীক্ষাটো দি আহি এতিয়াহে গা-মন পাতল পাতল লাগিল প্ৰস্তুতিৰ। হওক তেও এটা চাপ পাৰ কৰিছোঁৱেই বুলিব পাৰি। ঘৰৰ সকলোৰে ‘পঢ়-পঢ়’, ‘ৰাতিপুৱা সোনকালে উঠিব লাগে’, ‘সোনকালে উঠি পঢ়িলে পঢ়াখিনি মনত থাকে’, ‘ৰাতি দেৰিলৈকে পঢ়িব নালাগে’ ইত্যাদি কত যে উপদেশ। এতিয়া কেইদিনমান আৰাম কৰিব পাৰিব। তাৰ পাছত আকৌ কলেজ। মনটো কিবা এটা ভাল লাগি গ’ল তাইৰ। আহি থকা দিনবোৰৰ কথা যেনে - কলেজত পঢ়িব, হোস্টেলত থাকিব, বহু ঠাই ফুৰিব ইত্যাদি বহু আশাৰ সঞ্চাৰে তাইক ক্ৰিয়া কৰি থাকিল।

“দেহা, ভাত নাখাৰ নেকি?” মাকৰ মাতত খপ্-জপ্ কৈ বিছনাৰ পৰা উঠি ভাতৰ কাঁহীত বহিলহি। ভাত-পানী খাই আকৌ ভনীয়েকৰ লগত বিছনাত। বেছি ভাল ৰিজাল্ট কৰিব নোৱাৰিলেও ভালদৰে মেট্ৰিক পাছ কৰিব। গুৱাহাটীত নে নগাঁৱত পঢ়িব, কলা শাখাতে পঢ়িব যেতিয়া কি কি বিষয় লৈ পঢ়িব আদি ভাবি থাকোঁতেই কোন তলকত টোপনি আহিল গমেই নাপালে।

এতিয়া কি কৰা যায়, পুৰাৰ চাহ কাপ লৈ বাৰাণ্ডাতে বহিলহি তাই। হাতত অফুৰন্ত সময়। এতিয়াচোন আমনি হে লাগিব। কি কৰা যায়, কিবা খেলি-মেলিখন লাগি আছে তাইৰ। গুৱাহাটীৰ, মৰিগাঁৱৰ মামাহঁতৰ, জেঠাই ঘৰ, নগাঁৱৰ একেখিনি

ঠাইলেনো কিমাননো অহা-যোৱা কৰিব। বাহিৰত ক'ৰবাত যাবলৈও দেউতাকে সময় দিব নোৱাৰে। উপায় নাই। শুই বহিয়েই কটাব লাগিব দিনকেইটা। নাই... নাই... মোৰ নিজৰ কথা নিজে ঠিক কৰিব লাগিব বুলি প্ৰস্তুতিয়ে মনটো দৃঢ় কৰিলে। নগাঁৱতে হোষ্টেলত থাকি পঢ়িব। হোষ্টেলৰ প্ৰতি অহেতুক দুৰ্বলতা ক্লাছ নাইন মানৰ পৰা মনত পুহি ৰাখিছিল। শনিবাৰ-দেওবাৰ বন্ধ মিলাই দেউতাকহঁতৰ লগত মৰিগাঁও পালেহি তাই। মামাহঁতে দেউতাক-মাকৰ লগত তাই ভবা কথাবিলাকেই আলোচনা কৰাত সকলোৰে ভালেই পালে। ভবামতে ঠিক সময়তে তাইৰ এখন প্ৰাইভেট জুনিয়ৰ কলেজত নামভৰ্তি হ'ল। এখন ব্যক্তিগত ছোৱালী হোষ্টেলতো এটা ছীট যোগাৰ কৰা হ'ল। কিতাপ-বহী, কলেজৰ ইউনিফৰ্ম, হোষ্টেলৰ যাৰতীয় সকলো যা-যোগাৰে কৰি দিলে দেউতাকে। ইফাল-সিফাল কৰোঁতে কেনেকৈ দিনকেইটা পাৰ হৈ গ'ল গমকে নাপালে প্ৰস্তুতিয়ে।

কালিলৈ পৰা কলেজ আৰম্ভ। গতিকে আজিয়েই হোষ্টেল পোৱাকৈ যাব লাগিব। সমস্ত যা-যোগাৰ গাড়ীত উঠাই দিলে মাকে, ভনীয়েকে। তিনিওজনীৰে চকু চলচলীয়া। গাড়ীত উঠিয়েই হোষ্টেলত থাকি বা কেনেকুৱা লাগে, ৰুমমেটজনী বা কেনেকুৱা হয়, হোষ্টেলৰ মালিকনী বাইদেউজনী বেছি কাঢ়া হ'ব নেকি, খোৱা-বোৱাবিলাক চাগৈ ভালেই হ'ব। সকলো ঠিকেই হ'ব, এতিয়া এইবোৰ ভাবি লাভ নাই। গাড়ীখন আহি এটা দীঘল পদূলিৰ মুখত বৈ যোৱাতহে মনলৈ সন্নিহিত ঘূৰি আহিল। গাড়ীৰ পৰা নামি ওপৰলৈ মূৰ তুলি চাই দেখে এটা তিনি মহলীয়া ঘৰ। বস্ত্ৰ-বাহিনী সকলো সামৰি আটায়ে হোষ্টেলৰ ভিতৰ পালেগৈ। হোষ্টেলৰ বাইদেউ ৰুমমেট দুজনীৰ লগত চা-চিনাকি হৈ ভালেই পালে প্ৰস্তুতিয়ে। মাক-দেউতাক ভনীয়েক যাবলৈ ওলোৱাৰ সময়তহে বৰ দুখ লাগিল, চকুৰ পানীৰে বাট নেদেখা অৱস্থা হ'ল তাইৰ।

প্ৰস্তুতিৰ হোষ্টেলত থাকি অৱশ্যে ভালেই লাগিল। সকলোৰে লগত চা-চিনাকি হৈ নতুন পৰিৱেশ চম্ভালি ল'বলৈ বেছি সময় নালাগিল তাইৰ। মনত পুহি ৰখা হোষ্টেল প্ৰীতি আৰু দুৰ্বলতা কেইদিনমানৰ ভিতৰতে বিতৃষ্ণালৈ পৰিৱৰ্তন হ'ল, নিজকে ধিক্কাৰ দিলে তাই। ইমান নিম্নমানৰ অৰুচি সম্পন্ন

খোৱা-বোৱা হোষ্টেলত দিয়ে বুলি ভবাই নাছিল তাই। প্ৰায়বোৰ ব্যক্তিগত হোষ্টেলৰ খানা একেই বুলি কলেজতো অন্যান্য ল'ৰা-ছোৱালীৰ মুখত শুনিছিল। কলেজত থকা হোষ্টেলৰ খোৱা-বোৱাবোৰ ইমান নিম্নমানৰ নহয় বুলি আগতেই জানিছিল তাই। সেইবিলাক হোষ্টেলত এটা সুকীয়া আনন্দও থাকে। নিজৰ পছন্দৰ, ৰুচিসম্মত খাদ্য তালিকা, প্ৰত্যেক মাহতে মেচ কামাণ্ডাৰ বা মেনেজাৰ সলনি কৰা, একেই বেয়া খাদ্য ব্যৱস্থা সলনি হৈ থাকিলে প্ৰকৃততে মনটো ভালেই লাগে।

কেইমাহৰ ভিতৰতে প্ৰস্তুতিৰ তাই থকা হোষ্টেলখনৰ প্ৰতি মোহভংগ ঘটিল। কিছুমান ব্যক্তিগত হোষ্টেলৰ মালিক-মালিকনীয়ে একমাত্ৰ টকাহে চিনি পায়। হোষ্টেলৰ নামত এটা সাংঘাতিক ব্যৱসায়। সাধাৰণ মানৱীয়তা, শিষ্টাচাৰখিনিও এওঁলোকে নাজানে। হোষ্টেলৰ প্ৰতি থকা এটা অহেতুক দুৰ্বলতা দুবছৰ নহওঁতেই তিতা কেঁহা অভিজ্ঞতালৈ পৰিণত হ'ল তাইৰ। চাওঁতে চাওঁতে চূড়ান্ত পৰীক্ষাৰ দিনেই পালে। পৰীক্ষা দিয়াৰ পাছত বান্ধৱীহঁতৰ ঠিকনাবোৰ নতুন হ'ব, কাৰোবাৰ কাৰোবাৰ চাগৈ বিয়া হৈ যাব, কাৰোবাৰ চাগৈ পঢ়া ইমানতে ইতি পৰিব। কথাবোৰ ভাবি থাকোঁতেই মনতো সেমেকি গৈ এখাৰি চকুলো বৈ অহাতহে চেতনা ঘূৰি আহিল। এহং কি যে চিন্তাবোৰ আহি থাকে জানো; মনতে ভাবিলে তাই। এই বুলি বিছনাত বহি পৰিল প্ৰস্তুতি।

সময়বোৰ তেনেকৈয়ে পাৰ হ'ল...।

ৰুমমেট দুজনীৰ লগত শেষবাৰৰ বাবে এপাক ফুৰিবলৈ তাই ওলাই গ'ল। কলেজৰ ওচৰৰ ৰেষ্টুৰেণ্টখনতে বহি তিনিওজনীয়ে পছন্দৰ খোৱাবোৰ খাই আকৌ হোষ্টেল পালেহি। আজি এই হোষ্টেলত শেষ ৰাতি। পুৱাতেই প্ৰায়বিলাক বান্ধৱী ঘৰাঘৰি যাবগৈ। গতিকে ৰাতি হোষ্টেলত বিশেষ খানাৰ লগতে নাচ-গানৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। পাছদিনা প্ৰায়বোৰ বান্ধৱীৰ দৰে প্ৰস্তুতিয়েও হোষ্টেলৰ তিতা-মিঠা অভিজ্ঞতাসমূহ বুকুত বান্ধি ঘৰলৈ বুলি যাত্ৰা কৰিলে। অন্যান্য বছতো ছোৱালীৰ দৰে প্ৰস্তুতিৰো শিক্ষা গ্ৰহণৰ উদ্দেশ্যৰে অহা হোষ্টেলীয়া জীৱনৰ এক পৰিক্ৰমা সম্পূৰ্ণ হ'ল। ●●

এজনী অকলশৰীয়া পথৰ ছোৱালী

জুলি বৈশ্য
স্নাতক, ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

এজনী ছোৱালী ৰাতি ন মান বজাত নিজৰ অফিচৰ কাম কৰি ঘৰলৈ যাবৰ কাৰণে দৌৰা দৌৰিকৈ আহি অট' আস্থান পালে। কিন্তু তাই কামত ব্যস্ত থকাৰ বাবে সময় কেনেকৈ ন বাজিলে তাই গমেই নাপালে। অট' আস্থানত আহি তাই দেখিলে এখনো অট' নাই। তাই অকলশৰে অট' আস্থানত বৈ আছিল। তেনেতে এজন যুৱকে তাইৰ ফালে চাই আছিল। তাই চাই থকা গম পাই ভয়ত কি কৰোঁ, কি নকৰোঁ হৈ পৰিল। তেনেতে ল'ৰাজনে কাষলৈ আহি ক'লে — “ভগ্ণী ভয় নাখাবা মই তোমাক একো নকৰোঁ, তুমি মোৰ ভগ্ণীৰ দৰে, তুমি মোৰ এতিয়া দায়িত্ব, তোমাক মই অট'ত উঠাই নিদিয়ালৈকে মই ক'লৈকো নাযাওঁ, তেনেতে অট' ড্ৰাইভাৰ এজনে অট' চলাই আহি আছিল। ল'ৰা-ছোৱালী দুয়োজনকে দেখি অট'খন বৰখাই ক'লে — “ভগ্ণী ক'ত যাবা, আহা মই তোমাক লৈ যাম, ভয় কৰিব নালাগে, বহা।” তাই মুখেৰে একো মাত নিদিয়াকৈ অট'খনত বহিল আৰু গুচি গ'ল। তাইক অট' ড্ৰাইভাৰ জনে সুৰক্ষাৰে নমাই দি গুচি গ'ল। তেনেতে তাইৰ আকৌ ভয় লাগিল, কাৰণ তাই দুটা অন্ধকাৰ বাটেৰে খোজ কাঢ়ি ঘৰলৈ যাব লাগিব। ঠিক সেই

সময়তে এজন চাইকেল আৰোহী হয়তো নিজৰ কাম সামৰি আহি ঘৰমুৱা হৈছিল। তাইক অকলশৰে দেখি তেওঁ চাইকেলখন বৰখাই মাত লগালে — ভগ্ণী ঘৰলৈ যাবা নে? আহা মই তোমাক ঘৰলৈকে থৈ আহিম, তুমি ভয় নকৰিবা। তাই কথাষাৰ শুনি একো মাত নিদি চাইকেলখনত বহি টৰ্চ এটা মাৰি গৈ থাকিল আৰু ঘৰ পালেগৈ। তাই একো মাত নিদিয়াকৈ ঘৰৰ ভিতৰলৈ সোমাই গ'ল। কাৰণ তায়ো কাৰোবাৰ জীয়াৰী, কাৰোবাৰ ভগ্ণী, কাৰোবাৰ বাইদেউ আছিল আৰু এই সকলোবোৰ নাৰীকে সেই তিনিজন ব্যক্তিয়ে সুৰক্ষাৰে ঘৰ পোৱাই দিলে। সেই ল'ৰাজন যিজনে তাইৰ লগত অট' আস্থানত ৰখি আছিল, সেই অট' চালকজন যিজনে তাইক সুৰক্ষাৰে পথত নমাই দিলে আৰু সেই চাইকেল আৰোহীজন যিজনে তাইক সুৰক্ষাৰে ঘৰ পোৱাই দিলে। আমি যেতিয়াই সেই তিনিওজন ব্যক্তিকে আমাৰ সমাজত বিচাৰি পাম তেতিয়াই হয়তো ‘ধৰ্ষণ’ নামৰ শব্দটোৰ পৰা আঁতৰি থাকিব পাৰিম আৰু তেতিয়াই সকলো নাৰীয়ে নিজকে সুৰক্ষা অনুভৱ কৰিব।

ভাল মানুহে আমাৰ নাৰী জাতিটোক সদায়েই সন্মানৰ দৃষ্টিৰে চায়। DD

সময়ৰ আঁক

ৰিমী হালৈ

স্নাতক, প্ৰথম ষাণ্মাসিক

(১)

গৌৰীয়ে নীলিমলৈ ঘূৰি চালে, তাৰ হাতত তেতিয়াও গোলাপ পাহ। নীলিমে পিঠিত লৈ থকা বেগটোত আৰু গোলাপ আছে, তাই জানে। সেয়ে গৌৰীয়ে তাক সুধিলে, 'তুমি বাগিচাখনৰ গোলাপবোৰ কিয় ছিঙি আনিছা? সিহঁতক এনেকৈ বেগটোত ভৰাই নথ'বা। বৰ কষ্ট পাব...' নীলিমে তাৰ বেগটো খুলি গৌৰীক দেখুৱালে, তাত আছিল এখন নোটবুক, দুখন মেগাজিন, হেডফোন, কলম আৰু এটা কেলকুলেটৰ।

(২)

বহু দিনৰ পাছত নীলিম ওলাই আহিছে বজাৰলৈ বুলি। তেনেতে নীলিমে বিপৰীত দিশৰ পৰা আহি থকা গৌৰীক দেখিলে। দেখিয়ে মাত লগালে, 'অ' গৌৰী কেনে আছ'?

গৌৰীয়ে হঠাৎ উচপ খাই উঠি সেইফালে চালে, ক'ৰ পৰা মাতষাৰ আহিল। তাই নীলিমক দেখা পালে আৰু ক'লে 'ভালে আছোঁ। আৰু তুমি?'

ঃ আছোঁ আৰু ময়ো। বাকী তোক যে আজিকালি নেদেখা হলোঁ কিয়?

ঃ সদায় দেখিবলৈ জানো এতিয়া আমি আগৰ দৰে আছোঁ! মুখখন তল কৰি গৌৰীয়ে নীলিমক উদ্দেশ্য কয়।

ঃ তই মানে এতিয়াও পাহৰিব পৰা নাই আগৰ কথাবোৰ?

ঃ ইমানদিনে মনত নাছিল, আজি তোমাৰ মাতষাৰ শুনিহে...

নীলিমে অলপ পৰ বৈ আকৌ ক'লে, 'আচলতে কি হ'ল ময়ো গমেই নাপালোঁ। নহ'লে আজিও আমি একেলগে থাকিলোঁহেঁতেন কিজানি'।

ঃ উম। তুমি ঠিকেই কৈছা। বিধিৰ বিধানক জানো নোহোৱা কৰিব পাৰি।

ঃ তেনে কথা নহয় অ' গৌৰী। সেইদিনা মই অভিমান কৰিছিলোঁ তোৰ ওপৰত... (এনেতে সি বৈ গ'ল)

গৌৰীয়ে ক'লে,

ঃ অভিমানতো আগতেও কৰিছিল। কিন্তু এনেকৈ একেবাৰে এৰি যাব লগাতো হোৱা নাছিল!

(নীলিম নিমাত)

ঃ বাৰু...মই যেনিবা অভিমান কৰিছিলোঁয়েই তোৰ ওপৰত, আঁতৰি নাযাবা বুলি কৈ মোকতো ৰাখিব পাৰিলি হয়?

গৌৰীয়ে মিচিকিয়াই হাঁহিলে।

ঃ তোমাৰ অভিমানতো মই আগতেওঁ ভাঙিছোঁ। কিন্তু সেইদিনা মনে মনে থাকিলোঁ। কাৰণ...

ঃ কাৰণ কি গৌৰী?

ঃ তুমি তাৰ বহু আগতেই বেলেগৰ প্ৰেমত পৰিছিল।

নীলিম নিমাত। আচৰিত হৈ সুধিলে... 'তই কেনেকৈ গম পাইছিলি?'

ঃ জানিছিলোঁ তেতিয়াই। আৰু ইমান নুসুধিবা।

ঃ নোসোধোঁ। কিন্তু তই মোক এবাৰলৈ হ'লেও জোৰ কৰি কিয় নৰখালি? তই কি মোক ভাল পোৱা নাছিলি নেকি?

গৌৰীয়ে দৃঢ় কণ্ঠেৰে প্ৰত্যুত্তৰ দিলে,

ঃ ভালপোৱাৰ কথা তুমি নক'বা নীলিম। তোমাৰ অজানিতে হয়তো মই মোতকৈ বেছি তোমাক ভাল পাইছিলোঁ।

ঃ তেনেহ'লে সেইদিনা কিয় একো নক'লি?

ঃ হয়তো এইবাবেই নকলোঁ, কাৰণ তোমাৰ সুখৰ মাজতে মই মোৰ সুখবোৰ বিচাৰি পাওঁ, সেইদিনা সেইকাৰণেই হয়তো তোমাৰ সুখত সুখী হৈ মই একো নকলোঁ, তোমাক যাবলৈ দিলোঁ। সেয়েহে মই অকলে বৈ গলোঁ তোমাৰ হাঁহিৰ বাবে। মোৰ কাৰণে প্ৰেম কেৱল ঘোষণা নহয়। বৰঞ্চ যত্ন, কৃতজ্ঞতা আৰু মৰম কঢ়িয়াই লৈ ফুৰা এক ধাৰাবাহিক কাৰ্য।

নীলিমে লাহেকৈ সুধিলে, 'আমি আকৌ এক হ'ব নোৱাৰিম নে?'

গৌৰীয়ে তৎক্ষণাত কৈ উঠিল,

ঃ নাই নাই মই এতিয়া অকলে সুখী আছোঁ। তোমাৰ মোৰ মাজৰ সেই ভালপোৱা কাহিনীবোৰকে আধা লিখা দস্তাবেজত তুলি তুলি...

নীলিমে(লাজেৰে) ক'লে,

ঃ হ'ব দে, মই আছোঁ। আকৌ কেতিয়াবা লগ পোৱাৰ আশাৰে...

ঃ নিশ্চয়। আশা মোৰো আছে। কিন্তু সেই লগ পোৱা একেবাৰে মোৰ চিতাৰ জুইকুৰাৰ ওচৰত যেন হয়...

নীলিম নিমাত হৈ ব'ল। মুখখন গৌৰীৰ পৰা বিপৰীত দিশলৈ ঘূৰাই উভতি আহিল। বজাৰলৈ নগৈ সি ঘৰলৈ উভতি আহিল। সেয়ে হয়তো সঁচা ভালপোৱা এৰিব নালাগে। কাৰণ এই সঁচা ভালপোৱা বিচাৰি পোৱা বহুত টান, ঠিক এই 'নীলিমৰ' দৰেই।

(৩)

গৌৰীয়ে তাইৰ প্ৰিয় বন্ধু নীলিমৰ বাবে কিছুমান অন্তৰস্পৰ্শী সংগীত ৰচনা কৰিছিল। তাই গীটাৰখনত আঙুলি বুলাই বুলাই গীতৰ কথাবোৰ গাইছিল। যিয়ে সিহঁতৰ বন্ধুত্বৰ গভীৰতা কিমান অন্তৰংগ সেই কথা বুজাই দিছিল। কিন্তু নীলিমে সেই গান কেতিয়াও শুনিবলৈ পোৱা নাছিল। কাৰণ তেতিয়ালৈ নীলিম এই পৃথিৱীত নাছিল। গৌৰীৰ চকুৰে ঘনে ঘনে চকুলো ওলাই আহিছিল।

অন্যান্য বা বিবিধ প্ৰকাৰৰ সাহিত্যই কল্পনাপ্ৰসূত, কলাত্মক বা বৌদ্ধিক মূল্যৰ লিখিত ৰচনাক বুজায়, যাৰ বৈশিষ্ট্য হৈছে সাধাৰণতে ধাৰণা, আবেগ আৰু অভিজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰিবলৈ কোনো ভাষাৰ ব্যৱহাৰ কৰাটো। ইয়াত বিভিন্ন ধৰণৰ লিখিত প্ৰকাশে ভিন্ন সংস্কৃতি আৰু সমাজৰ ৰচনাবিশেষৰ কোনো অংশ সন্নিৱিষ্ট হয়। ইয়াত নৈতিকতা, দৰ্শন, ধৰ্ম, ৰাজনীতিকে ধৰি বহুতো বিষয় সামৰি লোৱা হয়। 'অন্যান্য' ধৰ্মী ৰচনাৰ অন্তৰংগতা আংগিকৰ স্বভাৱৰ বাবে উল্লেখযোগ্য, কিয়নো লেখকে নিজৰ ধাৰণাসমূহৰ চিত্ৰণ কৰিবলৈ প্ৰায়ে নিজৰ অভিজ্ঞতা আৰু চিন্তাধাৰা ব্যৱহাৰ কৰে। অকল্পনীয় বাস্তৱ পৰিঘটনা, মানুহ বা ঠাইৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি এনে লেখা গঠন কৰা হয় বুলি সংজ্ঞায়িত কৰিব পাৰি। অকল্পকাহিনী ভাবক প্ৰায়ে জীৱনী, ইতিহাস, ৰচনা, চৰিত্ৰ পাঠ, মনোৰঞ্জন আদি শিতানত ভাগ কৰা হয়। বিশ্লেষণাত্মক, ব্যাখ্যাাত্মক বা সমালোচনাত্মক এই ৰূপৰ সাহিত্য সাধাৰণতে সীমিত পৰিসৰতে আবদ্ধ, কম পদ্ধতিগত আৰু প্ৰায়ে ব্যক্তিগত দৃষ্টিকোণৰ পৰা ইয়াৰ বিষয়বস্তুৰ সৈতে দৃষ্টিকোণ ৰখা ধৰণৰ হয়। এনেদৰেও ক'ব পাৰি যে আবেগ বা ধাৰণাক সংক্ষিপ্ত আৰু প্ৰায়ে মুক্ত ৰূপত প্ৰকাশ কৰিবলৈ ভাষা ব্যৱহাৰ কৰি প্ৰকাশ কৰা সাহিত্যৰ এক প্ৰকাৰ হ'ল বিবিধ ধৰণৰ ৰচনা। এনে সৃষ্টি যুগ যুগ ধৰি চলি আহিছে, হাজাৰ হাজাৰ চিন্তা ভিন্ন সংস্কৃতিয়ে নিজস্ব অনন্য শৈলীৰে সৃষ্টি কৰিছে। কেতিয়াবা ব্যক্তিয়ে এনে সাহিত্যিক বুদ্ধিবলৈ কঠিন বুলি ভাবে যদিও ইয়াৰ সৰলতাত প্ৰায়ে অতি সৌন্দৰ্যগুণ দেখা যায়। লেখকে আনন্দৰ বাবে পঢ়িবলৈ বিচাৰিলেও বা সাহিত্যিক ৰচনাক ভালদৰে বিশ্লেষণ কৰিবলৈ বিচাৰিলেও এনে ৰচনাৰ মূল কথাবোৰ বুজি পোৱাটো অতি মধুৰ অভিজ্ঞতা হ'ব পাৰে।

চিন্তাৰ বিষয়ে কিছু চৰ্চা

বৰ্ণালী বৰুৱা
স্নাতক, দ্বিতীয় ষাণ্মাসিক

‘আপোনাক আজি বৰ চিন্তিত যেন লাগিছে!’, ‘কিনো ইমান চিন্তা কৰি থাকে?’ ইত্যাদি ধৰণৰ কথা প্ৰায়ে শুনা যায় আৰু আমি সঘনাই ইয়াৰ সন্মুখীন হওঁ বা একে আঘাত ক’বলৈ গ’লে কেতিয়াবা বৰ অসুবিধাত পৰোঁ। কাৰণ আমাৰ প্ৰত্যেকৰে চিন্তা বেলেগ বেলেগ আৰু চিন্তাৰ কাৰকবোৰো বেলেগ বেলেগ হয়।

এই যে আমি ‘চিন্তা’ ‘চিন্তা’ বুলি কৈ থাকোঁ, এই চিন্তানো কি? এয়াও এক চিন্তনীয় বিষয়বস্তু। চিন্তাৰ কোনো নিৰ্দিষ্ট সংজ্ঞা নাই। ক’ব পাৰি যে ই এক মানসিক শক্তি। চিন্তাক সৃষ্টিৰ উৎস বুলি ক’ব পাৰি। আনহাতে ধ্বংসৰ মূলতো হৈছে এই চিন্তা। মুঠতে চিন্তা অবিহনে মস্তিষ্ক অসম্পূৰ্ণ তথা ইয়াৰ অস্তিত্বও অসম্ভৱ। সু-চিন্তা, কুশিচিন্তা ক’ত যে কিমান চিন্তা।

শিশু এটাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি ডেকা-বুঢ়া, পুৰুষ-নাৰী উভয়ৰে চিন্তা শক্তিবোৰ পৃথক পৃথক। দৈনন্দিন জীৱনৰ প্ৰতিটো কথা বা কামতে চিন্তাশক্তি প্ৰয়োগ কৰা যায়, শিশু এটিৰ তুলনাত ডেকাজনৰ চিন্তাশক্তি অধিক উন্নত হয়। উদাহৰণস্বৰূপে বাল্য বয়সত শিশু এটিৰ মনত ভৱিষ্যত জীৱন সম্পৰ্কে কোনো চিন্তা মনলৈ নাহে। কাৰণ সেইটো তাৰ খেলা-ধূলা, বং-ধেমালিৰে জীৱন অতিবাহিত কৰাৰ বয়স। সেই সময়ত শিশুৰ প্ৰতিটো খোজ পৰিয়ালৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি চলে। শিশুৰ উন্নত চিন্তা-চৰ্চাৰ ক্ষেত্ৰতো ঘৰুৱা পৰিৱেশৰ গভীৰ আৰু সুদূৰপ্ৰসাৰী প্ৰভাৱ পেলায়।

আনহাতে এজন পূৰ্ণবয়স্ক মানুহৰ চিন্তাশক্তি বহুগুণে উন্নত তথা পৰিপক্ব। জীৱন সম্পৰ্কে এজন পূৰ্ণবয়স্ক মানুহৰ দৃষ্টিভঙ্গী

সম্পূৰ্ণ পৃথক। ডেকা কালতহে মানুহৰ চিন্তাশক্তি প্ৰখৰ হয়। এই চিন্তাই সৃষ্টিৰ ক্ষেত্ৰত অৰিহণা যোগায়। সৃষ্টিশীল চিন্তা-চৰ্চাইহে যিকোনো ক্ষেত্ৰত অৰিহণা যোগায়। সৃষ্টিশীল চিন্তা-চৰ্চাৰেহে যিকোনো সৃষ্টি সম্ভৱ হয়। গতিকে চিন্তাৰ সুপ্ৰয়োগৰ ক্ষেত্ৰত সৃষ্টিশীল কৰ্মৰ প্ৰয়োজন আছে।

আনহাতে দেখা যায় যে ডেকা বয়সত সপোনৰ পয়োভৰ বেছি হয়। যৌৱনৰ প্ৰাকমুহূৰ্তৰ পৰা প্ৰত্যেক মানুহেই সপোন দেখিবলৈ লয়। কেতিয়াবা সেই সপোনে মনত উদ্বেগ ঘটাবও পাৰে।

এইবাৰ আহোঁ বৃদ্ধ কালৰ চিন্তা-চৰ্চাৰ কথা লৈ। বৃদ্ধ অৱস্থাত মানুহৰ সাধাৰণতে চিন্তাশক্তিৰ প্ৰসৰতা কমি আহে। সময়ৰ পৰিৱৰ্তনৰ লগে লগে মানুহৰ চিন্তাৰ পৰিৱৰ্তন হোৱা পৰিলক্ষিত হয়। এক প্ৰকাৰৰ Generation Gap ৰ মুখ্য কাৰণেই হৈছে চিন্তাৰ বিভিন্নতা।

পুৰুষ-নাৰীৰ মাজৰ চিন্তাও পৃথক হোৱা বাবেই স্বামী-স্ত্ৰীৰ মাজত বিভেদ পৰিলক্ষিত হোৱা দেখা যায়। লিংগভেদ অনুযায়ী যিবোৰ চিন্তা মানুহৰ মনলৈ নিজে নিজে আহে তাক বাধা দিব নোৱাৰি। সুখতো চিন্তা হয়, দুখতো চিন্তা হয়। চিন্তাক ৰোধ কৰিব নোৱাৰি সঁচা, কিন্তু চেপ্তা কৰিলে উন্নত পৰ্যায়লৈ নিব পাৰি।

বহু সময়ত দেখা যায় যে মানুহে অনবৰতে কিবা নেপোৱাৰ বেদনা, হতাশা, নিৰাশাক লগত কঢ়িয়াই লৈ ফুৰে। প্ৰতিটো কথা বা কামতে নিৰাশা প্ৰকাশ কৰে। নিজকে আনৰ লগত তুলনা কৰিবলৈ গৈ হীনমন্যতাত ভুগে। এনেবোৰ কাৰণত মনত ভয়-শংকাৰ জন্ম হয় আৰু অনবৰতে দুশিচিন্তাই বাহ লয়। জীৱনত লাভ কৰা ভয়ানক বাস্তৱ অভিজ্ঞাতৰ পৰাও মানুহৰ মনটো দুশিচিন্তাৰে ভৰি পৰিব পাৰে আৰু ইয়ে জটিল ৰূপ ধাৰণ কৰি ডিপ্ৰেশ্যন বা মানসিক অৱসাদৰ জন্ম দিব পাৰে। জীৱন বাটৰ অন্তৰায় এই দুশিচিন্তাবোৰৰ পৰা হাত সৰাৰ উপায় হৈছে – সুস্থ চিন্তা-চৰ্চা কৰা, আত্মবিশ্লেষণ কৰা, আশাবাদী হোৱা, হতাশা-নিৰাশাক জীৱনৰ পৰা ঠেলি পঠিওৱাৰ উপায় বিচৰা ইত্যাদি।

এখন ভাল কিতাপ অধ্যয়ন, এটা ভাল গান শুনা, নিজকে এটা ভাল কামত নিয়োজিত কৰি নিজৰ লগতে সমাজৰো উন্নতিত অৰিহণা যোগাব পাৰে সু-চিন্তাই। গতিকে আনৰ বেয়া কৰা চিন্তা, লোকৰ উন্নতিত বাধা আৰোপৰ নিচিনা কু-চিন্তাবোৰ পৰিহাৰ কৰি নিজকে সৎ, সৃষ্টিশীল উদ্দেশ্যত নিয়োগ কৰিব লাগে। ■■

স্মৃতিৰ সৈতে আছুতীয়া বাৰ্তালাপ

পূজা শইকীয়া
স্নাতক, ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

গতিশীল সময়ে আমাৰ জীৱনলৈ যিমান পৰিৱৰ্তন আনিলেও কিছুমান মুহূৰ্ত, কিছুমান অভিজ্ঞতা, কিছুমান স্মৃতি আমি সযতনে ধৰি ৰাখিব বিচাৰোঁ। আমি সকলোৱে জানো যে কলেজীয়া জীৱনৰ স্মৃতিয়ে প্ৰত্যেকজন মহাবিদ্যালয়ৰ দেওনা পাৰ হোৱা ব্যক্তিক জ্ঞাত-অজ্ঞাতে আহ্লাদিত কৰি ৰাখে। বিদ্যায়তনিক দিশৰ উপৰি কলেজীয়া জীৱনে আমাক প্ৰদান কৰা ভিন্ ভিন্ অভিজ্ঞতাই আমাক পৰৱৰ্তী জীৱন পথত আগুৱাই যাবলৈ উৎসাহ আৰু প্ৰেৰণা যোগায়।

সুন্দৰে যে ফুলাৰ মন্ত্ৰ অহোৰাত্ৰি মাতে,

সেয়েহে আজি ইমান ফুল প্ৰভাতে প্ৰভাতে।

এই জীৱন সৌন্দৰ্যৰ অমৃত পান কৰিবলৈকে যেন কোনোবা এক শুভ ক্ষণত গুৱাহাটীস্থিত এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়ত প্ৰৱেশ কৰিবলৈ, এগৰাকী ছাত্ৰী হিচাপে নিজৰ পৰিচয় গঢ় দিবলৈ সৌভাগ্য হৈছিল। স্মৃতিৰ অটল গহুৰলৈ যদি চাওঁ তেতিয়া দেখোঁ, পঢ়া-শুনাৰ ব্যস্ততাৰ মাজত যেন পাহৰিয়ে গৈছিলোঁ যে এইবাৰ অন্তিম বাৰৰ বাবে মই নিজৰ পৰিচয় স্নাতকৰ ষষ্ঠ ষাণ্মাসিকৰ অসমীয়া বিভাগৰ ছাত্ৰী হিচাপে দিম। ২০১৯ চনত মই এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়ত নাম ভৰ্তি কৰিছিলোঁ। মনত প্ৰত্যাহ্বান জন্মিছিল যে কেনেদৰে এই মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা ভাল ফলাফল লৈ জীৱন পথত আগ বাঢ়ি যাব পাৰোঁ।

ককাই মোক এইখন মহাবিদ্যালয়ত নাম লগাই দিলে। সৰু আছিলোঁ, তাতে লাজকুৰীয়া। আত্মবিশ্বাসৰ অভাৱৰ কাৰণে গীতালি বাইদেৱে লোৱা অসমীয়া অনাৰ্চত ছীত পাবলৈ যি পৰীক্ষা পাতিছিল, মোৰ বৰ ভয় লাগিছিল। প্ৰৱেশ পৰীক্ষাত মোৰ স্থান প্ৰথম দহটাৰ ভিতৰতে আছিল আৰু এনেদৰে প্ৰৱেশ কৰিছিলোঁ মই এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ অসমীয়া বিভাগত। প্ৰথম দিনা মই কলেজৰ এজন দাদাৰ লগত চিনাকি হৈ দাদাজনক অসমীয়া বিভাগৰ শ্ৰেণীকোঠাটো দেখুৱাই দিবলৈ ক'লোঁ আৰু দাদাজনে মোক শ্ৰেণীকোঠাটোলৈ লৈ গ'ল। শ্ৰেণীকোঠাত সোমায়ৈ বাওঁফালৰ প্ৰথম বেঞ্চখনত বহি থকা ছোৱালীজনীৰ লগত মই বহিলোঁ। কলেজৰ প্ৰথম দিন, সেয়ে তাত মোৰ কোনো চিনাকি নাছিল আৰু সেইবাবে তাইৰ লগত চিনাকি

হ'লোঁ। তাইৰ নাম আছিল 'টাছলিমা'। সেইদিন ধৰি আজিলৈকে টাছলিমা মোৰ ভাল বন্ধুবোৰৰ মাজত এজন। খুব ভদ্ৰ আৰু অমায়িক হোৱাৰ বাবে মই তাইক খুব ভাল পাওঁ। তাইৰ লগতে শৰ্মিলা, দ্বীপশিখা, তপ্পিতা, জুলি, নমি, অনিমা আৰু বহুতে মোৰ ভাল বান্ধৱী হৈ মোৰ জীৱনত এক বিশেষ স্থান গ্ৰহণ কৰিলে। আমি সকলো ইজনী-সিজনীৰ পৰা ইমান বেলেগ, তথাপি আমাৰ মাজত এক বুজাব নোৱৰা বান্ধোন আছে। সেই বান্ধোন বন্ধুত্বৰ মৰম, কিন্তু পঢ়াৰ ক্ষেত্ৰত আমি প্ৰত্যেকে প্ৰত্যেকৰ প্ৰতিযোগী। আমি ইজনী সিজনীৰ বাবে একো একোটা প্ৰেৰণা।

মই নকওঁ যে আজি মই যি হৈছোঁ সেয়া অকল এই মহাবিদ্যালয়ৰ পৰাই পাইছোঁ, কিন্তু মহাবিদ্যালয়খনে জীৱনত সফলতা অৰ্জন কৰা, আত্মবিশ্বাসী, স্বনিৰ্ভৰশীল, দায়িত্ববোধ থকা ছোৱালী হিচাপে আগ বঢ়াই দিয়াত অনন্য এক অৰিহণা যোগাইছে। ইয়াৰ প্ৰতিগৰাকী শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীয়ে যিদৰে আমাক পঢ়াইছে, মৰম-চেনেহ দিছে এই সকলোবোৰৰ বাবে আজি আমি জ্ঞান আহৰণ কৰিছোঁ আৰু নিজকে গঢ়ি তুলিবলৈ সক্ষম হৈছোঁ। সঁচাকৈ মনত পৰিব বিভা বাইদেউ আৰু গীতালি বাইদেৱে কোৱা সেই উচ্ছ্বাস দিয়া কথাবোৰ। মামুন বাইদেউ, সংযুক্তা বাইদেউ আৰু অৰ্ণৱ ছাৰৰ ক্লাছবোৰে বিভিন্ন প্ৰকাৰে দিয়া প্ৰেৰণা আৰু মৰমবোৰ মোৰ জীৱন গঢ়ি তোলাৰ ক্ষেত্ৰত মূল সমল হৈ ৰ'ব।

সময় গতিশীল। কেনেকৈ তিনিটা বছৰ চকুৰ পচাৰতে পাৰ হৈ গ'ল গমেই নাপালোঁ। এই জ্ঞানৰ মন্দিৰে মোৰ জ্ঞানৰ চকু মুকলি কৰাত অৰিহণা যোগোৱাৰ বাবে মই কৃতজ্ঞ। এনেদৰেই মোৰ নিচিনা হাজাৰ হাজাৰ অজ্ঞানীৰ জ্ঞানৰ চকু মোকলাই পোহৰৰ বাট বুলিবলৈ সহায় কৰিছে। ধন্যবাদ থাকিল মহাবিদ্যালয়ৰ সেইসকল শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীলৈ, যাৰ দ্বাৰা মই জ্ঞান পালোঁ, ধন্যবাদ থাকিল মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ কৰ্মচাৰীসকললৈ যাৰ সহায়ৰ বাবে গোটেই মহাবিদ্যালয়খনৰ ওচৰত মই কৃতজ্ঞ। মহাবিদ্যালয়ৰ দাদা, বাইদেউসকলে আমাক মহাবিদ্যালয়ত থকাৰ মুহূৰ্তত সৰু ভাই-ভনীৰ দৰে বিভিন্ন পৰামৰ্শ দি সহায় কৰা বাবে আৰু জুনিয়ৰ ভাইটি-ভগ্নীসকলে আমাৰ প্ৰতি কৰা মৰম আৰু সন্মান দিয়াৰ বাবে তেওঁলোকক ধন্যবাদ জনালোঁ। আকৌ এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ সকলোলৈকে মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ জনালোঁ, য'ত মই এক স্মৰণীয় কলেজীয়া জীৱন গ্ৰহণ কৰিলোঁ। লগতে ভৱিষ্যতে মই এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ অসমীয়া বিভাগৰ ছাত্ৰী আছিলোঁ বুলি প্ৰকাশ কৰিব পৰাকৈ সুবিধাকণ দিয়াৰ বাবে।

এবুকু ইতিবাচক সহাঁৰি আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ অভিজ্ঞতা লৈ শিক্ষা জীৱনৰ এই তিনিটা বৰ্ষ সুচাৰুৰূপে সমাপ্ত কৰিলোঁ। জীৱন পথৰ বিভিন্ন গতিত সদায়েই ইয়াৰ আৱেদনে মনত ভাল লগা শিহৰণ জগাই থাকিব।

মোৰ ভাবনা

দ্বীপশিখা ডেকা
স্নাতক, ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

মোৰ এই লেখাটোৰ নাম মই কি দিম? গল্প নে প্ৰবন্ধ? মোৰ এই লেখাটো মই সকলো পঢ়ুৱৈৰ হাতত অৰ্পণ কৰিলোঁ।

খিৰিকী খুলি বহি লৈছোঁ। চকীখন টানি হাতত তুলি লৈছোঁ এটি কলম। লিখোঁ বুলি বগা কাকতত খিৰিকীৰ বাহিৰত দেখিলোঁ এটি চৰাই, উলাহত নাচিছে। তাই চিক্‌চিক্‌ মাতেৰে ইফালে-সিফালে ধপলিয়াইছে, অহু এয়া দেখোন শালিকী। ঘৰ বান্ধিবলৈ অনা চিমেণ্ট, শিল, বালিৰ মচলা মাৰিবলৈ সজা পকাখনত অলপ পানী জমা হৈ আছে। তাতেই চৰাইজনীয়ে পানী খাইছে, চৰাইজনীয়ে নিজকে লৈ আপোন পহৰা হৈ পৰিছে, তাই এবাৰ উৰা মাৰে গছৰ এটা ডালৰ পৰা আনটো ডাললৈ। চিত্‌ পখিলাৰ দৰে এপাকত কেনি উৰা মাৰিলে গমকেই নাপালোঁ। এইবাৰ আকৌ এজনী শালিকা ক'ৰবাৰ পৰা উৰা মাৰি আহিল। দুজনী শালিকী দেখিলে হেনো দিনটো ভাল হয়, মই কিন্তু এইবোৰ অৰ্থহীন বুলিয়েই ভাবোঁ। মই সদায় এটা কথা মন কৰোঁ পখীবোৰ যে সদায় স্বাধীন, সঁচাই ইহঁতৰ দুখ, সুখ যেন একোৱেই নাই, মাথোঁ নিজক ব্যস্ত ৰাখে। সিহঁতে বাৰু কথা কয়নে? সিহঁতৰো চাগৈ মানুহ হ'বলৈ মন। মানৱ জীৱন যে কিমান ভয়ানক সিহঁতে চাগৈ নাজানে। আমি জানো বুজোঁ সিহঁতৰ কথা, সিহঁতৰ তুচ্ছ

জীৱনটোৰ কথা। সিহঁতৰ মৃত্যু তেনেই সহজ। ক্ষুদ্ৰ খাদ্যৰ সন্ধানও গোটেই জগত ঘূৰি হাবাথুৰি খাই ফুৰে। কেতিয়াবা এই যান্ত্ৰিক জগতৰ ইলেকট্ৰিক তাঁৰৰ বিজুলীৰ বিকৃতিৰ ফলত সিহঁতৰ মৃত্যু হয়। সিহঁতে বুজে এই পৃথিৱীৰ মায়া, কিন্তু আমি সিহঁতক বুজিবলৈ অকণো চেষ্টা নকৰোঁ কিয়? কিয় আমি নাভাবোঁ যে আমি কাটি অনা গছবোৰ যে সেই কণ কণ চৰাইবোৰৰ বাবে আছিল। আমি নাভাবোঁ, কাৰণ আমি যান্ত্ৰিকতাৰ মাজত সোমাই পৰিছোঁ। মানুহ হ'বলৈ পাহৰি গৈছোঁ। অন্ধ হৈ পৰিছোঁ। আমি উৰি ফুৰা চৰাইতকৈ পিঞ্জৰাত বন্ধ হৈ থকা চৰাইকহে বেছি ভাল পাওঁ। বাটত ঘূৰি ফুৰা কুকুৰক ঘৃণা কৰোঁ, কিন্তু গাত দীঘল নোম থকা হাজাৰ টকীয়া কুকুৰবোৰক ডগী, পপি আদি নাম দিওঁ।

আজিৰ যুগত কুকুৰৰো ধনী দুখীয়া আছে। ঠিক একেদৰে এটা বৃহৎ অট্টালিকাৰ ঘৰৰ ছোৱালী এজনীক মানুহে দেৱীজ্ঞান কৰে, সহায় কৰিবলৈ আগ বাঢ়ি আহে। আনফালে পজাঁঘৰৰ ছোৱালী এজনীৰ বিপদত কোনেও নাহে। আমাৰ এইখন কি সমাজ য'ত জাতি, ধৰ্ম, উচ্চ-নীচ এইবোৰক লৈ হেতাওপৰা। পৃথিৱীত এনেকুৱা কেইজনমান মানুহ ওলাবনে যিয়ে এই পৃথিৱীত সকলো আওকাণ কৰি মাত্ৰ এজন সৎ মানুহ ৰূপে হাজাৰ জনক গঢ় দিব পাৰে? আমি ডাঙৰ ডাঙৰ ডিগ্ৰীৰ মাত্ৰ এটা চাকৰি পাবলৈ লৈছোঁ। নিজৰ পৰিয়ালক ৰাজসুখত ৰাখিবলৈ সৰুৰে পৰা ইমানখিনি কষ্ট কৰিছোঁনে? আমি যদি নিজৰ লগতে আন দহজন মাউৰা সন্তানক শিক্ষক কৰিব পাৰিলোহেঁতেন! আমি যদি দৰমহাৰ ২০% অনাথ, দৰিদ্ৰ শ্ৰেণীক দিব পাৰিলোহেঁতেন! যিয়ে নিজৰ থকাখিনিক লৈ গৌৰৱ নকৰি সকলোৰে লগত সাধাৰণ ব্যক্তি হিচাপে থাকে তেতিয়াহে এজন ব্যক্তিক আমি মানুহ বুলি ক'ম। ভূপেন হাজৰিকাই গোৱা সেই যে গানটো 'মানুহে মানুহৰ বাবে যদিও অকণো নাভাবে, অকনো সহানুভূতিৰে ভাবিব কোনেনো কোৱা সমনীয়া'। আমি যদি সৎ মানুহ হ'লোহেঁতেন নিজৰ সন্তানৰ দুখ-কষ্টৰ প্ৰতি যিমান সচেতন, সিমানই আনৰ সন্তানৰ প্ৰতিও হ'লোহেঁতেন। আমি সৎ মানুহ যদি হ'লোহেঁতেন সুধাকৰ্ণই এই গীত ৰচনা নকৰিলে হয়।

এখন সুন্দৰ পৃথিৱীৰ কল্পনাৰে আমি আহান জনাব পাৰোঁ, পিন্ধি থকা মুখাবোৰ খুলি সকলোৰে প্ৰকৃত মানুহ হ'বলৈ শিকোঁ। ডিগ্ৰী, ডিপ্লমা, অভিজাত জীৱন যাপনৰ বাহিৰে আন এটা অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ খিতাপ আমাৰ খুবেই প্ৰয়োজন। সেয়া হ'ল 'মানৱতা'। নিস্বার্থ আৰু সকলোৰে প্ৰতি সমদৃষ্টি পোষণ কৰা।

মোৰ এই লেখাৰ দ্বাৰা মই কাকো আঘাত দিবলৈ তথা ধনী মানুহৰ প্ৰতি হিংসাৰ ভাব দাঙি ধৰিবলৈ বিচৰা নাই। ছাত্ৰ সমাজৰ সকলো লোকৰ ভেদাভেদ পাহৰি সমান চকুৰে চাবলৈ অনুৰোধ জনালোঁ। ▀▀

“মানৱী জনম দিয়া উটুৱাই, মানৱী কৰম সোঁতে
মানুহৰ মৰম বুজিবা মানুহে, ধৰম যে মৰমতে।”

- চন্দ্ৰকুমাৰ আগৰৱালা

বর্তমান সময়ৰ যুৱ প্ৰজন্ম আৰু যুৱ মানসিকতা

অনামিকা কলিতা
স্নাতক, দ্বিতীয় বাণাসিক

যুৱ শক্তিৰ মানসিকতাই হ'ল এখন দেশৰ, এখন সমাজৰ ঐক্য, সংহতি আৰু শান্তি-সম্প্ৰীতিৰ মূল ভেটি। সেয়ে বৰ্তমান সময়ত যুৱ প্ৰজন্মৰ মানসিকতাৰ চিন্তা-চৰ্চাই সমগ্ৰ বিশ্বতে আলোচনাৰ বিষয় হিচাপে বিশেষ স্থান লাভ কৰি আহিছে। কাৰণ যুৱ প্ৰজন্মৰ বিশৃংখল মানসিকতাই এটা জাতি, এখন সমাজ, এখন দেশক সম্পূৰ্ণৰূপে ধ্বংসৰ পথলৈ ঠেলি দিব পাৰে। মানৱ সভ্যতাৰ মূল উৎস হ'ল সমাজ আৰু সমাজৰ মূল অংগ হ'ল যুৱ প্ৰজন্ম। শিশু এজনে শৈশৱকাল অতিক্ৰম কৰাৰ পাছত কৌশোৰকালৰ আৰম্ভ হয়। তাৰ পিছত যৌৱনকালত ভৰি দিয়ে। যৌৱনত ভৰি দিয়াৰ লগে লগে সমাজখনৰ কিছুমান দায়িত্বভাৰ আহি পৰে যুৱক-যুৱতীসকলৰ ওপৰত। বৰ্তমান সমাজৰ এইচাম যুৱক-যুৱতীৰ বিশৃংখতাই সমাজখনক ধ্বংসৰ দিশে ঠেলিছে বুলি অনুমান কৰিব পাৰি।

সমগ্ৰ দেশতে বৰ্তমান যুৱ প্ৰজন্মৰ বিশৃংখল মানসিকতাই জটিল ৰূপ ধাৰণ কৰিছে। এই মানসিকতা সমাজ-সচেতনতাৰ বাবে গভীৰ চিন্তাৰ বিষয় হৈ পৰিছে। সম্প্ৰতি শৃংখলাহীন পৰিস্থিতিত সমাজখনত চুৰি, ডকাইতি, হিংসা-প্ৰতিহিংসা আৰু অপৰাধমূলক কাৰ্যকলাপবোৰ বৃদ্ধি হ'বলৈ ধৰিছে। বিভিন্ন নিচায়ুক্ত দ্ৰব্যৰ ব্যৱহাৰ আৰু ব্যৱসায় ইত্যাদিয়ে ক্ৰমাগ্ৰয়ে যুৱচামক এক অন্ধকাৰ ভৱিষ্যতৰ ফালে লৈ গৈছে। তদুপৰি বৰ্তমান সময়ত সামাজিক বিশৃংখতা, মহিলাৰ প্ৰতি মৰ্যাদা হানিকৰ আচৰণ, শিক্ষানুষ্ঠান আৰু হোষ্টেলসমূহত হোৱা বেগিং ব্যৱস্থা, উৎসৱ-পাৰ্বন, বিভিন্ন অনুষ্ঠান আদিৰ নামত জোৰ-জুলুম, ধন সংগ্ৰহ, ধৰ্মঘট-হৰতাল আদিয়ে যুৱ সমাজৰ নগ্ন ৰূপটো উদঙাই দিছে। ইয়াৰ উপৰি যুৱতীসকলে অতি আধুনিক হ'বলৈ গৈ নিজৰ মান-মৰ্যাদা, সভ্যতা-সংস্কৃতিক বনবাস দি অশালীন সাজ-পোছাক পৰিধান কৰিছে। সামান্য অৰ্থ আৰু গ্লেমাৰৰ মোহত নাম মাত্ৰ কাপোৰ পৰিধান কৰি টিভি, বাতৰি

কাকত, আলোচনী, ফেশ্বন শ্ব ইত্যাদিত নগ্নতা প্ৰদৰ্শন কৰিছে। বৰ্তমান বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ যুগত কম্পিউটাৰ, ইন্টাৰনেট, আদিৰ ব্যৱহাৰে যুৱ চামক অধিক উচ্ছৃংখল হ'বলৈ উদগনি যোগাইছে। ফেচবুক, টুইটাৰ, ইউ-টিউব আদি ছচিয়েল নেটৱৰ্কসমূহক নিকৃষ্ট মনোবৃত্তিৰ অপপ্ৰয়োগ কৰি অশ্লীল ফটো, পৰ্ণগ্ৰাফী আদিৰ সংযোজন ঘটাই সমাজত অপৰাধমূলক কাম-কাজৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি কৰাত অনুপ্ৰেৰণা যোগাই আহিছে। হলিউদ, বলিউদৰ বিভিন্ন কথাছবিৰ লগতে নানা অশ্লীল কথাছবি উপভোগ কৰি তাক বাস্তৱ জীৱনত কাৰ্যকৰী কৰিবলৈ কুণ্ঠিত নোহোৱা হেতুকে অপৰাধমূলক কাৰ্য সংঘটিত হৈছে।

যুৱ চামৰ এই মানসিকতাৰ বাবে অকল যুৱ চামেই দায়ী নহয়, ৰাজনীতিবিদ, বুদ্ধিজীৱীসকলো সমানে দায়ী। মন্ত্ৰী, বিধায়ক আৰু কিছুমান বুদ্ধিজীৱীৰ কু-আচৰণৰ ফলতো যুৱচাম বিপথগামী হৈছে। উপযুক্ত শিক্ষা লাভ কৰাৰ পাছতো কৰ্মসংস্থান লাভ কৰিব নোৱাৰি কিছুসংখ্যক লোক বিপথগামী হ'বলৈ বাধ্য হৈছে। চৰকাৰৰ মিছা প্ৰতিশ্ৰুতি আৰু ৰাজনৈতিক বিশৃংখলাৰ ফলত যুৱ-চামৰ মাজত হতাশাই ছানি ধৰিছে। বৰ্তমান আমাৰ সমাজত গঢ় লৈ উঠা পাশ্চাত্য পুঁজিবাদী ব্যৱস্থা, এই পশ্চিমীয়া দেশবোৰৰ পৰা আমদানি কৰা বিভিন্ন লাহ-বিলাস, ভোগৰ সামগ্ৰী আদিয়ে যুৱ চামৰ ওপৰত বিৰূপ প্ৰভাৱ পেলাইছে। সমাজ ব্যৱস্থাৰ ৰক্ষণশীলতা, অনিয়ম, ভ্ৰষ্টাচাৰ আদি আঁতৰাব পাৰিলেহে যুৱ সমাজৰ মানসিক উৎকৰ্ষ সাধন হ'ব। ■■

জাগ ডেকা তেজ জাগ আজি জাগ
স্বৰ্গ মৰ্ত্য কঁপাই জাগ,
বিনাশী জাতিৰ দুখ-দাৰিদ্ৰ্য
ঘণিত গলিত গোলামী দাগ।
জাগ ডেকা তেজ ঢল ঢালি তোৰ
উটাই জাতিৰ জঠৰ ভাগ,
দেশৰ মাটিৰ গছ-লতা ভৰি
উথলি উঠক সোণালী ৰাগ।

-অম্বিকাগিৰী ৰায়চৌধুৰী

অসমৰ প্ৰাথমিক শিক্ষা-ব্যৱস্থা আৰু নক'বলগীয়া কিছু কথা

পৰন বৰ্মন
প্ৰাক্তন ছাত্ৰ

বৰ্তমান সময়ত এটা বাস্তৱিক সত্য যে, আমাৰ দেশত দুই ধৰণৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ প্ৰচলন হৈ আছে। আভিজাত্য শ্ৰেণীৰ শিক্ষা আৰু নিম্ন-মধ্যবিত্ত তথা মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ শিক্ষা। আভিজাত্য শ্ৰেণীটোৱে গোটেই শিক্ষা ব্যৱস্থাক পৰিচালনা কৰে দুই প্ৰকাৰে। ব্যক্তিগত শিক্ষা-প্ৰতিষ্ঠান আৰু চৰকাৰী শিক্ষা-প্ৰতিষ্ঠানৰ জৰিয়তে। মই আভিজাত্য শ্ৰেণীৰ ব্যক্তিগত শিক্ষা-প্ৰতিষ্ঠানৰ কথা ক'ব বিচৰা নাই আৰু উচ্চ শিক্ষাৰ কথাটো কিছু সুকীয়া। মই আলোচনা কৰিব বিচাৰিছোঁ চৰকাৰী প্ৰাথমিক শিক্ষা-ব্যৱস্থা, শিক্ষক আৰু কিছু ব্যক্তিগত অভিমতৰ বিষয়ে।

কথাতে কয় ঘৰ এটা শক্তিশালী হ'ব লাগিলে প্ৰথমে তাৰ ভেটি শক্তিশালী হ'ব লাগিব আৰু শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ মূল ভেটি হ'ল প্ৰাথমিক শিক্ষা। আমাৰ চৰকাৰী প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-শিক্ষকৰ অনুপাত হ'ব লাগে ৩০ঃ৩১। ধৰি লোঁ এখন বিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা ৫০ জন। 'ক' শ্ৰেণীটোক বাদ দিলেও প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত শ্ৰেণী পাঁচটা। প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় শ্ৰেণীৰ বিষয় তিনিটাকৈ (মাতৃভাষা, গণিত, ইংৰাজী) তৃতীয়, চতুৰ্থ আৰু পঞ্চম শ্ৰেণীৰ বিষয় চাৰিটাকৈ (মাতৃভাষা, গণিত, ইংৰাজী, পৰিৱেশ) সৰ্বমুঠ ১৮টা বিষয়, তাৰ উপৰি কলা শিক্ষা আছেই। তেনে পৰিস্থিতিত উক্ত বিদ্যালয়খনত চৰকাৰে নিযুক্তি দিব মাত্ৰ দুজন শিক্ষক। দুজন শিক্ষকে বৰ্তমান সময়ৰ লগত ফেৰ মাৰিব পৰাকৈ পাঁচটা শ্ৰেণীত কিদৰে ফলপ্ৰসূ শিক্ষা প্ৰদান কৰিব সেই কথা উক্ত আইন নিৰ্মাতা পণ্ডিতসকলৰ পৰাহে জানিব পৰা যাব। আমি প্ৰয়োজনবোধ কৰোঁ যে, প্ৰাথমিক বিদ্যালয়সমূহত অতি কমেও চাৰিজন বিষয় শিক্ষকৰ লগতে কমেও এজন বৃত্তিমূলক শিক্ষা প্ৰদানকাৰী শিক্ষক থকাটো উচিত।

আমাৰ প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ শিক্ষকসকলৰ সমস্যাৰ কথা ক'লে অন্ত নোহোৱা। প্ৰাথমিক শিক্ষা বিভাগত বৰ্তমান কিমান প্ৰকাৰৰ শিক্ষক আছে হয়তো আমাৰ শিক্ষামন্ত্ৰী মহোদয়ো জ্ঞাত নহয়। নিয়মীয়া, প্ৰাদেশীকৃত, সৰ্বশিক্ষা অধীনৰ ঠিকান্তিক ষ্টেটপুল শিক্ষামিত্ৰ, ৯৯ শিক্ষক, ২০০৫ শিক্ষক, অ.বি.বি. শিক্ষক, আঠমহীয়া ঠিকান্তিক শিক্ষক, টিউটৰ ইত্যাদি। এই শিক্ষকসকল যদিও প্ৰাথমিক শিক্ষা বিভাগৰ অন্তৰ্গত তথাপি কিন্তু তেওঁলোকৰ মাজত দৰমহাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি বিভিন্ন সা-সুবিধা ভিন্ন ধৰণৰ। কিছু সংখ্যক

শিক্ষকে বছৰ বছৰ ধৰি প্ৰাপ্য দৰমহাৰ পৰাও বঞ্চিত হৈ আছে। একেটা বিভাগৰ একে পদত থাকিও এনেধৰণৰ ভিন্নতাই শিক্ষকসকলক মানসিক চাপত পেলায়, যাৰ ফলত শিক্ষা প্ৰদানৰ বেলিকা বিৰূপ প্ৰভাৱ দেখা যায়। আমাৰ শিক্ষকসকলে পাঠদানৰ উপৰি বিভিন্ন চৰকাৰী কামত মনোযোগ দিবলগীয়া হয়। যেনে- নিৰ্বাচন, এন.আৰ.চি, বান সাহায্য বিতৰণ, লোকপিয়ল, ভেকচিন প্ৰদানৰ কামত, মধ্যাহ্ন ভোজনৰ বজাৰ-সমাৰৰ হিচাপ ৰখা ইত্যাদি বহুত কাম।

এটা অভিজ্ঞতাৰ কথা কওঁ- এবাৰ এজন শিক্ষকৰ বহু বেছি টকাৰ প্ৰয়োজন হোৱাত বেংকৰ পৰা ব্যক্তিগত লোন এটা ল'ব বিচাৰিলে। তাৰ বাবে তেওঁ যে এজন বেতনভোগী চৰকাৰী কৰ্মচাৰী তাৰ এখন প্ৰমাণ পত্ৰ বেংক কৰ্তৃপক্ষক জমা দিব লাগে। প্ৰমাণ-পত্ৰখনত চহী কৰাৰ বিনিময়ত তেওঁ উৰ্তম শিক্ষা-বিষয়া এজনক দিব লাগে এটি শকত ধনৰ টোপোলা। অন্যথা বিষয়াজন চহী কৰিব মান্তি নহয়। উপায়বিহীন হৈ শিক্ষকজনে বহু কথা-বতৰাৰ অন্তত কিছু টকা দি বিষয়াজনৰ পৰা প্ৰমাণ পত্ৰখন ল'লে। দুৰ্ভাগ্যবশতঃ প্ৰমাণ-পত্ৰখনৰ 'টাইপিং' ভুলৰ বাবে বেংক কৰ্তৃপক্ষই সেইখন গ্ৰহণ নকৰিলে। সেয়েহে শিক্ষকজনে পুনৰ এখন প্ৰমাণ-পত্ৰ আনিবৰ বাবে বিষয়াজনৰ ওচৰ পালেগৈ, যিহেতু বিষয়াজনক এটা বুজন পৰিমাণৰ ধন দিয়া আছিল সেইবাবে তেখেতে পুনৰ চহী কৰিলে। কিন্তু শিক্ষকজনক সিদিনা ৰাতিপুৱা প্ৰথম চহীটো দিবলগীয়া হোৱা বাবে 'যাত্ৰা' হিচাপে কিবা এটা বিচাৰিলে। (যেনেকৈ আমাৰ দোকানীসকলে ৰাতিপুৱাৰ ভাগত প্ৰথম গ্ৰাহকজনৰ পৰা বিচাৰে)।

বিভিন্ন আঁচনিৰ নামত শিক্ষা বিভাগে বুজন পৰিমাণৰ ধন খৰচ কৰে। নকওঁ যে- এই আঁচনিসমূহৰ গুৰুত্ব নাই; আছে। বহু ঠাইত এই আঁচনিসমূহে ভাল ফালফল লাভ কৰিছে। উদাহৰণস্বৰূপে - মধ্যাহ্ন ভোজন, ঐক্য-পোছাক, বেগ-বিতৰণ, আদিৰ কথা ক'ব পাৰি। কিন্তু এই আঁচনিৰ ধন যে সকলো ঠাইতে সঠিকভাৱে ব্যৱহাৰ নহয়, সেই কথা আমাৰ সকলোৰে জ্ঞাত। কিছুমান বিষয়াৰ মইমতালি আমি দেখিছোঁ, বিভিন্নজন বিষয়া এনেকুৱা কাৰণবশতঃ গ্ৰেপ্তাৰ হোৱাৰ কথা সংবাদ মাধ্যমৰ জৰিয়তে পাই আহিছোঁ।

যি সময়ত স্মাৰ্ট ক্লাছৰ কথা কোৱা হয়, যি সময়ত ডিজিটেল

শ্ৰেণীকোঠাৰ প্ৰচলন হ'ব ধৰিছে, সেই একে সময়তে আমাৰ প্ৰায়বোৰ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ আন্তঃগাঁথনিৰ ছবিখন পয়ালগা অৱস্থাত প্ৰতিভাত হয়। শ্ৰেণীকোঠাৰ অভাৱ, খোৱা পানীৰ অভাৱ, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ শিকণ সঁজুলিৰ অভাৱ, বহু বিদ্যালয়ত বিজুলী সংযোগ নাই, থাকিলেও বিজুলী পাংখা, বিজুলী বাতি আদিৰ অভাৱ, কম্পিউটাৰ নাই, চকী-মেজৰ নাটনি-মুঠতে কৈ অন্ত নোহোৱা অভাৱ। ইমানবোৰ অভাৱৰ মাজতে চলি আছে আমাৰ শিক্ষা বিভাগ। অসমৰ প্ৰায়বোৰ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত আটাইবোৰ শ্ৰেণীৰ পাঠদান এটা শ্ৰেণীকোঠাৰ ভিতৰতে কৰিবলগীয়া হৈ আছে। যাৰ বাবে শিক্ষকসকলে বহুত সমস্যাৰ সন্মুখীন হ'বলগীয়া হয়। বহু বিদ্যালয় এজনীয়া শিক্ষক হোৱা বাবে বিদ্যালয়ত প্ৰায়খিনি সময় ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক চম্ভালি থাকোঁতে পাৰ হৈ যায়। ফলত বিদ্যায়তনিক দিশত বৃহৎ ক্ষতি হোৱা পৰিলক্ষিত হয়।

এই সকলো সমস্যা দৰাচলতে চৰকাৰ প্ৰশাসন আৰু এচাম অভিজাত শ্ৰেণীৰ চৰকাৰী শিক্ষা-ব্যৱস্থাৰ প্ৰতি চৰম অৱহেলা আৰু গাফিলতিৰ ফলাফল। চৰকাৰ প্ৰশাসনে ইচ্ছা কৰিলে চৰকাৰী বিদ্যালয়ৰ আমোল পৰিৱৰ্তন সাধন কৰিব পাৰে।

আমাৰ সাধাৰণ শ্ৰেণীৰ অভিভাৱকসকলৰ মনত এক ভ্ৰান্ত-ধাৰণাই বাহ লৈছে যে চৰকাৰী স্কুল হ'লে বেয়া আৰু প্ৰাইভেট হ'লে ভাল। সেইবাবে আমাৰ গাঁৱে-ভূঞে বহুতো ব্যক্তিগত খণ্ডৰ শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠানৰ পয়োভৰ বাঢ়িছে। আৰু এই প্ৰতিষ্ঠানসমূহে সৰ্বসাধাৰণ ৰাইজৰ আস্থাও লাভ কৰিছে। পিছা (Programme for International Student's Assessment, PISA)য়ে বিশ্বৰ ৬৫ খন উন্নত ৰাষ্ট্ৰৰ শিক্ষা-ব্যৱস্থাৰ ওপৰত গৱেষণা কৰি সদৰি কৰিছে যে- প্ৰকৃত অৰ্থত ব্যক্তিগত শিক্ষা-প্ৰতিষ্ঠানৰ পয়োভৰে শিক্ষাৰ মান নবঢ়ায়; বৰং শিক্ষা-ব্যৱস্থাৰ ক্ষেত্ৰত এনে মুক্ত বজাৰৰ প্ৰতিযোগিতাই অসমতাহে বঢ়ায়। কিন্তু পৰিতাপৰ বিষয় আমাৰ দেশত বিশ্বৰ ভিতৰতে সৰ্বাধিক ব্যক্তিগত শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠান আছে। আচলতে বিফল ৰাষ্ট্ৰসমূহতে ব্যক্তিগত শিক্ষা-প্ৰতিষ্ঠানৰ এনে পয়োভৰ দেখা যায়। গতিকে এটা কথা স্পষ্ট যে শিক্ষাৰ মান উন্নত কৰিবলৈ হ'লে চৰকাৰী শিক্ষা-প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ মান উন্নত কৰি এই অনুষ্ঠানসমূহ সমাজৰ আগশাৰীলৈ অনাটো নিত্যান্তই প্ৰয়োজন। চৰকাৰী শিক্ষা-প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ সমস্যা আছে, কিন্তু এই সমস্যাৰ সমাধান ব্যক্তিগত শিক্ষা-প্ৰতিষ্ঠানৰ যোগেদি সম্ভৱ নহয়। তেনেহ'লে চৰকাৰী শিক্ষানুষ্ঠানৰ উন্নতি কিদৰে সম্ভৱ?

ফিনলেণ্ড বিশ্বৰ আটাইতকৈ সুখী ৰাষ্ট্ৰ, তাৰ প্ৰধান কাৰণ হৈছে সেই দেশৰ শিক্ষা-ব্যৱস্থা; যি গোটেই বিশ্ববাসীৰ বাবে ঈৰ্ষাৰ কাৰণ হৈ পৰিছে। ফিনলেণ্ডত মেধাৰো মেধা লোকসকলেহে শিক্ষক হোৱাৰ সুবিধা লাভ কৰে। তেওঁলোকৰ দেশত বিদ্যালয়ৰ শিক্ষক হ'বলৈ বিশ্ববিদ্যালয়ত স্নাতকোত্তৰ পাঠ্যক্ৰম আছে। সেই পাঠ্যক্ৰমত ভৰ্তি হ'বলৈ হ'লে অতিকৈ মেধাৱী হ'ব লাগিব আৰু নিযুক্তি লাভ

কৰাৰ পাছত শিক্ষকসকলে নিজস্ব অভিজ্ঞতাৰে শিক্ষা-পদ্ধতি অৱলম্বন কৰাৰ স্বাধীনতা লাভ কৰে। আমাৰ দেশত বাকী একো কাম নাপালে শিক্ষক হ'ব পাৰিম বুলি এক ভ্ৰান্ত ধাৰণা আছে যদিও আমাৰ শিক্ষক নিযুক্তি প্ৰক্ৰিয়াটো পূৰ্বৰ তুলনাত নিকা হৈছে। তথাপি বিভিন্ন ৰঙা ফিটাৰ মেৰপেচ দেখা যায়। শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ উন্নতকৰণৰ ক্ষেত্ৰত বৰ্তমানৰ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰখনৰ পদক্ষেপ প্ৰশংসনীয় বুলিব পাৰি। দিল্লী চৰকাৰৰ চৰকাৰী শিক্ষা-পদ্ধতিয়ে বৰ্তমান বিশ্ববাসীক আপ্লুত কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।

অসমৰ প্ৰাথমিক শিক্ষা-ব্যৱস্থাৰ উন্নতি কৰিবলৈ হ'লে কেইটামান বিশেষ কথাৰ প্ৰতি লক্ষ্য দিব লাগিব। ইয়াৰ বাবে জনসাধাৰণ, প্ৰচাৰ মাধ্যম, শিক্ষাবিদ, বুদ্ধিজীৱী আৰু বিশেষকৈ মধ্যবিত্ত আৰু নিম্ন-মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীয়ে চৰকাৰী বিদ্যালয়সমূহৰ উন্নতিৰ বাবে উঠি-পৰি কাম কৰিব লাগিব। তেতিয়াহে আমাৰ শিক্ষা-ব্যৱস্থাৰ সৰ্বাংগীন বিকাশ সম্ভৱ হ'ব। এইক্ষেত্ৰত চকু দিব লগা কেইটামান প্ৰধান বিষয় হ'ল- ১) শিক্ষকৰ অভাৱ পূৰণ কৰিব লাগিব, পৰ্যাপ্ত শিক্ষক নিযুক্তি দিব লাগিব আৰু এই নিযুক্তি প্ৰক্ৰিয়া হ'ব লাগিব সম্পূৰ্ণ স্বচ্ছ আৰু নিকা। সাধাৰণ জনতা, বুদ্ধিজীৱী, শিক্ষাবিদ, প্ৰচাৰ মাধ্যম, দল-সংগঠন আদি সকলো একলগ হৈ চৰকাৰী যন্ত্ৰটোক বিদ্যালয়সমূহৰ মান উন্নত কৰিবলৈ হেঁচা দিব লাগিব। ২) ভাৰতবৰ্ষই প্ৰাচীন কালৰে পৰা কাৰিকৰী শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ স্থান দখল কৰি আহিছে। তক্ষশীলা, নালন্দা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কথা আমাৰ সকলোৰে জ্ঞাত। প্ৰাচীন ভাৰতৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাত কাৰিকৰী আৰু ব্যৱহাৰিক শিক্ষাকো প্ৰাধান্য দিছিল, কিন্তু বৃটিছ সাম্ৰাজ্যৰ সময়ৰে পৰা ভাৰতীয় শিক্ষা-ব্যৱস্থা সম্পূৰ্ণৰূপে ধ্বংস কৰি বৃটিছসকলে, যি শিক্ষা প্ৰচলন কৰিলে এই শিক্ষা কাৰ্যক্ষেত্ৰত ব্যৱহাৰিক নহয়। এনেকুৱা শিক্ষাই মাত্ৰ এচাম এনেকুৱা মানুহৰ সৃষ্টি কৰিলে যিসকল বৃটিছৰ অধীনত কৰ্মচাৰীহে হোৱাৰ যোগ্য। ইয়াৰ পৰৱৰ্তী সময়ত এই শিক্ষা ব্যৱস্থাই সৃষ্টি কৰিলে এচাম লিখা-পঢ়া জনা কৰ্মহীন লোক। গতিকে আমাক এনেকুৱা শিক্ষা প্ৰদান কৰিব লাগিব যি পদ্ধতিত নিৰনুৱাৰ পৰিৱৰ্তে মানৱ সম্পদৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰে। শিক্ষা ব্যৱস্থাত সকলো শিক্ষাৰ্থীক একে ধৰণৰ শিক্ষা দিয়াৰ পৰিৱৰ্তে শিকাৰুৰ ৰুচি অনুসৰি তেওঁলোকৰ সুপ্ত প্ৰতিভা জাগ্ৰত কৰাৰ ওপৰত অধিক গুৰুত্ব প্ৰদান কৰা উচিত। ৩) বৰ্তমান সময়ত শিক্ষক হ'বলৈ যিবোৰ ডিগ্ৰী অথবা ডিপ্লোমাৰ প্ৰয়োজন সেইবোৰ কেৱল একোখন কাগজৰ টুকুৰাৰ দলিলৰ বাহিৰে বৰ বেছি একো নহয়। যদিও শিক্ষকসকলক বি.এড. বা ডি.এল.এড. কাৰ্যসূচীৰ জৰিয়তে শিক্ষক প্ৰশিক্ষণ দিয়া হয়, এই কাৰ্যত বহুতো দুৰ্বলতা আছে। আমি সকলোৰে শিক্ষকতা কৰিব পাৰিম বুলি ধৰি লওঁ, কিন্তু শিক্ষক হোৱা ইমান সহজ কথা নহয়। শিক্ষকসকল হ'ব লাগে অতিকৈ মেধাৱী, তীক্ষ্ণ বুদ্ধিসম্পন্ন আৰু কাৰিকৰী দিশত প্ৰশিক্ষণপ্ৰাপ্ত ব্যক্তি। তেতিয়াহে আমাৰ ছাত্ৰ সমাজ ভৱিষ্যতে আনুষ্ঠানিক শিক্ষা সাং কৰি চাকৰি প্ৰত্যাশী নহৈ সংস্থাপন

প্রদানকাৰী হ'ব পাৰিব। ৪) আমাৰ প্ৰায়বোৰ চৰকাৰী বিদ্যালয়ৰ আন্তঃগাঁথনি অতিকৈ দুৰ্বল। সেইবাবে অভিভাৱক, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মনত চৰকাৰী বিদ্যালয়ৰ প্ৰতি অনীহাৰ সৃষ্টি হৈছে। গতিকে আমি আমাৰ বিদ্যালয়সমূহ আকৰ্ষণ কৰি তুলিব লাগিব। তাৰ বাবে আন্তঃগাঁথনি উন্নীতকৰণ নিত্যান্তই প্ৰয়োজন। ৫) ফলপ্ৰসূ শিক্ষা প্ৰদান কৰিবলৈ হ'লে শিক্ষকজনৰ সামাজিক মৰ্যাদা থকাটো বাঞ্ছনীয়। কিন্তু আমাৰ শিক্ষকসকলৰ বেছিভাগে সমাজৰ সকলো দিশতে পিছপৰা। ফিল্মলেণ্ডৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাত শিক্ষকসকলে অন্য চাকৰিৰ তুলনাত অধিক দৰমহা লাভ নকৰে, তেন্তে সকলোতকৈ বুদ্ধিমান ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে শিক্ষক হোৱাৰ বাবে আকৃষ্ট কিয়? তাৰ কাৰণ হ'ল সন্মান। শিক্ষক নিযুক্তিৰ ক্ষেত্ৰত ফিল্মলেণ্ডত সৰ্বশ্ৰেষ্ঠজনক বাছি লোৱা হয়। সমস্যা জৰ্জৰিত এজন ব্যক্তিৰ পৰা ভাল শিক্ষা প্ৰদান কৰিব পাৰিব বুলি আশা কৰিব নোৱাৰি। সেইবাবে শিক্ষকসকলক মানসিক চাপৰ পৰা মুক্ত কৰি তুলিব লাগিব। শিক্ষাৰ মান উন্নত কৰিব লাগিলে শিক্ষকসকলক এক সুস্থ বাতাবৰণ তৈয়াৰ কৰি দিব পাৰিব লাগিব। ৬) চৰকাৰী বিদ্যালয়ৰ শিক্ষকসকলৰ অতিৰিক্ত বোজা হ্রাস কৰিব লাগিব কাৰণ শিক্ষকৰ অতিৰিক্ত বোজাই শিক্ষা প্ৰদানত বিৰূপ প্ৰভাৱ পেলোৱা দেখা যায়। বিদ্যায়তনিক দিশৰ বাহিৰে শিক্ষকসকলক অন্য কামৰ পৰা বাহিৰত ৰাখিব লাগে। ৭) শিক্ষাক্ষেত্ৰত বুলিয়েই নহয় কোনো এটা বিভাগতে দুৰ্নীতিগ্ৰস্ত বিষয়া থকা উচিত নহয়। যদি জ্ঞান লাভৰ প্ৰক্ৰিয়াটোৱে দুৰ্নীতি পৰায়ণ হয়, তেন্তে সেই দেশৰ সৰ্বসাধাৰণৰ উন্নতি কেনেকৈ সম্ভৱ?

এইবাৰ আগষ্ট মাহত (২০২২ ইং) আমি উলহ-মালহৰে ৭৫ সংখ্যক “আজাদী কা অমৃত মহোৎসৱ” উদযাপন কৰিলোঁ। আমি স্বাধীনভৱে ৭৫টা বৰ্ষ পাৰ কৰিলোঁ কিন্তু স্বাধীনতাৰ ৭৫ বৰ্ষৰ পাছতো আমাৰ চৰকাৰখনে বিদ্যালয়ৰ যাৱতীয় বস্তু ক্ৰয় কৰিবৰ বাবে হ'বাপুৰি খাবলগীয়া হৈছে। পৰিতাপৰ বিষয়। কিছু সময়ৰ বাবে মানি লোঁ অসম চৰকাৰৰ পুঁজিৰ অভাৱ। কিন্তু প্ৰশ্ন হয়- অকল শিক্ষা খণ্ডৰ বাবে অভাৱ কিয়? বিদ্যালয়ৰ যাৱতীয় বস্তু যোগান ধৰিবলৈ অসমৰ চৰকাৰখনে কেনেকৈ শ শ কোটি টকাৰ খণ বেহাই দিব পাৰে? ৰং ৰইছৰ বাবে কেনেকৈ কোটি কোটি টকা অপচয় কৰিব পাৰে? ভোট বেংকৰ স্বার্থত হিতাধিকাৰী তৈয়াৰ কৰাৰ নামত চৰকাৰখনে কিমান হেজাৰ কোটি টকা খৰচ কৰিছে তাৰ হিচাপ আছেনে? যিখন চৰকাৰে অসমৰ ৰাইজক বিহু অনুষ্ঠান পাতিবৰ বাবে হাজাৰ কোটি টকা দান দিব পাৰে সেই একেখন চৰকাৰে পুঁজিৰ অভাৱৰ বাবে বিদ্যালয়ৰ যাৱতীয় বস্তু যোগান ধৰিব পৰা নাই, শিক্ষকৰ দৰমহা দিব নোৱাৰা হৈছে, কথাবোৰ হাস্যকৰ যেন লাগিলেও চিন্তনীয়। কথাবোৰ চিন্তনীয় দুখীয়া শ্ৰেণীৰ বাবে। অভিজাত শ্ৰেণীৰ সন্তান ব্যক্তিগত খণ্ডৰ শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠানত পঢ়ুৱাব।

নক'বলগীয়া কিছুকথা...

শিক্ষা হৈছে সভ্যতাৰ মূল চাবিকাঠি। শিক্ষা অবিহনে মানুহে সাঁচা অৰ্থত সভ্য হ'ব নোৱাৰে। শিক্ষাই মানুহক কৰি তুলিছে শ্ৰেষ্ঠৰো শ্ৰেষ্ঠ। শিক্ষা গ্ৰহণৰ প্ৰক্ৰিয়াটোৰ এক বহল দৃষ্টি-ভংগী আছে। মানুহে জন্মৰ পিছ মুহূৰ্তৰ পৰা মৃত্যুৰ আগ মুহূৰ্তলৈকে শিক্ষা লাভ কৰে।

আন এটা দৃষ্টিভংগীৰে মানুহে নিৰ্দিষ্ট কিছুমান ব্যক্তিৰ পৰা শিক্ষা গ্ৰহণ কৰে যাক আমি গুৰু বুলি অভিহিত কৰোঁ। এজন মানুহৰ মন-মগজু সকলোতে প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিব পৰা ব্যক্তিজন হ'ল শিক্ষক বা গুৰু। ভিন্ন সময়ত পণ্ডিতসকলে নিজস্ব অভিজ্ঞতাৰে গুৰুৰ আসনত বহুৱাইছে কোনোবা বিশেষ ব্যক্তিক। বহু লোকে পিতৃ-মাতৃক প্ৰধান গুৰু বুলি অভিহিত কৰিছে। বিশিষ্ট সাহিত্যিক হোমেন বৰগোহাঞিওৱে তেওঁৰ জীৱনৰ মহান শিক্ষক হিচাপে তেওঁলোকৰ ঘৰত হাল বোৱা 'কেঁহুকাই'ৰ কথা “স্বৰ্গ আৰু নৰক” গ্ৰন্থখনত উল্লেখ কৰিছে। ঠিক তেনেদৰে দেৱকান্ত সন্দিকৈদেৱে প্ৰকৃতিক জীৱনৰ সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ শিক্ষক বুলি অভিহিত কৰিছে। কিন্তু আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত গুৰু বা শিক্ষকৰ ধাৰণা কিছু বেলেগ। আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত গুৰু বা শিক্ষকৰ আসনত বহুওৱা এচাম বৃত্তিধাৰী ব্যক্তিক যিসকলে স্ব-ইচ্ছাই প্ৰজন্মৰ পাছত প্ৰজন্মক জ্ঞান প্ৰদান কৰাৰ বাবে নিজকে ব্ৰতী কৰি লয়। সেইবাবে মহান মনীষী গ্লেটোৱে কৈছিল- “শিক্ষক এডাল মমবাতিৰ দৰে যিয়ে নিজে জ্বলি আনক পোহৰ দিয়ে।”

শিক্ষাৰ বিদ্যায়তনিক দিশৰ এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ উপাদান হ'ল গুৰুসকল। মানৱ সভ্যতাই গুৰুসকলক সকলো সময়তেই সমাজৰ আগ স্থান দি আহিছে আৰু সৰহ সংখ্যক গুৰু বা শিক্ষকে এই আসনৰ মৰ্যাদা অটুত ৰখাৰ নিমিত্তে গোটেই জীৱন অহোপুৰুষাৰ্থ কৰিছে। কিন্তু আজিৰ সময়ত আমাৰ শিক্ষকৰ একাংশ ভিন্ন ক্ষেত্ৰত সমালোচিত হয়। বিভিন্নজনে শিক্ষকক কটু মন্তব্য প্ৰদান কৰে; মন্ত্ৰী-আমোলাই সংবাদ মাধ্যমৰ সন্মুখত দুৰ্ব্যৱহাৰ কৰা দেখা যায়। ছাত্ৰ সমাজে শিক্ষকক; শিক্ষা প্ৰক্ৰিয়াৰ পৰা বহিস্কৃত কৰাৰ দাবী উত্থাপন কৰা দেখা যায়। যিসকল ব্যক্তিক সভ্যতাৰ গুৰি-বঠা বুলি কোৱা হয়, তেনে ব্যক্তিক এনেকুৱা অসন্মানজনক ব্যৱহাৰ কিয়? যদি আমি আত্ম সমালোচনা কৰোঁ তেতিয়া নিশ্চয়কৈ আমাৰো কিছু দুৰ্বলতা চকুত পৰিব। কিন্তু দুৰ্ভাগ্যজনক কথা এচাম দায়িত্বহীন শিক্ষকৰ বাবে নিজকে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ উজ্বল ভৱিষ্যতৰ বাবে জীৱন উচৰ্গা কৰা শিক্ষকসকলকো একে শাৰীতে ধৰি লোৱাটো- যিসকল প্ৰকৃত অৰ্থত শিক্ষক। প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ পৰা আৰম্ভ কৰি বিশ্ববিদ্যালয় পৰ্যায়লৈ বহুতো শিক্ষকৰ সান্নিধ্য লাভ কৰিছোঁ, তেওঁলোকৰ পৰা মোৰ সীমিত মগজুৰে যি পাৰোঁ শিকিছোঁ, সেইসকল গুৰুৰ চৰণত মই চিৰ-কৃতজ্ঞ। আনহাতে এনেকুৱা শিক্ষকো পাইছোঁ- যে মদৰ গোধাত মুখা-মুখিকৈ কথা পাতিব নোৱাৰি, কেইটামান নম্বৰৰ বাবে ছাত্ৰী বিহনালৈ নিমন্ত্ৰণ দিয়া, অকল দৰমহাৰ বাবে শিক্ষকতা কৰা, নোটৰ বাবে বৃহৎ অংকৰ টকা লোৱা ইত্যাদি। এই ধৰণৰ শিক্ষকসকলৰ বাবে সেইসকল শিক্ষক বদনামী হ'বলগীয়া হৈছে- যিসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে জীয়াই আছে; দৰমহাৰ টকা কেইটাও ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নামতে খৰচ কৰে।

মই পঢ়ি থাকোঁতে মোৰ লগত এটা দুৰ্ঘটনা ঘটিছিল- এদিন আমাৰ ক্লাছত হিন্দী শিক্ষকে পাঠদান কৰি আছিল আৰু মোৰ তৃতীয় ভাষা সংস্কৃত হোৱা হেতুকে, লগতে বৰষুণ বতৰৰ বাবে আমি কেইজনমানে বাৰাণ্ডাতে পাইচাৰি কৰি আছিলোঁ, যিহেতু সেই সময়ত

আমাৰ বাবে কমন কামৰ ব্যৱস্থা নাছিল। এনে সময়তে মোৰ বন্ধু এজনৰ পিছ পিনৰ পৰা এজন শিক্ষক আহি আছিল আৰু বন্ধুজনৰ গাত শিক্ষকজনৰ খুন্দা লগাৰ উপক্ৰম হোৱাত মই- “ঐ মাষ্টৰ আহিছে বুলি কৈ বন্ধুজনক টানি আনিছিলোঁ।” এই কথাখিনি শিক্ষকজনেও শুনিছিল। মই যে ‘ছাৰ’ বুলি নকৈ ‘মাষ্টৰ’ বুলি ক’লোঁ শিক্ষকজনে হেনো অপমানবোধ কৰিলে আৰু যাৰ বিনিময়ত মোক শিক্ষকজনে ১১টা চৰ সোধাইছিল, হাতত থকা কিতাপখনেৰে মোৰ কাণত বেয়াকৈ কোবাইছিল, মোৰ কাণেৰে তেজ ওলাই আহিছিল, তথাপি তেখেতে মোক চৰিয়াবলৈ এৰা নাছিল, মোক গতিয়াই গতিয়াই “টিচাৰ কমন কাম” লৈ গৈছিল, মুখেৰে অসভ্য ধৰণে গালিও পাৰিছিল। “টিচাৰ কমন কাম”ৰ সন্মুখত মোক সেই অৱস্থাতো কাণত ধৰি থাকিবলৈ বাধ্য কৰাইছিল। মই একো ধৰিব পৰা নাছিলোঁ; মোৰ লগত কি হৈছিল, হাতখন তেজেৰে ৰাঙলী হৈ পৰিছিল, মই মেডিকেলত ভৰ্তি হ’বলগীয়া হৈছিল। সেই শিক্ষকজনৰ বাবে মই আজিও এখন কাণেৰে কমনকৈ শুনো। কথা হ’ল এনেকুৱা ব্যক্তিকো আমি শিক্ষক বুলিব পাৰোঁনে?

মোৰ কল্পনাৰ শিক্ষকজন হোৱাটো বিচাৰো এজন অধ্যয়নপুষ্ট ব্যক্তি; তেখেতে সকলো কথা জানিবই লাগিব যে তেনে কথা নহয়, কিন্তু নিয়মানুৱৰ্তী, মৰমীয়াল, দায়িত্বশীল, শৃংখলাবদ্ধ এজন ব্যক্তি-যিজন সুখ বা দুখৰ সময়তো আমাৰ এজন বন্ধু এনে নহয় যে আমাৰ ভুলবোৰ আঙুলিয়াই নিদিব; দিব, খণ্ডো কৰিব আৰু দুহাত মেলি আকোঁৱালিও ল’ব।

শিক্ষকসকল অধ্যয়নপুষ্ট হ’ব লাগে। কিন্তু চৰম দুৰ্ভাগ্যজনক কথা আমাৰ যথেষ্ট সংখ্যক শিক্ষকে কিতাপ নপঢ়ে, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীকো পাঠ্যক্ৰমৰ বাদে আন কিতাপৰ কথা নকয়। মোৰ শিক্ষা গুৰুসকলৰো কেইগৰাকীমানৰ বাহিৰে প্ৰায় সংখ্যক শিক্ষাগুৰুৰ মুখত আজিলৈ কিতাপ পঢ়া কথা শুনা নাই? কেতিয়াও গ্ৰন্থমেলালৈ যোৱা দেখা নাই বা কিতাপ কিনি পঢ়া শুনা নাই। শিক্ষকসকলে যদি কিতাপ নপঢ়ে কোনে পঢ়িব! শিক্ষকতা বৃত্তিটোক অন্তৰৰ পৰা শ্ৰদ্ধা কৰোঁ, তাৰমানে এইটো নহয় যে শিক্ষকসকলৰ দুৰ্বলতাবোৰ নেদেখিম। আজিৰ সময়ত এনে শিক্ষক দেখিছোঁ যে- নিজৰ ক্লাছ ক্ষতি কৰি প্ৰতিদিনে সন্তানক ব্যক্তিগত শিক্ষানুষ্ঠানৰ পৰা অনা-নিয়াত ব্যস্ত। আমাৰ ক’বলগীয়া নাই যে আপোনালোকে নিজৰ সন্তানক ক’ত পঢ়ুৱাব? কিন্তু ক্লাছটো ক্ষতি কিয় কৰিব? আপুনি যদি মদো খায়, খাওক আমাৰ ক’বলগীয়া নাই; কিন্তু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সন্মুখত খাব কিয়? আপুনি চিগাৰেট খায়, খাওক- আমাৰ পিনে চাই মুখৰ ধোৱা উলিয়াব কিয়? আমাৰ গুৰুসকলে এনেবোৰ কথাত গুৰুত্ব দিয়াটো আমাৰ কাম্য। আগৰ তুলনাত শিক্ষক নিযুক্তি প্ৰক্ৰিয়াটো যথেষ্ট নিকা হৈছে বুলি ক’ব পাৰি, চৰকাৰে মেধাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি শিক্ষক নিযুক্তি প্ৰদান কৰিছে যদিও এই নৱাগত শিক্ষকসকলক প্ৰশিক্ষণৰ প্ৰয়োজন। বি.এড., ডি.এল.এড. আদিৰ জৰিয়তে শিক্ষক প্ৰশিক্ষণ দিয়া হয় যদিও বাস্তৱত বহু ক্ষেত্ৰত ই ত্ৰুটিপূৰ্ণ। সেয়েহে নৱাগত

শিক্ষকসকলক জ্যেষ্ঠসকলে বিভিন্ন দিশত দিহা-পৰামৰ্শ প্ৰদানৰ জৰিয়তে আগ বঢ়াই নিয়াটো প্ৰয়োজন। কিন্তু বাস্তৱিকতে এইটো বহুক্ষেত্ৰত পৰিলক্ষিত নহয়, সেয়ে ড° অৰবিন্দ ৰাজখোৱাদেৱে সম্পাদনা কৰা ‘শিক্ষক’ শীৰ্ষক গ্ৰন্থখনৰ পাতনিতে তেখেতে কথা প্ৰসংগত কনিষ্ঠ শিক্ষক এজনে জ্যেষ্ঠ এজনৰ ওপৰত কৰা মন্তব্য এনেদৰে উল্লেখ কৰিছে- “শিকিছোঁ ছাৰ, চিনিয়ৰৰ পৰা বহুত শিকিছোঁ। পুৱাই চকীদাৰৰ লগতে আহি চহীটো মাৰি ঘৰলৈ যাবলৈ শিকিছোঁ। আকৌ সন্ধিয়া চকীদাৰে অফিচত তলা লগোৱাৰ আগতে চহীটো মাৰি চাকৰি বচাবলৈ শিকিছোঁ। মাজত ক্লাছ থাকিলে দহ মিনিট পলমকৈ ক্লাছত সোমাই পাঁচ মিনিট আগতে ওলাই আহিবলৈ শিকিছোঁ। নৱাগত আদৰণি সভা, শংকৰদেৱৰ তিথি, কলেজ উইক আদিত কাহানিও কলেজলৈ নাহিবলৈ শিকিছোঁ। কিন্তু শিক্ষক দিৱসত শৰাই, গামোচা বুটলিবলৈ দিনৰ দিনটো কলেজত পৰ দিবলৈ শিকিছোঁ। আপোনালোকক দেখি দেখিয়ে কিতাপ, আলোচনী পঢ়িবলৈ আৰু কিনিবলৈ এৰিলোঁ। আন কিতাপ বাদ, পাঠ্যক্ৰমৰ কিতাপো কলেজৰ লাইব্ৰেৰীৰ পৰা নিহে ক্লাছলৈ যাওঁ। হালধীয়া পৰা নোটবোৰ আনোঁ, বছৰৰ পাছত বছৰ সেইবোৰকে দি আছোঁ। লেটেষ্ট মডেলৰ গাড়ী লৈছোঁ, কাপোৰ লৈছোঁ, মোবাইল লৈছোঁ, টি.ভি. লৈছোঁ, ঘৰ সাজিছোঁ, ফ্লেট কিনিছোঁ, এইবোৰটো আপোনালোকৰ পৰাই শিকিছোঁ। নিজৰ সন্তানক ব্যক্তিগত প্ৰতিষ্ঠানত পঢ়াম, সন্তানৰ বাবে সময় দিম, সেই সময় কলেজৰ ল’ৰা-ছোৱালীৰ পৰা কাঢ়ি নিম। কলেজত থকা সময়কণ পৰচৰ্চা কৰোঁ। ভাল কাম কৰিব খোজাজনক নিন্দা কৰোঁ আৰু চৰিত্ৰহনন কৰোঁ। ছাত্ৰ-ছাত্ৰী ওভতগোৰে নাচিলেও একো নকওঁ, সিহঁতক বাহিৰৰ কোনোবাই অনাহক দমন কৰিলেও একো নকওঁ। দৰমহাৰ বাবে আন্দোলন কৰিব শিকিছোঁ। সাতামপুৰুষীয়া পাঠ্যসূচী সলনি হ’লে গুজৰি উঠিবলৈ শিকিছোঁ। গৰমৰ বন্ধ, জাৰৰ বন্ধ বঢ়াব লাগে বুলি সভা পাতিবলৈ শিকিছোঁ।... এইবোৰ সকলো কৰি থকাৰ পাছতো আপুনি মোক ক’ব নেকি যে জ্যেষ্ঠৰ পৰা একো শিকা নাই। যিবোৰ বাকী আছে সেইবোৰো সোনকালেই শিকি পেলাম।” (‘শিক্ষক’ সম্পাদনা, ড° অৰবিন্দ ৰাজখোৱা, পাতনি V-VI) এই কথাখিনিৰ জৰিয়তে ৰাজখোৱাদেৱে আমাৰ কিছুমান শিক্ষকৰ চৰিত্ৰ ভালকৈয়ে উদঙাই দিছে। নৱ-নিযুক্ত শিক্ষকসকলক সৎ-চৰিত্ৰৰ শিক্ষক কৰি লোৱা দায়িত্ব আমাৰ জ্যেষ্ঠ গুৰুসকলে ল’ব লাগে যদি আমাৰ জ্যেষ্ঠসকলৰ মাজত এনেকুৱা চৰিত্ৰৰ ব্যক্তি থাকে তেতিয়া, গোটেই শিক্ষা ব্যৱস্থাটো যে যুগে নধৰিব সেইটো নুই কৰিব নোৱাৰি।

আমাৰ গুৰুসকল হওক শ্ৰেণীকোঠাৰ ভিতৰে-বাহিৰে আমাৰ পথ প্ৰদৰ্শক। শিক্ষকসকল হওক সমাজখনৰ অগ্ৰগতিৰ আগৰণুৱা, সমাজখনত বজাই ৰাখক নিয়মানুৱৰ্তিতা। শিক্ষকসকলে লওক শিক্ষানুষ্ঠানৰ উন্নতিৰ দায়িত্ব। যদি প্ৰকৃতৰ্থত এনেকুৱা হয়, আমাৰ দুখীয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলেও সমাজৰ সকলো ঠাইতে একে শাৰীতে বহি বৃহৎ সমাজখনৰ এটা অংশ হ’ব পাৰিব। তেতিয়া শিক্ষকসকল হৈ থাকিব সমাজখনৰ আটাইতকৈ শ্ৰদ্ধেয় ব্যক্তি তাত কোনো সন্দেহ নাই।

ভ্ৰমণ সাহিত্য

‘ভ্ৰমণ সাহিত্য’ মানেই হৈছে অন্বেষণ। ভ্ৰমণ লেখাই আমাক নতুন ঠাই, মানুহ আৰু ধাৰণাবোৰৰ সৈতে পৰিচয় কৰাই দিয়ে। আমাক দূৰৈৰ ঠাইৰ আভাস দিয়ে আৰু সজীৱতা প্ৰদান কৰে। কিছুমান ক্ষেত্ৰত ‘ভ্ৰমণ সাহিত্য’ লেখাৰ লক্ষ্য হৈছে এটা কাহিনী কোৱা, অনুসন্ধিৎসা নিবাৰণ কৰা, মনোৰঞ্জনৰ যোগান ধৰা, হাস্য বস দিয়া, মানৱতাৰ কোনো মৌলিক সত্য প্ৰকাশ কৰা ইত্যাদি। পাঠকে ইয়াক ব্যৱহাৰিক অন্তৰ্দৃষ্টিৰ পৰিৱৰ্তে আনন্দৰ বাবে আৰু ইয়াৰ নান্দনিক গুণৰ বাবে গ্ৰহণ কৰে। নিৰ্বিবাদে ক’বলৈ গ’লে ভ্ৰমণ লেখা যিয়েই নহওক কিয়, ই সহজাতভাৱে সৃষ্টিশীল। ‘ভ্ৰমণ সাহিত্য’ৰ অন্যতম মৌলিক হৈছে বিষয়বস্তু। সাহিত্যত মানুহৰ গতি বা মানুহে সৃষ্টি কৰা চিত্ৰকল্পৰ স্থান আৰু সময় উভয়তে লিপিবদ্ধ কৰা হয়। পাঠক সমাজক নতুন ঠাইলৈ লৈ যোৱাৰ তাড়নাত ভ্ৰমণ কাহিনী লিখা হয়। কোনো ভ্ৰমণ কাহিনী পঢ়াৰ পাছত ই অন্যকো অন্বেষণ কৰিবলৈ, নতুন নতুন কথা অনুভৱ কৰিবলৈ আৰু বিভিন্ন সংস্কৃতিৰ প্ৰশংসা লাভ কৰিবলৈ অনুপ্ৰাণিত কৰিব পাৰে। অৱশ্যে যেতিয়া লেখকগৰাকীয়ে ভ্ৰমণ অভিজ্ঞতাৰ বিষয়ে লিখিবলৈ আৰম্ভ কৰে, তেতিয়া ক’ব পৰা আৰম্ভ কৰিব লাগে সেইটো জনাটো প্ৰত্যাহ্বানজনক হ’ব পাৰে।

প্রকৃতিৰ অনন্য সৃষ্টি আন্দামান

২০১৯ চনৰ ৫ অক্টোবৰ তাৰিখ শনিবাৰে মই মোৰ পৰিয়ালটোৰ সৈতে কলকাতাৰ ‘সুভাষ চন্দ্ৰ বোস’ ইন্টাৰনেচনেল এয়াৰপোর্ট’ৰ পৰা ‘স্পাইচ জেট’ বিমানেৰে দুপৰীয়া ১২-৩০ বজাত আন্দামানলৈ উৰা মাৰিলোঁ। সম্পূৰ্ণ আঢ়ৈ ঘণ্টাৰ মূৰত আমাৰ বিমানখনে প্ৰথমতে লাহে লাহে আৰু তাৰ পাছত অলপ জোৰেৰে পৃথিৱীৰ বুকুলৈ নামি আহিল। তাৰমানে আমি আন্দামান পালোঁ, কথাত ভাবিয়েই মনটো দেখোন ভাল লাগি গ’ল। বিমানৰ পৰা লাহে লাহে নামি আহি আন্দামানৰ মাটিত ভৰি থলোঁ। মই শিহৰিত হৈ উঠিলোঁ, কিয়নো চাৰিওপিনে সাগৰে ঘেৰি ৰখা সৰু-বৰ ৫২৭ টা দ্বীপৰ সমষ্টি এইখন আন্দামান এবাৰ চকুৰে চোৱাৰ বহুদিনীয়া হেঁপাহ এটা মোৰ আছিল। ‘আন্দামান ইন্টাৰনেচনেল এয়াৰ পোর্ট’খন (বৰ্তমানৰ নাম “বীৰ ছাভাৰকাৰ ইন্টাৰনেচনেল এয়াৰপোর্ট”) আমাৰ গুৱাহাটীৰ এয়াৰ পোর্টখনতকৈ বহুত সৰু। সেইবাবে খুব কম সময়তে আমি এয়াৰপোর্টৰ পৰা ওলাই আহিব পাৰিছিলোঁ। আহিয়েই গাড়ী এখন লৈ আমি পূৰ্বে ঠিক কৰি থোৱা ‘Sea View’ নামৰ হোটেলখনত উঠিলোঁ। হোটেলখনৰ নামটোৱেই তাৰ পৰিচয়। অৰ্থাৎ হোটেলখন সাগৰৰ একেবাৰে পাৰত অৱস্থিত, য’ৰ পৰা সাগৰখন অতি সুন্দৰকৈ দেখা যায়। লহিয়াব ধৰা বেলিৰ কিৰণে সাগৰৰ নীলা পানীখিনিক অপূৰ্ব সুন্দৰ কৰি তুলিছিল। মই অৱশ্যে বেছি সময় সাগৰৰ এই ৰূপৰ সুখা পান কৰিবলৈ সময় নাপালোঁ। কিয়নো গাড়ীৰে সৈতে গাড়ী চালকজন বাহিৰত আমাৰ বাবে অপেক্ষা কৰি আছে। কলকতা এয়াৰপোর্টত আমি পেট পূৰাই খাই আহিছিলোঁ বাবে দুপৰীয়াৰ আহাৰ কৰাৰ প্ৰয়োজন অনুভৱ কৰা নাছিলোঁ। কফি একোকাপ আৰু পনীৰ পকোৰা একোপ্লেট

ড° বিভা ৰাণী পাঠক

সহযোগী অধ্যাপক, অসমীয়া বিভাগ

খাই আমি হোটেলৰ পৰা ওলাই আহিছিলোঁ। উদ্দেশ্য ‘ছেলইউলাৰ জেইল’ দৰ্শন। ছেলইউলাৰ জেইল বা কালাপানী, য’ত সৰু সৰু কুঠৰী একোটাত বন্দী কৰি থোৱা হৈছিল স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ সেনানীসকলক। দীঘলে ১৪.৮ ফুট আৰু বহলে ৮.৯ ফুটৰ একোটা খিৰিকীবিহীন কোঠা। দীঘল লোৰ ৰডৰ দুৱাৰখনেৰে বতাহ অহা-যোৱা কৰে। ৬৯৬টা কোঠাৰ তিনিমহলীয়া এই জেইলখনত বৃটিছ চৰকাৰে বন্দী কৰি ৰাখিছিল স্বাধীনতা সংগ্ৰামীসকলক। প্ৰতিটো কোঠা এনেদৰে নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল যেন কোনেও কাকো দেখা নাপায়। কোনেও কাৰো লগত কথা পাতিব নোৱাৰে। কাকো নেদেখাকৈ, সম্পূৰ্ণ অকলশৰে তেওঁলোকে এই আন্ধাৰ কুঠৰীবোৰত দিনৰ পাছত দিন, ৰাতিৰ পাছত ৰাতি কটাবলগীয়া হৈছিল। কুঠৰীবোৰ দেখি মনটো গধুৰ হৈ পৰিছিল, আমাক এখন স্বাধীন ৰাষ্ট্ৰ

উপহাৰ দিবলৈ সেইসকল মহান দেশপ্ৰেমীয়ে কেনেকৈ নিজৰ অতীত, বৰ্তমান আৰু ভৱিষ্যতক সেই কাল কুঠৰীত কবৰ দিছিল। বহুসংখ্যক দৰ্শনাৰ্থীয়ে তাৰ ভিতৰত সোমাই বিভিন্ন ভংগীত মুখত এমোকোৰা হাঁহি লৈ ফটো উঠাত ব্যস্ত হৈ পৰিছে। অথচ তেওঁলোকে এবাৰলৈও ভবা নাই যে এই সৰু সৰু কুঠৰীবোৰত কেনেকৈ একো একোজন তেজাল ডেকাই জীৱনৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ সময়ৰ প্ৰতিটো পল-অনুপল কিমান দুৰ্বিসহ যাতনা সহ্য কৰি কৰি পাৰ কৰিবলগীয়া হৈছিল। এতিয়াও যদি ইয়াৰ প্ৰতিখন দেৱালত সহৃদয়তাৰে কাণ দিয়া হয়, তেনেহ'লে কিজানি সেইসকল স্বাধীনতাপিয়াসী ডেকাৰ যন্ত্ৰণাময় কেঁকনিৰ প্ৰতিধ্বনি শুনিবলৈ পোৱা যাব। বিভিন্ন ফলকত তাত বন্দী হৈ থকা ব্যক্তিসকলৰ নাম লিপিবদ্ধ কৰি থোৱা আছে। স্বীকাৰ কৰিবই লাগিব যে তাৰে বেছিংসংখ্যক লোকেই আছিল বঙালী। মই আহি আহি হঠাৎ এখন নাম ফলকৰ ওচৰত বৈ গ'লোঁ। 'Assam' বুলি লিখি তলত চাৰিজন মানুহৰ নাম দিয়া আছে- দুতিৰাম বৰুৱা, বাহাদুৰ গাঁওবুঢ়া, শ্বেখ ফৰমুদ আলী আৰু মধু মল্লিক। নামকেইটাৰ লগত হঠাতে যেন মোৰ আত্মিক সম্পৰ্ক গঢ়ি উঠিল। ক'ব নোৱাৰাকৈয়ে বুকুখন গধুৰ হৈ পৰিল। সুদূৰ অসমৰ পৰা আহি ভাৰতক স্বাধীন কৰা উদ্দেশ্যে আমাৰ চাৰিজন মহান দেশপ্ৰেমিকে বৃটিছ সেনাৰ নানান অত্যাচাৰ সহি সহি দিন কটাইছিল। নিজৰ পৰিয়াল-পৰিজনৰ পৰা আঁতৰি আহি ভাষা, খাদ্য, জলবায়ু একো এটা নিমিলা পৰিৱেশত কেনেকৈ বা দিন নিয়াইছিল। তেওঁলোকৰ চকুত আছিল স্বাধীনতা লাভৰ এটা জলমল সপোন, বুকুত ধাৰণ কৰিছিল বৃটিছৰ প্ৰতি ঘৃণাৰ অগ্নিস্ফুলিঙ আৰু ইয়ে হয়তো আছিল সেই কাল কুঠৰীত বন্দী হৈ থাকিব পৰাৰ মূলমন্ত্ৰ। তলত ফাঁচি ঘৰটো আছে- সেইটো চাবলৈ যোৱাৰ সাহস মোৰ নহ'ল। আবেলি পাঁচ বজাৰ লগে লগে 'ছেলইউলাৰ জেইল'ৰ মূল প্ৰৱেশদ্বাৰ বন্ধ কৰি দিয়া হ'ল। আমি খৰখেদাকৈ বাহিৰলৈ ওলাই আহিলোঁ।

ইতিমধ্যে সন্ধিয়াৰ পাতল আন্ধাৰে পোৰ্ট-ব্লোয়াৰখনক সাৰটি ধৰিছে। আমাৰ গাড়ীচালক ওৰফে 'গাইড'জনে এইবাৰ নাতিদূৰত থকা 'কৰবেট' বীচলৈ লৈ গ'ল। এই বীচখন বৰ এটা আকৰ্ষণীয় নহয়। খুব সৰু সৰু টো একোটাই পাৰত আহি খুন্দা মাৰি আছিল। তাতে আকৌ মোৰ সৰু ল'ৰাটোৱে এডাল সাপ দেখিলে। আমি ততাতৈয়াকৈ তাৰ পৰা উভতি আহিলোঁ। ইতিমধ্যে লাইটৰ পোহৰত সৰু চহৰখন জলমলাই উঠিছে।

পোৰ্ট-ব্লোয়াৰত দক্ষিণ ভাৰতীয় মানুহ আছে যদিও তুলনামূলকভাৱে বঙালী মানুহৰ সংখ্যা বেছি যেনেই লাগিল। সেইবাবেই হয়তো তাত বহুত ধুমধামেৰে দুৰ্গা পূজা অনুষ্ঠিত

কৰা হৈছিল। আমি অলপ ঘূৰি পকি দুই এখন পূজা চালোঁ। আমি নিশাৰ আহাৰ খাবলৈ 'আনন্দ' নামৰ হোটেল এখনত সোমালোঁ। চাফ-চিকুণ এখন ভাল লগা হোটেল। ল'ৰা দুটা আৰু গৃহস্থই অন্যান্য খাদ্যৰ লগত একপ্লেট কেৰ্কোৰা ভাজি ল'লে। মই এইবোৰ খাদ্য মুখত নিদিওঁ। সিহঁতে আকৌ কেৰ্কোৰা বুলি ক'লে বেয়া পায়, 'Sea-Crabe' বুলিহে ক'ব লাগে। সিহঁতে বেয়া পায় কাৰণে মই বেছিকৈ কেৰ্কোৰা ভাজি বুলি কৈ বস পাওঁ। মই একপ্লেট মচমচীয়া মিছা মাছ ভজা ল'লোঁ। মিছা মাছৰ দামটো গুৱাহাটীৰ বজাৰতকৈ ভালখিনিয়েই কম পালোঁ। আন্দামানৰ প্ৰথম সাজ খুব তৃপ্তিৰে খাই আমি নিশা ৮-৩০-৯.০০ মান বজাত হোটেল পালোঁ। কিছু সময় বাৰাণ্ডাত বহি সাগৰখন চাবলৈ চেষ্টা কৰিলোঁ। নাই, ৰাতিৰ সাগৰখনৰ কোনো আকৰ্ষণ নাই। নিশাৰ সাগৰখনক পাৰি থোৱা এখন ক'লা ৰঙৰ চাদৰ যেন লগা হৈছে। মাজে মাজে সাগৰত সৰু সৰু টো একোটা দেখা যায়, এনে লাগে যেন দুজনী চঞ্চলা-চপলা ছোৱালীয়ে হাতত হাত ধৰি দৌৰি দৌৰি আহি আছে। দূৰত টিমিক চামাককৈ জ্বলি থকা চাকিবোৰে মনটো কিবা উদাস কৰি তোলে। মই ভিতৰলৈ আহি শোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিলোঁ।

পিছদিনাখন ৰাতিপুৱা সাতমান বজাতে গা-পা ধুই মই বাহিৰলৈ ওলাই আহি স্তব্ধ হৈ পৰিলোঁ। সাগৰৰ নীলা পানীত পুৱাৰ বেলিৰ জাক জাক সোণালী কিৰণ- যেন সেয়া পানী নহয়, একো একোজাক সোণালী মাছেহে পানীৰ মাজত সাঁতুৰি নাডুৰি ফুৰিছে। উত্তৰৰ পিনে আছে সৰু-বৰ, ওখ-চাপৰ এলানি পাহাৰ। হাতত একাপ ধূমায়িত চাহ আৰু সন্মুখত এখন নীলা সাগৰ- আস্। ভাষাৰে বৰ্ণাব নোৱাৰা এক অনুভৱ। পিচে ঘড়ীৰ চেকেণ্ড, মিনিট, ঘণ্টাৰ কাঁটাৰ লগত বান্ধ খাই থকা আমাৰ জীৱন, বেছি সময় এনেকৈ বহি থাকিবলৈ হাতত সময় নাই। হোটেলৰ ল'ৰা এজনে আহি খবৰ দি গ'ল-৮.৩০ বজাত ব্ৰেকফাষ্ট বন্ধ কৰি দিয়া হ'ব। আমি হৰমুৰকৈ ডাইনিং হললৈ গৈ এখন চাৰিজনীয়া টেবুল অধিকাৰ কৰি বহি ললোঁ। পিছে সম্পূৰ্ণ দক্ষিণ ভাৰতীয় খাদ্য- ইদলি, উপমা, উট্টা-পাম, দোচা ইত্যাদি। মই এনেধৰণৰ খাদ্য খাই বৰ এটা ভাল নাপাওঁ। সেইবাবে কফি একাপ আৰু তাৰে কিবা-কিবি অলপ লৈ খাই উঠি আহিলোঁ।

নিৰ্দিষ্ট সময়ত আমাৰ গাড়ীখন আহি পালে। গাড়ীৰে Jelly (জাহাজত উঠিবলৈ বা তাৰ পৰা নামিবলৈ ঘাটত কাঠেৰে বা কংক্ৰিটেৰে সজোৱা দলং) লৈ গৈ আমি 'Sea-Lion 24' নামৰ দ্ৰুতবেগী নাও এখন ভাড়াত ল'লোঁ। নাৱত বহাৰ লগে লগে আমাক একোটা 'লাইফ জেকেট' পিন্ধিবলৈ দিয়া হ'ল। এইবাৰ বংগোপসাগৰৰ নীলা পানীৰ ওপৰেৰে আমাৰ নাও

দ্রুতবেগেৰ ধাৰমান হ'ল 'ৰছ আইলেণ্ড' লৈ। পাৰাপাৰহীন সাগৰৰ বুকুৰে পানী ফালি ফালি নাও আগ বাঢ়িছে, নাৰৰ দ্রুত গতিয়ে সাগৰৰ পানীক ফেনিল কৰি তুলিছে। অদূৰত দেখা পাইছোঁ এলানি সেউজীয়া পাহাৰ। আকাশত তিব্বিৰাই আছে ডেকা সূৰ্য আৰু তলত আছে এসাগৰ নীলা পানী। কি যে এক নয়নাভিৰাম দৃশ্য। আমি প্ৰায় বিশ মিনিটত গৈ ৰছ আইলেণ্ড পালোঁ। ৰছ আইলেণ্ড (বৰ্তমান নাম নেতাজী সুভাষ চন্দ্ৰ বোস দ্বীপ) পোর্ট-ব্লোয়াৰৰ পৰা মাত্ৰ তিনি কিলোমিটাৰ দূৰত অৱস্থিত। এই আইলেণ্ডখন এটা সময়ত বৃটিছৰ প্ৰশাসনিকৰ মুখ্য আৱাসস্থান (Administrative Head Quater) আছিল। ইয়াত এতিয়াও বৃটিছে সজোৱা বহুকেইটা বিল্ডিংৰ ভগ্নাৱশেষ দেখিবলৈ পোৱা যায়। দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধৰ সময়ত জাপানী সেনাৰ বোম্বাৰ্জমণত এই বিল্ডিংসমূহ ভাঙি গৈছিল। ৰছ আইলেণ্ড

১৯৪২ চনৰ পৰা
১৯৪৫ চনলৈ
জাপানীসকলে
অধিগ্ৰহণ
কৰিছিল। এইখিনি
সময়তে অৰ্থাৎ
১৯৪৩ চনৰ
ডিচেম্বৰ মাহৰ
শেষৰ ফালে
নেতাজী সুভাষ
চন্দ্ৰ বসুৱে বৃটিছৰ
বিৰুদ্ধে তেওঁ
আৰম্ভ কৰা সশস্ত্ৰ

সংগ্ৰামখন চলাই নিবৰ বাবে জাপানী সৈন্যৰ সহায় বিচাৰি ৰছ আইলেণ্ডলৈ গৈছিল। সেইবাবেই হয়তো এই আইলেণ্ডখনৰ নাম বৰ্তমান 'নেতাজী সুভাষ চন্দ্ৰ বোস' ৰখা হৈছে। এই দ্বীপটোৰ প্ৰধান আকৰ্ষণ হ'ল পোহনীয়া হৰিণবোৰ। এই হৰিণবোৰৰ লগত একপি ফটো উঠিবলৈ সকলোৰে আগ্ৰহ। বেটাৰী চালিত বাহনত উঠি দ্বীপটোৰ একেবাৰে উচ্চ শিখৰলৈ যাব পাৰি। আমি এনে এখন বাহনত উঠি (টিকটৰ মূল্য জনে প্ৰতি ৮০ টকা) সৰু পথ এটাৰে ওপৰলৈ গৈ আছোঁ। গছৰ ফাঁকৰ মাজে মাজে দেখা পাইছোঁ শেলুৱৈয়ে ধৰা বিল্ডিং একোটাৰ ভগ্নাৱশেষ। 'Heritage Side' হিচাপে সেইবোৰ সংৰক্ষণ কৰি ৰখা হৈছে। ওপৰত জিৰণি ল'ব পৰাকৈ সুন্দৰ ব্যৱস্থা কৰি থোৱা আছে। বিব্ৰিকৈ বলি থকা বতাহ আৰু গছৰ মাজেৰে অদূৰত দেখি থকা সাগৰখন মন-প্ৰাণ ভৰি যায়। প্ৰায় এক ঘণ্টা সময় তাত কটাই আমি আমাৰ

'Sea Lion 24'ত উঠি পুনৰ যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিলোঁ। লক্ষ্যস্থান এইবাৰ 'নৰ্থ বে'। 'নৰ্থ বে' প্ৰধানকৈ পানীত খেলা পানী খেলবোৰৰ বাবে বিখ্যাত। আমি যিখিনি ঠাইত নাওখনৰ পৰা নামিলোঁ, তাৰ পৰাই আৰম্ভ হৈছে শিলৰ দলিচা। এই শিলবোৰৰ ওপৰেৰে জিৰ্জিৰকৈ বৈ আছে সাগৰৰ পানী। সাগৰৰ তলভাগ সম্পূৰ্ণ স্বচ্ছ। ৰ'দ পৰি পানীৰ তলত থকা শিলবোৰ বগা মাৰ্বল পাথৰৰ দৰে তিব্বিৰাই উঠিছে। তাতে ইফাল-সিফালকৈ ঘূৰি আছে আমাৰ উৰিকণা মাছৰ দৰে জাক্ জাক্ ক'লা ৰঙৰ সাগৰীয় মাছ। 'নৰ্থ বে'ত Scooba Diving, Banana Ride, Jet-Sky, Snorkling, Glass Boar বা Dolphin Ride আদি নানা ধৰণৰ খেল খেলিব পৰাৰ ব্যৱস্থা আছে। সকলো পৰ্যটককে আকৰ্ষণ কৰে প্ৰধানকৈ Scooba Diving এ। মোৰ ল'ৰা দুটাই Scooba Diving কৰিলে আৰু আমি হালৈই কৰিলোঁ Dolphin Ride।

আমি টিকট কাটি
(টিকটৰ মূল্য জনে
১,৮৩০ টকা)
ডলফিন আকৃতিৰ
গ্লাছ বোটখনত
উঠিলোঁ। বোটখন
দুখলপীয়া। উঠিয়ে
পোৱা খলপটোৰ
পৰা চিৰিৰে
তললৈ নামি যাব
লাগে। ডিম্বাকৃতিৰ
গ্লাছ খনৰ
চাৰিওফালে বহিব

পৰাকৈ সুবিধা কৰি দিয়া আছে। আমাৰ যাত্ৰা আৰম্ভ হ'ল। বহুসময়তাবে আৱৰি থকা সাগৰৰ তলিখন (কিয়দংশ হ'লেও) এবাৰ চকুৰে চোৱাৰ হেঁপাহে মোক অধীৰ কৰি তুলিছিল। লাহে লাহে বোটখন পানীৰ তললৈ সোমাই যোৱা যেন লাগিল। কিছু দূৰ গৈয়ে আমি সোমাই পৰিছিলোঁ এক কল্পনাতীত ৰাজ্যত। পাতল সেউজীয়া, পাতল গুলপীয়া, ৰঙচুৱা আদি নানা ৰঙৰ কোৰেল (প্ৰৱাল) আৰু তাৰ মাজে মাজে চিত্ৰ-বিচিত্ৰ নানাৰঙী জাক্ জাক্ মাছ। কাৰোবাৰ যদি আছে দীঘল শুং, কাৰোবাৰ আছে দীঘল ফিচা, কাৰোবাৰ মুখখন জোঙা, কাৰোবাৰ আকৌ তেনেই ভোটা। সৰুতে বৰকৈ জলকুঁৱৰীৰ সাধু শুনিলোঁ বাবেই হ'বলা মোৰ দেখোন সাঁচাৰ্চিকৈ এখন জলকুঁৱৰীৰ দেশলৈ গৈ থকা যেনেই লাগিল। আৰু অলপ তললৈ গ'লেই মই যেন লগ পাম সেই অনিন্দ্য সুন্দৰী জলকুঁৱৰীজনীক। বহুসময়ত সাগৰৰ

তলিখন গ্লাছৰ মাজেৰে চাই চাই আমি কেনেকৈ ৪৫ মিনিট সময় পাৰ কৰিলোঁ তলকিবয়ে নোৱাৰিলোঁ। পাৰলৈ আহি ল'ৰা দুটালৈ অপেক্ষা কৰি থাকিলোঁ। এক শ টকাত জালুকৰ গুড়ি আৰু ক'লা নিমখ মিহলোৱা সতেজ ফল একপ্লেট পোৱা যায়। মাজে মাজে ডাঙৰ ফ্লাস্কত চাহ আৰু কফি লৈ আহে। সেইবোৰকে খাই খাই ল'ৰা দুটালৈ বাট চাই আছোঁ। এটা সময়ত সিহঁত উভতি আহিল। আনন্দৰ আতিশয্যত দুয়োজন যেন ফাটিহে পৰিব।

‘মা, সাগৰৰ তলিখন যে ইমান ধুনীয়া নেদেখিলে তাক বিশ্বাসে কৰিব নোৱাৰি। মাছবোৰ ইমান সুন্দৰ। হাতেৰে ধৰিব খুজিলে লৰৰি গুচি যায়।’ সৰুটোৰ আকৌ মাছবোৰৰ ওপৰত খং- ‘মাছকেইটা বৰ বদমাছ। মোৰ হাতেতে খুঁটি দিছে।’ আনন্দত উজ্জ্বল হৈ পৰা সিহঁতৰ হাঁহি ভৰা মুখ দুখনে মোক আনন্দিত কৰিলে। তাত থকা সৰু হোটেল এখনত সোমাই আমি দুপৰীয়াৰ আহাৰ হিচাপে ‘চিকেন চাওমিন’ একোপ্লেট খালোঁ। ইমান সোৱাদ! তেনেকুৱা এখন হোটেলত ইমান স্বাদযুক্ত খাদ্য প্ৰস্তুত কৰে বুলি বিশ্বাস কৰিবয়ে টান লাগে। দুপৰীয়া ঠিক আঢ়ৈ বজাত আমাৰ ওভতনি যাত্ৰা আৰম্ভ হ’ল। পানী ফালি ফালি আমাৰ Sea-Lion 24এ আহি ঘাট পালে। তাত আমাৰ গাড়ীখন আহি ৰৈ আছিল।

এইবাৰ আমি গ’লোঁ Anthropological Museum চাবলৈ। আন্দামানত থকা চাৰিটা নেগ্ৰিটো জনজাতি (Jarawas, Sentinalese, Great Andamanese আৰু Onges)ৰ লোকসকলৰ জীৱনশৈলী, গৃহ নিৰ্মাণ পদ্ধতি, অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ, সাজপাৰ, বাচন-বৰ্তন আদিৰ ছবি আৰু প্ৰতিকৰ্প থোৱা আছে। যাদুঘৰটো ঘূৰি পকি চাই থাকোঁতে নিকোবৰৰ মংগোলীয় জনজাতিৰ গাভৰুসকলৰ ফটোৰ লগত হঠাতে মই দেখা পালোঁ মোৰ আপোন ভনী বড়ো চিখ্লা এজনীৰ ফটো। হাঁহো-নাহাহোঁকৈ মৰা হাঁহিটোৰে আমাৰ বড়ো ভনীজনীক তাত থকা আন জনজাতীয় গাভৰুসকলতকৈ মই বহু বেছি ধুনীয়া দেখিলোঁ। মাটিৰ তলত থকা মহলটোত মানৱ প্ৰজাতিৰ বিৱৰ্তনৰ ফটো আছে। সেইখিনি অলপ খৰখেদাকৈ চাই উঠিআমি এইবাৰ গ’লোঁ ‘সামুদ্ৰিকা’ নামৰ যাদুঘৰটোলৈ। তাত আন্দামানৰ সাগৰত পোৱা বিভিন্ন ৰঙৰ, বিভিন্ন আকৃতিৰ শামুকৰ খোলা, কোৰেল আৰু এটা প্ৰকাণ্ড নীলা তিমিৰ জঁকা দেখিলোঁ। ইয়াত থকা এক্ৰেৰিয়ামকেইটাহে মোৰ মন প্ৰাণ হৰি নিলে। সাগৰীয় মাছবোৰ দেখিবলৈ কিমান সুন্দৰ হ’ব পাৰে তাক এই এক্ৰেৰিয়ামকেইটাৰ ভিতৰত থকা মাছবোৰ নেদেখিলে বুজা নাযায়। সিহঁতে লৰৰি-ঢাপৰি ঘূৰি ফুৰি যেন আমাক কৈ আছে,

‘চোৱা, এবাৰ আহি আমাক চাই যোৱা। পৃথিৱীৰ সমস্ত সৌন্দৰ্য ঢালি ঈশ্বৰে আমাক কেনেকৈ সৃষ্টি কৰিছে, সুন্দৰতা কাক কয়- আমাক চাই এবাৰলৈ অনুভৱ কৰা।’ এই মাছকেইটাৰ সৌন্দৰ্যক বুজাবলৈ পৃথিৱীৰ কোনো ভাষাতে উপযুক্ত শব্দ বিচাৰি পোৱা নাযাব যেন মোৰ অনুভৱ হয়।

আবেলি ৪.৩০ মান বজাত আমি হোটেললৈ উভতি আহিলোঁ। চিকেন পকোৱাৰে একোকাপ কফি খাই আমি কিছু সময় জিৰণি ল’লোঁ। সন্ধিয়া ৭-৩০ মান বজাত আমি পুনৰ ওলাই গ’লোঁ। চেলইউলাৰ জেইলত নিশা ৮-৩০ বজাৰ পৰা আৰম্ভ হোৱা ‘লাইট এণ্ড ছাউণ্ড’ অৰ্থাৎ পোহৰ আৰু শব্দৰ সমাহাৰেৰে দেখুওৱা সেই বিশেষ অনুষ্ঠানটো চাবলৈ গ’লোঁ। মুকলি আকাশৰ তলত শাৰী শাৰীকৈ চকী পাৰি থোৱা আছে। আমি গৈ টিকটত থকা নম্বৰানুসৰে নিৰ্দিষ্ট চকীত গৈ বহিলোঁ। আহিন মাহৰ শুক্লাষ্টমীৰ নৱ যৌৱনা অৰ্ধাকৃতিৰ জোনটোৰ সৈতে উমলি থকা তৰা ভৰা এখন আকাশ আৰু সন্মুখত কালাপানীৰ কাল কুঠৰীত বন্দী হৈ থকা স্বাধীনতা পিয়াসী শতজন ভাৰতীয় ডেকাৰ শোক গাথাৰ বিৱৰণ। পাহাৰ ভাঙি, গছ কাটি খাস্তাং কৰি গঢ়ি তোলা হৈছিল এই চেলইউলাৰ জেইল। এডাল গছ ৰৈ গৈছিল সেই তাহানিৰ পৰা আজিলৈ। বন্দীসকলৰ দুখভৰা জীৱন গাথাৰ বৰ্ণনা এই গছডালে কৈ থকাৰ দৰে দেখুওৱা হৈছে। উনৈশ-বিশজন কাৰাবন্দীক লোৰ শিকলি লগাই বান্ধি থোৱা হৈছিল। জেইলাৰ ডেভিড বেৰীৰ বেত্ৰাঘাতৰ কষ্ট সহিব নোৱাৰি তেওঁলোকৰ মুখেৰে ওলোৱা অস্ফুট গোঙনিৰ শব্দই বহু সময় ধৰি বুকুৰ মাজত প্ৰতিধ্বনিত হৈ আছিল। ন বজাত অনুষ্ঠানটো শেষ হ’ল। আমি গাড়ীত উঠি ‘Sea Shell’ নামৰ হোটেলখনলৈ গৈ তাত পৰম তৃপ্তিৰে নিশাৰ ভাত সাজ খাই হোটেললৈ উভতি আহি সময় ব্যয় নকৰাকৈ বিছনাত উঠিলোঁ। আচলতে দিনটো ঘূৰি ঘূৰি আমি ভাগৰুৱা হৈ পৰিছিলোঁ।

পোৰ্ট-ব্লেয়াৰত হোটেলবোৰ সাধাৰণতে ৰাতিপুৱা ৮-৩০ বজাত এৰি দিব লাগে। আমি এটা কোঠা নিৰ্দিষ্ট সময়ত এৰি দিলোঁ যদিও হোটেলৰ মেনেজাৰজনক কৈ আনটো কোঠা ৰাতিপুৱা ১০-৩০ বজালৈ ৰাখি থ’লোঁ। ১০-৩০ বজাত হোটেল এৰি পুনৰ ‘Jelly’ লৈ গ’লোঁ। তাত কিছু সময় ঘূৰা-পকা কৰি হোটেল এখনত সোমাই আমি অলপ সোনকালেই দুপৰীয়াৰ আহাৰ খাই ল’লোঁ। দিনৰ এক বজাত ‘ITT Magestic’ নামৰ বিৰাটাকৃতিৰ ক্ৰুজখনত উঠি হেভেলক দ্বীপলৈ (বৰ্তমানৰ নাম স্বৰাজ দ্বীপ) যাত্ৰা কৰিলোঁ। দুঘণ্টাৰ সামুদ্ৰিক যাত্ৰা। সুদূৰত নীলা আকাশ আৰু সাগৰৰ নীলা পানীয়ে গৈ একেটা সীমাত মিলিত হৈছে। স্পীড বোটবোৰে যেনেদৰে সাগৰৰ পানী ফেনিল

কৰি তোলে, ই ডাঙৰ জাহাজবোৰে কিন্তু তেনে ফেনিল নকৰে। গ্লাছৰ মাজেৰে সামুদ্ৰিক সৌন্দৰ্য পান কৰি গৈ আছোঁ, গৈ আছোঁ। এটা সময়ত 'Paradise of the earth' অৰ্থাৎ পৃথিৱীৰ স্বৰ্গ বা ভূস্বৰ্গ নামেৰে জনাজাত 'হেভলক দ্বীপ' পালোঁ। গাড়ীৰে দুঘণ্টীয়া যাত্ৰা এটা মোৰ বাবে যিমান আমনিদায়ক, ত্ৰুজত উঠি সাগৰৰ বুকুৰে কৰা এই দুঘণ্টীয়া যাত্ৰাটো মোৰ বাবে সিমানে বেছি আনন্দদায়ক হৈছিল। কাৰণ সুনীলিম সাগৰৰ বং-ৰূপ চাই চাই গৈ থাকোঁতে সময় কোনপিনেৰে গুচি যায়, তাক অনুভৱ কৰিব নোৱাৰি। আমি গাড়ী এখন লৈ 'Kingdom' নামৰ হোটেলখনত উঠিলোঁ। ইতিমধ্যে সূৰ্য অস্ত গ'ল। আজি আৰু ওলাই যাবলৈ মন নগ'ল। হোটেলতে চাৰিওজনে জিৰণি ল'লোঁ।

আঠ অক্টোবৰ, মংগলবাৰ। ৰাতিপুৱা গা-পা ধুই হোটেলতে ব্ৰেকফাষ্ট কৰি আমি ওলাই গ'লোঁ। 'Jelly' লৈ গৈ তাৰ পৰা এখন ছজনীয়া স্পীড বোট ভাড়ালৈ ল'লোঁ। আমাৰ লক্ষ্যস্থান হ'ল 'এলিফেণ্ট বীচ'। কিছুসময় যাত্ৰা কৰাৰ পাছত হঠাৎ দেখিলোঁ কিছু দূৰত সাগৰৰ মাজত এজাক দৰাপিটা বৰষুণ। অথচ আমাৰ পিনে আছে জলমলীয়া ৰ'দ। দূৰৰ পাহাৰবোৰ মেঘে ঢাকি ধৰিছে। দূৰত দেখা বৰষুণজাক চাই চাই আমি এলিফেণ্ট বীচ পালোঁ। 'নৰ্থ বে'ৰ দৰে ইয়াতো 'Water Game' বা পানী খেলবোৰ খেলাৰ সুবিধা আছে। ল'ৰা দুটাই Banana Ride কৰিলে। আমি দুজনে সাগৰৰ পাৰৰ বালিত বহি থাকিলোঁ। সিহঁত দুটাই ঘূৰি আহি টোবিহীন সাগৰখনত পাৰে মানে সাঁতুৰিলে। বিচখনৰ আধাভাগ সংৰক্ষিত বনাঞ্চল। সাগৰৰ পাৰৰ বালিখিনিক বাদ দি বাকী ঠাই সৰু-বৰ, ওখ-চাপৰ নানা ধৰণৰ গছেৰে আৱৰি আছে। আমি গছৰ তলত বহি সতেজ ফলৰ জুতি লৈ আছোঁ। হঠাৎ একো আগজাননী নিদিয়াকৈ এজাক বৰষুণ নামি আহিল। বেয়া নালাগিল, বহুদিনৰ মূৰত এনেকৈ বৰষুণত তিতিবলৈ পাই মনটো উৰলিকৃত হৈ পৰিল। পাঁচ-দহমিনিটমানৰ পাছত বৰষুণ কমিল। আকৌ ৰ'দ আহিল। সাগৰৰ পাৰে পাৰে বালিৰ ওপৰত খোজ দি দি কিছু আগলৈ গ'লোঁ। গাৰ্ভজনে আমাক এটা পইণ্টৰ পৰা আগলৈ যাবলৈ নিদিয়ে। আমি খোজ কাঢ়ি থাকোঁতেই হিৰুহিৰাই আকৌ এজাক বৰষুণ আহিল, অলপ পিছত ৰ'দ। ৰ'দ-বৰষুণৰ খেদা-খেদি খেলখন বেছ উপভোগ্য হৈ পৰিছিল। দুপৰীয়া ১-৩০ বজাত আমি মূৰৰ ওপৰত প্ৰখৰ ৰ'দ লৈ উভতি আহিছিলোঁ। মাজ সাগৰ পালোঁ কি নাই, প্ৰচণ্ড জোৰেৰে অহা এজাক বৰষুণে আমাক ধোৱাই দিলে। এইবাৰ বৰষুণজাক অকলে অহা নাই, লগত লৈ আহিছে সোঁ সোঁ শব্দেৰে এজাক বতাহ। ঠাণ্ডা বতাহজাকে আমাৰ

মুখবোৰ চেলেকি গৈছে। বৰষুণৰ আচৰকণি আহি গাত পৰিছে। নৃত্যৰতা বৰষুণজাকে সাগৰখনক অনন্য সৌন্দৰ্য দান কৰিছে। মাজ সাগৰৰ বুকুত বতাহ-বৰষুণ আহিছে- সাগৰৰ টোৱে নাওখনক কোবাব ধৰিছে। তথাপি কিন্তু আমাৰ কাৰোৰে ভয় লগা নাই, বৰঞ্চ আনন্দত আমি গোটেইকেইজন যাত্ৰীয়ে কিৰিলি পাৰি উঠিছোঁ। ইয়াৰ কাৰণ হয়তো অলপ দূৰত দেখা এজাক সোণালী ৰ'দত গা ধুই ধীৰ-গভীৰ হৈ থকা সাগৰখন। আমি বুজিছিলোঁ- এই বতাহ-বৰষুণ ক্ষণিকীয়া। হয়ো, অলপ পিছতে বৰষুণ কমিল আৰু গাৰ ছাল পুৰি নিয়া এজাক সোণালী ৰ'দে আমাক বুৰাই পেলালে। আমি দুই বজাত 'Jelly' পালোঁ। 'Bare Foot' নামৰ হোটেল এখনত দুপৰীয়াৰ আহাৰ কৰি আমি গাড়ী এখন লৈ এইবাৰ গ'লোঁ সৌন্দৰ্যৰ ৰাণী 'ৰাধা-ৰাণী' বিচলৈ। এটা সুন্দৰ পকী পথেৰে আমি আগ বাঢ়ি আছোঁ। পথৰ কাষে কাষে দেখিবলৈ পাইছো শাৰী শাৰী তামোল, নাৰিকল আৰু কলগছ। প্ৰায় আধা ঘণ্টা সময় যাত্ৰা কৰাৰ অন্তত আমি গৈ 'ৰাধা-ৰাণী' বীচ পালোঁ। গাড়ীৰ পৰা নামি গছৰ মাজে মাজে কিছুদূৰ আগবাঢ়ি গৈ 'চেঞ্জিং ৰুম' অৰ্থাৎ কাপোৰ সলোৱা কোঠাটো পালোঁ। আমি কাপোৰ কানি সলাই ঘণ্টাত বিশ টকাকৈ দি তাত থকা 'লক্‌এৰ' এটা লৈ আমাৰ লগত থকা বেগখন ভৰাই থৈ চাৰিওটাই বীচলৈ লৰ মাৰিলোঁ। সাগৰৰ পাৰৰ ৰূপালী বালি গচকি আমি চাৰিওটাই কিৰিলি পাৰি সাগৰত নামিলোঁ। মই কঁকাললৈ অহা পানীত থিয় হৈ আছোঁ। এটাৰ পিছত এটাকৈ আহি থকা টোৱে মোক পেলাই দিব খোজে। প্ৰাণ খুলি আমি হাঁহিছিলোঁ। প্ৰত্যাহিক জীৱনৰ ব্যস্ততা, দিনক দিনে জটিল হৈ আহিব ধৰা পৃথিৱীখনে উপহাৰ দিয়া নানা ধৰণৰ চিন্তা ভাবনাক সাগৰৰ নীলা পানীৰ টোৱে নিমিষতে উটুৱাই লৈ গ'ল।

বাপেক-পুতেক তিনিওজনে সাঁতুৰিব জানে বাবে তেওঁলোকে বহু দূৰলৈ গৈ ভয়হীন ভাবেৰে সাগৰৰ টোত খেলিবলৈ ল'লে। তেওঁলোক অলপ বেছি দূৰলৈ যোৱা যেন পালেই মই চিঞৰ বাখৰ লগাই দিওঁ। হাতত হাত ধৰি পানী খেলি থকা দুজনী বাই-ভনীয়ে হঠাতে আহি মোক মাত দিলে- আন্টি, আপুনি অসমৰ কোন ঠাইৰ পৰা আহিছে? মই আনন্দতে উত্তৰ দিলোঁ- 'গুৱাহাটীৰ পৰা'। 'তোমালোক?' 'আমিও গুৱাহাটীৰ'। লগে লগে মোৰ সন্তানৰ বয়সৰ ছোৱালী দুজনীৰ লগত হাতে হাত ধৰি সাগৰৰ অলপৰ গভীৰলৈ আগবাঢ়ি গ'লোঁ। ইয়াকে কয় মাতৃভাষাৰ জোৰ। মাতৃভাষাই অচিনাকি ঠাইত মুহূৰ্ততে ইজনক-সিজনৰ লগত আপোন কৰি তোলে। এটা সময়ত ছোৱালীদুজনীক দেউতাকে আহি মাতি লৈ গ'ল। মই অকলশৰীয়া হৈ পৰিলোঁ। এনেতে মোৰ ল'ৰা দুটাই দুয়োফালৰ

পৰা আমি মোক কিছু দূৰলৈ টানি লৈ গ'ল। অলপ ভয়, অলপ আনন্দ দুটা বিপৰীতমুখী অনুভৱ। এটা ডাঙৰ টো আহি মোৰ ওপৰেৰে বাগৰি গ'ল, ল'ৰা দুটাই মোক দাঙি ধৰিলে। এক বৰ্ণনাৰীত সুখানুভূতিয়ে মোৰ মনটো ভৰাই তুলিলে। সন্ধিয়া পাঁচ বজাৰ পাছত বীচত থাকিবলৈ দিয়া নহয়। অনিচ্ছাসত্ত্বেও আমি সাগৰৰ পৰা উঠি আহিলোঁ। চেম্বাই বা পুৰীৰ বীচৰ দৰে ইয়াত কোনো দোকান-পোহাৰ নাথাকে অথবা গোৱাৰ বীচৰ দৰে নাথাকে অগণন মানুহ। এটা ভাল লগা নীৰৱতাই বীচবোৰ আৱৰি ৰাখে। আমি প্ৰায় ছয়মান বজাত ভাগৰি জুগৰি আহি হোটেল পালোঁ। গা-পা ধুই পনীৰ পকোৰাৰে একোকাপ গৰম কফি খাই কিছু সময় জিবণি ল'লোঁ। নমান বজাত নিশাৰ আহাৰ খাই আমি সোনকালে শুই পৰিলোঁ।

৯ অক্টোবৰ, বুধবাৰ। আমি ৰাতিপুৱাই গাড়ী এখন লৈ 'কাল পাথৰ' নামৰ বীচখনলৈ গ'লোঁ। টোহীন এখন নীলা পানীৰ সাগৰ। উত্তৰ দিশে এখন গেজেপনি মৰা সংৰক্ষিত বন। এটা অকোৱা-পকোৱা সুৰসূৰীয়া ৰাস্তাৰে আমি কিছুদূৰ আগুৱাই গ'লোঁ। অদূৰত এটা 'ট্ৰী হাট'। কাঠৰ খটখটীৰে উঠি গৈ আমি 'ট্ৰী হাট'ৰ পৰা নাম নজনা (নিম গছৰ বাহিৰে) সৰু-বৰ গছবোৰ পতা সেউজীয়া ৰঙৰ মেলাখন চাই নিশ্চুপ হৈ পৰিলোঁ। গছৰ পাতৰ ফাঁকেৰে সৰকি পৰা চমকা-চমকি ৰ'দত গোটেই অৰণ্যখন এটা সেউজীয়া ফুটুকী পখিলীয়েন লগা হৈছিল। গছৰ ফাঁকৰ মাজে মাজে ধীৰ গতিত বৈ থকা সাগৰখন দেখিবলৈ পোৱা যায়। আস্ কি যে এক নান্দনিক দৃশ্য। সময়ৰ নিৰ্ঘণ্ট আমি মানিবই লাগিব। ইচ্ছা থাকিলেও তাত বেছি সময় থাকিব নোৱাৰোঁ। কিয়নো দুপৰীয়া ডেৰ বজাত আমাৰ ক্ৰুজ আছে। আজি আমাৰ লক্ষ্যস্থান নীল আইলেণ্ড (বৰ্তমানৰ নাম শ্বহীদ দ্বীপ)। Makruzz নামৰ ব্যক্তিগত খণ্ডৰ বিৰাটকায় ক্ৰুজখনত উঠি আকৌ এইবাৰ সাগৰ পালোঁ। 'কোকন হাট' নামৰ ৰিজোৰ্টখনত আমি দুটা কটেজ বুক কৰি থৈছিলোঁ। গাড়ী এখন লৈ আমি তালৈকে গ'লোঁ। শাৰী শাৰী গছৰ মাজেৰে আমাৰ গাড়ী আগ বাঢ়িল। চকুৰে মণিব পৰালৈকে তামোল, নাৰিকল আৰু নিম গছৰ শাৰী। মাজে মাজে আছে বহুতো নাম নজনা গছ। ইতিমধ্যে সূৰ্যৰ উত্তাপ কমি আহিছে। কেৱল মাথোঁ সন্তৰা টেঙাৰ বৰণ লোৱা ৰ'দে গছৰ আগত বহি লৈ অৰণ্যখন মনোমোহা কৰি তুলিছে। ৰিজোৰ্টখন সঁচাকৈয়ে বৰ ধুনীয়া আছিল। বিভিন্ন জাতৰ ফুল ফুলি আছে। তাৰে মাজতে দেখিলোঁ আমাৰ গাঁৱবোৰৰ প্ৰতি ঘৰে ঘৰে থকা গধূলি গোপাল, ভূমি চম্পা আৰু পাতফুল। বাটত আহোঁতে অলপ দ'ঠাই এটুকুৰাত কচুও দেখিছিলোঁ আৰু দেখিছিলোঁ জাৰ্মানী লতা। কাপোৰৰ

বেগকেইখন থৈয়ে আমি ৰিজোৰ্টখনৰ পিছপিনে থকা বীচলৈ দৌৰ মাৰিলোঁ। মই এখুজি-দুখুজিকৈ নামি গৈ সাগৰৰ পাৰ পালোঁ। খুব লাহে লাহে এটা দুটা টো আহি মোৰ ভৰিৰ পতা তিয়াই থৈ গ'ল। বালিৰ ওপৰত বহুকেইখন আৰামী চকী পাৰি থোৱা আছে। চকুৰ সন্মুখত সাগৰখন লৈ আমি চাৰিজনৈ চাৰিখন চকীত বহি পৰিলোঁ। তাতে সৰু-সুৰা মুখ ৰচক বস্ত্ৰৰ অৰ্দ্ধৰ দি দি খাই আছোঁ। দেহ মন শাঁত পৰি যোৱাকৈ মলয়া বতাহ একোচাটিয়ে আমাক কোবাই থৈ যায়। পূব আকাশত ট ট কৈ জিলিকি উঠিছিল আহিন মাহৰ শুক্লা একাদশীৰ ভৰুণ জোন। জোনৰ পোহৰ পৰি পাৰৰ বালিবোৰ জিলিকি উঠিছিল। মই আকৌ এবাৰ দৌৰ মাৰি সাগৰৰ পাৰলৈ গৈছিলোঁ। এইবাৰ মোৰ দীঘল আৰামী চকীখন বেলেগ মানুহে দখল কৰিলে। মই ইফালে-সিফালে খোজ কাঢ়ি ঘূৰি আছোঁ। চাৰিখন বুলনাত চাৰিজন মানুহ বুলি আছে। তাৰে দুখনত আছে মোৰ ল'ৰা দুটা। এপাকত ডাঙৰটোক নমাই মই উঠিলোঁ। মোৰ ডাঙৰ ল'ৰাই মোক বুলাই আছে। মই যেন আকৌ এবাৰ মোৰ সেই সোণসেৰীয়া সোণালী শৈশৱৰ পৃথিৱীখনলৈ উভতি গৈছোঁ। হেঁপাহ পলুৱাই বুলিলোঁ। ৯-০০ ৰ পৰা ৯-৩০ ৰ ভিতৰত নিশাৰ আহাৰ কৰাটো ৰিজোৰ্টখনত বাধ্যতামূলক। সেইবাবে আমি ভলুকা বাঁহেৰে আটকধুনীয়াকৈ নিৰ্মাণ কৰা ডাইনিং হলটোলৈ আহি নিশাৰ আহাৰ গ্ৰহণ কৰিলোঁ। খাই উঠিয়ে মই আকৌ এবাৰ বীচলৈ ল'ৰ মাৰিলোঁ। বালিত তেতিয়া পিঠিত শংখ লৈ অসংখ্য সাগৰীয় শামুকৈ বিচৰণ কৰি আছে। জোনৰ পোহৰত সিহঁতৰ খোলাবোৰ ৰূপালী বৰণ লৈছে। পুনৰ সাগৰৰ পানীত মই ভৰি পখালিলোঁ। কিছু সময়ৰ পাছত পাৰলৈ উঠি আহি চকীত বহি পৰিলোঁ। এটা সময়ত ৰিজোৰ্টৰ ল'ৰা এটাই আহি আমাক ৰুমলৈ যাবলৈ কৈ লাইটবোৰ নুমুৱাই দিলে। অনিচ্ছাসত্ত্বেও ৰুমলৈ উভতি আহিবলগীয়া হ'ল। বিছনাত পৰিলোঁ যদিও চকুলৈ কিন্তু টোপনিৰ ভাব অলপো অহা নাছিল। এবাৰত ভাবিলোঁ- যাওঁ নেকি সাগৰৰ পাৰলৈ? সাগৰখন মুখৰ আগত লৈ নৈঃশব্দতাত বুব গৈ থকা জোনাক ভৰা নিশাৰ অপৰূপ ৰূপ সুধা পান কৰোঁগৈ নেকি? কোনো ক'তো নাথাকিব, কেৱল মই আৰু পাৰাপাৰহীন সাগৰখন আৰু অদূৰত জোনটো। বাঃ ভাবিয়ে মোৰ ভাল লাগি গ'ল। পিছে নিশাৰ নীৰৱতা ভাঙি হঠাৎ কুকুৰকেইটামানে ৰৌ ৰৌৱাই উঠিল। নিশাচৰ চৰাই এটাই ঢপঢপকৈ পাখি কোবাই উৰি গ'ল। মোৰ মনলৈ ভয় ভয় ভাব এটা আহিল। ৰাতি উঠি যোৱা আশা বাদ দি জোৰকৈ চকু মুদি শুই থাকিলোঁ।

১০ অক্টোবৰ, বৃহস্পতিবাৰ। ৰাতিপুৱা প্ৰাতঃকৃত্য সমাপন কৰিয়েই আকৌ বীচলৈ দৌৰ মাৰিলোঁ। ৰাতিপুৱা

সাগৰৰ পানী বাঢ়ি বহুত ওচৰলৈ আহিছে। পুৱাৰ কোমল ৰ'দত সাগৰখনে গা পখালি সোণবৰণীয়া হৈ পৰিছে। মই গছৰ তলত পাৰি থোৱা আৰামী চকীত বহি প্ৰকৃতিৰ ৰূপ পান কৰি আছোঁ। ইতিমধ্যে মোৰ ল'ৰা দুটাই আৰু গৃহস্থয়ো সাজু হৈ ৰুমৰ পাৰ ওলাই আহি মোৰ ওচৰ পালে। এনেতে ৰিজোৰ্টৰ ল'ৰা এজনে আমি ঠিক কৰি থোৱা গাড়ীখন আহি পাইছে বুলি খবৰ দি থৈ গ'ল। আজি আমি বাহিৰত ব্ৰেকফাষ্ট কৰাৰ সিদ্ধান্ত ৰাতিয়ে লৈ থৈছোঁ। হোটেলৈ আগবঢ়োৱা শুভেচ্ছাজ্ঞাপক ব্ৰেকফাষ্ট ৰাতিপুৱা ৭-১৫ বজাৰ পৰা আৰম্ভ হয়। আমি ইমান ৰাতিপুৱাতে গধুৰ আহাৰ খাবলৈ ভাল নাপাওঁ। দুই-এদিন জোৰ-বুলুমকৈ অলপ-অচৰপ খাইছোঁ যদিও পেটটো ভাল লাগি নাথাকে। সেইবাবে আজি আমি সময় নষ্ট নকৰাকৈ আহি গাড়ীত বহিব পাৰিলোঁ। আমি লক্ষ্মণপুৰত প্ৰকৃতিয়ে নিৰ্মাণ কৰি উলিওৱা 'Nature Bridge' লৈ যাত্ৰা কৰিলোঁ। গছৰ মাজে মাজে অকোৱা পকোৱা ৰাস্তা এটাৰে গৈ গৈ এটা সময়ত গাড়ীখন ৰৈ দিলে। এইবাৰ আৰম্ভ হ'ল আমাৰ পদযাত্ৰা। প্ৰথমতে চিৰিৰে ওপৰলৈ উঠি গৈ ওখোৰা-মোখোৰা বাট এটাৰে তললৈ নামি যাব লাগে। তাৰ পাছত বালিৰ ওপৰেৰে কিছু দূৰ আগুৱাই গৈ এইবাৰ আকৌ মৃত কৰেলবোৰৰ ওপৰেৰে খোজ কাঢ়ি আগ বাঢ়ি গৈ থাকিলেহে 'Nature Bridge' খনৰ ওচৰ চাপিব পৰা যায়। কৰেলবোৰ পিচল হৈ থাকে বাবে অলপ সাৱধানে খোজ কাঢ়ি যাব লগা হয়। মই কোনোমতে হেপোৰ-তেপোৰকৈ খোজ কাঢ়ি গৈ সেইখিনি পালোঁ। খেয়ালী প্ৰকৃতিৰ কি অপূৰ্ব সৃষ্টি। মৃত বৃহদাকৃতিৰ কেৰেলেৰে প্ৰকৃতিয়ে নিজ খুচিমতে এই দলংখন নিৰ্মাণ কৰিছে। দলঙৰ তলেৰে দেখা যায় নীলা আকাশখন। আমি যিপিনেৰে খোজ কাঢ়ি গৈছোঁ তাত মাজে মাজে ভৰিৰ পতা ভিজি যোৱাকৈ পানী আছে। সেই পানীত সৰু সৰু কেৰোঁৰা, সৰু মাছ, শামুক আদি দেখিবলৈ পালোঁ। দূৰত চকু চাত মাৰি যোৱা ৰ'দ। ৰ'দলৈ গ'লেই যেন গাৰ ছাল ক'লা হৈ যাব, অথচ ইয়াত গা জুৰ পৰি যোৱা শীতল বতাহ একোচাটিয়ে আমাক আপ্যায়িত কৰি আছে। কিছু সময় তাত কটাই আমি যোৱা বাটেৰে উভতি আহিলোঁ। ব্ৰেকফাষ্ট কৰোঁ বুলি তলত থকা একমাত্ৰ এ.চি. ৰেষ্টোৰাখনত সোমালোঁ। আমি কোনে কি খাম তাকে আলোচনা কৰি থাকোঁতে অসমীয়া ল'ৰা এজনে আহি আমাক মাত দিলে। ল'ৰাজন আৰু তাৰ খুড়াকে সেই ৰেষ্টোৰাখনত কাম কৰে। খুড়াকজনে তাত মুখ্য ৰান্ধনি হিচাপে কাম কৰি আছে বুলি মেনেজাৰজনে আমাক জানিবলৈ দিলে। মনটো ভাল লাগি গ'ল, আমাৰ অসমীয়া ল'ৰাই যে জীৱিকাৰ সন্ধানত এনেদৰে ওলাই আহি এনেকুৱা ঠাইত কাম কৰি থাকিব

পাৰিছে, সেয়া জাতিটোৰ বাবে শুভ লক্ষণ। আমি ইয়াক ভালকৈ ব্ৰেকফাষ্ট কৰি আহি গাড়ীত বহিলোঁ। এইবাৰ লক্ষ্মণস্থান 'ভৰতপুৰ' বীচ। উঁহেচীয়া সূৰ্য্যৰ কিৰণ পৰি নীলা পানীৰ সাগৰখন জলমলাই উঠিছে। সাগৰৰ পানীৰ নীলাতকৈ আকাশৰ নীলা আৰু বেছি গাঢ়। প্ৰদূষণবিহীন আন্দামানৰ আকাশখনৰ নীলাটোক ভাষাৰে বৰ্ণনা কৰিবলৈ মই অপাৰগ। আজি মোৰ সাগৰত নামিবলৈ একেবাৰে মন নগ'ল। বাপেক-পুতেক তিনিওজনৰ কাপোৰসোপা লৈ মই এডাল গছৰ তলত বহি থাকিলোঁ। সিহঁত তিনিওটাই লাহে লাহে নামি গ'ল টেহীন সাগৰখনৰ নীলা পানীৰ মাজলৈ। এইটোৱে সেইটোৰ গালৈ পানী মাৰি মাৰি তেওঁলোক তিনিওজনে পানী খেলিলে, ভাগৰি নপৰালৈ পানীত সাঁতুৰিলে। তেওঁলোকৰ আনন্দই মোকো চুই গ'ল। এটা সময়ত পানীৰ পৰা উঠি আহিল। ১-৩০ মান বজাত আমি ৰিজোৰ্টলৈ উভতি আহিলোঁ। দুপৰীয়াৰ আহাৰ খাই অলপ জিৰাই সতাই আবেলি ৪-৩০ মান বজাত আমি এখন গাড়ী লৈ এইবাৰ গ'লোঁ 'লক্ষ্মণপুৰ' বীচৰ সূৰ্যাস্ত চাবলৈ। ইয়াত 'সীতাপুৰ' নামৰ বীচ এখনো আছে। সূৰ্য্যোদয়ৰ ৰূপ চাবলৈ ৰাতিপুৱা চাৰে তিনি চাৰিমান বজাৰ পৰাই এই বীচখনলৈ পৰ্যটকৰ সোঁত বয়। আমাৰ পিছে ইয়ালৈ যোৱা নহ'ল। মোৰ ডাঙৰ ল'ৰাই অকাট্য যুক্তি দিলে যে দাৰ্জিলিঙৰ 'টাইগাৰ হিলছ'ত সূৰ্য্যোদয়ৰ দৃশ্য চাই অহাৰ পাছত বেলেগকৈ আৰু এবাৰ সূৰ্য্যোদয়ৰ ৰূপ চাবলৈ যোৱাৰ প্ৰয়োজন নাই। কথাটো পিছে নোহোৱাও নহয়। মোৰ চাতকৈ সেই দিনটোৰ কথা মনত পৰি গ'ল। ৰাতি চাৰে তিনিমান বজাত এসোপামান গৰম কাপোৰেৰে গা-মূৰ ঢাকি লৈ আমি 'টাইগাৰ হিলছ'ত গৈ ৰৈ আছোঁ। হঠাৎ পূবাকাশত এডাল কমলা ৰঙৰ ৰেখা দেখিলোঁ। পৰ্যটকৰ হৰ্ষোন্মাদত গোটেই পাহাৰখন ৰজনজনাই গ'ল। অলপ পাছত জুইত গ'লাই অনা তপ্ত কাঁচি এখনৰ সমান পোহৰৰ চটা এটা দেখা গ'ল। তাৰপৰা বিচছু ৰিত হোৱা আভা বৰফাবৃত কাঞ্চনজংঘাত পৰি কাঞ্চনজংঘাখনত পিতল বৰণীয়া কৰি তুলিলে। দেহৰ নোম শিহৰিত কৰিব পৰা সূৰ্য্যোদয়ৰ সেই অকল্পনীয় ৰূপ আজিও মোৰ মনৰ মাজত সজীৱ হৈ আছে। আমাৰ অলক্ষিতে প্ৰকৃতিয়ে পাতি থকা এই অপৰূপ ৰূপৰ মেলাখনৰ দৰ্শক হ'বলৈ পাই নিজকে ধন্য মানিছিলোঁ। সেইবাবে সীতাপুৰ বীচলৈ যোৱাৰ ইচ্ছা পৰিহাৰ কৰিলোঁ। 'লক্ষ্মণপুৰ বীচ'ৰ সূৰ্যাস্তৰ সৌন্দৰ্যও পিছে কম লোমহৰ্ষক নহয়। আমি ওখোৰা-মোখোৰা বাট এটাৰে প্ৰথমতে ওপৰলৈ উঠি, তাৰ পিছত তললৈ নামিলোঁ। কিছুদূৰ গৈয়ে দেখা পালোঁ সেই বিশাল সাগৰখন। সাগৰৰ দক্ষিণপাৰে সংৰক্ষিত গভীৰ বনাঞ্চল। আমি বালি খচি খচি পশ্চিম দিশলৈ বুলি গৈ

থাকিলোঁ। সেইদিনা সূর্যাস্তৰ সময় আছিল ৫-১৫ বজা। প্ৰকাণ্ড বঙা বঙৰ বল এটাৰ আকৃতি লোৱা সূৰ্যটো আমি চাই থাকোঁতে থাকোঁতে টুপকৈ বুৰ মাৰিলে। সূৰ্যটোৰ দুইফালে দুটুকুৰা গাঢ় ক'লা মেঘ আছিল। সেই মেঘত অস্তুমিত সূৰ্যৰ সোণালী কিৰণ পাৰি কি যে এটা ৰূপ লৈছিল, তাক মই ভাষাৰে বৰ্ণনা কৰিব নোৱাৰোঁ। মুঠি মুঠি কমলা ৰঙ পশ্চিমাকাশতে সিঁচি থৈ সূৰ্যটো কোনোবা অজান দেশলৈ গতি কৰিলে। বহু সময়লৈকে আকাশৰ কমলা ৰঙটো আহি পানীৰ বুকুত উমলি আছিল। নীলা আৰু কমলা ৰং দুটা মিলি সাগৰৰ পানীখিনিক পাতল মুগা বৰণীয়া কৰিছিল। এইপিনে আকৌ নিৰ্মোঘ পূবাকাশৰ বুকুত ওলমি আছে শুক্লা দ্বাদশীৰ ভৰণ জোন। জোনটোক দেখি সাগৰখন যেন উদ্ভাস্ত হৈ পৰিছে। সকলো বৈজ্ঞানিক ব্যাখ্যা বাদ দি মোৰ ভাবিবলৈ মন যায় সাগৰখন যেন জোনৰ প্ৰেমতহে উদ্ভাউল হৈ পৰে। সেইবাবে চিৰপ্ৰেমিক সাগৰখনে পূৰ্ণিমাৰ দিনা প্ৰেমিকা জোনবাইক আকৰ্ষণ কৰিবলৈহে যেন ইমান বেছি আশ্ফালন কৰে। জাক জাক টো সাগৰৰ বুকুৰ পৰা গোঁ গোঁৱাই পাৰলৈ ধৰমান হৈছিল। পৰ্যটকৰ হৰ্ষেণ্ণাসত সাগৰৰ পাৰখন জীপাল হৈ পৰিছিল। সাগৰৰ পাৰৰ বাশি বাশি বগা বগা বালিত জোনাক পৰি কি যে এক নয়নাভিৰাম ৰূপৰ সৃষ্টি হৈছিল। এইফালে আকৌ সাগৰৰ উত্তাল টোত ৰূপহী জোনটো পানীৰ ওপৰত পৰি ভাঙি চিঙি টুকুৰা-টুকুৰ হৈ পৰিছিল। প্ৰকৃতিৰ এই ৰূপত মন্ত্ৰমুগ্ধ হৈ আমি সাগৰৰ পাৰত প্ৰায় ৬-৩০ মান বজালৈ বহিয়ে থাকিলোঁ। শেষত গাড়ী চালকজনে আমাক মাতি বুলি আহিল। অনিচ্ছাসত্ত্বেও তাৰ পাৰ উঠি আহিবলৈ বাধ্য হ'লোঁ। ইতিমধ্যে সাগৰৰ পাৰত মানুহৰ সংখ্যা কমি আহি প্ৰায় নীৰৰ হৈ পৰিছিল। সেইবাবে তাত থাকি বেছি ভাল লাগিছিল। আমি লাহে লাহে যোৱা বাটেৰে উভতি আহি গাড়ীত উঠিলোঁ। মই গাড়ীত বহিয়ে চালকজনক গাড়ী লাহে লাহে চলাবলৈ ক'লোঁ। মোৰ কথামতে গাড়ী খুব ধীৰ গতিত আগ বাঢ়িবলৈ ধৰিলে। ইতিমধ্যে ৰূপালী জোনাকে গোটেই অৰণ্যখন সাৰটি ধৰিছিল। জোনাকে ধোৱাই নিয়া প্ৰতিডাল গছৰ প্ৰতিটো পাত মুকুতাৰ দৰে জ্বলি উঠিছিল। মই নিৰ্বাক হৈ বাহিৰৰ পিনে চাই চাই কেতিয়ানো বিজোৰ্টখন পালোঁ গমকে নাপালোঁ। ৰুমত সোমাই ভালকৈ হাত-ভৰিকেইটা ধুই আকৌ সাগৰৰ পাৰ।

১১ অক্টোবৰ, শুক্ৰবাৰে আমি আবেলি ৫.০০ বজাত ITT Mesesticsত উঠি এঘণ্টীয়া সাগৰ যাত্ৰাৰ অন্তত পুনৰ পোর্ট-ব্লেয়াৰ পালোঁ। বাতিৰ ভাগত সাগৰখন এখন ক'লা ৰঙৰ

কাপোৰ বহলাই পাৰি থোৱা যেন লগা হৈছিল। দূৰত দেখি থকা টিমিক-ঢামাক পোহৰে মনটো দেখোন কিবা সেমেকাই আনিলে। পোহৰেৰে জলমলাই থকা পোর্ট-ব্লেয়াৰখন পোৱাৰ পিছতহে মনলৈ আনন্দ আহিল।

আমাৰ কলকাতালৈ ওভতনি যাত্ৰাৰ সময় আছিল ১২ অক্টোবৰৰ আবেলি তিনি বজাত। আমাৰ হাতত সময় থকা বাবে আমি ৰাতিপুৱা ৯-৩০ বজাত 'চিৰিয়া টাপু' নামৰ বীচ এখনলৈ যাত্ৰা কৰিলোঁ। এই বীচখন পোর্ট-ব্লেয়াৰৰ পৰা তেইশ কিলোমিটাৰ দূৰত অৱস্থিত। বাটৰ দুয়োকাষে গাঢ় সেউজীয়া ৰঙেৰে পৰিবেষ্টিত ঘন অৰণ্য। তাৰ মাজে মাজে ৰ'দে-ধোৱা ৰাতিপুৱা এটাত সৰ্পাকৃতিৰ বাটটোৰে আমি 'চিৰিয়া টাপু'লৈ যাত্ৰা কৰিলোঁ। গৈ পাই অনুভৱ কৰিলোঁ, ইয়ালৈ নাহিলে আমি ভুল কৰা হ'লহেঁতেন। হিন্দীত 'টা'পু' মানে জংঘল। সংৰক্ষিত বনাঞ্চলখনত নাম নজনা কত যে বিশাল আকৃতিৰ গছ আছে। এফালে বনাঞ্চল, আনফালে সাগৰ। ইয়াৰে পানীখিনি আৰু বেছি নীলা যেন অনুভৱ হৈছিল। পাৰৰ পৰা তিনি-চাৰিশ মিটাৰমান দূৰত লোৰ বেৰ দিয়া আছে, সেইপিনে মানুহক যাবলৈ দিয়া নহয়। তালৈকে ঘঁৰিয়াল আহে। গছৰ মাজে মাজে পৰ্যটক বহাৰ সুন্দৰ সুবিধা আছে। অ'ত ত'ত আঁৰি থোৱা আছে বুলনা কেইখনমান। মই বহি লৈ একান্তমনে চাই আছোঁ সুদূৰৰ নীলা সাগৰখন। নৈঃশব্দতাত বুৰ গৈ থকা সেই ঠাইখনত ঘণ্টাৰ পিছত ঘণ্টা বহি থাকিব পাৰি। আস্ নিৰ্জনতায়ো দেখোন কাণত গুণগুণাব পাৰে এক মুক তাল! নীৰৱতাৰ মাজত প্ৰকৃতিৰ কোলাত বহি এনেদৰে সময় কটাৰ পাৰিলে মানুহৰ মনলৈ কেতিয়াও দুখবোধ আহিব নোৱাৰে। গাড়ীৰ চালকজনে আমাক সময়ৰ কথা মনত পেলাই দিয়াত খৰখেদাকৈ উঠি আহি গাড়ীত বহিলোঁ। সোঁ সোঁকৈ বতাহ বলি আছে। গছবোৰে যেন সোণালী সূতাৰে বোৱা চাদৰ একোখন গাত মেৰিয়াই লৈ একোটা গানৰ কলিহে গুণগুণাই আছে।

উভতি আহি এয়াৰপোর্টৰ ওচৰৰ পাঞ্জাৰী হোটেল এখনত দুপৰীয়াৰ আহাৰ খাই লৈ আমি 'বীৰ ছাভাৰকাৰ ইণ্টাৰনেচনেল এয়াৰপোর্ট'ত প্ৰৱেশ কৰিলোঁ। বিমানত থিৰিকীৰ কাষৰ চিটটোত বহি লৈ তললৈ জুমি চালোঁ আন্দামান দ্বীপপুঞ্জটোলৈ। ঘন অৰণ্যৰ গাঢ় সেউজীয়া, আকাশ আৰু সাগৰৰ নীলাৰে আবৃত আন্দামান সঁচাকৈয়ে প্ৰকৃতিৰ অনন্য সৃষ্টি। ▶▶

তেজপুৰলৈ : বিভাগীয় শিক্ষামূলক ভ্ৰমণ

২০১৭ চনৰ ২৭ মাৰ্চ তাৰিখ। মই তেতিয়া এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয় অসমীয়া বিভাগৰ স্নাতক ষষ্ঠ ষাণ্মাসিকৰ ছাত্ৰী। মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা শিক্ষামূলক ভ্ৰমণ হিচাপে অসমীয়া বিভাগৰ চতুৰ্থ আৰু ষষ্ঠ ষাণ্মাসিকৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীখিনিক তেজপুৰলৈ বুলি লৈ যোৱা হ'ল। ২৭ মাৰ্চৰ দিনা আমি আটায়ে নিচেই পুৱাতে মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাংগণত উপস্থিত হওঁ। আমাৰ লগত মুৰব্বী হিচাপে শ্ৰদ্ধাৰ জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা ছাৰ আৰু ৰাতুল বায়ন ছাৰো যায়। মহাবিদ্যালয়ৰ চৌহদৰ পৰা আমাৰ যাত্ৰা আৰম্ভ হয়। যাত্ৰাৰ আৰম্ভণিতে এটা হৰিৰ ধ্বনি দি আমি সকলোৱে নিজৰ নিজৰ আসনত বহোঁ।

আমি বাইহাটা চাৰিআলি হৈ মঙ্গলদৈৰ এখন হোটেলত আটায়ে একাপ একাপ চাহ খালোঁ। চাহ খোৱাৰ পাছতে আকৌ আমাৰ যাত্ৰা আৰম্ভ হ'ল। আমি আটায়ে বহুত ধেমালি কৰি গৈছোঁ, নাচি-বাগি আটায়ে আত্মহাৰা হৈ পৰিছিলোঁ। আৰু এনেকৈ গৈ থাকোঁতে মাজবাটত আমি লগত বান্ধি লৈ যোৱা কল, কমলা আৰু একোটাকৈ কণী খাওঁ। কিমান যে আনন্দ আমাৰ সেইদিনা, সীমাহীন আনন্দ।

আনন্দৰ মাজেৰে গৈ গৈ আমাৰ গন্তব্য স্থান তেজপুৰ পাইছিলোঁ। আৰম্ভণিতে আমি আটায়ে তেজপুৰৰ অন্যতম এক পৰিচয় 'পকী'ত খোজ পেলাওঁ। এইটোৱে আছিল হৰিবিলাস

অনিতা চৌধুৰী
প্ৰাক্তন ছাত্ৰী

আগৰৱালাই গঢ়ি তোলা 'পকী' বা আজিৰ 'জ্যোতি ভাৰতী'। আৱাস গৃহ হিচাপে ই আছিল তেজপুৰৰ প্ৰথমটো পকীঘৰ। এই ঘৰটো আছিল তেতিয়াৰ দিনৰ এক আভিজাত্যৰ বহিঃপ্ৰকাশস্বৰূপ। পণ্ডিত জৱাহৰলাল নেহৰু, ড° ৰাজেন্দ্ৰ প্ৰসাদ আদি অনেকজনৰ উপৰি ১৯২১ চনৰ ২১ আগষ্টৰ দিনা মহাত্মা গান্ধীৰ লগতে ইয়ালৈ আহিছিল মৌলানা মহম্মদ আলী। ১৯৫১ চনত জ্যোতিপ্ৰসাদে এই পকী ঘৰতেই শেষ নিশ্বাস ত্যাগ কৰে। এই ঘৰটোৱে প্ৰথমটো সাংস্কৃতিক সংগ্ৰহালয় গঢ়ি তুলি ইয়াক 'জ্যোতি ভাৰতী' নাম দি চৰকাৰীকৰণ কৰে। এই সংগ্ৰহালয়টোতে আমি জ্যোতিপ্ৰসাদৰ আপুৰুগীয়া সম্পদবোৰ দেখা পাওঁ। এই সম্পদবোৰ দেখা পাই আমাৰো খুব ভাল লাগিল। তাৰ পৰা পোনে পোনে আমি আটায়ে 'বাণ বঙ্গমঞ্চ', যাক অসমৰ সাংস্কৃতিক সাধনাৰ অন্যতম ঐতিহ্যমণ্ডিত কেন্দ্ৰ বুলি জনা যায় তালৈ গ'লোঁ। আমি ইয়ালৈ আহি আটাইকেইজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে আসন গ্ৰহণ কৰিছিলোঁ আৰু আমাক তেজপুৰৰ দুগৰাকী ছাৰৰ লগতে আমাৰ ছাৰ জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা ছাৰে 'বাণ বঙ্গমঞ্চ'ৰ বিষয়ে কিছু কথা অৱগত কৰে। ছাৰহঁতৰ পৰা জানিব পাৰোঁ যে 'বাণ বঙ্গমঞ্চ'ক 'বানষ্টেতা' আৰু 'বাণ থিয়েটাৰ' বুলিও জনা যায়।

অসমৰ ভালেকেইগৰাকী বৰেণ্য শিল্পী, কলা-কুশলী তথা নাট্যকাৰৰ সাংস্কৃতিক জীৱনৰ শুভাৰম্ভ 'বাণ বঙ্গমঞ্চ'তেই হৈছিল। কেইজনমান উল্লেখযোগ্য ব্যক্তি হ'ল সাহিত্যাচাৰ্য লক্ষ্মীৰাম বৰুৱা, জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা, কলাগুৰু বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভা, নটসূৰ্য ফণী শৰ্মা, ড° ভূপেন হাজৰিকা, পদ্মনাথ গোহাঞি বৰুৱা প্ৰমুখ্যে অনেক মহান শিল্পীয়ে এই মঞ্চতেই সাংস্কৃতিক সাধনা কৰিছিল। এই মঞ্চখন ১৯০৬ চনত প্ৰতিষ্ঠা কৰা হৈছিল। এই মঞ্চৰ শুভাৰম্ভ কৰা হৈছিল ভাওনাৰে। এইখিনি জ্ঞান পায় নথৈ আনন্দিত হ'লোঁ আমি আটায়ে।

তাৰ পাছত আমি মহাভৈৰৱ মন্দিৰত সোমালোঁ। কথিত আছে যে দ্বাপৰ যুগত শিৱভক্ত বাণাসুৰে এই মন্দিৰ নিৰ্মাণ কৰিছিল। জ্ঞাত যে এই মন্দিৰতে উষাই সদায় পূজা-অৰ্চনা কৰিছিল। জনবিশ্বাস আছে যে এই মন্দিৰৰ প্ৰাংগণত থকা যাঁড় গৰুটোৰ কাণত মনৰ কথা প্ৰকাশ কৰিলে মনৰ কামনা পূৰ্ণ হয়। ভৈৰৱ মন্দিৰৰ প্ৰাংগণত থকা নন্দীৰূপী গৰুটোৰ কাণত আমিও আটায়ে মনৰ কথা ব্যক্ত কৰিছিলোঁ। সেয়াও এক মনৰ শান্তি, আনন্দ। মন্দিৰত সেৱা কৰি আমি আটায়ে এখন হোটেললৈ বুলি ৰাওনা হ'লোঁ, কাৰণ দুপৰীয়া ভাত খোৱাৰ সময় হৈ পৰিছিল। হোটেল পালোঁ আৰু তাতে সকলোৱে মাছ-ভাত গ্ৰহণ কৰিলোঁ। ভাত খাই আমি আকৌ যাত্ৰা আৰম্ভ কৰোঁ। এইবাৰ আমি গৈ গৈ 'বিষ্ণু ৰাভা স্মৃতি উদ্যান' পালোঁ। ২০০৫ চনত এই সমন্বয় ক্ষেত্ৰখন স্থাপিত হয়। কলাগুৰু বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ সমাধিক্ষেত্ৰখন বৰ্তমান উদ্যানৰ দৰে সজাই তোলা হৈছে। উদ্যানখনত সোমালে আৰু ওলাই আহিবলৈ মন নোযোৱা হৈ পৰে, কিয়নো উদ্যানখন অতি মনোমোহা। অসমৰ কলা-সংস্কৃতি তথা বহুতো ভাস্কৰ্যইয়াত দেখিবলৈ পোৱা যায়। উদ্যানখনত আমি আটায়ে বহুতো ফটো উঠোঁ। উদ্যানখনৰ সৌন্দৰ্যখিনি আমাৰ মোবাইল ফোনত বন্দী কৰি ৰাখোঁ।

তাৰ পৰৱৰ্তী যাত্ৰা আমাৰ ভৈৰৱী মন্দিৰ। ব্ৰহ্মপুত্ৰ নৈৰ নিচেই কাষত এটা টিলাৰ ওপৰত অৱস্থিত। এই মন্দিৰ কোনে কেতিয়া নিৰ্মাণ কৰিছিল সেই সম্পৰ্কে একো প্ৰামাণিক তথ্য নাই। এই মন্দিৰত এতিয়াও বলি বিধান চলি আছে। মন্দিৰৰ চাৰিওফালে অসংখ্য পুৰণি কালৰ ভগ্ন শিলাখণ্ড সিঁচৰতি হৈ আছে। দেৱীৰ চৰণত

সেৱা কৰি আমি আকৌ আমাৰ যাত্ৰাত আগ বাঢ়িলোঁ। আমাৰ শেষৰ যাত্ৰা 'অগ্নিগড়'। 'অগ্নিগড়' হৈছে তেজপুৰ চহৰৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পাৰত অৱস্থিত ঐতিহাসিক গড়। এই গড়টো তেজপুৰৰ বাণ ৰজাই নিৰ্মাণ কৰিছিল। শত্ৰুৰ পৰা নগৰখন সুৰক্ষিত কৰি ৰাখিবলৈ বাণাসুৰে সমগ্ৰ নগৰখনকে অগ্নিৰে ঘেৰি থৈছিল বুলি 'কালিকা পুৰাণ'ত উল্লেখ আছে। আৰু এই উল্লেখ থকা কথাষাৰৰ ভিত্তিত গড়টোৰ নাম 'অগ্নিগড়' হ'ল।

আমি জনাত বাণ ৰজাই তেওঁৰ কন্যা উষাক সুৰক্ষিত কৰি ৰাখিবৰ বাবে এই গড়টোৰ নিৰ্মাণ কৰিছিল। উষাৰ প্ৰেমিক অনিৰুদ্ধক ইয়াতেই বন্দী কৰি ৰাখিছিল বুলি বিশ্বাস কৰা হয়। দৰাচলতে এই সৰু টিলাটোক 'অগ্নিগড়' বোলা হৈছে যদিও প্ৰকৃত অৰ্থত সমগ্ৰ নগৰখনেই অগ্নিৰ গড় আছিল বুলি এক জনবিশ্বাস আছে। তদুপৰি অনিৰুদ্ধক উদ্ধাৰ কৰিবলৈ শ্ৰীকৃষ্ণ স-সৈন্যে যুদ্ধযাত্ৰা কৰি আহি শোণিতপুৰত প্ৰবেশ কৰি বাণৰ নগৰখনত চাৰিও দিশে অগ্নিৰ বেৰ দেখি বিস্ময় মানিছিল আৰু নগৰত প্ৰবেশ কৰাৰ কোনো ছিদ্ৰ নেদেখি অৱশেষত গৰুড়ৰ দ্বাৰা অগ্নি নিৰ্বাপন কৰিহে নগৰত প্ৰবেশ কৰিছিল বুলি মহাভাৰতৰ হৰিবংশৰ বিষ্ণু পৰ্বত উল্লেখ আছে।

অগ্নিগড়ৰ পৰিৱেশটো খুব মনোমোহা। দেখিবলৈ বৰ শান্তিপ্ৰিয়। দেহ-মন জুৰ পৰি যায়। এই অগ্নিগড়ৰ পৰা পোনে পোনে আমি আটায়ে গাড়ীত আসন গ্ৰহণ কৰিলোঁ। এক দীঘলীয়া যাত্ৰা কৰি আমি হাঁহি-ধেমালিৰে মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাংগণ পালোঁহি। শেষত প্ৰত্যেকেই ঘৰে ঘৰে আহিলোঁ।

এই ভ্ৰমণে আমাক বহুতো নজনা কথা শিকালে। দুখ-ভাগৰ সকলো পাহৰি পেলাইছিলোঁ। মোৰ মনটো আজি আকৌ এবাৰ সেই তেজপুৰ ভ্ৰমণ কৰা মধুৰ সময়খিনিলৈ গুচি গ'ল। যদি আকৌ ঘূৰাই পালোঁহেঁতেন সেই দিনটো।

সাক্ষাৎকাৰ

সৰল ভাষাত সাক্ষাৎকাৰক দুজন মানুহৰ মাজত হোৱা কথা-বতৰা বুলি ক'ব পাৰি। তদুপৰি সাক্ষাৎকাৰ হৈছে জ্ঞান অৰ্জন, কথা উপস্থাপন, তথ্য সংগ্ৰহ আদিৰ বাবে কৰা কথোপকথন। যিকোনো সাক্ষাৎকাৰত এজন সাক্ষাৎকাৰ লোৱা ব্যক্তিয়ে কথা-বতৰাৰ প্ৰক্ৰিয়াটোৰ সময়স্বয় সাধন কৰি প্ৰশ্ন কৰিব পাৰে আৰু অন্যজনে প্ৰত্যুত্তৰ দিব পাৰে। মুখামুখি বা টেলিফোনৰ জৰিয়তে সাক্ষাৎকাৰ ল'ব পাৰি।

এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ প্রাক্তন ছাত্ৰ অসমৰ বিশিষ্ট গ্ৰন্থ প্রকাশক মাধৱ দাসৰ সৈতে সাক্ষাৎকাৰ

জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা : নমস্কাৰ।

মাধৱ দাস : নমস্কাৰ।

কলিতা : আপোনাৰ জন্ম ক'ত হৈছিল?

দাস : মোৰ জন্ম হৈছিল নলবাৰী জিলাৰ ধমধমা অঞ্চলৰ মাদলটোলা গাঁৱত।

কলিতা : কেনেকুৱা পৰিবেশত আপুনি ডাঙৰ-দীঘল হৈছিল?

দাস : আমাৰ দেউতা ক্ষুদ্ৰ খেতিয়ক আছিল। কেতিয়াবা ইটো-সিটো সৰু-সুৰা বস্ত্ৰ ব্যৱসায়ো কৰিছিল।

কলিতা : আপোনাৰ শিক্ষা জীৱন?

দাস : মই গাঁৱৰ স্কুলতে দশম শ্ৰেণীলৈ পঢ়িছিলোঁ। তাৰ পিছত মেট্ৰিক পাছ কৰি গুৱাহাটীলৈ আহিছিলোঁ। গুৱাহাটী তেতিয়া আমাৰ বাবে সপোন। ব্ৰহ্মপুত্ৰ দলঙৰ নাম শুনিছিলোঁ, কিন্তু কেতিয়াবা যে দেখা পাম সেই কথা ভাবিবও পৰা নাছিলোঁ। তথাপি মেট্ৰিক পৰীক্ষা দিয়াৰ পাছত গাঁৱৰ ল'ৰা এজনৰ লগত হাতত মাত্ৰ ৪৫ টকা লৈ গুৱাহাটীলৈ আহিছিলোঁ— কাকো নজনোৱাকৈ। দেউতাক আমি বৰ সমীহ কৰি চলিছিলোঁ। তেওঁৰ আগত গুৱাহাটীলৈ অহাৰ কথা কোৱাৰ সাহসেই হোৱা নাছিল।

কলিতা : গুৱাহাটীলৈ আহি ক'ত কি কৰিলে?

দাস : এইক্ষেত্ৰত মই নৰেন দাসৰ নাম ল'বই লাগিব। তেওঁ মোৰ পেহীৰ পুতেক, দাদা। কেইবা বছৰমান আগৰে পৰা তেওঁ গুৱাহাটীত আছিল। গুৱাহাটীলৈ আহি তেওঁৰ লগতে খাৰঘুলিত তেওঁৰ আশ্ৰয়তে আছিলোঁ। জীয়াই থকাৰ খৰচৰ কাৰণে কিবা-কিবি কাম কৰিছিলোঁ। মেট্ৰিক পৰীক্ষাৰ ৰিজাল্ট ওলোৱাৰ পাছত অভাৱ-অনাটনৰ মাজতো হায়াৰ চেকেণ্ডাৰী পঢ়িবলৈ মন কৰিছিলোঁ আৰু গুৱাহাটী কলেজত নাম লিখিছিলোঁ। চলাৰ কাৰণে বহুত কিবা-কিবি কৰি আছিলোঁ।

কলিতা : হায়াৰ চেকেণ্ডাৰী পঢ়া হ'লনে?

সাক্ষাৎ গ্ৰহণকাৰী : জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা

দাস : হয়, পাছ কৰিলোঁ। তাৰ পাছতো পঢ়াৰ ইচ্ছা হ'ল আৰু উলুবাৰী কলেজত নাম লিখিলোঁ। গুণাৰ গাঁঠি দিয়া বাঁহৰ বেৰাৰ টিনৰ চালিঘৰ এটাত আমি পঢ়িছিলোঁ। সেইটো ঘৰত আমি বোধহয় থাৰ্ড বেটচ্ আছিলোঁ। মই সিমান ভাল ছাত্ৰ নাছিলোঁ, কোনোমতে পাছ কৰাটোৱে আছিল লক্ষ্য। বোধহয় ৯৪ চনত মই বি.এ পাছ কৰিলোঁ।

কলিতা : কলেজখনৰ কথা মনত আছেনে?

দাস : সকলো কথাই মনত আছে। কেইগৰাকীমানৰ লগত সম্পৰ্কও আছে। তাৰে মাজত এজনৰ নাম ল'বই লাগিব। তেখেত জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা চাৰ। নলবাৰীৰ। পোন, চাখা-চিখা মানুহ। সকলোৰে সহায়কাৰী। মোকো বহুত সহায় কৰিছিল। আমি একে নলবাৰীৰ হোৱা বাবেই হয়তো আমাৰ মাজত বেছি আন্তৰিকতা আছিল। শিক্ষক ছাত্ৰ হ'লেও, আমাৰ মাজত বন্ধুত্বৰ দৰে সম্পৰ্ক আছিল।

কলিতা : বি.এ. পাছ কৰাৰ পিছত...?

দাস : স্থায়ী কিবা এটা কৰাৰ ইচ্ছা আছিল। কিন্তু পইচা নাছিল। ইফালে-সিফালে ঘূৰি ফুৰোঁতে এদিন বিৰুবাৰীত টু লেট মৰা এটা কাম দেখিলোঁ। মালিকক লগ ধৰাত ক'লে- ভাড়া তিনিশ টকা আৰু এডভান্স ৫,০০০ হাজাৰ টকা। ভাড়াটো দিব পাৰিম যদিও এডভান্স ৫,০০০ দিবলৈ টকা নাই। সেয়ে এডভান্সখিনি এৰি দিবলৈ অনুৰোধ কৰিছিলোঁ। কিন্তু তেখেত ৰাজি নহ'ল। আকৌ এদিন গৈ অনুৰোধ কৰিলোঁ। সেইবাৰো ৰাজি নহ'ল। কিছুদিনৰ পাছত কোনোবা এদিন গৈ অনুৰোধ কৰাত তেখেতে কৈছিল— “বাৰু হ'ব, তুমি দুখীয়া মানুহ, এডভান্স নালাগে। কিন্তু কাকো নক'বা। এনেদৰেই কামটো পালোঁ আৰু ৫,০০০ টকাৰ কিতাপ-কাগজ, ষ্টেচনাৰী সামগ্ৰী আদি আনি বিৰুবাৰীত

আৰম্ভ কৰিলোঁ এখন কিতাপৰ দোকান— অশোক বুক ষ্টল।

কলিতা : ব্যৱসায় ভাল চলিছিল নে?

দাস : বহুতে মোক বাধা দিছিল। কৈছিল— বিৰুবাৰীত মদ খোৱা মানুহ আছে। কিতাপ পঢ়া মানুহ নাই। কিন্তু মই দেখিছিলোঁ ওচৰতে আৰ্য বিদ্যাপীঠ কলেজ আছে, কেইবাখনো স্কুলো আছে। গতিকে বহুতো ছাত্ৰ-ছাত্ৰী ইয়াত থাকে। হোষ্টেলো আছে, শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীও আছে। মোৰ আশা পূৰণ হ'ল। ব্যৱসায় ভাল চলিল। সেইবাবে আৰ্য বিদ্যাপীঠ কলেজৰ সন্মুখতো গৰিমা বুকষ্টল নামেৰে আন এখন কিতাপৰ দোকান খুলিলোঁ। ইতিমধ্যে মোৰ দুয়োজন ভাইক গুৱাহাটীলৈ নিছিলোঁ। তাৰে এজনক নতুন দোকানখনত বহুৱালোঁ। এই সময়ছোৱাত মই অসমৰ বিভিন্ন ঠাইলৈ বুক ফেয়াৰত দোকান নিছিলোঁ। লাভো হৈছিল ভাল। এই সময়খিনিতে বিৰুবাৰীৰ ছোৱালী এজনীৰ লগত চিনাকি হ'ল, সদভাবো হ'ল আৰু বিয়াও হ'ল।

কলিতা : তাৰ পাছতেই বোধহয় পাণবজাৰলৈ যাত্ৰা কৰিলে?

দাস : হয়। বিৰুবাৰীত কিতাপৰ দোকান দিয়াৰ পাছৰ পৰাই পাণ বজাৰত দোকানখনৰ সপোন জাগি উঠিছিল। কিন্তু প্ৰচেষ্টা আৰম্ভ কৰোঁতেই কিছুমান বাধা আহিল। বহুতে ক'লে যে বিৰুবাৰীত কুঁৱাত পৰিলে উঠাই দিয়া মানুহ আছে। কিন্তু পাণ বজাৰত কুঁৱাত পৰিলে উঠোৱা মানুহ নহ'ব। তথাপি মৰ সাহ কৰি পাণ বজাৰতে আৰম্ভ কৰিলোঁ - সৰস্বতী মাৰ্কেটত এখন সৰু দোকান খুলি। সেইখন এতিয়াও চলি আছে। তাৰ পাছত অশোক বুক ষ্টল খুলিলোঁ। তাৰ পাছত অশোক পাব্লিকেচন খুলিলোঁ, সেইখন মিছেচৰ নামত আছে। আকৌ আন এখন খুলিলোঁ- গ্ৰন্থপীঠ।

কলিতা : সুন্দৰ বিকাশ।

দাস : সুন্দৰে বুলিব লাগিব। কিন্তু সহজসাধ্য নাছিল। বহু কষ্টৰ ফল। সত্যত থাকিলে, সততা থাকিলে মানুহ কৃতকাৰ্য হ'ব পাৰে। ভগৱানেও সহায় কৰিছে। আপোনালোকৰ নিচিনা মানুহেও বহুত সহায় কৰিছে। ৫,০০০ টাইটেলৰ কিতাপ মোৰ আছে।

কলিতা : বুজি পোৱা নাই।

দাস : মানে ৫,০০০ তকৈও অধিক নামৰ কিতাপ এতিয়ালৈ প্ৰকাশ কৰিছোঁ। দুশৰো অধিক লেখক-লেখিকাৰ কিতাপ ছপাইছোঁ। মই সাধাৰণতে Text book আৰু Reference bookয়ে বেছিকৈ ছপাওঁ। অন্যান্য বিষয়ৰ কিতাপো ৩০০ মান আছে।

কলিতা : শুনি ভাল লাগিল। আচৰিতো হৈছে— ইমান প্ৰকাশ কৰিছে। অসমৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ প্ৰকাশক কিজানি।

দাস : নাজানো। তথাপি অসমৰ মানুহে আৰু North Eastৰ মানুহেও প্ৰকাশক হিচাপে মোক জানে বুলি শুনিছোঁ। সেইবাবে অসমৰ বাহিৰতো ৰাষ্ট্ৰীয় পৰ্যায়তো লাহে লাহে খোজ দিলোঁ।

কলিতা : হয় নেকি? আমিতো সেইবিলাক গমেই পোৱা নাই।

দাস : প্ৰথমতে দিল্লীত এখন দোকান খুলিলোঁ- দাবীয়াগঞ্জত। সৰু ল'ৰাটোৱে সেইখন চলাইছে। হিন্দী, ইংৰাজী আৰু অন্যান্য ভাষাৰো ৩০০ৰো অধিক কিতাপ ছপাইছোঁ। কলিকতাও কিতাপৰ এখন ডাঙৰ মাৰ্কেট। কিন্তু কলিকতাত এটা Centre নাথাকিলে, তাৰ লিখকবোৰে কিতাপ দিব নোখোজে। বিশ্বাস নকৰে। সেইবাবে College Street তে ৯০০ স্কোয়াৰ ফুট ঘৰ এটা লৈ দোকানৰ লগতে অফিচ এটাও খুলিছোঁ। শেহতীয়াকৈ বাংগালোৰতো এটা অফিচ খুলিছোঁ। কাৰণ তাৰ পৰা আধুনিক আৰু শেহতীয়া ভাব-চিন্তা আৰু প্ৰযুক্তিৰ কিতাপ-পত্ৰ পোৱাৰ সম্ভাৱনা অধিক।

কলিতা : বৰ সুন্দৰ প্ৰয়াস। গুৱাহাটীত চাৰিখন আৰু ভাৰতৰ অন্য তিনি ঠাইত তিনিখন। ইমান বৃহৎ ব্যৱসায় এটা আপুনি কেনেকৈ চম্ভালিছে?

দাস : মই চম্ভলা বুলি ক'লে ভুল হ'ব। মই মাথোঁ ৩০ শতাংশহে চাওঁ। বাকী ৭০ শতাংশ ল'ৰা দুটাই চায়। দিল্লীৰ ব্যৱসায় সৰু ল'ৰাটোৱে সম্পূৰ্ণ চোৱা-মেলা কৰে। গুৱাহাটীৰ অশোক বুক ষ্টলখনত মই বহোঁ। অশোক পাব্লিকেচন আৰু গ্ৰন্থপীঠ ডাঙৰ ল'ৰাটোৱে চায়। পাণ বজাৰৰ মোৰ প্ৰথম দোকানখন - সৰস্বতী মাৰ্কেটৰ দোকানখন দুজন ল'ৰাই চোৱা-চিতা কৰে, সিহঁতে তাত ভাত খোৱাৰ সুযোগকণ পাইছে। আৰু আজিকালি Digital Technologyৰ যুগ। এই Technologyৰে ব্যৱসায় কৰি, পৰিচালনা কৰা, বৃদ্ধি কৰা বহুত সহজ হৈ উঠিছে। তদুপৰি নক'লে ভুল হ'ব যে আমাৰ কৰ্মচাৰীসকলে আমাক Sincerely বহুত Service দিছে।

কলিতা : কিমান Employee আছে আপোনাৰ?

দাস : এতিয়া ৫২ গৰাকী আছে।

কলিতা : শুনি বৰ ভাল লাগিল। এইখিনিতে আপোনাক এটা কথা জনাবলৈ মন গৈছে। কেইবছৰমান আগতে মই ইনচাৰ্জ থকা সময়ত আমাৰ কলেজ মেগাজিনত আমাৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰ এজনৰ সাক্ষাৎকাৰ লৈছিলোঁ। তেওঁ সুন্দৰ টিছৰ পৰা ইয়াত পঢ়িবলৈ আহিছিল। সম্পৰ্ক বহুত আন্তৰিকতাপূৰ্ণ হৈছিল। সেয়ে কলেজ এৰি যোৱাৰ পাছতো তেওঁৰ আৰু মোৰ যোগাযোগ আছিল। জানিব পাৰিছিলোঁ- তেওঁ ভাল ব্যৱসায়ী হিচাপে প্ৰতিষ্ঠিত হৈছে। পৰিয়ালৰ চাহ দোকানখন গুৱাহাটীৰ

অভিজ্ঞতাৰে তেওঁ নতুনকৈ সজাই-পৰাই তুলিছে। বিভিন্ন ঠাইলৈ মিঠাই যোগান ধৰিবলৈ মিঠাই প্ৰস্তুত কৰা কাৰখানাও খুলিছে। শেষত, প্ৰথমে চাব ডিলাৰ লৈ এতিয়া হিৰো কোম্পানীৰ বাইকৰ ডিলাৰ লৈছে। ব্যৱসায় তেওঁৰ খুব ভাল। অতি সম্প্ৰতি মুছলপুৰতো তেওঁ অন্য এটি ডিলাৰ খুলিছে। সাক্ষাৎকাৰটো লোৱাৰ সময়ত তেওঁৰ দ্বাৰা নিযুক্ত মুঠ কৰ্মচাৰী প্ৰায় ৬০ গৰাকী আছিল। এই বৃহৎ সংখ্যক মানুহক সংস্থাপনৰ ব্যৱস্থা কৰি দিয়াৰ বাবে মই যথেষ্ট সুখ অনুভৱ কৰিছিলোঁ। আজিও মই সেই একে সুখ অনুভৱ কৰিছোঁ, যেতিয়া শুনিলোঁ যে আপুনিও ৫২ গৰাকী অসমীয়া যুৱকক কৰ্ম সংস্থাপন দিছে।

দাস : শুনি ভাল লাগিল চাৰ। পিছে আপুনি ছাত্ৰজনৰ নামটো নক'লে।

কলিতা : অ' তেওঁৰ নাম মুকুল ঠাকুৰীয়া। ঘৰ মাথিৰাহাত। এতিয়া টিছ ডিলাৰতো থাকে। আপোনাৰ ৫২ গৰাকী কৰ্মচাৰী কিতাপৰ দোকানকেইখনতে কাম কৰে?

দাস : Pressতো কেইগৰাকীমানে কাম কৰে।

কলিতা : প্ৰেছো খুলিছে আপুনি?

দাস : হয়। Planetariumটোৰ ওচৰত Das Offset নামৰ প্ৰেছটো।

কলিতা : আপোনাৰ কিতাপবোৰ নিজৰ প্ৰেছতে ছপায়?

দাস : নাই নাই, মোৰ ইমান কিতাপ কেনেকৈ ছপাম? ৩০ শতাংশ মান আমাৰ প্ৰেছটোত ছপোৱা হয়। বাকী ৭০ শতাংশ মান ৫/৬ টা মান প্ৰেছে ছপাই থাকে। প্ৰেছটো এতিয়া সৰু হৈ আছে। সোনকালে ডাঙৰ কৰা ইচ্ছা আছে।

কলিতা : বহুত ভাল লাগিল। আপোনাৰ ব্যৱসায়িক বিস্তৃতি আৰু শ্ৰীবৃদ্ধি দেখিতো ভাল লাগিলই, ততোধিক আনন্দিত হৈছোঁ যে আপুনি ৫২ জনকৈ মানুহক কৰ্ম সংস্থাপন দি ৫২ টা পৰিয়ালৰ ভৰণ-পোষণৰ এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ অংশৰ দায়িত্ব লৈছে।

দাস : আশীৰ্বাদ কৰিব, যাতে আগলৈ আৰু অধিক অসমীয়াক সহায় কৰিব পাৰোঁ।

কলিতা : নিশ্চয়। বাৰু হাইস্কুলীয়া জীৱনত গুৱাহাটী দেখাৰ কথা ভবাটোৱেই আপোনাৰ সপোন আছিল। সেই সপোন তহানিতে দিঠক হ'ল। গুৱাহাটীত থাকি ভাৰতৰ বিভিন্ন ঠাইত ব্যৱসায় গঢ়াৰো নিশ্চয় আপোনাৰ সপোন আছিল। সেই সপোন দিঠক হৈছে। ইয়াৰ পাছত আপোনাৰ সপোনৰ পক্ষীঘোঁৰা আৰু ক'লে কিমান উৰিব?

দাস : ভাৰতৰ বাহিৰলৈ যোৱাৰ ইচ্ছা আছে। বিৰুবাৰীত দোকান কৰাৰ সময়ৰে পৰা বিভিন্ন সময়ত গোটেই অসমতে বুক ফেয়াৰত অংশ গ্ৰহণ কৰিছোঁ। ইয়াৰ দ্বাৰা মই যথেষ্ট লাভাৱান্বিত হৈছোঁ। এতিয়া পৃথিৱীৰ কেইখনমান আগ বঢ়া দেশৰ বুক ফেয়াৰত যাম বুলি ভাবিছোঁ। আমাৰ দেশত ডাঙৰ পণ্ডিত-গৱেষকসকলৰ মৌলিক চিন্তাৰ কিতাপ পোৱা নাযায়। বিদেশৰ বুক ফেয়াৰত তেনে লিখক-গৱেষকৰ মৌলিক চিন্তাৰ গ্ৰন্থৰ ৪/৫ বছৰৰ প্ৰকাশ কৰাৰ বা ব্যৱসায় কৰাৰ লীজ চুক্তি স্বাক্ষৰিত হয়। তেনে সুযোগ-সুবিধা যদি পোৱাৰ সৌভাগ্য ঘটে, সেই বাবে বিদেশলৈ ব্যৱসায়িক চিন্তাৰে যোৱাৰ কথা ভাবিছোঁ। অৱশ্যে সেয়া ল'ৰা দুজনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিব। সিহঁতকে আগ বঢ়াই দিছোঁ, মই সমৰ্থনত আছোঁ।

কলিতা : আপোনাৰ এই সপোন দিঠক হওক। আমাৰ অসমৰ পুথি ব্যৱসায়ী এজনৰ ব্যৱসায় দেশৰ সীমা ভেদি বিস্তৃত হওক-ই অসমবাসীৰ বাবেই আনন্দৰ কথা। আৰু সেই ব্যৱসায়ীজন আমাৰ ছাত্ৰ হোৱা বাবে, শিক্ষক হিচাপে ময়ে নহয়, আমাৰ মহাবিদ্যালয়ো গৌৰাৱান্বিত হ'ব। সেয়ে, শুভেচ্ছা জনালোঁ।

দাস : ধন্যবাদ চাৰ।

কলিতা : পিছে, যিখন কলেজত পঢ়ি উচ্চ শিক্ষা ল'লে, সেইখন কলেজলৈ আপোনাৰ মনত পৰেনে? সেই কলেজখনৰ বৰ্তমান অৱস্থাৰ বিষয়ে আপুনি জ্ঞাতনে?

দাস : সম্পূৰ্ণৰূপে। সেই কলেজখনৰ শিক্ষাই মোক জীৱনত প্ৰতিষ্ঠা হোৱাত বহুত সহায় কৰিছে। সেই কলেজখন কেনেকৈ পাহৰিম? আমাৰ দিনৰ গুণাৰ গাঁঠি দিয়া বাঁহৰ বেৰা আৰু টিনৰ চালিৰ ঘৰটো প্ৰকাণ্ড বিল্ডিং হ'ল, কলা-বিজ্ঞান-বাণিজ্য তিনিওটা Streamৰে গুৱাহাটীত জিলিকা হ'ল - ভাবিলেই ভাল লাগে। ল'ৰা-তিৰোতাক লৈ G.S. Road ৰে আগতে যাওঁতে, তেওঁলোকক দেখুৱাই কৈছিলোঁ - এইখন আমাৰ কলেজ। কলেজখনৰ লগত মই ঘনিষ্ঠ সম্পৰ্কও ৰক্ষা কৰি আহিছোঁ। যিদৰে জন্ম গাঁওখনৰ লগতো মই সুন্দৰ সম্পৰ্ক ৰক্ষা কৰি আছোঁ। য'ত জন্মিছোঁ, যাৰ মাটি-ধূলি-বালিত খেলি ডাঙৰ হৈছোঁ, সেই ঠাই কেনেকৈ পাহৰিম?

কলিতা : বহুত ভাল, বহুত ভাল। আপোনাৰ এনে মানসিকতাক মই শ্ৰদ্ধা জনাইছোঁ। লগতে আপুনি পত্নী-পুত্ৰসহ সুস্থ দেহ-মনেৰে সুদীৰ্ঘ সফল জীৱন কটাওক।

দাস : ধন্যবাদ চাৰ, বহুত নমস্কাৰ।

অনুৰাগ শইকীয়াৰ সৈতে সাক্ষাৎকাৰ

সাক্ষাৎ গ্ৰহণকাৰী : দ্বীপশিখা ডেকা

(মুন্সাইত বাস কৰা এজন অসমীয়া সংগীত-পৰিচালক, সুৰকাৰ, গায়ক, গীতিকাৰ অনুৰাগ শইকীয়াই “বলীউড” আৰু “স্বতন্ত্ৰ সংগীত প্ৰকল্প” দুয়োটাকে ধৰি বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত কাম কৰি আহিছে। অসম গৌৰৱ অনুৰাগ শইকীয়াৰ সৈতে দূৰভাষ যোগেদি গ্ৰহণ কৰা হৈছিল এক সাক্ষাৎকাৰ)

দ্বীপশিখা : আপুনি অসমৰ তথা ভাৰতৰ এজন সুৰকাৰ , সংগীত পৰিচালক , সংগীত প্ৰযোজক আৰু বাদ্যযন্ত্ৰবাদক। সফলতাৰ এই শিখৰত আৰোহণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত আপোনাৰ যাত্ৰা কেনেধৰণৰ আছিল জনাব নেকি ?

অনুৰাগ শইকীয়া : সৰুৰে পৰা যি পৰিৱেশত ডাঙৰ হৈছোঁ প্ৰথমতে মই সেই পৰিৱেশৰ কথাই স্বীকাৰ কৰিব লাগিব। প্ৰথমৰ পৰাই মোৰ আত্মাত গান অনুৰণিত হৈ আছিল। মোৰ মা দীপালী শইকীয়া এগৰাকী অল ইণ্ডিয়া ৰেডিঅ’ৰ শিল্পী আছিল। মায়ে গান গাইছিল, গানৰ চৰ্চা কৰিছিল। মই শুনিছিলোঁ, শিকিছিলোঁ আৰু নিজৰ মাজত সংগীত ৰোপণ কৰিছিলোঁ। দেউতা ড° অনিল শইকীয়াৰ কথা চাগৈ জানা, লোকসংস্কৃতিৰ বিষয়ে আৰু সংগীত শিকাৰ হেঁপাহখিনি, আবেদনখিনি দেউতাই পূৰণ কৰিছিল। দেউতাই গ্ৰাম’ফোন ৰেকৰ্ডবোৰ বজাই শুনাইছিল। দেউতাই সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানবোৰলৈ মোক লৈ গৈছিল। তেনেদৰে এদিন ভূপেন হাজৰিকাৰ সান্নিধ্যলৈও আহিছিলোঁ। মোৰ কাৰণে সেইখিনিয়েই সম্পদ। স্কুলত মই গায়ক আছিলোঁ। মানে ক্লাছত গান গাবলৈ আৰম্ভ কৰিছিলোঁ (হাঁহি)।

দ্বীপশিখা : আপোনাৰ শিক্ষা জীৱনৰ বিষয়ে ক’ব নেকি ?

অনুৰাগ শইকীয়া : স্কুলৰ শিক্ষা মই মৰাণত গ্ৰহণ কৰিছোঁ। উচ্চতম মাধ্যমিক আৰু স্নাতক ডিগ্ৰী কটন কলেজৰ পৰা লাভ কৰিছোঁ। কটন কলেজত পঢ়ি থকা সময়খিনিতেই মই সংগীতৰ বৰ্তমানৰ যিখিনি কৰিব পাৰিছোঁ তাৰ ভেটি গঢ়িছিলোঁ বুলি ক’ব পাৰা। স্নাতক সম্পূৰ্ণ কৰাৰ পাছত মই মুম্বাইলৈ গুচি আহোঁ। এইটো মোৰ দীৰ্ঘদিনীয়া সপোন আছিল। অৱশ্যে চেণ্ট্ৰাৰ “স্বৰ্ণভূমি একাডেমী অৱ মিউজিক”তো কিছুদিন কটাওঁ। ২০০৯ চনত “টোপ্ টোপ্” নামৰ এটা অসমীয়া গীতৰ এলবামৰ কাম কৰিছিলোঁ। কটন কলেজত পঢ়ি থাকোঁতে

“পানী” নামৰ নাটক এখনত সংগীত পৰিচালক আছিলোঁ। সদায় নতুন নতুন অভিজ্ঞতাৰ লগত সংগীত সাধনা কৰি গৈছিলোঁ আৰু সফলো হৈছিলোঁ। আৰু মই ভাবোঁ কলেজীয়া জীৱনটো সেইটোৱেই। স্মৃতি আৰু লক্ষ্য গঢ়ি তোলাৰ কথা। কলেজত সঁচাকৈয়ে ভাল বন্ধু পাইছিলোঁ, যিসকল সঁচাকৈয়ে ভাল মানুহ আছিল। মানে তুমি মাত্ৰ তেওঁলোকৰ লগত বন্ধুত্ব কৰা। অভিজ্ঞতাবোৰ স্বতঃস্ফূৰ্তভাৱে ভাল হৈ গৈ থাকিব। কটন কলেজত মোৰ কেইজনমান বন্ধু আছিল, যাৰ সৈতে সঁচাকৈয়ে আজিলৈকে ঘনিষ্ঠ।

দ্বীপশিখা : “প্ৰজেক্ট বৰগীত”ৰ জৰিয়তে বৰগীতক সমগ্ৰ বিশ্বৰ আগলৈ লৈ যোৱাৰ ক্ষেত্ৰত আপুনি চলোৱা প্ৰচেষ্টাখিনি বিশেষ। তাৰ বিষয়ে দুআষাৰ মান?

অনুৰাগ শইকীয়া : “প্ৰজেক্ট বৰগীতে” সমগ্ৰ বিশ্বতেই বৰগীতক যাতে অধিক পৰিচয় কৰাই দিয়ে সেয়াই মোৰ উদ্দেশ্য আছিল। এইটো প্ৰজেক্টত যথেষ্ট সময় দিছিলোঁ। “প্ৰজেক্ট বৰগীত”ৰ উদ্দেশ্যই হৈছে বৰগীতৰ চৰ্চা বৃদ্ধি, প্ৰচাৰ আৰু প্ৰসাৰ। কেৱল বাদ্যযন্ত্ৰই নহয়, গীতৰ কথা আৰু কণ্ঠত ৮০ জনতকৈ অধিক সংগীতজ্ঞৰ অৰ্কেষ্ট্ৰাৰ সংগীত সংযোজন কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিলোঁ।

দ্বীপশিখা : আপুনি কৈলাশ খেৰ, চনু নিগম, অৰিজিত সিং, আকৰ্ষ খুৰাণা, ৰেখা ভৰদ্বাজ, আলিশা চিনাইৰ দৰে ব্যক্তিসকলৰ সৈতে কাম কৰিছে। কেনেকুৱা অনুভৱ?

অনুৰাগ শইকীয়া : অনুভৱ খুবই ভাল লগা। সদায় নতুন নতুন কথা শিকি যাওঁ। তেওঁলোক বহুত পৰিশ্ৰমী। মই তেওঁলোকৰ ছাত্ৰ বুলি নিজকে ভাবোঁ। মানে গান, সংগীতৰ ছাত্ৰ।

দ্বীপশিখা : বলিউডৰ বিখ্যাত সংগীত পৰিচালক চেলিম চুলেইমানৰ “ভূমি ২০২১”ৰ “কাঁচিয়লি” গীতটোৰ কিয়দংশত আপুনি গুৰুজনাৰ মহান সৃষ্টিক উপস্থাপন কৰাৰ সামান্য চেষ্টা কৰিছে আৰু সফল হৈছে। “কাঁচিয়লি পোহৰে” গীতটিৰ সফলতাৰ পাছত কি ক’ব বিচাৰিব?

অনুৰাগ শইকীয়া : আচলতে অৱাস্তৱ যেনো লাগে। কাৰণ বহুত মৰম পাইছোঁ। বহুতে আৰু অধিক পাছলৈ আশা কৰিছে। লগতে ই এক প্ৰকাৰে ইতিবাচক অনুভৱ হয় যে ক’বাত কোনোবা নতুন পুৰুষ অনুপ্ৰাণিত হৈছে। মহাপুৰুষ গুৰুজনাৰ অনুপম সৃষ্টি “খোল” বাদ্য ভাগিক প্ৰচাৰ-প্ৰসাৰৰ বাবে সামান্য

চেষ্টা কৰি থকা হৈছে। “কাঁচিয়লি” গানটো শুনি কেনেকুৱা পাইছা?

দ্বীপশিখা : আপোনাৰ ভৱিষ্যত পৰিকল্পনা?

অনুৰাগ শইকীয়া : কাইলৈ কি হ’ব মই নাজানো। কিন্তু যি অভিজ্ঞতা হৈ আছে, মোক যথেষ্ট জ্ঞান দিছে। কেনেকৈ সহনশীল হ’ব লাগে, কেনেকৈ নিজৰ মাটিখিনিক পাহৰি যাব নালাগে। মুম্বাইত কাম কৰিলেও অসমীয়া সুৰ বুকুত বাজি উঠে, ৰেডিঅ’ অন কৰিলে যেতিয়া অসমীয়া গীত এটা বাজে, চেলাইত যেতিয়া অসমীয়া গীতৰ মজলিছ বহে, মুম্বাইত যেতিয়া অসমীয়া গীত বাজে মানুহে ফোন কৰে। আমি যেতিয়া জাতিৰ কথা পাতোঁ, ভাষাৰ কথা পাতোঁ, তেতিয়া এই বিষয়বোৰ চাগৈ আহিবলগীয়া দিনবোৰৰত নতুন প্ৰজন্মক উৎসাহ জনাব। মই আশাবাদী।

দ্বীপশিখা : ভাৰতীয় সংগীত জগতত চলি থকা বৰ্তমানৰ ধাৰাটোৰ বিষয়ে আপোনাৰ কি মন্তব্য? আপুনি নতুন কিছুমান ধাৰা সৃষ্টি কৰিব বিচাৰেনে?

অনুৰাগ শইকীয়া : মই ভাবোঁ ক্লাছিকেল আৰু বিনোদন এই দুয়োটা ধাৰাৰ সুবিধা মোৰ ওচৰলৈ আহিছে। যেনেকৈ বিচাৰোঁ তেনেকৈ প্লেটফৰ্ম এটা পোৱা যায়। মাথোঁ কষ্ট আৰু সাধনা কৰি যাব লাগে। ৰাস্তা নিজে নিজে ওলায়। বহুত পুৰণি গীত আকৌ ঘূৰি আহিছে আৰু কিছুমানৰ কাম ভাল হৈছে। কিছুমানৰ কাম ভাল নহয় আৰু কিছুমান বিৰক্তিকৰ হৈ পৰিছে। এতিয়া চিংগলৰ ট্ৰেণ্ড, নন-ফিল্ম চিংগলৰ দিন। বহুত ভিন্নতা ওলাইছে। বলীউড উদ্যোগৰ মানুহে লাহে লাহে নন-ফিল্ম গীতৰ দিশত আগ বাঢ়িছে। মৌলিক সংগীত আৰু ওলাব লাগিব। যেতিয়া ভাবোঁ ক’ব পৰা আৰম্ভ কৰিছিলোঁ, তেতিয়া এই যাত্ৰা আচৰিত লাগে। সকলোৱে কোৱাৰ দৰে মই এটা সপোন লৈ মুম্বাইলৈ আহিছিলোঁ, মুম্বাই মোৰ সপোনৰ চহৰ আছিল। নিশ্চিতভাৱে এই ঠাইখনে মোক বহুত দিছে।

দ্বীপশিখা : নতুন প্ৰজন্মক কি ক’বলৈ বিচাৰিব?

অনুৰাগ শইকীয়া : কিশোৰ-কিশোৰী বা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে বহুত কাম কৰিব পাৰে। কেতিয়াবা ভুলো হ’ব। ভুলৰ পৰা শিকিব। আমি বহুত কাম কৰিব পাৰোঁ, যদিহে আমি কেৱল আমাৰ মন-মগজু এক লক্ষ্যত স্থিৰ কৰিব ৰাখোঁ। মই যুৱক-যুৱতীসকলক অনুপ্ৰাণিত কৰি ভাল পাওঁ।

অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যত প্ৰথম...

প্ৰথম অসমীয়া 'কাব্য'

অসমীয়া কাব্য-সাহিত্যৰ ক্ষীণ আভাস খ্ৰীষ্টীয় দশম-দ্বাদশ শতিকাত ভাৰতৰ উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলত ৰচিত চৰ্যাপদত পোৱা যায়। বৌদ্ধ ধৰ্মৰ সহজয়ান পন্থাৰ উপাসনা গীত এই চৰ্যাপদসমূহ উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ আৰ্য ভাষাসমূহৰ মাতৃ মাগধী প্ৰাকৃতৰ অপভ্ৰংশ স্তৰৰ ভাষাত ৰচিত হৈছিল। সেইবাবে এই চৰ্যাপদসমূহত ভাৰতৰ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ অসমীয়া, বঙালী, উৰিয়া, ভোজপুৰী আৰু মৈথিলী - এই ভাষাসমূহে নিজস্ব ৰূপ লোৱাৰ আগৰ ৰূপ পোৱা যায়। সেই ধাৰাতেই চৰ্যাপদত অসমীয়া ভাষায়ো সুকীয়া ৰূপ লোৱাৰ পূৰ্বৱৰ্তী স্তৰৰ শব্দ সম্ভাৰগত, ৰূপতাত্ত্বিক আৰু বৈয়াকৰণিক বৈশিষ্ট্য লক্ষ্য কৰা যায়। উল্লেখযোগ্য যে চৰ্যাপদৰ কবি ৮৪ জন সিদ্ধাচাৰ্যৰ ভিতৰৰ কমেও চাৰিজন অসমৰ বুলি জনা যায়। এইখিনিতে চৰ্যাপদৰ ভাষাৰ এটি চানেকি এনে ধৰণৰ -

কাআ তৰুবৰ পঞ্চবি ডাল।

চঞ্চল চিত্ত পৈথো কাল।।

(অৰ্থাৎ - গছ হ'ল দেহ, গছৰ ডালৰ নিচিনাকৈ মানুহৰ দেহতো পাঁচটা প্ৰবৃত্তি থাকে। এই প্ৰবৃত্তিসমূহেৰে আমাৰ মন চঞ্চল আৰু এই চঞ্চল মনেৰে আমি কাল অতিক্ৰম কৰোঁ।)

ইয়াৰ পৰৱৰ্তী কালত সম্পূৰ্ণ বিকশিত অসমীয়া ভাষাৰে ৰচিত প্ৰথম অসমীয়া কাব্য হ'ল - 'প্ৰহ্লাদ চৰিত্ৰ', কবি- হেম সৰস্বতী।

এইজনা কবি কমতাপিপতি দুৰ্গভনাৰায়ণৰ ৰাজ্যত আৰু সম্ভৱতঃ তেওঁৰ পৃষ্ঠপোষকতা লাভ কৰি 'প্ৰহ্লাদ চৰিত্ৰ' আৰু 'হৰগৌৰী-সংবাদ' ৰচনা কৰে। হেম সৰস্বতীয়ে বামন-পুৰাণৰ পৰা 'প্ৰহ্লাদ চৰিত্ৰ'ৰ ঘটনা লোৱা বুলি উল্লেখ কৰিছে যদিও বৰ্তমান প্ৰচলিত 'বামন-পুৰাণ'ত বিষুৰে নৰসিংহ অৱতাৰ গ্ৰহণ আৰু শিশু প্ৰহ্লাদৰ বিষুভক্তিৰ বিৱৰণ নাই। চতুৰ্দশ শতিকাত প্ৰচলিত 'বামন-পুৰাণ'ত হয়তো এই আখ্যান সংযুক্ত আছিল। 'প্ৰহ্লাদ চৰিত্ৰ' এখনি সৰু বৰ্ণনাত্মক

কাব্য। দানৱৰাজ হিৰণ্যকশিপুৰে পুতেক প্ৰহ্লাদক বিষুভক্তি আচৰণ কৰা কাৰণে কৰা উৎপীড়ণ আৰু শেষত নৰ-সিংহৰূপী বিষুৰে হাতত হিৰণ্যকশিপু বধৰ বিৱৰণ পোৱা যায়।

প্ৰথম অসমীয়া 'বৰগীত'

'বৰগীত' মহাপুৰুষৰ অভিনৱ অৱদান। 'বৰগীত' নামকৰণ অৱশ্যে মহাপুৰুষে কৰা নাই, পৰৱৰ্তী বৈষ্ণৱ ভক্তইহে মহাপুৰুষ দুজনে ৰচনা কৰা মহত্বপূৰ্ণ গীতসমূহক উক্ত আখ্যা দিয়ে। 'বৰগীত'সমূহক বাণীকান্ত কাকতিয়ে Noble Numbers, কালিৰাম মেধিয়ে Songs Celestial আখ্যা দিছে। দৰাচলতে বিষয়বস্তুৰ মহত্ব, ৰচনাভঙ্গীৰ সৌষ্ঠৱ আৰু শাস্ত্ৰীয় সুৰৰ গাভীৰ্য আৰু কল্পনাৰ সংযমে মহাপুৰুষৰ দ্বাৰা ৰচিত এই গীতসমূহক সমসাময়িক আন শাস্ত্ৰীয় সুৰযুক্ত গীতৰপৰা পৃথক কৰিছে আৰু এই কাৰণেই ইয়াক সাধাৰণ গীতৰ বিপৰীতে 'বৰগীত' বোলা হ'ল। চৰিত পুথিত থকা উল্লেখক সত্য বুলি ধৰিলে বৰগীতৰ প্ৰথম সৃষ্টি হয় খ্ৰীষ্টীয় পঞ্চদশ শতিকাৰ শেষ দশকৰ আৰম্ভণিতে। সেই উল্লেখ মতে মহাপুৰুষে প্ৰথমবাৰ তীৰ্থভ্ৰমণ কৰি ফুৰোঁতে যেতিয়া বদৰিকাশ্ৰমত উপস্থিত হয় তেতিয়া তেখেতে হেনো 'মন মেৰি ৰাম চৰণেহি লাগু' —এই বৰগীতটি ৰচনা কৰে। ১৪৯০ খ্ৰীষ্টাব্দমানত এই গীত ৰচিত হয়।

ৰাগ : ধনশ্ৰী

তাল : পৰি

ধ্ৰুং : মন মেৰি ৰাম চৰণেহি লাগু।

তই দেখনা অন্তক আগু।।

পদ : মন আয়ু ক্ষণে ক্ষণে টুটে।

দেখো প্ৰাণ কোনদিনে ছুটে।।

মন কাল অজগৰে গিলে।

জান তিলেক মৰণ মিলে।।

মন নিশ্চয় পতন কায়া।

তই ৰাম ভজ তেজি মায়া।।

ৰে মন ইসব বেযয় ধান্কা।

কেনে দেখি নেদেখস আন্ধা ।।
মন সুখে পাৰ কৈছে নিন্দ ।
তই চেতিয়া চিন্ত গোবিন্দ ।।
মন জানিয়া শঙ্কৰে কহে ।
দেখ বাম বিনে গতি নহে ।।

প্ৰথম অসমীয়া 'নাট'

শঙ্কৰদেৱ অসমীয়া নাট্য সাহিত্যৰ জনক । নাটকসমূহ (৬ খন) ৰচনা কৰাৰ আগতে শঙ্কৰদেৱে 'চিহ্ন যাত্ৰা' নামেৰে নাট লিখি তাত অভিনয় কৰি জনসমাজক চমৎকৃত কৰিছিল । প্ৰথম তীৰ্থ ভ্ৰমণৰ পৰা উভতি আহি বৰদোৱাত এই অভিনয় ৭ দিন ৭ ৰাতি অনুষ্ঠিত হৈছিল । এই প্ৰথম নাট সম্ভৱতঃ সংলাপবিহীন আছিল আৰু কেৱল নৃত্য-গীত আৰু চৰিত্ৰৰ প্ৰৱেশ দেখুওৱা হৈছিল । আন নাটৰ দৰে ইয়াত সূত্ৰধাৰ, ধেমালি শ্লোক, ভটিমা আদিৰ প্ৰয়োগ হোৱাৰ কথা বামচৰণ ঠাকুৰে উল্লেখ কৰিছে; কিন্তু আখ্যান নথকাৰ কাৰণে নাইবা লিপিবদ্ধ ৰূপ নথকাৰ কাৰণে ইয়াৰ পুনৰাভিনয় হোৱাত বোধকৰো অসুবিধা হৈছিল । সেই কাৰণেই আখ্যান আৰু সংলাপযুক্ত অক্ষীয়া নাটকেইখন লিখিবলগীয়া হয় । প্ৰথমখন নাট 'পত্নীপ্ৰসাদ' বেলগুৰিত লিখে আৰু বাকীকেইখন পাটবাউসীত আৰু 'ৰামবিজয়' কোচবিহাৰত জীৱনৰ শেষকালত ৰচনা কৰে ।

প্ৰথম অসমীয়া 'গদ্য'

শঙ্কৰদেৱৰ অংকীয়া নাটত প্ৰথম অসমীয়া গদ্যৰ দুৰ্বল চানেকি দেখা যায় । কিন্তু ই গদ্য নাছিল । গতিকে শঙ্কৰদেৱৰ শিষ্য দামোদৰদেৱৰ অনুগামী 'ভট্টদেৱ' হিচাপে খ্যাত বৈকুণ্ঠনাথ ভাগৱত ভট্টাচাৰ্যই অসমীয়া গদ্যৰ প্ৰথম খনিকৰ । শঙ্কৰদেৱে অনুবাদ কৰা ভাগৱত পদ্য ছন্দত লিখা বাবে সৰ্বসাধাৰণ লোকৰ বাবে সহজবোধ্য হোৱা নাছিল । সেইবাবে 'স্ট্ৰী-শুদ্ৰে' সহজে বুজিব পৰাকৈ ভাগৱতখন অনুবাদ কৰিবলৈ গুৰু দামোদৰদেৱে দিয়া আজ্ঞা শিৰোগত কৰি বৈকুণ্ঠনাথ ভাগৱত ভট্টাচাৰ্যই কথাত বা গদ্যত প্ৰথম অনুবাদ কৰিছিল । তাৰ পাছত 'গীতা' আৰু 'ৰত্নাৱলী'ও ভট্টদেৱে অনুবাদ কৰিছিল । সেইবাবেই বৈকুণ্ঠনাথ ভাগৱত ভট্টাচাৰ্য অসমীয়া গদ্য সাহিত্যৰ জনক । তিনিওখন তত্ত্বপ্ৰধান সংস্কৃত শাস্ত্ৰ অসমীয়া ভাষালৈ ৰূপান্তৰ কৰি

ভট্টদেৱে অসমীয়া ভাষাক উচ্চ মৰ্যাদা প্ৰদান কৰাৰ লগতে তত্ত্বগধুৰ ভাব প্ৰকাশৰ শক্তিসম্পন্ন বাহনৰূপেও অসমীয়া গদ্য ভাষাক থিয় কৰায় । উল্লেখযোগ্য যে ভট্টদেৱক আধুনিক ভাৰতীয় আৰ্যভাষা সমূহৰো গদ্য সাহিত্যৰ বাটকটীয়া বুলি কোৱা হয় ।

প্ৰথম অসমীয়া 'চৰিত পুথি'

মাধৱদেৱৰ ভাগিনীয়েক বামচৰণ ঠাকুৰে লিখা গুৰুচৰিতখন প্ৰথম অসমীয়া চৰিত পুথি । খ্ৰীষ্টীয় সপ্তদশ শতিকাৰ অন্যতম বিশেষত্ব-চৰিত পুথি'ৰ উৎপত্তি আৰু বিকাশ । 'কথা গুৰুচৰিত'ৰ মতে মাধৱদেৱেই প্ৰথমতে ভকত সমাজত গুৰুৰ গুণানুকীৰ্তন কৰি 'চৰিত তোলা' প্ৰথা প্ৰৱৰ্তন কৰে । তাৰ পাছৰ পৰাই এই প্ৰথা সত্ৰ আৰু ভক্ত সমাজত প্ৰচলিত হয় আৰু গুৰু-পৰম্পৰাৰ জীৱনী আৰু কাৰ্যাৱলী বৰ্ণনা কৰি চৰিত পুথি ৰচিত হ'বলৈ ধৰে । চৰিত পুথি দুই শ্ৰেণীৰ ।

'চৰিত পুথি'সমূহত সন্তসকলৰ আদৰ্শতত্ত্বক ৰূপটোহে পোৱা যায় । চৰিতকাৰসকল সাধাৰণতে ভক্ত নাইবা শিষ্য আছিল । গতিকে শিষ্য বা ভক্তৰ দৃষ্টিৰে চাই গুৰুসকলৰ কেৱল আদৰ্শাত্মক ৰূপহে চিত্ৰিত কৰিছে । অষ্টাদশ শতিকাত গদ্যত ৰচনা কৰা চৰিত-পুথিৰ বিশেষ বিকাশ দেখা যায় । তাৰ ভিতৰত উপেন্দ্ৰচন্দ্ৰ লেখাৰুৰ সম্পাদিত 'কথা-গুৰু-চৰিত'ৰ কথা উল্লেখ কৰিব পাৰি ।

প্ৰথম অসমীয়া 'আলোচনী'

শিৱসাগৰৰ মিছনেৰী প্ৰেছৰ পৰাই ইং ১৮৪৬ চনত 'অৰুণোদই'(অৰুণোদয়) মাহেকীয়া আলোচনী প্ৰকাশ হৈ ওলায় । এইখনেই প্ৰথম অসমীয়া আলোচনী । নাথান ব্ৰউন, এ এইচ ডেনফোৰ্থ (A.H.Denforth) আৰু এচ এম হুইটিং (S.M.Whitting), মাইলচ ব্ৰগন, ডব্লিউ ৰাৰ্ড, বেং ক্লাৰ্ক, গাৰ্নি আদিয়ে এই কালত সম্পাদন কৰি ১৮৮০ খ্ৰীষ্টাব্দলৈকে প্ৰকাশ কৰে । ১৮৬৭ চনলৈকে নিয়মিতভাৱে 'অৰুণোদই' প্ৰকাশ হৈছিল, ১৮৬৯ চনৰ পৰা ১৮৮০ চনলৈকে কাকতখন নিয়মিতভাৱে প্ৰকাশ পোৱা নাছিল, এৰা-ধৰাকৈহে প্ৰকাশ হৈছিল । শেষৰ কেইবছৰ এ. কে. গাৰ্নিৰ সম্পাদকীয়ত্বত কাকতখন প্ৰকাশ হৈছিল । ১৫৫৬ চনলৈ কাকতখনত আলোচনী আৰু সংবাদপত্ৰ দুটা খণ্ডত প্ৰকাশ

হৈছিল, কিন্তু ১৮৫৬ চনৰ পৰা সংবাদ পত্ৰ অংশ উঠাই দিয়া হয়।

প্ৰথম অসমীয়া আধুনিক 'নাটক'

প্ৰথম অসমীয়া আধুনিক নাট হ'ল - 'ৰাম নৰমী'। গুণাভিৰাম বৰুৱাই ৰচনা কৰা এই সামাজিক নাটখনি ১৮৫৭ চনত প্ৰকাশ হৈছিল। এই নাটখনত বিধৱা, বিবাহহীনতাৰ কুফল দেখুৱাবলৈ গৈ বাল বিধৱা নৰমীয়ে যৌৱনপ্ৰাপ্ত হোৱাত কেনেদৰে ৰামৰ লগত প্ৰণয় পাশত আবদ্ধ হয়, সন্তান সন্তৱা হোৱাত কেনেদৰে ৰাম, নৰমীৰ লগতে তেওঁলোকৰ পৰিয়ালো সামাজিক অবিচাৰ-নিৰ্যাতনৰ বলি হ'বলগীয়া হয় আৰু তাৰ পৰিণতিত ৰাম, নৰমী দুয়ো কেনেদৰে আত্মঘাতী হ'বলগীয়া হয়- এই ঘটনাৱলীৰ মৰ্মস্পৰ্শী উপস্থাপন ঘটোৱা হৈছে।

অসমীয়া সাহিত্যৰ প্ৰথম পৌৰাণিক নাট - 'সীতা হৰণ'। এইখন ৰমাকান্ত চৌধুৰীয়ে ৰচনা কৰিছিল।

অসমীয়া সাহিত্যৰ প্ৰথম ঐতিহাসিক নাট - 'জয়মতী'। এইখন পদ্মনাথ গোহাঞি বৰুৱাই ৰচনা কৰিছিল।

অসমীয়া সাহিত্যৰ প্ৰথম ধেমেলীয়া নাট (প্ৰহসন) - 'বেলিমাৰ'। এইখন লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাই ৰচনা কৰিছিল।

প্ৰথম অসমীয়া 'হাস্যব্যঙ্গাত্মক ৰচনা'

হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাই অসমীয়া সাহিত্যত প্ৰথম হাস্যব্যঙ্গাত্মক সাহিত্য ৰচনা কৰে। বাক্-চাতুৰ্যপূৰ্ণ বুদ্ধিনিষ্ঠ হাস্যৰসক (Wit), সহানুভূতিপূৰ্ণ কৰুণামিশ্ৰিত হাস্যৰস (Humour) আৰু বিদ্ৰূপাত্মক হাস্যৰস (Satire) — এই তিনি শ্ৰেণীৰ হাস্যৰসে হেমচন্দ্ৰ-গুণাভিৰামৰ যুগতে অসমীয়া সাহিত্যত প্ৰকাশ লাভ কৰে। 'অৰুণোদই যুগ'ৰ নিধিৰাম ফাৰেলে ঠায়ে ঠায়ে হিন্দুধৰ্মক বিদ্ৰূপ কৰা দেখা যায়, কিন্তু হাস্যৰসৰ আৱৰণত সি প্ৰকাশ কৰা নাছিল; গতিকে তাক ব্যঙ্গ সাহিত্য বুলিব নোৱাৰি। ই পোনপটীয়া আক্ৰমণ, গতিকে হাস্যৰসৰ অন্তৰ্ভুক্ত নহয়। বাক্-চাতুৰ্য, শ্লেষ, পৰিহাস-ৰসিকতাৰ যোগেদি যেতিয়া ব্যক্তি বা সমাজৰ দোষ-ত্রুটি আৰু অসংগত ব্যৱহাৰৰ স্বৰূপটো উদ্ঘাটন কৰি দিয়ে। তেতিয়া সেই ৰচনাই লেখকৰ দৃষ্টিভঙ্গী অনুসৰি 'ছেটায়ৰ (Satire) বা হিউমাৰ'ৰ (Humour)

ৰূপ লয়। হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাই ব্যঙ্গ সাহিত্যৰ যোগেদি সেই সময়ৰ অধঃপতিত অসমীয়া সমাজৰ স্বৰূপ উদ্ঘাটন কৰি সমাজ শুধৰণিৰ পথ বিচাৰিছিল। তেওঁৰ হাস্যৰস প্ৰকাশ পাইছে সহানুভূতিহীন ব্যঙ্গৰ মাজেদি।

হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাৰ প্ৰথম হাস্যব্যঙ্গাত্মক সৃষ্টি হ'ল- 'কনীয়াৰ কীৰ্তন'

প্ৰথম অসমীয়া 'ছপা পুথি'

'ধৰ্মপুস্তক' হ'ল কলিয়াবৰৰ আত্মাৰাম শৰ্মাৰ দ্বাৰা অনুদিত খ্ৰীষ্টান ধৰ্মীয় গ্ৰন্থ। জগন্নাথ ক্ষেত্ৰত তীৰ্থ কৰিবলৈ গৈ উভতি আহোঁতে শ্ৰীৰামপুৰৰ বেভাৰেণ্ড কেৰিৰ সংস্পৰ্শত আহে আৰু খ্ৰীষ্টধৰ্ম গ্ৰহণ কৰি বিয়া-বাৰু কৰাই নিগাজিকৈ থাকে। কেৰি চাহাবৰ নিৰ্দেশক্ৰমে প্ৰথমতে 'নিউ টেষ্টামেণ্ট' আৰু পাছত 'অল্ড টেষ্টামেণ্ট' অসমীয়ালৈ অনুবাদ কৰে। এই অনুবাদৰে গ্ৰন্থৰূপ 'ধৰ্মপুস্তক'। এইখন ১৮১৩ চনত ইংৰাজ মিছনেৰীৰ দ্বাৰা ছপা কৰি উলিওৱা হয়। অসমীয়াত লিখা প্ৰচাৰ পুস্তিকাসমূহো (Tracts) আত্মাৰামে ৰচনা কৰা বুলি ধাৰণা হয়।

প্ৰথম অসমীয়া 'আধুনিক কাব্য'

'অভিমন্যু বধ' কাব্যৰ কবি ৰমাকান্ত চৌধুৰী। এওঁ মাইকেল মধুসূদন দত্তই প্ৰৱৰ্তন কৰা অমিত্ৰাক্ষৰ ছন্দ প্ৰয়োগ কৰি ১৮৭৫ চনত 'অভিমন্যু বধ' কাব্য ৰচনা কৰে। এই কাব্যৰ আৰ্হি মাইকেলৰ - 'মেঘনাদ-বধ'। মাইকেল কাব্যৰ ৰীতি অনুকৰণ কৰিছে যদিও ৰমাকান্তৰ 'অভিমন্যু বধ' আচছ্ৰা শব্দ নাইবা কষ্ট-কল্পনাৰ প্ৰয়োগ নাই। মাইকেল মধুসূদন দত্ত আৰু প্ৰমীলাৰ অনুৰূপত ৰমাকান্তই উত্তৰা আৰু অভিমন্যুৰ চৰিত্ৰ অঙ্কন কৰিছে।

প্ৰথম অসমীয়া 'আধুনিক কবিতা'

'জোনাকী যুগ'ৰ ত্ৰিমূৰ্তিৰ অন্যতম চন্দ্ৰকুমাৰ আগৰৱালাই ৰচনা কৰিছিল প্ৰথম অসমীয়া আধুনিক কবিতা - ৰমন্যাসিক কবিতা - 'বনকুঁৱৰী'। আধুনিক অসমীয়া সাহিত্যত ৰোমাণ্টিক ভাব-আদৰ্শেৰেই কাব্য আন্দোলনক নেতৃত্ব দিয়া প্ৰথম কবি আছিল চন্দ্ৰকুমাৰ আগৰৱালা। 'জোনাকী'ৰ প্ৰথম বছৰ প্ৰথম সংখ্যাত প্ৰকাশ পোৱা আগৰৱালাৰ 'বনকুঁৱৰী' নামৰ গীতি-কবিতাটিয়েই আধুনিক কবিতাৰ শুভাৰম্ভ। 'জোনাকী'ত প্ৰকাশ পোৱা তেওঁৰ গীতি-

কবিতাসমূহেই অসমীয়া গীতি-কবিতাৰ পৰম্পৰা সৃষ্টি কৰাত সহায় কৰে বুলি ক'ব পাৰি। 'জোনাকী'ত প্ৰকাশ পোৱা আৰু পাছত লেখা কবিতাৰ প্ৰথম খূলটো হ'ল 'প্ৰতিমা' (১৯১৩)। বেজবৰুৱাই উক্ত পুথিৰ আলোচনা প্ৰসঙ্গত লিখিছিল— 'প্ৰতিমাখন সৰু, কিন্তু নিভাঁজ সোণৰ'। তেওঁৰ দ্বিতীয় কবিতাৰ পুথি 'বীণ-বৰাগী' (১৯২৩)। তেওঁৰ দৃষ্টিত সত্য আৰু সুন্দৰৰ প্ৰভেদ নাই। তেওঁৰ দৃষ্টিত 'মানুহেই দেৱ, মানুহেই সেৱ, মানুহে বিনে নাই কেৱ। কৰা কৰা পূজা, পাদ্য অৰ্ঘ্য লৈ, জয় জয় মানব দেৱ'। তলত চন্দ্ৰকুমাৰ আগৰৱালাৰ প্ৰথম সৃষ্টি 'বনকুঁৱৰী' কবিতাটো উল্লেখ কৰা হ'ল -

নিজম দুপৰীয়া সুহৰিটি মাৰি
 মাতিলে নো কোনে কাক?
 বিজন বনত কোন ক'ত আছে?
 হালিছে গছৰ আগ।
 গহীন গছত বতাহৰ ছাটি—
 পাত কঁপে থৰ থৰ।
 হাবিৰ মাজৰ পৰা কোনে নো বা
 মাতি উঠে 'মৰ মৰ?'
 নিচুক লতিকা গছক সাৰটি—
 প্ৰতি অঙ্গে চুমাচুমা।
 পাতৰ আঁৰত থাকি কপৌটিয়ে
 কিবা কৰে জুমাৰুমা!
 মৰমৰ গীত জুৰিলে লাজুকি—
 মাত ফুটেই বা নাই।
 বিৰিখে হাঁহিছে হালিছে জালিছে
 নইৰ মুখলৈ চাই।
 কিবা কথা কয় নৈয়ে কুলু কুলু
 ইটোটো ধেমালি যিহে!
 কোনে চায় নিতৌ বনৰ ধেমালি?
 মাতিলে নো সিটি কিহে?
 গছৰ আগত ময়না পখিটি
 মাতি সি নিচুক হ'ল।
 শুনো শুনো, শনিবলৈ বাট চাওঁ,

মনতে হেঁপাহ ব'ল।
 সিজুপি বকুল, — এই এৰাবাৰী
 কোন কাহানিবা গ'ল।
 চিন এই ভেটি তামোল লেটেকু—
 হ'ল বহু দিন হ'ল।
 বাঁহৰ ছঁয়াত গজালি গজিছে
 কোন নো ইয়াত ফুৰে?
 জুৰ জুৰ কৰি বতাহ বলিছে
 বাঁহৰ মাজে মাজে ঘূৰে।
 পাতে পাতে কিবা ফুচফুচাইছে
 মাৰিছে মিচিকি হাঁহি।
 কলাঘুমটীয়া সুখৰ এলাহ
 বতাহে সুৰসুৰায়হি।
 গাত গা লগাই কপৌ দুটিয়ে
 মুখতে মুখ দি আছে।
 অকণি বুকুত ইটিক সুমাই
 সিটিয়ে মৰম যাচে।
 অকণি ছোৱালী— যক্ষিণী কন্যা
 এফেৰি ফুলৰে পাহি
 জানৰ কাষত পানী খুৱাইছে
 হৰিণা পোৱালি লাহি।
 চমকি চায় বই থাকে থৰে—
 কুমাৰীৰ মুখলৈ চাই,
 'কিনো নো চাইছ!' বুলি ছোৱালীয়ে
 গালতে হাঁহি চৰায়।
 দুখোজতে লৰি পালেগৈ ঘূৰি
 যক্ষিণী কুমাৰী মাজ,
 আঁহতৰ তলে নাচিছে দুজনী
 পিন্ধি বনফুল সাজ।
 মুকলি চুলিৰে নাম গায় ঘূৰি
 চাপৰি টুক্ টুক্ টুক্।
 ৰূপহীৰ মেল দেৱযোনি খেল
 মানুহে নেদেখা মুখ।
 খিল্ খিল্ হাঁহি গ'ল দিহাদিহি

চিঙ্গে ফুল কতোজনী।
 কপৌৰ বাঁহলৈ উৰি গ'ল কোনো,
 দিলে গৈ চুমা একণি।
 খোপাত পিন্ধিছে বনৰ পখিলা,
 আটাই আপোন ধন।
 বন ফুলৰ মৌ পিছে কোনোৱে বা,
 শাস্ত হ মানুহ মন।
 কি দেখিছ মৌ শ্যামল পাটীত
 ছঁয়াত বা কিনো চাম।
 নীল চুলি মেলাইছে কোনে নো বা—
 মুখনি উজল শ্যাম।
 মৰকত মণি জিলিকে শিৰত—
 দেৱী হ'ব বনকুঁৱৰী।
 মুকুতাৰে অঁৰা লগতে ইজনা
 জলৰ দেৱী নীয়ৰী।
 চুলি বান্ধি দিছে কুঁৱৰীৰ মেলি,
 খোপাত আৰিছে মালা,
 আগতে অলেখ বনফুল ৰাশি
 ৰূপেৰে গোন্ধেৰে ভৰা।
 জুৰজুৰ কৰি আনিলে বতাহে
 উৰাই কেতেকী পাহি,
 মলমলাই গ'ল দিশ বিদিশ
 মাতিলে বতাহে হাঁহি—
 “মৰম ভিখাৰী, বিচাৰিছোঁ দেৱী
 প্ৰাণৰ অমিয়া মাধুৰী।”
 মিচিকনি মাৰি হাঁহি দান দিলে
 দুয়ো প্ৰকৃতি কুঁৱৰী।
 অথিৰ বায়ুৰ শিয়ঁৰিল নোম,
 উছলাইছে গৈ জান
 কাৰণ-নেদেখা আনন্দৰ টোৰে
 বুৰালে প্ৰাণীৰ প্ৰাণ।

প্ৰথম অসমীয়া ‘কৃত্ৰিম মালিতা’

‘জোনাকী যুগ’ৰ ত্ৰিমূৰ্তিৰ অন্যতম লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাই ৰচনা কৰিছিল প্ৰথম অসমীয়া কৃত্ৰিম মালিতা। ‘জোনাকী’ যুগৰ অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ ভেঁটি গঢ়া আন্দোলনৰ অগ্ৰদূত বেজবৰুৱাই লোক-সাহিত্যৰ কাহিনীগীত বা মালিতাৰ আদৰ্শেৰে সৃষ্টি কৰিছিল প্ৰথমটো কৃত্ৰিম মালিতা ‘ধনবৰ বতনী’। কবিতাটো তলত উল্লেখ কৰা হ’ল-

উজায়ে আহিলে ভাটীৰে বতনী,
 বুকুৰে মাধুৰী লৈ,
 ভটীয়াই গ’লে ঐ শাহটো সামৰি,
 মোলৈ খোলাটো থৈ।

কঁৰে ঐ বতনী কঁৰে এ শাখিনী
 কিনো কুটেশালে তই!
 সকলো লুটিলি ধনাইকে বধিলি,
 কেনেকৈ জী থাকোঁ মই?

পৰ্বতে পৰ্বতে বগাব পাৰোঁ মই,
 লতা বগাবলৈ টান,
 বতনী সোণাইকে বৰাব পাৰোঁ মই
 মাকক বুজাবলৈ টান।

বগাকৈ বগলী উৰে কেনে কৰি
 পাখিতে পাখি লগাই,
 কাৰেনো উৰিব ধনবৰ দুখীয়া,
 বতনী লগতে নাই।

ফেনেফোটোকাৰে বৰলুইত বৈছে,
 বুকুত লৈ খাগৰিৰ জাঁজি,
 বুকু উদং কৰি বতনী গ’লে মোৰ,
 কাকে লৈ বৈ যাম মই আজি?

পূবৰে পচোৱা চাটি মাৰি গ’লে
 ধানতে থৈ গ’লে থোক,
 ধনাইৰে মনাইকে চাটি মাৰি বতনী,
 মনতে দি গ’লে শোক।

গঙাতে উৰিল ঐ গঙাৰে চিলনী,
 বালিতে উৰিল ঐ ঘোঁৰা,

সেন্দূৰী টিঙতে বহি উটি গ'লে
বতনী ধনাইৰ পৰা।

চৰায়ে তুলিলে ঐ ছ'ৰা পোৱালি,
গছৰ ডাল শুৱনি কৰি।
বতনীক তুলিলে মাকে-বাপেকে,
ধনাইৰ কালশতুৰু কৰি।

লুইতৰ শিহু ঐ! টুপাই বুৰ মাৰিলি,
আকৌচোন এটিবাৰ ওলা,
ধনশিৰীৰ বতনী টুপাই বুৰ মাৰি গ'ল
ভাঙি মোৰ কামিহাড়েচলা।

বালিতে চৰিছে দুটি বাহিমাহী,
লগৰে লগৰী পাই,
পাৰতে কান্দিছে ধনবৰ দুখীয়া,
বতনী লগতে নাই।

ফুটুকাৰ তলতে যখিনী ছোৱালী
টুক্ টুক্ চাপৰি বায়,
ধনাইৰে ছাঁতে বতনী নাই ঐ,
কোনে তাৰ মুখলৈ চায়?

নৈৰে পাৰতে কাৰে এৰাবাৰী,
চপৰাচপৰে খহে।

লুইতৰ পাৰতে কাৰে ধনবৰ
বতনীৰ বেজাৰত জহে?

যা গৈ বতনী। নাহিবি নাহিবি,
বিচাৰি নাহিবি মোক।
তোৰে ধনবৰ ভিকছ,
পৃথিৱীত থৈ যাব শোক।

বোপাই মোৰ লুইত ঐ। সামৰি লোৱা মোক,
কোলাত থান এফেৰি দিয়া,
বতনী হেৰাল মোৰ, সকলো পৰিল ওৰ,
আৰু মোৰ একো নাইকিয়া।
(নৈত পৰা শব্দ)

প্ৰথম অসমীয়া আধুনিক 'চতুৰ্দী কবিতা'

'জোনাকী যুগ'ৰ ত্ৰিমূৰ্তিৰ অন্যতম হেমচন্দ্ৰ গোস্বামীয়ে
ৰচনা কৰিছিল প্ৰথম অসমীয়া চতুৰ্দী কবিতা - 'প্ৰিয়তমাৰ
চিঠি'। হেমচন্দ্ৰ গোস্বামীয়ে লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা আৰু
চন্দ্ৰকুমাৰ আগৰৱালাৰ লগত যুক্ত হৈ 'জোনাকী'ৰ
বমন্যাসিক আন্দোলনক বিভিন্ন ধৰণে সবল গতি প্ৰদান
কৰিছিল আৰু আধুনিক অসমীয়া সাহিত্যক সমৃদ্ধ কৰিছিল।
ইংৰাজী 'চনেট' কবিতাৰ আৰ্হিত তেখেতেই অসমীয়া
সাহিত্যত প্ৰথম 'চতুৰ্দী কবিতা' ৰচনা কৰিছিল। কবিতাটো
তলত উল্লেখ কৰা হ'ল-

সৌন্দৰ্যৰ বকৃত কাঁচলি উদঙাই
প্ৰকৃতিৰ চোঁ-ঘৰ চালোঁ পিত্ পিত্;
কুকুৰা-ঠেঙ্গীয়া এই আখৰ কিটিত,
যি অমিয়া ঘহাঁ আছে, ক'তো আৰু নাই।
কবি-নিকুঞ্জত ফুলি কত কবিতাই,
মলয়াত উটি উটি ফুৰে পৃথিৱীত,
তোমাৰ চিঠিয়ে কিন্তু জানে যিটি গীত,
কবিতাৰ কাব্যে তাৰ গোক্কে নাপায়।
ফুল ফুলে, সৰি যায়, শুকায় বননি,
বসন্তৰ কুঁহিপাত ৰ'দত লেৰেলে;
তোমাৰ চিঠিয়ে প্ৰিয়ে জানে কি মোহিনী,
নিতৌ নোহোৱা বাহি, ন ন ফুল মেলে।
যত শুঙো, চুমা খাওঁ, নালাগে আমনি,
হৃদয়ত হেপাহৰ ভোটাৰা জ্বলে।

প্ৰথম অসমীয়া 'বিদেশী কাহিনীৰ আধাৰিত কাব্য'

'জোনাকী'ৰ পোহৰত জিলিকি উঠা অসমীয়া
বমন্যাসিক কাব্যযুগৰ দ্বিতীয় স্তৰৰ বিশিষ্ট কাব্যচিন্তাৰে পুষ্ট
কবি ৰঘুনাথ চৌধুৰী। ড° বাণীকান্ত কাকতিৰ মতে - উনৈশ
শতিকাৰ আদৰ্শৰে পুষ্ট অসমীয়া কাব্যধাৰাৰ শ্ৰেষ্ঠ কবি
ৰঘুনাথ চৌধুৰী। ৰঘুনাথ চৌধুৰীক 'বিহগী কবি' বুলি
আখ্যায়িত কৰি তেখেতৰ কাব্য আদৰ্শক সীমাবদ্ধ কৰা হ'ল;
ৰঘুনাথ চৌধুৰী প্ৰকৃততে প্ৰকৃতি কবিহে আছিল। কিছু
সংখ্যক কবিতাত আৰু 'জয়ন্তী' আলোচনীত প্ৰকাশিত
লেখাত কবিজনাৰ প্ৰগতিশীল চিন্তা-চৰ্চাৰ সম্যক পৰিচয়
পোৱা যায়। কবি যতীন্দ্ৰ নাথ দুৱাৰাৰ পাছত অসমীয়া
সাহিত্যত কথা কবিতা ৰচনা কৰা তেখেত দ্বিতীয় কবি।

তেখেতৰ 'কথা কবিতা' পুথিখনৰ নাম - 'নৱমল্লিকা'। 'সাদৰী', 'কেতেকী' আৰু 'দহিকতৰা' কাব্য অসমীয়া সাহিত্যৰ ভঁৰাললৈ আগ বঢ়োৱাৰ পাছত তেখেতে আগ বঢ়োৱা আনখন কাব্য - 'কাৰৱালা'। এই কাব্যখনৰ জৰিয়তে অসমীয়া সাহিত্যত বিদেশী বিষয় বা কাহিনীৰ আধাৰত সাহিত্য চৰ্চা কৰা বঘুনাথ চৌধুৰী প্ৰথম সাহিত্যকৰ্মী।

প্ৰথম অসমীয়া 'কথা কবিতা'

অসমীয়া সাহিত্যত প্ৰথম 'কথা কবিতা' ৰচক আৰু ৰচনাৰ পথ প্ৰদৰ্শক যতীন্দ্ৰ নাথ দুৱৰা। 'জোনাকী' যুগৰ ৰোমাণ্টিক ভাবাদৰ্শৰ গীতি-কবিতাই পূৰ্ণ বিকাশ লাভ কৰে যতীন্দ্ৰ নাথ দুৱৰাৰ ৰচনাত।

'কথা-কবিতা' শ্ৰীযুত যতীন্দ্ৰ নাথ দুৱৰাৰ প্ৰকাশিত দ্বিতীয় পুথি।

'কথা-কবিতা' নোহোৱা নোপোজা কবিতাৰ পুথি। এনে ধৰণৰ গদ্যত লিখা কবিতাৰ পুথি কোনো ভাৰতীয় ভাষাত নাই, ইংৰাজীতো বিৰল। চিৰকালেই কবিতা পদ্যত লিখা হৈ আহিছে। কবিতাৰ উৎপত্তি গীতৰ পৰা, সেই কাৰণে কবিতাক বাগ্ময়ী গীত বুলিয়েই জন সমাজে স্বীকাৰ কৰি আহিছে।

'কথা-কবিতা' উনৈশ শতিকাৰ সৃষ্টি। ৰুছিয়াৰ বিখ্যাত সাহিত্যিক ইৱান টুৰ্গেনিভে জীৱনৰ শেষ অৱস্থাত ৰাজহাডৰ দুৰাৰোগ্য দুৰাৰোগ্য ৰোগত ভুগি প্ৰতিক্ষণহে মৰণলৈ বাট চাই থাকি আচহুৱা অনুভূতিপূৰ্ণ "Poems in prose" - 'কথা কবিতা' প্ৰকাশ কৰি উলিয়ায়।

'কথা-কবিতা'ত এটি মাথোন কেন্দ্ৰস্থ ভাব থাকে আৰু সেই ভাবক ডাঙৰ সৰু কেতবোৰ চিত্ৰে সঞ্জীৱ কৰি তোলা হয়। কিন্তু এইটো মনত ৰাখিবলগীয়া যে 'কথা-কবিতা' আৰু কবিতাময়ী কথা একে নহয়। 'কথা কবিতা' এবিধ কবিতাই, কিন্তু কবিতাময়ী কথা লিখাৰ ভংগী বা ভাষাৰ ৰীতি মাথোন।

যতীন্দ্ৰনাথ দুৱৰাই মুঠ ২৭ টা 'কথা কবিতা' ৰচনা কৰিছিল। তেখেতে ৰচনা কৰা প্ৰথম কথা কবিতাটি তলত উল্লেখ কৰা হ'ল -

দেৱী

ৰাতি পুৰাওঁ পুৰাওঁ হৈছে, ভানকৈ পোহৰ হ'বলৈ এতিয়াও বাকী আছে, এতিয়াও পুৰাৰ সূৰ্য্যৰ কনক কিৰণে

ধৰণীৰ গছ-লতাৰ গাত সোণোৱালী বহণ সনা নাই, এই মাথোন পুৰাৰ শীতল সমীৰ ধীৰে ধীৰে ব'বলৈ ধৰিছে।

মই মোৰ খোঁটালীৰ মেলি থোৱা খিৰিকীৰ ফালে মুখ কৰি বহি আছোঁ - ফাগুন মাহ, বতৰ ফৰকাল, ক'তো অকণো ডাৱৰৰ ৰেখ নাই।

ওচৰৰ ফুলনিখনিৰ পৰা পুৰাৰ বতাহে ফুলৰ গোন্ধ চুৰ কৰি মোৰ চাৰিওফালে বিলাই দিছে, গোন্ধতেই প্ৰাণ ভৰপূৰ-কি সুন্দৰ! মই যেন মৰতৰ পৰা বহুত দূৰৰ এখন বৰ্ণাৰ নোৱৰা সৌন্দৰ্য ৰাজ্যতহে আছোঁ, কি যেন এটি মধুৰ স্বৰ্গীয়ভাৱে মোৰ মন-প্ৰাণ আৱৰি থৈছে।

হঠাৎ মোৰ খিৰিকীয়েদি এটি ধুনীয়া চৰাই উৰি আহি মোৰ খোঁটালিত সোমোৱাৰ শব্দ শুনিলোঁ। মই চকু মেলি চালোঁ। দেখিলোঁ, চৰাই নহয়- এজনী পাখি থকা মাইকী মানুহ- দেৱী নে মানৱী ক'ব নোৱাৰোঁ।

তেওঁৰ গাটো এটা বগা ঢপঢপীয়া সাজেৰে ঢকা আছে- মাথোন বুকুৰ ওচৰত অলপমান ৰঙা, যেন এপাহি গোলাপ ফুলহে ফুলিছে। এধাৰি পদুমৰ মালাই তেওঁৰ কেঁকোৰা কেঁকোৰা চুলিখিনিক সাৱটি ধৰিছে, আৰু তেওঁৰ মূৰত এটা ম'ৰা-পাখিৰ মুকুট। তেওঁ মোৰ খোঁটালীৰ চাৰিওফালে উৰিবলৈ ধৰিলে, তেওঁৰ মুখত মধুৰ মন-প্ৰাণ হৰা হাঁহি, তেওঁৰ চকুজুৰি হীৰাৰ দৰে উজ্জ্বল আৰু তাতো হাঁহিৰেখা জিলিকি পৰিছে।

তেওঁৰ হাতত নানা তৰহৰ ধুনীয়া ধুনীয়া কিছুমান সুগন্ধি ফুল, তেওঁ উৰি উৰি তাৰে এবাৰ মোৰ কপালত চুই গ'ল। মই উঠি তেওঁৰ ফালে আগ বাঢ়ি গ'লোঁ- কিন্তু তাৰ আগেয়ে তেওঁ খিৰিকীয়েদি বাহিৰলৈ উৰি গ'ল। ফুলনিত থকা এহালি কপৌৰে সিহঁতৰ পুৰাৰ প্ৰথম কুৰুলিৰে তেওঁক সন্তুষ্ট কৰিলে, আৰু যিখিনিতে তেওঁ নাইকিয়া হ'ল, সেইখিনিতে আকাশে অলপ হেঙুলী বহণ সানি ল'লে।

হে দেৱী, কল্পনা সুন্দৰী! মই তোমাক চিনিব পাৰিছোঁ, তুমি মাজে মাজে মোক এই দৰে দেখা দি যোৱাহি- মোৰ নিৰাশ দুৰ্বল হৃদয়ক আশাৰ কিৰণ ঢালি সবল কৰা। কবিৰ কোমল প্ৰাণে সদায় তোমালৈ বাট চাই থাকে।

আহা তেন্তে কবিতাৰ ৰাণী, হে যৌৱনৰ লাৱণ্যময়ী সুন্দৰী, তুমি জীৱনৰ বসন্তৰ প্ৰথম পুৰাতে দেখা দিছা, তোমাকে সাদৰেৰে অভ্যৰ্থনা কৰোঁ।

এই মুকলি হৃদয়ে তোমালৈকে বাট চাই আছে- এই মুকলি পৰাণে মুক্তকণ্ঠে তোমাৰেই স্তবগান কৰিছে।

প্ৰথম 'অসমীয়া গল্প' -

'জোনাকী যুগ'ৰ ত্ৰিমূৰ্তিৰ অন্যতম লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাই ৰচনা কৰিছিল প্ৰথম অসমীয়া গল্প - 'সেউতী'। অসমীয়া সাহিত্যত তেতিয়া আধুনিক সাহিত্যৰ কোনো দিশৰে বিকাশ হোৱা নাছিল আৰু 'জোনাকী'ৰ যুঁজাৰু সাহিত্যসেৱীসকলে সকলো দিশতে আধুনিক সাহিত্যৰ আৰম্ভণি কৰাৰ পণ লৈছিল। সেই ধাৰাতেই লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাই অসমীয়া সাহিত্যত চুটিগল্প ৰচনাৰ প্ৰয়াস কৰিছিল। জন্ম হৈছিল গল্প - 'সেউতী'। তাৰ পাছত সৃষ্টি হোৱা কিছু সংখ্যক গল্প সংকলিত কৰি প্ৰকাশ কৰিছিল প্ৰথম অসমীয়া চুটিগল্পৰ পুথি - 'সুৰভি'। তলত সেউতী গল্পটো উল্লেখ কৰা হ'ল -

প্ৰথম আখ্যা

সেউতী যে সেউতীয়েই। ৰোহ নাই, ঠেহ নাই, ধুন নাই, পেচ নাই, গোটেই দীপ্লিপ্ ছোৱালীটি। কথাত মানুহ ভোল যায়, মাত শুনি থাকিবৰ মন যায়, বুকুত ল'লে বুকু জুৰায়, চাই থাকিলে চকু ৰয়, এনেটি ছোৱালী সেউতী। মাকৰ সোণ চেকুৰা, বাপেকৰ আলাসৰ লাডু, ককায়েকৰ দেহলাও আৰু উমলিবৰ লগ সেউতী। বয়স ৯ বছৰ।

মাক-বাপেকৰ চিন্তা হ'ল, কেনেকৈ সেউতীক বিয়া দিওঁ? কত ভাল ল'ৰা এটা পাওঁ? কত ঠাইৰ পৰাই কত ভাল ল'ৰাৰ সোঁৱৰণী আনি আনি চোৱা হ'ল, তেও একোতো ঠিক কৰিব পৰা নহ'ল। কাৰোৰে সৈতে যোৰা নাহে; কোনোৰ ঘৰখন ভাল নহয়— অশুভ লক্ষণ। কোনোৰ মাক নাই, মাহীমাক আছে, কোনোৰ ঘৰত বাদ-কুবাদ আদিৰ চেকা আছে, কোনোৰ খোৱা-লোৱাৰ বৰ বিচাৰ নাই, কোনোটো ঠেঙা পিন্ধা, কোনোটো পূজা নকৰা, কোনোটো দাঢ়ি-মোচ ৰখা, কোনোটোৰ ৰক্ত শিশুৰ ব্যাধি, কোনোৰ আকৌ সঞ্চিত গ্ৰহণী, গতিকেই সেউতীলৈ দৰা নহ'ল জানিবা পৰ্বতৰ কাছ কণীহে হ'ল। যি হওক আৰু সৰহ দিন দৰাৰ একাল নেথাকিল, সেউতীয়ে যাৰ তিল খাই খাই আহিছিল তেওঁ ওলাল। সেউতীৰ দেউতাকে যেনে বিচাৰিছিল এওঁ তেনেই; সদা সন্ধ্যা পূজা কৰা, টিকনি ৰখা,

নিৰুৰ নিৰোগী সদাৱান্ধণ, লুকাই চলেউটো ধোঁৱা খোৱাটো খায় কিন্তু নধৰ্তবাং, কাৰণ সি লুকাই। সৰবৰ সুলক্ষণীয়াটি আকৌ বৈকুণ্ঠতহে মিলে। বৈকুণ্ঠতোনো সদায় মিলে ক'ত তাতো ফাঁপৰে খোৱা আছে বুলি লোকে কয়, এতেকে এই দৰা 'বাহাল'।

দ্বিতীয় আখ্যা

বিয়াৰ দিন আদি সকলো ঠিক হ'ল, মাকে সেউতীক মাতি আনি কোলাত লৈ মূৰ শুঙি ক'লে— 'আই, তোৰ অমুক দিনা বিয়া হ'ব নহয়।'

সেউতী 'আই সঁচা নে? কি বিয়া? আমাৰ 'দৰা-কইনা'ৰ বিয়াৰ নিচিনা বিয়ানে অ' আই?'

মাক— 'এৰা তেনেকুৱা। তই কইনা হ'ব লাগিব আৰু এটা ল'ৰা আনি দৰা পাতি বিয়া দিম।'

সেউতী— 'ঢোল বজাব নে আই?'

মাক— 'ঢোল, খোল-মৃদং, কালী, পেঁপা এটাইবোৰ বজাব। পানী তুলিম, তোৰ গাত মাহ-হালধি ঘাঁহি নোৱাম, নাম গাম।'

সেউতী— 'আই, ময়ো নাম গাম আৰু নোৱাম দেই?'

মাক— 'তই কি নোৱাবি, আমিহে তোক নোৱাম। বিয়া দি তোক উলিয়াই দিম, দৰাই তোক নিজৰ ঘৰলৈ লৈ যাবগৈ, আমাক এৰি আৰু তই যাবিগৈ।'

সেউতী— 'আকৌ পিছে তোৰ ওচৰলৈ উভতি আহিম, নহয় নে আই?'

মাক— 'উভতি আহিব কি? আমাক এৰি একে বেলিয়েই যাবিগৈ। সেইখনহে তোৰ আপোন ঘৰ হ'ল।'

সেউতী— 'আই তোক একেবেলিয়েই এৰি যাব লাগিব? তেনেকুৱা বিয়া তেন্তে মই নকৰাওঁ।'

এইবুলিয়েই সেউতীৰ চকু ঢুলঢুলীয়া হৈ গ'ল। মাকে আকৌ বুজাই-সুজাই ক'লত সেউতীয়ে সুধিলে— 'আই তোৰো এনে বিয়া হৈছিলনে?'

মাক— 'মোৰো হৈছিল।'

সেউতী— 'মোৰ নহ'লে নহয় নে?'

মাক— 'নহয়।'

সেউতী— 'বাৰু তেনেহ'লে হওক, কি কৰিম।'

তৃতীয় আখ্যা

মহাসমারোহেৰে তলৰ মাটি ওপৰকৈ সেউতীৰ বিয়া হৈ গ'ল। বাহীবিয়াৰ পিছত দৰা ঘৰলৈ ছোৱালী, এতিয়াই ওভোতাই পঠিয়াই দিয়া যাব বুলি লৈ গ'ল। বেলি দুপৰ হৈ গ'ল, সেউতীৰ মাক-বাপেকে পানী এটোপাকে খোৱা নাই, বৈ আছে, ছোৱালীটি এতিয়াই আহিব, একেলগে খাম বুলি। কিন্তু ছোৱালীটি নাহিল। দুপৰৰ পিছত তিনিপৰ আহিল, ছোৱালীটি নাহিল। সন্ধ্যা আহিল, মাকে খুদ-কণ এটিকে মুখত নিদিয়াকৈ পদূলি মূৰলৈ চাই আছে, ছোৱালীটি নুভতিল। অৱশেষত দৰা ঘৰলৈ মানুহ পঠিয়াই দিলে ছোৱালীটি লৈ আহিবলৈ। মানুহ উভতি আহি বতৰা ক'লে— 'ছোৱালী নপঠিয়ায় আৰু।' মাক-বাপেকৰ মূৰত আকাশী সৰগ ভাগি পৰিল। আকৌ কাকুতি-মিনতি কৰি মাকে-বাপেকে কৈ পঠিয়ালে, ছোৱালীটি পঠিয়াই দিয়ক, দিনৰ দিনটো তই খাবলৈ নেপাই দুখ পাইছে। আকৌ উত্তৰ আহিল— 'ছোৱালী নপঠিয়াওঁ। আমি ছোৱালী শিকাই-বুজাই ভালকৈ ল'ব লাগে। ছোৱালীৰ ওপৰত তোমালোকৰ এতিয়া কোনো অধিকাৰ নাই। সৰু মানুহৰ ছোৱালী আমি বিয়া কৰাইছোঁ যেতিয়া আৰু মাক-বাপেকৰ ঘৰত ভাত খাবলৈ আমি পঠিয়াব নোৱাৰোঁ।'

এই সমিধান পাই সেউতীৰ মাক-বাপেক কান্দি-কাটি বিয়াকুল। শেষত আকৌ নানা প্ৰকাৰে কাবো-কোকালি কৰি দৰা ঘৰলৈ মানুহ পঠিয়ালে; কিন্তু এইবাৰ উত্তৰত ফটা জোতা এপাট আহিল।

চতুৰ্থ আখ্যা

মানুহে পাতে ঈশ্বৰে ভাঙে। বিয়াৰ এমাহমানৰ পিছতে ঘনুক-ঘানাক খবৰ ওলাল যে অমুকে সন্মুখ লগা ছোৱালীজনীক বিয়া কৰি আনিলে। আজিকালিকৈ সেই ঘনুক-ঘানাক খবৰেই সঁচাসঁচিকৈয়ে ডাঙৰ-দীঘল শকত-আবত হৈ ভীমাকাৰ হ'ল। এতিয়া আৰু কাৰ সাধ্য তাৰে সৈতে গদায়ুদ্ধ কৰে? প্ৰমাণ হৈ গ'ল, যে সঁচাসঁচিকৈয়ে ছোৱালী সন্মুখ লগা। দৰা ঘৰৰ মূৰতো বজ্ৰপাত, ছোৱালীৰ ঘৰৰ মূৰতো বজ্ৰপাত। পণ্ডিতে মুঠিয়ে মুঠিয়ে টকা গংগাজল যেনেকৈ গিলি শূলপাণি-গংগাজল চাই ব্যৱস্থা দিলে, এইজনী ছোৱালী পৰিত্যাগ কৰি আকৌ নতুনকৈ ছোৱালী বিয়া কৰা বিধেয়। দৰাৰ ঘৰৰ পৰা ছোৱালী মাক-বাপেকৰ ঘৰলৈ পঠিয়াই দিয়া হ'ল। সম্প্ৰতি শাপেই বৰ হ'ল, বুকুৰ

ছোৱালীটি বুকুত পাই, মাকৰ বুকু জুৰাল, সেউতীয়েও আকৌ মাকৰ কোলাত মুখখনি সুমাবলৈ পাই স্বৰ্গ ঢুকি পালে। তাইৰ গাত তত আহিল। সেউতীৰ খবৰেই নাই, কি কাল সাপে তাইক খোঁট মাৰিলে। বপুৰীয়ে মাকৰ ওচৰ পায়ৈ জঁপ মাৰি কোলাত উঠি কৈছে— 'আই, তই কৈছিলি নহয়, মই একেবাৰেই তোক এৰি যাম বুলি, ক'ত মই দেখোন আকৌ তোৰ ওচৰলৈ আহিলোঁ?'

পঞ্চম আখ্যা

এই অৱস্থাতে এদিন-দুনিকৈ মাহেক গ'ল, এমাহ-দুমাহকৈ বছৰেক গ'ল। এবছৰ-দুবছৰকৈ চাৰি বছৰ গৈ পাঁচ বছৰে কাণ পাতিলে। দৰাৰ মাক আৰু ঘৰতে বাঁৰী হৈ থকা বায়েকে দৰাক আকৌ ন-কৈ ছোৱালী বিয়া কৰাই দিলে। নকৈ ছোৱালী বিয়া কৰোৱা দেখি সেউতীৰ মাক-বাপেকৰ মনত যি এফেৰা আশাৰ ছাঁট আছিল, সেইফেৰাও নাইকিয়া হ'ল। সেউতীয়েও এতিয়া বিয়া কি বস্ত্ৰ, স্বামী কি বস্ত্ৰ আৰু নিজৰ কেনে ভয়ানক অৱস্থা ঘটাইছে, লাহে লাহে সোপাকে বুজিব পাৰিলে। মাকৰ হতুৱাই সেউতীয়ে বাপেকক কোৱালে যে তেওঁ স্বামীৰ ঘৰলৈ যাব।

বাপেকে চকুলো টুকি ক'লে— 'আই, তোকতো সিহঁতে এৰিলে, তই গৈ ক'ত থাকিবি?'

সেউতী— 'দেউতা মই তেওঁৰ বেটী হৈ টেকীশালত পৰি থাকিম, মোক পঠিয়াই দিয়ক।'

এই কথা শুনি মাক-বাপেক দুয়ো হুক হুক কৰে কান্দিবলৈ ধৰিলে। সেউতী কিন্তু কামাখ্যা-ভূৱনেশ্বৰীৰ মন্দিৰটিৰ নিচিনা গম্ভীৰ, স্থিৰ আৰু অটল। দেউতাকে ছোৱালীৰ ইচ্ছা জনাই নানা তুতি-মিনতি কৰি এই কথা দৰা ঘৰলৈ কৈ পঠিয়ালে। দৰাৰ বাঁৰী বায়েকে উত্তৰ দি পঠিয়ালে— 'ক'বাৰ যদি কোনোবাটো গিৰীয়েকৰ ঘৰলৈ আহিবৰ মন হৈছে আহক, মোৰ ঘৰলৈ হ'লে আহিব নোৱাৰে।'

ইয়াৰ পিছত সেউতীৰ বাপেকে মনৰ দুখত নিৰুপায় হৈ জীয়েকে খোৰাকী পাবলৈ কাছাৰীত মোকৰ্দমা কৰিলে। দৰাই 'জবানবন্দি' দিলে— 'মই ছোৱালী এৰি দিয়া নাই, আজিয়েই আনিম।' মোকৰ্দমা একে ফুতে উৰি গ'ল।

ষষ্ঠ আখ্যা

সঁচসঁচিকৈ গিৰীয়েকৰ ঘৰলৈ আহি সেউতীৰ ঘৰ টেকীশালৰ চালিত, কাম— গোবৰ পেলোৱা, চুৱা ধোৱা, লগ— বেটা-বান্দী হ'ল। বাইদেউৰ হুকুম— পাহৰিও হঠাৎ সেউতীয়ে স্বামীৰ ফালে চাব নেপায় আৰু স্বামীৰ এশ হাতৰ ওচৰ চাপিব নেপায়। হেজাৰ হওক স্বামীজন তেওঁ মানুহহে, আগেয়ে স্ত্ৰী চকুৰে নেদেখাত আছিল, মনত সিমান তেওঁৰ আঘাতো নেলাগিছিল। কিন্তু এতিয়া চকুৰ আগতে, নন্দন কাননৰ সেউতী পুলিটিৰ এই বুকু ফাটি যোৱা দুখ দেখি তেওঁ অস্থিৰ হৈ পৰিল। লাহে লাহে লুকাই-চুবকৈ স্বামী-স্ত্ৰীৰ মিলন হৈ দুখ, বেজাৰ, প্ৰেম-স্নেহ সহানুভূতি প্ৰভৃতি বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডখনেও নধৰা মনৰ ভাববিলাক দুইৰো ভিতৰত জনোৱাজনি হ'বলৈ ধৰিলে। সেউতীৰ পক্ষে নৰকো স্বৰ্গ হ'ল।

দূৰ্দৰ্শীয়া মানুহৰ শত্ৰু গোটেই পৃথিৱী। আনকি টেকীশালৰ ভগা চালবোৰেও শত্ৰুতাচাৰণ কৰি যাকে লগ পায় তাকে ক'বলৈ ধৰিলে যে স্বামীয়ে নিতৌ লুকাই সেউতীৰে সৈতে সাক্ষাৎ কৰে। লাহে লাহে এই কথা ঘৰৰ সকলোৱে গম পালে। সহজেই বিশেষকৈ আয়েকৰ হাতত সেউতীৰ কি লাঞ্ছনা ঘটিল। নিজৰ ল'ৰাক হাক দি ৰাখিব নোৱাৰি, পৰৰ দুখনী ছোৱালীক পিৰাচিনীহঁতে যি পাৰে কৰিবলৈ লাগিল। যমৰ যাতনা কাক কয় এই সংসাৰতে সেউতীৰ বোধগম্য হ'ল।

সপ্তম আধ্যা

মাক (দৰাৰ)— 'কি হ'ব, মই বিচুৰ্তি, গোৱে-পোৱে তল যোৱা কথা। এতিয়াই এটোয়ে বি-বি-বা-বা লগাইছে, আৰু ইকাণ সিকাণ সহস্ৰকাণ হৈ কথা বাঢ়ি গ'লেতো মানুহ ঘৰ জীয়ন্ততে মৰিলোঁ।'

বায়েক (দৰাৰ)— 'এই শাখিনী জনীৰ শিপা নতুলিলে আমাৰ ৰক্ষা পৰিবৰ কোনো উপায় নাই। মই তাৰ উপায় উলিয়াইছোঁ, গোসাঁনীৰ অনুগ্ৰহত সকলো সুকলমে হ'ব। আই, তুমি কালীপূজা এভাগলৈ আগ কৰা।'

মাক— 'গোসাঁনীলৈ মই এটা ম'হ বলি আগ কৰিছোঁ। আই মাতৃয়ে মোৰ ঘৰখন এই যাত্ৰাৰ পৰা ৰক্ষা কৰক। কোনো উপায় উলিয়াইছ মোক কচোন?'

বায়েক— 'একেবেলিয়েই জানিবা, এতিয়া থাওক।' ইয়াৰ পিছত সেইদিনা ৰাতিয়েই সকলোৰে চুৱা পাতৰ পৰা চুচি-মেলি গোটাই দিয়া ভাতৰ পাতত বহি সেউতীয়ে প্ৰথম

গৰাহ ভাত সানি মুখত দিয়েই জিভা কোচ খাই গৈ 'স্বামীগুৰু' বুলি লুটিখাই পৰি একেবেলিৰ 'ঘৰখন ৰক্ষাৰ' উপায় কৰি শুলে। এই ঘটনা ঘটি অতোৱাৰ পিছত ওচৰ-চুবুৰীয়া ভালেমান জনা-শুনা ধাৰ্মিক মানুহে আপোন আপোন জুহালৰ কাষত বহি আপোন আপোন গধুৰ মতামত প্ৰকাশ কৰা শুনা গৈছিল যে প্ৰকৃত পক্ষে ছোৱালী সম্বন্ধ লগা নহয়।

প্ৰথম অসমীয়া 'উপন্যাস'

উনৈশ শতিকাৰ শেষৰ ফালে অসমীয়া সাহিত্যিক আধুনিক উপাদানেৰে সঞ্জীৱিত কৰি ফলে-ফুলে জাতিষ্কাৰ কৰিবলৈ কলিকতাত অসমীয়া ভাষা উন্নতি সাধিনী সভাত সংগবদ্ধ হোৱা অসমীয়া ছাত্ৰসকলে অসমীয়া সাহিত্যত নথকা আধুনিক সাহিত্যৰ প্ৰতিটো দিশতে বিকাশৰ ফুল ফুলাবলৈ যত্নপৰ হৈছিল। ইয়াৰ আগতে পদ্মাৱতী দেৱী ফুকননীয়ে 'সুধৰ্মাৰ উপাখ্যান' শীৰ্ষক এখন কাহিনীভিত্তিক পুথি লিখিছিল যদিও সেইখন উপন্যাস নাছিল। তেনে অৱস্থাত, আগত কোনো নমুনা নথকা অৱস্থাত অসমীয়া ভাষাত প্ৰথম উপন্যাস সৃষ্টিৰ দায়িত্ব ল'বলগীয়া হৈছিল তৎকালীন কলিকতীয়া ন ছাত্ৰ পদ্মনাথ গোহাঞি বৰুৱাই। কেইবাদিনো ভবা চিন্তা কৰি তেখেতে এদিন উপন্যাস লিখিবলৈ বহিছিল, লিখিছিল 'মোৰ নাম ভানুমতী' - এনেকৈয়ে ১৮৯১ চনত পদ্মনাথ গোহাঞি বৰুৱাৰ হাতত অসমীয়া সাহিত্যৰ প্ৰথমখন উপন্যাস 'ভানুমতী'ৰ সৃষ্টি হয়। এইখন ঐতিহাসিক পটভূমিত লিখা কাল্পনিক উপন্যাস আছিল। অসমীয়া সাহিত্যৰ দ্বিতীয় উপন্যাসখনো পদ্মনাথ গোহাঞি বৰুৱাই ৰচনা কৰিছিল- 'লাহৰী'। অসমীয়া সাহিত্যৰ তৃতীয়খন উপন্যাস ৰচনাৰ ফালৰ পৰা লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ 'পদুম কুঁৱৰী'। এইখন ঐতিহাসিক উপন্যাস। তাৰ পাছতে অসমীয়া সাহিত্যত সামাজিক উপন্যাস ৰচনাৰ পাতনি মেলে ৰজনীকান্ত বৰদলৈয়ে, সেইখন অসমীয়া সাহিত্যৰ যুগজয়ী উপন্যাস- 'মিৰি জিয়ৰী'।

প্ৰথম অসমীয়া 'আধুনিক গীত'

উনৈশ শতিকাৰ শেষৰ ফালে কোনো কোনোৱে গীত লিখাৰ প্ৰয়াস কৰিছিল যদিও লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ হাততেই অসমীয়া আধুনিক গীতৰো শুভ আৰম্ভণি হয়।

জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাৰ ভাষাত - “বেজবৰুৱাই লিখি থোৱা গীতবোৰ দেখি মই নিজে অদ্ভুত আৰু আচৰিত হওঁ। সাঁচাকৈয়ে বেজবৰুৱাই কোন কাহানিবাই আমাৰ অসমীয়া গীতৰ আদৰ্শ দি গৈছে— তাকে আমি নাচাই, অসমীয়া ঠাচৰ গীত বুলি ওফাইদাং মাৰি ফুৰিছোঁ। সেই গীত আওৰাই থাকোঁতেই সেই বেজবৰুৱাৰ গীতবোৰেই নিজৰ সতহে নিজৰ ভিতৰত থকা সুৰ অনুযায়ী উলিয়াই আনিলে। আৰু সেই বেজবৰুৱাৰ গীতত অসমীয়া সুৰ যোজনা কৰি দিলে। ‘সোণ-বৰণীয়া কেতেকী ধুনীয়া’ এনে সুন্দৰ অসমীয়া গীতত কেতিয়া অসমীয়া সুৰ লাগিল, সি আৰু ক’ত ব’ব পাৰে— উৰি গৈ অসমীয়াৰ ফুলনিয়ে ফুলনিয়ে পৰি তাৰ সুৰলা মাত শুनावলৈ ধৰিলে। গোটেই অসমজুৰি মানুহৰ মুখে মুখে হ’ল আৰু এইদৰেই অসমীয়া সংগীতত এক নবীন যুগৰ সূচনা আৰম্ভ হ’ল। আজি এই অসমীয়া সংগীতসেৱীসকলে আমাক যি জতুৱা সংগীতৰ ৰাজ্যখনি বহলাই নিব লাগিছে— তাৰ সোণৰ অণু পোন প্ৰথমতে বেজবৰুৱাৰ নাটতে লুকাই আছিলে মাথোন।”

উল্লেখযোগ্য যে বেজবৰুৱাৰ ‘জয়মতী’ নাটৰ আধাৰত জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাই নিৰ্মাণ কৰা প্ৰথম অসমীয়া কথাছবি ‘জয়মতী’ত বেজবৰুৱাৰ ‘জয়মতী’ নাটত সংযোজিত গীত জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাই ব্যৱহাৰ কৰিছিল। তেনে এটি গীত তলত উল্লেখ কৰা হ’ল -

ল’ৰা বুঢ়া কাক কয়

ডালিমী নবুজে তাক।

পৰ্বতে হাঁহে, নৈয়ে নাচে

উৰিছে পখিলাজাক।।

পুৰণি আকাশ ফুলাম তৰাৰে

ল’ৰাতকৈও ল’ৰা।

পুৰণি পৃথিৱী ফুটকী ফুলেৰে

তাতকৈও যে চৰা।

অনেককলীয়া নাহৰজোপাই

পেলায় কোমল কলি।

কৌটিকলীয়া মেঘৰ লগত

বিজুলি থাকে উমলি।।

উল্লেখযোগ্য যে অসমৰ জাতীয় সংগীত ‘অ’ মোৰ

আপোনাৰ দেশ’ গীতটোৰ স্ৰষ্টা বেজবৰুৱাদেৱ। এই গীতটিৰ সুৰাৰোপ কৰিছিল কমলা প্ৰসাদ আগৰৱালাই।

প্ৰথম অসমীয়া ‘জীৱনী সাহিত্য’

অসমীয়া সাহিত্যৰ প্ৰথম জীৱনী হ’ল ‘আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকনৰ জীৱন চৰিত।’ গুণাভিৰাম বৰুৱাই এই জীৱনীখন ৰচনা কৰি ১৮৮০ চনত প্ৰকাশ কৰি উলিয়াইছিল। খ্ৰীষ্টান মিছনেৰীসকলৰ লগ হৈ অসমৰ পৰা বঙালী ভাষা উঠাই পুনৰ অসমীয়া ভাষাৰ প্ৰচলনৰ আন্দোলনৰ অগ্ৰণী আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকন আছিল অসমৰ নৱজাগৰণৰ অগ্ৰদূত। অসমীয়া ভাষা সাহিত্যলৈ প্ৰভূত বৰঙণি আগ বঢ়াই মাত্ৰ ত্ৰিশ বছৰ বয়সতে জীৱন সামৰা আনন্দৰামৰ জীৱনৰ সৰু-বৰ সকলোবোৰ ঘটনাই পৰিপূৰ্ণ ফটোগ্ৰাফৰ দৰে এই জীৱনীখন আজিও অসমৰ আদৰ্শৰ জীৱনী হিচাপে পৰিগণিত হৈ আছে।

প্ৰথম অসমীয়া ‘ব্যাকৰণ’

প্ৰথম অসমীয়া ভাষাৰ ব্যাকৰণ লিখিছিল ইংৰাজী ৰবিনচন চাহাবে। ১৮৩৯ চনত প্ৰকাশ হোৱা এই ব্যাকৰণ খন অসমীয়া ভাষাত লিখা হৈছিল। অসমলৈ শাসন চলাবলৈ অহা ইংৰাজসকলে যাতে অসমীয়া ভাষা কিছু পৰিমাণে শিকি-বুজি প্ৰশাসন চলাব পাৰে, তাৰ বাবে সহায়ক হোৱাকৈ ৰচনা কৰা হৈছিল এই ব্যাকৰণখন - A Grammer of the Assamese Language। ইয়াৰ পাছত ‘অৰুণোদই’ গোষ্ঠীৰ অন্যতম অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ বন্ধু নাথান ব্ৰাউনে Gramatical Notes of Assamese Language নামেৰে এখন ইংৰাজী ব্যাকৰণ প্ৰণয়ন কৰিছিল।

কিন্তু হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাৰ ‘অসমীয়া ব্যাকৰণ’খনহে প্ৰকৃত অৰ্থত প্ৰথম অসমীয়া প্ৰণালীবদ্ধ ব্যাকৰণ। মাগধী প্ৰাকৃতৰ পৰা ওলোৱা সংস্কৃতমূলীয় অসমীয়া ভাষাৰ বৈয়াকৰণিক অসমীয়া বিচাৰ-বিশ্লেষণেৰে সমৃদ্ধ এই ব্যাকৰণখন ১৮৫৭ চনত প্ৰকাশ হৈছিল।

অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ প্ৰথম ‘আলোচনা-সমালোচনা’ :

অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ ভাষাতাত্ত্বিক আলোচনা-সমালোচনাৰ ধাৰা ‘অৰুণোদই’ৰ পৃষ্ঠতে আৰম্ভ হৈছিল। এইবোৰত অংশগ্ৰহণ কৰিছিল উইলিয়াম ৰবিনচন, মাইলচ্ ব্ৰপন, নাথান ব্ৰাউন আৰু হেমচন্দ্ৰ বৰুৱা আদিয়ে। এইসকলৰ

যুক্তি তর্ক আৰু ভাষা সম্বন্ধীয় সমালোচনাই অসমীয়া ভাষাৰ স্বকীয়তা প্ৰমাণ কৰা আৰু স্ব-স্বাৰ্জনত প্ৰতিষ্ঠা কৰাত সহায় কৰিছিল। এইসকলৰ পাছতে ভাষা বিষয়ক আলোচনা আৰু গৱেষণাত আগ ভাগ লোৱা সকলৰ ভিতৰত সত্যনাথ বৰা, কালিৰাম মেধি আৰু দেৱানন্দ ভৰালীৰ নাম উল্লেখযোগ্য। দেৱানন্দ ভৰালীৰ ‘অসমীয়া ভাষাৰ মৌলিক বিচাৰ’ ভাষাতত্ত্ব বিষয়ক গৱেষণামূলক গ্ৰন্থ, কালিৰাম মেধিৰ ‘অসমীয়া ব্যাকৰণ আৰু ভাষাতত্ত্ব’ গ্ৰন্থখন অসমীয়া ভাষা তত্ত্ববিষয়ক দ্বিতীয় পদক্ষেপ। দেৱানন্দ ভৰালী আৰু কালিৰাম মেধিয়ে অসমীয়া ভাষা যে পূৰ্ণ মাত্ৰাই মাগধী প্ৰাকৃতৰ পৰা উদ্ভৱ হোৱা নাই এই কথা প্ৰমাণ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছে। ভাষাতত্ত্বৰ গৱেষণাই সম্পূৰ্ণ বৈজ্ঞানিক ৰূপ পৰিগ্ৰহণ কৰে ড° বাণীকান্ত কাকতিৰ হাতত। ১৯৪০ চনত প্ৰকাশিত তেখেতৰ ‘অসমীয়া ভাষাৰ গঠন আৰু বিকাশ’ শীৰ্ষক গৱেষণা গ্ৰন্থই অসমীয়া ভাষাৰ সকলো ধৰণৰ বিচাৰ-বিশ্লেষণৰ কালজয়ী ভেটি আৰু পদ্ধতি নিৰূপণ কৰি দিয়ে।

প্ৰথম অসমীয়া সাহিত্য অকাডেমী বঁটা বিজেতা : যতীন্দ্ৰ নাথ দুৱৰা

‘বনফুল’ কবিতা পুথিৰ বাবে ১৯৫৫ চনত দুৱৰাদেৱে এই বঁটা লাভ কৰিছিল।

প্ৰথম অসমীয়া জ্ঞানপীঠ বঁটা বিজেতা : বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য

‘মৃত্যুঞ্জয়’ উপন্যাসৰ বাবে ১৯৭৯ চনত বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যই এই বঁটা লাভ কৰিছিল।

অসমীয়া ভাষাৰ প্ৰথম সাধুকথাৰ পুথি : এলিজা ব্ৰাউনৰ ‘সাধুৰ পুথি’।

প্ৰথম অসমীয়া ‘চনেট’ পুথি : হিতেশ্বৰ বৰবৰুৱাৰ ‘মালচ’।

অসমীয়া সাহিত্যত অমিত্ৰাক্ষৰ ছন্দৰ প্ৰৱৰ্তক : ৰমাকান্ত চৌধুৰী।

সাহিত্য অকাডেমী পুৰস্কাৰপ্ৰাপ্ত অসমীয়া উপন্যাস : ড° বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্যৰ ‘ইয়াৰুঙঙ্গম’।

জনজাতীয় জীৱনৰ আধাৰত ৰচিত প্ৰথম অসমীয়া উপন্যাস : ৰজনীকান্ত বৰদলৈৰ ‘মিৰি জীয়ৰী’।

প্ৰথম অসমীয়া শিশু উপন্যাস : হৰগোবিন্দ শৰ্মাৰ ‘পাতালপুৰী’।

অসমীয়া ভাষাত প্ৰথম প্ৰকাশিত ভ্ৰমণ কাহিনী : ডঃ বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱাৰ : ‘ছুইজাৰলেণ্ড ভ্ৰমণ’।

অসমীয়া আধুনিক গীতৰ প্ৰথম পুথি : সত্যনাথ বৰাৰ ‘গীতাৱলী’।

প্ৰথম অসমীয়া শিশু আলোচনী : ল’ৰাবন্ধু, কৰুণাভিৰাম বৰুৱা, ১৮৮৮।

প্ৰথম অসমীয়া মহিলা আলোচনী : ঘৰ জেউতি, সম্পাদক কমলালয় কাকতি ১৯২৭চন।

প্ৰথম অসমীয়া গ্ৰামোফোন ৰেকৰ্ডৰ গীত :

আধুনিক সংগীতক, বিশেষকৈ গীত-মাতক সৰ্বসাধাৰণ ৰাইজৰ মাজলৈ লৈ যোৱা, জনপ্ৰিয়তা প্ৰদান কৰা প্ৰতিভাৱান শিল্পী, গীতিকাৰ, সুৰকাৰ, সংগীতাকাৰ, কণ্ঠশিল্পী সমন্বিতে পোহৰলৈ উলিয়াই অনাৰ ক্ষেত্ৰত গ্ৰামোফোন কোম্পানীসমূহৰ অনবদ্য ভূমিকা অনস্বীকাৰ্য। অসমত নাট্যমঞ্চৰ পাছতেই গ্ৰামোফোন কোম্পানীৰ ভূমিকা আহি পৰে। কিয়নো ‘বোলছবি’, ‘অনাতাঁৰ’ৰ দৰে জনপ্ৰিয় প্ৰচাৰ মাধ্যমবিলাক ৰাইজৰ মাজলৈ পাছতহে আহে। গ্ৰামোফোন ৰেকৰ্ডৰ গানৰ ইতিহাস খুচৰিলে পোৱা যায় যে পোন প্ৰথমে এগৰাকী মণিপুৰী মহিলাইহে গ্ৰামোফোন ৰেকৰ্ডত অসমীয়া গান ৰেকৰ্ড কৰিছিল। সেই শুভ কাম সম্পন্ন হৈছিল সম্ভৱতঃ ১৯০৪ চনত। দ্বিতীয়টো গ্ৰামোফোন ৰেকৰ্ডত অসমীয়া গান ৰেকৰ্ড কৰিছিল ডিব্ৰুগড়ৰ বিখ্যাত সংগীতজ্ঞ উমেশ চন্দ্ৰ বন্দ্যোপাধ্যায়ে। কিন্তু দুৰ্ভাগ্যবশতঃ তেখেতৰ গানৰ ৰেকৰ্ডৰ বহিঃপ্ৰকাশ নঘটিল। ক’বলৈ গ’লে অসমীয়া আধুনিক গানৰ প্ৰথমখন ৰেকৰ্ড সফলতাৰে প্ৰকাশ পায় ১৯২৪ চনত। ৰেকৰ্ডত কণ্ঠদান কৰিছিল সংগীতাচাৰ্য প্ৰফুল্ল কুমাৰ বৰুৱাই। চাৰিটা গানৰ তালিকা এনেকুৱা —

- (ক) অসম নিৰুপমা জননী—কথা : উমেশ চন্দ্ৰ চৌধাৰী।
- (খ) কিয়নো পাহৰা অসমীয়া হেৰা—কথা : ৰাধানাথ ফুকন।
- (গ) ফুলো ফুলিলে, জোনেও হাঁহিলে—কথা : প্ৰসন্নলাল চৌধুৰী।
- (ঘ) হৃদয় বিদাৰি উঠে শতবেদনা—কথা : প্ৰসন্নলাল চৌধুৰী।

— প্ৰতিবেদনখনত সন্নিৱিষ্ট বিভিন্ন বিষয়ৰ তথ্যভিত্তিক লেখাসমূহৰ সবহাৰি ড° সত্যেন্দ্ৰনাথ শৰ্মাৰ পুথিৰ পৰা আৰু বাণীকান্ত কাকতি আৰু লোকনাথ গোস্বামীৰ পুথিৰ পৰা এটাকৈ সংগ্ৰহ কৰি সম্পাদিত ৰূপত দাঙি ধৰা হৈছে। অন্যান্য লেখাসমূহ আমাৰ ফালৰ পৰা যুগুত কৰা হৈছে। - জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা

REPORT OF GENERAL SECRETARY

As the General Secretary of Students Union of S B DEORAH COLLEGE, it gives me immense pleasure to note down a few words on the occasion of publication of the college magazine UDIAN. It will help draw out latent talents in the student by giving them outlet to express their creative vision. So in my view, this initiative of publishing magazines will be able to cater to the needs and aspirations of teachers and students of the institution as it stands as a testament to the brilliance and achievement of our students and dedicated teachers and the unwavering support of our staff. When it comes to our college, it is one of the reputed colleges in Guwahati that has produced public leaders, teachers, government officers and many other different personalities in different fields. Due to that maximum students get enrolled every year and as academic excellence along with co-curricular and extra co-curricular activities completes the process of education our college provides opportunities through various platforms like singing, dancing, debate competition in and out of the college campus and during my tenure as General Secretary I introduced a plastic bank to make the college campus plastic free. So it is a satisfaction that our college is progressing in all its endeavours towards the overall development and personality of the students.

I extend my heartfelt gratitude to all involved in bringing this magazine to life, for giving me chance to express my views that have captured the essence of S B DEORAH COLLEGE Guwahati.

May this magazine serve as source of inspiration for all and beautiful and keepsake of our journey at S B DEORAH COLLEGE.

Pranesh Nunisa

General Secretary

S.B. Deorah College Students' Union 2019-20

এছ বি দেওৰা মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনী 'উদীয়ান'ৰ তত্ত্বাবধায়ক আৰু সম্পাদকৰ তালিকা

বৰ্ষ	তত্ত্বাবধায়ক	সম্পাদক
১৯৯২-১৯৯৩	ড° নিৰঞ্জন কলিতা	ৰথিন তালুকদাৰ
	জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা	গিৰিধৰ ৰয়
১৯৯৩-১৯৯৪	জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা	বিনয় সিংহ
১৯৯৪-১৯৯৫	পূৰ্বৱী চক্ৰৱৰ্তী	যোগেন ৰাজবংশী
১৯৯৫-১৯৯৬	জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা	স্মৰণ বৰা
১৯৯৬-১৯৯৭	জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা	বাপুজী মহন্ত
১৯৯৭-১৯৯৮	ড° মামুন কলিতা	প্ৰবীন সিং
১৯৯৮-১৯৯৯	_____	_____
১৯৯৯-২০০০	ড° শুভলক্ষ্মী নাথ	অমল শৰ্মা
২০০০-২০০১	সম্পাদনা সমিতি	সম্পাদনা সমিতি
২০০১-২০০২	সম্পাদনা সমিতি	সম্পাদনা সমিতি
২০০২-২০০৩	_____	ৰেকিবুদ্দিন আহমেদ
২০০৩-২০০৪	ড° নিৰঞ্জন কলিতা	প্ৰণৱ কুমাৰ শৰ্মা
২০০৪-২০০৫	ড° জয়তি দাস	আমিৰুল হুছেইন
২০০৫-২০০৬	ড° বিভা ভট্টাচাৰ্য	অক্ষয় দাস
২০০৬-২০০৭	ড° শেৰালি মহন্ত	ৰিংকু চমুৱা
২০০৭-২০০৮	জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা	অৰ্চনা কলিতা
২০০৮-২০০৯	বন্দনা বৈশ্য	মৃদুস্মিতা দাস
২০০৯-২০১০	জ্যোৎস্না বৰুৱা	
২০১০-২০১১	ড° বিভা ৰাণী পাঠক	খগেন কলিতা
২০১১-২০১২	ড° বন্দনা বৈশ্য	আৰধানা দাস
২০১২-২০১৩	_____	_____
২০১৩-২০১৪	ড° নিৰঞ্জন কলিতা	দ্বীপজ্যোতি দাস
২০১৪-২০১৫	জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা	জৱা দাস
২০১৫-২০১৬	জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা	ময়ূৰী বাহাং
২০১৬-২০১৭	ড° লিলি গোস্বামী	অনিতা চৌধুৰী
২০১৭-২০১৮	ড° জয়তি দাস	ডিম্পী ডেকা
২০১৮-২০১৯	ড° নৰনীতা ভূঞা	সীমা দাস
২০১৯-২০২০	জ্ঞানেন্দ্ৰ কলিতা	তৃষণ ডেকা
২০২০-২০২১	ড° সংযুক্তা বৰুৱা	

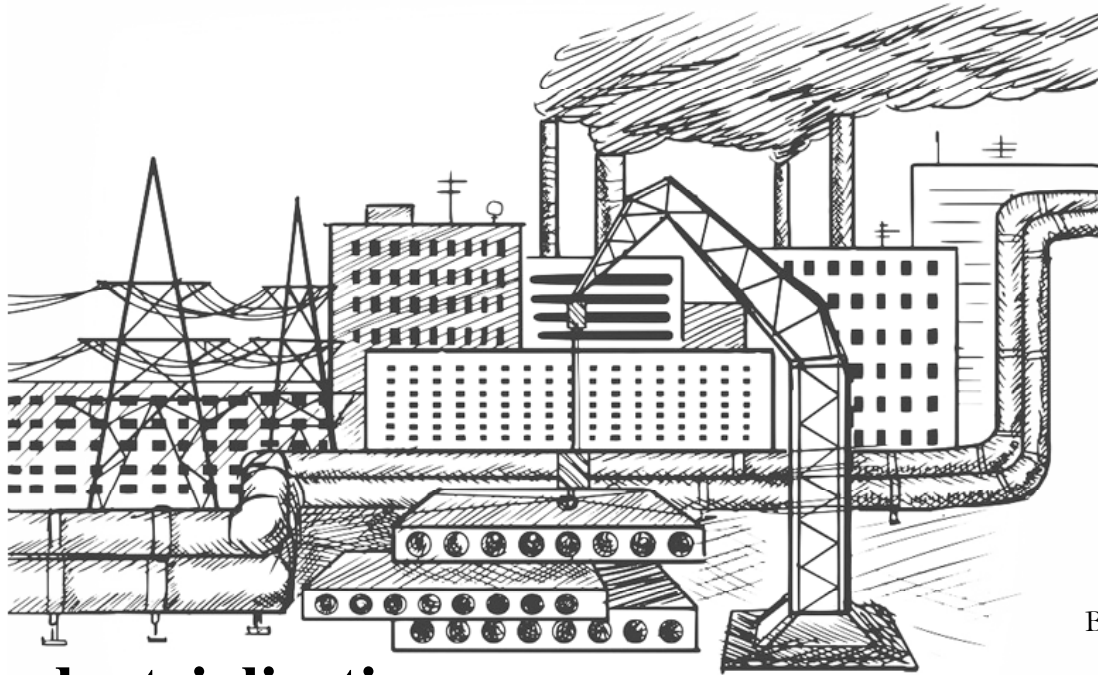

English Section

Articles

Articles follow a structure that makes use of sentences, phrases and paragraphs. This type of writing follows a flow more similar to verbal speech and communication. This makes it the best style of writing to clearly articulate and communicate concepts, events, stories and ideas as opposed to the figurative style of poetry.

Gracy Thiek
BA 6th Semester

Industrialisation during the British Rule in Colonial India

Industrialisation is the process by which an economy is transformed from a primarily agricultural one to one based on the manufacturing of goods. Individual manual labor is often replaced by mechanized mass production and craftsmen are replaced by assembly lines. Characteristics of industrialisation include economic growth, the more efficient division of labour and the use of technological innovation solve problems. Industrialisation is most commonly associated with the European Industrial revolution of the late 18th and early 19th centuries. Industrialisation also occurred in the United States between the 1880s and the great Depression. The onset of the second world war also led to a great deal of industrialisation, which resulted in the growth and development of large

urban centres and suburbs. Industrialisation is an outgrowth of capitalism, and its effect on society are still undetermined to some extent; However, it has resulted in a lower birth rate and a higher average income.

Industrialisation is the period of social and economic change that transforms a human group to an industrial society from an agrarian society involving the extensive manufacturing reorganisation of an economy. Industrialisation requires many key elements to grow on a significant scale. They are land, labour, capital technologies and connections. People cannot grow into an industrial society without a generous supply of these essential elements and the capacity to coordinate with them.

India's trade prosperity was pinching the European bitterly. During this period, mercantilist European looked with great disfavour upon the export of bullion in exchange with Indian goods. Daniel Defoe in 1708 wrote in his weekly review about this wealth drain from England to India and asked the government to take stern measures against it. For the prohibition of Indian goods, Acts 11 and 12 of William III Cap. 10 were introduced. Other European countries also made similar efforts to penalise the import and use of Indian goods. Baines wrote that all the European governments thought it necessary to prohibit or load

the Indian goods with heavy duty to produce their own manufactures.

The legislation could not help much in this matter but the victory of Plassey and exercise of political power in India changed the conditions drastically in less than 75 years (1757 to 1829). India was reduced from the position of manufacturing country to that of a supplier of raw materials. By 1830, the English people began to look to India for rendering a considerable portion of raw material upon which Great Britain's most valuable manufactures depended.

There were several factors responsible for the decline of Indian industry in the eighteenth and nineteenth centuries. In the first place, the political disintegration that followed the fall of Mughal Empire adversely affected the economic condition of India. The success of British power in the battle of Plassy in 1757 led the way for Europeanisation of trade and industry of the country. At the time of British conquest of India, the industrial revolution occurred in England. The capitalist class of England was ready to take full advantage of the technological inventions while India, although had a commercial class, had no industrial traditions.

In the early days of the conquest, the East India Company was eager to make money quickly and in the process ruthlessly exploited Indian manufacturers. Heavy tariffs were imposed on various Indian goods. Moreover, fast rate of increase in the production of power driven machines further deteriorated the conditions of Indian industry. The market of the Chief Indian exports began to fail and therefore, company took up the supply of raw materials to England at cheaper rates to augment their revenue. By the second half of eighteenth century, India became a raw material supplier at the rates fixed by the British and a market for the finished goods produced in European Countries.

During the period, the Indian industry was on its fast decline, the policy of free trade threw the Indian market open to the European World. Foreign capital began to flow in the urban industrial sector. It was initially invested to foreign trade and plantation industries. After 1848, large amount of foreign capital was invested in India for the construction of railways and communications which revolutionised the entire process of industrialisation of the country. Various industries such as cotton plantation, coal mining, paper, iron and steel etc which came up during the later half

of the nineteenth century are discussed in the following sections.

Cotton Industry : India is a birth place of cotton manufacture. It probably flourished here before the dawn of authentic history. Indian cotton trade was extensive from the earliest times to the end of the eighteenth century. In the beginning of nineteenth century, British industry started flourishing while Indian Industry declined. Indian cotton industry suffered due to the invention of power loom and other mechanical appliances, monopoly of trade created by East India Company in their own favour, the imposition of a heavy tariff on Indian cotton and cotton goods in England, exemption of duty on British staples imported in India and raising of duties on Indian goods from time to time.

By 1840, the East India Company ceased to be directly interested in Indian trade. In its new role as an administrator, it presented a petition to British Parliament for removal of invidious duties which discouraged and suppressed Indian industries.

The nature and extent of this new industrial awakening in India is well illustrated by the history of cotton mills. By 1850, the European factory system became sufficiently developed and coordinated to be transplanted to the east. First cotton mill was started in Bombay in 1854 and by the end of nineteenth century, their number increased to 193 of which 82 were in Bombay area alone.

Plantation Industries :

Various plantation industries namely indigo, tea, coffee and rubber were developed during 18th -19th century. Their status during the period is outlined in the following sections.

Indigo : India from time immemorial had been famous for its dyes. Indigo was chiefly used for textile dyeing. In the earlier part of eighteenth century, Indian indigo trade was on its decline because the production from West Indies and Southern American colonies was more efficient. With the growth of cotton manufacturing by power in England and American and French revolution towards the end of eighteenth century, the production of indigo began to be developed in India.

Indigo remained an important article of export for quite some time and European planters reaped large profits. In 1831, there were 300 to 400 indigo factories in Bengal and in 1887, 415 factories were reported to

be in Azamgarh district alone. In 1829 about 1.3 million areas were under indigo plantation and about 9 million pounds of indigo were exported. Chief centres for indigo plantations in India were Bengal, Bihar, Eastern U.P. Orissa and Madras, England was the principal market from where it was reshipped to other parts of the world.

In the earlier days, processing of indigo was carried manually. By the mid of nineteenth century, steam was used as a source of heat for the tanks and power stirring and pumping.

Towards the end of nineteenth century, the sharp competition offered by synthetic dyes produced in Germany made cultivation of natural indigo unprofitable. The production of indigo fell rapidly from 1897. In 1901-02, the exports became less than half of these in 1896. In 2004-05, the area under cultivation was about one third of that in 1894-95. End of nineteenth century, thus led to virtual extinction of indigo industry.

Tea : In addition to indigo plantation, Europeans were interested in the cultivation and manufacture of tea in India. During the eighteenth century, the company had proposed the introduction of tea, but it was turned down by directors in England. In 1834, the plans for the introduction of tea in India were accorded sanction. Seeds, plants labourers were brought from China and experimental plantation were started at a number of places along the south area of the Himalayas and in Assam. Indian tea was marketed to London for the first time in 1883 and the Assam company was formed in 1839. During the first decade of its operations, the Assam company made no profits. In the early fifties, it began to earn large profits and with this began the extension of tea garden, plantation. Tea plantation gave opportunity of employment to a large number of persons since most of the processes carried out manually. It was estimated that in about 500,000 workers were employed in tea plantations. It's hard to understand why nobody in England thought of the tea shop before 1884, but nobody did. The first was a space in a bakery near London Bridge, and the idea caught on. There are things English people like to do in the absence of the opposite but drinking tea is not one of them. This accounts for the phenomenal success of the Lyons chain of tea shops, which became a national institution overnight, and ever since the

British have found it impossible to imagine a time when the tea shop did not exist. In response to mass merchandizing and advertising, the British increased their consumption of tea steadily right through First World War, their counterparts in the British dominions followed suit. Europe's tea consumption soared also, especially in Russia. Moscow's most famous literary teahouse steeped thirty-three pounds of tea daily-almost six tons a year.

Two innovations that revolutionized tea habits and the tea industry in the U.S. date from the first decade of the twentieth century. The first may be traced to the St. Louis World's Fair of 1904, the one the song "Meet Me in St. Louis" was written for. Most of the tea drunk in America at that time came from China, and in the Midwest, for reasons unknown to me, people drank mostly green tea. To popularize Indian tea, therefore, an association of India tea producers established a special pavilion at the fair, staffed with exquisitely mannered and beturbaned Indian servers under the supervision of an Englishman named Richard Blechynden. The scorching Midwestern summer gives New Delhi competition in the Fahrenheit category, however, and Blechynden's exotic, steaming brew was the last thing the sweltering fair-goers felt like sampling. Before long Blechynden himself began sweating, for there was no unemployment compensation at the time, and in his desperation began pouring his tea into glasses crammed with ice just to get people to drink it. People drank it. They came back for more and carried the liking for it back home with them. Thus was born a new American drink-iced tea.

Coffee : The link between the Industrial Revolution and coffee is now clear, but what's the link between the Industrial Revolution and the Third Wave? While during the Industrial Revolution, coffee was mainly a tool to keep people sated and awake during their long work hours, the Third Wave movement is the polar opposite. Coffee is about more than simply caffeinating people, but about the story behind those who grew it, the taste, and the brewing method. The link between the two events demonstrates the distance the coffee world has crossed in the last 200-400 years. Coffee is another plantation industry which was developed under the influence of Europeans. East India Company interest in coffee growing is as early as 1823. Some experiments in the highlands of southern India proved to be successful. Within few years, the surrounding hilly areas became an important

coffee producing area and remains sole source of coffee supply even today.

The growth of the industry remained steady between 1850 and 1860 and later there was a regular boom. Many Europeans set out plantations. However, during period 1877 - 1887 as many as 263 plantations were done.

Rubber : Rubber remained a curiosity during the European colonization of South America during the eighteenth and nineteenth centuries. However, in 1876, Henry Wickham smuggled seventy thousands seeds of natural rubber trees from Brazil to the U.K., causing the tree to spread throughout the British Empire into some of the richest rubber-producing regions today in India, Malaysia, and Sri Lanka. Everything changed when Charles Goodyear discovered how to vulcanize rubber in 1839. Through heating rubber and sulfur together, the materials gained strength while still maintaining elasticity. This innovation greatly boosted the fledgling bicycle and automobile industries, who now had an efficient and lightweight means to convey their products. Rubber is the most recently developed plantation industry. It was introduced from Brazil in the 1870s. They introduced rubber into this state in about 1900. From there the planting spread to the neighbouring territories of Cochin, Coorg and Malabar. Leadership in planting was taken mainly by Europeans. Progress in the beginning was very slow but became more rapid after 1906.

Coal Mines and Mining : Coal is one of the most essential commodities of modern economic life. Although it has been known since ancient times, its production on large scale has a short history. The British Magistrate of Chhota Nagpur, Mr. S.G. was perhaps the first adventurer who undertook large scale coal mining. In 1774, Mr. together with Mr. John Sumner obtained the privilege of mining coal and Birbhum from Warren Hastings, the then Governor General of Bengal. The joint enterprise operated six mines and produced 90 tons of coal in 1777. This venture suffered a great set back due to the transfer of Mr. Healthy.

The progress of coal mining in the beginning remained slow due to lack of demand for coal. The

transportation of coal through the river-path could not take place round the year as the water remained shallow for most part of the year. Still, in 1831, the East India Company sent coal to Singapore, Madras etc. and Penang for its steamships. The output of coal was 36,000 tons in 1839 and 91,000 tons in 1846. The turn of the half century opened up new horizons for coal mining also. Establishment of industries and its auxiliaries resulted in increased demand for coal. Moreover, the introduction of rail transport between Calcutta and Raniganj in 1854 also helped in regular transportation of coal. By 1860, 50 collieries were functioning in the Raniganj. The number of coal mines in India rose from 555 to 1905.

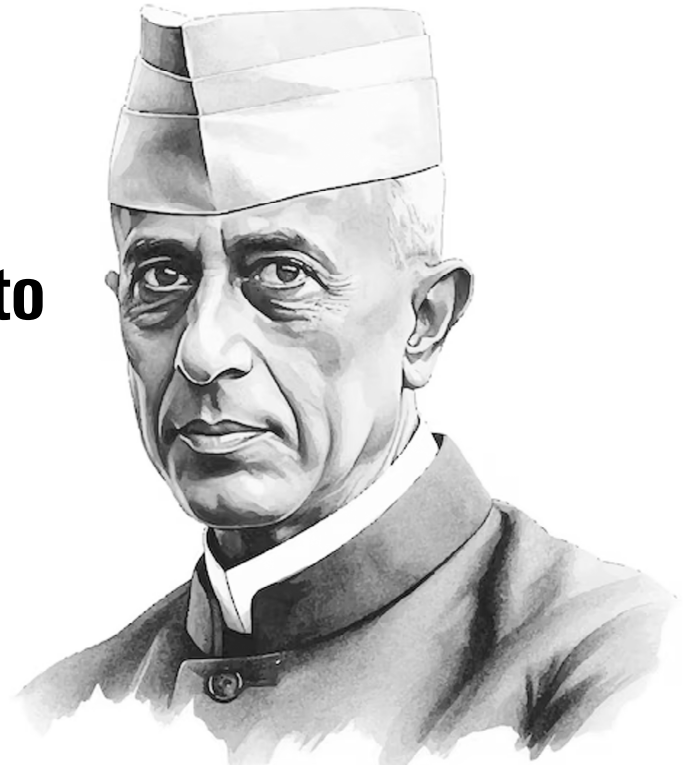
Paper Industry : The manufacture of paper by hand had existed in India for centuries but the production of paper through machines had started sometime in 1870 with the establishment of Bally Mills in Hooghly. It started producing paper with a single machine only. Machine made paper encouraged Bally Mills to stall 4 more machines. Bally Mills produced nearly 5,000 of paper per year. Due to certain reasons this company liquidated in 1905. The second paper Mill was established in 1905. The second paper Mill was established at Titagarh in 1884 and the third at Hooghly in 1894. The paper Mill at Hooghly was subsequently taken over by Titagarh Paper Mill.

Iron and Steel : Steel was used in India for weapons, for decorative items and for various tools and implements. The famous iron Industry at Delhi is one of the examples. Remains of old furnaces have been found throughout the country. Iron was produced by widely scattered communities in their age old traditional way.

The history of production of iron and steel in the country by modern techniques date back to 1777. From the above discussion, it can be concluded that prior to independence during the colonial period, both the industrial policies as well as economic policies were completely shaped by the British government. Industrialisation is the period of social and economic change that transforms a human group from an agrarian society into an industrial one. ■■

Changing nature of the state: From Nehruvian to repressive and a welfarist state

Ajay Pratim Das
BA 5th Semester

In India, the old monarchical tradition remains well entrenched and this, more than any other factor, have worked in favour of Nehru family. Good and great in their own respective ways, the operational styles of our Prime Ministers differed from one another. In particular, there was little common in the styles of Pandit Nehru and his daughter. Even Rajiv Gandhi's leadership style is different from that of his mother's.

Pandit Jawaharlal Nehru, our first Prime Minister, was no ordinary leader. He was a politician with deep insight into national and international problems. He was a western-trained liberal who had an unquestionable faith in democracy and democratic ways. His respect for the human values was also deep rooted. It is, therefore, that he neither tried to become a dictator nor did he make use of coercion to gain the objectives laid down by him. Nehru always treated parliament with great respect and zealously tried to maintain and enhance its prestige. In everything, he said and did, he sought to uphold the best traditions of

parliament and parliamentary democracy. He believed in the authority of parliament and would never allow any of its rights being curtailed.

Nehru was by nature and training tolerant towards human opponents. He had respect for a man who could give a blow as well as take it. The opposition, he believed had the right to be heard, a right to discuss without being considered traitors. He always welcomed criticism of himself, of his government, its policies and actions. He might sometime lash the opposition into line, but he was always conscious of the vital role it had to play in a democracy. Nehru firmly believed in the pre-eminence of the Prime Minister in his cabinet. He did not like to be mere *primus inter pares* or first among equals. At the very outset of his career as Prime Minister, he refused to entertain Sardar Patel's contention that the Prime Minister had no right to interfere with the affair of another ministry.

Nehru, as Prime Minister, was very close to the humblest citizens, and from the people he drew his greatest strength. He could reach out to them without any difficulty. His words were simple, sincere and life-enhancing. He moved their hearts and stirred their minds.

Another interesting as well as appreciable, feature of his style of functioning was that Nehru preferred who would be his own draftsman. He had the basic advantage

of a very high education. He was also a prolific writer. He rarely liked any body's draft. Everything submitted to him was often rewritten. Though he had with him a battery of stenographers who would remain busy till late at night taking down dictation, yet he did not have a secretariat of his own in the real sense of the term.

Nehru's operational style was not free from defects. Civil servants under him could not perform their task fearlessly. On many critical occasions, they showed reluctance to take decisions because they were not sure of his support. Moreover, because of Nehru's all consuming interest in pettiest details, decisions were often concentrated in his hands to an incredible degree. According to Frank Moraes, Nehru was an inept administrator. He lacked both the patience and temperament to co-ordinate the work of various ministers. Moreover, he never showed a capacity or inclination to delegate authority. The result was administrative jungle which Nehru bemoaned.

Lal Bahadur Shastri, who succeeded Pandit Nehru as India's Prime Minister, did not have the glamour and greatness of his predecessor. He belonged to the most common strata in India, common by all standards of breeding and standards of living. Shastri was democratic in his style. His cabinet worked as a team of near equals. Even in a crisis situation, Shastri did not feel tempted to act as dictator. During the Kashmir War days, instead of making the Emergency Committee small, he enlarged it by including C. Subramaniam, S.K. Patil and N. Sanjiva Reddy in it. He held frequent meetings with the President of India, as also with the Congress president. He showed all regards to the opposition and its viewpoint. As in the cabinet so in Parliament, Shastri maintained all norms of a democratic system.

In Parliament, Shastri was noted for his exceedingly simple and forthright answers. Strong words in Parliament would nettle him somewhat but he would not lose either his poise or his politeness.

Mrs. Indira Gandhi, the third Prime Minister of India, was the daughter of Pandit Jawaharlal Nehru. She was a close associate of her father in

politics for many a year. Pandit Nehru, no doubt, believed in the pre-eminence of the Prime Minister. But his daughter was by far more powerful a Prime Minister and she exercised complete control on every field of government. She stood for total power in the hands of the Prime Minister and was herself India's supreme and real ruler. As a matter of fact, during Mrs. Gandhi's regime cabinet government of the British type was replaced by prime ministerial government. The cabinet ministers lost their former importance. It was not the cabinet but the Prime Minister who took decision. No top post in public undertakings under various ministers could be filled till the Prime Minister had made up her mind.

During the emergency, the cabinet government suffered almost eclipse. The prime minister's secretariat became the super cabinet. Decisions came to be concentrated in the hands of the Prime Minister and his extra constitutional centre of power. The cabinet and its "Political Affairs Committee" became redundant, and the small coterie, advising the Prime Minister, became an all powerful instrument of the executive. The role of her son, who held no position, either in the government or in the Congress party, became particularly decisive and obnoxious.

Mrs. Gandhi was intolerant towards position and was, at times, ruthless in dealing with it. She always played the implacable game of power politics in which the aim was not to win over an opponent but to outwit and decimate him. She violated all democratic norms. She was undermined democratic institutions. While Pandit Nehru rejoiced in parliament, she had an allergy to it. She showed scant regard for the various recognised conventions, rules and procedures, essential for the smooth running of parliamentary institutions. Her role as leader of the Lok Sabha was disappointing. Unlike her father, who would never miss to attend the House, Mrs. Gandhi was found absent from parliament even in important occasions. Besides Mrs. Gandhi made no efforts to establish in rapport with the opposition. ●●

Sustainable Utilization of Socio-cultural Practices

Disha Haloi
BSc 5th Semester

The North-Eastern region offers great scope for ethnobotanical studies and research. Due to the wide ranging altitude and resulting diversity in forest type, the region boasts of over 52 forest types.

North-east India is rightfully recognized as one of the richest areas for biodiversity as well as cultural diversity. Over 220 ethnic groups having a population of 38,857,769 inhabiting the region take advantage of the rich Flora and Fauna for their sustenance and cultural needs. There is no region in the country which has a greater dependence on natural resources and environment as the North-East. The interdependence of community over their plants and long tradition of living with plants have resulted in an unparalleled development in the field of ethnobotany.

For thousands of years, people around the world have used various plants in their traditional sacred rituals, religious prayers and ceremonial practices. Numerous wild and cultivated plants have been given deep and scared meanings which plays a very important and vital role in the religious life of the people in alk the cultures . The Bodhi Tree(Ficus religiosa) under which lord Buddha attained enlightenment or perfect insight is considered scared by the Buddhist, for Christians, the branch of date palm is a symbol of Christ's victory over death. In India, the concept of sacred plants is mentioned in many ancient literatures and religions scriptures. In the Vishnusahasranama, Lord Vishnu is mentioned as the very embodiment of large imposing trees. Leaves of Aegle marmelos and erythrina indica having trifoliate leaf arrangement are offered to Lord Shiva. The scared plants and scared groves are much revered and have been protected since ages by traditional societies and indigenous community through their socio-cultural and religious practices and beliefs.

The preservation of a number of old trees as abode of deities and numerous ethnobotanically useful species (wild edible fruits, medicinal plants, fodder, fuel wood and timber yielding species) in the sacred groves by various indigenous communities world wide is an ancient strategy for the sustainable use of natural resources and conservation of biodiversity and ecosystem. Indigenous and tribal people used one or several parts of the sacred plants, among which most of their traditional worship and socio-cultural practices have a strong scientific background and show the symbolic relationship of human beings with nature. Human, nature and the supernatural are all bound in a mutual relationship. Certain taboos and mystical powers are associated with some special plant species e.g : *Alstonia scholaris*, *F. religiosa*, *F. banghalensis* are extremely forbidden to take inside the house, *Tulsi* (*Ocimum sanctum*) the most sacred plant in Hinduism is believed to protect from misfortune, and is used in death rituals as it sanctifies and guides the departed soul to heaven.

The North-Eastern region offers great scope for ethnobotanical studies and research. Due to the wide ranging altitude and resulting diversity in forest type, the region boasts of over 52 forest types. The flora inhabiting too are divergent and offer habitats specific solutions for the community for their resource needs. The flora of the region we have in tropical zone *Agar* (*Aquilaria malaccensis* Lamk.),

Homalomena (*Homalomena rubescens*), *Mesua* (*Calophyllum coromandeliana*), *Canarium* (*black dhup*, *Raal*, *Raal dhup* and *black dammar*), *Broom grass* (*Thysanolaena*), *Bamboo* (*Bambusa*) and *rattan* (*Calamus rotang*), *Wood craving trees* etc. Along the subtropical zone the resources that we find include *Zanthoxykum*, *Pinshing*, *Sangmer*, *Mishmi teeta*, *Orchids*, *Pine* and dye yielding species like *Rubia* etc. and plants that are used for fumigation and medicine like *Artemisia*, used by the community extensively. Along the temperate zones, the plants representing the resource include unique paper making plants like *Daphne*, oil yielding plants like *Gaultheri*, aromatics like *Juniperus*, *Rhododendron*, *Anthopogon* etc. Food plants in high altitude are

unique in these zones which is also rich in crops and crop relatives.

Plants Used and their Sustainable Utilization :

1. *Acer capadocicum* Gleditsch (Acesaceae) : This large temperate tree is often sought by community for their leaves, which are used as tea leaves in very high altitudes. This tree leaves collected and stored for making tea in Thungri, Baisakhi etc. in West Kameng district, Arunachal Pradesh. The leaves are harvested during autumn. They are cleaned, dried in sun and stored for future use. The leaves are dried spreading them over the roof tops in bamboo mats. This tea substitute is beneficial in many ways, especially in remote areas. Though the tree occurs in other states, it is only in the States of Sikkim and Arunachal Pradesh we could observe the usage in this way.

2. *Aconitum ferox* Wall (Ranunculaceae) : This herb is seen in Alpine zones. The tubers are in fact a highly traded commodity and harvested from wild. Traditionally the tubers are also used by tribes for their traditional hunting practice, using arrows. They have special harvesting procedures and processing for use in arrows as poison. The arrows are smeared with the aconite tuber paste which is applied on arrow heads already smeared with *Rhaphidophora* latex as binding agent. The place and hall where the tribes keep the aconite is well cleaned and made out-of-bound for people and polluting the area in any form is forbidden. Aconite is a crude extract of dried leaves and roots from various species of *Aconitum* plants that contain aconitine and other diterpenoid ester alkaloids.

3. *Aquilaria malaccensis* (Thymelaeaceae) : This is the most talked about tree for its unique transformed heartwood which is known as eagle wood or 'Agar'. The transformation of wood is believed to be perhaps, the result of fungal infection and physiological changes. The tree of *Agar* is difficult to know from external observation. The Deori tribe has certain secret formula wherein they use a sort of jaggery solution into the wood by piercing with long nails. If properly documented and

assessed this could bring in more returns from Agar plantation. Agar wood has three principal uses : medicine, perfume and incense. Agar wood perfumes are seldom pure agarwood oil, but instead use on alcoholic or non-alcoholic carrier, such as sandalwood oil. Agarwood incense is burned to produce a pleasant aroma, its use ranging from a general perfume to an element of important religious occasion.

4. Captis teeta Wall (Ranunculaceae) : A very rare herb found only in pockets as small patches. They are harvested for the valuable roots which are known as 'golden thread'. They are used by local community as a panacea for several health problems. In few locations in Arunachal Pradesh cultivation of this valuable plant is taken up by few local farmers. They have the knowledge of growing them. The cultivation is a very tedious and laborious process. The field is kept meticulously clean by removing all fallen absects over the plants. The locations are also difficult to access. From Melinja, Hotspring area travellers used to gather the rhizome and bring it to the homes, dry and store for personal use for trade.

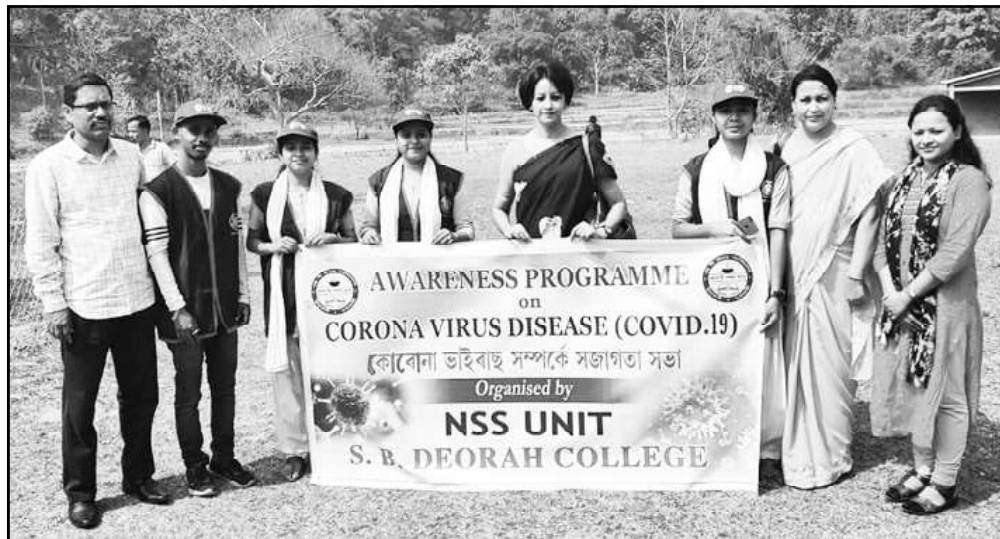
5. Dendrocalamus hamiltoni (Poaceae) : The most common bamboo seen is gregariously in wild in the region at tropical and sub tropical zones. They are early colonies in jhum follows. The communities collect new shoots from wild sources. They are gathered and cleaned at the collection site. The sheaths are removed and young tender part is sold as such for fresh use or processed as bamboo tenga. The shoots which are made flat and water expelled. These shoots are allowed to ferment and presented for use for future. They are also pickled like other common pickles. The shoots thus produced is little sour and has a sulphurous smell.

6. Comarium strictum (Burseraceae) : This lofty tree is seen along the tropical zones in North-East India. The tree is easily recognized with the lofty trunk and white bark. The young leaves are

deep reddish. The community induces resin flow by wounding the bark with knife. The resin oozes out and solidifies. The dried solid resin is scraped and collected for trade and domestic use. The resin is widely used for fumigation and as incense in poojas and rituals both in household and community level. In recent past it is observed that the tree is getting depleted and are exposed to different threats, especially due to deforestation and habitat destruction. There is good scope for improvement in harvesting technology for sustainable collection and utilization.

7. Homalomena aromatica (Arecaceae) : The gregarious aroid plant grows as forest undergrowth along moist shady localities. The plant is exploited for its aromatic rhizomes which fetch reasonably good price. There is a spurt in exploitation from wild, pushing it to extreme peril. The communities have been sustainably using it for long, the commercial exploitation started. The rhizomes are known to possess medicinal properties like antiinflammatory, analgesic, antidepressant , antiseptic, sedative , antiblasmodic, treating joint pain and skin infection. The rhizomes contain an essential oil having mainly sesquiterpenoids group that is used for blending of most orintal perfume. The spent material after oil extraction is largely used in Dhup manufacturing.

It was observed that several of the culturally important plants were planted in the home gardens by the study people. This ensures ready availability of the plants in the surrounding habitat as well as promotes species conservation. The concept and belief of scared plants has been a significant aspect of the ethno-ecological knowledge of the indigenous communities, and one of the best practices to conserve natural resources which ultimately leads to biodiversity conservation and sustainable ecosystem. The traditional use of the various sacred plants can tell a lot about the values and aspirations of a culture.▶▶

Report :

Not Me But You

Dr. Rumamani Deka
Programme Officer
NSS Unit
S. B. Deorah College

The Motto of NSS “Not Me but You” is well reflected in the dedicated service rendered by the NSS unit of S B Deorah College. The NSS unit is tirelessly working on various issues that affects the community at large with a special focus on the well-being of the adopted village’s residents.

The NSS unit of S B Deorah College is organizing Environmental Awareness programmes on a regular basis. Through such awareness programs it has been trying to educate the general public about the importance of understanding our environment’s vulnerability and protecting it. Such programmes are organized both on and off the college campus.

A remarkable service rendered by the NSS Unit of S B Deorah College towards enhancing the balance of the environment is Plantation Drive. The NSS Unit of S B Deorah College has undertaken a number of plantation drives in different localities of Guwahati and nearby areas, The NSS volunteers have dug compost pit in some households of the Namgaon (the adopted village), which can help the soil to retain moisture and nutrients and reduces the need of pesticide and fertilizers.

The volunteers of the NSS Unit are working for Plastic and other Solid Waste Management Various activities like Plogging Drive, Cleanliness Drive etc are organized by the Unit in and around Guwahati City to keep it clean and to spread awareness among the masses.

In honour of Mahatma Gandhi's Vision of Clean India, S B Deorah NSS unit has been undertaking cleanliness drives within and outside the campus for long time. Keeping in mind the Swatch Bharat Abhiyan, the Cleanliness Drive of the NSS Unit is institutionalized from the year 2020. Under its initiatives, the volunteers are assigned cleanliness and beautification duties on batches each day.

The Volunteers of S B Deorah College NSS Unit are doing commendable community services by donating blood voluntarily to the needy at the time of dire necessity.

To keep the masses physically and mentally healthy, various programmes like Health Camps, workshop on Menstrual Hygiene, Yoga Workshop, Mini Marathan, cycle rally, Run etc are organized inside and outside the college. The objective of the programmes is to create awareness among the masses to embrace fitness as a way of life and how they can keep themselves free from various diseases and keep them

physically and mentally healthy. Realising the greater need of keeping Mental Health in the present age, a counseling centre was launched by the NSS unit of S B Deorah College. The centre was inaugurated by Dr. Dharmendra Nath, Principal, S B Deorah College. Nimi Borgohain, Chief Clinical Psychologist, GNRC Hospital visits the Counseling Centre on 1st and 3rd Wednesday of every month. At present, the counseling centre is fully functional with number of counselees visiting it.

The NSS Unit of S B Deorah College is extensively working for creating awareness about AIDS among the masses. The Unit of S B Deorah College in association with Assam State AIDS Control Society (ASACS) organized various programmes like awareness run, awareness talks etc. to make the masses aware about the causes of HIV/AIDS and how to protect ourselves from HIV infection.

Alcoholism is one of the main social evils in the world today. NSS Unit, S B Deorah College is working constantly to make the people aware of the affects of this social evil. Keeping in view of this, it has organized some awareness programmes against alcoholism both on and off the college. An MoU was signed between S. B Deorah College NSS unit and Snehalaya Child Friendly Guwahati to work for the street children of Guwahati city. As a part of the MoU, the NSS volunteers reached out to the deprived children and worked for their wellbeing. Child Friendly Guwahati has two centres near S B Deorah College: Solapur and Ulubari. The volunteers undertake tuition classes in these centres of Child Friendly Guwahati. Apart from the teaching of the curricular subjects, the volunteers also teach various extracurricular activities like dance, singing, art and craft, life skills etc. The team of volunteers also worked for providing awareness on issues like Child Rights, Health and Hygiene, Rights of Children etc. Physical Training in Yoga is also given to the children. The volunteers are also working for creating awareness among the underprivileged children of Guwahati city about Child Protection from Sexual Offences. After completing their own routine classes, the volunteers go to the centres and take part in their respective responsibilities.

Adult illiteracy is a burning problem in India. S B Deorah College NSS Unit has organized various programmes like Social Survey and adult literacy

programmes at Namgaon and in different parts of Guwahati city to eradicate illiteracy among the adults.

The concept of Green Village initiated by Ministry of Panchayati Raj focuses on the Sustainable Development Goals (SDGs). S B Deorah College NSS Unit is working on different aspects like clean water, sanitation, combating deforestation, restoring degradation of land and soil, organic farming, health care etc. It has organized various programmes to generate awareness among the people related to the concept of Green Village. The volunteers of the Unit have conducted survey of drinking water at Namgaon Village. Orientation cum Training programme for organic farming was organized at MoU Organic Farm and nursery for the youth of Namgaon Village. Awareness programme on harmful affects of open defecation, reducing the use of plastic etc were also organized by the Unit.

During the Covid-19 pandemic, the NSS unit of S B Deorah College rendered commendable humanitarian service in and around Guwahati. The student volunteers put sincere efforts in offering aid to ones affected by the COVID pandemic. Distribution of food, cloths, mask and sanitizer was vigorously undertaken among the poor and needy of different areas of Guwahati city and the nearby areas. Doorstep delivery of ration kits for those in home isolation and distribution of home cooked food for attendants of Covid patients in the hospital premises was also arranged. Not only this, in an extensive food distribution drive, food prepared in the college hostel itself, was distributed amongst the needy across several areas of the city. Members of the teaching and non teaching staff contributed generously to this noble cause. Ration kits distribution was also conducted in the adopted village Namgaon.

Awareness programmes on the importance of Covid vaccination as well as count of people vaccinated was undertaken amongst the underprivileged of nearby

areas. Awareness programmes on Covid appropriate behaviour were also held where people were instructed about the various do's and don'ts during Covid pandemic and given handmade cotton masks and sanitizers. Volunteers also offered food, cloths, mosquito nets etc to the homeless people. Packaged

milk, notebooks and other sanitary items were distributed to the little children by the volunteers in their respective localities individually. NSS volunteers of the college, who were from different places of Assam carried out charity activities in their native places. Food was distributed among the street animals also.

The NSS volunteers opened a help desk to offer necessary guidance to people suffering from various problems due to the Covid-19 pandemic. The help desk was operational round the clock to provide Covid related information on availability of beds, oxygen cylinders, NGOs providing food and medicine etc. Through the helpline numbers, people were given on booking assistance slots for vaccination. Some of the volunteers were also engaged for Covid-19 vaccination programme under Additional Chief Medical and Health Officer, Kamrup (M) District. ■■

The Women's Question Gandhi & Ambedkar's role for emancipation of Women

Dr. Nabanita Bhuyan
Associate Professor
Deptt. of Political Science

Gender justice has become a global issue on account of the continued subordination and exploitation of women all the world over. Religion and ritual, custom and sentiment were manipulated to reduce women to the level of domestic servants or nurse maids on the one hand, objects of pleasure and commodities for disposal on the other.

In India, during pre-independence period, despite the racist and colonial character of British rule, it had opened up a window for the inflow of liberal and secular ideas of the West which inspired many Indian intellectuals and social reformers from Raja Rammohan Roy to Ambedkar and Mahatma Gandhi to take up social causes as seriously as the cause of political freedom. And there was a strong undercurrent of social reform movement to mitigate the inequalities heaped on the depressed classes and women. The purpose of this chapter is to examine Ambedkar and Gandhi's effort in understanding the reality about the status of women in India and in advocating practical solutions to uplift the status of women.

Status of women in Vedic period : In the Vedic period, women enjoyed all sorts of necessary rights which are essential for a human being. The women had access to all branches of learning. In

Brahadaranika Upanishad (iii, 6-8), we are told that in the King Janaka's Court, the maiden scholar Gargi was examined in her knowledge by Yagnavalkya. The women enjoyed a position at par with men. Women played an important role in religious ceremonies. They were free to choose their own life partners by swayamvara system and they married after attaining puberty.

Later Vedic Period : In the later Vedic period the condition of women started deteriorating through sexual discrimination. The social status of women was undermined, many restrictions were imposed on them and they were deprived of basic human rights. They were treated as bonded labourers. Women were considered as one of the three 'W's' wine, women and wealth. They were expected to show complete obedience to men. They had no property rights and treated as the property of men. Evils like child marriage, polygamy, illiteracy, sati, etc. had thrown the women in complete darkness.

The Manu Dharamshastra said the object of women is to seduce men, they should never be given independence and should be treated as slaves. Manu clearly enunciated that a widow should never even dream of remarriage. The Arthashastra stated that the sole aim of women is to get married and bear children. Bhishma and Yudhistira believed that the women is the root cause of evil. Swamy Sankaracharya (9th Century A.D) of Kerala proclaimed that a woman is a gate to hell and she is poison in the disguise of nectar. Katha Upanishad (2-5) strictly warns men not to follow women for "they strut about within the periphery of ignorance. They lead us as blind men lead the blind". Divorce and remarriages were absolutely forbidden. The Golden Age of Guptas had been the Dark age for women, they advocated early marriages - even the pre-puberty marriages. The Gupta Kings strictly practiced the Brahminical law by upholding certain rules for women - like sati and celibacy of widows. Later in the medieval period, Muslims invaded India and introduced the purdah system.

Social Reformers : After ages of suffering, suppression and enslavement, the new hope dawned in the lives of women with the introduction of British Raj in India. The introduction of western education enlightened many Indians and many social workers

started to purify the Hindu society from its evils. "Women will work out their destinies much better than men can do for them", said one of the great sages of India, Swami Vivekananda. Raja Rammohun Roy worked hard for the abolition of sati system. Jyotiba Phule sacrificed his life for the education of girls. Periyar E.V. Ramaswami pleaded for the rights of women especially in the self-respect marriage formula. There were many other social workers who had sacrificed their lives for the cause of women.

Dr Ambedkar's views on the women's question crystallised gradually. Dr Ambedkar made an indepth analysis of the Smirithis and Shastras, the basics of Hindu faith. He traces the existing low profile of women's status in India to Manu, the author of Manusmiriti and his predecessors.

Women, Manu says, should always be strictly controlled by their guardians father when she is unmarried, husband after marriage and son in her old age. They do not have a right to divorce. According to Manu, a woman is part and parcel of the property owned, and is no better than a slave. Moreover, she is subject to corporal punishment like any other slave, as the husband is given the right. What is more, the woman does not have a choice in selecting her life-partner; the father has every right to settle the alliance, even without the knowledge of his daughter. And after marriage she has to worship her husband and be faithful to him even if he is a lecher and a womanizer and inhuman in behaviour. Even killing of a woman is only a 'minor offence' according to Manu.

Writing about the status and position of women as given by Manu, Ambedkar says, "Can anybody doubt that it was Manu who was responsible for the degradation of women in India?". Right from the days of 'Mook Nayak' and 'Bahishkrit Bharat', oppression of women remained a major plank of Dr Ambedkar's movement. He involved women in all the social struggles. In Mahad Sathyagraha, women participated in large numbers. About 500 women marched at the head of that historical procession to assert the Untouchables right to drink water from the public tank.

Dr Ambedkar showed how Chaturvarna, claimed to be based on 'worth' instead of 'birth' cannot explain the status of women. A system, if based on worth, cannot justify the permanent denial of

education and religious rights to women. So he upheld equal rights for men and women.

The Hindu Code Bill : Ambedkar is not satisfied by portraying the status and position of Hindu woman as underlined by the Manusmriti. While speaking about the Hindu Code Bill in the Constituent Assembly, he urged the members to have a common code which would replace the Hindu law, scattered as it is then, regarding seven important matters, (i) the right of property of a deceased Hindu, who had died intestate without making a will, to both male and female; (ii) the order of succession among the different heirs to the property of a deceased dying intestate; (iii) the law of maintenance; (iv) marriage; (v) divorce; (vi) adoption and (vii) minority and guardianship.

Dr Ambedkar has an intense dislike for injustice done to women. He tried to uplift the status of women through legal measures and proposed the Hindu Code Bill. The Bill embodied several basic principles of women's rights. It sought to abolish different marriage systems prevalent among Hindus and to establish monogamy as the only legal system.

It aimed at conferment of right to property and adoption. It attempted to unify the Hindu code in tune with progressive and modern thought. On 5th February, 1951, he introduced the Hindu Code Bill. It brought forth various reactions, and many objections. In support of the Bill Ambedkar said that the ideals enshrined in it are derived from the Constitution based on liberty, equality and fraternity. He pointed out that the original Indian society was not based on caste and women's oppression and that women had equal share in property with men. They were completely deprived of property rights after the emergence of caste system at a subsequent stage.

But strong opposition came from different members of the Parliament. Dr Shyama Prasad Mukherjee said that the Bill would "Shatter the magnificent structure of Hindu culture and stultify a dynamic and catholic way of life that had wonderfully adapted itself to changes for centuries".

The opposition became so strong that the Prime Minister had to ask Ambedkar to drop the Bill. On 25 September, 1951, clause 4 of the Hindu Code Bill was adopted and the rest of the Hindu Code Bill was abandoned.

Ambedkar resigned from his seat in the Cabinet on 25 September, 1951. In his resignation letter dated 27th September 1951 to the Prime Minister, Nehru, he observed.

"I even agreed to breakup the Bill and restricted it to marriage and divorce in the fond hope that at least this much of our labour may bear fruit. But even that part of the Bill had been killed. I see no purpose in continuing to be a member of your Cabinet".

Most of the provisions proposed by Dr Ambedkar in the Hindu Code Bill were later incorporated in the four Bills on Hindu 'marriage', 'succession', 'minority and guardianship' and 'maintenance' passed in 1955-56.

One of the main considerations which led to the codification of Hindu Laws pertaining to women is that some of them placed women at a disadvantage as compared to men.

The Hindu Marriage Act, 1955:

The Hindu Marriage Act, 1955 which was amended in 1976 made the following provisions for women:

- a) The legitimization of illegitimate children (Sec. 16)
- b) Punishment - bigamy (Sec.26)
- c) Custody of Children (Sec.26)
- d) Marriageable age of female raised to 18 years.
- e) Provision for alimony (Sec.25). The Act abolishes the difference between a maiden and a widow.

The Hindu Succession Act, 1956 :

Under the Hindu Succession Act, 1956:

- a) A widow has the right to adopt a son or a daughter which was not there in the Hindu Law.
- b) It also provided an opportunity to be independent and dispose of her property by will as she wishes and desires (Sec. 14)
- c) A uniform scheme of succession to the property of a Hindu female who dies, intestate after commencement of the Act, was made in Section 15.

Previously under the uncodified law the succession to stridhan varied according to the marital status of a woman.

The Hindu Minority and Guardianship Act, 1956:

Under this Act,

- a) The mother is empowered to change the guardian, appointed by the father and may appoint a new guardian by will.
- b) The father's right to appoint a guardian for the minor by will during the life time for the minor's mother is prohibited under this Act.

The adoption and Maintenance Act, 1956:

- a) This Act accepts adoption of a male and a female child without any difference, whereas under the uncodified law a daughter could not be adopted.
- b) This Act permits a wife to adopt a child on her own right even during her husband's life time. She had no such right prior to this enactment.
- c) In the uncodified law, a spinster or a widow had no right to adopt whereas this Act grants them the right to adopt.
- d) Under the old Hindu Law, a wife need not be consulted while adopting a child or while giving a child for adoption, whereas this Act made it essential to consult her in both the cases.
- e) Section 11 lays down that, a father should adopt a daughter at least 21 years younger to him.

Constitutional Right : A few articles in the Constitution help the women to improve their status and to compete with their male counterparts.

For example under Article 14, the State guarantees equality before law or equal protection of law to all its citizens within Indian territory. Article 15 says, the State shall not discriminate any citizen on grounds of religion, race, caste, sex, place of birth or any of them. Article 16 says, there shall be equality of opportunity for all citizens in matters relating to employment or appointment to any office under the State. There shall be no discrimination based on religion, race, caste, sex, place of birth against any employment or office under the State. Article 24 prohibits the employment of children below the age of 14 years in factories, mines or in any other hazardous employment. Under Article 39 the State grants to all the citizens both men and women equal rights. to have an adequate means of livelihood and Article 39(d) states that there is equal pay for equal work for both

men and women. As per Article 41, the State shall guarantee within its economic limits to all the citizens, the right to work, to education and public assistance in certain. cases. Under Article 42, the state makes provision for just and human conditions of work and maternity relief and under Article 44, the State provides a uniform civil code to all the citizen throughout the territory of India.

Though all these provisions are there, but it remains to be seen. as to whether the basic rights have been restored to women, or not.

It would not be inappropriate to call Ambedkar as one of the saviours of the Indian women. The essence of his advocacy of the cause of women and his appeals to the Hindus to change the society can best be described in his own words:

"Those who want to conserve must be ready to repair and all I want is that if you want to maintain the Hindu System, the Hindu culture, the Hindu society, do not hesitate to repair where it is necessary". The Bill asks for nothing more than repairing those parts of the Hindu society which have almost become dilapidated.

The greatest gift that women is endowed with is 'motherhood'. She was termed by Gandhiji as the 'mother, maker and silent leader of man'.

Perhaps the greatest champion of women's causes in the twentieth century India, along with Dr Babasaheb Ambedkar was Mahatma Gandhi. He was known for his forthright views on the status and position of women in society. The credit of bringing women out of their homes into the mainstream of India's social and national life, and entrusting them. with great responsibilities goes to him. He was uncompromising in the matter of women's rights.

From the very beginning, Gandhi preached against wrongs done to women in the name of Dharmashastras, law and tradition. He wrote, "It is sad to think that the Smritis contain texts which could command no respect from men who cherish the liberty of women as their own and who regard her as the mother of the race. Of course, there are the Smriti texts, which gave woman her due place and regard her with deep veneration. The question arises as to what to do with the Smritis that contain texts that are repugnant to the moral sense. All that is printed in the

name of scriptures need not be taken as the word of God or the inspired word."

Thus, Gandhi was very clear in his mind that ancient Indian scriptures do not advocate social inequality and social injustice. But later texts, particularly those written after 300 B.C have directly advocated social inequality; not only regarding the education of women but also by promoting child marriage and widowhood till death. Thus according to Gandhi, the important criterion to judge the Dharmashastras is whether they advocate social equality and social justice between man and man and between man and woman.

This is why he was always a fighter for the equality of human beings and freedom for individuals. Consequently, he unequivocally stood for the emancipation of women as he stood for the emancipation of the untouchables.

His indignant protest against enforced widowhood, the crime of child-widows, the curse of child-marriage, polygamy, the cruelty of the purdah system, and against every thing that reduced women to a secondary status were too well known. He held the view firmly that freedom and liberty to women were not only essential, but expedient to preserve what is precious in Indian culture and Indian Womanhood.

Continuously, he urged the women to think independently by themselves and arrive at decisions on the basis of their own independent judgment instead of depending on man or blindly following the custom. In order to enable the illiterate women in the rural areas to develop these capacities, and to think independently, he wanted the enlightened women from the cities to "enroll women as voters, impart or have imparted to them practical education, teach them to think independently, release them from the chains of caste that bind them so as to bring a change in them which will compel man to realize woman's strength and capacity for sacrifice and give her place of honour."

Stress on women's participation in social and political movements:

Gandhiji wanted that women should take greater responsibilities, not only in the national struggle, but in building up the nation. The very first non-cooperation movement that he launched in 1920 brought a large number of women throughout the

country to participate in the movement. In August 1921, Gandhi acknowledged the service rendered by the women. He wrote in his Young India, "The women of India have during the past twelve months worked wonders on behalf of the motherland..... You have parted with your cash and with your fine jewellery. You have wandered from house to house to make collections. Some of you have even assisted in picketing. Some of you are used to fine dress of variegated colours and had numbers of changes during the day have now adopted the white and spotless but heavy khadi saree... yours is the purest sacrifice untainted by anger or hate. Let me confess to you that your spontaneous and loving response all over the country has convinced me that God is with us. No other proof of our struggle being one of self-purification is needed than that lakhs of Indian women are actively helping it."

He wanted that the women should have the same share as man in winning independence. Even in 1921, when he was asked whether the participation of women in public work would not lead to the neglect of home and children, Gandhi replied, "More often than not a woman's time is taken upon by the performance of essential domestic duties but in catering to the egoistic pleasure of her lord and master and for her own vanities. To me this domestic slavery of women is a sample of our barbarism. It is high time that our womanhood was freed from the incubus. Domestic work ought not to take the whole of woman's time" 13

The launching of the Kasturba Gandhi National Memorial Trust was the culmination and fulfillment of the chosen service he wanted to initiate in the cause of women - which included training of Gram Sevikas, health assistants, teachers in adult education, to educate women and children in the rural areas and bring them in the national stream of service etc. He was keen on entrusting to women such activities that required careful handling and tender care.

Gandhiji's assertion was that a woman would be able to fare better in a cause, where rare qualities such as compassion, love, tenderness, ability to reconcile etc are to be exhibited. He would rather prefer women in crisis management. They are better-suited, he would say, for managing the affairs of society, where precise account-keeping, presence of mind, efficient

organization, capacity to persuade and doing the right thing at the right time and in the right manner are involved.

Thus both Gandhi and Ambedkar preached against wrongs done to women in the name of Dharmashastras, law and tradition. Both of them asked question about the validity of those scriptures which enslaved the women who is regarded as the mother of the race. Both are passionate lovers of humanity, an implacable foe of injustice, who exposed the women's real position in the society with proper human outlook.

But Babasaheb's treatment of whole problem was pragmatic. Both of them made an indepth analysis of the Smritis and Shastras, the basics of Hindu faith but inspite of that Gandhiji accepted 'Chaturvarna' as the ideal form of society, which put women in the Shudra category and thus they have no right of education. 'Chaturvarna' cannot explain the status of women, if the system is based on the worth of individuals, definitely inter-varna marriage will have to be accepted as women have been traditionally relegated to Shudra status without right to knowledge and property.

No doubt, Gandhiji was one of the greatest champions of women's cause in the twentieth century but Babasaheb's commitment to women's equality has left its imprint on the Constitution. Ambedkar has taken up social reform approach at two levels: One at the level of the Hindu family and other at the level of the Hindu Society. The problems regarding child marriage, widow remarriage, sati system relate to the reform of the Hindu family. The modification of the laws of adoption, marriage and succession relate to the reform of the Hindu Society. And Gandhiji concentrated his social reform approach at one level which was related to Hindu family. Though Gandhiji is regarded as a crusader of gender justice but he did not think even to disrupt the 'Chaturvarna' system of Hindu Society even for the emancipation of women.

Thus Ambedkar is described as the 'Modern Manu'. Manu codified the law of ancient India which put women in the Shudra category and was responsible for the low profile of women's status in India. But Ambedkar contributed his intellect for the making of

Indian Constitution and framing of Hindu Code Bill. When Manu created a conservative social order chained the Shudras, Untouchables and Women, Ambedkar liberated all sections of the society.

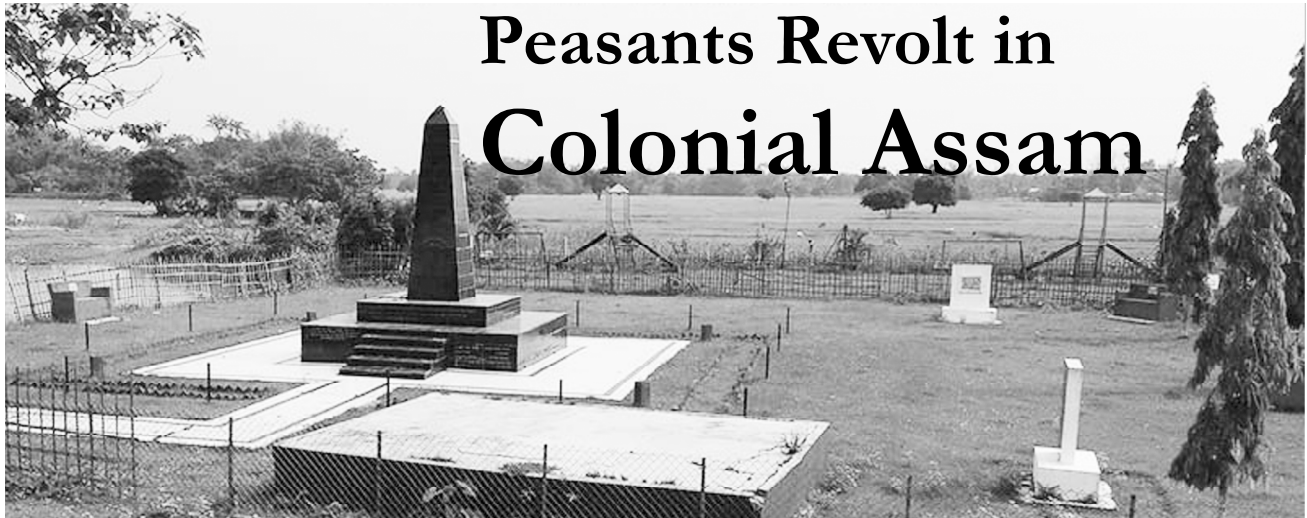
Whatever may be the fact, it is true that the ground prepared by the nineteenth century social reformers and the untiring work of Gandhiji and Babasaheb led to the emancipation of women and helped them to take their rightful place in society in the way in which women of Vedic age participated in the ancient times. By having equal rights, women have achieved a lot. They have entered into all professions including the police departments and airlines. We have an entire CRPF battalion 88 - comprising women. Recently, the Chief of the Army announced that women will be recruited in Army. We have States like Andhra Pradesh giving 30% reservation to women in the State Service Commission. We have universities entirely for women where professional and job-oriented courses are given importance. Banks provide loans to women to achieve self-employment. Pidhara village in Dhar district of Madhya Pradesh has a 13 member gram panchayat all of them are women. It was formed in 1989:14 Behind all this progress lie the initiative taken by Gandhiji and Dr. Ambedkar for the uplift of women.

But real picture of Indian women is not so bright and praiseworthy. Bourgeois value system based on commercialization of life has converted women into a 'commodity' and the number of them being suffocated and crushed between parental home and in-laws, for dowry disputes are on steady increase, particularly in the urban centers. Illiteracy and backwardness are still prevailing in great measure specially in the rural areas. Most of them still have the Shudra status. The dream of a society of Gandhiji and Ambedkar which is based on equality of men and women remains largely unfulfilled.

I would like to end by quoting Dr B.R. Ambedkar's slogan on Unity, Education and Agitation..

"Unity is meaningless without the accompaniment of women. Education is fruit-less without educated women, and Agitation is incomplete without the strength of women". ♣♣

Peasants Revolt in Colonial Assam

Assam which literally means 'the gateway to the North East India' is a region where nature herself has painted the vibrant landscape, hillocks, woods, brooks and streams, flora and fauna and above all the affectionate people. An abode of one horned rhino, muga-silk, and aromatic tea gardens make Assam a special place on earth.

Assam bears testimony to rich cultural heritage through its temples, monuments and the torrential Brahmaputra river. It is a legendary state in terms of traditions and customs. Assam is one of the richest biodiversity zones in the world and consists of tropical rainforests, deciduous forests, riverine grasslands, bamboo orchards and numerous wetland ecosystems. The culture of Assam is a rich tapestry woven with multicolour yarns of distinct heritage of all races that inhabit this land. The East India Company had established itself as a powerful ruler in the early parts of the 19th century in India and like wise in Assam, they built a strong organisational base and successfully stopped all possible uprising against the British. This was clear from the failed revolt of Gombard Konwar and Piyoli Phukan. Through a new revenue system, the British took charge of the economics but took no measure to eradicate the difficulties of the peasants and poverty-ridden subjects. This combined with a number of other factors led to anti-British rising and peasant revolt in Assam.

Before British in Assam, revenue was not collected through cash. The introduction of land

Anamika Gupta
BA 6th Semester

revenue and taxes using cash led to exploitation of the Assamese by the British. The new revenue policy and the money economy created deep resentment amongst the common people. This also caused the creation of the Mahajans who flourished on interests in Assam. The Assam populace was forced to borrow money on interest from this class to clear their land revenue to the government. The Mahajans were mostly the immigrant Marwari and Bengali businessmen.

The British didn't do anything for the development of agriculture in the region despite the fact that whenever the climate was unsuitable, the sector suffered and the people had to face continuous famine. In his application to Moffat Mills, the judge of the sadar court, Calcutta, Anandaram Dhekial Phukan, one of the pioneers of Assamese literature stated that in 1851 the condition of people in some areas of Kamrup and Darrang was such that parents were forced to sell their own children for some grains. At the beginning of the 19th century, the British authorised tea gardens in Upper Assam and to encourage the tea gardens, the land revenue of the lands falling within the gardens was exempted. This however led to losses for the British and the responsibility of making up for this loss of revenue shifted to the poor peasants, adding more to their miseries.

From the time of the Ahom dynasty, the Paat and Muga silk of Assam had a special demand in

the Indian market but like in the other states of India, in Assam also the local industry heavily detrio rated by the British administration who gave patronage to the imported cloth. The cottage industry was very negatively impacted by such activities and the people associated with this industry felt the heat of the change.

Some of the Ahom upper class, from the begining had tried to associate themselves with the British, but due to lack of modern education, the majority could not become a part of the new administration. At the same time, the British restored to importing educated Bengali persons which not only deprived the Assamese aristocratic class but believed to be have created a riot like situation.

According to Phulguri Revolt, the farmers uprising in the Phulguri area of middle Assam in October 1861 AD was the first ever peasant revolt which took place under the leadership of Mahatma Gandhi. It was also the first ever non co-operation movement of Indian freedom movement because the farmers of Phulguri region had stopped payment of taxes to the British administration and thus openly defied the rulers. The immediate cause was the exorbitant taxes imposed by the British administration on the farmers of Assam. These tea planters had been suffering from dearth of labours died of unhygienic conditions in the tea estates, as malaria spread in many of those areas.

The tea planters decided to pauperise the local farmers of Assam by increasing the incidence of taxes so that they take up employment in the tea states. The tea planters placed their design with their brethern in administration, who readily co-operated in the conspiracy and enhanced the tax rates on the indigenous people. Along with the land revenue under Ryotwari system, the British also introduced many oppressive taxation measures, which were not in keeping with the income level of the people as well as the economic situation of their lives. Every able bodied man had to pay tax in that system. But it was more than impossible and it had to be withdrawn in 1850-51 AD.

The oppressive regime of the British had dissatisfied the common people as well as the rulers of the region. Both came together and started

planning to overthrow the British regime. The simmering anger of the people was aroused again when the British Govt. increased the taxes again in 1861 AD. to redouble the tax collection. They imposed taxes even on the forests products made from Bamboo, Cane, Wood etc. Moreover income tax was introduced for the first time. It made the living unbearable for the farmers as they had already been suffering from heavy taxation. The poppy cultivation was also banned by the British, it was actually done with an aim to take up the trading in opium themselves. The people of Raha Phulguri region had not only become lethargic, they were even imbuded with the indomitable spirit of nationalism with a do or die spirit. Several of them like Krishna Kanta Goswami and Safium Nessa were banished to the Andaman Island for their involvement in the conspiracy against the British. But the people was around again and that too very strongly with the arrival of a British officer named Lt. Herbert Scouce, he humiliated people at the fall of a hat and imprisoned people for ever small matters.

About one thousand farmers from the Phulguri region gathered at the court premises of Deputy commissioner of Nagaon District on September, 1861 AD. They intended to protest against the hefty increase in taxes. They wanted to say that there should not be taxes on betel nut trees, betel leaf, seepers, bamboo trees etc, but it beared no result.

The entire decision making in this movement was done by the farmers themselves. While middle class leaders had already been removed by the surmise that the British could be easily overthrown as their military strength was numerically very limited. But people thought that the numerical strength would give them an edge over the British sepoys. A British loyalist turned revolutionary, Maniram Dewan used to pass through the valleys of Kalang, Kapili and Kiling rivers. He would enthuse the people of this region to fight against the British. Regular armed tarining started in the paddy fields of the interior areas. People started equipping themselves with traditional arms like spears, bow etc.

These activities started from 1855 AD and would soon culminate in an armed uprising. But the capture and execution of Maniram Dewan dampened the uprising. Eventually when the people would come out openly, that too would be an all peasant affair. The people of Phulguri region convened a five day convention in order to mobilise all round support for their non-co operation movement. The convention was scheduled from October 15 at Phulguri village. It was called Raj Mel or assembly of people.

As many as 600 people gathered in Phulguri on October 16. Herbert sent Haladhar Barua, the officer in charge of Nagaon Sadar Police station to take stock of the situation. Haladhar ordered the gathering in Namghar to disperse, but the crowd disobeyed him. There upon, Haladhar made hasty retreat Haladhar consulted the matter with Herbert and returned again on the next day Oct 17. This time he arrested the leading persons. Even then an assembly of about 350 persons remained there in Namghar.

The agitationists became very excited over the turn of the events. One group from among them proceeded towards Raha and they attacked the police station there. Another group of the revolt went to kachalukhowa and they attacked the magazine house located there. After that, they proceeded in the direction of the government treasury with an intention to plunder it, but they were obstructed by some sepoy on the way. Captain Campbell was in the command of this re-inforcement. He came to Phulguri with his command. The agitationists also gathered again in order to review the situation. At that crucial time, people started firing upon them, leading to the instant death of 39 persons and serious injury to hundreds. Only 66 persons remained capable of standing. All of them were taken on feet to Nagaon and put in a temporary jail.

After the Revolt, General Henry Hopkinson, the commissioner of Assam arrived at Phulguri with 100 sepoy and started all out torture regime in the Raha-Phulguri region. Disturbed over the inhuman atrocities on the fellow people, the leaders of the uprising surrendered before the administration.

Twenty five years before the Jallianwallah Bagh Massacre, more than a hundred peasants fell to the bullets of the British on January 28, 1894 in Assam. The unarmed peasants were protesting against the increase in land revenue levied by the colonial administration, when the military opened fire. Today a "Martyr's Coloum" stands where the incident took place - Patharughat, a small village in Assam, Darrang district, 60 km northeast of guwahati.

Cause led to the Patharughat Revolt :

After the British annexation of Assam in 1826, surveys of the lands of the state began. On the basis of such surveys, the British began to impose land taxes. In 1893, the British government decided to increase agricultural land tax reportedly by 70-80 percent. "Up until then the peasants would pay in kind or provide a service in lieu of cash". Across Assam, peasants began protesting the move by organising Raj Mels, or peaceful conventions. On January 28, 1894, when the British officers were refusing to listen to the farmer's grievances, things heated up and there was lathi charge, followed by open firing which killed many of the peasants present. The casualties in the Patharughat incident stood at 15 killed and 37 wounded. However, unofficial sources claim it was a much higher number. "Dutta writes : Doli Purana, ostensibly written by an by witness named Narottam Koch, has the line at kuri raj mori thakil dar chelai pori which translates to imply that 140 were killed". The incident is one of the most tragic and inspiring episodes in the saga of the Indian Freedom movement. For the larger Assamese community, Patharughat comes second only to the Battle of Saraighat, when the Ahoms defeated the Mughals in 1671. While many often refer to the episode as the "Patharughat Ron" or the "Battle of Patharughat", it was a peaceful protest and precursor to the Civil disobedience movement, which was later propagated by Mahatma Gandhi". It was one of the few occasions in the history of the pre-congress, Pan-Indian anti-imperialist movement, where in the absence of a well defined leadership, the masses organised themselves to resist the autocratic designs of the British. ■■

James Webb Space Telescope : A Historic Mission

Dibyajyoti Sarma
BA 3rd Semester

The 'James Webb Space Telescope' was launched on December 25, 2021. It is named after James E. Webb, who was a NASA administrator. He headed the Apollo, Gemini and Mercury missions. The James Webb Space Telescope is the biggest space telescope ever constructed. The mass of the James Webb Space Telescope is about half that of the 'Hubble Space Telescope'. Space telescopes were proposed as early as 1923, and the Hubble telescope was funded and built in 1970 by the United States' space agency NASA with contributions from the European Space Agency.

Hubble's launch and deployment in April 1990 marked the most significant advance in astronomy since Galileo's telescope. Thanks to five servicing missions and more than 25 years of operation, our view of the universe and our place within it has never been the same. Webb has a 6.5 m diameter gold-coated beryllium primary mirror made up of 18 separate hexagonal mirrors. The mirror has a polished area of 283 sq ft of which 9.7 sq ft is obscured by the secondary support struts, giving a total collecting area of 273 sq. This is over six times larger than the collecting area of Hubble's 7.9 ft diameter mirror, which has a collecting area of 43 sq ft. The mirror has a gold coating to provide infrared reflectivity and this is covered by a thin layer of glass for durability. Webb is designed primarily for near-infrared astronomy, but can also see orange and red visible light, as well as the mid-infrared region, depending on the instrument being used. It can detect objects up to 100 times fainter than Hubble can, and objects much earlier in the history of the universe.

There are certainly larger Earth-bound telescopes, but as its name implies, the JWST will roam above the atmosphere, providing more powerful unobstructed views of the heavens than even the historic Hubble Space Telescope could offer. Funded by NASA in conjunction with the European Space Agency and the Canadian Space Agency, the infrared Webb telescope weighs 6 metric tons and will orbit 1.5 million kilometers from Earth. It boasts many new technological advances, including a deployable sunshield and a folding segmented mirror. The James Webb Space Telescope is the biggest space telescope ever constructed. It is nearly double the size of the Hubble Telescope, which is roughly half the Hubble's weight. Its humongous sun shield stand measures 22m by 12m, almost the same dimension as a tennis court.

James Telescope's gold-coated mirrors have a cumulative diameter of 605cm, more than twice the diameter of Hubble. So it seems JWST will roughly have a fifteen times broader view than the Hubble Space Telescope. One of the main aims of JWST is to study and observe the formation of galaxies. As per current data, we cannot detect any region where baby galaxies are forming. In other words, such areas might be far away from the reaches of the current most sensitive observatories. Through the Webb telescope, astronomers hope to analyse the factors that influence galaxies' shape and size. It will shed light on the secrets behind the structure of barred, irregular, elliptical, and spiral galaxies.

There are some reasons which design emphasizes the near to mid-infrared for several High-redshift objects have their visible emissions shifted into the infrared. Their light can be observed today only via infrared astronomy, Infrared light passes more easily through dust clouds than visible light, Colder objects such as debris disks and planets emit most strongly in the infrared. These infrared bands

are difficult to study from the ground or by existing space telescopes such as Hubble etc. Rough plot of Earth's atmospheric absorption to various wavelengths of electromagnetic radiation, including visible light. Ground-based telescopes must look through Earth's atmosphere, which is opaque in many infrared bands. Even where the atmosphere is transparent, many of the target chemical compounds, such as water, carbon dioxide, and methane, also exist in the Earth's atmosphere, vastly complicating analysis. Webb can also observe objects in the Solar System at an angle of more than 85° from the Sun. And having an apparent angular rate of motion less than 0.03 arc seconds per second. This includes Mars, Jupiter, Saturn, Uranus, Neptune, Pluto, their satellites, and comets, asteroids and minor planets at or beyond the orbit of Mars.

The optical telescope components of the primary mirror have eighteen six-sided mirror segments, which are made of gold-coated beryllium. This grants the JWST a light-gathering area about 5.5 times as big as Hubble's area. Hubble captures images from the range of visible, ultraviolet and near-infrared spectra. On the other hand, the James Webb Space Telescope will detect objects in the range of long-wavelength normal red light and mid-infrared spectrum. This will allow the detection of high-redshift celestial bodies that are too faint, distant, and old. The ideal working temperature of the Webb telescope is below -223°C . By maintaining such a low temperature, it will be able to detect faint signals in the infrared spectrum without the intrusion of warmer signals of objects. It is orbiting near the Sun-Earth L2 Lagrange area, around 1.5 million kilometres away from the Earth. A five-layered windshield guards it against the Sun's direct heat waves. Uses of James Webb Space Telescope

The James Webb Space Telescope is fundamentally designed for wider infrared astronomy. It can observe objects which are 100 times fainter than the threshold of the Hubble telescope.

Apart from the above spectrum, it can also detect red-orange visible light and mid-infrared range. Another exciting prospect is it will allow astronomers to observe objects that existed earlier in the timeline of the Universe, much closer to the Big Bang. This unique infrared detector is designed to detect objects hidden in the mid-nearer infrared spectrum.

Redshift objects only emit infrared rays, which can only be analysed through infrared telescopes. Colder and darker objects also emit infrared light. The Hubble telescope is not designed for such an infrared spectrum. James Webb Space Telescope is arguably the best infrared observatory ever built.

Terrestrial telescopes on Earth also have some severe drawbacks as our atmosphere creates another layer of light dilution. When far away light penetrates the atmosphere, weaker infrared rays will drastically lose their intensity which practically becomes undetectable.

The James Webb Space Telescope could automate itself to analyse unplanned targets within the set time. It can also examine most of the objects in the Solar System, including all the satellites, planets, asteroids and comets. The James Webb Space Telescope will surely pave the way for many great discoveries in cosmology, astrophysics and astronomy.

The James Webb Space Telescope is purposefully designed to observe objects hidden in the infrared spectrum. Observing the Formation of Galaxies

One of the main aims of JWST is to study and observe the formation of galaxies. As per current data, we cannot detect any region where baby galaxies are forming. Such areas might be far away from the reaches of the current most sensitive observatories. Through the Webb telescope, astronomers hope to analyse the factors that influence galaxies' shape and size. It will shed light on the secrets behind the structure of barred, irregular, elliptical, and spiral galaxies through the dust barrier.

Two of the central ambitions of JWST is to find the origin of Earth and how life evolved. Both are directly connected to the evolution of planets. One of the fundamental goals is to find the composition of particles around stars where planets are created. Hypersensitive observatories like the JWST will be able to capture infrared images of planets systems.

Search for alien life forms is one of its hidden missions. A thorough exploration of exo-planets will help understand how life could have evolved. JWST is powerful enough to examine comets and other cold bodies, which might hold clues to the origin of life. ■■

Tinospora cordifolia (Wild) Hook. *F. & Thomson and Brucea mollis* Wall. *Ex Kurz.:*

The Two Natural Immunity Boosters & Traditionally Important Medicinal Plants Inhabiting Assam

Dr. Deepanwita Deka

Assistant Professor

Deptt. of Botany

Plants are being used as a source of nutrient supplement and immunity boosters for human traditionally. Different plants are being used against different human diseases including bacterial, fungal as well as viral diseases. Considering the recent scenario of CoVID-19 pandemic, two very important traditionally used medicinal plants viz., *Tinospora cordifolia* which is commonly known as Xogunilota or Giloy and *Brucea mollis* commonly known as Quinine or Bapkehu, have caught the interest in this review. These two plants can be implemented as a solution for CoVID-19 pandemic, as they are the sources of immunity boosters and different medicinal compounds.

Tinospora cordifolia (synonym: *Tinospora sinensis* (Lour.) Merr.) belongs to the family Menispermaceae, which is a large, glabrous, succulent, deciduous, climbing herb, available in different forests as well as growing in home-gardens of many people. In Ayurveda, it is known as 'Jivantika' which means 'long life'. Because

Tinosporacordifolia plant

of its high medicinal properties, it is also known as 'Amrita' in Sanskrit which means 'The root of immortality'. *T. cordifolia* is distributed throughout tropical India subcontinent, Sri Lanka and China, ascending to an altitude of 1200 m. The plant is more or less available in several villages as well as different forests of Assam. Another medicinally important but less recognized plant is *Brucea mollis* which is a bitter shrub or small tree with yellow green and puberulent branchlets and red-purple with white lenticellate branches. It belongs to the family Simaroubaceae. Though this plant and its importance are not commonly known, the juice extracted from the root or fruit of this plant is traditionally being used against malaria and fever by the ethnic people of Karbi Anglong District in Assam, India, since ancient times. Due to its property of curing malaria, it is commonly known as Quinine in Assam. *B. mollis* is an Endemic plant of South East Asia. This plant exists in India as well as in China. But interestingly in India its natural distribution is confined only to the North-Eastern region (except Mizoram and Tripura). It has been also reported from Bhutan, Cambodia,

China, Laos, Malaysia, Myanmar, Nepal, Philippine, Thailand and Vietnam.

B. mollis is considered to be endangered in Arunachal Pradesh and Assam during the CAMP workshop held in Guwahati, Assam. Further it has been listed as NT (Near Threatened) plant species of Meghalaya by IUCN (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources) in a Meet to assess the threat status of prioritized Medicinal plants of Northeast India which was held in Guwahati 2003. A recent study has focused on indigenous knowledge and approach for conservation of *B. mollis* endangered medicinal plant by Kakoty and Barthakur, 2017. In Assam this species is found in Doldoli Reserved Forest of Lahorijan in Karbi Anglong district. Considering the enormous medicinal properties of *T. cordifolia* and *B. mollis*, utilization of these two plants to boost immunity, to inhibit different microbial infections including SARS-CoV-2 like viruses, have been focused in this article.

***Bruceamollis* plant**

possess antioxidant property, anti-HIV potential and also anti-osteoporotic effects. Its extract is helpful for vaginal and urethral discharges, low fevers, enlarged spleen, in preventing vomiting, diuretic, enriches the blood, cures jaundice, useful in skin diseases, etc. The extracts of roots and stems are suggested in combination with other drugs as an antidote to snake bite and scorpion sting. An infusion of the powdered stem is used as a tonic and an aphrodisiac. The root extract of *T. cordifolia* is used as potent emetic and for bowel obstruction. It has

Stem of Tinosporacordifolia

Medicinal properties of *T. cordifolia* and *B. mollis*:

Extracts of *T. cordifolia* is very much useful for diabetes, malaria, dengue, swine flu, cold, cough, fever, asthma and other respiratory disorders, cancer, arthritis, heart and hepatic diseases etc. It helps in increasing body immunity and also improves digestive system. It kills the germs in the body and purifies the blood. The extracts of *T. cordifolia*

Fruit of Bruceamollis

also been found to relieve burning sensation, increase energy and appetite. *T. cordifolia* is useful in the treatment of helminthiasis, heart diseases, leprosy, supports standard white blood cell structure, function, and levels.

On the other hand, the extracts of *B. mollis* has been reported to have beneficial effects against malaria, cancer, cardiovascular diseases etc. It also possesses diuretic activity. It is traditionally being used against malaria, fever in Karbi Anglong district in Assam and widely used for cancer treatment in China. It is also rich in antioxidant agents and its extract also exhibits amebicidal, antiplasmodicidal, antifeedant, anti giardial, cytotoxic, insecticidal, pesticidal, antiviral and antileukemic activities. The plant extract possess antimicrobial property against different microorganisms. A recent study suggests that the endophytic fungi extracted from *B. mollis* is a great source of antimicrobial as well as antioxidant agents, which can be utilised for pharmaceutical purposes without exploiting the plant.

Phytochemical constituents of *T. cordifolia* :

The extract of *T. cordifolia* is rich in different phytochemical constituents such as terpenoid, alkaloid, lignans, carbohydrates, glycosides proteins, aminoacids, fats, tannins, saponins, steroids, flavonoids etc. Amongst all, terpenoid, alkaloid, lignans and steroids are the main compounds providing the medicinal properties of this plant.

Phytochemical constituents of *B. mollis* :

The extracts of *B. mollis* plant also possess different groups of phytochemicals. Some of the chemical compounds produced by *B. mollis* are isobrucein B, indaquassin X, cleomiscosin A, cleomiscosin B, lyoniresinol, epipinoresinol, pinioresinol, syringaresinol, 4,5-dihydroblumenol A, adenosine etc. A few of them have been reported to possess different medicinal properties.

Why *T. cordifolia* and *B. mollis* can be considered as a possible solution of different diseases ?

Medicinal plants are not only protecting human health against communicable diseases over millennia but also playing a significant role in the

upgradation and globalization of human society in recent years. There are enormous examples of plants, e.g., *Capsicum annum*, *Curcuma longa*, *Mentha longifolia*, *Olea europaea*, *Curcuma longa*, *Phoenix hanceana*, *Camellia sinensis* etc., being used against different diseases since ancient times. Considering the recent pandemic situation and the importance of *T. cordifolia* and *B. mollis*, these two plants may be recommended as a hub of preventive agents of different bacterial, fungal and viral diseases like CoVID-19.

T. cordifolia can be utilised as powder or its extract can be taken directly. In Ayurvedic medicines they are available as capsules. Usually, the stem and roots of *T. cordifolia* is crushed and mixed well with water and then filtered. That filtrate is used as an immune booster. It improves the body immunity of HIV positive patients also. On the other hand, the extracts of root, stem and fruits of *B. mollis* plant can be used against some deadly diseases like malaria, viral infections, cancer as well as AIDS too. Ethnic people in Karbi Anglong use this plant in a traditional way. They usually use to take 1 or 2 fresh fruits directly as per the severity of infliction. Root decoction is also used and they take 4-5 cm of root, remove the bark carefully, wash it, crush and then the root is boiled in a glass of water for half an hour. Sometimes in its place infusion is also used. Depending on the severity of the fever, one or two table spoonsful of the decanted liquid is taken twice or thrice daily. But overdose of root decoction may lead to temporary paralysis. However, such adverse effect is usually treated with fruit juice of *Garcinia pedunculata* and *Averrhoa carambola* by the ethnic people of Karbi anglong. It has been reported that the endophytic fungi associated *B. mollis* also possess antimicrobial as well as antioxidant property.

Plant and microbial metabolites are always being the source of natural, eco-friendly medicinal compounds which can be utilized in a sustainable way. As *T. cordifolia* and *B. mollis* show fruitful results traditionally against different types of deadly infectious diseases including, AIDS and malaria, improving body immunity since ancient times, they can be considered as the unexplored source of medicines. Interestingly, they possess all the

characters as that of the synthetic compounds being used for treatment of different diseases like CoVID-19. They are the hub of different therapeutic compounds. But due to a lack of knowledge on the importance of *T. cordifolia* and *B. mollis*, in spite of having so many therapeutic properties, these plants have received very less recognition. There is no mention of the importance of *B. mollis* plant in Ayurveda too. However, some recent studies carried out by some researchers, have highlighted the medicinal properties of *T. cordifolia* and *B. mollis* and their associated microbes, as well as its conservation strategies. If more research or scientific knowledge about these two plants grow, there is no doubt that these two plants will provide new plant-derived medicines against different incurable diseases. Also, the microbes associated with these two plants should be explored properly to utilize them to control different bacterial, fungal or viral diseases.

Unfortunately, due to lack of knowledge on the importance of *B. mollis*, it has come under the list of “Endangered species” in North-East India. There is no mention on the importance of this plant in Ayurveda too. Therefore, a wide research of *B. mollis* is at the high urge for its conservation as well as to know its utilities in pharmaceutical field. However, some studies on the conservation strategies and medicinal properties of *B. mollis* as well as its microbial associations related with this plant were

carried out by some researchers. The ex-situ conservation and regeneration of *T. cordifolia* plant has been initiated by “The State Medicinal Plants Board, Assam” (SMPB) in 2 hectares land in Kachar District, Assam, India.

Plants with therapeutic properties have been recurrently utilized for thousands of years for treating innumerable infections due to their minimal side effects. Various phytochemicals such as terpenoids, alkaloids, phenols, lignans, steroids etc. exhibit strong inhibitory effects against wide range of infectious microbes including SARS-CoV-2 and other human coronaviruses. There is a great possibility that the compounds produced by *Tinospora cordifolia* and *Brucea mollis*, will be useful to design a drug to prevent such microbial infections as these two plants possess lots of therapeutic compounds which provide immunity in human body. However, plants possess mixture of diversified bioactive molecules which are difficult to utilize directly for effective and proper medication of a disease. The compounds need to be purified and analyzed chemically using different techniques like NMR, GC-MS, LC-MS etc. Therefore, wide double-blinded clinical investigations with strict protocols are needed to evaluate the appropriate potential of different phytochemicals against different infectious diseases with the aim of certifying the implementation of international acceptable standards. ■■

Medicinal plants of Assam

1. Brahmi sak or Water hyssop : Brahmi sak may help reduce stress and anxiety by elevating mood and reducing cortisol levels. The plant is bitter in taste but with great medicinal properties. This plant is use to improve memory and treat various ailments.
2. Doron bon or Leucas : It strengthens the liver and the lungs. The flowers of this plant are administered in the form of a syrup as a domestic remedy for cough and cold and for the treatment of intestinal worm infections in children. This plant is also used as an edible vegetable and herbal remedy as well
3. Jilmil sak or White goosefoot : It is loaded with important minerals such as calcium, iron, potassium, phosphorus, magnesium and zinc. This plant helps increase haemoglobin levels in the body and helps cure constipation, arthritis, rheumatism, enlargement of the spleen and bile related diseases.

The Mohenjodaro CIVILIZATION

Elinis Thangrokim
BA 6th Semester

One of the unique features of Mohenjodaro city is found in its elaborate drainage system. It is a fact that no other city in that world at that time had such an excellent drainage system. Each street and bylane had well-paved drains on either side which collected waste water from each house. The drains were laid well below the street level and the waste water of the big city was flushed into the Indus river.

Towards the west of this city, there were a few public buildings. One of the most prominent of these is the Great Bath (180 × 180) which contains

a swimming pool (39 × 23 × 8). This swimming pool is surrounded by thick walls, wide verandahs and small bathrooms. On all sides of the pool there were steps. Promisions were made to drain all the dirty water from the pool regularly and fresh water brought in.

The other structures are the granary and a college. The former served as a warehouse for storing foodgrains and the latter was probably used as a meeting place of public officials. One may say that the whole city was well-maintained by the municipal authorities by supplying water, constructing public wells, dustbins to throw garbage, providing street lights and excellent drainage system.

In many respects, the people living in that civilization must have enjoyed quite a luxurious life. Their daily food consisted of beef, mutton, pork, fish, corn products, vegetables, fruits and milk. The discovery of a large number of spindle testifies to the fact that they generally were drawn over the left shoulder, and a dhoti in the lower part of the body. They kept short beards and whiskers and sometimes shaved the hair on the upper lip. They kept long hair and combed it backwards regularly.

Women seemed to have enjoyed freedom and status in the society. Many of them were fond of fashions and luxuries as can be seen from the articles they used. They kept themselves beautiful by using a wide variety of toilet and cosmetic articles. Their toilet table contained bronze-mirrors, ivory combs of different shapes, lipsticks (Chanhu - daro finds), collyrium, face-paint, powder, hair-wash. They were familiar with different hair-styles.

Along with cosmetic articles, the women adorned themselves with a wide variety of ornaments. Wealthy women wore ornaments of gold silver, ivory and precious stones. Their ornaments consisted of necklaces, girdles, finger-rings, nose-studs, earrings, bangles and anklets. The poor were happy with ornaments which were made of shell, bone, copper and terracotta. Ornaments, like necklaces were made of different types of beads and they were in great demand. The wearing of ornaments was not confined to womenfolk only but the male members of the family also wore them. The toilet articles of male members such as ivory combs and razors were also discovered. Even dressing tables with bronze mirrors were found.

A number of playthings such as a game board with dice pieces, marbles balls and other things belonging to the children like the toys were discovered at the sites. So one can say that a game of chess was probably the most popular form of passtime. We may also say that the children were not neglected as can be surmised from a number of play things and toys of children. Other forms of the

elders were the bull fighting and hunting of wild animals.

To feed the vast population residing in a number of cities, large, scale cultivation of food grains must have been undertaken. While the Indus population showed urban characteristics and considerable size of rural population lived in the surrounding villages with agriculture as their main occupation. Besides, they kept livestock, raised poultry and looked after the dairy. They sent cartloads of wheat, barley, cotton and jute to the cities for sale.

In the cities like Mohenjodaro and Harappa several industries including the home-spun cloth developed. There were professional classes like the potters, carpenters, masons, jewellers, goldsmiths, weavers, blacksmiths and dyers. Among these the potters no doubt take much credit for producing beautifully decorated pots. Most of the pots were wheel turned. Polychrome pottery (painted in several colours) was also discovered at Amti, 70 miles south of Mohenjodaro. The potters also made ig jars for storage of food grains and other things. Chanhu-daro must have also become a great centre of pottery and terracotta toys for children.

The Indus crafts man showed their great skill by producing beautiful copper and bronze vessels, household utensils objects and ornaments and bronze figurines. A little bronze-figure of a dancing girl exhibits their remarkable craftsmanship. Indus lapidary work. They produced artistically made stone-berds, especially of agate and carnelian.

There is undoubtedly some evidence to prove that many people in the cities were engaged in trade and commerce. They used bullock, river cart as a means of transport to carry goods from one city to another. Besides, the Indus traders developed commerce with many countries of West Asia and Egypt. There is good deal of evidence to show that the Indus people maintained commercial relations with the Lothal must have served as the most important port of Indus people to carry on maritime trade. It had also a dockyard where ships were built for overseas trade. Some Indus seals were discovered in the ruined cities of Sumeria. ■■

“Urban Heat Island” Effect : Cause, Mitigation, Strategies and Role of Policymakers

Dr. Sagar Sharma
Assistant Professor
Deptt. of Chemistry

The Northeast region of India, known for its lush landscapes and diverse cultures, is grappling with a new and formidable challenge: scorching summer temperatures. The region’s unique geographical features and changing climatic patterns have led to increasingly hotter and humid summers, impacting the lives of its inhabitants. The erratic nature of monsoon further aggravates this problem which in past was usually helpful in bringing respite from intense summer. This is the beginning of harder days which awaits us, as global warming and climate change has now engulfed the entire planet due to anthropogenic activities. Therefore, erratic rainfalls leading to drought and floods, intense heat waves, forest-fire are now routinely observed.

The people living in cities or urban areas are now-a-days facing intense summer in many parts of the country as well as Northeast India. It can be attributed to various factors, including urbanization, deforestation, and global climate change. The rapid development of cities often comes with loss of green cover, wetlands which is more pronounced in cities such as Guwahati. To put things in perspective, the size of Deepor Beel (Assam’s only Ramsar site), for instance, has dwindled significantly due to encroachment, shrinking from 40 square kilometers approximately half a century ago to a mere 4 square kilometers at present. Such encroachment of wetlands, reduction of forest/green cover has a drastic effect on the average temperature of the urbanized area due to “urban heat island” effect. The urban heat island phenomenon is a common environmental issue observed in metropolitan regions, where the air temperature is higher than that of

suburban/rural areas. Its genesis can be traced to the sprawling construction of concrete elements such as buildings, asphalt roads, and concretized pavements that blanket the urban landscape. These structures absorb and emit heat into the surroundings, resulting in elevated temperatures within urban areas compared to their rural counterparts. To counteract the intense summer heat, urban residents turn to air conditioners. However, this practice yields consequential impacts on the local environment. Air conditioners function by extracting heat from indoor spaces and releasing it outdoors, thereby further contributing to the urban heat island effect through the expulsion of indoor heat.

In order to solve or mitigate the issue of urban heat island effect, a holistic and multi-pronged approach is needed, and the policy makers/government should have a long-term vision which encompasses community involvement as well as government interventions. Of course, the simplest measure is to increase the green cover of the city by implementing afforestation. Planting native trees and restoring degraded forests can help cool the environment, provide shade, and improve

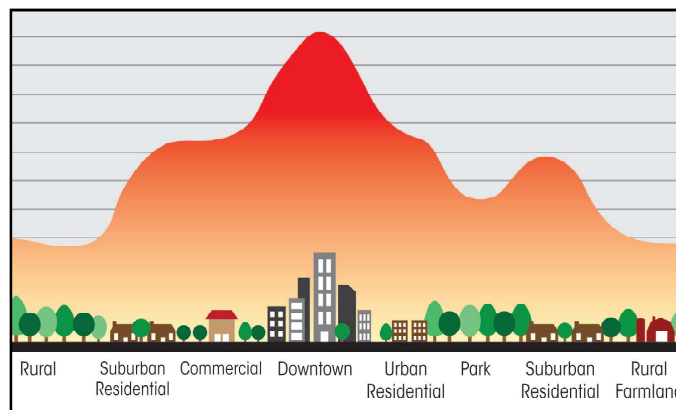
local microclimates. Wherever possible, priority should be given to set-up parks or gardens so that it can counteract urban heat island effect and provide relief to people from intense heat. However, in an urban area devoid of open space, even this approach might not be plausible to a great extent.

Another sustainable measure which can be implemented is prioritising and incentivising green and sustainable urban infrastructure. For instance, some of the common measures that can be easily incorporated in designing a residential building might include i) green roof-top with vegetation, ii) maximum usage of natural ventilation in building, iii) usage of materials that have a high solar reflectance index for exterior walls and roofs to minimize heat absorption, iv) proper use of shading strategies to block direct sunlight from entering windows, preventing excessive heat build-up, v) proper orientation of building taking into account the path of the sun in summer etc. For instance, white roof tops in residential/commercial buildings, offer a smart and eco-friendly solution to combat rising temperatures and reduce the reliance on air conditioning. By reflecting a significant portion of the sun's rays, white roofs prevent excessive heat absorption by buildings, effectively lowering indoor temperatures. Thoughtful building design, such as incorporating proper ventilation systems and utilizing architectural features that enhance airflow, can substantially contribute to maintaining cooler indoor spaces. These design elements help dissipate heat buildup and promote natural cooling, further

diminishing the need for air-conditioners. To accelerate the widespread adoption of these sustainable and innovative practices, it's crucial for governments to promote it by providing tax benefits/ financial incentives so that it can significantly alleviate the heat island effect, reduce energy consumption, and create more sustainable and comfortable urban environments.

Similarly, white topping of roads can be introduced to those stretch of roads which usually do not have issues of waterlogging. White topping is a cement concrete overlay on an existing bituminous road, which can last up to 15-20 years. In addition to reducing the urban heat island effect, white topping can also improve visibility, reduce glare and provide better rideability by preventing the formation of potholes.

Rising temperatures and heatwaves pose an urgent challenge to the entire nation, thus requiring a multifaceted and proactive policy response. As the scorching summers continue to impact us, a concerted effort from individuals, communities, and the government is essential to combat the rising temperatures and their consequences. By embracing mitigation strategies such as reforestation and sustainable urban planning, we can not only fight global warming but can also attempt to provide a secure future for the current and upcoming generations. Thus, the role of the government in policy formulation and its implementation is crucial for a sustainable future, where the unique heritage and the green environment of Northeast India are preserved. ■■

Impact of Climate Change on Ecosystem and its Remedies

Barshashri Talukdar
BSc 4th Semester

An ecosystem is a community of living and non-living things that work together. It is not a static system but a constant state of change and equilibrium. The principal aspect of ecosystem is that it is capable of self maintenance and self regulations. Human intervention produces changes in eco-system and as a result it becomes imbalanced. Since the industrial revolution, people aspiring and obtaining maximum production through intensive farming or through industrialization to get maximum yield from nature. This goal of maximum production often conflicts with balance in eco-system.

It is a global phenomenon of climate transformation characterized by changes in the usual climate of the planet, that are generally caused by human activities. As a result of unbalancing the weather of the earth, the sustainability of planet's ecosystems is in danger, as well as future of human kind and the global economy.

The gradual increase in world temperature is because of green house gases. The greenhouse gases come from various sources mostly from burning of fossil fuels such as petrol, gas, coal etc. Scientists have indicated that there has been 25% increase in CO₂ concentration during the last 100 years and it is expected that this will be doubled in the next 50 years.

Deforestation is also the other way, which is responsible, because forests absorb carbon dioxide. There is a net increase

of carbon dioxide in the atmosphere of 11 billion tones per year. This can be reduced by 50% if we can stop deforestation.

The I.P.C.C. has estimated that the earth's temperature will rise 1-3 degrees in the next few decades will lead to extremen weather. As a result more hurricanes, more storms and rapid climate change will occur on the earth and ensure several damages to the earth as well as mankind.

IMPACT OF CLIMATE CHANGE ON ECOSYSTEM :

1. **Water :** Changes to water resources can have a big impact on people's lives. In some regions, drought is an important factor affecting community. Less snow accumulation is important where the snowpack stores water for later use. Along with these, in some regions the frequency of heavy downpours has increased. In many regions, flood and quality of water is worse because of climate change.
2. **Food :** Climate change has adverse effects when it comes to food. Even though agricultural practices may be adaptable, changes in temperature, water stress, diseases, weather extremes create challenges for the farmers during harvesting.
3. **Health :** Human health is also being affected by climate change. The changing environment causes more heart stress, air and waterborne diseases, diseases transmitted by insects and rodents.
4. **Environment :** Due to change in climate, habits are being modified, timing of events like egg laying and feoldering are shifted. The ocean is becoming more acidic as it absorbs 60% of CO₂, which affects marine life. Rising sea levels due to thermal expansion and melting land ice sheets and glacier puts coastal areas at greater risk of erosion and storm surge.

REMEDIES :

1. **Stop deforestation :** Cutting of trees should be prohibitted. People should focus more on planting trees whenever and however possible. We should also support forest conservation

- organizations. We should also minimise use of papers as much as possible.
2. **Renewable energy :** It is the useful energy, conducted from renewable resources, naturally replenished on a human time scale. This type of energy source stands in contrast to fossil fuels. It often provides energy in electricity generation, air and water heating and rural energy services.
3. **Sustainable development :** It is the organizing principle for meeting human development goals while simultaneously sustaining the ability of natural systems to provide the natural resources and ecosystem services on which the economy and society depends.
4. **Waste management and recycling :** The common waste materials which have the potential to be reduced can be recycled as raw materials, reduce energy consumption, pollution, reducing the need of waste disposal and further pollution of water and land.
5. **Pull the Plugs :** By pulling the plugs, we consume less power and it reduces the amount of toxic fumes by power plants, protecting ecosystem from destruction.

For the current climate change and also for its adverse effects on planet earth, we the humans, are responsible. We are so greedy that we use everything in excess not considering anything about our future generation. Human driven deforestation affects wildlife, ecosystems, weather patterns and even the climate. It is high time that we work hand in hand for nature and also put more emphasis on sustainable development. ▀▀

Narrating the Subaltern :
A Reading of
Bapsi Sidhwa's
**Ice Candy
Man**

Risha Baruah
Assistant Professor
Deptt. of English

With the increased literary and theoretical production of counter-narrative from the global south that aimed at deconstructing the west/east binaries, several scholars like Ranajit Guha and Gayatri Spivak have attempted to investigate structuring of history in the postcolonial era. They have encountered significant lapses of (mis)representation which had categorically silenced and marginalised certain communities which were given minimal opportunities to be part of history. Towards this end, their experiences, knowledge and rich culture had been devalued to extinction. This aggressive politicisation of history, for postcolonial critics was an immediate outcome of the west/east binary that framed history into a selective discourse. Such an effort subsequently made the real mapping of history a distant reality; as imperialism has continued its influence in the contemporary neo-colonial period through socio-political agencies like globalisation, internationalism and technology. Acknowledging this, Bapsi Sidhwa was able to frame the social lapses created by racial discrimination, inequality and power politics; which she fictionalised into her narrative, "Ice Candy Man" where she strategically applied the idea of subaltern to address several concerns of marginalised women during crisis and tension. In fact, the wide application of subaltern in postcolonial studies has opened 'new' theoretical, literary and cultural representation for the previously marginalised communities across the globe. Such an effort has aided the rewriting of history of the global south that had been dominated by the global north as structured by the instincts of imperialism. Understanding the importance of such a framework in the postcolonial period, Bapsi Sidhwa in her semi-autobiographical novel, "Ice Candy Man" has attempted to provide an alternate perspective of India's independence and partition which had been previously made silenced and made non-existent in the colonial narratives as established by the west-east binary. Towards this end, Sidhwa also addressed issues like feminism, violence, double marginality, subalternity, identity crisis and body politics which subtly defined the struggles of Parsees and women in Lahore during the Partition of India and Pakistan in 1947. In this sense, the novel attempted to provide a sincere forum to provide voice to the myriad voiceless subaltern.

The term 'subaltern' had been derived from the writings of Italian Marxist, Antonio Gramsci as mentioned in his work "Selections from the Prison Notebooks" where he discussed issues on history, culture and politics. Within

the framework of postcolonial studies, subaltern referred to a group of people who had been denied their identity and voice due to their social and political thinking. In fact, the subalterns are often positioned in an ambiguous relation to power- as they were contained in subordinate presences which led to their hostile response and relationship with the centre with whom they constantly engaged in contestation and power struggles. This aspect of the subaltern had been explored by Sidhwa in her most celebrated semi-autobiography that was originally titled as *Ice Candy Man* (1988) that was later re-titled as *Cracking India* (1991). The fictional story of the novel as narrated by the specially-able Lenny, a five year old Parsee accounted a realistic but extremely horrific narrative of how wars drastically change human life and relations. In addition to this, the novel also highlighted how political policies had turned Hindus and Muslims as staunch enemies who fought with each other with blinded rage. This was done with the intention to attain territorial sovereignty of Lahore which during the Partition had become a site of unaccountable hostility, crimes and death. In fact, the Parsees, a relatively small community inhabiting Lahore was also targeted who through the Partition continued to live their lives with a sense of compromised security, dignity and fear. This was because they were denied all legal rights, social roles and ethical morality during the Partition which was explicitly expressed by Dr. Colonel Barucha in his speech after the Iashan prayer, “We must tread carefully... [as] we are the smallest minority” that have been structurally marginalised in the political strife triggered by the Partition. In fact, for Barucha, “[it was] no longer just a struggle for Home Rule. It is a struggle for power... [where] Hindus, Muslims and even Sikhs are going to jockey for power and if you jokers jump into the middle, you’ll be mangled into chutney... I hope no Lahore Parsee will be stupid enough to court trouble... I strongly advice all of you to stay at home- and out of trouble” (Sidhwa 36). This timely advice by Barucha was given to his community members for he didn’t want them to be “championing the wrong side” and thereafter bring an unnecessary threat to their small community that had already been victims of marginality throughout history. Adding to this, he further stated that a neutral and non-interfering attitude regarding the Partition was needed among the Parsees

to survive the political battle. Following this, they shall cast themselves “with whoever rules Lahore”. Such a proposition highlighted the already relegated position of the Parsees in Lahore whom Barucha further requested to conduct their “lives quietly, [than] we will prosper right here... [and] remember: don’t even try to exercise real power” (emphasis added) (Sidhwa 40). The long but sincere speech by Barucha emphasised on the need for the Parsees to become marginal and silenced into subalterns to survive the Partition which further pushed them to social and political peripheries wherein they were denied their rightly dignity, entitlements and identity. In this regard, they were made to consciously as well as helplessly take the position of passive and irrelevant presences in the biased politics of the Partition that not only changed the socio-political dimension of Lahore but also the ethical, spiritual and emotional equations among its citizens. This could be seen as their previous bonding with other communities marked with amicability was deterred into enmity.

In an attempt to further explore the conception of the subaltern among the Parsees, Sidhwa investigated the idea of ‘double marginality’ as experienced by the Parsee women who not only suffered from gendered discriminations, violence and marginality but also extended malevolence triggered by the Partition. This reduction of women into inferiority was generated by patriarchy that endorsed the Man/woman binary; wherein the position of women had been largely compromised as the “other” whose identification was limited to its pre-designation as the relative, incidental, inessential, inferior, passive, indecisive and incomplete which had been explicitly interrogated for Beauvoir in his groundbreaking work, *The Second Sex* (1949) where the idea of ‘women’ as a “second sex” and a lesser being was investigated. Such a secondary position of women in society has structurally legitimised their exploitations, oppressions, objectification, sufferings and mistreatment through hate crimes; as managed by the polarised dichotomy marked by patriarchy. This idea was extensively explored by Sidhwa in her novel, *Ice Candy Man* where women were subjected to abuse, abduction, rape, murder, mutilation, commodification through prostitution, forced to religious conversion and marriage. Such an effort appeared significant within

postcolonial narrative of the global south which also supported the claims of Chandra Talpade Mohanty that the idea of 'women' is not stable, universal and homogenous which opened new grounds for research that aided in the understanding and locating women's experiences and struggles as heterogeneous which subsequently deconstructed the central fixation of women.

Understanding the plurality of women's experiences, Sidhwa attempted to explore the idea of double marginalisation which systematically also indicated 'double' violence and oppressions. To this end, *Ice Candy Man* explicitly dealt with the immoral victimisation of women as a 'special' target of anger and hostility especially in the times of crisis and war. This situation has been witnessed historically also as women have been given minimal recognition in relation to Man who has maintained absolute authority, control and domination through the praxis of sexism. Such a framework resulted in fixing women as an inferior presence in the gendered politics; an idea that had been elaborated by Gayatri Spivak in her famous essay titled, "Can the Subaltern Speak?" (1988). In it, she discussed the pre-designed conditioning of women as a convenient 'scapegoat' and a subaltern in the patriarchal society who is generally without a proper history and identity. This idea was further represented by Sidhwa in *Ice Candy Man* as women across communities have easily been made victims of unethical anger, hate and revenge inflicted by Man from opposing communities; for they used women as a medium to avenge their enmity with other men from other communities. Towards this end, women were dishonoured through gruesome acts of abduction, mutilation, forced marriage and conversion, rape and murder which were aimed to bring shame and humiliation not only to the individual but mainly to her community. In this regard, violence meted towards women should forgo the limitation of a personal experience as it contained socio-political tension between communities. In addition to this, their lives were reduced and made valueless which eased the social process to relegating them and their body as a means to ensure the safety and survival of the boys in Lahore torn in the crisis of the Partition. Keeping this in consideration, a woman's body has often been politicised to become a site of man's anger, frustration, revenge, violence and torture. The body then becomes a property outside her control

and ownership that is often subjected to pain and pleasure, desire and violence of others.

Exploring this dimension of body politics further, Sidhwa through her protagonist Lenny investigated on the idea of double marginalisation as Lenny was not only a Parsee women in Lahore but also was a 'dark-skinned', polio-stricken deformed individual who stood as a contrast to her handsome 'fair-skinned' brother. While these factors made her feel inferior, it also left her uneducated on the advice of Dr. Colonel Barucha, who considered that education could further pressurise the physically and emotionally struggling Lenny. This, subsequently sealed her fate and her social identity which thereafter lurked in the peripheries; as without knowledge, she could not contest for power; an idea explicitly developed by Michel Foucault in his monumental essay, "Structure, Sign and Play in the Discourse of the Human Sciences" (1970). In this regard, Lenny was also dehumanised into a subaltern whose "world [has been] compromised" of all entitlements, dignity and moral responsibility (Sidhwa).

Another significant women character who was extremely similar to Lenny was her eighteen year old dark-skinned but beautiful ayah, Shanta who had been an object of desire for most of her male counterparts in the novel. While they craved for her attention in the pre-Partition period; they engaged in targeting her body with violence, torture and anger during the tentional period of the Partition where she was abducted, raped, married without consent, forced into prostitution and compelled to convert. This was because she was a Hindu woman who became target of Muslims in Lahore. As politics enraged during the Partition, Shanta too become a victim of double marginalisation who was thereafter silenced and shadowed of her previous existence. Like her, Haminda, the second ayah of Lenny was made a victim of male's desires that led to her dishonour. In fact, her abduction and rape highlighted the failure of patriarchy to protect women that they claimed was a Man's responsibility. This subsequently ostracised Haminda from her family and society as they blamed her and her destiny rather than her wrongdoers. To this end, her social role and identity was relegated and devalued to marginality. With this, she like Shanta became individuals with no proper past, identity and family existence.

While both Shanta and Haminda were bottlenecked for their working class categorisation which acted as another factor for their marginality; Papoo, the wild-spirited girl whose mother worked in the wealthy Parsee household of Lenny's; was physically and verbally abused by her mother. This was because Papoo often defied the social conventions of femininity. In fact, to maintain her control and dominance over Papoo, the unnamed mother drugged and forced her daughter into marriage who was left with no choice and opinion regarding her own life decisions. Like her, even Mini Aunty was always controlled by the unnamed Godmother of Lenny, who like Papoo's mother became an agent of patriarchy to exercise control over women(hood). Towards this end, Mini Aunty was never allowed to her express her opinions or decisions, which made her and Papoo subjected to lifelong helplessness, voicelessness and marginality. In a similar context, Lenny's mother was also a victim of patriarchal dominance as exercised by her husband whose decisions and violence shaped her identity and life into a subaltern which she suffered silently. In fact, she not only suffered from domestic violence from her husband but also his infidelity in their compromised marriage which made her identity and life unstable.

However, it is important to note that unlike most female characters in the novel, the unnamed Godmother of Lenny had been portrayed as a highly respected woman who could express her own opinions that was generally heard and adhered by both the genders. While, she may be a different from the other female characters, yet it would be misleading to say that her life was without struggles and hostility as shaped by patriarchy. In fact, she suffered silently like most females as she remained a childless woman

throughout her life. This inability subsequently labelled her as an inferior. Such a lack made her feel deformed and incomplete; a constant emotion that she expressed throughout the novel. This could be seen as a prime reason as to why she decided to become Lenny's Godmother who too was a deformed woman; but of a different kind.

Through these female-oriented analyses, Sidhwa was successful in highlighting the social application of double marginality among women of the Third World countries which had been explicitly interrogated by subaltern studies and feminism in the postcolonial period. In fact, the narrative of *Ice Candy Man* grew from Sidhwa's personal experiences as a Parsee woman that was polio-stricken. Additionally, the horrific period of the Partition in Lahore as a subaltern made Sidhwa feel accountable to the common people whose sufferings she accounted in the novel, while as highlighting how the Partition drastically changed the lives of the common people and their socio-political relationship as witnessed in the intimate circle of the characters that belonged to different communities yet bonded amicably pre-Partition. The shift to hostility during the interim of the Partition in 1947 marked the structural marginalisation of the certain communities whom Sidhwa attempted to provide a voice and representation so that their struggles and hardships could be documented and thereafter made a part of the Partition history. In this sense, the novel using the literary form of dialogism and plurality had been able to re-write history from below; thereby including voices that had previously been relegated as a negligible subaltern. ■■

HISTORY OF TEZPUR

Priya J. Dangiari
BA 6th Semester

Tezpur is a historical place in Sonitpur District of 'Assam'. With a population of about 1,00,000, Tezpur is the major commercial and administrative centre of North Assam. The beautiful town is located on the North Bank of mighty river Brahmaputra and is the fifth largest city of Assam.

The principal attraction of Tezpur includes its rich history of old temples, forests and wildlife. The area is famous for its tea plantations, the undulating stretch of tea gardens along with forests and National Parks attract a large number of tourists to this area. The name Tezpur is derived from the Sanskrit words 'Tea' (meaning blood) and 'Pura' (meaning town or city).

Tezpur literally 'the city of blood' reminds us of the romantic legend of Usha and Anirudha. The legend revolves around Banasura, the great Asura King of ancient Tezpur, his beautiful daughter Usha and her friend Chitrlekha. The princess saw a handsome prince in her dreams and fell in love with him. Chitrlekha, a talented artist, not only painted his portrait from Usha's description but recognised him to be Anirudha, the grandson of Lord Krishna and ruler of Dwaraka. Using her magical powers, Chitrlekha spirited Anirudha away to the princess where the two married each other according to Gandharva rites, without the knowledge of the king. When Banasura learnt about their romance, he imprisoned Anirudha. which led to the arrival of Lord Krishna to rescue his grandson. A fierce battle followed and the entire city was drenched in human blood, hence the name. Tezpur, i.e. 'the city of blood,'

Tezpur is well connected by road with different parts of Assam. It is around 4 hours drive from Guwahati, the capital of Assam. Tezpur has a rich cultural heritage and is considered the cultural capital of Assam. The town has produced many stalwarts such as Dr. Bhupen Hazarika, Jyoti Prasad Agarwala, Kalaguru Bishnu Prasad Rabha, Phani Sarma and Ananda Chandra Agarwala.

Modern Tezpur was founded by the British colonial administration in 1835 as the headquarter of Darrang District. During the Second World War, there was an influx of Burmese people into Tezpur. In 1983 part of the district, named Darrang, Tezpur became the headquarters of the new district of Sonitpur. The economy of Tezpur is dependent primarily on Tea Gardens. There are many tea Gardens surrounding the town of Tezpur.

Banasura was a thousand armed Asura King son of Bali. Banasura, a mighty demon once over a large Kingdom. So strong and fierce was his influence that all the kings and even some of the Gods shuddered in front of his might. An ardent devotee of Lord Shiva, Banasura once worshipped Shiva with great devotion. The God was so pleased with him that he promised to grant Banasura a boon. Banasura, in turn asked Shiva to come and guard the gate of his city.

Shiva was furious but he had to give in to Banasura's wish, as he had already given his word to him. Bana was not only pleased with his achievement, but with Shiva at his service, he became all more arrogant. One day Banasura told Lord Shiva that he wanted to fight with somebody who was as strong and as mighty as him. "Yes, Yes", replied Shiva. "You will certainly get the chance to fight. Whenever you see your flag-staff broken and the flag fallen down, then you will know that the chance for a fight is coming." But Shiva also warned him, that he would be a great warrior who will curb Banasura's pride.

Banasura had a beautiful daughter named Usha, who had received many proposals for marriage but Bana had refused to get her married to anyone of them. Usha had very clever and talented friend, Chitrlekha, who was the daughter of Bana's Minister. One night Usha dreamt of a handsome prince. She fell in love with him instantly. But on not finding the prince on waking up, she started crying for him and said that she would die without him. Chitrlekha thought deeply over the matter. She knew that her friend had only been dreaming, but decided to help her on seeing Usha's pathetic condition.

She wrote the names of all the Gods, kings and princes whom Usha might have seen in her dream and started drawing portraits of each one of them. She drew Indra, Brahma and many other devas. But Usha refused them all. It was only when she drew the picture of Krishna's grandson Anirudha that Usha smiled and said that he was the prince who had come in her dreams.

At midnight, Chitrlekha, then set out on her mission to search for the prince. With her magical powers, she carried the sleeping Anirudha, out of Krishna's palace and brought him to Bana's city. The next morning, when Anirudha woke up in Usha's palace, he was surprised but at the same time enamoured by the princess beauty and expressed the desire to marry her. Usha immediately agreed to it, but when they went for Bana's consent, he not only refused but also put Anirudha in the prison.

Narada, meanwhile went and told Krishna about the whole event. When Krishna came to know about it, he knew that the only way to free his grandson was by waging a war against Banasura. So, Krishna gathered a large army and declared war on him by breaking his flag staff.

Seeing the flagstaff broken Bana was overjoyed, as he knew the time for a fight had come. A terrible fight then ensued between the two. Nobody's army was falling short. Seeing the war, Shri Krishna put thousands of soldiers of Banasura to sleep in one go. Banasura got upset by this. Banasura prayed to Shiva again, after which a direct war between Shiva and Krishna started. Destroyer weapons were used from both sides. Even in this war Shiva used Pashupatastra and Shri Krishna used Narayanastra. A sharp fire started burning around these weapons. In this war, Krishna used a weapon that made lord Shiva sleepy. Such condition of Shiva Banasura got nervous and started running away from the battlefield. Krishna caught Banasura running and started cutting his arms. When four arms of Banasura were left, Lord Shiva woke up. Seeing the condition of Banasura, Shiva got angry and he fired the most terrible weapon, Shivjwar Agni, which produced terrifying energy. Due to this fever and other diseases

started spreading. To end the effect of this weapon, Krishna had to use Narayan fever cold.

In this war between Lord Shiva and Shri Krishna, the Gods were terrified to see the use of weapons. The Gods began to worry that if this war is not ended then the entire creation will be destroyed. All the Gods reached Brahma with prayers Brahma said that only Maa Durga can stop this war. All the gods started praising Maa Durga. The mother appeared and assured the gods to end the war. Mother Durga pacified Lord Shiva and Shri Krishna. Thus, this war ended. After the end of the war, Banasura apologized to Lord Shiva and Shri Krishna, Banasura said that because of him, there was a war between the two, so he was filled with self-aggression. Later Banasura got Anirudha and Usha married.

The line of Salstambha (from the last part of the 7th century A.D.), that the city was known as Harappesvera or Hadapervora or Hadapesvara or Hatapesvara. The Tezpur Rock Inscriptions of Harjar Varma is of 829-30 A.D. The Tezpur and the Parbatia Copper Plates of Vanamats (middle of the 9th century A.D.), the Bargaon Grant of Ratnapala (circa 1035 A.D.) also reflect the city's historical importance. Da-Parbatia Door frame located at Da-Parbatia near Tezpur is regarded as one of the excellent pieces of monumental art in stone in Assam. Although the city lost its importance during the medieval era, it was soon to regain it when the British came. Considering its strategic importance, the colonial rulers first made it into a garrison town. Gradually it became an important centre of trade and commerce, used as a river port for the surrounding tea gardens and another colonial commercial ventures in the hinterland. In 1835, Tezpur became headquarter of Darrang District. In the 1962 Chinese aggression the city faced the apprehension of invasion and bears a memorial near the Circuit

House as a testimony of that. In 1983 the Darrang District was and Tezpur became the headquarter of Sonitpur District.

Sir Edward A Gait (1987) had made reference to the nine line inscription of Harjar Varma in his "A History of Assam". The inscription is the first recorded history of Assam and dates back to 829 A.D. The inscription was found engraved on a massive stone some two kms away from Tezpur town situated near a temple called Rudrapad.

Salastambha dynasty ruled Kamrupa from seventh to tenth Century A.D. The accurate boundary of their kingdom is debatable.

But the erstwhile Darrang was a part of the Kingdom. They shifted their capital from Pragjyotishpur to Harappeswara or Hatappeswara the present day Tezpur. The famous king of the dynasty Harjar Varma, besides other things had excavated a large pond in 10 acres of land, later came to be known as Hajara Pukhuri (Harjar Pukhuri) pal dynasty ruled Harappeswara till the 12th century. The most famous rules of the Pal dynasty was Brahmapal.

After the Pal dynasty the royal dominance of the Koch Kings in the west and the Ahoms in the east started growing. During the 14th and 15th century, a large part of the Western Bank Brahmaputra from Singri in the west and Sootea in the east was ruled by the Bara-Bhuyans. The great saint poet Sri Sri Shankardeva belonged to Bara-Bhuyan family, who settled at Rowta in Darrang District. The Ahom King Suhungmung alias Dihingia Raja occupied the territories of the Bara-Bhuyans on the north in 1505 A.D. The King Biswa Sinha rose to power in 1515 A.D. King Naranarayana who ascended the throne in about 1540 A.D. divided his kingdom into two parts. He had given the eastern part to the son of his brother Chilarai and the western part of the kingdom to his own son Lakshminarayana. But soon after this ascension as kings, fratricidal war broke out and Lakshminarayana sought refuge with the Mughals which eventually led to invasion of Kamrup by the Mughals. Balinarayana, one of the brother of Pariksit Narayana fled away to Gargaon to seek the help of the Ahom King Swargadew Pratap Singha. Pratap Singha christened Balinarayana as Dharmanarayana, made him the king of Darrang and declared war against the Mughals (1616-1637 A.D.). The Ahoms defeated the mighty Mughals in the Bharati war and re-occupied Darrang from the Mughals king Dharmanarayana made supreme sacrifice in Singri war in 1638. His son Sundarnarayana ascended the throne and became the king of Darrang (excluding Tezpur). On the otherhand, the Ahoms ruled the eastern part of Darrang (present Sonitpur) through Kalia Bhomora Barphukan, stationed at Kaliabar. The Ahom kings resettled many people in the southern part of Brahmaputra.

After 1826, the lower Assam and the central Assam (Darrang, Nagaon and Raha) extended up to

Biswanath. The division was placed under one Administrative officer designated as the Principal Assistant to the Commissioner. The Upper Assam Partition was left to the native rule with supervisory control under a British political agent with political headquarters at Biswanath. Captain Neufvilla was the political agent for Upper Assam. Darrang Division was administered till 1833 from Guwahati.

Darrang was converted into a district and Mangaldai was made the District Headquarter in 1833. But due to various reasons, the British shifted the headquarter to Tezpur in 1835. The district comprised of two sub-divisions, Tezpur sadar sub-division and Mangaldoi sub-division with headquarter at Mangaldoi. The district of Darrang was divided into six Revenue Circles under one Sub-Deputy Collector in each circle. There was one transferred area in the district at Chaiduar. An Asstt. Political Officer was posted at Chaiduar under the Deputy Commissions who acted as Political Officer

Tezpur was a small township then. The British developed Tezpur as a small garrison township. Later, tea gardens were set-up throughout the district. The old steamer ghat at Jahajghat, the Dak-Bungalow the then chummery compound at present Don-Bosco school campus, the planters club Tezpur (stations club) the Jahajghat Railway Station, the church of Ephiphany etc and many tea gardens are some of the example of the contributions of the British.

Sitting between the snowcapped mountains of the Eastern Himalayas and verdant hills on the North Bank of the river Brahmaputra is the ancient city of Tezpur, Tezpur translates to the 'city blood'. The new city, which was once the headquarter of the British administration in undivided Assam, is today known for its beauty, verdant parks, pristine lakes, ancient temples and colonial buildings. It is also accepted as the cultural capital of Assam. ◼◼

A brief Description of **Bishnupriya Manipuri**

Sanjib Singh
Ex Student

The Bishnupriya Manipuris are a Hindu community living in the northeastern corner of Bangladesh mostly in the Moulvibazar district of Sylhet division. They point to Manipur state of India as their homeland. They have a majority of their people in various northeastern states of India. The people of Bishnupriya Manipuri community are mostly farmers or cultivators, though their younger generations are becoming increasingly more educated and looking for other opportunities for professions. They are very proud of their cultural heritage and are well known for their dances. Their identity is very much tied to their Hindu culture and religion. The Bishnupriyas are also known as the Bishnupriya Manipuris or Bishnupriya Meiteis. The ethnic group found in the parts of Northeast Indian states of Assam, Tripura, Manipur and in north-eastern Bangladesh. They speak the Bishnupriya Manipuri language, which is a creole of Bengali language and Meitei language, which retains its pre-bengali features. The most distinctive feature of the language is it is replete with Tibeto-Burman elements. The culture of the Bishnupriya people is strongly influenced by that of the Meitei people.

Bishnupriya Manipuris are such, race that claim to be the first cultured race to have ruled the kingdom of Manipur with Bishnupur as the capital. They claim to be of Aryan descent. The last two hundred years of

Manipur is the period of history manufacturing. Bishnupriya Manipuris are said to have mixed blood of Aryan and Mongoloid by some. But Bishnupriya Manipuris claim themselves as Mahabharat Arjun's descendants and manipur state as Mahabharat's Manipur. Based on history Manipur name to the land is around three hundred years old. And Hinduism came to the land as religion during 1700s and Vishnu idol came before it during king Kiyamba as a gift from his friend. It's said he placed that idol in current Bishnupur district. But based on details of Mahabharat, Manipur, it's said to be a city near coastal area and also Mahendra mount range, if we see where Mahendra mount range is, it's in Odisha, and if we see Manipur state, it's not a coastal area. So many even mainlanders claim that Manipur of Mahabharat is in Odisha near Kalinga. Because current Manipur State got its name Manipur around three hundred years back and before Manipur name of the State, the land had several other names.

Bishnupriya Manipuri, being a member of the Eastern Indo-Aryan languages, evolved from Magadhi Prakrit. So, its origin is associated with Magadha realm. The Government of Tripura categorized Bishnupriya Manipuri under the "Tribal Language Cell" of the State Council of Educational Research and Training.

Structure of the language is undoubtedly of Indo-Aryan origin. But it also retains some older sounds of medieval Meitei. The vocabulary is influenced by many 'Indo Aryan' and 'Tibetan Burmese' terms. There are many theories in regard to the source and origin of Bishnupriya Manipuri. One theory holds that Bishnupriyas was the product of those Meitei speakers who fled from Manipur and took refuge in Assam, Tripura and Sylhet. But historical account shows the existence of the language in Manipur before thirteen century. More over it is not possible for the speakers of 'Tibetan Burmese' language to adopt an Aryan tongue who took shelter in distant places and in distinct environments. The language of Bishnupriya Manipuri originated through Magadhi Prakrita.

The Tibeto-Burman languages have exerted their influence on the language at different stages of development of the language. Thus, it has become a language that can absorb words from both the Sanskrit and Kuki-Chin Languages. Due to the destruction of the old records and literature of the language by the Meitei Kings and Burmese rulers, one cannot trace out the chronological development of the language.

The Manipuri culture has its own identity. Though the Manipuri culture has its origin in the Aryan culture, influence of the Mongoloid culture on it in attaining its distinct and own identity and development cannot be ruled out. The Bishnupriya Manipuris are from the Aryan group. Till the Colonial Rule, both the Meiteis and Bishnupriyas were called Manipuris. Dr Grierson laid stress on this fact...Barring their languages, the cultures of these two communities are almost alike. In the post-independence era, the Bishnupriyas have been making efforts for their separate identity on the question of their mother tongue. When viewed from its origin, Bishnupriya Manipuri culture is the Aryan part of Manipuri culture. The cultures of Austric, Mongoloid and other ethnic communities had their influence for thousands of years on the development of Bishnupriya Manipuri culture. The innumerable Vedic elements that are traditionally found in the social life of this community, studded with new folk elements, have made the social life of this community vibrant.

With the advent of Chaitanya-propagated neo-vaishnavism in the community in the 18th century, many Vedic and folk elements that were prevalent in

the community had to undergo gradual modifications and many of them did the vanishing act in the process. Songs that were prevalent in the community while harvesting crops together by the community members in turns are a matter of culture. Harvesting ripe paddy by the community members together in turn itself is on the verge of extinction in the community. According to the other community pundits, cultural development can be dated back to the beginning of cultivation of land. The Bishnupriya Manipuri community is basically an agrarian community which cultural elements are interwoven with agricultural activities. Modern cultural onslaught due to urbanization and globalization has cast its ugly shadow on the traditional culture of the community. This is why the language and culture of this fanatic and conservative ethnic community survived many an extinction threat in all testing periods in the past.

Feasts and festivals have a decisive role in any society and its culture. The Bishnupriya Manipuri society and culture is no different. Feasts and festivals of an ethnic community are essentially pivoted on its religious consciousness, natural calamities and traditional beliefs. The cliché 'Baaro maahaat tero paarban' is very much applicable to the Bishnupriya Manipuri community. This community observes Bishu or Cherou Utsav for five days from the last day of Chaitra. According to pundits, the word 'Bishu' has been derived from the Sanskrit word 'Bishub' which is called in Assamese Bihu. Cherou means birds in Bishnupriya Manipuri. Members of the community have a belief from time immemorial that on the last day of the year, gods and other spirits shift from one place to another in the form of birds. The fellow beings of the community offer rice along with many items of curry on the roads in front of their houses on banana leaves for the incoming birds. Water is offered in cylindrical bamboo pieces. There is a traditional belief that since this festival is observed by the community members to welcome birds, they call it Cherou Utsav.

On that day, all household commodities like clothes and utensils, and all the four yards of houses are cleaned and sanctified by spraying basil water and water dissolving cow dung in it. All cattle are bathed and cattle sheds are also sanctified. There are fair competitions for making delicious dishes among the women folk who distribute the edibles among the fellow beings in order to maintain solidarity and

integrity among them. Distribution of dishes is done after the edibles are offered to the birds and gods.

Bishu continues for five days in the community during which various competitions like gilla, a rural sports being played by sliding a rectangular and flat seed of a plant prevalent in Manipur or a kind of dice that doesn't come under gambling are organized. Youths of both sexes milk cows of the villagers at midnight without seeking permission from their owners in order to cook payash, but such sorts of activities are not considered theft on the Bishu days in the community. In Ashar, the community observes Rath Yatra. This festival is very popular in the community that observes it as one of its national festivals. Both young and old are equally moved in this festival. The festival begins on the second day of Shuklapaksha of Ashar when Lord Jagannath of Puri in Orissa leaves for his Gundisa temple i.e. the residence of his aunt taking his siblings Subhadra and Balabhadra along with him. Lord Jagannath stays nine to ten days in the house of His aunt from where he returns on the day of Harishayan i.e. on Dashami. That festival is observed as Fira Kaang by the community. The devout Bishnupriya Manipuris contribute their might in pulling the Jagannath Rath and get devotional satisfaction by doing that sort of activities. The festival of rath is very popular in the community which is why Bishnupriya Manipuri literature has enough works on Rath Yatra. Popular poet Madan Mohan Mukhupadhyay's one of the mostly read poem, Khaalar Paarar Kaang, gives a vivid picture of what Rath Yatra is all about in the community.

Kaang Utsav continues for nine, ten days when young and old of both sexes get together in their village mandirs, mandaps, stand in a circular line in the mandap and sing dashavatara prayers. Prayers relating to the ten incarnations of God of Geetgovindam of poet Joidev Goswami and some other devotional and instructional songs. Khichdi along with as many as 18 items of curry is offered to Lord Jagannath and that khisri is taken as prasad by the devotees. Shraban is marked by the five-day Jhulan Utsav during which Radha-Krishna are cradled. The Raasaleela is observed on Jhulan Purnima day. The women folk of the community play the role Braja Gopis and express their divine love for Radha-Krishna in the form of a Raasaleela on that day. Mild hand and body movements are associated with Jhulan Raasaleela. Srikrishna Janmastami and Sriradha Janmastami festivals are

observed by this Vaishnavite community. On Janmastami i.e. on the eighth day of Krishnapaksha of Bhadra, the devotees fast till the moon is visible at night. During this period they can eat fruits. They have a firm belief that the moon is visible only after the birth of Srikrishna on that day. Ashwin is the month for pritratarpan and Durga Puja. During Pitripaksha the head of every household pays tribute to his forefathers in a water body or river. Rice, teel and dubari (a kind of herbs) are offered during tarpan along with pindodaan. The women folk offer various kinds of vegetables, fruit, rice, flowers, betel nuts etc. for their forefathers in temples. Some people organize feasts for the eternal peace of their forefathers.

The fellow beings of the devout Vaishnavite community consider Durga as a devout Vaishnabi and offer her puja in the vaishnavite style. Of course, this community considers the Basanti Puja as the main Durga Puja that was initiated by King Surathe on the earth in Satyayoga. On the influence of their neighbours, the Sharadiya Durga Puja is seen in the community as a public festival nowadays. A distinct deviation in the Durga Puja of the Bishnupriya Manupuri community from the rest of Hindus is that they don't sacrifice any animals since they are viashnavas. A symbolic sacrifice of pumpkins is, however, seen in the pujas of this community also. The community also gives equal importance to Lakshmi Puja. Kartik is the month for Maharasaleela and kapakar pali . Pali begins from Lakshmi Purnima day and continues for the entire month. After hyming devotional songs related to the return of Srikrishna from grazing cows along with other gopals. Baalkrishna aarati and Radha-Krishna duet songs are sung at temples. Sometimes, there are competitions of aarati and playing of dhols and dholaks. Reading of epics like the Ramayana, the Mahabharata or any other holy books is a must on every evening during the Kartik month. Pali ends on Kartik purnima day when the community observes the Maharasaleela, the festival that is observed with the highest degree of devotion. This is the national festival of the community whose members, young and old as well, are equally moved in this festival that is full of divine love and happiness, but not even an iota of amusement. Rasaleela themes often make their ways to the Bishnupriya Manipuri literature. In a poem of this writer, a vivid picture of Rasaleela has been depicted. ■■

Land Revenue System during **COLONIAL PERIOD**

Kinimlungle Nriamme

BA 6th Semester

Ancient empires tended to have two primary sources of income-taxes on internal trade between provinces and external trade. Actual taxes on provinces provided some additional funds - but often provinces cost more than the revenue they raise. Urban centres are easier to tax than rural areas. In the case of India, the East India Company won the Battle of Plassey, kicking off nearly two centuries of expansionist activity in India. British colonialism was far more distressing for colonial subjects than for conquerors. Many scholars feel that British colonialism promoted and actively participated in capitalism to assure a large profit and gain for the British Raj. The British Raj accelerated every action of expansionism. In India, poverty, famine, illness, cultural instability, economic exploitation, and political marginalisation were all common. Many Indian witnesses to the British colonialism updated land property laws. British colonialism started to interfere with the manufacturing sector. British colonialism was established by occupying forests, clearing trees, and starting plantations. They also caused people to migrate from one part of India to another, resulting in a rise in nationalist and anti-colonial awareness among the Indian people. Colonialism affected Indian citizens' lives culturally and politically. The political brunt of colonialism on the Indian community was significant. The British Raj and colonialism had a social impact on Indian culture, especially the developing middle-class mentality, which progressively altered their lifestyles, eating habits, languages, and attire. The colonial jolt transformed our national movement, education system, political system, parliamentary and judicial systems, constitution, traffic rules, police, and, in

general, the entire political framework. The British Raj's control influenced Indian political, economic, and social aspects, altering the character of its future growth. The British Raj governmental structures were lucky in their colonialist ideas, and they designed their goal via the formation of the colony. British exploitation of India throughout the colonial period contributed to divide and conquer tactics. The British Raj brought ideas like liberty, equality, freedom, and human rights. The British Empire attempted to focus on the condition of women in society and introduced various legal measures.

Industrialisation in England wreaked havoc on the Indian handloom-weaving industry etc. During that period, farmers faced a difficult period due to the new land revenue experiments. The commercialisation of agriculture hit the labourers, whose numbers of landless labourers increased. Borrowing money from moneylenders became more difficult. A new breed of 'money lending' specialists developed.

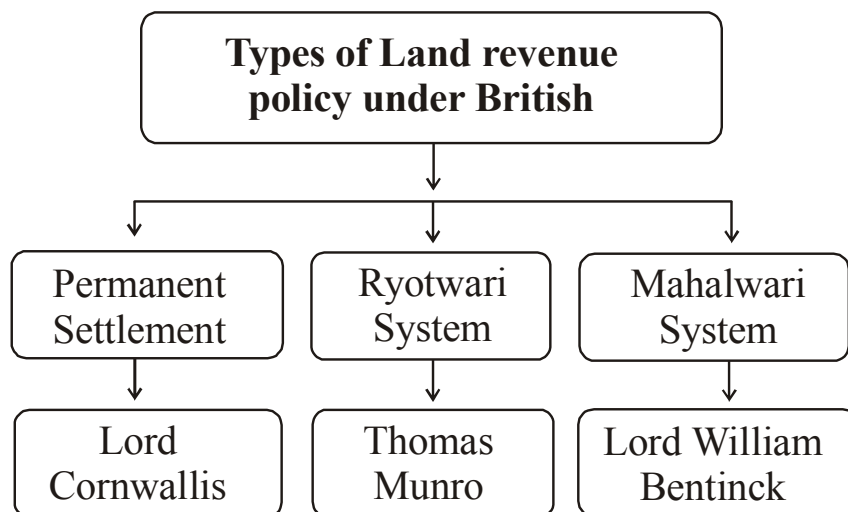
During British rule, they brought new employment options, which benefited the lower castes in particular. They had a higher likelihood of upward social mobility. At that time, a potent middle class emerged in India, which would become the forerunners of Indian industry in the post-independence era. The British authorities built many crucial infrastructure, such as hospitals, schools, and, most importantly of all, railways etc. which infrastructure laid the foundation for modern India's economy. Also the Divide-and-Rule policy provided them with success. The British Raj knew that they would never be able to govern a country the size of India. The British Raj also made it a point to pay

religious leaders to speak out against one another, damaging ties between faiths over time. The Forest Acts, enacted by British colonialism, changed the lifestyles of tribals and pastoralists. The Indian community had an extensive political burden, as a result of colonisation. Before independence, there were three major types of land revenue systems prevailing in the India. The Zamindari System, The Mahalwari System and The Ryotwari System.

The Zamindari system was started by the Imperialist East India Company in 1793. The Rajas and Taluqdars were recognised as Zamindars. They were responsible for collecting revenue from peasants and paying to the Company. Revenue demand was permanently fixed. Under the Mahalwari system, the land revenue was collected from the farmers by the village headmen on behalf of the whole village. The entire village was converted into one bigger unit called ‘Mahal’ and was treated as one unit for the payment of land revenue. The revenue under the Mahalwari system was to be revised periodically and not fixed permanently. The system was popularised by Lord William Bentinck. Under the Mahalwari system, the land revenue was collected from the farmers by the village headmen on behalf of the whole village. Under the Ryotwari system, the land revenue was paid by the farmers directly to the state. In this Ryotwari system, the peasants or cultivators were regarded as the owners of the land.

They had ownership rights, could sell, mortgage or gift the land. The taxes were directly collected by the government from the peasants. This system of land revenue was instituted in the late 18th century by Sir Thomas Munro, Governor of Madras in 1820. This was practised in the Madras and Bombay areas, as well as Assam and Coorg provinces. Ryotwari System was devised by Captain Alexander Read and Sir Thomas Munro at the end of the 18th century and introduced by the latter when he was governor of Madras Presidency. Under the Ryotwari system, the land revenue was paid by the farmers directly to the state. In Ryotwari system, the Individual cultivator called Ryot had full rights regarding sale, transfer, and leasing of the land. The ryots could not be evicted from their land as long as they paid the rent. This system gave much power to subordinate revenue officials, whose activities were inadequately supervised. The system was dominated by the mahajans and moneylenders who granted loans to cultivators by mortgaging their land. At the revenue system during colonial period , revenue imposed on land-based agricultural production is known as Land Revenue. The Indian government has always received a percentage of agricultural output as land income. It has traditionally been an empire’s main source of funding. It is either collected as a percentage of the overall crop or as a monetary value placed on the land that the farmer must pay. ●●

A Study on Changing Scenario of Environment with Special Reference to Dima Hasao District in Assam

Lalpiengmawi Changsan
Assistant Professor
Deptt. of History

Environment is a complex system which includes different physical, biological, ecological and geopolitical aspects. Environment is the natural condition which exists around us including the climate, water, soil, rocks, mineral, landforms and flora and fauna. Thus, environment encompasses both living (biotic) and the non-living (abiotic) components of planet earth. It is evident that human

beings, the environment and the earth system are inseparably and inter-dependently linked. If one is in distress, the other two will also be affected seriously.

Glimpse of Dima Hasao District : Dima Hasao (formerly called NC Hills) is the third largest district of Assam with 4888 km after Karbi Anglong and Sonitpur. Earlier, it was just a subdivision of Cachar in 1880 with headquarter at Gunjung and then of United Mikirs in 1951. Finally, on 2nd Feb, 1970 it was made a full-fledged district of Assam with headquarter at Haflong with one autonomous District Council. Bounded on the north by present Nagaon and Karbi Anglong district, on the south by Cachar district, in the east by Manipur and Nagaland and on the west by Khasi and Jiantia Hills district of Meghalaya. The district lies between latitudes $24^{\circ} 54'$ and $26^{\circ} 42'N$ and longitudes $92^{\circ} 8'$ and $93^{\circ} 53'$ E. Topographically, the district may be divided into (a) low lying areas (b) the high hills of eastern and western parts and (c) the plateau areas. The entire district forms a hilly country which is a continuation of the Meghalaya plateau constituting the Borail range. The major portion of the area is covered by hills. Thumjang is the highest peak at 1856 meters and the peak Hemepepet 1748 meters

is the second highest peak in Assam. Valleys of Diyung, Langting, Mahur and Jatinga rivers are marked as low lying areas. Another river known as Kapili River arises from the Jayantia Hills (Meghalaya) flows north and north-east through the Jiantia Hills.

CAUSES OF CHANGES IN ENVIRONMENTAL SCENARIO:

Degradation of Environment :

Environment degradation is a process through which the general health of the natural environment such as air, water and soil gets endangered. It is one of the major threats faced by the planet earth of which the environment becomes irreparably compromised which could also mean the end of the human existence. Numerous factors affect our environment anthropogenic activities such as urbanization, industrialization, deforestation, over population and use of fossil fuels. Natural disasters such as earthquake, volcanoes, cyclones, landslides and floods can also negatively affect the environment.

ENVIRONMENTAL CAUSE IN LIEU OF DEVELOPMENT:

The unprecedented development in industrialization and mobilization of society in the present time has led to range of problems. The changes that occurred are an attempt to improve our living standard which has more or less proved detrimental and at all stages some undesirable changes has been introduced in the natural environment. We use environmental source and material to sustain life directly. With the increasing urbanization and industrialization and the attempts of the govt. of India to bring the outreached areas of Dima Hasao into the manifold by constructing the national Highway 54 and converting the metre-gauge to the broad-gauge railway lines, it has more or less become irreparably compromised to the environment. Haflong, famously known as ‘Scotland of the East’ and the only hill resort of Assam, for its exposure to the other parts of country and the world, different developmental projects are undertaken of which construction is under process and still going on. Over the last few decades, there has been a large scale destruction of tropical forests for urbanization mainly leading to establishment of

cement industries in Umrangso, coal mining activities and illegal stone mining and transportation taking place between Retzawl and Harangajao in Dima Hasao district. Due to increased industrialization and urbanization, there has been great increase in the pollution of air, water and environment of the planet. Many lands had to be closed by cutting down of trees and hills and dumping the soil into the rivers and streams leading to a great environmental changes and degradation.

DEFORESTATION : THE ENDANGERING FACTOR:

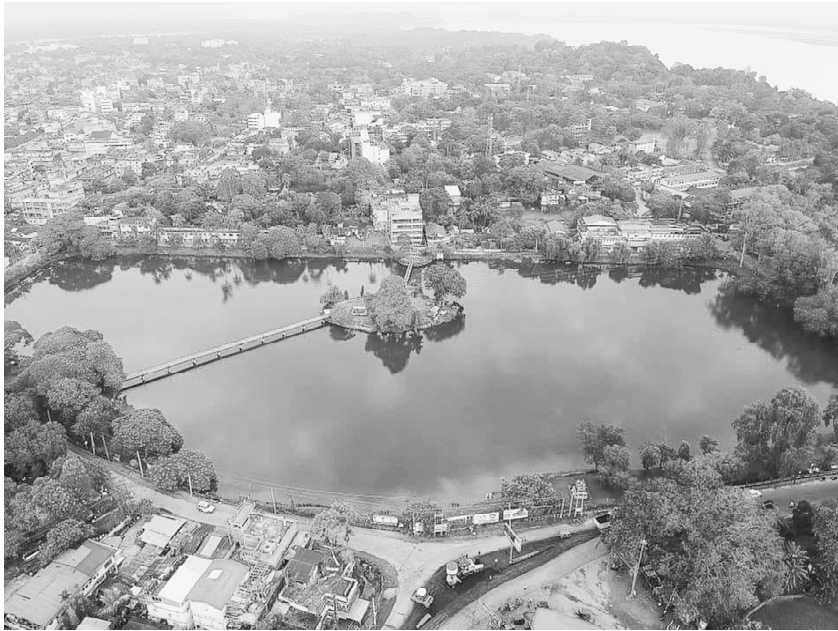
In real essence, shifting cultivation is a low energy budget and low investment system of subsistence agriculture to the under developed district (Sharma and Thakur:2010:149). In tribal communities of the Dima Hasao district, practice of Jhum (shifting) cultivation on the hill slopes prevails. Villagers clear a patch of ground by cutting down trees and setting them on fire and the crops are raised on the resulting ash. Agriculture as being the main occupation and the district being an underdeveloped one owing to lack of acquisition of modern equipment, burning of forest for cultivation has become an inevitable one and a common sight. The cultivation keeps on shifting to one part to other clearing new patches of the ground. But the method proved to be quite an unhealthy method leading mostly to the environmental degradation. Not only Jhuming cultivation leads to deforestation but the clearing of forest and earth cutting of hills for the construction of Mahasadak and the railway lines plays the same role for deforestation and also degrades forest fertility. Soil degradation leading to soil erosion, drought etc have led to siltation of soil and blocking river and canal transport channels leading to loss of sustainable logging potential.

POPULATION EXPLOSION:

A Common Factor of Environmental Threat : Population growth can be defined as an increase or decrease in the population size of living species including human beings. Human populations are also subject to natural process of birth and death. Unless urgent steps are taken to control population, serious problem can arise like environmental damage

and limited availability of food resources available for all the population in many ways. The small Dima Hasao district like the other various parts of the world faces the same explosion threat. With the passage of time, more and more houses could be seen to be constructed and developed paving way for more trees to be cut, forest cleared and its resources to be used. In recent times, Haflong and its surrounding areas had witnessed an increase in the population. Overcrowding of the place has led to degradation of environment by the encroachment of lands and forests. Due to lack of proper garbage dumping area, waste could be seen thrown all over the town making it unhygienic and dirty place to live in. with more population, more dumping ground are required but less are available since most of the land are already occupied by the growing population resulting in hazardous illness. Unless urgent steps are taken to control population serious problems can arise like environment damage and limited availability of food resources. Thus, the very high population growth has raised concerns that the planet may not be able to sustain such population in the long run.

EFFECTS ON ENVIRONMENTAL SCENARIO :

THREAT TO BIODIVERSITY :

Dima Hasao constitutes a mega diversity area from the point of view of genetic wealth. This region has proved to be a veritable paradise of valuable genes in a wide range of economic plants and animals, but due to destructive activities in the name of development man has established new housing colonies. Man has extracted more and more minerals

from the earth. Animals have been hunted and plants have disappeared. There has been loss of biodiversity leading to ecological imbalance. Loss of bio-diversity has resulted in the loss of genetic resources.

HAZARDOUS WATER PROBLEM:

The Diyung River rises near the Mahur station and flows through the district upon the Kapili river acting as the western boundary of the district. Mupa, Mahur, Langting and Imding are its principal tributaries. The Jatinga river rises from the south of Haflong flows west and south through the hills

emerges on the plains and falls into the Barak. All the river of Dima Hasao having rocky and tremendous velocities makes them improper for navigation. The wanton earth cutting and destruction of forest for construction of railway lines and National highway has cause a serious

threat to the environment. The dumping of soil by the construction company anywhere especially into the river has caused a serious damage to the water. It not only pollute the main flow of the river but only stop the flow of the river to hill people who are counting on the rivers for their survival. It has cast a dry spell to some areas of Dima Hasao, mainly to the people staying in the town areas. During winter season it became worst as the people had to buy water for survival which has become a problem for the poor section to afford buying water all the time for several places especially to those living on the hill top. The people had always counted on the concerned authority for smooth supply of water but no effective measures are taken to solve the problem. The PHE department more or less stopped

functioning at few places owing to the dryness of the river which are accountable to deforestation. Mention may also be made of contamination of river Kapili. It is learnt that water of the reservoir and Kopili river adjacent to the Meghalaya State is becoming acidic for mixing of effluents from open cast mining in Meghalaya since 2004 following which fishes and water insects disappeared from these water bodies and the value of water has come down which is not at all recommended for human consumption .The Neepco at Umrangso ,the only industry of Dima Hasao District ,is also the victim of increase of acid contain in water because presence of sulfuric acid in water definitely damages the under water instruments of the industry .It is a serious problem and the people of Umrangso are un aware of the dire consequences of such situation. They appealed to the concerned authority to take immediate steps so the lives of people could be saved.

FREQUENT FLOODS:

The district being a hilly areas has never witnessed floods but according to news reported by “ Haflong Times”, weekly newspaper, the villagers of Mujungkhro and Kapurcherra have approached the revenue department of N.C Hills Autonomous Council at Haflong and the NHAI authority to solve the flooding problem which according to the villagers ,the construction company is responsible ,they have alleged that they have destroyed huge agricultural land by dumping soil anywhere they like and making a flood like situation during rainy season. It have jeopardized the natural irrigation of the adjacent paddy fields by blocking the natural streams which widens during rainy season of which the construction company could not anticipate .During monsoon season, torrential rain falls gets diverted to the villages, flooding the village lands, since the highway construction company has already blocked many small streams which used to act in minimizing the heavy flow of water during heavy rainfalls.

CLIMATIC CHANGE – SIGNS OF GLOBAL WARMING :

The most significant environmental problem faced by the world community is the global warming. Climatic changes are irregular due to green house

gases. The practices of jhuming cultivation by the villages of the district have resulted in the deforestation leading to global warming which can be felt by the people themselves. A decade ago the highest temperature of the district was 25 to 28 degree Celsius whereas the present temperature is 38 to 40 degree Celsius during summer season. Mention may made of Thuruk village, a thinly populated Biате village of Dima Hasao District which witnessed heavy snowfall during winter season,which is the only place where snow falls in Assam but owing to global warming snowfall has tremendously decreased. The various parts of the district have also witness the same hot climate due to innumerous felling of trees. In fact, developmental project brought with it a heavy price to be paid resulting in the destruction of rich flora and fauna, with ecological imbalance, the aftermath of the construction has become highly alarming for the people of the district.

EFFECTS OF URBANISATION/ INDUSTRIALISATION:

Industrial development along with urbanization and spoon of infrastructure combined with population growth has led to environmental degradation. Recently, inhabitants of Umrangso in Dima Hasao district have launched a blockade against Dalmia Bharat Group, a cement Industry. According to the news reported by the Telegraph, Dated 14th April/2017, the peoples are facing lots of problem because the company is running its business only for profit and not concerned about local people. It has adversely polluted the entire area and it has not taken any effective steps to control the pollution. Further, the Sentinel newspaper have also reported news, regarding illegal stone mining and transportation which is taking place in the rivers between Retzawl and Harengazao in Dima Hasao district. However, no action has been taken so far. The construction companies are making lakhs of rupees at the cost of causing enormous degradation of greenery, polluting the environment, ecological imbalance and polluting the streams and rivers, particularly Kapili, the main source of drinking water

for the people up and downstream. The Assam Tribune, Dated 17 July/ 2017 have also reported filing of a petition by All Dimasas Students Union of Dima Hasao District unit committee before National Green Tribunal against rat hole mining of coal in Meghalaya. Therefore, safety and environmental control of mining activity remains key driver but expectations of sustainable development require the provision of electricity, water, healthcare and education to the local communities where mining operation industry is based.

POPULATION EXPLOSION AND MAN'S INTERACTION WITH ENVIRONMENT:

The growth of population has direct affect on the living standard of the people. Rapid growth of population has led to urbanization, the village people shifting to the urban areas resulting in cutting of tree and clearing of forest for constructing houses which is adversely affecting the environment. Due to increase in population, natural resources in the cities are depleted at a very fast rate. If the population continues to increase at this rate in a few years from now, we will have an army of unemployed youths, hungry and desperate peoples who will threaten the very foundation of the social, economic and political system leading to the most hazardous environmental degradation.

SOLUTION AND STRATEGY OF DEVELOPMENT:

To maintain the balance between environment and development, it is necessary to strive for sustainable development to meet the needs of present generation without foreclosing the options for the future generation. To achieve this one has to consider different aspects of development, conservation; sustainability and biological diversity are interrelated. There is need for proper planning to maintain balance between population, development and environment. Conservation relates to activity of human beings and prevents excessive use leading to environmental degradation. Further, damaging effects of economic development on environmental degradation can be reduced by a judicious choice of economic and environmental policies and environmental

investments. Some important policy measures such as:

- Control of population growth. The growth of population should be curtailed through effective family planning measures like limiting the number of children's in a family, decreasing the mortality, procuring necessary contraceptives, decreasing birth rate and most importantly educating the masses regarding consequences of galloping population
- Economic development: The aim of population control is not only about decline in fertility rates but also is to improve the quality of life of the people. These are possible through rapid economic development. In fact, an effective family planning policy should be integrated with measures to accelerate economic development.
- Public participation: Public participation and awareness are highly effective to improve environmental conditions. Conducting formal and informal education programmes' relating to environmental education and awareness can go a long way in controlling environmental degradation and keeping environment clean. It can also render costless and useful assistance in afforestation, conservation of wildlife, improvement of sanitation and drainage system and flood control. Use of indigenous institution, local voluntary organization and NGO's can render much help in educating the masses about the harmful effects of environmental degradation and the benefits of keeping the environment clean. Our constitution clearly states that it is our duty to protect and improve the environment and to safeguard forest and wildlife of our country. The environmental protection bill was passed by both the houses of parliament after recurring his assent of the President of India on 23rd may, 1986. It came into force on 19th May, 1986 as the Environment protection Act 1986 (Bhardwaj and Thakur:2009:108). Now, it is very important to learnt the benefits of mutual relationship between mankind and biosphere and develop a habit of living in a clean and healthy environment. DD

Religion and Seven Festivals of Manipur

Lamginmang Khangsai
BA 6th Semester

Manipur is a state in northeastern India with the city of Imphal as its capital. It is bounded by the the Indian States of Nagaland to the north, Mizoram to the South and Assam to the West. It also borders two regions of Mayanmar, Sangaing regions to the East and Chin State to the South. The States cover an area of (8,621 square kilometers) and 2,237 square kilometers and has a population of almost 3 millions including the Meitei, Pangals who are the majority groups in the States, the Meitei Pangals (Manipuri Muslim), Nagas tribes, Kuki/Zo tribes and other communities who speak a variety of Sino-Tibetan languages. Manipur has been at the cross road of Assam economic and cultural exchange for more than 2,500 years. Its has long connected the Indian subcontinent and central Asia to South East Asia, China (or East India), Sibera (Russia), Micronesia and Polynesia enabling migration of people, culture

and religious during the days of the British Indian Empire, the kingdom of Manipur was one of the princely States between 1917 and 1939. Some people of Manipur pressed the princely state of Manipur for democracy. By the late 1930s, the state of Manipur negotiated with the British administration its preference to continue to be part of the Indian Empire, rather than part of Burma, which was being seperated from India. This negotiations were cut short with the outbreaks of World War II in 1939. On August 1947, Maharaja Budhachandra signed an instrument of Accession, joining India later on 21 September 1949, he signed a merger agreement, merging the kingdom into India which led to its becoming a parts of the state. This merger was later disputed by groups in Manipur, as having been completed, under duress, the dispute and differing vision for the future has resulted in a 50 years. In the

state for independence from India, as well as in repeat of violence among ethnic groups in the states from 2009 through 2018. The conflicts were responsible for the violent deaths of over 1000 people. The Meitei ethnic group represent around 53% of the population of Manipur states followed by various Nagas tribes at 24% and various Kuki/Zo tribes of 16%. The main languages of the states is Meitei loan (also known as meiteilua Manipuri). Tribals constitutes about 41% of the state population (according to 2011 census) and distinguished by dialects and cultures are the after villages-based Manipur ethnic groups. practice a variety of religions. According to 2011 census. Hinduism is the major religion in the state, closely followed by Christianity. Other religions include Islam Sanamahism. Buddhism and Judaism etc. With significant hydroelectric power generations potential, it is connected to others areas by daily flights through Imphal Airport. The second largest in northeastern India. Manipur is home to many

sports and the origins of Manipuri dance and is credit with introducing polo to Europeans.

Hinduism is one of the religious practiced in state of Manipur India. Hinduism is concentrated in the valley district of Manipur located in the regions neighbouring Assam state. Hinduism is practiced mostly among the Meitei people, Nepali people and Bengali people. While the proportion of Manipur's population that practices Hinduism is roughly 41%, in the Manipur valley regions, Hindu constitutes as much as 67-74% of the population. Muslim of Manipur known as Pangal have existed (formerly or kothe) since the seventh century "Pangal" simply

means "Manipuri Muslim" as they follow Islam. Various historical sources have different dates for Manipur. The origin of the Pangal community is equally varied. In the early seventeenth century, Mubariz Khan was on expedition and came across a tribe which lived in between the land of the Khasis and the Kacharis, who referred to themselves as Mughals. The Mughal books claim that this tribe was indeed a descendant of the Turco-Mongol Timurids. They have said that during the reign of Timur in the late 12th century, the emperor had reached this extreme point and left a group of his capital in Baghdadi. Members of this tribe were white-skinned and spoke a Sino-Tibetan language. Mubariz managed to defeat this tribe with a lot of the Bengal subah. It is considered that this tribe were Meitei as they speak Meitei, which is a Sino-Tibetan language. In Assam and and greater Sylhet, Meitei used to be referred to as "Mei-Monglai."

Buddhism in Manipur was founded on the full moon day of the month of Meraa (October) 1972 and it got registered under section 20 of the Societies Registration Act XXI of 1860 in 1982. The first Vishakha Puja (Buddha Purnima) was performed in 1984 at Phayyaa Laytong in Imphal East with Vein. Akshyananda of Tripura was the presiding monk.

Christianity is the second largest religion in Manipur, a state of India in its NorthEast region. According to 2011 census data published by the government of India.

In the beginning of the 18th century, Manipur had a heterogeneous population - the meitei people in the valley areas were the followers of ancient Meitei religion. The hills tribe of the surrounding hills areas were the practitioners of the primeaval tribal religion and the shan people of the Kabaw Valley in the eastern frontier were the followers of Buddhism.

Prior to the coming of Christianity, several mission societies - including the American and the Welsh Mission - had made an attempt to establish its mission centre in Manipur. But until the end of the 19th century, they were not allowed to enter the state, because of the strong opposition from the Raja

and the people. Moreover, the British officials had to maintain status of religious matter and Mr Maxwell, the then political agent of Manipur was fully conscious of the fact. Since the revolt of 1857, the British in India had a social policy in their relationship with the princely states that they should not interfere with anyone's religious but maintain strict neutrality.

In the last 100 years, Sikhs have travelled to different countries in the west and beyond. There is a significant amount of scholarly writing about the presence of Sikhs across the globe. However, their experience in migration and settlement in different parts of India beyond Punjab remains a comparatively neglected areas of Sikhs.

Manipur distinctive from the others states in many ways and is famous for its costumes arts, dance and music. Rich in its natural beauty, the state has got amazing lakes, beautiful waterfalls and lush green forest. The weather here is very pleasant making it a soothing place for travellers to refresh.

Manipur is filled with vibrance to celebrate every single festival equally. Here are the top 7 festivals of Manipur that are widely celebrated.

(1) Sangai Festival : The Manipur Sangai festival is one of the vibrant festivals celebrated in Manipur. This festival is celebrated in the months of November during few years back and has been happening every year since then. This festival celebrate the art and culture of the state.

(2) Ningol Chakouba : In the month of November, all the on the married women are called back to their parent's place along with their children for a feast. This festival celebrates the bond between the daughter and their family. The daughter, who are married are treated with immense love and affection and get pampered by the entire family.

(3) Champa Festival : Celebrated week-long by the tribes of Tanghul Naga, Champa festival is one of the most popular festival to be celebrated in the state of Manipur. This festival is celebrated to show the joy of people during the harvesting of crops.

(4) Gang Ngai : Gang Ngai is a festival celebrated by the tribes of Karbi Naga. This festival is celebrated to cherish the customs and traditions of the tribes and to honour the tribes ancestors. The

festival is celebrated to cherish the customs and traditions of the tribes and to honour the tribes ancestors. The festival is celebrated for five consecutives days by singing, dancing, grand feast and other programmes or games among tribal people.

(5) Lui Ngai Ni : Lui Ngai Ni is a festival celebrated at the time of sowing seeds by the tribes of Manipur. It is a way of praying to the Gods to be in favour of farming. Celebrated with fun and enthusiam, the festival is celebrated by the Naga tribes in three different languages all meaning the same.

(6) Kut Festival : Kut festival is celebrated by the Kuki Chin Mizo tribe to Manipur in the month of November. Kut festival celebrates the ties between humans, peace and harming among the community. Initially celebrated as a traditions later evolved into a huge festival. The tribal people offer various objects to thank the God by singing, dancing and having a friendly competition among them.

(7) Heirku Hindongba : The main event of this festival is the boat race which is held on the Bijoy Govinda Canal in Manipur. This festival brings Joy and Zeal among everyone and especially the youth who participated in the boat race with enthusiastic team spirits. As such the day is celebrated with the great encouragenent in every part of the globe where the Zomi settled since then. It deals with the Heirku Hindongba festival.

(8) Pineapple Festival : This state level pineapple festival is mainly celebrated on the 26th August every year by the people at Khousabung village, Churachanpur district. For the pine apple farming community, the festival means a lot as they get opportunity for wider exposure of their products. The pineapple cultivators of Khousabung and adjoining villages have been cultivating as a major source as their income since six decades.

(9) Chapchar Kut : It is celebrated during March after completion of their most arduous task of jhum operation i.e jungle clearing. Chapchar Kut is celebrated to thank the Gods for saving the people from harm during the cleaning of forest on hill slopes. ●●

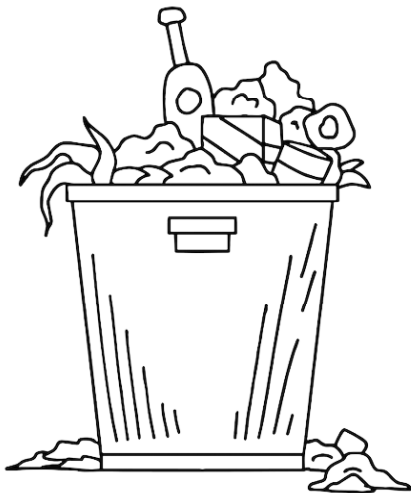

Waste Management

Deepak Choudhury
BCom 5th Semester

Types of Waste Management

- Recycling
- Incineration
- Landfill
- Biological Reprocessing
- Animal Feed

Waste disposal has become a very important issue since urbanization, the sudden increase is a result of industrialisation, together with the growth in urban population. Due to a lack of clearance regulations, the waste in the streets started to pile up and affect the hygiene and health of the urban populations. The amount of waste that is being produced by humans has changed throughout history. At the beginning of the 20th century, similar waste systems were being adapted by other cities in Europe and Northern America. Waste management nowadays is not the same in every country, region or can even vary among different sectors such as the industrial and residential sector. Waste generation involves all the activities that identify if materials are no longer usable and if they can be used for systematic disposal. Waste management or waste disposal are all the activities and actions required to manage waste from its inception to its final disposal. This includes collection, transport, treatment and disposal of waste together with monitoring and regulation.

Solid Wastes are the residues left after the use of resources in industries, agriculture, businesses, hospitals, households etc. Some examples of bulk waste are waste tyres, unnecessary metals damaged dolls, chairs, tables, unnecessary car parts, waste electronic items, plastic items are no longer usable, broken gas cylinders etc. Solid waste can be of two types such as biodegradable and non-biodegradable. It is important to note that no one can avoid whole garbage.

Environmental needs are essential for ensuring environmental protection and sustainable development. It is important that individuals, organizations and governments comply with these requirements to minimize their impact on the environment. Environmental requirements refer to regulations and standards established to protect the environment from human activities. These requirements are intended to ensure that individuals, organizations and governments are held accountable for their impact on the environment and are obliged to reduce their impact. Environmental requirements can be divided into the following areas:

- (a) **Air Quality** : The quality of the air we breathe is essential for our health and environment. Environmental requirements for air quality include

controls on emissions from industrial sources, transportation and energy generation.

- (b) **Water Quality :** Clean and safe water is essential for human health and the environment. Environmental requirements for water quality include wastewater treatment, water pollution control and water resource protection regulations.
- (c) **Waste Management :** Proper waste management is very important for protecting the environment from pollution and conserving natural resources. Environmental requirements for waste management include waste disposal, recycling and hazardous waste handling regulations.
- (d) **Land use :** Land use, including soil degradation, deforestation and loss of biodiversity, can have significant impact on the environment. Environmental requirements for land use include land development, land use planning and natural habitat conservation regulations.
- (e) **Chemical Management :** Chemicals can have harmful effects on human health and the environment. Environmental requirements for chemical management include regulations on

chemical use, handling and disposal. As inhabitants on earth, it is our responsibility to protect the environment. The environment provides us with essential resources such as air, water, food, and shelter, which are necessary for our survival. Therefore, it is our moral duty to care for the environment and sustain it for future generations. We need to reduce our carbon footprint by reducing our energy consumption and adopting sustainable practices. This can be done by using energy-efficient appliances, reducing air travel, and using public transportation. We need to reduce our waste by reusing, recycling and composting items

I think it is better to use compost instead of chemical fertilizers. This is because chemical fertilizers are made from a combination of different chemical fertilizers. The products produced by these fertilizers sometimes cause side effects in our body.

Compost, on the other hand, is made from natural-grown materials. Therefore, this fertilizer is good for use. We should avoid single-use plastics, use reusable bags and recycle as much as possible. The responsibility of removing the waste should not be left to the government alone. If the people of the country are not aware of this issue, the government alone cannot solve this problem. Therefore, the government as well as the public should cooperate fully to solve this problem. ◼◼

Chhath Puja

The Festival of Emotions

Anju Chauhan
BA 6th Semester

Festivals are an important part of our culture. Every festival has its own importance and history behind celebrating the same. There are many festivals that are celebrated all over India and world. Festivals work to bind us together. "The festival of emotions, Chhath Puja" is awesome and it can be said that it is one of my favourite festivals. Chhath Puja is also one of the most difficult ones in Hindu festivals.

Chhath Puja is an ancient Hindu festival dedicated to the sun. The actual origin of Chhath festival is not known. It is a festival that in ancient times Draupadi and the Pandavas used to celebrate Chhath Puja in order to solve their problems and gain back their lost kingdom. In addition, it is also believed that Chhath Puja was first performed by Karna. Karna was the ruler of Anga Desh, which is present day in Bhagalpur, Bihar.

Chhath Puja is one of the important festivals in Hinduism. This festival is mostly celebrated in Uttarakhand, Bihar, Jharkhand, West Bengal. This festival is also celebrated in some other states of India like Assam. Similarly, some people of India or Nepal, United States of America, South Africa, Ireland, Australia, New Zealand, Malaysia, Japan and Indonesia also celebrate Chhath Puja with dedication.

Chhath Puja is also known as Dala Chhath, Surya Shashti and Chhathi. According to the Hindu calendar, it is celebrated on the sixth day of Shukla Paksha of Kartik month. This festival is celebrated around the month of October or November. People

go till the ghat (bank of the river), singing the song of "Chhathi Maiya." After the worship of the sun, a diwali like atmosphere is created at the ghat. Almost all civilizations have worshipped the 'God Sun', but it has a unique form in Bihar. Chhath Puja is the only occasion where the setting sun is worshipped along with the rising sun. According to the Hindu calendar, Chhath Puja is celebrated on the sixth day of Kartik month. Chhath Puja also known as Surya Shashti, is a bathing festival followed by a four-day period of abstinence and ritual purity. Chhath Puja is a four-day long strict and spiritual observance. The first day of the Chhath Puja includes taking a dip in the holy river or any water body. People also take the water of Ganges to their homes to perform special offerings and rituals. Houses are thoroughly cleaned on this day. The second day of Chhath, also known as Kharna, involves devotees observing a day long fast, which is broken in the late evening after performing the worship of Mother Earth. The offerings to the God include rice kheer and fruits, which is distributed among family members and friends. The third day of Chhath goes in the preparation of the prasada for the evening offerings. This is also known as Sandhya Arghya. In the evening, large numbers of devotees gather on the banks of rivers and make offerings 'arghya' to the setting sun. The folk songs are played displaying the culture and history of Bihar. The night of

the third day witnesses a colorful event known as Kosi. A canopy is made from sugarcane sticks and lighted earthen lamps are placed inside the canopy along with baskets filled with prasada. On the fourth and final day of Chhath, family members and friends go to the banks of rivers before sunrise and make offerings to the rising sun. After this ritual, devotees break their fast and distribute Prasada to neighbors and relatives.

This festival is celebrated for four days. On the first day, after taking a holy bath they eat sana dal, gourd vegetable and roti. On the second day, known as "Kharna", after worshipping the sun and the moons, they prepare offering of Rasibai (Jaggery Kheer). After eating the offering, they fast for 36 hours without water.

On the third day known as "Sandhya Arghya", they observe a fast for the whole day and offer Arghya to the dipping sun.

On "Usha Arghya" the last day, 'does porom' (the fast is broken) after offering arghya to the rising sun.

This festival is dedicated to the solar deity, surya and his sister (Chhathi Maiya). The only festival dedicated to lord Surya, who is believed to be the source of all powers people according to their ability offering to god and thanks for everything. They pray for everyone's happiness, growth etc.

The most unique feature of Chhath Puja is that there is no 'murti puja' or idol worship unlike most of the festivals of the hindu religion. The rituals of the Chhath is considered as the most environmentally friendly festival.

India's Maritime Diplomacy with the Asean : Engaging the Malacca Powers

Chinmoyee Das
Assistant Professor
Deptt. of Political Science

Indian maritime aspirations in the Indian Ocean may be basically identified as seeking pre-eminence and leadership in Indian Ocean affairs. India's maritime diplomacy and aspirations were not realised to the fullest because of the Indian governments' neglect of the navy as against the army and air force. Indian strategic thinkers have always considered the most vital threats to India's security as originating from land, specifically from the north-west. With the economic liberalisation of the 1990s, India has recorded an impressive annual growth rate of 7-

8 percent during the last 20 years or so. This has resulted in a wide expansion of India's global interests. To maintain the momentum of its economic growth, India needs to protect its overseas trade, investment and energy flows. Hence, India is particularly concerned in protecting its sea lanes of communications necessary for its energy exports.

In the North-East Indian Ocean, India is the dominant naval power and has a leading security role in the North-East Indian Ocean because of its geographically advantageous position in the ocean. This sector of the ocean is crucial for India's search for a maritime power status in ocean politics. It is the arena in which India has to defend itself from potential threats that may emanate from or through South-East Asia.

Another critical interest in furthering India's control over this sector of the ocean is that if India acquires the ability to control the sea lines of communication (SLOCs) between the Bay of Bengal and the Andaman Sea finally crossing the Malacca Strait, it will provide much larger leverage to India's oceanic reach vis-à-vis other rival powers such as China.

Importance of the Malacca Strait in India's maritime ambitions : While the Malacca Strait is the primary chokepoint for sea traffic between the Indian and Pacific Oceans, India's position in the Andaman and Nicobar Islands provides it with a considerable measure of control over the western approaches to the strait. Its natural maritime outpost of Andaman and Nicobar gives it an upper hand in monitoring the world's most strategic and trafficked Malacca Strait. Malacca Strait is one of the busiest SLOC's through which 60,000 to 95,000 merchant, oil and gas cargos, pass through (Singh, 2003:15) which makes the strait an energy lifeline for Southeast and East Asian countries. The safety of this crucial waterway lies with the littoral states of the Malacca Strait, namely, Indonesia, Malaysia and Singapore. India too has high stakes and an indirect role for its security because of its proximity to the strait. Controlling the Malacca Strait is identified as a pivotal point of India's ambitions in the Indian Ocean. India's interest over the strait can be classified into both strategic and commercial interests. While the 500 nautical miles funnelled waterway serves as the most strategic choke point to India, the commercial importance could be ascertained by the fact that about 40% of India's imports pass through the Malacca Strait. The Strait of Malacca is strategically very crucial to India's economic and security interests, and any disruption in the peace and

security or disputes over them can prove detrimental to India's economy and security in a big way. Together with the adjoining Strait of Singapore, they provide the shortest sea route between the Indian Ocean and the South China Sea and thus their strategic importance not only concerns India, but also the major powers of the world.

Hence, the Indian Navy has identified controlling this strait as part of its primary area of interest. Ability to control the sea lines of communication (SLOCs) crossing the Malacca Strait would provide much larger leverage to India's oceanic reach vis-à-vis other rival powers such as China.

Change of policy and alignment in the national government regarding the South-East Asian region : Throughout India's encounter with international affairs, we could find that its inclination towards strategic autonomy is deeply rooted in its colonial history. India's policymakers have been averse to the idea of strategic alliances with any superpowers for fear of losing the country's legitimate influence and autonomy in the region. Post-independence India started with an ambiguous Indian Ocean policy approach that stretched somewhere between its historical stance of non-alignment and its avowed keenness for strategic autonomy. If one analyses the timeline of India's maritime diplomatic practices, one could easily find that the vigour and determination to protect and enhance its maritime interests in the IOR had received a considerable boost with the start of the 21st century. Things started changing with an element of pragmatism aided with a neo-liberal approach replacing the ambiguity of Indian maritime aspirations. This was the period where the economy showed signs of progress and

fastest growing rate because of various structural changes brought in the previous decade. After years of hesitation, India has done away with its inward-looking foreign policy and has started seeing the South-East Asian region as one of its primary area of interest. With the end of the Cold war and the withdrawal of the Soviet forces, the Indian Navy was successful in making quick inroads in establishing influence by exploiting the power vacuum created by the departure of Soviet forces in its favour. Needless to say, 21st century India witnessed the change of power in administration along with the adoption of maritime strategies by the Indian Navy. With changes of time and in global circumstances, India is increasingly warming up to its perceived legitimate rights and aspirations in the IOR and has formulated certain doctrines in this regard. These include the Indian Maritime Doctrine (2004 and 2009; hereafter IMD), Indian Maritime Strategy (2007) and Indian Maritime Security Strategy (2015).

With the growth and evolution of the Indian Navy, it has moved beyond its self-demarcated maritime domains of the IN stretching from the Red Sea to the Malacca Straits and has established crucial interests in projecting itself as one of the major security holders in the region. In this, along with an increasingly optimistic leadership with a growing and robust naval force, the political will of these littoral countries stands as an imperative in the fulfilment of India's maritime ambitions with the littoral countries of the ASEAN. There have been certain key factors in recent times in deeply impacting India's evolving maritime thought. These were India's Look East policy leading to India's close engagement with China's neighbours in South-East Asia, China's increasing forays into the Indian Ocean, and the Indo-US bonhomie.

Trajectories of India's role and influence in the ASEAN : It is no fiction that ancient India had a great influence on the culture and politics of Southeast Asia. Later, the British Raj acted as the principal shaper of regional security order in Southeast Asia through its occupation and resources of India. However, the partition of India severely diminished India's traditional role and influence in the region as it became more engrossed in securing its borders from Pakistan and China. In the past, several South-East Asian nations have also encouraged India to play a greater role, which was not entertained due to its long drawn attitude of indifference and disengagement beyond South Asia. At the same time, the departure of the British from India also created a security vacuum in Southeast Asia who otherwise acted as the custodian of regional security affairs of the region. In the backdrop of cold war politics, Indian advocacy of non-alignment could not cater to the security needs of the region and the formation of the US-led security alliances like SEATO further pushed India from having any security role. During the formation of the ASEAN too, India had its reservations regarding its effectiveness and saw it as a re-arrangement of the SEATO in a new format. Since the inception of ASEAN, its security concerns were taken care of by the US with whom it had a security pact. Apart from that, China's impressive rise and its growing economic might have a big grip on ASEAN's economy. Thus, the region could not escape the complexities arising out of the presence of extra-regional powers.

India's relations with the ASEAN hit a new low when India decided to support Vietnam in the conflict over Cambodia. Also, India's inward-looking economic policies steadily brought to an

end the historic commercial lineages, and thus, India's sway over East and Southeast Asia severely declined. However, the end of cold war, the crumbling state of its own economy, and Southeast Asia's economic miracle changed India's attitude towards the ASEAN. In order to catch up with Southeast Asia's economic progression, India initiated the Look East Policy in the early 90s through which it tried to develop ties through trade and connectivity with its Southeast Asian neighbours. However, decades of India's economic decline vis-à-vis East Asia put India in a position where it no longer could entertain its long-cherished ambition of being the leader of Asian affairs. Instead, it had to cope with China's increasing forays into the region and keep a low profile in its bid to be a part of the region's institutions. Gradually, India was successful in expanding its defence cooperation with the countries of the region both at bilateral and multi-lateral levels. It should be noted that in its engagement with the ASEAN, India's priorities were on economic and institutional integration into the East Asian structures, and not on defence cooperation. After becoming a dialogue partner of the ASEAN in the mid-1990s to its membership of the first East Asian Summit in 2005, India steadily expanded its presence into the region's institutional structures. After initial resistance from some members of the ASEAN to India's inclusion in the regional groupings, India's increasing relevance to the Asian order aided by its economic growth and bettering of relations with all the great powers like the US, China and Japan led the region to accept and accommodate a substantive Indian presence. At the same time, increasing Chinese hegemony and territorial conflicts with some members of the ASEAN and India's expanding

military capabilities have raised expectations within the region for stronger Indian security presence in Southeast Asia.

India and ASEAN elevated their ties to the level of the strategic partnership during the commemorative summit in Delhi, 2012, celebrating two decades of India's engagement with ASEAN. Both the sides underlined the importance of deepening security cooperation particularly in the maritime domain. It should be remembered that India has a leading security role in the North-East Indian Ocean because of its geographically advantageous position in the ocean. Its interests in the region are not only driven by the need to balance China's growing regional influence, but also its maritime aspirations of extending its influence into the region. With changes in global circumstances and domestic policy, India has nevertheless, started to display more interests and activism in the North-East Indian Ocean which were welcomed with mixed reactions in the region. For example, barely two decades ago, India's upgrading of naval capabilities created suspicions and concerns in the strategic circles of Malaysia and Indonesia of the possibility of being engulfed in a strategically fragile position. They viewed India's rising defence and induction of additional aircraft carrier as indications of its desire to be a regional hegemon and extending its maritime influence beyond the Indian Ocean and the Malacca Straits. They feared that the withdrawal of American forces from the region would create an arena for a strategic rivalry between the bigger Asian powers, namely China, Japan and India. However, acknowledging the concerns of the littoral Powers of the Strait, India's response and strategy in the North-East Indian Ocean had been rather restrained and watchful and has been

successful in assuaging the concerns of the ASEAN members through its Look East policy. Moreover, India's traditional emphasis on strategic autonomy and non-interference in the domestic affairs of its neighbour countries had also helped to build the image of benevolent power. As we could see, India's diplomatic engagements with the littoral countries of the ASEAN was based on the legacy of India's historically rooted cultural and trade ties, mutual support for decolonisation movement, and collective comprehension of the complications arising out of the new geo-political realities of the Cold War.

The first phase of India's Look East policy did not focus much on security initiatives. However, towards the second phase in the middle of the 2000s, security arrangements did feature as an important part of Look East Policy. Although there were some sorts of defence engagement with Southeast Asian nations from the early 1990s, it was India's bilateral defence cooperation agreement with Singapore in 2003 that provided the foundation for security cooperation in the region. Subsequently, the Indian Aircraft carrier, INS Viraat, arrived for the first time in the ports of Southeast Asia—Singapore, Jakarta in Indonesia and Klang in Malaysia in 2005. The Indian Navy participated in a series of bilateral and multilateral exercises in Vladivostok that included major powers like the U.S., Japan, Russia and China as well as regional actors like Singapore, Vietnam and the Philippines. India convened an Indian Ocean Naval Symposium in February 2008 for the first time where only littoral navies from South Africa to Australia were invited. India has also sought to revive the Indian Ocean Rim Association for Regional Cooperation and inject some security content into its deliberations. The

INS Sudarshini Expedition undertaken by the Indian Navy was part of the commemoration of the successful completion of two decades of India's Look East Policy, 20 years of dialogue relations with ASEAN, and ten years of India–ASEAN summit-level partnership (Mishra 2013:526). The idea behind the expedition was to demonstrate India's historical proximity with its ASEAN neighbours and to commemorate the longstanding ASEAN–India maritime and trade relationship. The enthusiastic response of the INS Sudarshini expedition across the Southeast Asian region highlighted the success of India's maritime diplomacy in the region (ibid). India's engagement of the ASEAN member countries through a range of bilateral and multilateral exercises including the Malabar and MILAN exercises has also been a significant feat of its maritime diplomacy. During the last few years, India has signed security cooperation agreements with a number of Southeast Asian countries, including Singapore, Indonesia, Malaysia, Vietnam and Cambodia. These involve Indian assistance in military training and arms transfers.

It is worth mentioning that the Indian Navy's role in realising its critical role in maritime governance and navigation formed the groundwork behind the subsequent interest and support by the government in power. G V C Naidu (2004) opines that,

"From the Southeast Asian point of view, expansion of the Andaman naval base gave the impression as though the Indian navy was trying to spread its influence into Southeast Asia especially the control of geo-strategically crucial Malacca Straits ... [T]hus it was the Indian navy that was responsible in opening the initial channels of communication with several countries of

Southeast Asia such as Indonesia, Malaysia and Singapore. A number of confidence-building measures that were undertaken—invitation to the senior naval personnel to visit the Andaman base facility, joint exercises, port visits etc.—and the success of those measures formed the basis of the Look East Policy."

Another important landmark in the relationship between India and the ASEAN was the opening of a new chapter in the Indo-US relations. After the end of the Cold War, India and the US agreed to cooperate in the regional strategic and security domain of the South-East Asian region. And during the visit of the Commander-in-chief of the US Pacific Command in April 1991, a significant agreement was reached on Indo-US military cooperation on joint training programmes, combined military exercises, personnel exchange programmes. The Indo-US maritime partnership was a major push in India's Look East Policy as India's engagement in the ASEAN was encouraged by the US who is the major security provider to the region. Gradually, India's naval forces took the initiating steps in developing bilateral relationships with the naval forces of the ASEAN countries and thus played a pivotal role in gaining the trust of the regional littoral countries. The present Narendra Modi led NDA government have changed the outline of Look East Policy and made it more of an action-oriented approach presently called "Act East Policy" (Diplomacy & Beyond, 27 November 2016) where India's efforts to be a strong economic and security partner to ASEAN seems more dynamic. When the verdict by Permanent Court of Arbitration (PCA) rejecting China's claims to 80 percent of the South China Sea was declared, without taking sides in the dispute, India issued a prompt and measured

response. The Ministry of External Affairs issued a statement that called on all parties to show the "utmost respect" for the UNCLOS. By stating its position that "India supports freedom of navigation and over-flight, and unimpeded commerce, based on the principles of international law, as reflected notably in the UNCLOS," the MEA statement reflected its satisfaction over the verdict and its standing in support of the small countries bullied by China. At the ASEAN-India Summit held in November 2017, Prime Minister Modi, in a clear reference to the South China Sea dispute which has been a focus area of deliberations, said that India would continue its support to the ASEAN for establishing rules-based security architecture in the region (India Today, Nov 14, 2017). India's recent decision to invite all ten heads of states of ASEAN countries for the Republic Day celebrations demonstrated India's efforts of extending its strategic outreach to the ASEAN. It also highlighted a major policy statement that India's 'Act East' policy certainly has an energy about it, depicting India's strategic move to position itself as a major power in the region. The acceptance of the invitation by all the ten countries also indicates the seriousness of their acknowledgement of India as a major power. However, when Vietnam and Philippines called for explicit support from India in their territorial conflicts with China over the South China Sea, New Delhi's response has been rather lukewarm where it signalled caution and ruled out Delhi's intervention in these disputes. New Delhi's hesitation to provoke China into a premature conflict and be in a direct dispute with it highlights the real gap between expectations of ASEAN states and India's security role in the region.

Status of India's maritime influence in the Malacca Strait : Since the separation of Bangladesh from Pakistan in 1971, India has been the dominating power in the North-East Indian Ocean. Although India's position in this sector of the ocean was briefly challenged by Indonesia during the 1960s, India's domination of this sector of the ocean was consolidated in the 1971 war, when the naval blockade by the Indian Navy successfully established its control over the Bay of Bengal. India's control in the region remains unchallenged in contemporary times. While the likelihood of contestations to India's naval engagement from Indonesia is very little, India remains extremely sensitive to any possible extra-regional naval presence in the Bay of Bengal and the Andaman Sea. At the same time, India's maritime presence is increasingly accepted in the South-East Asian countries because of its relatively benign perception in the region. It is observed that India's ability to exert negative control over the strait would have major consequences for its strategic role in the entire IOR (Brewster 2014: 125). It is also claimed that the criticality of the strait to India's strategic importance may be compared to the significance of the US foothold in the Panama Canal.

Hence, India has sought to develop an active security role around the strait with the countries of the ASEAN which is equally supported by the US and is very comfortable with India's initiative of providing security in the strait. Indonesia and Malaysia are particular about safeguarding their sovereignty and are highly sensitive to the presence of any external maritime security providers in the strait (Brewster 2014: 126). On account of this opposition, in 2004 they opposed the deployment of US forces under the

United States' Regional Maritime Security Initiative. They have also refused to participate in the Japanese-sponsored multilateral ReCAAP initiative that involved the voluntary exchange of information on piracy and other security threats in the strait. The Indonesian Foreign Ministry publicly rejected India's overtures regarding a security role for itself in the Malacca Strait in 2005 and commented that responsibility for the safety of the strait lay only with Indonesia, Malaysia and Singapore. Given these developments, India has sought to publicly distance itself from any such foreign initiatives along with the insistence that any such initiatives must be subject to united consensus of the littoral states (Khurana 2008: 134).

Hence, India has embarked on a policy of improving its capabilities in the North-east Indian Ocean where significant rebalancing of resources could be seen from the Indian Navy's Western Naval Command to its Eastern Naval Command. Thus, shedding its decades-old fear of conventional maritime threat from Pakistan, India has moved forward in the direction of understanding and recognising the strategic concerns arising out of an invincible China in the South-East Asian archipelago. As has been stated, the possession of Andaman and Nicobar Islands has hugely augmented India's strategic position in the North-east Indian Ocean, and the relatively benign perceptions within the region have added to its advantage. The Indian Navy has taken the leading role in developing cooperative security relationships in the region through joint naval patrols, bilateral exercises and hosting the biennial 'MILAN' gathering of South-East Asian navies along with Japan, Australia and New Zealand. The Indian Navy has also projected itself as the leading public security goods provider to the region by

providing assistance in maritime security against piracy, smuggling, refugees etc. and also humanitarian assistance and disaster relief operations. India's maritime activism in the region is also encouraged by the US who requested India to provide naval escorts for high-value commercial traffic through the Malacca Strait during the US-led Operation Enduring Freedom. While India's participation drew full support from Singapore, consensus from Indonesia, Malaysia, Philippines, and Australia was also taken into account on this initiative.

Meanwhile, India's desire to play the role of maritime security provider in the North-East Indian Ocean is countered by the various political and legal issues surrounding its status. As the strait is largely within the national waters of Indonesia, Malaysia and Singapore, there are limits to India's navigational freedom, because, under the international Law of the Sea, foreign navies have only the right of transit and cannot conduct armed patrols. The apprehension of Indonesia and Malaysia regarding the invasion of their sovereignty by extra-regional powers is significantly responsible for India's cautious and restraint attitude in matters relating to policing of the waters of the Strait.

As has been observed India has a leading role in the North-east Indian Ocean and is generally regarded as a major security provider to the region. However, India has been relatively slow in

developing security relationships in Southeast Asia. With changes in global circumstances and domestic policy, India has gradually woken up to its aspirations of playing a major role in the regional security environment of the region. Through its Look East Policy and maritime diplomacy, India showcased its benign intentions. India's undertaking of several confidence-building measures and at the same time greater appreciation of Indian maritime concerns by the countries of the region created a new era of cooperation between India and ASEAN in the maritime domain. Due to its sustained efforts, India has managed to build greater trust with the countries of the ASEAN and has been successful in alleviating the relationship to a strategic partnership. Thus, with the passage of time, there has been a broad consensus among ASEAN states in favour of India's greater security role, however, there is a lack of clarity among them as to what that role should be. New Delhi's history of failure to transform its plan of action into reality in Southeast Asia, along with its hesitation to come in confrontation with China continues to put a restraint in Indo-ASEAN strategic cooperation. Thus, it could be summed up that India's efforts to build a major strategic role in the region should be more consistent than what has been evident over the last decade or so. ■■

Traditional Culture of Bodos

Asujit Baglary
BA 6th Semester

“*Bodo girls and women are very good weavers as they learn to weave from young age, weaving has become a known culture of Bodos.*”

Religion is an integral part of traditional culture. Religion, as we know, is a fundamental set of beliefs and practices generally agreed upon by a group of people. The traditional religion of the Bodos is "Bathou", which is of an animistic type characterized by magical elements. The traditional religion of the Bodos which is current among the Bodos since time immemorial is invariably linked up with the worship of "Bathou Brai" or "Sibrai" the supreme god of Bodos. 'Bathou' word denotes the five principles of creation which must be followed by every devout member of the race. In every Bodo household one can see a 'siju' plant (Fuphorbia) as worship symbolic tree on the Bathow.

Fairs and festivals are essential aspects of cultural life of the people. Since the Bodos are agrarian, most of their festivals are connected to their occupation. The Bodos celebrate one festival or the other all through out the year. The supreme god Bathow Bwrai is worshipped along with its pantheon (attendants) for three days and nights.

It involves a great number of animal sacrifices which infuses in people lot of enthusiasm and spirit. Along with Bathou Bwrai and Bathou Buri is also worshipped. Graja is another important traditional socio-religious festival of Bodos.

'Bwisagu' which means the 'beginning of the year' is the great festival of the Bodos. It is celebrated in the month of

Baisakh (mid April) for seven days beginning from the day of sankranti. which is also the last day of the passing year. "Domachi" is another important agricultural festival of Bodos. A special feature in the process of celebrating this festival has been construction of Bhelaghar on the river banks by cowherds who spend the night in the Bhelaghar on the river banks by the cowherds amidst much merriment.

Traditional food is the symbol of identity of a culture. Rice is the main food for their day to day life. The consumption of wine is a common practice among the Bodos. Traditionally, they have been found to consume traditional drinks rice-beer "zumai or zow". Originally, they are lovers of non-vegetarian dishes. Especially, food is boiled, steamed and the garnished with wild herbs. In the

earlier times, they had no use of oil. Various type of wild plants were used for seasoning and as ingredients in various dishes. The most favourite and prized possession is the pig. Every household has a pigsty and we can see them everywhere in a Bodo village. The non-vegetarian like dried fish and meat is made and stored for long days. Dried fish and meat known as "Na-gwran and "Bedore-gwran". The jelly made by fish is a traditional dish of Bodo community. This is known as "Napham" in the Bodo society. They are very fond of locally prepared alum potash which they call "qharoi". The Bodos special dish of "onla qhari" that is prepared with rice powder, the chicken and the shoot of Bamboo.

The dresses and ornaments are another important part of traditional Bodo culture. The dresses of of Bodo people are unique and full of colours, with style and attractiveness. The traditional attire is always hand woven, which is also a testimony of Bodo women's talent in weaving. Bodo girls and women are very good weavers as they learn to weave from young age, weaving has become a known culture of Bodos. Actually, they have wonderful close attachment with nature since early times. So, they are expert to present it on their dresses with creativity.

They weave different kinds of clothes like Dokhona, Jwmgra, Gamsha, Phali, Hishima etc, The Bodo men folk wear male garment which is called "Gamsha". The Bodo women represent their distinct cultural feature throughout the unique colorful dresses. Anybody can easily identity Bodo traditional culture society dresses, Generally, Dokhona is made of varied colours and designs. Bodo women weave various colours of scarf with full of 'Agor' (handy work design). There are various types of Agor (handy work design) which bloom in the act of Bodo women cloths. Dokhona is the traditional attire of Bodo tribe of Assam. It's beautiful, colorful, graceful and very underrated. There are hundreds of the Boro handmade designs which always bloom on the Boro traditional attires. Most of the Boro weavers say that, the Hajw agor and Parwo megon is the most common and

important design in the Boro traditional attires. Among the popular handmade designs, the following are mostly used Agor or design used by the Boro women to decorate their attire. For example , 'Hajw Agor', 'Bandhuras Agor', 'Phareo Megon', 'Daorai Mwkhebb', 'Phul Mwbla', 'Dingkhia Mohor', 'Bwigri Bibar', 'Muphur Apha', 'Agor Gidir' and many more.

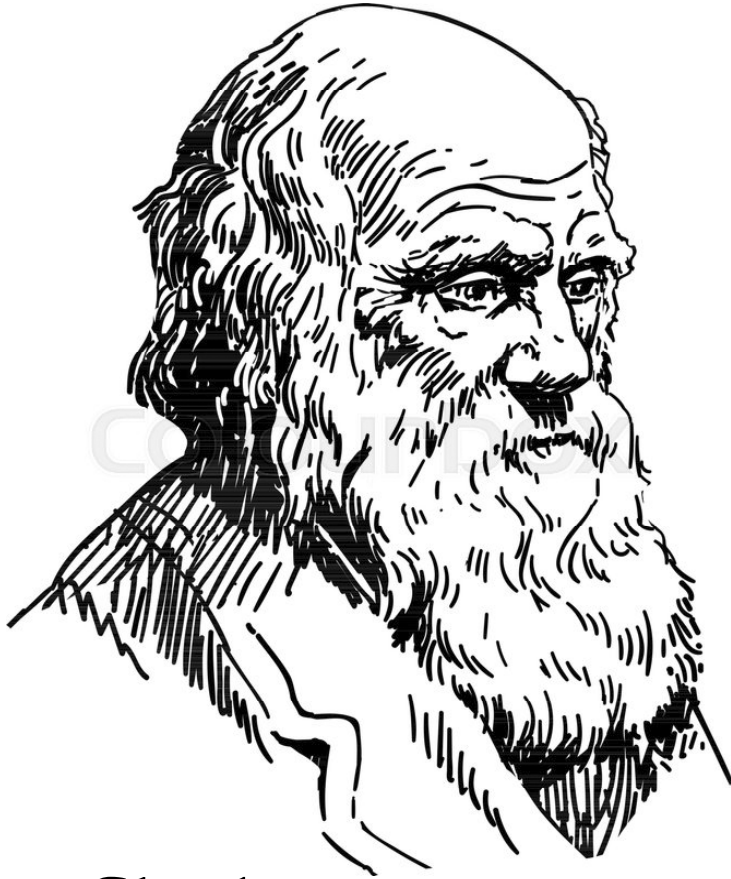
'Kham' is the Bodo musical drum which is big and long in size. 'Sifung' means the long-sized Bodo flute having five holes only. The length of the flute may vary in different measure. 'Jotha' is a symbol which is like musical instrument beaten together in pairs. It is equal in size and shape with those used by the musicians of authentic Indian music. 'Serja' is a kind of violin used by the Bodos and have four strings and traditionally played by a small bow made of bamboo strip. The bow string is made of a small bunch of hairs of a horse's tail. 'Gogana' is the Jew's harp and is a kind of small wind instrument used by the Bodos. It is made of bamboo till recent time and now a day's metallic Goganas are also available. 'Binju' is a stringed Bodo musical instrument 'Bina' like generally used in Indian Music.

'Thorkha' is a bamboo clapper which vary from 2 feet to 3 feet in length. The clapper have two

internodes and three nodes , such as the nodes are in the upper, middle and lower respectively. The lower nodes saves the clapper from being complete split away. 'Japkhiring' It is made of wood in half moon style having some round suffocations on its body to adjust the metallic discs coins like by pins. These dies produce harmonious musical sound during the playing.

The Bodos have unique traditional instruments. The 'kham', 'shipung', 'serja', 'jotha', 'Japkhiring', 'Gongona', 'Binging', 'Thorkha' etc. These are the most important popular traditional folk musical instrument of the Bodo society. These were used in the festival and ceremonial occasion, like 'Bwisagu', 'Kherai Puja', 'Garja puja' and marriage ceremony.

The arts and crafts of the traditional culture is originally transmitted generation to generation among us. Cane and Bamboo are the most commonly used materials in daily life in Bodo society. Traditional Bodo society made products ranging from household implements to construction of dwelling houses to weaving accessories to musical instrument and to construction of houses and fencing etc. made of bamboo. Specially, whole range of household and fishing implements are also made of Bamboo and cane, likes sieves (songrai, sandanga, sandri), Fishing ntraps (kokha, sen, zekhai, khobai), Hand fans (Gisib), spinner (Dangahata) stool (khamphlai) and trad gear (sopri) etc. Agriculture is the main source of livelihood for the Bodo people and processes of cultivation are based on the primitive instruments which are made of bamboo and wood e.g. plough (Nangwl), yoke (jungal), Horrow etc. The Bodo women are traditionally expert in weaving. Cooming and weaving materials like weaving post bar (salbari), wrap (Gandwi), Reed, shuttle (Makhu), pedal (Gorkha), Bobbins (Musura), spinning wheel (tenthar) spindle (jenthar) Gonsa-Gonshi etc. Generally these weaving materials are made of bamboo and wood. The bamboo, Cane and wood are also used in construction of traditional houses, cowshed, piggery house, poultry house etc. DD

Charles Darwin

Chinajeeb Sarmah
BA 3rd Semester

Charles Darwin (1809-1882) was a naturalist and botanist. He was able to dispel many irrational ideas of the time through his discoveries. He was the son of Robert Darwin and Susannah. Charles was the fifth of Robert Darwin's six children. Darwin grew up in the abundance of his home and the affection of his sisters and brothers. In 1825, at the age of sixteen, he was enrolled in the medical school of the University of Edinburgh. Before going to medical school, he worked with his father to help the poor people of Shrewsbury. Darwin hated to examine human corpses. In his second year, he joined a student group called the Plinian Society. There he helped a man named Robert Edmond Grant study the life cycle and body structure of marine invertebrates. On 27 March 1827, with his assistance, Darwin presented his discovery.

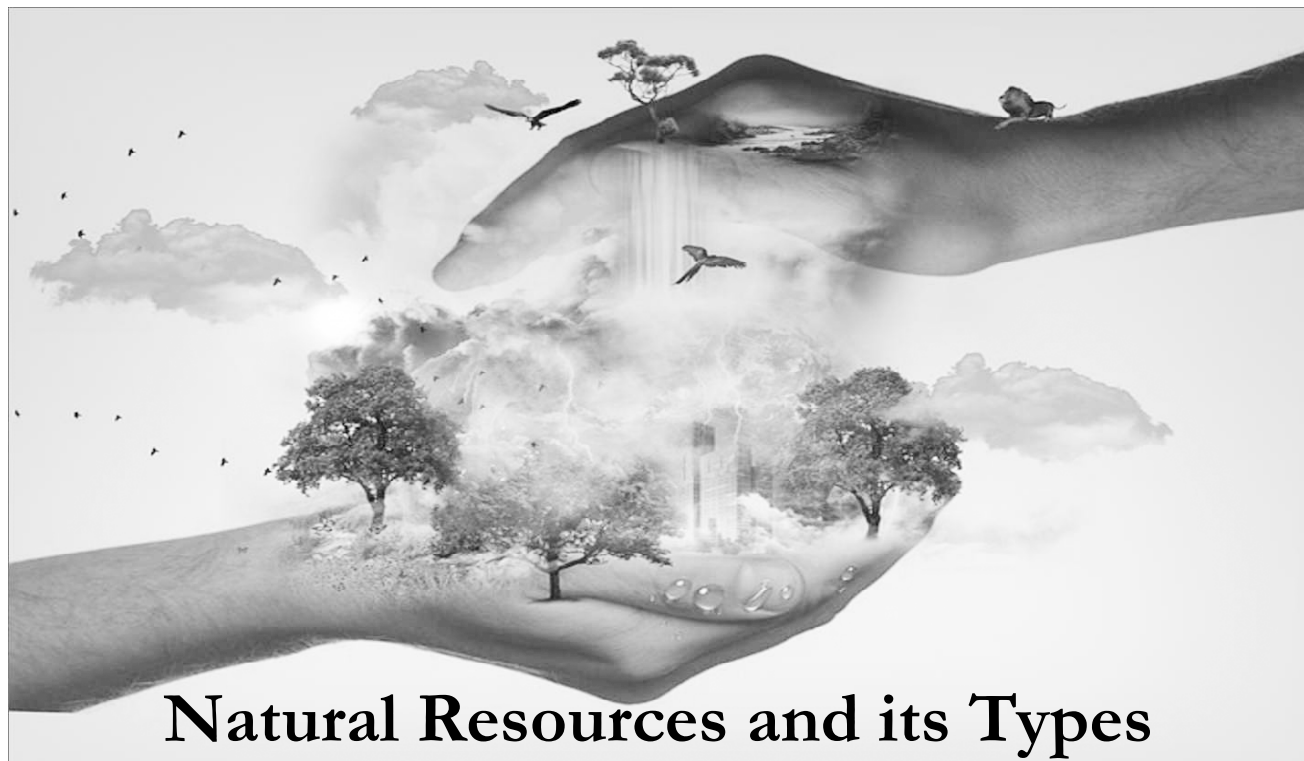
It said that the black spores found in oyster shells are actually a jock's egg. In 1828, he was enrolled in theology at

the University of Cambridge so that he could become a priest. But Darwin was not satisfied.

Darwin's theory of evolution was based on four main facts.

- **Over Reproduction :** Almost all organisms have a rapid reproduction rate and a rapid rate of reproduction. Nature prevents rapid reproduction as excessive reproduction can cause life conflicts.
- **Struggle for Existence :** Every organism has to engage in intraspecific struggle, interspecific struggle and struggle with environment to cope with food and shelter shortages caused by continuous reproduction.
- **Universality of Variation :** Every organism has variations, even among individuals of the same species. This diversity is universal and ubiquitous. This diversity helps in the creation of new species and varieties.
- **The Survival of the Fittest:** Only those organisms that are able to adapt to the situation in the midst of the struggle of life enjoy in nature.

Darwin formulated his bold theory in private in 1837-39, after returning from a voyage around the world aboard HMS Beagle. But it was not until two decades later that he finally gave it full public expression in "On the Origin of Species". This book has deeply influenced modern Western society and thought. The mechanism that Darwin proposed for evolution is natural selection. Because resources are limited in nature, organisms with heritable traits that favor survival and reproduction will tend to leave more offspring than their peers, causing the traits to increase in frequency over generations. Natural selection causes populations to become adapted. Natural selection depends on the environment and requires existing heritable variation in a group. Darwin's theory of the evolution of living things is one of the most revolutionary scientific discoveries in the world. ◼◼

Natural Resources and its Types

Kankana Talukdar

BSc 5th Semester

The welfare and development of human civilization depends heavily on several resources. Since these resources are obtained from nature, they are called natural resources. Land, water, wind, mineral resources, coal, forests, animals etc. are natural resources. Natural resources can be of two types- (a) Renewable resources and (b) Non-renewable resources.

(a) Renewable Resources : Renewable resources are inexhaustible and can be regenerated within a certain period of time. For example, solar energy, forests resources etc. Many renewable resources do not have the ability to regenerate quickly. These resources are depleted due to widespread use.

(b) Non-renewable resources : These resources are found in nature only in limited quantities. Once people exhaust these resources, they cannot be regenerated. For example, fossil fuels; such as coal, petroleum, mineral resources etc.

Natural resources are the substances found in nature that are necessary for the life and survival of living things. Soil, water, air, minerals, plants and animals are all natural resources. Natural resources are the main source of biochemical and geographical evolution. These resources are valuable only because of human talent and the necessary technology. Natural

resources are any materials that exist in the natural environment and can be used for the benefits of society. For example : land, water resources, mineral resources, forest resources, climate are all natural resources. Natural resources are classified into various categories depending on various factors such as chemical composition, source, use, abundance etc. Natural resources can be divided into three categories depending on their source of origin and chemical composition. Air, water, various metals, etc. are example of inorganic resource. Plants, animals, coal, wood, mineral oil etc. are example of organic resources. Mixed resources are a mixture of organic and inorganic resources. Soil is the example of mixed resources. Again natural resources can be further divided into three categories based on location and ownership.

National resources : Minerals, soil etc. are the examples of national resources.

Multinational resources : Some rivers, lakes, migratory birds etc. are the examples of multinational resources.

International resources : Sea, air, sunlight, etc. are the examples of International resources.

Natural resources can be divided into two categories depending on their abundance and use. Inexhaustible resources : Natural resources that are not likely to be used up are called inexhaustible resources. Examples are wind, sand, water, tidal energy etc.

Exhaustible resources : Natural resources which are likely to be exhausted due to excessive use are called exhaustible resources. Examples are plants, water, soil, various metals etc.

Land resources have immense importance on human lives. Land is used for agriculture, industry, mineral extraction, afforestation, construction of houses, roads etc. Land use depends on its location, climate type, soil quality, water source, mineral resource status and other natural factors. Naturally advantageous areas are suitable for agriculture and settlement, resulting in dense population. In rural areas, farmers make a living by farming and for this they convert forests, grasslands, fields etc. into agricultural land. In urban areas, trade, industry, roads, etc. expand with the increase in population. The city expanded to adjacent agricultural land, wetlands, and forests. Therefore, land resources are more important for people to earn a living by engaging in agriculture and industry.

Forest resources provide a beautiful environment to our earth and provide us with food and various items we need in our daily lives. From forests we get bamboo, wood, firewood, raw materials, medicinal plants etc. Plants provide us with oxygen, provide shelter for wildlife, help conserve soil, reduce global warming and help increase groundwater. Therefore, special caution is required in the use of forest resources.

Again water is essential for the survival of animals and plants on Earth and is a renewable inorganic resource. About two-thirds of the Earth's surface is covered by drinking water, but only 2.5 percent of our usable water is available. It is necessary to be aware of the use and conservation of this

precious water. Due to population growth and pollution of electricity generation and water sources, there is a shortage of usable water, resulting in considerable inconvenience to the people.

As we all know fossil fuels are traditional energy sources. Fossil fuels include coal, petroleum, and natural gas. Fossil fuels cannot be created anew. This fuel is available in limited quantities in nature and needs to be used sparingly. Coal is a fossil fuel. Similarly, petroleum is a liquid fossil fuel stored in the rock layers below the Earth's surface. Crude oil is extracted from oil fields and refined in refineries to produce petrol, diesel, kerosene etc. The widespread use of fossil fuels has led to a rapid decline in their quantity. Without proper storage of these fuels, the underground reservoirs will become empty in the future.

Solar Energy is the energy received from the Sun. The sun is a storehouse of infinite energy. This energy is pollution free. This energy from the sun is used to generate electricity with the help of solar cells. This electricity is used to power solar stoves and solar heaters. Solar electricity is generated by solar cells or batteries. Solar energy is used in clocks, calculators, electric lamps, spacecraft, satellites, etc. Solar energy is an unconventional source of energy and its use is environmentally friendly. However, the production cost of this energy is high.

The above discussion indicates that resources conservation is very important for our livelihood. Resources conservation is the planning and management of natural resources to ensure their wise use and sustainable supply by maintaining and enhancing their quality, value and diversity. The main objective of resource conservation is to extract and use the necessary resources from nature in such a way that we all benefit from them for a long time. Since most of these resources cannot be created or increased, it is essential to conserve the resources by all possible means. We can conserve these resources by finding alternatives, using recycling processes, adopting methods like recycling, exploration etc. and implementing waste control laws. ▀▀

Epicureanism Philosophy

Mriganka Das
BA 3rd semester

“We are living in a hedonistic society where pleasure is practically divinized, where we have the reign of a kind of dephilosophized Epicureanism.”

— Dr. Seyyed Hossein Nasr

Epicureanism is an ancient Greek philosophical system founded by Epicurus in the 4th century B.C.E. After Epicurus' death, Epicureanism became one of two major schools of thought in the Greek world, alongside Stoicism. Along with the more analytic side of the philosophy dealing with the nature of the universe, matter and the soul, Epicureanism, like Stoicism, included many practical recommendations as to how to live a good life. The Satires and Epistles are mainly preoccupied with ethics. It is undeniable that the issue of how to live well and how far various philosophical schools can help, is at the heart of Horace's poetry. Horace was influenced by many school of philosophy the main influences being stoicism and Epicureanism. Horace is known for detailed self-portraits in genres such as epodes, satires and epistles and lyrics. By offering a poetic persona who speaks to so many human concerns, Horace has encouraged each reader to feel that he is one of the poet's circle, a friend in whom he confides. Epicurus insisted that the purpose of philosophy is to enjoy what is necessary

to help others enjoy a happy life, to attain a peaceful life, whose purpose is peace and freedom from fear and the absence of suffering. A favorable environment is useful in all areas. He advocated that people are best able to follow philosophy when they live self-sufficient lives surrounded by friends. He taught that all human neuroses stem from the denial of death and the tendency for people to assume that death will be horrible and painful, which he claims leads to unnecessary anxiety, selfish self-protective behavior and hypocrisy. According to Epicurus, happiness and peace are the ultimate goal of human life and it is the ultimate good. This philosophy places great emphasis on finding ways to achieve happiness.

It is impossible to achieve happiness through liberation if there is pain and fear in one's mind. Epicurus taught that although the Gods existed, they were not involved in any human affairs. He taught that people should work ethically not because God's punishment or reward them for their actions but because, due to the power of guilt, amoral behavior would inevitably lead to remorse weighing on their conscience. Epicurus was an empiricist, meaning he believed that only the senses are a reliable source of knowledge about the world. Epicurean teachings were controversial from the beginning. Epicureanism reached the height of its popularity during the late years of the Roman Republic. It died out in late antiquity, subject to hostility from early Christianity. Throughout the Middle Ages Epicurus was popularly, though inaccurately, remembered as a patron of drunkards, whoremongers and

gluttons. His teachings gradually became more widely known in the fifteenth century with the rediscovery of important texts, but his ideas did not become acceptable until the seventeenth century, when the French Catholic priest Pierre Gassendi revived a modified version of them, which was promoted by other writers, including Walter Charleton(1619-1707) and Robert Boyle(1627-.1691). His influence grew considerably during and after the Enlightenment, profoundly impacting the ideas of major thinkers, including John Locke, Thomas Jefferson, Jeremy Bentham, Karl Marx etc. Both Epicureanism and Stoicism recommend not harming others or breaking the law, but for different reasons. The Stoics value virtue above all else, to the point that they believed that virtue was all one needed to be happy and all else should be viewed with equanimity.

Horace is known for detailed self-portraits in genres such as epodes, satires and epistles and lyrics. By offering a poetic persona who speaks to so many human concerns, Horace has encouraged each reader to feel that he or she is one of the poet's circle, a friend in whom he confides. Horace wrote four different kinds of poems on account of the four ages, the Odes for boys, the Ars Poetica for young men, the Satires for mature men, the Epistles for old and complete men. It was even thought that Horace had composed his works in the order in which they had been placed by ancient scholars.

Horace himself may have been connected with a group of Epicureans based by the Bay of Naples

which four centred on Philodendrons and included Virgil, various Rufus, and Plotinus Tucca, Horace friends. There is certainly an Epicurean tone to his emphasis on moderation and his rejection of extreme Stoic doctrines like restraint of his emotions, endurance and public services and its believe in a providential divine order. Epicureanism is best known for its theory of value, namely that humans are ultimately driven by the pursuit of pleasure and the avoidance of pain and that a good life is a pleasurable life. There is no objective value system that exists independently from human experience.

The modern English word 'epicurean', meanwhile, has come to mean someone devoted to sensual enjoyment, especially from luxurious food and drink. Epicurus said that, "It is better for you to be free of fear lying upon a pallet, than to have a golden couch and a rich table and be full of trouble." Modernity might very well try to convince us that we need quite a lot e.g. we need a big house, a new car, the latest gadgets, the most fashionable clothes. We might feel the need to pack our lives with certain experiences. According to "hedonism", happiness is what matters most in life. The term "divinized pleasure" implies that enjoyment is adored and given a divine status. Furthermore, the phrase "dephilosophized Epicureanism" implies a detachment from the philosophical foundations of this pursuit of pleasure. Epicurus, the Greek philosopher, is the source of the philosophy known as "Epicureanism." ■■

EPICUREANISM is a school of thought in ancient Greek philosophy founded by Epicurus of Samos. It holds the belief that the best life is one of long-term pleasure that results from moderation.

Structure and Function of Ecosystem

Arpita Roy
BA 4th Semester

Ecology is the study of organisms in any environment and their surroundings. Ecosystems are the basic units of ecology. An ecosystem is a collection of all kinds of organisms (i.e. biological communities) interacting with the physical environment of a given area where energy flows clearly shape its food chain, biodiversity and matter cycling and exchange of substances between inanimate components. An ecosystem is a spatial or organizational unit that exchanges substances through interactions between organisms and inanimate components. Rainforest ecosystems are rich in biodiversity. By analyzing the definitions offered by different people - an ecosystem can be explained as follows : An ecosystem is a particular way in which the organisms of a habitat react with

each other and with the abiotic environmental factors of that habitat to form a stable system. There are several common characteristics of ecosystems. For example-Ecosystems are the basic organizational and functional units of ecology. The structure of an ecosystem is related to its biodiversity. The function of an ecosystem is related to energy flow through the system and material cycling. The amount of energy an ecosystem needs to function properly depends on its structure. The more complex an ecosystem is of energy, the less energy is required. As an ecosystem matures, it gradually goes from simple to complex. This is called ecological succession.

Variation in environmental factors creates a selective pressure on the population or species and the available populations have to adapt. Populations that cannot adapt become extinct. Ecosystems can be of different types such as natural or artificial, mega or micro, complete or incomplete. Natural ecosystems. Natural ecosystems are ecosystems that operate spontaneously in nature without any direct influence or control of humans. It can be further divided into two main categories namely, terrestrial ecosystems and aquatic ecosystems. Terrestrial ecosystems are formed on land. Forest, Grassland, Desert, etc. are examples of terrestrial ecosystems. Aquatic ecosystems are formed in water bodies. Aquatic ecosystems are divided into two types, freshwater ecosystems and marine ecosystems. Fresh or brackish water ecosystems can be of types such as running water ecosystem and standing water ecosystem. Dynamic water ecosystems are streams, rivers etc. Examples of still water ecosystems are ponds, beaches, lakes, marshes, etc. Marine Ecosystem include the deep sea, wave seas, estuaries, etc. Humans are said to be the best of all creatures.

Like other living things, humans are a part of the man made ecosystem. Humans meet their needs by modifying the ecosystem for food, shelter and especially social and economic needs. Thus, the altered ecosystems that humans create for selfish reasons are called man-made ecosystems or artificial ecosystems. Villages, cities, towns, parks, gardens, etc. are artificial or man-made terrestrial ecosystems and man-made aquatic environments such as artificial dams, canals, fish ponds, aquariums, etc.

According to Ellenberg, the biosphere is the largest ecosystem. This is where other ecosystems fit into. He believes that oceans, lakes, etc. are mega ecosystem systems. Ponds, on the other hand, are called micro ecosystems. Nano ecosystems include pieces of wood, aquariums, gardens, etc.

Incomplete ecosystems in which all the components such as inorganic factors, producers, consumers, separators, etc. do not exist together at the same time are called incomplete ecosystems. These ecosystems have consumers and separators but no producers due to lack of light. Complete ecosystem is such type of ecosystem in which the basic components of the ecosystem ie inorganic factors, producers, consumers, separators etc. exist together at the same time. For example ponds, grasslands, forests, etc. An ecosystem consists of two types of components—biotic components and abiotic components. Thus ecosystems are the basic units of ecology. Sir Arthur George Tansley introduced the term ecosystem or ‘ecosystem’. According to him an ecosystem is a collection of all kinds of organisms interacting with the physical environment of a given area where energy flows clearly affect its food chain structure, biodiversity and matter cycling and the exchange of matter between inanimate components. An ecosystem can be also defined as follows – Ecosystem is the particular way in which the organisms of a habitat interact with each other and with the inorganic environmental factors of that habitat to form a stable system. Characteristics of ecosystems

Ecosystems are the basic organizational and functional units of ecology. The structure of an ecosystem is related to its biodiversity. The functioning of an ecosystem is related to energy flow and material cycling through the system. The amount of energy required for an ecosystem to function properly depends on its structure. The more complex the ecosystem, the less energy it requires. As an ecosystem matures, it gradually goes from simple to complex. This is called ecological succession.

Variation in environmental factors creates a selective pressure on the population or species and

the available populations have to adapt. Ecosystems can be of different types such as natural or artificial, mega or micro, complete or incomplete.

Ecosystems that operate spontaneously in nature without any direct influence or control of humans are called natural ecosystems. It can be further divided into two main categories namely, terrestrial ecosystem and aquatic ecosystem. Terrestrial ecosystems are created on land. Forest, Grassland, Desert, etc. are examples of terrestrial ecosystems. Aquatic ecosystems are created in water bodies. Aquatic ecosystems are divided into two types, freshwater ecosystems and marine ecosystems.

Freshwater ecosystems can be of types such as running water ecosystem and standing water ecosystem. Dynamic water ecosystems Examples are streams, rivers, rivers, etc. Examples of still water ecosystems are ponds, beaches, lakes, reservoirs etc.

Humans are considered to be the best of all living things. Like other organisms, humans are a part of the ecosystem. Humans meet their needs for food, shelter and, especially, social and economic needs by altering the ecosystem. Thus, the altered ecosystems that humans create for selfish reasons are called man-made ecosystems or artificial ecosystems. Villages, cities, towns, parks, gardens, etc. are artificial or man-made terrestrial ecosystems

According to scientists, the biosphere is the largest ecosystem. This is where other ecosystems fit into. They believe that oceans, lakes, etc. are mega ecosystem systems. Ponds, on the other hand, are called micro ecosystems. Nano ecosystems include pieces of wood, aquariums, gardens, etc. Incomplete ecosystems is that ecosystems in which all the components such as inorganic factors, producers, consumers, separators etc. do not exist together at the same time are called incomplete ecosystems. Complete ecosystem is an ecosystem in which the basic components of the ecosystem ie inorganic factors, producers, consumers, separators etc. exist together at the same time is called a complete ecosystem. Thus we can say an ecosystem is a spatial or organizational unit that exchanges matter through interactions between living and non-living components. ▀▀

Loom : The Weaving Tool of Assamese Culture

Dr. Sanjukta Baruah

Assistant Professor
Deptt. of Assamese

Assam is a state of India situated in its north eastern corner, spread across an area of 78,438 square kilometres covering the areas of Brahmaputra and Barak Valleys along with the hills of Karbi Anglong and Dima Hasao. The State of Assam, famous for its tea and the one-horned rhino, is a place very rich in cultural diversity. One significant item having an important role in the rich Assamese culture is the loom (handloom). The loom is a traditional device for weaving cloths. The basic needs of human beings are: food, shelter and clothing. People across the world used to prepare cloths for wearing by hand in various types of looms before invention of weaving machines. The significance and role of handloom in the traditional life of Assam is discussed in this research paper “Loom: The Weaving Tool of Assamese Culture”. The Assamese handloom has traversed a long distance and has seen significant growth and development from rural traditional ways to the commercial realms.

The loom (more specifically, the handloom, as opposed to the machine loom)

is an important aspect of the cottage industry of Assam. It is an indispensable part of domestic life of traditional Assamese society. Especially for a woman, the loom is a huge necessity in every step of her life. Among the women in the rural areas, whether in their maiden lives or that as home-makers, along with their duties in the agricultural fields and their domestic work, working on the loom is a part of life in every household. Of course, it is not entirely absent in the lives of women living in urban areas as well. The loom manifests the expertise, imagination, perseverance and the aesthetic sense of the Assamese woman. Clothes woven as symbols of love and affection invigorates the inter-personal relationships.

In Assamese society, women who did not know how to weave were called such derogatory names as “thupori” or “akaji”, which literally means one who is good at nothing. On the other hand, a woman who is an expert in creating flowery patterns in clothes is called as a “kaji”, literally meaning skilful. There are historical narratives of Assamese ladies manually ginning and carding cotton, spinning yarn in the jatar (the spinning wheel), laying out the yarn, and weaving special clothes called “kabash kapor”

or corselet or armour cloth, for their husbands and sons going to battle, within a single night. This cloth was believed to protect warriors. Assamese tribal ladies too have been contributing to the field of culture through the loom. They have not only been making traditional dresses, but also other items which they even export to other countries. On his visit to Assam, on seeing the clothes which 'dried in shadows and could be hidden in the fist', woven by Assamese ladies, Mahatma Gandhi famously remarked that Assamese women created flowers of dreams in the loom. The loom has found mention in Bihu songs, as –

Sitting on the loom
Feet on the treadles
My beloved, come
In this Bohag

Bihuan, the special gift of love in Bohag Bihu, the spring festival, is woven with utmost care and longing in threads steeped in love. And the beloved returns that gift under the sacred fig standing in the middle of the paddy field, by wrapping a beautiful inflorescence of Kopou Ful (an orchid, *Rhynchostylis retusa*) on the maiden's hair bun. The bihuan or gamocha is also called as a dohatiya in some places. In and around Barpeta, the bihuan is called as bihoija. In order to make bihuans, fifteen tola of yarn is boiled in water with a little pounded wheat as starch treatment for yarn sizing and dried under the sun and then collected on the bobbin. While setting out to weave ankata gamocha or bihuan, an auspicious day is chosen to lay out the yarn. Tuesdays and Saturdays are normally avoided as per age old custom. Another name for ankata cloth is kabash. Bihuan means the cloth items exchanged as gifts amongst relatives and friends during the Bihu, although in practice it chiefly indicates the gamocha. Cloth that is left to be woven after the Bihu is called as bihuchera. There is a common belief that bihuchera items should never be given to any male.

The earliest humans used barks of trees and animal skins to protect their bodies from cold, and to protect their modesty. Later, humans started using animal fur and tree fibre to make covers for

themselves. Then they learnt the ways of making yarn from cotton and similar substances. On a pottery dish found in Egypt dated to about 4000 BC, one can see engraved the first picture of a loom. A Mesopotamian coin belonging to a later period also bears an image of a loom. Man must have learnt to build and use the loom before the time of these images. It has been proven that clothes were woven even around 8000 BC, in the Neo-Palaeolithic era. Some bobbins made of animal bones and pieces of

rocks with thread wound around them have been found which belong to that age. Plain and smooth floors are required for floor looms. In dry places like those in Egypt, there was no difficulty in laying out such elongated looms. But in regions where one could not count on the weather, instead of laying out looms horizontally on the ground, people started hanging them vertically indoors. Silk clothes were beginning to be woven around 2000 BC in Europe and around 500 BC in China. Narrow looms need lesser space. Tribes living in hilly areas like Arunachal Pradesh and Mizoram use narrow looms. Looms used in middle Asia around 100 BC were narrow.

Different parts of a traditional handloom are generally made of wood or bamboo. Some parts of such a loom are as follows: posts made of bhaluka baah (a sturdy variety of bamboo, *Bambusa balcooa*) or saal wood, yarn, bar chereki (where yarn is wound), ugha, bobbin, bobbin frame, dang mari (beam), raas (reed), raas bharua (a brass needle to insert thread in the reed), mahura (a bobbin of a piece of a hollow reed), kanat diya, jakhala, chalimari, nachani, nachani jori, taldhara, garaka, kakara, gari, muthi, cheri, phoolcheri, jatar (spinning wheel), garakabari (treadle), balan diya, saru kathi, sunga, tolotha,

phooltola kathi etc. Assamese women weave clothes from eri, muga, paat (Mulberry silk), and mejankori yarns decorated with flowery patterns made from golden threads in their looms. Looms are generally of two types: Taantishaal and Maatishaal. Assam's paat and muga clothes have acquired a special status in the world market. In the pre-independence era, the khadi cloth earned popularity because of Mahatma Gandhi's use of the jatar (the spinning wheel) to spin yarn. It must be mentioned here that the Brindabani Vastra, which was woven at Tantikuchi of Barpeta district in the sixteenth century

under the guidance and supervision of Mahapurusha Sankardeva is a great example of handloom weaving in ancient times. Various episodes from the life of Sri Krishna are depicted in this. A young Sri Krishna along with his friends grazing the cows in the field,

having fun, killing asuras etc are presented in a pictorial form woven in the cloth. The Brindabani Vastra measured 80 haat (one haat is equal to 40 cm) by 60 haat, which is equal to 32 meter by 20 meter.

The handloom symbolises a rich heritage. In Harshacharita of Banabhatta, the quality of the art of weaving in ancient Kamrupa is quite evident. The terms, 'subarna kunjā' and 'patrona' mentioned in Kautilya's Arthashastra are indicative of the antiquity of the craft of weaving. In some places of lower Assam, there is a ritualistic practice called 'ahila puja', where the loom is worshipped. Songs describing the processes of weaving are sung in those occasions. Mention of soft, high quality silk clothes

is found among gifts of seventh century Assam king Bhaskarabarma. Girls were imparted such practical and useful learning in the Vedic era.

At the very beginning, the weaver has to insert the selected thread of any colour in the grooves of the barchereki. The yarn can be any of different types – masrise, balom, koritola, pondharatola, terotola, dahtola, pakoasuta etc. Threads of different colours can be used to make gamocha or bihuan. For example, different coloured threads can be used as warp and weft, or red stripes or borders over white. After inserting the thread in the

thread has to be transferred to bobbins in a jatar. The number of bobbins go up proportionate to the size of the intended output. Bobbins are usually made of wood or plastic. Then one should choose a wide open space, a courtyard, where khuti

(which literally means a stick) and khutichiri are pegged to the ground at two ends. The space in between them is equivalent to the total length of the cloth to be woven. Now the bobbins readied in the jatar are placed in the middle. The ends of each thread in each bobbin are taken together and taken from one end to the other and wrapped around khutis and khutichiris. This process goes on until all the bobbins are emptied of thread. This process of walking to and from between the khutis and khutichiris repeatedly wrapping the thread is called as taat-bati. When this process is finished, the khuti is removed and a dangmari is inserted in its place within the thread bundle. Then begins the tedious and time taking process of inserting two threads in

each gap of the raas (reed) with the help of a raasbharoa. This is a complex process that needs utmost care. When the threads are fully inserted in the raas, it has to be slid to the other side along the threads passing through it. Then the entire yarn layout has to be wound up with the help of a tolotha, and taken to the other end. A chiri is inserted in the yarn. When the raas reaches the other end, the thread ends are loosened, and the entire yarn is wound around the tolotha. The next phase is the process of ba-tola (the process of fixing heddles), in which thicker threads are used for separating alternate warp yarns so that a shed can be created for the weft to pass through. For this, bamboo or plastic cylinders are used. The 'ba' are fixed to a small chereki. They are joined to some chipkathi, and passed over the chiri. Every warp thread has to pass through a ba. After all that, the whole set-up is placed on the loom frame. The raas

(reed) is passed through durpoti. Then the mahura (a quill) is readied. The weft thread is wound around the quill and inserted into the mako (shuttle). The thin rod around which the mahura rotates in the shuttle is called gereli mari. Now, the loom is ready for the process of weaving.

In earlier times, the weaving thread or yarn was prepared from cotton or animal fur by scutching and manually spinning it on the reel. But it was a very time consuming process. In the middle of the eighteenth century, an English inventor named Samuel Crompton (1753-1827) invented the spinning mule which started a new era in Europe. John Kay of Lancashire, England, invented the flying shuttle in 1733.

In Assam, the weavers produce a variety of cloth items in the handloom, such as, chadar-mekhela (a two piece female dress), rumal (handkerchief), gamocha, tolsora, riha, murat bandha (head scarf), various clothes required in religious rituals like puja etc, gosain kapor, chelleng chadar, pani gamocha, kakal bondha, mekhela, tongali bondha, tamol bondha, hasoti etc. They create beautiful images of birds like the peacock displaying it's train, flying maina, eagle etc. with coloured and metallic threads. In clothes used to adorn the singhasan, a seat where idols or sacred Vaishnavite texts are kept, and in gosain kapor (literally God's cloth), images of gosa (lamp stand), earthen lamp, sorai, incense stick stand, words like 'Ram' etc are created. Various designs such as banana plant, Indian fig, coconut tree, climbers with leaves like wood apple, lihiri, kasori, flowery patterns named as chopachakoli phool, kerumuria phool, athpotia, chapatiya, charipotiya phool, lotkon, kolka, joon (moon), tora (stars), pakhila (butterflies), rekha (lines), triangles, and other geometric patterns are also created with deftness. Women of various tribes such as Bodo, Rabha, Garo, Mising etc cultivate cotton and breed various worms from which they make their own yarns and produce their essential clothes themselves. They rear muga (Assam Silkmoth) and eri (Sambiaricini) worms and spin yarns from them with their own hands, and weave spectacular paat, muga clothes to gloriously represent their cultural heritage at world stage. Surjyakumar Bhuyan in his 'Buranjir Bani' has written that during the reign of Swargadeu Pratapsingha, it was compulsory for each household in Assam to contribute annually an amount of one 'powa' (roughly 250 gms) of silk yarn to the royal treasury. In 'Purani Asomar Silpa', Bhubanchandra Sandikoi (Handique) has mentioned that clothes woven in our land were exported to China, Burma (now Myanmar), Gujrat, Kashmir, Delhi, Dhaka and Bengal, middle India, Sri Lanka and various places of north India. The annual revenue earned from cloth exports at Hadira and Phulara chowky was to the tune of rupees thirty five thousand. Gamochas ornate with flowery patterns woven in Assam's looms have found mention in Hamilton's notes as well.

Description of the handloom is found in Rigveda as well. Worship of the handloom is also a seasonal festival. This ritual is performed on Vijaya Dasami, before the immersion of Durga idols. The Sonowal Kachari ladies wear a long mekhela which covers their body to the heels. They tie the mekhela on their chest (it's called methani). They wrap a traditional cotton cloth called ekhetiya (ekathiya) on their hips. Upper body is covered by a riha. They have started using various types of shirts as well in recent times. The males in Sonowal Kachari community wear churiya at the waist and shirt in upper body. Mising ladies wear a mekhela that they call as ege. They also tie it on their chest. They wear a shirt called galug. They wrap around a magnificent chadar over the mekhela. The head scarf they use is called yapo. During traditional festivals, it is compulsory for Mising gentlemen to wear mibu galug and for ladies to wear ribi-gaseng. Mising maidens use dumpan and lakpun while dancing, which are made from red woollen fabric. In Maran society as well, the womenfolk produce the necessary cloths at home. Their black riha adorned with bright red or yellow coloured small flowery patterns is recognised as their national dress. They also wear long mekhela which reaches the heels from upper chest. The cloth they wear at the hip is called kakal-mora. The chadar wrapped around upper body is termed as parakani. Maran men wear shirt, churia and head gear. The traditional Maran long-sleeve shirt worn by men is called chaygun chola.

In the Tai-Khamyang society, women folk wear a traditional mekhela, 'chino'. The chief characteristic of this chino is it's dark black colour. On the lower part of the apparel they create big flowery patterns in white, yellow and other colours. The process of making chinos is very complex. A married woman of Khamyang society wear a riha (longwat) around the waist. This riha is of dark green, white or brownish-yellow (muga) colour. Normally, red or yellow thread is used in the border along the riha. The colourful belt they wear at the hip is called chaikap. In ancient times, there was prevalence of the handloom that's tied to the waist among them,

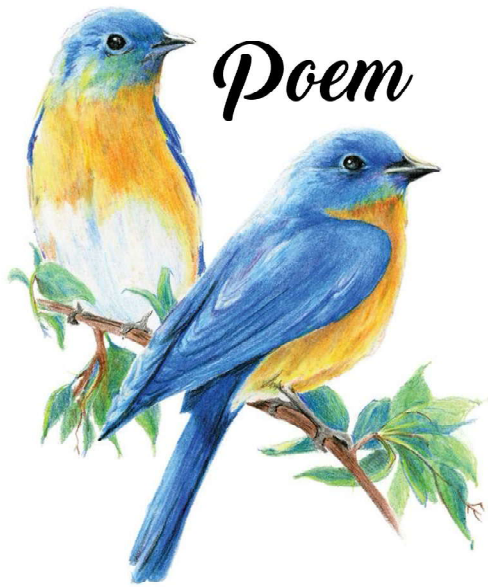
which was called 'ki-hook'. Tai-phake women wear colourful mekkelas which have lateral stripes. They also call it as chino. This chino doesn't have flowery patterns on it, but there is a lot of work with colourful fabrics. The men folk of Tai-phake societies wear a shirt called chy and wear a cloth called phanung at the waist.

To promote the use of handloom products and to encourage the weavers, seventh august of each year is celebrated as "National Handloom Day". Without the handloom industry, Assam's economy will remain truncated. Through the weaving industry, which is intimately connected with our national life, rural women have been making immense contribution to the state's economy. The Department of Handloom and Textile, Government of Assam, is making plans to strengthen the economy of Assam by implementing various development schemes of State and Central Government. Because of the introduction of modern scientific methods, both production and income of the people involved have been going up. The government has implemented a scheme called MGBBY (Mahatma Gandhi Bunkar Bima Yojana). The schemes being implemented by the central government are as follows:

1. WMS (WEAVER MUDRA SCHEME).
2. BLCDS (BLOCK LEVEL CLUSTER DEVELOPMENT SCHEME).
3. PMTTBY (PRADHAN MATRI JEEVAN JYOTI BIMA YOJANA).
4. IHDS (INTEGRATED HANDLOOM DEVELOPMENT SCHEME).

Similarly, following schemes can be mentioned from the names of schemes being implemented by the Government of Assam: Weavers Extension Service Unit, Handloom Training Centre, Formation and Registration of Primary Weaves Co-operative Society, Setting Up of Yarn Babk, Economic Upliftment of Weavers Through Weaving, Handloom Cluster Development Programme Under Sopd-G, World Bank Financed Assam Agri-Business and Rural Transformation Project (APART) etc. ■■

Poem

Poetry and life are two different outpouring of the same thing; life as we usually conceive it contains what we normally accept as reality, but the spectacle of this incoherent and disorderly life can satisfy neither the poet's talent nor the reader's imagination... poetry does not contain a complete reconstruction of what we call reality; we have entered a new world.

— *Jibanananda Das*

A Winsome View Mother's Lap

Upasana Banerjee
BA 3rd Semester

Our blood runs cold
as the gunshots are heard
our people at the border lay down
their lives one after the other
our soldiers fall down.
Dead forgotten.
But patriotism still alive.
As their breathing slows,
they feel more relieved.
The calm it brings to lay their head
in their mother's lap
the peace even heaven wouldn't bring.
The selection they had justified
with utter devotion,
cause even heaven is not
greater than their motherland.

Screams salute, Calm silence.
Once their pyres burn, we forget them.
They can lay down their lives
for our Motherland
but we still remain ungrateful and nonchalant
why can't we love our land the same?
Not all love ends in blood and vain.
We could fear just a little pain,
to make our motherland, the heaven's twin.

Inferno

Dr. Jushna Barua
Assistant Professor
Deptt. of English

Humanity paddles
In the muddled waters
Here self rules
Proud ego consumes
Fire of jealousy fumes

It's a mad mad race
Of mortals mean and base
They all make haste
And let all morals waste

Sights, sniffies and sobs
Rent the air
Alas! there is none to share
Lost hopes and dreams shattered
Leave us all bruised and battered

Painted faces stalk the streets
Of murderous designs and deadly motifs

The rains bring no respite
Does it offer?
Promise of a new life
The cuckoo brings no relief
To our hearts laden with grief

Trapped in tgis inferno
Doomed humanity
Has Nowhere to go
Groping in the blind
They stumble and fumble
Darkness reigns
Despair prevails.

The Rain

Riya Singha
BSc 2nd Semester

“On one rainy day, I was alone
on my bed thinking !
When I'll grow up and hold up
my daddy's hand.
As there was thundering and
lightening on the Sky,
Same, the feeling got on my
mind and heart,
I came up with one thing
one day I'll cheers up to the
world like as the rain
has washed up all the dirt.
I don't believe, I am wrong
one day I will also go ahead
Nobody, but nobody
Could make it a loud here alone”
Like wise, how the rain make noise
with thunderstorm.
I win also one say will stand up with
A louder noise.

Vain escape !

Rebecca Mishra
BA 4th Semester

That day I ran away from you!
I wanted to go away...
Far, far away
Where all the might of my soul could take me,
Away from your strong foul,
I kept running..
And in running away from you I realised that
I was only getting drawn towards
you can we ever draw a straight line in a sphere?
Without the two ends meeting?
I can't stop now..
I know, I know..
I will collide with you soon.

Hallucination

Bharsita Goswami
BA 6th Semester

[i]

It was in my dream
When I first saw you
Dreams were many
But that was new.
Your smile seemed familiar
But it was hard to remember
And the eyes were so deep
That I could stare forever.
You came towards me
with a silent smile
The moment was so magical
Which I can't even express.
But my heart beats revealed
My eyes were closed
Still I could feel you

My heart beat collapsed
When I saw your tears
Rolling down your cheeks
Because it was time
For you to leave
I tried to stop you
And you promised to come soon
A drop of tear remained in my hand
And you left towards the moon.

All of a sudden I came out of my dream
Opened my eyes to see
The reality I am in.
But the dream was eternal
Again my eyes were closed
But I couldn't find the face

Which I wanted to see the most
Helpless was me
With a hope to see you again
My eyes were still searching
To see the smile in real
But I will wait the end
Not for the stars
Which didn't rise yet.
One day I will be tired
After fulfilling all my duties
But I will be happy enough
So I closed my eyes again
No worries and fear for pain
As it would be time
To be with you forever
Because this time
I would not open my eyes ever !!

[ii]

As I like the rains
Like the smell of rains
Absorb me into you as an essence
Wherein the mud and the air
Transforms into a scent
That you nor I could sense.

A feeling so lousy inside
The rains of winter make me feel
The rains which ceases to dry
Till the fiery sun dries up will.

The rainy smell makes me sing
The song of a thousand hearts
The hearts which once loved and lived
But now broken in various parts!

The rain evoke me to get drawn
Into myself; once the self was you
As I ponder inside my gravest emotion
I saw, I was born, as simple as new!

I offer me and my promise
As I promise to remain as the rains
Till the sun dries me up
And relieves me, for ever from the eternity.

The Road

Brajen Das
BA 6th Semester

It's the light of the blue sky
The cool breeze told me about you.
The sky is curved today
The pearl grains are shining
Dreams are entrusted to your name
It's a lively evening
They are the ones who make
the sound of songs
What a magical evening
Just this evening for you.
All the demands of life
All the resources of life
Beyond the dreams
Here in silence you and me
On the same path

Time

Akankshya Kashyap
BA 2nd Semester

Oh, thee ornery clock,
Aren't your hands tired,
Of the horizontal aero foil?
Thy hands should sighted be as burlied,
But aren't shame of you ...

Sire, may I ask you stop gyrating,
Cause, thy act is balking the converage
with my beau ...
Sire, thy ratary is turning my hair grey.
Oh clock, are thee, so inapt to just stop
and admire my beau ...
His brown, risque eyes, intoxicating
my heart as if stung by cupid's arrow.

Sire, I bet there isn't any grandeur,
than my lower's iridescent eyes.
There isn't any great deed than the
meet with my admire.
There isn't any great period in history
than the period of us converging

Therefore Sire, I beg thee to stay still,
Admire our love, let the world for a rest
for sire, there isn't any

Celebrating Womanhood

Kakoli Choudhury
Assistant. Professor
Deptt. of English

(1)

Words were veiled
In a caged, distinct mind
Accepting the faith
Holding the life behind.

Sights were blinded
Into a half-blurred gaze,
Unseeing the inherited ire
That reeled for age(s).

Half-baked norms,
Unsnarled into raving truths
Unplugging the yearns,
Without a tinge of truths.

Evolving within the shell
With gentle blows of defeat,
Whipped and beaten,
Freezing but never been an effete.

A phoenix She turned out to be,
Broken and thrashed, burned and dead.
Yet out of the ashes, revived
As mankind circled her inbred.

Now her voice is unbound,
Steps sighted with fire;

The sun shines in her words,
Settling the world into her desire.

Her aims seemed an wildfire,
Vining her professed fragility.
She is the untamed crimson rose,
Begating the thorns in the delicacy.

(2)

Chuckling fate...
As dry leaves fallen,
Trampled under the matured feet,
Silver hopes once marinated
With the spiced wings of dreams.
Now tattered in the sun
Roasted, overcooked and abandoned,
Yet can't be trashed.
The remnants of the dead appetite,
Beseeches for answers
While the chuckling Fate
Rears it's overgrown roots
Feeding over the sinned pandemonium
Epidemic to the mortal eras !

Moments

Dipika Gurung
BA 3rd Semester

(1)

Today the sky is shaking
It seems like
The sky has deep sorrow in mind
I can't express my sadness
I can't shed tears
Maybe...with the wind

(2)

The indifferent mind does not
understand today
I'm sure you'll come
In the garden of the mind
I can keep the board of love
You didn't tell me anything
Didn't respond,,
You just walked away

(3)

The rising stars call out
Snowfall falls and sows hope...
There are many ways to get away from it
It shines like a pearl
The earth shines!
I put a flower in your chest
Why when the flowers are blooming!
Friendship is a moment in life
Who is difficult to forget whose heart is vast

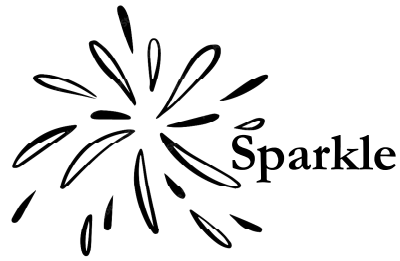
Waiting for something more

Mrinmoy Rajkhowa
BSc 5th Semester

I try and get along
Cause my life's been a good song
But I've been...waiting for something more
Some call me a dreamer too
Just cause I like the songs that more
My soul...and its waiting for something more
So come and help me round up...
Cause I've been feeling there's
something yet to be found right
Came my heart's...waiting for something more

Lying on the bed
Thinking friends and family I fear
Seeing them bad , I am fear
Don't you worry mom and dad
Never let that smile on your face fade
One day...you will be proud
Will be screaming my name
And I'll win my life's game
Just wait my love
First let me cover the globe
I swear I'll make all of you proud
just let me sing my heart out
I'll be someone someday no doubt
Just let me be loud
When I'll be the King
I'll happily sing
But all I do now is pray for happy endings

Bedanta Deka
BA 1st Semester

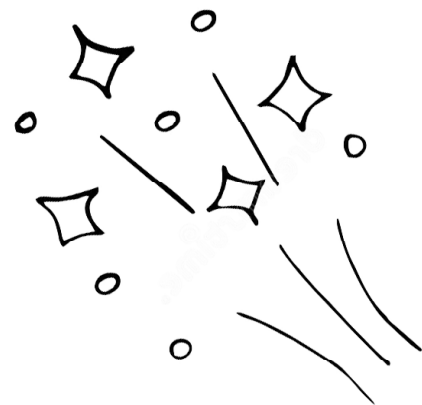
I just want to give you the address of my heart
A heart of colorful dreams
A heart of nostalgia, has my heart full
May your times be happy
I keep it in your bosom
A vast sky
Embracing the silence
There's nothing like a smile on your face!
It takes life forward at an unstoppable pace!
They change their green clothes
the hearts of crazy lovers
On the shore of a quiet seclusion
The language of your silent lips
You are a leaf.
Leaves on the green grass,
You are a pattern of color,
I just want to give it in your name

Take Time

Mamata Gurung
BA 3rd Semester

Take time for now
This is the only moment you are sure of
Whether I got anything or not.
Don't ask me
Don't ask my times
I'm going to be on the way to time
That's a lot of me
Take time for friends
They will help you through
their very worst days.

I'm going on the path of my life
I don't even know where I'm going,
When will its path end?
I don't know that
Take time for work
But don't let work, take all your time
Take time to laugh
Laughter raises spirits and lifts the gloom.
Life is on the banks of the river
I have met many people
I've talked, I've given love
I know this love doesn't last forever,
The river of time is taking me away
When is the end of this journey
I don't know that either.
Take time for music
It will feed your soul and bring you joy
Take time to exercise
You have one body, you should look after it well.
Take time for you
For it you keep dividing yourself, what will be left?
Take time to understand
That we cannot save time
We can just try to use it wisely
Take time to life
We are about our lives
I can't say anything
One with the other
Let's get together with a smile,
By doing whatever I can to do
Good for the society
I keep a sign of coming to earth

Imaginary Lover

Anjali Das
BA 3rd Semester

(1)

She's living in her imagination
Failed to run away from the temptation
There was always a special reason
Why she couldn't accept the realism
In her dream,
She was running with her imaginary lover,
Singing melodious songs,
Romantically dancing along,
Sitting under the moonlight
Staring at the stars,
Closing her eyes she get
Lost in his arms.
He was her safe place; Her home!
A perfect match for her imperfect soul
Her sun rises with him with him and sets with him
Days begin with him and ends with him
He was her life, the reason behind her smile.
In her heart's garden
He was the only flower that was blooming beautifully
He was like her favorite song, her everything.
But soon she realized it was end of the spring
Her eyes flattered open and welcome by the white calling.
A lone tear falls thinking,
I wish it was true
Along with you

(2)

Maybe in another life time
When she'll be his and he'll be her
Maybe in another life time
When they'll be more than friends
Maybe in another life time
When the moon and the sun coexist together
Seeing him near
But can't stand with him,

Hearing him all the time
But can't be with him
Feeling him so close
Yet so far to touch him
She wanted to scream
To yell, why?
The sound of her laugh
The tear of her sorrow
The smell of her hair
The touch of her hand
All seems home to him
But,
Maybe in another life time
He thought
Laughing under the sunlight
And dancing in the moonlight
Wrapping in each others arms
Maybe in another life time
They said...
They're happy but not satisfied
They're together buy not tied
At last,
Both smile and look at the sky together, shattered
Maybe in another life time,
They'll have their happily ever after

Short Story

“A short story must have a single mood and every sentence must build toward it”

— *Edgar Allan Poe's*

Just A Face

Kaustava Sarma
BA 4th Semester

the best in literally everything she does, be it academics or sports. Mariah was about to squeal in excitement but noticed the teacher entering the classroom and instantly sat back down on her chair.

"Take your seats everyone and let us welcome your new friend" the teacher gestured the student outside to come in.

A fair skinned boy, probably around five feet, nine inches tall came trudging in shyly. When he stood near the teacher, towering her, he slowly smiled and started introducing himself. "Hello everyone, my name is Fasah. Please take good care of me" he bowed slightly which was the queue for everyone to start clapping. He started walking towards me since he was appointed the seat beside me but stopped for a brief moment and flashed a big smile at me. I awkwardly returned his smile as he took his seat beside me.

FRIEND

"Gosh it's already time for the next semester huh? I feel like vacations hardly lasted for a week" Mariah sighed as she took her seat beside me. I smiled at her small, hunched figure and shook my head. "Aw cheer up Mari" I nudged her gently "because I've heard that there is a new student joining u, starting today and..." I leaned closer to whisper in her ear "rumour has it that he is extremely good looking" Rosy smirked at me while Mariah stood up suddenly. "So you're saying my boring, single life is about to change??!" she exclaimed, eyes twinkling with excitement. I just shrugged since dating is something Mariah is really bad at but managed to be

"Alright students, revise your notes on electrodynamics since there will be an exam in the evening" the teacher announced, earning a collective groan from the students but I was too distracted to notice as I felt Fasah drew his chair nearer to mine. He slowly leaned in to look at the notes before looking at me. "You are okay with me sharing your notes right ? Since I've got none" he awkwardly rubbed the back of his neck. I nodded and pushed the notebook towards the middle as he smiled. "Thank you" he gleamed. "May I know your name?" he asked eagerly as I let out a chuckle. "It's Ashley...Ashley Jackson." He gave me another one

of his addictive smiles and extended his hand towards me "Hey Ash, let's be friends?" I smiled and shook his hand gently, "Sure-"

A LUCKY ESCAPE

"Gosh another presentation huh? Talk about overworking the students" Rosy rolled her eyes and took her seat. "At least let's hope we are in the same team" Mariah chided in and I nodded in agreement.

But our little hope was squashed when the teacher announced it should be a group of two and we all got partnered with someone else. "You okay?" Fasah looked at me anxiously. "Are you not happy to be teamed up with me?" I snapped my attention towards him and shook my head "It's nothing like that. I just-" but I was cut short when the vice principal entered our class, tightly clasping a paper in her hand. A very disturbing silence fell all over the class as she stood at the very centre of the classroom.

"I have an announcement to make and I hope none of you take it lightly" she scanned the room to catch any kid dozing off but everyone was paying attention to her since it was not common at all for the vice principal to pay a visit. "There is a stalker lurking around this area and there are claims that it is this very person who is responsible for the disappearance of students Nick Wilde, Jason Hardy, Miley Jordon, Jamie Grant and Susannah Simon. Though there are no clear description of the stalker, I advice each and every one of you to have your curfew by seven and move in groups if you go home late. Is that clear?" her voice was stern and authoritative but my ears started ringing at the mention of one of the victim's name. "Susannah Simon...why does tha name sound so familiar...?"

"Phew and we're done!" Fasah yawned, stretching his body as I rubbed my eyes in exhaustion. "Now all that is left to do is the report" I sighed, glancing at the clock. It was 7 pm, the curfew time. I looked over the classroom. towards Fasah and gulped "Maybe we should do the rest tomorrow morning?" Fasah looked at me and got the message instantly. "Alright, let me go get my stuff from my locker and then we can head home together" I nodded and got up to stretch my body since it felt stiff all over. I

leaned against the window, surfing through the internet in my phone as I patiently waited for Fasah to return. I decided to open the article that caught my eye "A STALKER LURKING AROUND UNIVERSITIES, WHAT IS HIS MOTIVE???"

"So it is a man huh?" I furrowed my eyes at the silhouette of a middle aged man, probably in his forties and was so engrossed in the story that I did not realise Fasah enter the room. Only a sharp squeal from him made me look up. I felt his hand around my wrist as he yanked me towards him, tightly holding onto me. Next thing I knew, glasses flew towards us, making multiple cuts at random places. I felt Fasah's grip tighten as he closed his eyes but I wasstaring straight at the man standing outside the now broken window, a huge metal rod clasped in his hand. If Fasah had not pulled me away in time, I'd definitely be a dead meat by now. When he saw Fasah losing his grip on me, he turned around and ran away hastily. "That-that was **a lucky escape**" Fasah sighed in relief. "What is the problem of that dude? Who was he?" Fasah started pouring out questions that were running through my head as well....

STALKER

The incident from last night spread around the school like wildfire. Parents started to complain while students protested for the closure of the school till the culprit was caught. But classes went on as usual and the principal asked each and every student to clear the school grounds by 2 pm. All the kids were shaken with fear but the teachers tried their best to remain calm and maintain decorum. The principal called for us to ask about the incident but I couldn't utter a single word ever since I saw his vicious eyes, even though it was for a brief moment but it was enough to haunt my sleep. Fasah however, gave a clear description of what happened last night. I sighed in relief when they asked us to leave. Fasah Crouched down to look at my face "You okay?" I nodded with a smile questions that were running through my head as well.. "yeah I'm good, thanks to you". Fasah flashed out a proud smile "Of course! After all, we're friends" he winked at me, making me giggle.

Two week passed since the incident and slowly but surely, everything started going back to normal. Students started coming to school on a regular basis until a notice that evening left everyone numb to the core...

"MARIAH BELL, STUDENT OF 9-A IS REPORTED MISSING SINCE YESTERDAY EVENING!!! IS THE STALKER RESPONSIBLE THIS TIME AS WELL???"

A HELPING HAND

A week passed since the school was forced to shut down after my best friend, Mariah went missing and I refused to leave my bed to eat or drink at all. I did not want my parents to be worried but my head still cannot grasp the fact that, if the worse happens, I won't be able to meet Mariah ever again. My body was curled up in bed as it refused to get up at all until on Sunday when the doorbell rang. My mom answered the door only to call for me "Honey, Fasah is here to meet you!" I sprang up from my bed "Fasah? How did he know where I live? Gosh I literally look like a corpse" I ran to the bathroom to have a quick makeover before running down the stairs. "Fasah!!! Do you have any news?!" I was waiting for Fasah or Rosy to call me because we agreed to share any information we received about Mari or the stalker since police had no lead at all for a week but I wasn't expecting him to actually pay a visit.

"Yes!!! Rosy texted me in the morning, saying there is a place police suspect the culprit regularly visits and so we decided to visit the place together" Fasah spoke in a hushed but excited tone since my parents were trying to eavesdrop. "Mom! Dad! I'm going out with Fasah for a while" I slipped my feet inside my dirty, white sneakers and grabbed my bag. "Honey come back home before 5!!" My mother's worried voice made me feel a bit guilty for not telling them the truth. "Yeah yeah I know mom! Love you both! and I ran out of the house, together with Fasah.

We ended up taking the train and getting down at a station I was pretty sure I've never visited before. We walked for a couple minutes before stopping right in front of a dark, stinky alleyway.

"Gosh why is it so dark in here when it's just iu am?" I rubbed my nose at the foul smell. "Ugh gives me the creeps for sure" Fasah shuddered before grabbing my shoulders. "Wait here. Rosy and the others have arrived. Let me go get them and if anything happens, call me alright?" he scanned my face anxiously. I smiled "Ill be fine Fasah. You don't have to be so worried. You're already such a big helping hand to us" I watched him sigh softly "Of course I'll worry. You're the first ever friend I made in here and you mean so much to me" he pouted. I reached out to pat his head gently "Don't worry, I'll be fine. Now go- he nodded and ran off.

HORRIFYING TRUTH

I leaned against the wall, sighing as I waited for them to come back. I was about to pull my phone out of my pocket when I felt a presence behind me. I smiled as I turned around "Fasah you actually took a lot of ti-" my heart stopped when I realised it wasn't Fasah behind me but the same man I've seen outside the window almost half a month ago. Without thinking, I started running right towards the alley itself. I kept running without glancing behind until my chest started to hurt. I realised I need to find a place to hide and as if my prayers were heard, I found an abandoned warehouse right in front of me. I quickly glanced back to see if the man was still following me and when I saw no trace of him, I quickly slipped inside. The warehouse was deserted and was reeking. Loads of syringes were spread all over the place with traces of blood as well. Something in me realised I shouldn't be here any longer but as I was about to grab for the door handle, it opened with a slam and on the other side stood the man with a hammer in his hand. He looked at me and immediately fell on his knees. I backed away from him, tears streaming down my face as I begged him for mercy but none of my words affected him as he started to crawl towards me, his hammer raised.

I closed my eyes, anticipating the blow any moment but it never came. As I slowly opened my eyes, I saw that he was aiming for my phone and not at me. He pointed at the hammer and then crossed his arms, the universal gesture of 'NO' and pointed

at the phone. That's when it dawned on me that this man cannot talk but wants to tell me something that I need to know. Even after knowing the fact that he said he won't harm me, I still kept my distance, sitting at the farthest corner of the room. Finally after typing for a while, he tossed me back my phone and I picked it up with trembling hands. Letting out a sniffle, I started to read what he wrote. "He is not who you think he is. The horrifying truth is... it's not even a he'..."

BAAM

A loud bang made me look up. The man was lying on the floor, his head split open with the very hammer that he bought with him but this time it was in the possession of none other than Fasah!

I stared at him dumbfounded as he started rubbing his jacket "Ugh stupid old man. Destroyed my brand new jacket-" his eyes finally fell on me and a menacing smile danced on his lips "Ah ah ah! Ash.....my poor Ash. The darling daughter of her father isn't she?" he smirked and walked up to me. "Fasah....what is all this about?" I finally found my voice, glaring at the guy who stood in front of me. He sighed and crouched down "Aw now is it gonna be like those classic movie scenes where you have absolutely no idea what's going on?" he grimaced. "Susannah Simon rings a bell?" I furrowed my brows "The girl that got kidnapped by the stalker?" I inquired but as if this sentence turned something inside him. He looked at my face for a long time before swinging the hammer right on my shoulder.

The stinging pain ran through my body as I fell, face first on the floor. I took a few sharp breaths before pushing myself back up in the sitting position.

"Susannah Simon....." he pulled out a syringe and stabbed it on his right cheek. Slowly the skin started to peel off and an absolutely ugly and grotesque face stared back at me ".....is me"

"And you know who's responsible for her death?" she smiled and landed another blow with the hammer, this time on my right knee, making me scream my lungs out. "Is your father, my darling,

the most famous plastic surgeon in the city and yet can't perform a single, complete plastic surgery of the face?? Tell me, is it that easy for him to destroy someone's life?

Another blow, this time on my other knee as I closed my eyes, a silent scream escaping my lips. "I just wanted to look pretty so that people won't bully me by calling me fat and ugly but you...you went all out and ended up killing her instead??" she blinked her eyes as tears trickled down her face. "I knew for a fact that I could not file a complaint against the best doctor from the most reputed hospital because I won't get the justice I deserved and I was right. Forget about the police, the whole case did not even reach the media even though I was sure I uploaded a video, talking about the whole incident but it was hushed up overnight." She started to trail the handle of the hammer with her index finger.

"That was when I planned the whole stalker-serial killer thing because I knew for a fact that they would try to cover up my case by using this excuse and sure enough, I was right once again" she grabbed my chin, forcing me to look at her. "You really thought me joining your school was purely coincidental? Oh no darling, I came for you and when I saw you that day for the first time, laughing with your friends, my blood started to boil that I decided I'm going to steal the very friend you adore so much."

She stood up and started walking towards the curtain that blocked the other room. Without hesitation, she pulled the curtain off and there was the chopped off body of none other than Mari herself. I immediately turned away, trying to stop myself from throwing up but Susannah let out a yawn, as if this whole commotion was extremely boring to her. "It hurts, doesn't it?" she smiled "when you see your loved ones getting hurt? Now can you imagine how my parents felt when I had no choice but to run away from the hospital since I didn't want them to see me in this state?"

She slowly walked up to me and I knew what was coming. "Now why don't we let you parents know how it feels to lose their child huh?" she raised the hammer and I closed my eyes. DD

[A/N : If you spell the first letter of the chapters, the name of the culprit is revealed through them]

Others

A good essay must have this permanent quality about it; it must draw its curtain round us, but it must be a curtain that shuts us in not out.

-Virginia Woolf

Missile Man
APJ Abdul Kalam's
Autobiography
"Wings of Fire"

Trishna Choudhury
BA 3rd Semester

The book "Wings of Fire" constitutes an extraordinary reading for all ages. There is something that everybody can extract from this book.

Books are the indicators of the civilization of a nation. Through the study of books we can drive ourselves towards the pursuit of knowledge. It is also said that there is no friend equal to books. A book can give people immense joy and knowledge. I was impressed by Abdul Kalam's "Wings of Fire". I was inspired. I had a new understanding of my life. This book has inspired me a lot to be motivated and to build ambitions. Reading this book is very heartwarming and beautiful experience

The great man Kalam is involved in science and technology and his autobiography "Wings of Fire" is also involved in the successes and failures of technology. I was fascinated by Kalam's birthplace, childhood, devotion to his parents, teachers, spirituality of heart and deep faith in God, and self-confidence. The autobiography was first published in English and later translated into 13 languages including Hindi, Tamil and Assamese. Apart from Indian languages, "Wings of Fire" is translated into Chinese and French also.

He received his primary education at Rameswaram Primary School and high school at Ramanathapuram Schartz High School. He received his college education at St. Joseph's College.

He graduated from Madras. He holds a Diploma in Aeronautical Engineering and a Bachelor of Aviation Engineering from Hindustan Aeronautics Limited, Bangalore. When he was a child, he saw birds climbing to the empty path and trying to fly there. He was convinced that even a little village boy could fly as high as the sky. His main desire was to live life honestly. To develop the country's rocket science and to work with transparency and justice. The book focuses on Abdul Kalam's early life, beginning with his birth into a Tamil middle-class family in Rameswaram. His father owned a boat, considered a sign of wealth in the community. Rameswaram was a close-knit society where everyone helped each other, making it an ideal place to raise a family. From a young age, Kalam was taught to respect all religions and encouraged to discuss spirituality openly. At the neighborhood mosque, his father served as an Imam as well. As he growing up, Abdul Kalam believed that faith was essential to being human.

The book "Wings of Fire" constitutes an extraordinary reading for all ages. There is something that everybody can extract from this book. The authors tell us the story of a young boy who has big dreams about his future and what inspires him to become an eminent scientist. This real story tells us the role of family, relatives and friends in helping a person in achieving his goals. The book is mainly divided into four sections of Kalam's life which contains sixteen chapters and an epilogue. The chapters of the book are just like –orientation, creation, propitiation, and contemplation.

"Each of us is born with a heavenly fire within us. Now we must make continuous efforts to give wings to that fire so that the whole world can be illuminated by the light of that fire," Kalam said. In this autobiography of Dr. A.P.J Abdul kalam, there

is so much knowledge and good things that everybody can extract from this book. This book contains a detailed description of how great things can be achieved through simple thoughts. This book conveys the message of Dr. Kalam : Always keep your dream high, goals clear, plan perfectly and do hard work. The story is all about a warm and intensely personal, deeply passionate, common boat - owner's son who has become India's most distinguished living technocrat. The pure belief in God, dealing life with positivity, science and technological advancements, love towards own country and many more things are mentioned in this book. This book contains the life of a simple yet determined person. A very detailed description of how great things can be achieved through simple thoughts. Always keep your dream high, goals clear, plan perfect and work through people , finally it is people who matters and inspire them through exceptional human touch. This book gives idea about how to face life, solve the struggles, country to keep first, personal requirement always afterwards. Keep clean heart, clear focus strong faith in Almighty and he achieved all success. Every time he didnot succeed but worked more and more, corrected and believed in himself to convey to success.

There is so much knowledge and good things that everybody can extract from this book. Reading this book is very heartwarming and beautiful experience. This book contains a detailed description of how great things can be achieved through simple acts. The author, by narrating his life journey evokes the reader to identify with one's inner fire and potential, for he was of the firm belief that each one of us was born with the strength and potential to make a tangible change in the world. The Missile man of India inspires the world. I really got inspired by reading this book. ●●

Akankshya Kashyap
BA 5th Semester

AS I was scrolling down Instagram, having my daily dose of internet, I just felt the urge to jot down my visit to the city of joy, 7 months back

That was a cloudy day fumed by the huge turbine engines, ready to grasp a new destination. Inner me was filled with joy and some tiredness due to the early morning flight. With the spark of time, I found myself chasing the trees at a speed of 259.28 km/h and soon gazing at the clouds nearby. My fancy was disturbed by a corn sandwich and juice..... well who doesn't like free food. After a 30 min flight, we reached the city of joy, Kolkata. The fuming weather and heated runway gave us a warm welcome. The hustling and bustling city with tons of antique building awed me. The hot weather with tremendous traffic mixed perfectly for a sweaty Indian city with busy people and honking cars.

25th April 2022, hotel BG Inn Kolkata, made a welcome lunch for all of us with ethnic cuisines of Kolkata. Rosogulla, the first thing that I ate there. That evening we visited the Birla Planetarium for an hour long show and wandered the night streets of this metropolitan city. The yellow taxis and tram are some significant transportations in the city. The sun lowered its temperature in the evening to let the people enjoy the rich culture and heritage of Kolkata. The magnificent city lit up with blue white lights making the centenarian buildings get modish makeover. Back in the hotel with a stomach full of basanti pulao, I went into dreams.

26th April 2022, after a refreshing matka chai and classic Indian breakfast, we headed for the 'Science City' after an hour-long journey we reached the biggest science museum of India. The entrance to the main building was connected by a ropeway. It was an adventurous ride. Although most of the shows were postponed for later part of the day, we enjoyed a 3d spaceship ride, a dinosaur train ride, and saw lots of cool stuffs. Unfortunately for shortage of time we wrapped up the visit. Our next destination was Kolkata Eco Park. Sadly, the hot weather occluded our enjoyment and only got to visit the replicas of The Wonders of the world. It was a great experience to know about the structures and click pics with it.

Our next visit was to the Wax Museum, where we saw various wax mannequins of famous freedom fighters, celebrities both from Hollywood and Bollywood, singers, players etc. that brought glory to India and world. The life size statues were so perfectly curved that they were beyond perfect. After having immense fun, we headed to the city Dhaba for an authentic Bengali thali; comprising of rice, mutton kosha, dal, sabzi to finish with dahi and rosogulla. The day came to an end and we all waited for another amazing day.

27th April 2022, we attended a family wedding ritual,

called juron. It was my brother's wedding. Juron is an Assamese ritual where the bride is gifted with clothes and ornaments, etc. by her in laws for the wedding next day. It felt awesome when I attend cross culture weddings. The Bengali cuisines were awesome and not to mention the joyful Bengalis, with ever welcoming heart. Their obsession to mitha Paan made me think of my days at my hometown where aged people are die-hard fans of tamul and Paan. After an amazing day we thought of venturing the new market. It's an open market with various local shops by small vendors. It is also a great place for street food. Although due to my little cousin's demand we went to burger king instead, but would love to explore the local flavors. That day we did not do much as we were very tired after the rituals and went to bed early.

28 April 2022, The wedding day. Although we were to stay inside and help in packing works, my rosogulla craving were out of control so we cousins sneaked out and had a massive 100 Ks rosogulla. We all were so full that we eventually happen to skip lunch. That afternoon I witnessed the night authentic with heavy Bengali heart wedding I went back with rituals similar to Assamese yet different in their own way. Late to hotel, this was the last day of our visit. Although we couldn't visit too much places due to the hot weather and lack of time, but we enjoyed wholeheartedly. Wish I could go back to this dreamy place very soon and visit the places that we left this time.

29th April 2022, early morning we left for airport saying goodbye to the joyous city, Kolkata. 🍷

Outer Beauty Attracts But Inner Beauty Captivates

Arup Dhar

BA 6th Semester

A beautiful Mind, Better than a fair complexion.

To have a fair complexion is an obsession in our society. Demand for fair brides in matrimonial columns and sale of fairness creams are evidence enough.

Many people think that having fair skin makes one beautiful, but this thinking is completely wrong. The term 'beautiful' does not refer to someone with fair skin. Only a

pure heart and superior thinking would qualify a person as 'beautiful'.

If one want to look for something, look for a beautiful heart rather than a beautiful face. Because beautiful people are not necessary good, good people are always attractive.

There is much difference between looking beautiful and feeling beautiful. Physical beauty is fleeting, but a beautiful and pure mind and heart are eternal. Our social behaviour, our acts of kindness, compassion and gracefulness, all enhance our inner beauty. People will remember it is not for our fair complexion, but for our lovely heart. "Beauty is not in the face, beauty is in a light in the heart," as the saying goes.

The complexion is a natural process. People spend a lot of money or fairness creams, face whitening products and costly therapies. This way of thinking frequently undermines the confidence of people with dark complexion.

They frequently face social discrimination in variety of settings. Even the most beautiful, fair and flawless person is viewed as ugly once his or her bitterness in nature is revealed. It is important to recognize that a person's complexion should not be used to judge them.

Beauty does not imply good looks. Rather than the colour of one's skin, the social, economics, political and humanic factors define a person.

It is ironically, in stark contrast to people in Western countries who are naturally very fair and intentionally sun themselves to get a tanned complexion. In the West, there is a demand for dark appearance.

But demand for fair brides in matrimonial columns and sale of fairness creams make it clear that to have a fair complexion is an obsession in our society. There is a clear discrimination being carried out across our country and society. It is shocking that such trend is not only ruling our mind but it is shamelessly marketed across our TV screens as well.

Our real progress will occur when we get rid of such racist mindset within the general masses of our society. So, instead of focusing on a fair complexion, one should consider inner beauty, which provides us with perceptual experience, pleasure and satisfaction, inspiring us to do good deeds and actions. A beautiful mind will always lead one in the right direction.

A lovely soul and mind will help one in achieving long-term happiness and peace. True progress will make one abandon the notion that skin colour determines beauty. Inner beauty, inner peace and inner satisfaction should be prioritized. **DD**

Drug Abuse and its Impact on Youth of India

Mukut Pathak
BA 3rd Semester

The rise in the drug usage amongst the youth is increasing at an alarming rate. The increase in drug abuse has crippled the youth of India which indirectly or directly affects the growth of our nation to become developed country.

What is Drug Abuse?

Drug Abuse is excessive use of psychoactive drugs, such as Alcohol, Pain Medications and illegal drugs. It can lead to physical disability, Mental instability or emotional harm. They need professional help to cure the addicts and if not taken care in time, it can lead to permanent disability, or in the worst case, death.

Every year on 26th June, the International Day against Drug is celebrated to create to create awareness amongst the people. The epidemic of drug abuse in teens is increasing at an alarming rate in India. This is the direct result of changing cultural values, The high academic competition rate and new psychological and emotional changes in the youth. The impact is that adolescents witness their first experimentation towards various drugs, especially

tobacco, alcohol, nicotin and glue. Amongst adolescents, the highest risk are street children, child labours and teens who have a family background of drug abuse. As the side effects of drugs mainly take place mentally, the fighting spirit amongst the addict reduces, they face constant mood swings and loose focus on their studies or daily life. As a result, they totally become immobilised and many young adults opt out of higher education which is a demerit for the nation building.

Over 2300 people died of drug overdose from 2017-19, and amongst them 550 young adults died of overdose in India. The ministry of health and family welfare, Govt. of India had enacted the Narcotics Drugs and Psychotropic substances act in 1985 which was amended thrice latest in 2014. The primary aim of the NDPS was prevent and combat drug abuse and illicit trafficking.

As fellow citizens we should help this campaign to reach the corners of our Nation. We should acknowledge the uneducated about the consequences of drug abuse also help the youth find purpose in life. There should be more job opportunity so that they leave the lethal abuse that is drug abuse and help our nation to grow economically and health wise.

Lastly, I will end with a quote that is "start with changing unhealthy habits to healthy ones and make them your favourites" by Sahara Sanders. ♣♣

‘Fair and Lovely’ Women

Tanmoyee Bhattacharjee
BA 5th Semester

When the most iconic pair of Bollywood, Shah Rukh Khan and Kajol, shook their legs to Anu Malik’s “ye kaali kaali aankhein, ye gore gore gaal” in *Baazigar*, it was yet another portrayal of a society obsessed over fair skin. This complexity is a product of colonialism where the “white men” succeeded in making the natives feel ashamed for their thoughts, beliefs, culture, traditions, skin tone, body, colour i.e. their indigenous identity. Among the numerous ways Indians divide themselves, skin colour is one of them. History has stood testament to the fact that, women have eternally been the first community to be the prey of any form of discrimination.

Growing up in India, little girls are subjected to slurs like “kaali-kaluti, baiganlooti”, sometimes at school, at other times at home. As they turn teenagers, they get subjected to comments like, “Her skin colour is okay but unfortunately she didn’t get her father’s fair complexion”, “apply gram flour, milk, and turmeric on your face daily”.

When we look at hoardings of advertisements, we only see women who are fair, in a country whose people are mostly dark and dusky. The ‘ideal’ of feminine beauty gets established in magazines, TV serials and films, which play a major role in influencing the Indian mind, where women are shown as skinny and white. Television and social media constantly remind women of what is considered beautiful.

For decades, women of colour are using whitening cream, bleaches, chemical peeling treatments and fairness injections, colouring their hair

because white skin, sharp nose, thin bodies were believed to be physical manifestations of a Goddess. A market for such products only mirrors the national psyche where beauty is primarily defined by the colour of skin.

The subjection of Indian women to this toxic ideal of beauty has altered their minds, making them feel insecure about their own selves, in their own skin and body. It has made women, throughout generations, question their worth, potential, doubt their capacities and stopped them from speaking up in room full of unknown faces.

If anyone has profited from the insecurities of these women, they are the billion-dollar worth cosmetic industry and the colonial leaders who continue to segregate Asians and Africans based on the colour.

Women should be identified for their thoughts, opinions, actions and aspirations.

But, the wind of change has started to blow. It happened when Nandita Das started an anti-colourism campaign of “dark is beautiful”, joined by the brilliant Radhika Apte. With Hindustan Unilever dropping the name ‘Fair’ from its product, shows the impact of these individuals from different walks of life have made to normalize having dark skin. Yet there is a long way to go.

The bigger question remains – how will the mind set change or how will the native women who have suffered centuries of oppression, regain their confidence in their own skin and identity.

“I want to apologize to all the women
I have called pretty,
Before I called them intelligent or brave.
I am sorry I made it sound as though,
Something as simple as what you are born with,
Is the most you have to be proud of when your
Spirits have crushed mountains.
From now on I will say things like,
You are resilient or you are extraordinary,
Not because I don’t think you are pretty,
But because you are so much more than that.” ♣♣

The People of 1990s

Resma Ahmed
BA 4th Semester

The 1990s was a historic decade in India. Economic growth rates increased as policies were liberalised though not as quickly as in China. Urbanisation was also very slow compared to that in China. Rate of growth of population and fertility rates decreased.

In a nutshell, the Nineties were perfectly sandwiched between a time when toys could literally kill you, and later when the internet took over our brains. It was the last decade when people had to rely somewhat on their analog skills to survive, but could also find a decent arcade nearby.

If you grew up in the Nineties, you're more fortunate than today's people and you all know why. It is because you enjoyed Nineties during those simpler times as it was before the era of smartphones, tablets and social media. Those were the times when kids would look forward to playing with paper boats during rainy days during summer break and beneath their grandparent's mango trees. Cricket was all the rage back then and 'kit kit' was not far behind, the Nineties kids used to take it as seriously as any professional sport. Another fun pass time was the game of 'seven stone', an improvised version of the American game.

The Nineties was a transformative decade as it was the last decade of the last millennium. It was a dynamic era where you as 90s people, saw changes happening all around. A technological transformation was taking place across the world and you saw trends change across the board from black and white TVs to colour TVs, from tape recorders to CD systems, from Door Darshan to Cable TV. You were also witness to the coming of the World Wide Web, the spread of Hip-Hop music culture and a booming pop culture industry.

Maybe every generation thinks the decade of their life was the best, but here's just a taste of what made the Nineties unique.

Cartoons : The Nineties cartoons shows were not only fun and entertaining, but also educative. Let's turn the clock back as we take you to the time when cartoons used to define the childhood of young ones.

Fashion : The fashion of the Nineties was a distinctive marker of popular trends like denim, dungarees, chokers, crop tops and a milestone in itself.

Music : The Nineties were an especially amazing time for music fans. Music in the Nineties saw the spread of a new musical genre called 'Hip-Hop' which grew and continued to be highly successful in the decade. Also Pop and Rock music remained extremely popular throughout the decade. Furthermore, boys and girls band were topping the charts on a regular basis throughout the entire decade.

If you're a Nineties people, I hope I made you cry a little with nostalgia, refreshing your life memories. Nineties people have a lot of greatness to reflect on as you lived in an era that was simple, pure and most of all innocent. ■■

